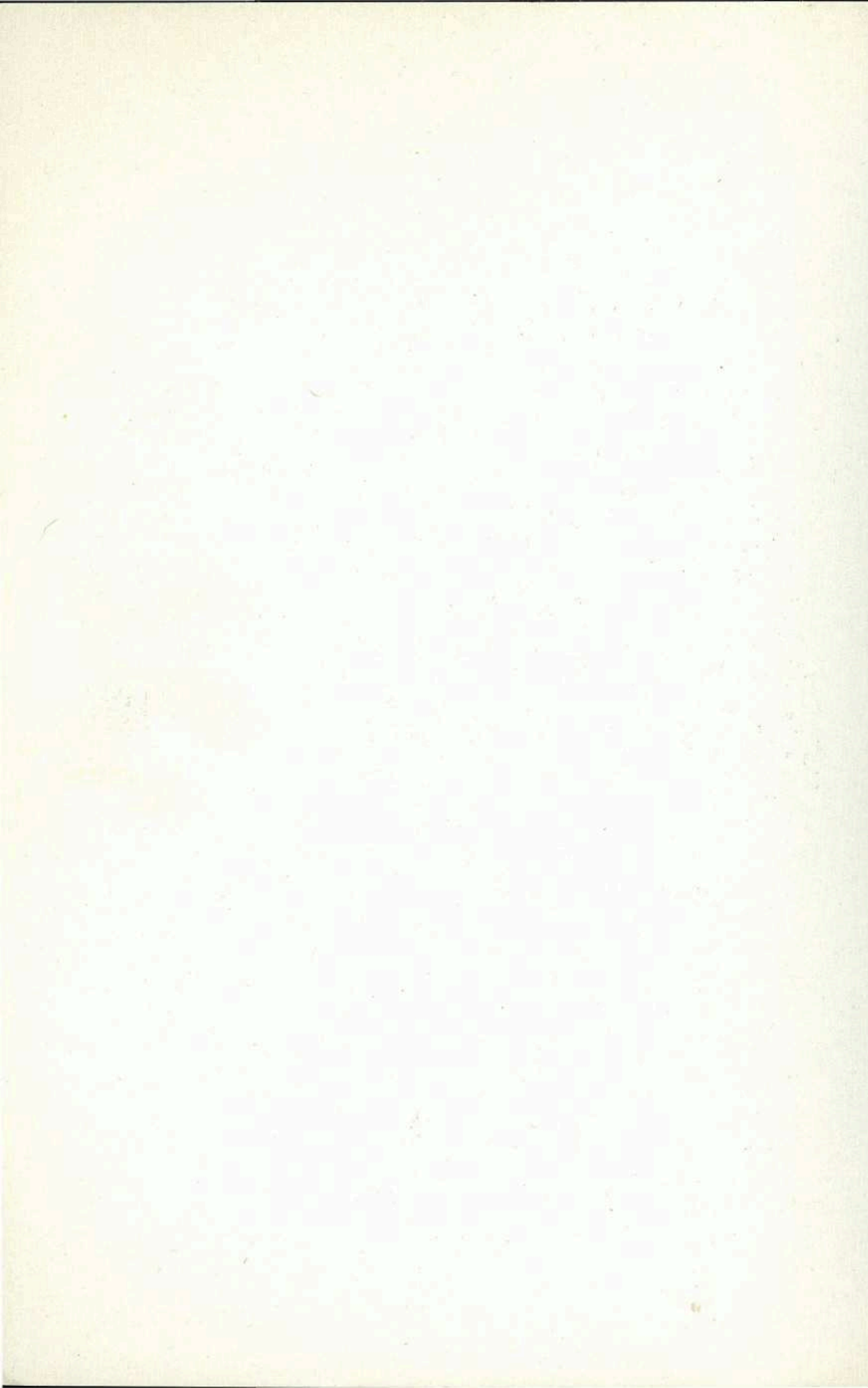

A BUDAPESTI TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLA

ÉVKÖNYVE 1994–1999

A BUDAPESTI TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLA
ÉVKÖNYVE 1994–1999

BUDAPESTI
TANÍTÓKÉPZŐ
FŐISKOLA
ÉVKÖNYVE
1994–1999

Kiadja: Könyvtár
Műhely 1999

**A
BUDAPESTI
TANÍTÓKÉPZŐ
FŐISKOLA
ÉVKÖNYVE
1994–1999**

**Trezor Kiadó
Budapest, 1999**

Szerkesztette:

Dr. Csíkvári Gábor
Dr. Hangay Zoltán
Székely Árpád
Véghelyi Józsefné dr.

Közreadja a

Budapesti Tanítóképző Főiskola

Megjelent a Budapesti Tanítóképző Főiskola
fennállásának 130. tanévében

ISSN 0209-7478
ISBN 963 9088 44 7

Kiadja a Trezor Könyv- és Lapkiadó, Terjesztő Bt.
1149 Budapest, Egressy köz 6.
Telefon: 363-0276 Fax: 221-6337 E-mail: trezor@mail.matav.hu
Internet: [http:// www. extra.hu/trezorbt/](http://www.extra.hu/trezorbt/)
Felelős kiadó: dr. Benczik Vilmosné

Nyomdai munkák: Szekszárdi Séd Nyomda Kft.
Felelős vezető: Dránovits István

T A R T A L O M

Előszó.....	7
A Budapesti Tanítóképző Főiskola vezetői az 1998/99. tanév végén	18
A Főiskola Szervezeti és Működési Szabályzata alapján az 1998/99. tanévben működő testületek személyi összetétele	19
Főiskolai Tanács	19
A Főiskolai Tanács állandó bizottságai.....	21
Stratégiai és Minőségbiztosítási Bizottság	21
Oktatási Bizottság	21
Gazdasági Bizottság.....	22
Tudományos Bizottság	22
További állandó bizottságok	23
Statútum Bizottság	23
Informatikai Bizottság.....	23
Hallgatói Önkormányzat.....	24
Szakszervezeti Bizottság.....	24
Közalkalmazotti Tanács	24
A Főiskola oktatói és dolgozói az 1998/99. tanév végén	25
Az oktatási szervezeti egységek dolgozói az 1998/99. tanévben	25
Ének-zenei Tanszék	25
Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	25
Informatika Oktatási Csoport	26
Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék.....	27
Matematika Tanszék.....	27
Neveléstudományi Tanszék	28
Társadalomtudományi Tanszék.....	29
Természettudományi Tanszék.....	29
Testnevelési Tanszék	30
Vizuális Nevelési Tanszék	30
Az oktatás közvetlenül segítő szervezeti egységek dolgozói az 1998/99. tanévben	31
Gyakorló Általános Iskola	31
Gyakorló Óvoda.....	33
Informatika Szolgáltató Csoport.....	33
Könyvtár.....	33
Oktatástechnikai Stúdió	34
Pályázati Iroda.....	34

<i>Továbbképző Központ</i>	34
Hivatali szervezetek dolgozói az 1998/99. tanévben	34
<i>Főigazgatói Hivatal</i>	34
<i>Gazdasági Igazgatóság</i>	35
Szervezeti és személyi változások	37
<i>Szervezeti változások</i>	37
<i>Vezetői kinevezések, megbízások</i>	37
<i>A főiskolára újonnan belépő oktatók</i>	41
<i>Oktatói kinevezések</i>	42
<i>A főiskoláról nyugállományba vonult és eltávozott oktatók</i>	46
<i>Változások a Gyakorló Általános Iskolában</i> <i>és Gyakorló Óvodában</i>	48
<i>Változások az oktatást közvetlenül segítő adminisztratív</i> <i>és technikai dolgozók körében</i>	51
Kitüntetések	55
1994–1999 között elhunyt volt munkatársaink	61
Beszámolók az elmúlt öt évről	62
<i>Ének-zenei Tanszék</i>	62
<i>Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék</i>	75
<i>Informatika Oktatási Csoport</i>	79
<i>Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék</i>	84
<i>Matematika Tanszék</i>	92
<i>Neveléstudományi Tanszék</i>	99
<i>Társadalomtudományi Tanszék</i>	112
<i>Természettudományi Tanszék</i>	121
<i>Testnevelési Tanszék</i>	128
<i>Továbbképző Központ</i>	140
<i>Vizuális Nevelési Tanszék</i>	154
<i>Gyakorló Általános Iskola</i>	166
<i>Gyakorló Óvoda</i>	172
<i>A Főiskola és a Gyakorló Általános Iskola könyvtára</i>	175
<i>Oktatástechnikai Stúdió</i>	185
<i>Tudományos diákköri munka</i>	193
<i>A Budapesti Tanítóképző Főiskola külkapcsolatai</i>	217
A Főiskolai Tanács üléseinek témái (1994/95–1998/99)	221
Oklevelet szerzett hallgatók névsora	231
Statisztikai adatok	283
A FŐISKOLA OKTATÓINAK ÉS MUNKATÁRSAINAK PUBLIKÁCIÓI 1994–1999	291

ELŐSZÓ

A Budapesti Tanítóképző Főiskola előző évkönyve 1994-ben, a budai állami tanítóképző alapításának 125. évfordulója alkalmából jelent meg. Éveink száma azóta öttel gyarapodott: 1999-ben a 130. évfordulót ünnepelhetjük, — a magyar tanítóképzés felsőfokúvá válásának s a budapesti Tanítóképző Intézet megalakulásának 40. évfordulójával egyetemben. Évkönyvünk újabb kötete e jubileumi tiszteletadás része.

* * *

A budai tanítóképzés történeti előzményei a XVIII. század végéig, *Mária Terézia* 1777. évi tanügyi rendelkezéséig nyúlnak vissza. 1777. július 14-én nyílt meg Budán, mint az ország egyik tankerületi központjában a Ratio Educationis előírásai szerint felállított normaiskola, amely a tanítóképzés korabeli intézménye volt.

Főiskolánk valóságos és hivatalos elődintézménye azonban az *Eötvös*-féle 1868. évi népoktatási törvény rendelkezései alapján életre hívott első magyarországi állami tanítóképezde, amely 1869 novemberében nyitotta meg kapuit. A tanítóképzés és a képzést szolgáló gyakorló elemi iskola mellett — az 1870-es évek első felében „Paedagogium”-má bővült intézmény — a tanítóképző intézeti, valamint a felső népiskolai és a polgári iskolai tanítóképzésnek és ez utóbbiak gyakorló iskoláinak is otthont adott. A fentiekben túl jelentős szerepet vállalt a különböző előképzettségű népiskolai tanítók át- és továbbképzésében is, valóságos „mintaképezdeként” szolgálta a magyarországi közoktatás nagyszabású eötvösi modernizációját. Az első időszak kiemelkedő vezetői, tanárai: *Gyertyánffy István*, *Kiss Áron*, *Öreg János* és társaik nagyon sokat tettek a hazai népoktatás korszerűsítéséért, a tanítóképzés színvonalának emeléséért.

A budai állami tanítóképző évtizedek hosszú során át — mind a dualizmus korában, mind a két világháború között — zsinórmértéket jelentett. Egyik központi műhelye volt a népiskolai és a tanítóképző intézeti tantervek megújításának, a képzés tartalmi és szervezeti fejlesztésének, így például az érettségire épülő, felsőfokú tanítóképzés gondolatának. Meghatározó szerepet játszott a magyarországi tanítóképző intézeti tanárok összefogásában, szakmai-közéleti tevékenységük szervezésében. Az 1869-ben megkezdett munka töretlen folytatását, elismert színvonalát, magas minőségét — a többiek mellett — *Quint József*, *Drózy Gyula*, *Padányi-Frank Antal* neveléstörténeti jelentőségű munkássága fémjelzi. Átmeneti megoldások után az első világháborút megelőző években épült fel a Budai Állami Tanítóképző — intézményünknek ma is otthont adó — szép, új épülete. A képzés időtartamának növekedése és a tanulólétszám folyamatos

bővülése az ország legnagyobb, szakmai súlya, tekintélye pedig a legjelentősebb tanítóképzőjévé tette az iskolát.

Az 1945 utáni átmeneti szervezeti változásokat követően az iskola 1959-ig középfokú tanítóképzőként működött tovább. Ekkor, 40 évvel ezelőtt szervezték át — az 1958-as minisztertanácsi rendelet értelmében — felsőfokú tanítóképző intézetté, amelyben 1968-tól a felsőfokú óvónőképzés is helyet kapott. Az 1970-es évektől ugrásszerűen megnövekedett fővárosi szakember-igény hatalmas feladatok elé állította az intézményt, a képzés volumene a korábbi sokszorosára növekedett. Ezekben a nehéz években is sikerült azonban megtalálni a mennyiség és a minőség egyensúlyát. Az itt folyó tartalmi munka és fejlesztő tevékenység megalapozója volt a magyar tanítóképzésben az 1970-es évek derekán bekövetkezett történelmi változásnak.

Intézményünk 1975 óta — társintézményeihez hasonlóan — főiskolaként működik. Az 1980-as években jelentős erőfeszítések, fejlesztések történtek a főiskolai rang megerősítésére: mind a képzés színvonalának és szervezettségének emelésére, mind az alaptevékenységhez szorosan kapcsolódó tudományos munka feltételeinek megteremtésére. A tanítók és az óvodapedagógusok továbbképzésében vállalt hagyományosan jelentős szerepe mellett 1989-től elindult a négyéves főiskolai tanítóképzés kísérleti megalapozása. Ez utóbbi évtizedek tevékenysége — megítélésünk szerint — szerves és méltó folytatása volt az elődintézmények munkájának. Hagyományaink őrzését, ápolását minden körülmények között szakmai és erkölcsi kötelességünknek tartjuk.

* * *

Az elmúlt évek alapvető jellegzetessége a magyar felsőoktatás robbanásszerű, ám feltételekkel kellő módon alá nem támasztott fejlődése volt, ami elsősorban a hallgatói létszám gyors ütemű növekedésében mutatkozott meg. A mennyiségi változást azonban — éppen a hiányos feltételek miatt — nem követhette a kívánatos minőségi átalakulás: a munkaerőpiaci igényekhez igazodó szerkezetváltás, a felsőoktatási intézmények struktúrájának és működésének, valamint irányításának korszerűsítése, az oktatói és a hallgatói munka színvonalának emelése, hatékonyabbá tétele, továbbá a hagyományos költségvetési finanszírozás és az intézményi gazdálkodás lényegi megújítása. Az elmúlt évek legfontosabb dokumentuma, az 1993-ban elfogadott, illetve 1996-ban módosított Felsőoktatási Törvény a szükséges változásoknak csupán az átfogó jogi kereteket teremtette meg, a fejlesztés elengedhetetlen garanciái nélkül.

Intézményünk munkáját is befolyásoló, fontos, új mozzanat volt viszont a pedagógusképzés tartalmának és szervezeti kereteinek a közoktatás igényeihez igazodó továbbfejlesztése: az új feladatokkal bővülő négyéves tanítóképzés, valamint az óvoda-

pedagógus-képzés új tartalmi szabályozásának, korszerű követelményrendszerének a kidolgozása és életbe léptetése. A Köznevelési Törvényben megfogalmazott fejlesztési célok további jelentős feladatokat kínálnak a pedagógusképző felsőoktatási intézmények számára, elsősorban a továbbképzés, a szakmai szolgáltatások és a köznevelés fejlődését segítő kutató-fejlesztő munka vonatkozásában.

Kedvezőtlenül érinti viszont a pedagógusképzést a demográfiai viszonyok alakulása, ami a képzés intézményrendszerének felülvizsgálatát, illetve új funkciók — új képzési irányok, továbbképzések stb. — megjelenését, erősítését teszi szükségessé.

Valamennyi felsőoktatási intézmény számára súlyos megrázkódtatást jelentett az 1995. évi pénzügyi intézkedés-sorozat. A kibontakozást nagymértékben gátolja a felsőoktatás pénzügyi kereteinek szűkülése, devalválódása és a finanszírozási reform elhúzódása. A saját bevételek növelésének eltérő lehetőségei, különös tekintettel a szegényes „köznevelési piacra” utalt pedagógusképző intézményekre, további feszültségeket gerjesztenek. Súlyos tehertétele a magyar felsőoktatásnak az oktatók és a nem-oktatók élet- és munkakörülményeinek romlása, illetve az ezt kompenzáló intézkedések viszonylag szűk kört érintő elégtelensége és az elsősorban a főiskolákat sújtó aránytalansága. További feszültségforrás volt a politikai és gazdasági eszközökkel egyaránt szorgalmazott integráció felgyorsítása, ami számos ponton sérti az intézmények egyébként is korlátozott autonómiáját.

* * *

A pedagógusképzés fentebb említett tartalmi és szervezeti változásai nem érintették váratlanul intézményünket. Főiskolánk egyik kísérleti műhelye volt az új tartalmú négyéves tanítóképzésnek; oktatóink nagy számban vettek részt — többen szakmai vezető szerepet vállalva — az új dokumentumok, a képzési követelmények, majd a tan- és óratervek kidolgozásában.

Az új képzési követelményekhez igazodó tantervek és óratervek bevezetése mind a tanító, mind az óvodapedagógus szakon zökkenőmentesen történt. A tantervek kidolgozása és folyamatos ellenőrzése során következetesen érvényesült a tudományosság és a szakmaiság egymást erősítő szempontja és a képzés gyakorlatra orientáltsága. A tantervek minősége felett következetesen őrködött az Oktatási Bizottság; a szakmailag indokolt korrekciókat a Főiskolai Tanács támogatta. A tantervek stabilitása és szükséges rugalmassága, azaz a tantervgondozás és a tantervfejlesztés folyamatossága kellőképpen biztosított volt. A tantervekben, illetve az egyes tantárgyakban együttesen volt jelen a folyamat- és a kimenet-szabályozás, ez a tantárgyakhoz kapcsolódó követelmé-

nyekben is pontosan tükröződik. A szervezeti formákat a felsőoktatás jellegének megfelelően és a szakmai szempontok érvényesítésével alakítottuk ki.

Az esti tagozatok tanterve — a tagozat jellegéből adódó különbségek figyelembevételével — tartalmában, szerkezetében és logikai felépítésében egyaránt igazodik a nappali tagozatéhoz. Oktatásszervezési koncepcióját a kötelező jellegű kontakt órákra és a hallgatók önálló tanulására építi.

A hároméves tanítóképzés gyakorlati tapasztalatai és a négyéves tanítóképzés párhuzamosan folyó kísérlete megalapozta és kijelölte a képzés továbbfejlesztésének fő irányait. A négyéves tanítóképzés új tanterve az általános és a műveltségterületi képzés összhangjának — tartalmi és óratervi, óraszervezési szempontból egyaránt átgondolt — egyensúlyára épül. Az új típusú képzés első, 1999-ben zárult teljes, négyéves ciklusának gyakorlati tapasztalatai, amint ezt a Stratégiai és Minőségbiztosítási Bizottság közelmúltban megvitatott jelentése is tanúsította, igazolták a tanítóképzés tartalmi és időbeli kiterjesztését, ugyanakkor jelezték a konstrukció kritikus pontjait, így például a hallgatói szabadság és az óratervi szempontok egyeztetéséből, vagy az általános és a műveltségterületi képzés egyes elemeinek szoros összefonódásából eredő oktatásszervezési nehézségeket.

Az új képesítési követelmények mindkét szakon megnövelték a gyakorlati képzés súlyát és arányát. A tanítói szakon ki kellett dolgozni az új, négyéves képzéshez illeszkedő gyakorlati képzési rendszert és rendet, amelyben — a kibővült tanítói kompetencia követelményeinek megfelelően — megjelennek az 5–6. osztályban végzendő műveltségterületi gyakorlatok és zárótanítások. A gyakorlati képzés kiterjedésével felül kellett vizsgálni különböző elemeinek és formáinak célját, funkcióját, tartalmi, szervezési és oktatástechnológiai kérdéseit, különös tekintettel a korszerű oktatástechnikai eszközök alkalmazására. Az óvodapedagógus szakon a korábbi időszak tapasztalati alapján és a gyakorlati képzés megnövekedett súlyának megfelelően került kidolgozásra a gyakorlati képzés tartalmi és szervezési kérdéseit rendszerbe foglaló útmutató.

Az elmúlt években — a finanszírozott tanítói és óvodapedagógusi létszám várható, illetve előírt korlátozásához igazodóan — új alapképzési szakok indítását készítettük elő. 1998-tól megkezdődött a képzés a művelődésszervező szakon és akkreditálásra került a fotóriporter szak is. Ugyancsak elfogadásra került két akkreditált iskolai rendszerű szakképzési szakunk: a csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó és az ifjúságsegítő kétéves képzése; ezeken a következő tanévben kezdődhet el a munka.

A megújuló alapképzési tevékenységre épülnek rá az új típusú szakirányú továbbképzési szakok: a vezető óvodapedagógus, a fejlesztő (differenciáló) tanító, a fejlesztő

óvodapedagógus, az óvodai környezeti nevelő és a gyermektáncoktató tanítói szak, amelyek iránt évről-évre növekvő, országos érdeklődés mutatkozik meg. Az alapképzésekhez a korábbi években is a „hagyományos” továbbképzések szerteágazó és változatos tartalmú rendszere kapcsolódott, amelyek köre a jövőben a közoktatás új továbbképzési rendszerének keretében minősített és jóváhagyott (akkreditált), s a nevelési-oktatási intézmények által támogatott továbbképzések sorával, valamint a szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szakkal bővílhet.

A főiskola hallgatóinak száma — a nappali és az esti tagozatokon — az elmúlt években elérte, sőt — esetenként — meghaladta a 2000 főt. 1995–1999-ben, tehát az utóbbi öt tanév végén együttesen 1558 óvodapedagógus és 1217 tanítói, összesen tehát 2775 oklevelet adhattunk át végzett hallgatóinknak. A felvételi jelentkezők száma — kisebb hullámvölgyektől eltekintve — megfelelő merítési, válogatási lehetőséget biztosít. 1999-ben például — nappali tagozaton — a tanítói szakon közel négyszeres, az óvodapedagógus szakon négyszeres, a művelődésszervező szakon csaknem tizennégyszeres volt a túljelentkezés. Évről évre növekvő érdeklődés mutatkozik a költségértésses szakirányú és más továbbképzések iránt; a résztvevők száma az elmúlt tanévben és idén is megközelíteti az 1000 főt.

Főiskolánk 1995-ben kidolgozott Szervezeti és Működési Szabályzatát 1997 júniusában módosítottuk. Hozzá kapcsolódva elkészültek, illetve módosításra kerültek az intézményi tevékenység egyes részterületét szabályozó — törvényben előírt — más dokumentumok is. A Főiskolai Tanács 1997-ben hagyta jóvá intézményünk középtávú fejlesztési tervét, majd a hozzárendelt akciótervet, amely az intézményi tevékenység valamennyi területét átfogta, tovább a főiskola 2000-ig szóló tudományos programját és a minőségbiztosítás intézményi rendszerét.

Az elmúlt években nagy — és nem eredménytelen — erőfeszítéseket tettünk intézményünk gazdasági-költségvetési egyensúlyának megteremtésére, az 1995-ös pénzügyi elvonások ellensúlyozására, saját bevételeink növelésére. A szigorú takarékosági intézkedések és a bevételnövelés kényszere azonban tovább fokozta oktatóink túlterhelését, elsősorban a teljesítendő heti óraszámot, és növelte — mind az oktatók, mind a hallgatók körében — a belső feszültségeket.

Kétségtelenül feszültségnövelő tényező volt továbbá az ötéves ciklus utolsó kétharmadában a Felsőoktatási Törvényben 1993-tól előírt és a Magyar Akkreditációs Bizottság által az 1997/98-as tanévben lebonyolított intézményi akkreditáció, valamint az 1998/99-es tanévben felgyorsult és a jelen tanévben beteljesedő integráció. Az Előszó

zárógondolatai ehhez a két, intézményünk számára meghatározó jelentőséggel bíró, sorsdöntő eseményhez kapcsolódnak.

* * *

Az akkreditációs előkészületek és az önvizsgálat tényei, tapasztalatai és következtetései alapján elvégzett önértékelés jelentőségét abban láttuk, hogy sokféle, a főiskolai munka egészét és részleteit átfogó szempontsor alapján szembesülhettünk mindennapi tevékenységünkkel. Ez a megállapítás akkor is helytálló, ha az eljárással összefüggő adminisztrációs és szervezési feladatok, a bizottsági látogatás, de — főleg — a munka érdemi, tartalmi része, a különböző „kötetek” összeállítása a megadott mederben zajló főiskolai élet napi teendői mellett nagy feladatot rótt az intézmény minden dolgozójára, különösen az egyes részterületek felelőseire és az intézményvezetésre. Az viszont megkönnyítette a munkát, hogy az intézmény szervezetét és működését, a képzést és az ehhez kapcsolódó egyéb tevékenységeket szabályozó dokumentumaink — csaknem kivétel nélkül — már korábban, előírás szerint elkészültek, és az is hogy a főiskola középtávú fejlesztési tervén munkálkodva szinte minden területen megtörtént az előzetes önvizsgálat és a legfontosabb tennivalók meghatározása.

Az akkreditáció legfőbb eredménye, megítélésünk szerint, az volt, s ebben a látogató bizottság jelentése és a MAB értékelése maradéktalanul megerősített minket, hogy eddigi szándékaink és törekvéseink jó irányúak voltak. Az intézmény tevékenysége néhány ponton erősnek, az alapfeladatokat és a működés egészét tekintve kiválóan bizonyult.

Az értékelés főbb megállapításai önértékelésünkkel egybecsengően, az alábbiak voltak.

Küldetésnyilatkozatunk megfelel van a képesítési követelményeknek, az intézmény adottságainak és a felhasználók igényeinek. Az alaptevékenységet illetően megállapítható, hogy a bevezetett szakok hagyományaink folytatását jelentik, nagy mértékben saját szellemi alkotótevékenység eredményei, összhangban vannak az intézmény adottságaival, lehetőségeivel és a régió szükségleteivel. A főiskola rendelkezik a feladatok ellátáshoz szükséges, felkészült oktatói és alkalmazotti testülettel; a minősített oktatók száma az intézménytípus szerinti országos összehasonlításban is kiemelkedő, az utánpótlás tervszerűen biztosított. Tevékenységünk szomorú árnyoldala viszont a magas óraszám, az oktatói túlterhelés, az éppen „megfelelőnek” minősíthető oktató-hallgató arány. Az intézményben folyó tudományos kutatómunka tevékenységünk jellegének megfelelő, az oktatás és a kutatás kölcsönhatásba áll, a kutatás-fejlesztés — meghatározó módon — alaptevékenységünk megújítására, gazdagítására irányul.

Felvételi gyakorlatunk igényes és kellően rugalmas, a felvett hallgatók minősége és a főiskola iránti kereslet jónak mondható. Az intézményi infrastruktúra állapota — jelentős gazdasági erőfeszítéseink eredményeként — általában jó, bizonyos területeken még elfogadható; a felújítás és a fejlesztés kilátásait illetően azonban meglehetősen nyugtalanító. A főiskola minden tekintetben erős regionális, sőt szakmai-közéleti szerepét illetően sok vonatkozásban országos és nemzetközi funkciókkal is rendelkezik, s ezeket magas színvonalon látja el.

Az intézmény irányító-szervező tevékenységének megítélése hasonlóképpen pozitív volt. A vezetésben — az irányítási mechanizmus egészét és részterületeit illetően — egyértelműen meghatározottak a felelősségi hatáskörök; középtávú stratégiánk kijelöli az intézményi prioritásokat; a szervezeti egységek munkája és az oktatási-képzési tevékenység szabályozott módon koordinált; működő oktatói követelményrendszerrel, a kutatást megfelelően szabályozó és segítő intézményi mechanizmusokkal rendelkezünk; hazai és nemzetközi tapasztalataink kiterjedtek és sokrétűek; a kiszolgáló egységek tevékenysége, különös tekintettel a hallgatókkal összefüggő adminisztrációra és a könyvtári tevékenységre, jó színvonalú.

A főiskola minőségbiztosítási rendszere kidolgozott, ennek hagyományokra alapozott gyakorlata kiépülőben van; fejlesztési koncepciónk lényegi törekvéseit, munkánkat és terveinket a vizsgálat és az értékelés visszaigazolta és elismerte.

Alapszakjaink nappali tagozaton folytatott — lezárult — tevékenysége kiválóra, az esti óvodapedagógus tagozat erősre, a tanító szakon kiválóra minősült; az idegennyelv-oktató angol tanító szak értékelése ugyancsak kiváló; az idegennyelv-oktató német, valamint a német nemzetiségi szaké erős volt.

Az új képzési követelményekre épülő, négyéves tanító- és a (változatlanul) hároméves óvodapedagógus-képzés — az előzőek értékeire építő, önfejlesztő munka kézzel fogható eredményeként és az első két lezárt év gyakorlati tapasztalatai alapján — igényesnek és magas színvonalúnak ítéltetett, az akkor frissen elfogadott szakirányú továbbképzési szakok tudományos igénygel kidolgozott és gyakorlatorientált programjainak pozitív értékeléséhez hasonlóan.

Az akkreditációs eljárásban összegezősképpen megállapítást nyert, hogy a Budapesti Tanítóképző Főiskola a magyar tanító- és óvodapedagógus-képzés egyik meghatározó, vezető intézménye. Ennek megfelelően az akkreditáció tapasztalatai nemcsak számunkra, hanem e két képzési terület jövőjét illetően országosan, sőt nemzetközi szempontból is tanulságosak és jól hasznosíthatók lehetnek.

A kettős évfordulóhoz fűzött bevezető gondolatok 130 év nagy ívű fejlődésének csupán néhány mozzanatát idézhették fel. A „budai” és a magyarországi tanítóképzés történetének azokat a fordulatait, amelyek egyben a magyar közoktatás, a nemzeti művelődés fejlődéstörténetének is meghatározó, jövőbe mutató eseményei voltak.

Elődeink iránti mélységes tisztelettel és a mindenkori örökösöknek a jövő iránti felelősségét hangsúlyozva ismételten megállapíthatjuk, hogy ebben a történetben kitüntetett szerep jutott, nemcsak az alapítói szándék és a központi helyzet miatt, de az elődök szívós munkája nyomán hagyománnyá ötvöződött belső értékek folyamatos gyarapodása, gyarapítása révén is, az egykoron mintául állított budai tanítóképzőknek. Intézményünk története e százharminc esztendő — történelmi megpróbáltatásaink és iskolaügyünk XX. századi tragikus fordulatainak ellenére is — szervesnek mondható fejlődését példázza. A budai képző minden korban megtestesítője és cselekvő, alakító részese volt a magyar tanítóképzés és a hazai közoktatás legjobb törekvéseinek és legszébb eredményeinek.

Ebből merítem azt a bátorságot, hogy — zárógondolatként — főiskolánk napi gondjairól szólva a magyar tanítóképzés jelenével és jövőjével kapcsolatos kételyeinkre és reményeinkre is utaljak.

A legsúlyosabb kérdés ezek közül a folyamatban lévő integráció problémája. Sem az integráció általános elvei, sem a változó elképzeléseket alátámasztó, olykor a következetességet is nélkülöző érvek nem győztek meg bennünket maradéktalanul arról, hogy a magyar felsőoktatás fejlesztésének általunk is helyeselt céljai, mint pl. a felsőoktatási kínálat szélesítése, az alkalmazkodóképesség növelése és a színvonal emelése, az eredményesebb kutató-fejlesztő tevékenység, a gazdaságosság és a nagyobb hatékonyság stb. csakis és kizárólag az integráció révén, s nem inkább egy több tényezővel számoló, rugalmasabban, differenciáltabban tervező és fejlesztő felsőoktatás-politika gazdagabb eszköztárával valósíthatóak meg.

A különféle szervezeti megoldásokat felvonultató intézmény-összevonás egyik súlyos kockázata a magyar felsőoktatás hagyományosan duális szerkezetének gyengülése, a főiskolai szintű képzés sajátos jellegének, funkciójának, nemzetgazdasági és oktatási-tudományos értékének növekvő veszélyeztetettsége, amit az ún. normatív finanszírozásnak — az erő- és érdekviszonyokat és nem az értékeket tükröző — önkényesen megállapított kategóriái, a főiskolai képzés forrás- és eszközigényes gyakorlatiasságát korlátozva, már ma is előrevetítenek.

Úgy gondolom továbbá, hogy a hazai pedagógusképzés történetileg kialakult, differenciált rendszerében semmiféle gazdasági racionalitás jegyében nem mosható össze, s főképpen nem vonható össze szervezetenként a kisgyermekneveléssel foglalkozó pedagógusok képzése, az akár egy, akár kétszintű tanárképzéssel, de egymással sem. Az óvó- és tanítóképzés a pedagógusképzésen belül is sajátos terület; a világon mindenütt — tartalmilag feltétlenül, sok helyütt szervezetenként is — elkülönül a tanárképzéstől, elsősorban más funkciója, az iskolás kor előtti nevelés, illetve az iskolai kezdő szakaszban folyó nevelő-oktató munka, valamint az erre történő felkészítés sajátos, integrált jellege miatt.

Ezzel a feladatkörrel szervesen összefügg a magyar óvó- és tanítóképzés másik, az oktatási-képzési feladatoktól elválaszthatatlan, értékes tradíciója: főiskoláink — a múlt századi előzményekig visszanyúlóan — a 3–10 éves korú gyermekek és az őket képező pedagógusok nevelésével-oktatásával összefüggő kutatás-fejlesztés hiátustöltő, semmilyen más szervezettel nem pótolható intézményei, amelyek a közoktatás és a pedagógusképzés folyamatos fejlesztése szempontjából egyaránt nélkülözhetetlenek. Pedagógiai kutatóműhelyekké váltak, annak ellenére, hogy az ilyen típusú kutató-fejlesztő tevékenység tudományos elismertsége még ma sem egyértelmű és támogatottsága is sok kívánni valót hagy maga után.

E szakmailag is jól szervezett, tartalmilag általában magas színvonalú intézményrendszer értékeinek megőrzése — a hálózatfejlesztés mechanikus értelmezésével és differenciálatlan végrehajtásával szemben — mindenképpen körültekintő problémakezelést, illetve a tűzzel-vassal megvalósítandó integrációval szemben felsorakoztatható érvek alapos és higgadt mérlegelését tette volna és teszi ma is indokolttá.

A fenti megfontolásból gyűjtöttük össze szempontjainkat és érveinket — sajnos, eredménytelenül — főiskolánk, az első és egyben az utolsó hazai állami tanítóképző intézményi önállóságának megőrzése mellett. A szervezetenként változatos formákat eredményező integráció körülményei között különösen fontosnak gondoltuk a tanító- és óvóképzés hagyományait és sajátos szempontjait önállóan képviselő, a különféle egyetemi és főiskolai szervezetekbe eltérő érdekérvényesítő képességgel és más-más eséllyel betagozódó intézmények tevékenységét szakmailag segítő és a közös erőfeszítéseket összehangolni képes, önálló főiskolának, mint „referenciainstítúciónak”, afféle modern „mintaképezdének” a fenntartását. Ezt a szerepet — történeti múltunk, földrajzi helyzetünk és szakmai értékeink alapján — szívesen vállaltuk volna, és az intézményi önállóság mellett felsorakoztatható egyik legfontosabb érvnek tartottuk.

Az integrációs kényszer kínálta válaszutak közül intézményünk tanácsa elutasította a Budapesti Pedagógiai Főiskola gondolatát, mert a mellette felsorakoztatott, rögtönzött érvek nem győztek meg bennünket az adott társulás szakmai és gazdasági előnyeiről és a megoldás ésszerűségéről; e főiskolai integráció nem kínált számunkra fejlesztési perspektívát. S mivel az intézményi önállóság fenntartása kivihetetlennek bizonyult, a kevésbé előnytelennek tűnő változatra tettünk javaslatot: a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Főiskolai Karaként kívántuk folytatni tevékenységünket.

Milyen érvek szólnak ezen megoldás mellett?

Úgy véljük, hogy a hazai pedagógusképzés szinte teljes vertikumát felölelő fővárosi felsőoktatási intézmény keretei között megteremthető belső egyensúly az érdek- és értéksérelem kisebb kockázatát rejtő magában, önálló karként megőrizhetjük főiskolánk képzési profilját, sajátos funkcióit, és megvalósíthatónak tűnnek a középtávú tervben megfogalmazott, s az új helyzethez rugalmasan illeszthető fejlesztési elképzeléseink is. Az egyetem oktató-képző és kutató-fejlesztő munkánk igényes folytatására és ennek sokoldalú ösztönzésére, támogatására jelenthet ígéretet; belső továbbképzési és PhD-programokkal, közös oktatási és kutatási vállalkozásokkal tágabb lehetőségeket biztosíthat számunkra.

E mellett szolt az is, hogy a beilleszkedés — megfelelő jogszabályi garanciák mellett — zökkenés mentesebb lehet, nem jár egy új szervezet létrehozásának idő- és energiaigényes munkálataival, biztosítja a kari önállóságot s az egységes gazdálkodás keretei között a finanszírozás és a gazdálkodás megfelelő, decentralizált formái is kialakíthatóak.

Az egyetemi — főiskolai kari — státusz mind az oktatók, mind a hallgatók szemében lényeges presztízsszemponthoz lehet, s ez az integráció a kreditrendszer révén valóban megnövelheti a hallgatók mozgási lehetőségét. Végül: az egyetemi keretek között folyó tanító- és óvóképzés értelemszerűen kínálja tevékenységünknek a nemzetközi fejlődési tendenciákhoz igazodó, XXI. századi perspektíváját: a kisgyermeknevelők egyetemi szintű képzését, a képzés sajátos arculatának és értékeinek, mindenképp a gyakorlatra orientált képzés évszázados hagyományainak, valamint a közoktatás, az iskola és az óvoda világa iránti érzékenységének a megőrzését. Ez a helyzet lehetőséget teremthet arra is, hogy az egyetem nyújtotta szakmai-tudományos háttérrel igényesebben, magasabb színvonalon töltsük be a hajdani „mintaképezde” megújítandó funkcióját, s valóban referencia-intézményként segíthessük társintézményeink munkáját, valamint a ta-

nító- és óvóképzésben dolgozó szakemberek évtizedek óta megoldásra váró szervezett felkészítését, intézményesített továbbképzését.

Mindezt, fűzhetem hozzá, kedvezőtlen demográfiai és várhatóan romló gazdasági viszonyok közepette, amikor is a szakmai önazonosság és a piaci kényszerek keskeny határmezsgyéjén és egy nagy intézmény sajátos belső erőterében kell megtalálnunk kényes, s nem csupán a túlélést szolgáló egyensúlyi helyzetünket.

* * *

1999 sorsfordító esztendeje a magyar tanítóképzés és a budai tanítóképző történetének. Rajtunk is múlik, elsősorban rajtunk, hogy sodortatni hagyjuk-e magunkat az eseményekkel, vagy befolyásolni, irányítani próbáljuk-e — lehetőségeink határai között — azokat, urai lehetünk-e az előttünk álló változásoknak. Az elmúlt százharminc év története vagy éppen az utolsó negyvené, a magyar tanítóképzés és intézményünk múltja sok-sok szakmai tapasztalatot, kimeríthetetlen erkölcsi tartalékot és a nagyszerű emberi példák sorát kínálja számunkra az el nem kerülhető jövő tudatos alakításához s a kor által reánk parancsolt megújuláshoz.

Budapest, 1999. november 9.

Dr. Kelemen Elemér
főigazgató

A Budapesti Tanítóképző Főiskola vezetői az 1998/99. tanév végén

Főigazgató: Kelemen Elemér
a történelemtudomány kandidátusa, főiskolai tanár

A tanító és művelődésszervező szakok oktatási főigazgató-helyettese:

Kálmánné Bors Irén
dr. univ., főiskolai docens

Az óvodapedagógus szak oktatási főigazgató-helyettese:

Jávorné Kolozsváry Judit
dr. univ., főiskolai docens

Tudományos főigazgató-helyettes:

Véghelyi Józsefné
dr. univ., főiskolai docens

Főtitkár:

Székely Árpád

Megbízott gazdasági igazgató: Dóczy Emilné

**A FŐISKOLA
SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA ALAPJÁN
AZ 1998/99. TANÉVBEN MŰKÖDŐ TESTÜLETEK SZEMÉLYI
ÖSSZETÉTELE**

Főiskolai Tanács

Elnök: Kelemen Elemér, *a történelemtudomány kandidátusa, főiskolai tanár, főigazgató*

Választott oktató tagjai:

Bálványos Huba *Munkácsy-díjas, tanszékvezető főiskolai tanár*

Bakos Tamás *főiskolai adjunktus*

Bihariné Krekó Ilona *dr. univ., főiskolai docens*

Bollókné Panyik Ilona *dr. univ., főiskolai tanár*

Csíkvári Gábor, *PhD irodalomtudomány, főiskolai tanár*

Demeter Katalin, *a filozófia-tudomány kandidátusa, főiskolai tanár*

Donáth Péter, *a történelemtudomány kandidátusa, habilitált egyetemi tanár, tanszékvezető*

Döbrössy János *tanszékvezető főiskolai docens*

Fodorné Földi Rita *dr. univ., főiskolai docens*

Graf Gáborné *főiskolai tanár*

Hajnal Sándorné *főiskolai adjunktus*

Hangay Zoltán, *a történelemtudomány kandidátusa, tanszékvezető főiskolai tanár*

Hunyady Györgyné, *a neveléstudomány kandidátusa, tanszékvezető főiskolai tanár*

Kovács Imréné *dr. univ., főiskolai docens*

Makara Ágnes *főiskolai adjunktus*

Nagy Balázsné *főiskolai docens*

Radnainé Szendrei Julianna, *PhD matematika tudomány, tanszékvezető főiskolai tanár*

Sárosdyné Szabó Judit *dr. univ., tanszékvezető főiskolai docens*

Stoyanné Peér Hajna *főiskolai docens*

Schottner Ede *dr. univ., tanszékvezető főiskolai tanár*

Tihanyiné Hős Ágnes *dr. univ., főiskolai docens*

Választott, nem oktató tagjai:

Csonkáné Liszka Ágnes gyakorlóiskolai igazgatóhelyettes
Kraiciné Szokoly Mária dr. univ., főiskolai docens, a Továbbképzési Központ igazgatója
Nevigyánszky Éva óvodavezető
Panghyné Gombos Anikó osztályvezető, a Gazdasági Igazgatóság képviselőjében
Poppné Vinnai Irén tanulmányi ügyintéző, a Főigazgatói Hivatal képviselőjében
Vajda Albertné könyvtárigazgató-helyettes, az Informatika csoport – Könyvtár – Oktatástechnikai Stúdió – Pályázati Iroda képviselőjében

Tagjai a Hallgatói Önkormányzat képviselőjében

Golyán Szilvia, a Hallgatói Önkormányzat elnöke

A nappali tagozat tanítói szakról:

Aradi Szilvia
Bauer Zita
Bobák Ágnes
Csoboth Judit
Fellegi Lénárd
Mezei Orsolya
Pápai Krisztina
Pavlisinec László

A nappali tagozat óvodapedagógus szakról:

Budai Erika
Kele Tímea

A Tanács állandó meghívott tagjai:

Bayer Miklós dr. univ., főiskolai docens, a Gazdasági Bizottság elnöke
Buttás Pál főiskolai docens, az FDSZ képviselője
Dóczy Emilné mb. gazdasági igazgató
Jávoriné Kolozsváry Judit dr. univ., főigazgató-helyettes, főiskolai docens
Kálmánné Bors Irén dr. univ., főigazgató-helyettes, főiskolai docens
Dr. Kézdiné Patakfalvy Katalin, a Tanulmányi Osztály vezetője
Németh Anikó, a Pályázati Iroda vezetője
Orczán Zsolt dr. univ., főiskolai docens
Ozsváth Károly, a neveléstudomány kandidátusa, tanszékvezető főiskolai tanár
Dr. Somogyi Béláné könyvtárigazgató
Süle Ilona, a gyakorlóiskola igazgatója
Székely Árpád főtitkár
Székely Róbertné főiskolai adjunktus, az Oktatástechnikai Stúdió vezetője
Véghelyi Józsefné dr. univ., főigazgató-helyettes, főiskolai docens

A Főiskolai Tanács állandó bizottságai

Stratégiai és Minőségbiztosítási Bizottság

Elnök: Hunyady Györgyné, *a neveléstudomány kandidátusa, tanszékvezető főiskolai tanár*

Tagok: Bálványos Huba *Munkácsy-díjas, tanszékvezető főiskolai tanár*

Bayer Miklós *dr. univ., főiskolai docens*

Donáth Péter, *a történelemtudomány kandidátusa, habilitált egyetemi tanár, tanszékvezető*

Hangay Zoltán, *a történelemtudomány kandidátusa, tanszékvezető főiskolai tanár*

Radnainé Szendrei Julianna, *PhD matematika tudomány, tanszékvezető főiskolai tanár*

Bauer Zita *hallgató (HÖK)*

Oktatási Bizottság

Elnök: Schottner Ede *dr. univ., tanszékvezető főiskolai tanár*

Tanítói albizottság

Vezetője: Demeter Katalin, *a filozófiatudomány kandidátusa, főiskolai tanár, alelnök*

Tagok: Bakos Tamás *főiskolai adjunktus*

Bauer Zita *hallgató*

C. Neményi Eszter *főiskolai docens*

Csíkvari Gábor, *PhD irodalomtudomány, főiskolai tanár*

Kálmánné dr. Bors Irén *dr. univ., főigazgató-helyettes, főiskolai docens*

Dr. Kézdiné Patakfalvy Katalin *tanulmányi osztályvezető*

Machalik József *főiskolai docens*

Orczán Zsolt *dr. univ., főiskolai docens*

Tardyné Tarkó Magda *főiskolai docens*

Radnainé Szendrei Julianna, *PhD matematikatudomány, főiskolai tanár*

Ronkoviczné Faragó Eszter *dr. univ., főiskolai docens*

Sárosdyné Szabó Judit *dr. univ., főiskolai docens*

Ujhelyiné Pető Éva *dr. univ., főiskolai docens*

Óvodai albizottság

Vezetője: Nagy Balázné *főiskolai docens, alelnök*

Tagok: Bihariné Krekó Ilona *dr. univ., főiskolai docens*

Boka Sándorné *tanulmányi ügyintéző*
Boza Erzsébet *főiskolai docens*
Fodorné Földi Rita *dr. univ., főiskolai docens*
Jávorné Kolozsváry Judit *dr. univ., főigazgató-helyettes, főiskolai docens*
Lakatosné Békési Júlia *főiskolai tanársegéd*
Tomor Lajosné *főiskolai adjunktus*
Ujjné Detki Katalin *főiskolai adjunktus*
Vígh Gyula *dr. univ., főiskolai tanár*

Továbbképzési albizottság

Vezetője: Réti Anna *főiskolai docens, alelnök*

Tagok: Glauber Anna *dr. univ., főiskolai docens*

Újhelyiné Pető Éva *dr. univ., főiskolai docens*

Ujjné Detki Katalin *főiskolai adjunktus*

Gazdasági Bizottság

Elnök: Bayer Miklós *dr. univ., főiskolai docens*

Tagok: Kovács Imréné *dr. univ., főiskolai docens*

Makara Ágnes *főiskolai adjunktus*

Pákozdi Erika *főiskolai docens*

Tudományos Bizottság

Elnök: Donáth Péter, *a történelemtudomány kandidátusa, habilitált egyetemi tanár, tanszékvezető*

Tagok: Bálványos Huba *Munkácsy-díjas, tanszékvezető főiskolai tanár*

Benczik Vilmos *dr. univ., főiskolai docens*

Bollókné Panyik Ilona *dr. univ., főiskolai tanár*

Csikvári Gábor, *PhD irodalomtudomány, főiskolai tanár*

Demeter Katalin, *a filozófia-tudomány kandidátusa, főiskolai tanár*

Doboss Gyula, *az irodalomtudomány kandidátusa, főiskolai tanár*

Döbrössy János *tanszékvezető főiskolai docens*

Gerber Pál *Munkácsy-díjas, főiskolai adjunktus*

Gyóni Lajosné, *a neveléstudomány kandidátusa, főiskolai tanár*

Hangay Zoltán, *a történelemtudomány kandidátusa, tanszékvezető főiskolai tanár*

Horváth Alice *dr. univ., főiskolai docens*

Hunyady Györgyné, *a neveléstudomány kandidátusa, tanszékvezető főiskolai tanár*

Kelemen Elemér, *a történelemtudomány kandidátusa, főigazgató, főiskolai tanár*
 Mayerné Nádas Mária, *a neveléstudomány kandidátusa, egyetemi docens*
 Maleticsné Riba Magdolna *dr. univ., főiskolai docens, TDK-felelős*
 Nagy Katalin, *PhD irodalomtudomány, főiskolai docens*
 Orczán Zsolt *dr. univ., főiskolai docens, az Informatika Csoport vezetője*
 Ozsváth Károly, *a neveléstudomány kandidátusa, tanszékvezető főiskolai tanár*
 Radnainé Szendrei Julianna, *PhD matematikatudomány, tanszékvezető főiskolai tanár*
 Schottner Ede *dr. univ., tanszékvezető főiskolai tanár*
 Somogyi Béláné *dr. univ., könyvtárigazgató*
 Sárosdyné Szabó Judit *dr. univ., tanszékvezető főiskolai docens*
 Székely Róbertné *főiskolai adjunktus, stúdióvezető*
 Ungárné Komoly Judit, *a pszichológia-tudomány kandidátusa, főiskolai tanár*
 Véghelyi Józsefné *dr. univ., főigazgató-helyettes, főiskolai docens*

További állandó bizottságok

Statútum Bizottság

Elnök: Bálványos Huba *Munkácsy-díjas, tanszékvezető főiskolai tanár*
Tagok: Demeter Katalin, *a filozófia-tudomány kandidátusa, főiskolai tanár*
 Kraiciné Szokoly Mária *dr. univ., főiskolai docens*
 Székely Árpád *főtitkár*
 Zsinkó Erzsébet *főiskolai docens*

Informatikai Bizottság

Elnök: Orczán Zsolt *dr. univ., főiskolai docens*
Tagok: Dr. Kézdiné Patakfalvy Katalin *tanulmányi osztályvezető*
 Molnár György *vezető informatikus*
 Somogyi Béláné *dr. univ., könyvtárvezető*
 Szeiler Zoltán *műszaki üzemeltető*
 Zsinkó Erzsébet *főiskolai docens*
Meghívott tag: Bókay Zoltán *technikus*

Hallgatói Önkormányzat

Elnök:	Golyán Szilvia
Koordinátor:	Tiboldi Gábor
Irodafelelős:	Kecskeméti Tünde Lőrincze Tímea Pápai Krisztina
Diákjóléti Bizottság tagjai:	Aradi Szilvia Boksay Péter Fellegi Lénárd Mezei Orsolya

Média – újság:	Bobák Ágnes Csoboth Judit Pavlisinec László
-----------------------	---

Oktatási Bizottság tagja:	Bauer Zita
Programszervezők:	Gerse Zsuzsanna Mucsy Bálint Várnai Katalin
Pályázati figyelő:	Bodor Máté
Kulturális felelős:	Dan Tímea Sándor Katalin

Szakszervezeti Bizottság

Titkár:	Buttás Pál főiskolai docens
Gazdasági felelős:	Hajas Tibor gondnok

Közalkalmazotti Tanács

Elnök:	Csikvári Gábor, PhD irodalomtudomány, főiskolai tanár
Tagok:	Bak Mária osztályvezető Bókay Zoltán vezető technikus Demeter Katalin, a filozófia-tudomány kandidátusa, főiskolai tanár Hajas Tibor gondnok

A FŐISKOLA OKTATÓI ÉS DOLGOZÓI AZ 1998/99. TANÉVBEN

Az oktatási szervezeti egységek dolgozói az 1998/99. tanévben

Ének-zenei Tanszék

Tanszékvezető: Döbrössy János *főiskolai docens*

A tanszék oktatói:

Bánki Veronika *főiskolai docens*

Graf Gáborné *főiskolai tanár*

Katona Gáborné *főiskolai adjunktus*

Kincses Éva *főiskolai adjunktus*

Kismartony Katalin *főiskolai adjunktus*

Klausz Róbert *főiskolai docens*

Mélykútiné Dietrich Helga *főiskolai docens*

Nagy Balázsne *főiskolai docens*

L. Nagy Katalin, *PhD neveléstudomány, főiskolai docens*

Réti Anna *főiskolai docens*

Szurmainé Hortobágyi Gyöngyvér *főiskolai adjunktus*

Tardy Lászlóné *főiskolai docens*

Ungár Istvánné *főiskolai adjunktus*

Tanszéki ügyintéző: Tasnádi Olga

Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék

Tanszékvezető: Sárosdyné Szabó Judit *dr. univ., főiskolai docens*

Papp Andrea, *PhD irodalomtudomány, főiskolai docens, mb. tanszékvezető* (1999. február 1-jétől május 31-ig)

A tanszék oktatói:

Bereczkiné Záluszkai Anna *főiskolai tanársegéd*

Bodó Sándorné *dr. univ., főiskolai docens*

Görgényiné Epres Erika *főiskolai adjunktus*

Jobban József *dr. univ., főiskolai docens*

Kovács Károlyné *főiskolai docens*

Kunyák Károlyné dr. univ., főiskolai docens
Márkus Éva főiskolai tanársegéd
Radvai Teréz főiskolai adjunktus
Siórétiné Gyepes Judit főiskolai adjunktus
Stefanović Predrag kandidátus, egyetemi docens
Stoyanné Peér Hajna főiskolai docens
Szodfriedné Németh Johanna főiskolai tanársegéd
Sztepanov Milan főiskolai tanársegéd
Szuchy Gabriella főiskolai tanársegéd
Vincze Emőke főiskolai adjunktus

Nyelvi lektorok, vendégoktatók:

Gary Miller (Amerikai Egyesült Államok)
James Douglas Howell (Nagy-Britannia)
Lásztity Nikola (szerb nemzetiségi képzés)
Almut Perner (Ausztria)
Randy Hoke (Amerikai Egyesült Államok)
Rike Michaelis (Németország)

Tanszéki ügyintéző:

Stefanović Zsuzsanna

Informatika Oktatási Csoport

Vezető:

Orczán Zsolt dr. univ., főiskolai docens

A csoport oktatói:

Lénárd András főiskolai tanársegéd
Tóth Attila főiskolai tanársegéd

A csoport óraadó oktatói:

Balsay József
Danyi Ferenc
Horváth János
Vágó Ferenc

Ügyintéző:

Somlaine Farkas Tünde

Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék

Tanszékvezető: Hangay Zoltán, *a történelemtudomány kandidátusa, főiskolai tanár*

A tanszék oktatói: Bayer Miklós *dr. univ., főiskolai docens*
Benczik Vilmos *dr. univ., főiskolai docens*
L. Békési Júlia *főiskolai adjunktus*
Bocsák Istvánné *főiskolai adjunktus*
Csíkvári Gábor, *PhD irodalomtudomány, főiskolai tanár*
Doboss Gyula, *az irodalomtudomány kandidátusa, főiskolai tanár*
Dobsonyi Sándor *főiskolai tanársegéd*
Fejes Erzsébet, *PhD irodalomtudomány, főiskolai docens*
Gönczöl Andrea *főiskolai tanársegéd*
Horváth Vilmos *dr. univ., főiskolai docens*
Kálmánné Bors Irén *dr. univ., főiskolai docens*
Kelemen Endréne *főiskolai adjunktus*
Könyves-Tóth Lilla *dr. univ., főiskolai docens*
Maleticsné Riba Magdolna *dr. univ., főiskolai docens*
Marosi Annamária *főiskolai docens*
Nagy Katalin, *PhD irodalomtudomány, főiskolai docens*
Nagy Lajos *dr. univ., főiskolai docens*
Nagyszentpéteri Géza *dr. univ., főiskolai tanár*
Tóth Beatrix *főiskolai docens*

Tanszéki ügyintéző: Pfeifer Ildikó

Matematika Tanszék

Tanszékvezető: Radnainé Szendrei Julianna, *PhD matematikatanár*

A tanszék oktatói: Cervenakné Neményi Eszter *főiskolai docens*
Horváth Alice *dr. univ., főiskolai docens*
Makara Ágnes *főiskolai adjunktus*
Móra László Xavér *főiskolai tanársegéd*
Palotásné Vig Marianna *dr. univ., főiskolai docens*

Ruzsa József *főiskolai adjunktus*
Szabóné Szitányi Judit *főiskolai adjunktus*
Tésenyi Tímea *főiskolai tanársegéd*
Ujjné Detki Katalin *főiskolai adjunktus*
Zsinkó Erzsébet *főiskolai docens*

A tanszék óraadó oktatói:

Abonyi Tünde *főiskolai adjunktus*
Eglesz Istvánné *főiskolai adjunktus*
Gyapjas Ferencné *főiskolai adjunktus*

Tanszéki ügyintéző: Szászné Nedeczky Csilla

Neveléstudományi Tanszék

Tanszékvezető: Hunyady Györgyné, *a neveléstudomány kandidátusa, főiskolai tanár*

A tanszék oktatói:

Békési Ágnes *dr. univ., főiskolai docens*
Békésné Lakatos Margit *főiskolai adjunktus*
Bollókné Panyik Ilona *dr. univ., főiskolai tanár*
Bódi Andrásné *dr. univ., főiskolai docens*
Czike Bernadett *főiskolai adjunktus*
Gombos József *főiskolai adjunktus*
Glauber Anna *dr. univ., főiskolai docens*
Gyóni Lajosné, *a neveléstudomány kandidátusa, főiskolai tanár*
Hajnal Sándorné *főiskolai adjunktus*
Jávoriné Kolozsváry Judit *dr. univ., főiskolai docens*
Kelemen Elemér, *a történelemtudomány kandidátusa, főiskolai tanár*
Körmöci Katalin *főiskolai adjunktus*
Mayerné Nádasi Mária, *a neveléstudomány kandidátusa, egyetemi docens*
Orosz Judit *főiskolai adjunktus*
Páli Judit *dr. univ., főiskolai docens*
Perjés István *dr. univ., főiskolai adjunktus*
Ronkoviczné Faragó Eszter *dr. univ., főiskolai docens*
Serfőző Mónika *főiskolai tanársegéd*
Tomor Lajosné *főiskolai adjunktus*
Torda Miklósné *főiskolai docens*

Ungárné Komoly Judit, *a pszichológia-tudomány
kandidátusa, főiskolai tanár*

Tanszéki ügyintéző: Dr. Kalmár Péterné

Társadalomtudományi Tanszék

Tanszékvezető: Donáth Péter, *a történelemtudomány kandidátusa,
habilitált egyetemi tanár*

A tanszék oktatói: Bauer Béla *főiskolai adjunktus*
Demeter Katalin, *a filozófiatudomány kandidátusa,
főiskolai tanár*
Farkas Mária *dr. univ., főiskolai docens*
Knausz Imre, *a neveléstudomány kandidátusa, főis-
kolai docens*
Kraiciné Szokoly Mária *dr. univ., főiskolai docens*

A tanszék óraadó oktatói: Szőnyi Tibor *dr. univ., főiskolai tanár*
Vígh Gyula *dr. univ., főiskolai tanár*

Tanszéki ügyintéző: Gömöri Edit

Természettudományi Tanszék

Tanszékvezető: Schottner Ede *dr. univ., főiskolai tanár*

A tanszék oktatói: Bärnkopfné Zsoffay Klára *főiskolai tanársegéd*
Bihariné Kerek Ilona *dr. univ., főiskolai docens*
Kanczler Gyuláné *dr. univ., főiskolai docens*
Kulin Eszter *főiskolai adjunktus*
Pákozdi Erika *főiskola docens*
Rigóczy Csaba *főiskolai tanársegéd*
Vég helyi Józsefné *dr. univ., főiskolai docens*

A tanszék óraadó oktatói: Dr. Benke Jánosné
Feketéné Novák Katalin

Légler Judit
Dr. Zboray Géza egyetemi adjunktus

Laboráns: Láng Annamária

Tanszéki előadó: Nagyné Fűzfői Teodóra

Testnevelési Tanszék

Tanszékvezető: Ozsváth Károly, *a neveléstudomány kandidátusa, főiskolai tanár*

A tanszék oktatói: Buttás Pál *főiskolai docens*
Fodorné Földi Rita *dr. univ., főiskolai docens*
Machalik József *főiskolai docens*
Patayné Gergely Ildikó *főiskolai adjunktus*
Tihanyiné Hős Ágnes *dr. univ., főiskolai docens*
Vörös Vera *főiskolai adjunktus*

Tanszéki előadó: Józsa Ilona

Vizuális Nevelési Tanszék

Tanszékvezető: Bálványos Huba
Munkácsy-díjas, főiskolai tanár, grafikusművész

A tanszék oktatói: Bakos Tamás
főiskolai adjunktus, grafikusművész
Boza Erzsébet *főiskolai docens, festőművész*
Dienes Erika *főiskolai tanársegéd,*
báb- és díszlettervező művész
Gerber Pál *főiskolai adjunktus,*
Munkácsy-díjas festőművész,
Kardos Mária *főiskolai docens,*
keramikus iparművész
Kovács Imréné *dr. univ., főiskolai docens*
Kungl György *főiskolai adjunktus,*
Munkácsy-díjas szobrászművész
Preisinger Zsuzsanna *főiskolai docens, festőművész*

Szabó György *főiskolai docens, szobrászművész*
Szász Péter *főiskolai adjunktus, festőművész*
Újhelyiné Pető Éva *dr. univ., főiskolai docens*
Vastagh Ágnes *főiskolai tanársegéd,*
textiltervező iparművész

Tanszéki előadó: Mérai Nándorné

Az oktatást közvetlenül segítő szervezeti egységek dolgozói az 1998/99. tanévben

Gyakorló Általános Iskola

Igazgató: Süle Ilona *tanár*

Igazgatóhelyettesek: Csonkáné Liszka Ágnes
(alsó tagozat) szakvezető tanár
Mesterházy Ferenc
(felső tagozat) tanár

Iskolatitkár: Tóth Károlyné

Tantestület tagjai: Baranyi Beáta *szakvezető tanár*
Bessenyei István *tanár*
Bubcsóné Hornyák Klára
szakvezető tanár
Csahóczi Erzsébet *szakvezető tanár*
Csatai Jánosné *szakvezető tanár*
Dedinszky Lászlóné *szakvezető tanító*
Gajdó Tamásné Gödény Andrea
szakvezető tanár
Horváth Attiláné *szakvezető tanár*
Horváth Ildikó *tanár*
Dr. Horváthné Tátrai Mária *tanár*
Huba Józsefné *szakvezető tanító*
Illyés Józsefné *szakvezető tanár*
Isépy Mária *szakvezető tanító*
Jávorné Ilyés Boglárka *tanító*
Jovanovits Zsuzsa *tanító*
Kardos Istvánné *szakvezető tanár*

	Kuti Zsuzsa <i>szakvezető tanár</i>
	Legényné Csikós Aranka <i>szakvezető tanár</i>
	Lénárd András <i>szakvezető tanító</i>
	Majorszky Klára <i>szakvezető tanár</i>
	Mihalovics Csilla <i>szakvezető tanár</i>
	Nagyné Kun Borbála <i>tanár</i>
	Németh Ferencné <i>szakvezető tanító</i>
	Nemoda Judit <i>szakvezető tanár</i>
	Rajné Zsebedits Livia <i>tanár</i>
	Rumjanceva Nyina <i>tanár</i>
	Schottner Rita <i>tanító</i>
	Seres Kálmánné <i>szakvezető tanár</i>
	Szabó Ágnes <i>szakvezető tanító</i>
	Szabó Katalin <i>tanító</i>
	Szántó Szilárd <i>tanár</i>
	Széles Katalin <i>szakvezető tanár</i>
	Szepesi Judit <i>szakvezető tanár</i>
	Sziliné Fabriczi Anikó <i>szakvezető tanár</i>
	Tátrai Ildikó <i>szakvezető tanár</i>
	Tóth László <i>szakvezető tanár</i>
	Varga Gábor <i>tanár</i>
	Vági Józsefné <i>tanár</i>
	Vész László <i>tanár</i>
	Wilheim Tiborné <i>tanító</i>
	Zámbó Istvánné <i>szakvezető tanár</i>
	Zoltay Jenő <i>tanár</i>
Pedagógiai asszisztensek:	Kustráné Miklósi Szilvia
	Menich Ágnes
Gondnok:	Fáy Balázs
Konyhai dolgozók:	Balogh Erzsébet
	Kiss Józsefné
	Verhovay Lajosné
Takarítók:	Fekete Lászlóné
	Giba Józsefné
	Ivanics Emma
	Mészáros Józsefné
	Polgárdi Józsefné
Portások:	Panghy Gyula
	Fűrész Ferencné
Fűtő:	Juhász Antal
Kertész:	Karczagi István

Gyakorló Óvoda

Vezető: Nevigyánszky Éva

A tantestület tagjai:

Antalné Pál Katalin *vezetőhelyettes, szakvezető óvónő*
Bóvári Éva *szakvezető óvónő*
Doroginé Thernesz Éva *szakvezető óvónő*
Herczeg Margit *szakvezető óvónő*
Kristófné Lósits Krisztina *szakvezető óvónő*
Kuruczlekiné Hátori Judit *szakvezető óvónő*
Nagy Andrea (helyettes) *szakvezető óvónő*
Novák Éva (helyettes) *szakvezető óvónő*
Pattyi Erika (helyettes) *szakvezető óvónő*
Párdányi Zsuzsanna *szakvezető óvónő*
Róbertné Kulcsár Éva *szakvezető óvónő*
Szerdahelyi Katalin *szakvezető óvónő*

Technikai dolgozók:

Bartal Lászlóné *dajka*
Hódosy Jolán *dajka*
Papp Sándorné *dajka*
Vincze Anna *dajka*
Vojnyikné Fenes Zsuzsa *dajka*
Vékony Lajos *kertész*

Informatikai Szolgáltató Csoport

Vezető informatikus: Molnár György

Műszaki üzemeltető: Szeiler Zoltán

Könyvtár

Vezetők: Dr. Somogyi Béláné *könyvtárigazgató*
Vajda Alberné *könyvtárigazgató-helyettes*

Könyvtárosok: Csizmadia Tünde
Dercsényi Krisztina
(Gyakorló Általános Iskola)
Esztergályosné Pap Mária
(Óvodapedagógus Szakkönyvtár „B” épület)
Késmárki Erzsébet
Kiss Katalin *informatikus, könyvtáros*
Kuczkó Andrea

Lázárné Jobbágy Katalin
Vargáné Nánási Mária
Elek Magdolna könyvtártechnikus

Oktatástechnikai Stúdió

Vezető: Székely Róbertné *főiskolai adjunktus*

Munkatársak az „A”-épületben:

Bókay Zoltán *vezető technikus*

Inczédi Zoltán *technikus*

Paizs László *technikus*

a „B”-épületben:

Benyó Krisztián *technikus*

Csókás Sándor *technikus*

Pályázati Iroda

Vezető: Németh Anikó

Munkatárs: Szabó Imréné *ügyintéző*

Továbbképző Központ

Igazgató: Kraiciné Szokoly Mária

dr. univ., főiskolai docens

Oktatásszervező:

Bíró Katalin

Pintér Tamásné

Hivatali szervezetek dolgozói az 1998/99. tanévben

Főigazgatói Hivatal

Vezető: Székely Árpád *főtitkár*

Tanulmányi Osztály

Osztályvezető: Dr. Kézdiné Patakfalvy Katalin

Az osztály dolgozói:

Bicsák Csilla *felvételi ügyintéző*

Boka Sándorné *ügyintéző*

Kulisits Zita *ügyintéző*

Misi Ágnes *ügyintéző*

Poppné Vinnai Irén *ügyintéző*

Rostás Róbertné *ügyintéző*

Számadóné Fodor Ágnes ügyintéző
Vidra Béláné ügyintéző
Víghné Kocsis Mária ügyintéző

Sokszorosító üzem

Vezető: Bodnár Sándorné
Nyomdai dolgozó: Bene Lajosné betanított munkás

Igazgatási Osztály

Osztályvezető: Légler Judit
Az osztály dolgozói:
Arató Béláné irattáros
Demeter Sára belső ellenőr
Gyéki Katalin oktatásszervező
Horváth Istvánné ügyintéző
Korányiné Csösz Anna főmunkatárs
Pappné Takács Tünde ügyintéző
Répay Dánielné,
a küldeménykezelő iroda dolgozója

Gazdasági Igazgatóság

Vezető: Dóczy Emilné mb. gazdasági igazgató

A gazdasági igazgató közvetlen felügyelete alá tartozó dolgozók:

Bertalan Zoltánné ügyintéző
Medgyesi Istvánné ügyintéző

Pénzügyi és Számviteli Osztály

Osztályvezető: Fodorné Boza Tünde
Az osztály dolgozói:
Csizmadia Csabáné
    pénzügyi ügyintéző, pénztáros
Erős Tiborné ügyintéző
Fekete Gabriella ügyintéző (helyettes)
Hefflerné Lénárd Katalin
    pénzügyi csoportvezető
Kompó Zoltánné leltári ügyintéző
Lambert Lászlóné ügyintéző
Timár Noémi főkönyvi könyvelő
Varga Timea analitikus könyvelő

Illetményszámfejtési és Humánpolitikai Osztály

Osztályvezető: Bak Mária

Az osztály dolgozói:
Nikolicza Béláné ügyintéző
Tüzes Zoltánné ügyintéző
Pálfi Anna ügyintéző

Épületfenntartási Osztály

Vezető: Panghyné Gombos Anikó

Az osztály dolgozói:

Balázs Jánosné ruhatáros
Balogh Jánosné takarító
Barkó András fűtő
Barmos Gyula fűtő
Berta Gyuláné takarító
Besze József kőműves
Brech Antal portás
Csizmadia Ferencné kézbesítő
Fige Józsefné takarító
Hajas Tibor „B” épületi gondnok
Hauerné Gróh Eleonóra takarító
Máhr Péter Ottó portás
Marton Mihályné takarító
Miksi János takarító
Molnár Katalin telefonkezelő
Nagy Károly szakmunkás
Nágel János portás
Németh Ferencné takarító
Nyilas István fűtő
Rostás Róbert portás
Sándorné Péterfi Krisztina készletgazdálkodó
Szabó Dezsőné telefonkezelő
Szabó János portás
Szabó Józsefné ruhatáros
Tóth Káli Pálné takarító
Ungvári Jenő raktáros

SZERVEZETI ÉS SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK

Szervezeti változások, vezetői, tanszékvezetői, főiskolai, egyetemi tanári kinevezések (1994/95–1998/99)

Szervezeti változások

A Főiskolai Tanács

- 1995. február 1-jei hatállyal Informatika Csoport elnevezésű szervezeti egységet hozott létre; az Informatika Csoport 1998. január 1-jétől szétvált Informatika Oktatási Csoportra és Informatika Szolgáltató csoportra;
- 1995. december 15-ei határozatával megszüntette a Továbbképzési és Szabadművelődési Központot, egyidejűleg létre hozta a Továbbképzési Központot;
- 1995. szeptember 15-ével a főiskola Gazdasági Igazgatóság Konyha szervezeti egységét megszüntette;
- 1996. február 1-jével létrehozta a Pályázati Irodát;
- 1999. június 24-ei határozatával a Társadalomtudományi Tanszéken Művelődéstudományi munkacsoportot létesített.

Vezetői kinevezések, megbízások

Bálványos Huba

Munkácsy-díjas, főiskolai tanár:

megbízás meghosszabbítása a Vizuális Nevelési Tanszék vezetésére 1997. július 1-jétől 2002. június 30-ig;

Bereczki Lászlóné:

a Gyakorló Általános Iskola igazgatója 1998. március 15-től nyugállományba vonult;

Dóczy Emilné:

megbízás gazdasági igazgatói teendők ellátására 1998. március 16-tól 1999. december 31-ig;

Donáth Péter, *a történelemtudomány
kandidátusa, habilitált
egyetemi tanár:*

megbízás meghosszabbítása a Társadalomtudományi Tanszék vezetésére 1996. július 1-jétől 2001. június 30-ig;

Feketéné Tóth Ildikó:

a Gazdasági Igazgatóság osztályvezetői megbízás 1996. február 28-án megszűnt;

- Fleckenstein Sádorné *dr. univ.*: könyvtárvezetői megbízás 1998. augusztus 16-án, nyugállományba vonulásával megszűnt;
- Fodorné Földi Rita *dr. univ., főiskolai docens*: megbízás az óvodapedagógus oktatási főigazgató-helyettesi teendők ellátására 1996. január 1-jétől 1997. január 31-ig;
- Gaál Edit: kinevezés a Pályázati Iroda vezetésére 1996. január 1-jétől, határozatlan időre. 1998. március 1-jéig vezette a Pályázati Irodát.
- Graf Gáborné *főiskolai tanár*: felmentve 1995. február 1-jétől az Ének-zenei Tanszék vezetése alól;
- Hangay Zoltán,
a történelemtudomány kandidátusa, főiskolai tanár: ismételt megbízás a Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék vezetésére 1995. július 1-jétől 2000. június 30-ig;
- Hegedüs Józsefné
dr. univ., főiskolai docens: megbízás meghosszabbítása az Idegen Nyelvi és Irodalmi tanszék vezetésére 1995. július 1-jétől 1996. június 30-ig;
- Hunyady Györgyné,
a neveléstudomány kandidátusa, főiskolai tanár: megbízás meghosszabbítása a Neveléstudományi Tanszék vezetésére 1997. október 1-jétől 2002. szeptember 30-ig;
- Jávorné Kolozsváry Judit
dr. univ., főiskolai docens: megbízás az óvodapedagógus szak oktatási főigazgató-helyettesi teendők ellátására 1997. február 1-jétől 2000. január 31-ig;
- Kálmánné Bors Irén *dr. univ., főiskolai docens*: tanító szak oktatási főigazgató-helyettesi megbízás meghosszabbítása 1997. július 1-jétől 2002. június 30-ig;
- Dr. Kelemen Elemér
a történelemtudomány kandidátusa, főiskolai tanár: megbízás a főiskolai főigazgatói teendők ellátására 1995. július 1-jétől 1998. június 30-ig, majd a megbízása meghosszabbítása 2002. július 31-ig;

Dr. Kézdiné Patakfalvy Katalin <i>tanulmányi ügyintéző:</i>	határozatlan idejű kinevezése a Tanulmányi Osztály vezetésére 1995. november 1-jétől;
Kraiciné Szokoly Mária <i>dr. univ., főiskolai docens:</i>	megbízás a Továbbképző Központ igazgatói teendőinek ellátására 1996. január 1-jétől 1999. június 30-ig, majd a megbízás meghosszabbítása 1999. július 1-jétől 2004. június 30-ig;
Léglér Judit:	kinevezés az Igazgatási Osztály vezetésére 1997. június 1-jétől, határozatlan időre;
Molnár György:	kinevezés az Informatika Szolgáltató Csoport vezetésére 1998. április 6-tól határozatlan időre;
Nagyszentpéteri Géza <i>dr. univ., főiskolai tanár:</i>	főigazgatói megbízás 1995. június 30-án lejárt;
Nevigyánszky Éva:	kinevezés a Gyakorló Óvoda vezetői teendőinek ellátására 1997. július 1-jétől 2002. június 30-ig;
Németh Anikó:	kinevezés a Pályázati Iroda vezetésére 1998. szeptember 1-jétől 1999. június 30-ig, majd 1999. július 1-jétől határozatlan időre;
Orczán Zsolt <i>dr. univ., főiskolai docens:</i>	megbízás az Informatika Csoport vezetésére 1995. február 1-jétől 1997. december 31-ig, majd 1998. január 1-jétől 2000. december 31-ig megbízás az Informatika Oktatási Csoport vezetésére;
Ódor Klára <i>dr. univ., főiskolai docens:</i>	főigazgató-helyettesi megbízás meghosszabbítása 1995. december 31-ig, nyugállományba vonulásáig;
Ozsváth Károly <i>kandidátus, főiskolai tanár:</i>	ismételt megbízás a Testnevelési Tanszék vezetésére 1998. szeptember 1-jétől 2003. augusztus 31-ig;

- Panghyné Gombos Anikó: kinevezés az Épületfenntartási és Üzemeltetési Osztály vezetésére 1994. november 4-től határozatlan időre;
- Patay Gyula: kinevezés a gazdasági igazgatói teendők ellátására 1997. július 1-jétől, határozatlan időre. Eltávozott 1998. március 15-én.
- Radnainé Szendrei Julianna, PhD matematika tudomány, főiskolai tanár: ismételt megbízás a Matematika Tanszék vezetésére 1995. július 1-jétől 2000. június 30-ig;
- Sárosdyné Szabó Judit dr. univ., főiskolai docens: főigazgató-helyettesi megbízás meghosszabbítása 1994. december 31-ig 1995. december 31-ig, majd megbízás az Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék vezetésére 1996. július 1-jétől 2001. június 1-jéig;
- Dr. Somogyi Béláné: könyvtárigazgatói megbízás 1998. június 1-jétől 2001. május 31-ig;
- Süle Ilona: kinevezés a Gyakorló Általános Iskola igazgatói teendőinek ellátására 1998. augusztus 15-től 2003. augusztus 14-ig;
- Schottner Ede dr. univ., főiskolai tanár: megbízás a Természettudományi Tanszék vezetésére 1996. február 1-jétől 2001. január 31-ig;
- Sturm Erzsébet tanulmányi osztályvezető: 1995. december 31-én nyugállományba vonult;
- Székely Árpád főtitkár: megbízás meghosszabbítása 1996. január 1-jétől 2000. december 31-ig;
- Székely Róbertné: ismételt megbízás az Oktatástechnikai Stúdió vezetésére 1997. szeptember 1-jétől 2000. augusztus 31-ig;
- Vajda Albertné: megbízás a könyvtárigazgató-helyettesi teendők ellátására 1998. január 1-jétől;

Véghelyi Józsefné
dr. univ., *főiskolai docens*:

megbízás a tudományos főigazgató-helyettesi
teendők ellátására 1996. január 1-jétől 1998.
december 31-ig, majd a megbízás
meghosszabbítása 1999. január 1-jétől 2003.
december 31-ig.

A főiskolára újonnan belépő oktatók (1994. szeptember – 1999. február)

1994-ben: Gönczöl Andrea *főiskolai tanársegéd* (Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék),
Gyapjas Ferencné *főiskolai adjunktus* (Matematika Tanszék);

1995-ben: Bärnkopfné Zsoffai Klára *főiskolai tanársegéd* (Természettudományi Tan-
szék), Dienes Erika *főiskolai tanársegéd* (Vizuális Nevelési Tanszék), Eric Tengliu
vendégtanár (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Katona Gáborné *főiskolai adjunktus*
(Ének-zenei Tanszék), Kungl György *főiskolai tanársegéd* (Vizuális Nevelési Tan-
szék), Kelemen Elemér *kandidátus, főiskolai tanár, főigazgató*, Laidlaw Cardin *ven-
dégtanár* (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Mark A. Nelson *vendégtanár* (Idegen
Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Móra Xavér *főiskolai tanársegéd* (Matematika Tanszék),
Szabics Ágnes *főiskolai tanársegéd* (Vizuális Nevelési Tanszék);

1996-ban: Fábián Noémi *főiskolai tanársegéd* (Vizuális Nevelési Tanszék), Nika
Whitefield *vendégtanár* (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Orosz Judit *főiskolai ad-
junktus* (Neveléstudományi Tanszék), Sheril Hoke *vendégtanár* (Idegen Nyelvi és Iro-
dalmi Tanszék), Smidt Ferenc *vendégoktató* (Idegen Nyelvi és irodalmi Tanszék), Sza-
bolcs Timea *főiskolai tanársegéd* (Vizuális Nevelési Tanszék), Vastag Ágnes *főiskolai
tanársegéd* (Vizuális Nevelési Tanszék);

1997-ben: Faragó Andrásné *főiskolai adjunktus* (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék),
James Douglas Howel *vendégtanár* (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Kuruczné
Szaffner Edit *főiskolai tanársegéd* (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Michaelis
Rike *vendégtanár* (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Papp Andrea, *PhD irodalom-
tudomány, egyetemi adjunktus* (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Radvai Teréz *főis-
kolai tanársegéd* (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Ronkoviczné Faragó Eszter *dr.
univ., főiskolai docens* (Neveléstudományi Tanszék), Serfőző Mónika *főiskolai tanár-
segéd* (Neveléstudományi Tanszék), Szuchy Gabriella *főiskolai tanársegéd* (Idegen
Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Tésenyi Timea *főiskolai tanársegéd* (Matematika Tan-
szék);

1998-ban: Dobsonyi Sándor *főiskolai tanársegéd* (Magyar Nyelvi és Irodalmi Tan-
szék), Gary Miller *vendégoktató* (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Knausz Imre
kandidátus, főiskolai docens (Társadalomtudományi Tanszék), Nagy Katalin, *PhD iro-*

dalomtudomány, főiskolai docens (Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Páli Judit *dr. univ., főiskolai docens* (Neveléstudományi Tanszék), Rigóczy Csaba *főiskolai tanársegéd* (Természettudományi Tanszék), Ruzsa József *főiskolai adjunktus* (Matematika Tanszék), Sióréti Gyuláné *főiskolai adjunktus* (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Szász Péter *főiskolai adjunktus* (Vizuális Nevelési Tanszék);

1999-ben: Tóth Attila *főiskolai tanársegéd* (Informatika Oktatási Csoport).

Oktatói kinevezések

<i>Név:</i>	<i>Kinevezés</i>	<i>Szervezeti egység:</i>	<i>Idő:</i>
Bärnkopfné Zsoffay Klára	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Természettudo- mányi Tanszék	1995. szeptember 1-jétől 1998. augusztus 31-ig; majd 1998. szeptember 1- jétől 2001. augusztus 31-ig;
Bauer Béla	<i>főiskolai adjunktus</i>	Társadalomtudo- mányi Tanszék	1998. szeptember 1-jétől 2002. augusztus 31-ig;
Bihariné Krekó Ilona <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Természettudo- mányi Tanszék	1997. május 1-jétől határo- zatlan időre;
Bocsák Istvánné	<i>főiskolai adjunktus</i>	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1994. augusztus 15-től 1998. augusztus 14-ig; 1998. augusztus 15-től 2002. augusztus 14-ig;
Czverencz Jánosné <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1995. július 1-jei hatállyal határozatlan időre;
Demeter Katalin <i>a filozófia- tudomány kandidátusa</i>	<i>főiskolai tanár</i>	Társadalomtudo- mányi Tanszék	1996. július 1-jétől határo- zatlan időre;
Dienes Erika	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Vizuális Nevelési Tanszék	1995. szeptember 1-jétől 1996. augusztus 31-ig; ki- nevezés meghosszabbítás 1996. szeptember 1-jétől 1998. augusztus 31-ig; is- mételt meghosszabbítás 1998. szeptember 1-jétől 2002. augusztus 31-ig;

Donáth Péter a történelemtu- domány kandidá- tusa, habilitált	egyetemi tanár	Társadalomtudo- mányi Tanszék	1999. március 16-tól hatá- rozatlan időre;
Druzsin Ferencné dr. univ.	főiskolai docens	Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1995. július 1-jei hatállyal határozatlan időre;
Fábián Noémi	főiskolai tanársegéd	Vizuális Nevelési Tanszék	1996. szeptember 1-jétől 1997. augusztus 31-ig;
Fejes Erzsébet PhD irodalomtu- domány	főiskolai docens	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1998. október 1-jétől hatá- rozatlan időre;
Horváth Vilmos dr. univ.	főiskolai docens	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1998. október 1-jétől hatá- rozatlan időre;
Jobban József dr. univ.	főiskolai docens	Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1995. július 1-jei hatállyal határozatlan időre;
Katona Gáborné	főiskolai adjunktus	Ének-zenei Tanszék	1996. augusztus 16-tól 2000. augusztus 15-ig;
Kismartony Katalin	főiskolai adjunktus	Ének-zenei Tanszék	1994. augusztus 1-jétől 1998. július 31-ig;
Knausz Imre a neveléstudo- mány kandidátusa	főiskolai docens	Társadalomtudo- mányi Tanszék	1998. október 1-jétől hatá- rozatlan időre;
Kovács Imréné dr. univ.	főiskolai docens	Vizuális Nevelési Tanszék	1996. szeptember 1-én át- helyezték;
Kovács Károlyné	főiskolai docens	Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1998. március 1-jétől hatá- rozatlan időre;
Lénárd András	főiskolai tanársegéd	Informatika Csoport	1999. január 1-jétől 2003. december 31-ig;
Marosi Annamária	főiskolai docens	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1998. március 1-jétől hatá- rozatlan időre;
Márkus Éva	főiskolai tanársegéd	Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1996. július 1-jétől határo- zatlan időre;

Móra Xavér	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Matematika Tanszék	1996. augusztus 15-től 2000. augusztus 14-ig;
Nagy Balázsné	<i>főiskolai docens</i>	Ének-zenei Tanszék	1998. március 1-jétől határozatlan időre;
Nagy Katalin <i>PhD</i> <i>irodalomtdomány</i>	<i>főiskolai docens</i>	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1998. október 1-jétől határozatlan időre;
Palotásné Vig Marianna <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Matematika Tanszék	1995. július 1-jei hatállyal határozatlan időre;
Páli Judit <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Neveléstudományi Tanszék	1998. október 1-jétől határozatlan időre;
Papp Andrea <i>PhD</i> <i>irodalomtdomány</i>	<i>főiskolai docens</i>	Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1998. március 1-jétől határozatlan időre;
Pákozdi Erika	<i>főiskolai docens</i>	Természettudományi Tanszék	1997. május 1-jétől határozatlan időre;
Perjés István	<i>főiskolai adjunktus</i>	Neveléstudományi Tanszék	1998. szeptember 1-jétől 1999. augusztus 31-ig;
Preisinger Zsuzsanna	<i>főiskolai docens</i>	Vizuális Nevelési Tanszék	1995. július 1-jei hatállyal határozatlan időre;
Radnainé Szendrei Julianna <i>PhD matematikatudomány</i>	<i>főiskolai tanár</i>	Matematika Tanszék	1996. július 1-jétől határozatlan időre;
Radvai Teréz	<i>főiskolai adjunktus</i>	Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1998. szeptember 1-jétől 2002. augusztus 31-ig;
Rigóczki Csaba	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Természettudományi Tanszék	1998. február 1-jétől 2001. január 31-ig;
Ronkoviczné Faragó Eszter <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Neveléstudományi Tanszék	1997. július 1-től határozatlan időre;
Ruzsa József	<i>főiskolai adjunktus</i>	Matematika Tanszék	1998. szeptember 1-jétől 1999. augusztus 31-ig;

Serfőző Mónika	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Neveléstudományi Tanszék	1997. augusztus 15-től 2001. augusztus 14-ig;
Schüttler Vera	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Neveléstudományi Tanszék	1997. augusztus 15-től 2001. augusztus 14-ig;
Szabics Ágnes	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Vizuális Nevelési Tanszék	1995. szeptember 1-jétől 1996. augusztus 31-ig;
Szabolcs Tímea	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Vizuális Nevelési Tanszék	1996. szeptember 1-jétől 1999. augusztus 31-ig;
Szász Péter	<i>főiskolai adjunktus</i>	Vizuális Nevelési Tanszék	1998. szeptember 1-jétől 2002. augusztus 31-ig;
Tésenyi Tímea	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Matematika Tanszék	1997. augusztus 15-től 1998. augusztus 14-ig; 1998. augusztus 15-től 2002. augusztus 14-ig;
Tihanyiné Hős Ágnes <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Testnevelési Tanszék	1995. július 1-jei hatállyal határozatlan időre;
Tóth Attila	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Informatika Csoport	1999. február 1-jétől 2003. január 31-ig;
Tóth Beatrix	<i>főiskolai docens</i>	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1998. március 1-jétől határozatlan időre;
Orosz Judit	<i>főiskolai adjunktus</i>	Neveléstudományi Tanszék	1996. szeptember 1-jétől 1999. augusztus 31-ig;
Újhelyiné Pető Éva <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Továbbképzési és Szabadművelődési Központ	1995. július 1-jei hatállyal határozatlan időre;
Vastag Ágnes	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Vizuális Nevelési Tanszék	1996. szeptember 1-jétől 1999. augusztus 31-ig;
Vincze Emőke	<i>főiskolai adjunktus</i>	Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	1995. július 1-jétől határozatlan időre.

A főiskoláról nyugállományba vonult és eltávozott oktatók

<i>Név:</i>	<i>Beosztás</i>	<i>Szervezeti egység:</i>	<i>Idő:</i>
Adamik Tamásné az irodalomtudomány kandidátusa	<i>főiskolai tanár</i>	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	Eltávozott 1998. július 31-én.
Benke János <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai tanár</i>	Természettudo- mányi Tanszék	Nyugállományba vonult 1997. december 30-án.
Bognár Tas <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	Eltávozott 1996. április 14-én.
Czverenc Jánosné <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai adjunktus</i>	Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	Nyugállományba vonult 1996. december 28-án.
Csanádiné Kiss Jolán <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	Nyugállományba vonult 1996. augusztus 31-én.
Druzsín Ferencné <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	Nyugállományba vonult 1995. szeptember 15-én.
Farkas Károly <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Informatika Csoport	Eltávozott 1999. január 15-én.
Fodorné Földi Rita <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai tanár</i>	Testnevelési Tanszék	Eltávozott 1999. január 31-én.
Glatz Ferencné	<i>főiskolai docens</i>	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	Nyugállományba vonult 1995. szeptember 15-én.
Hegedűs Józsefné <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	Nyugállományba vonult 1996. június 30-án.
Hegyí Ildikó <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Neveléstudomá- nyi Tanszék	Nyugállományba vonult 1996. december 30-án.
Jánosi Éva	<i>főiskolai adjunktus</i>	Testnevelési Tanszék	Nyugállományba vonult 1995. december 15-én.
Kanczler Gyuláné <i>dr. univ.</i>	<i>főiskolai docens</i>	Természettudo- mányi Tanszék	Nyugállományba vonult 1995. december 15-én.
Kelemen Magdolna	<i>főiskolai adjunktus</i>	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	Nyugállományba vonult 1995. szeptember 15-én.

Kereszty Zsuzsa	<i>főiskolai docens</i>	Neveléstudományi Tanszék	Nyugállományba vonult 1997. április 30-án.
Korándi József	<i>főiskolai adjunktus</i>	Matematika Tanszék	Eltávozott 1997. június 30-án.
Kovács Árpád dr. univ.	<i>főiskolai docens</i>	Továbbképzési és Szabadművelődési Központ	Eltávozott 1995. június 15-én.
Kovács Zoltán	<i>innovátor</i>		Nyugállományba vonult 1995. szeptember 15-én.
Könyves-Tóth Lilla dr. univ.	<i>főiskolai docens</i>	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	Nyugállományba vonult 1995. szeptember 15-én.
Krassói Erna	<i>főiskolai docens</i>	Vizuális Nevelési Tanszék	Nyugállományba vonult 1995. szeptember 15-én.
Lázár Tibor dr. univ.	<i>főiskolai docens</i>	Neveléstudományi Tanszék	Nyugállományba vonult 1997. október 10-én.
Maleticsné Riba Magdolna dr. univ.	<i>főiskolai docens</i>	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	Nyugállományba vonult 1998. augusztus 30-án.
Móra Xavér	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Matematika Tanszék	Eltávozott 1998. augusztus 31-én.
Nagyszentpéteri Géza dr. univ.	<i>főiskolai tanár</i>	Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék	Nyugállományba vonult 1998. április 30-án.
Nyikulina Nagyezsda	<i>főiskolai docens</i>	Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék	Nyugállományba vonult 1996. augusztus 31-én.
Pajorné dr. Tóth Ilona dr. univ.	<i>főiskolai docens</i>	Társadalomtudományi Tanszék	Nyugállományba vonult 1995. szeptember 15-én.
Perjésiné Brenner Erika	<i>főiskolai adjunktus</i>	Testnevelési Tanszék	Nyugállományba vonult 1996. december 30-án.
Pusztai Jánosné dr. univ.	<i>főiskolai docens</i>	Természettudományi Tanszék	Nyugállományba vonult 1995. szeptember 15-én.
Romankovics András	<i>főiskolai adjunktus</i>	Neveléstudományi Tanszék	Eltávozott 1995. június 15-én.

Sánta László	<i>főiskolai docens</i>	Vizuális Nevelési Tanszék	Nyugállományba vonult 1995. szeptember 15-én.
Schüttler Vera	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Neveléstudományi Tanszék	Eltávozott 1998. augusztus 31-én.
Szabits Ágnes	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Vizuális Nevelési Tanszék	Eltávozott 1996. június 30-án.
Szabolcs Tímea	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Vizuális Nevelési Tanszék	Eltávozott 1998. június 30-án.
Tari Gábor	<i>főiskolai tanársegéd</i>	Vizuális Nevelési tanszék	Eltávozott 1998. június 30-án.
Timár Imre	<i>főiskolai tanár</i>	Ének-zenei Tanszék	Nyugállományba vonult 1995. április 30-án.
Torda Miklósné	<i>főiskolai docens</i>	Neveléstudományi Tanszék	Nyugállományba vonult 1998. október 31-én.
Ungárné Komoly Judit	<i>főiskolai tanár</i>	Neveléstudományi Tanszék	Nyugállományba vonult 1996. augusztus 31-én.
kandidátus Vassné	<i>főiskolai docens</i>	Matematika Tanszék	Eltávozott 1996. október 1-én.
Varga Edit			
Vígh Gyula	<i>főiskolai tanár</i>	Társadalomtudományi Tanszék	Nyugállományba vonult 1998. augusztus 31-én.
dr. univ.			

Változások

a Gyakorló Általános Iskolában és Gyakorló Óvodában

Gyakorló Általános Iskola

Érkeztek:

1994-ben: Hegedűs Ilona napközis nevelő, Kuti Zsuzsa tanár, Németh Zsuzsa tanár, Nemoda Judit tanár, Széles Katalin tanár, Schottner Rita Padányi-Frank Antal ösztöndíjas gyakornok, Wágner Zsófia tanár;

1995-ben: Bartucz Lajosné tanár, Jovanovics Zsuzsa napközis nevelő, Horváth Attiláné tanár, Molnár Anna tanító;

1996-ban: Menyhárt Mónika tanító (részmunkaidős), Rajné Zsebedits Livia tanár, Mihalovits Csilla tanár, Juhász Györgyi Padányi-Frank alapítvány ösztöndíjas, Szabó Ágnes tanító;

1997-ban: Illyés Boglárka tanító, Répásiné Pethő Melinda Padányi-Frank ösztöndíjas, Szántó Szilárd testnevelő tanár;

1998-ban: Vági Józsefné tanár, Szabó Katalin Padányi Frank ösztöndíjas;

1999-ban: Karap Gézáné tanító.

Távoztak:

1994-ben: Farkas Adél tanár, Végh Viktória Padányi-Frank Antal ösztöndíjas gyakor-nok, Szabó Zsuzsanna napközis nevelő;

1995-ben: Wágner Zsófia rajztanár, Gévayné Terschach Rita énektanár;

1996-ban: Németh Zsuzsanna tanár, Kereszty Péter tanár, Bartucz Lajosné tanár, Weber Anikó tanár, Hegedűs Ilona tanár. Nyugdíjba vonult Détári Ferencné tanár.

1997-ben: Juhász Györgyi Padányi-Frank Antal ösztöndíjas gyakor-nok,

1998-ban: Dunayné Limbek Andrea tanító, Győriné Beke Mária tanító, Panágl Géza testnevelő tanár, Répásiné Pethő Melinda tanító, Tóth Szilvia tanító.

Változások a hivatali és technikai dolgozók körében

Érkeztek:

1994-ben: Purzsa Mihályné takarító, Nagy Lajosné takarító, Mislai Enikő pedagógus-asszisztens, Szöllős Ildikó pedagógus-asszisztens, Kovács Viktória pedagógus-asszisztens;

1995-ben: Páter Irén takarító, Ivanics Ilona takarító, Kiss Dorottya pedagógus-asszisztens, Kiss Judit pedagógus-asszisztens, Szöllősi Ildikó pedagógus-asszisztens;

1996-ban: Fekete Lászlóné takarító, Csertői Tamara takarító, Bodor Józsefné takarító, Polgárdi Józsefné takarító, Varga Mihályné takarító, Tóth Károlyné iskolatitkár, Menich Ágnes pedagógus-asszisztens, Kustráné Miklósi Szilvia pedagógus-asszisztens, Balogh Erzsébet takarító, Juhász Antal fűtő, Balogh Erzsébet takarító;

1997-ben: Sugár Réka pedagógus-asszisztens;

1999-ben: Fekete László portás.

Távoztak:

1994-ben: Honti János fűtő, Rácz Imre fűtő, Barta László fűtő, Zenkovics Krisztina takarító, Szárszó Judit pedagógus-asszisztens, Paksi Zita pedagógus-asszisztens, Mohácsi Erzsébet pedagógus-asszisztens, Balogh Ernő fűtő, Benus Lászlóné takarító, Nagy László takarító, Mislai Enikő pedagógus-asszisztens;

1996-ban: Szöllősi Ildikó pedagógus-asszisztens, Raduly Zoltánné takarító, Szlepák Sándor fűtő, Szlepák Sándorné takarító, Varga Lászlóné iskolatitkár;

1997-ben: Sugár Réka pedagógus-asszisztens;

1998-ban: Zubai Éva takarító;

1999-ben: Szabó Zoltán portás, Mészáros Józsefné takarító. Elhunyt Fekete László fűtő.

Gyakorló Óvoda

Óvónők

Érkeztek:

1994-ben: Doroginé Thernesz Éva, Gácsi Istvánné, Lendl Ivett;

1997-ben: Haraszi Józsefné, Villányi Krisztina, Várvári Tünde, Patty Erika, Nagy Andrea.

Távoztak:

1994-ben: Csizmadia Éva, Gácsi Istvánné;

1997-ben: Lendl Ivett, Villányi Krisztina, Haraszi Józsefné;

1998-ban: Várvári Tünde.

Technikai dolgozók

Érkeztek:

1994-ben: Vincze Anna dajka;

1995-ben: Bartal Lászlóné dajka;

1996-ban: Rédey Annamária dajka;

1997-ben: Papp Sándorné dajka, Vojnikné Fenes Zsuzsa dajka;

1999-ben: Heitmár Lászlóné dajka.

Távoztak:

1994-ben: Gonda Mihályné dajka, Gaál Erzsébet dajka, Pekler Andrea dajka;

1995-ben: Tar Katalin dajka;

1997-ben: Kerékgyártó Jánosné dajka, Rédei Annamária dajka;

1999-ben: Hódosi Jolán dajka.

Változások az oktatást közvetlenül segítő adminisztratív és technikai dolgozók körében

Érkeztek:

1994-ben: Józsa Ilona ügyintéző (Testnevelési Tanszék), Bärnkopfné Zsoffay Klára laboráns (Természettudományi Tanszék);

1995-ben: dr. Kalmár Péterné ügyintéző (Neveléstudományi Tanszék), Szuromi Karina laboráns (Természettudományi Tanszék), Szűcs Mária ügyintéző (Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék);

1996-ban: belső áthelyezéssel Csizmadia Csabáné ügyintéző (Pályázati Iroda), Gaál Edit irodavezető, Somlainé Farkas Tünde ügyintéző (Informatika Csoport);

1997-ben: Balogh Balázsné ügyintéző (Társadalomtudományi Tanszék), Stefanović Zsuzsa ügyintéző belső áthelyezéssel (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Diráné Kun Rita ügyintéző (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Bíró Katalin oktatásszervező (Továbbképzési Központ);

1998-ban: Láng Annamária laboráns (Természettudományi Tanszék), Németh Anikó irodavezető, belső áthelyezéssel Pfeifer Ildikó ügyintéző (Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék), belső áthelyezéssel Szabó Imréné ügyintéző (Pályázati Iroda), Vas Tünde ügyintéző (Pályázati Iroda);

1999-ben: Gömöri Edit ügyintéző (Társadalomtudományi Tanszék), Vándor Judit oktatásszervező (Továbbképző Központ).

Távoztak:

1995-ban: Nagyné Bartuska Erzsébet ügyintéző (Társadalomtudományi Tanszék), Babusa Sándorné ügyintéző (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Papp Csabáné ügyintéző (Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Balogh Balázsné (Neveléstudományi Tanszék);

1997-ben: Szuromi Karina laboráns (Természettudományi Tanszék).

1998-ban: Szűcs Mária ügyintéző (Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék), Vas Tünde ügyintéző (Pályázati Iroda).

Könyvtár és Oktatástechnikai stúdió

Érkeztek:

1994-ben: Inczédi Zoltán technikus, Turnai Ágnes könyvtáros asszisztens, Máhr Péter technikus, Koronics Krisztián könyvtáros asszisztens, Lázárné Obbágy Katalin könyvtáros;

1996-ban: Benyó Krisztián technikus, Kabai Ilona könyvtáros igazgatóhelyettes;

1998-ban: Kuczkó Andrea könyvtáros, dr. Somogyi Béláné könyvtáros, Csizmadia Tünde könyvtáros, Kiss Katalin könyvtáros.

Távoztak:

1994-ben: Bacsur Endre technikus, Szabó Erika könyvtáros, Szerdahelyi Roland technikus, Krüner Zsófia könyvtáros, Koronics Krisztián könyvtáros asszisztens, Németh Istvánné raktári sm.

1996-ban: Molnár Jánosné könyvtárigazgató-helyettes;

1997-ben: Vayné Pádár Éva könyvtáros, Kabai Ilona könyvtárigazgató-helyettes, Antóniné Turnai Ágnes könyvtáros.

Főigazgatói Hivatal

Érkeztek:

1994-ben: Pappné Takács Tünde ügyintéző;

1995-ben: Kőrösi Zsoltné tanulmányi ügyintéző, Demeter Sára belső ellenőr, Misi Ágnes tanulmányi ügyintéző, Kurtáné Balogh Edit ügyintéző;

1996-ban: Kulisits Zita ügyintéző, Dunayné Kovács Annamária ügyintéző;

1997-ben: Pfeifer Ildikó ügyintéző;

1998-ban: Vighné Kocsis Mária tanulmányi ügyintéző, Rostás Róbertné tanulmányi ügyintéző.

Távoztak:

1994-ben: Cholnoki Viktória irattáros, Bárány Albertné ügyintéző;

1995-ben: Kővágó Lászlóné ügyintéző, Csöröginé Thár Kinga jegyzetboltvezető;

1996-ban: Kurtáné Balogh Edit ügyintéző;

1997-ben: Gembela Zsolt nyomdász;

1998-ban: Dunainé Kovács Annamária ügyintéző, Gyenes Pálné ügyintéző;

1999-ben: Számadóné Fodor Ágnes ügyintéző.

Gazdasági Igazgatóság

Érkeztek:

1994-ben: Nágel János portás, Komor Béláné konyhalány, Máhr Péter fűtő, Tóth-Káli Pálné takarító, János Jánosné konyhalány, Haydl Vilmosné könyvelő, Vér Ferencné adminisztrátor;

1995-ben: Herceg István betanított munkás, Szilasi János portás, Kiss Bulcsu anyagbeszerző, Szilasi János portás, Ferenczi Ádám gépész, Kompó Zoltánné leltáros ügyintéző, Németh Ferencné takarító, Mahr Péter Ottó portás, Tímár Noémi analitikus könyvelő, Nyilas István fűtő;

1996-ban: Balogh Jánosné takarító, Bertalan Zoltánné titkárnő, Szabó Imréné pénzügyi ügyintéző, Sándorné Péterfi Krisztina ügyintéző, Marton Mihályné takarító, Berkes Albertné ruhatáros, Sándor Mihály fűtő;

1997-ben: Noszlopi László portás;

1998-ban: Rostás Róbert portás, Miksi Jánosné takarító, belső áthelyezéssel Csízmadia Csabáné pénztáros pénzügyi ügyintéző; Fekete Gabriella pénzügyi ügyintéző, Szabó Józsefné ruhatáros, Barkó András fűtő;

1999-ben: Szabó János portás, Rózsa András portás.

Távoztak:

1994-ben: Kalmár Sándorné takarító, Csörsz Lajosné konyhalány, Bogár Józsefné takarító, Bíró Sándorné takarító, Gallé Ferencné takarító, Illyés István segédmunkás, Kovács Pálné takarító, Mahr Péter fűtő, Nagy Károly leltárügyintéző, Gálfiné Egyed Mária könyvelő;

1995-ben: Rovács Pálné konyhalány, Molnár János anyagbeszerző, Uzonyi Lajosné osztályvezető, Susorányi Nándor asztalos, Pencz Júlia könyvelő, Kunhegyi Jánosné takarító, Adolf Ferencné szakács, Flier Istvánné szakács, Herceg István segédmunkás, Hidasi Lászlóné konyhalány, János Jánosné konyhalány, Kiss Bulcsu gépkocsivezető, Komor Béláné konyhalány, Kovács Ferencné konyhavezető, Tóth Ilona konyhalány, Németh István sm., Vadnai Richárd szakács, Végh Lászlóné konyhalány, Vér Ferencné adminisztrátor, Horváth Lászlóné konyhalány, Hochold Jánosné konyhalány, Kónya Lászlóné konyhalány, Mile Imréné takarító, Tátrai János betanított munkás, Gencsi

Lászlóné takarító, Csavera Józsefné takarító, Németh Kálmánné takarító, Csutáné Németh Erzsébet takarító;

1996-ban: Aszódi Ambrusné takarító, Bódi Sándor portás, Túróczy Sándor portás, Ulicza Zoltánné ügyintéző, Haydl Vilmosné könyvelő;

1997-ben: Kőrösi György betanított munkás, Takács István portás, Szilasi János portás;

1998-ban: Bíró Jánosné pénztáros, Sándor Mihály fűtő, Noszlopi László portás;

1999-ben: Ujvári Miklós asztalos.

KITÜNTETÉSEK

1994/95. tanév

Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett kitüntetésben részesült: Odor Klára *dr. univ.*, főigazgató-helyettes, Bollókné Panyik Ilona *dr. univ.*, főiskolai tanár, Kanczler Gyuláné *dr. univ.*, főiskolai docens.

Pedagógus Szolgálati Emlékérem kitüntetésben részesült: Kerecsényi László főiskolai tanár, Timár Imre főiskolai tanár.

A Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány **Trefort Ágoston-díjat** adományozott Hunyady Györgyné, *a neveléstudomány kandidátusa*, tanszékvezető főiskolai tanárnak.

A Főiskoláért **Emlékérmeket** kapták: Bereczki Lászlóné gyakorlóiskolai igazgató, Gyóni Lajosné, *a neveléstudomány kandidátusa*, főiskolai tanár, Halas Józsefné főiskolai docens, Székely Árpád főtktár, Véghelyi Józsefné *dr. univ.*, tanszékvezető főiskolai docens.

A Diákokért **Emlékéremet** kapták: Bihariné Krekó Ilona *dr. univ.*, főiskolai adjunktus, Demeter Katalin *kandidátus*, főiskolai docens.

Főigazgatói dicséretben részesült: Bodnár Sándorné nyomdavezető, Czverencz Jánosné *dr. univ.*, főiskolai docens, Horváth Alice *dr. univ.*, főiskolai docens, dr. Kézdiné Patakfalvy Katalin főmunkatárs, Kovács Ferencné élelmezésvezető, Machalik József főiskolai docens, Nevigyánszky Éva óvodavezető, Simon Györgyné tanulmányi előadó, Tomor Lajosné főiskolai adjunktus, Tóth László általános iskolai tanár.

A Budapesti Tanítóképző Főiskola **Kiváló Szakvezetője** címet kapta Szepesi Judit gyakorlóiskolai szakvezető, Lispai Zoltánné külső szakvezető;

A Budapesti Tanítóképző Főiskola **Kiváló Hallgatója** címet kapta

Tanító szakon: Kádár Szilvia, Takács Lászlóné, Vörös Szilvia,

Óvodapedagógus szakon: Palik Kinga.

Köztársasági ösztöndíjat kaptak:

Tanító szakon: Bádenszki Anita, Csépe Krisztina, Falus Eszter, Forstner Krisztina, Horváth Éva, Horváth Hajnalka, Kacsóh Lilla, Kádár László, Kerekes Gábor, Molnár Anna, Pallos Magdolna, Scholtz Attila, Kiss Andrea;

Óvodapedagógus szakon: Darvas Rita, Kósa Szilvia, Lázár Györgyi, Palik Kinga.

Az évfolyam legjobb tanítója verseny helyezettjei 1994-ben: Vadász Eszter (III/2. csoport) I. helyezett; Nagy Brigitta (III/5. csoport) II. helyezett; Horváth Ildikó (III/3. csoport) III. helyezett.

Az évfolyam legjobb tanítója verseny helyezettjei 1995-ben: Tavasz Virág (III/3. csoport) I. helyezett; Tóth Szilvia (III/3. csoport) II. helyezett; Miskolc Andrea (III/8. csoport) III. helyezett.

1995/96. tanév

A Magyar Köztársaság Érdemrend Kiskeresztje — polgári fokozat kitüntetésben részesült Gerenday Endre főiskolai tanár.

Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett kitüntetést kapta Hegedűs Józsefné *dr. univ.*, tanszékvezető főiskolai docens, Ungárné Komoly Judit *kandidátus*, főiskolai tanár.

Pedagógus Szolgálati Emlékérmét kapott Détári Ferencné gyakorlóiskolai tanár, Pajorné Tóth Ilona *dr. univ.*, főiskolai docens.

Munkácsy-díjat kapott Kungl György főiskolai adjunktus, szobrászművész.

A Főiskoláért Emlékérmét kapták Graf Gáborné főiskolai tanár, Hegyi Ildikó *dr. univ.*, főiskolai docens, Kálmánné Bors Irén *dr. univ.*, főiskolai docens, főigazgató-helyettes, Könyves-Tóth Lilla *dr. univ.*, főiskolai docens, Rudolf Péter főiskolai tanár.

A Diákokért Emlékérmét kapta Adamikné Jászó Anna *kandidátus*, főiskolai tanár, Fodorné Földi Rita *dr. univ.*, főiskolai docens, főigazgató-helyettes, Kálmánné Bors Irén *dr. univ.*, főiskolai docens, főigazgató-helyettes, Nagy Balázsné főiskolai adjunktus, Véghelyi Józsefné *dr. univ.*, főiskolai docens, főigazgató-helyettes.

Főigazgatói dicséretben részesült Bakos Tamás főiskolai adjunktus, Békésiné Lakatos Margit főiskolai adjunktus, Bihariné Krekó Ilona *dr. univ.*, főiskolai adjunktus, Csahóczy Erzsébet ált.isk. tanár, Görgényiné Epres Erika főiskolai adjunktus, Jávorné Kolozsváry Judit *dr. univ.*, főiskolai docens, Patayné Gergely Ildikó főiskolai adjunktus, Tüzes Zoltánné munkaügyi csop.vez., Ungár Istvánné főiskolai adjunktus, Vayné Pádár Éva könyvtáros.

A Budapesti Tanítóképző Főiskola Kiváló Szakvezetője címet kapta Forgács Tiborné külső szakvezető, Kardos Istvánné gyakorlóiskolai szakvezető, Németh Ferencné gyakorlóiskolai szakvezető és Némethné Gálvölgyi Mária külső szakvezető.

A Budapesti Tanítóképző Főiskola Kiváló Hallgatója címet kapta Falus Eszter, Felcsúti Katalin, Jávor Csaba István, Kasza Valéria és Vízvári Orsolya.

A Rózsa Borka Alapítvány díj 1996. évi kedvezményezettje Nagy Anikó Mária óvodapedagógus szakos hallgató.

Köztársasági Ösztöndíjasok

Tanító szakon: Cserkúti Zsuzsa, Csúzi Erika, Dessewffy Johanna, Eszes Bernadett, Falus Eszter, Felcsúti Katalin, Forstner Krisztina, Horváth Katalin, Kacsóh Lilla, Miskolczi Éva, Molnár Réka, Müller Eszter, Nyitrai Péter, Szabó Éva, Szentváry-Lukács Erika, Szteblák Csilla, Ungor Andrea, Weisz Jánosné;

Óvodapedagógus szakon: Creusot Anita, Bea Szilvia, Havas Ildikó, Hogyor Krisztina, Kasza Valéria, Jónás Noémi, Makoveiné Durkó Nikoletta, Szabados Attila.

Az évfolyam legjobb tanítója verseny helyezettjei: Ilyés Boglárka (III/3. csoport) I. helyezett; Nyitrai Péter (III/3. csoport) II. helyezett; Kovács Mónika (IV/1. csoport) III. helyezett.

1996/97. tanév

A Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett kitüntetésben részesült Véghelyi Józsefné dr. univ., főiskolai docens, főigazgató-helyettes.

Szent-Györgyi Albert díjban részesült Bálványos Huba főiskolai tanár.

Munkácsy díjban részesült Gerber Pál főiskolai adjunktus.

Péchy Blanka-díjban részesült Maleticsné Riba Magdolna dr. univ., főiskolai docens.

A Budapesti Tanítóképző Főiskola Kiváló Szakvezetője címet kapta Csonkáné Liszka Ágnes igazgatóhelyettes és Köhalmi Mándy Anna külső szakvezető.

A Budapesti Tanítóképző Főiskola Kiváló Hallgatója címet kapta

Tanító szakon: Szatmári Anita, Szentváry-Lukács Erika, Prihisztál Ágnes;

Óvodapedagógus szakon: Makoveiné Durkó Nikoletta, Bea Szilvia.

Dr. Padányi-Frank Antal ösztöndíjas az 1996/97. tanévben Juhász Györgyi III. évfolyamos hallgató.

Köztársasági ösztöndíjasok

Tanító szakon: Cseri Anikó, Kulgelbauer Ida, Szentváry-Lukács Erika, Szigeti Helga, Takáts Rita;

Óvodapedagógus szakon: Kovács Andrea, Makveiné Durkó Nikolett.

Az évfolyam legjobb tanítója Takács Rita (I. helyzett), Kiss Nikolett (II. helyezett) és Bokorné Forró Ágnes (III. helyezett).

Kazinczy-díjat kapott Takács Rita III. évf. tanító szakos hallgató.

1997/98. tanév

Magyar Köztársaság Érdemrend Középkeresztje kitüntetésben részesült Nagyszentpéteri Géza *dr. univ.*, főiskolai tanár.

Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett kitüntetést kapott Kálmánné Bors Irén *dr. univ.*, főiskolai docens, főigazgató-helyettes.

Művelődés Szolgálatáért díjat kapott Székely Árpád főtítkár.

Apáczai Csere János díjban részesült Adamik Tamásné *kandidátus* főiskolai tanár.

A Pedagógus Szolgálati Emlékérmét kapott Benke János *dr. univ.*, főiskolai tanár, Bereczki Lászlóné gyakorlóiskolai igazgató, Torda Miklósné főiskolai docens, Vigh Gyula *dr. univ.*, főiskolai tanár.

Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány Trefort Ágoston Közoktatási díjat adományozott Kelemen Elemér *kandidátus*, főiskolai tanár, főigazgató.

Somogy Megye Pedagógiai Díja elismerésben részesült Kelemen Elemér *kandidátus*, főiskolai tanár, főigazgató.

A Főiskoláért Emlékérmét kapott Hangay Zoltán, *a történelemtudomány kandidátusa*, tanszékvezető főiskolai tanár, Hunyady Györgyné, *a neveléstudomány kandidátusa*, tanszékvezető főiskolai tanár és Radnainé Szendrei Julianna, *PhD matematikatanár*, tanszékvezető főiskolai tanár.

A Diákokért Emlékérmét kapta Donáth Péter, *a történelemtudomány kandidátusa*, *habilitált*, főiskolai tanár, tanszékvezető, Hangay Zoltán, *a történelemtudomány kandidátusa*, tanszékvezető főiskolai tanár, Tóth Beatrix főiskolai docens.

Főigazgatói dicséretet kapott Bocsák Istvánné főiskolai docens, Buttás Pál főiskolai docens, Dedinszky Lászlóné ált.isk. tanító, Farkas Mária főiskolai docens, Hajnal Sándorné főiskolai adjunktus, Hódosy Jolán dajka, Jobban József főiskolai docens, Kardos Mária főiskolai docens, Nagy Balázsné főiskolai docens, Nagyné Füzfői Teodóra tanszéki ügyintéző, Nikolicza Béláné munkaügyi előadó, Ujjné Detki Katalin főiskolai adjunktus és Vidra Béláné tanulmányi ügyintéző.

A **Budapesti Tanítóképző Főiskola Kiváló Szakvezetője** címet kapta Bubcsóné Hornyák Klára gyakorlóiskolai szakvezető és Lénárd András gyakorlóiskolai szakvezető.

A **Budapesti Tanítóképző Főiskola Kiváló Hallgatója** címet kapta

Tanító szakon: Bojta Zsuzsanna, Faragó Réka;

Óvodapedagógus szakon: Basa Krisztina, Krausz Nikoletta, Nehéz Emma.

Dr. Padányi-Frank Antal ösztöndíjas az 1997/98-as tanévre Répásiné Pethő Melinda III. évfolyamos hallgató.

Köztársasági ösztöndíjasok

Tanítói szakon: Benkő Noémi, Kugelbauer Ida, Leicht Andrea, Pamlényi Csilla,;

Óvodapedagógus szakon: Kele Tímea, Szörfi Ágnes, Vass Valéria.

Kazinczy-díjat nyert: Komáromi Judit (NOK II/2. csoport hallgatója).

1998/99. tanév

Széchenyi Professzori Ösztöndíjat nyert Kelemen Elemér, *a történelemtudomány kandidátusa*, főiskolai tanár, főigazgató.

Apáczai Csere János díjat kapott C. Neményi Eszter főiskolai docens.

A **Főiskoláért Emlékérm**et kapta Bodó Sándorné *dr. univ.*, főiskolai docens, dr. Kézdiné Patakfalvy Katalin osztályvezető, Légler Judit osztályvezető, Mayerné Nádasi Mária, *a neveléstudomány kandidátusa*, főiskolai docens és Nábrádi István főiskolai tanár.

A **Diákokért Emlékérm**et kapta Bollókné Panyik Ilona *dr. univ.*, főiskolai tanár, Graf Gáborné főiskolai tanár, Gönczöl Andrea főiskolai tanársegéd, Jávorné Kolozsváry Judit *dr. univ.*, főiskolai docens, főigazgató-helyettes és Kulin Eszter főiskolai adjunktus.

Főigazgatói dicséretet kapott Bak Mária osztályvezető, Glauber Anna *dr. univ.*, főiskolai docens, Gönczöl Andrea főiskolai tanársegéd, dr. Kalmár Péterné tanszéki ügy-

intéző, Korányiné Csősz Anna főmunkatárs, Kuruczlekiné Hámori Judit óvónő, Medgyesi Istvánné ügyintéző, Nemoda Judit szakvezető tanító, Palotásné Vig Mariana dr. univ., főiskolai docens, Poppné Vinnai Irén tanulmányi ügyintéző, Seres Kálmánné szakvezető tanító és Vajda Albertné könyvtáros.

A Budapesti Tanítóképző Főiskola Kiváló hallgatója címet kapta

Tanító szakon: Fenyődi Andrea, Hegyi Orsolya, Wapper Vera;

Óvodapedagógus szakon: Sarkadi Mariann, Varga Lajosné.

Dr. Padányi-Frank Antal Ösztöndíjas 1998/99. tanévre Szabó Katalin idegennyelv-
oktató (angol) tanító szakos hallgató.

Rózsa Borka Alapítvány díjas Petrikné Wiest Ildikó nappali tagozatos óvodapedagógus szakos hallgató.

Köztársasági ösztöndíjasok

Tanítói szakon: Pamlényi Csilla, Bognár Gyöngyvér, Rajta Réka, Berger Dorottya, Esztergomi Katalin, Benkő Noémi, Körmendi Ágnes;

Óvodapedagógus szakon: Kele Tímea, Lőcsey Eszter.

Az évfolyam legjobb tanítója verseny helyezettjei: Wapper Vera I. helyezett; Kaszás Rita II. helyezett; Hencz Ildikó III. helyezett.

Az évfolyam legjobb óvodapedagógusa verseny helyezettjei: Drótos Enikő I. helyezett; Rác Mónika II. helyezett; Bihari Márta III. helyezett.

1994–1999 között elhunyt volt munkatársaink

Bárány Albertné tanulmányi ügyintéző	1998
Dr. Benke János főiskolai tanár	1998
Bihari János főiskolai tanár	1995
Borosnyai Béláné gazdasági igazgató	1995
Dr. Fodor József főiskolai tanár	1997
Fraunhoffer Péterné főiskolai adjunktus	1995
Dr. Gábor Emil főiskolai tanár	1998
Halas Józsefné főiskolai docens	1999
Konta Jenő gazdasági ügyintéző	1998
Dr. Lengyel Béláné intézeti tanár	1999
Mérai Nándorné tanszéki előadó	1999
Dr. Németh Tibor főiskolai tanár	1999
Rozsonдай Zoltán intézeti tanár	1996
Vincze László portás	1999

Emléküket kegyelettel megőrizzük.

BESZÁMOLÓK AZ ELMÚLT ÖT ÉVRŐL

Ének-zenei Tanszék

A tanítóképzés 125 és a felsőfokú óvóképzés 25 éves évfordulója óta eltelt öt esztendőben tanszékünk tevékenységét meghatározták — a hagyományos „házi” és „házon kívüli” kulturális szerepvállalás mellett — azok a feladatok, amelyek a sikeres kísérleti képzést követő 4 éves tanítóképzés beindításával, a 3 éves óvodapedagógus szakon bevezetett új képesítési követelményekkel, illetve a tanszékünk teljes tevékenységének és feladatainak átgondolását jelentő akkreditációra való felkészüléssel jártak. Jóllehet, az akkreditáció nagyon sok és fáradságos munkával járt, mégis el kell ismernünk, hogy feladataink, feladatrendszerünk alapos és igényes átgondolására késztetett. Jóleső érzés volt olvasni és hallani a bizottság elismerő szavait, melyekkel munkánkat minősítették.

Az énekoktatás történetének áttekintésére és újragondolására hatással volt az „1000 éves a magyar iskola” országos rendezvénysorozata, amely az ebben az időszakban kezdődő NAT implementációval és az új „Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja” (ÓNOAP) bevezetésével együtt megtermékenyítő hatást gyakorolt az új zenei tárgyú kiadványok (könyvek, CD-k, CD-ROM-ok) megjelentetésére is. Negatív tényezőként járult mindehhez a főiskola anyagi helyzetének egyre nehezebbé válása, majd csúcsponként a „Bokros-csomag”, melynek eredményeként több évtizedes tapasztalattal rendelkező, nagynevű kollégáinktól kellett búcsút vennünk az óra- és vizsgatervben jelentkező „megszorító intézkedések” miatt.

A tanítói és az óvodapedagógus szakon bevezetett új képesítési követelményekhez kapcsolódó (a megszorító intézkedésekkel nehezített) óra- és vizsgaterv, s ezzel együtt a tantárgyi programok átalakítását, újragondolását hosszú előkészítő munka előzte meg. A NAT implementáció és az ÓNOAP bevezetése a zeneoktatás területén is számos új típusú pályázat, valamint hazai és nemzetközi konferencia témáját határozta meg. Az új feladatokra való felkészülést mindkét szakon tovább nehezítette az előző és az új képzési forma párhuzamos oktatása. A tanítóképzésben a kezdetekhez képest jócskán megváltozott szakkollégiumi képzést — melyet az utolsó években a hallgatóknak nem is volt már kötelező választani — felváltotta a kötelezően választandó műveltségi terület. Ezen a területen történt — legfőképp az 1–6. osztályok énekoktatására való felkészítés okán — érezhető javulás az órák számában. A megújított óvodapedagógus képzésben viszont az 1990-ben elért, óraszámokat érintő eredmények csaknem 25 %kal csökkentek, kiegészítve azzal, hogy — a nehezedő anyagi helyzet miatt mind az

óvó-, mind az általános tanítóképzésben — a csoportbontások számán is csökkentenünk kellett. Pedig fontosnak tartjuk, hogy — főként a képzés elején — minél tovább fél csoportos órák legyenek, különben az egyéni megfelelő fejlettségi szintet a gyakorlati képzés beindulásáig nem tudjuk elérni, mivel az alkalmassági vizsga nagyon sok jelöltnél csak a képezhetőség lehetőségét jelenti.

Az eltelt időszakban a tanszék személyi összetételében a következő változások történtek: meg kellett szüntetni a félállásokat és az óraadói megbízások nagy részét, új vezetője lett a tanszéknek 1995. februártól (Döbrössy János), Réti Anna fizetés nélküli szabadságáról visszatért (1997.) és dr. L. Nagy Katalin előbb alkotói (PhD átmínősítés), majd fizetés nélküli szabadságra ment (tudományos főmunkatársként az OKI-ban a NAT implementációhoz kapcsolódó munkálatokban vesz részt).

Tanítói szakon az elmúlt évtized egyik nagy eredménye volt az ének-zene órák fél csoportos bontásának lehetősége, s az alkalmassági vizsgák bevezetésével legalább a legreménytelenebb réteget sikerül kiszűrni. Ennek ára azonban a szakkollégium óráinak csökkentése volt. 1992-ben 150-re emelkedett az összóraszám, (bár két félév csoportbontása megszűnt), s ezzel a tanítói szakon túlléptük az óvodapedagógus óraszám felét (!). Ez az óraszám maradt a 4 éves alapképzésben. Azonban a különböző takarékosági intézkedések kapcsán sok kompromisszumos döntést kellett hoznunk, egyre több engedményre kényszerültünk. További csoportbontásokat kellett feláldoznunk, s az 5. félévben félévfolyamos előadásban történik a tantárgy-pedagógia elméleti részének oktatása, de ezt a megoldást csak kényszerűségből vállaljuk. A hallgatók is rendszeresen jelzik, hogy nehéz ilyen feltételek mellett lelkiismeretesen felkészülni az énektanítói feladatokra. Őszintén reméljük, hogy további kényszerítő lépések miatt nem kell teljesen feladni a „budai képzős” hagyományokat.

A 4 éves képzés nagy előnye, hogy a három éveshez képest megnövekedett az iskolai tanítási gyakorlat ideje. Ennek pozitív hatása jól tükröződött a most véget ért első záróvizsga-sorozat feleletein.

A tanszék oktatómunkájában a legnagyobb zenei-szakmai lehetőséget korábban a szakkollégium jelentette, jelenleg a műveltségterületi képzés az. Az 1–6. osztályok ének-zene óráinak megfelelő színvonalú vezetésére való felkészítés azonban nem képzelhető el az ebben résztvevők zenei előképzettsége nélkül. Ezért megszabtuk, kik jellelhetik meg ezt a műveltségi területet: akik — az évek óta jól működő rendszerben — előképzettségük alapján többletpontot kaphattak. Mivel az egyéni hangszeroztatásra és hangképzésre, sajnos, nincs mód főiskolánkon, ezen tárgyakat kis csoportos (5-7 fő) formában oktatjuk, ez azonban elég oktató-igényessé teszi a műveltségi területet. A többi tárgy szakmai szintjét is sikerült megemelni a szakkollégiumhoz képest, de az 5–

6. osztály követelményeihez ez az emelkedés éppen csak elegendő, nincs mód alább adni. A hangszerjáték oktatásba beleszóttuk a partitúraolvasás alapjait, a karvezetésbe a kórushangképzést, a tantárgy-pedagógia, zeneirodalom, ének-szolfézs-zeneelmélet óraszámja nőtt. Eredményül említem, hogy a legutóbbi évek egyre szebb kulturális eredményei is leginkább a műveltségi területhez kötődnek. Műveltségterületes csoportunk tagjainak a záróvizsgára elkészített és ott kifejtett oktatási tématerve méltónak bizonyult négyéves nagyszerű teljesítményükhöz nemcsak az ének-zenét, hanem a teljes tanítói tevékenységi kört tekintve is.

Az esti tanítóképzésben az új óra- és vizsgatervben a korábbi rendkívül alacsony óraszám (50) emelkedett (68), de ez, a csoportbontás lehetősége nélkül, 30 perces órákkal, nem teszi kiemelkedővé a képzést.

Az óvóképzésben hagyományosan (1990-től) magas volt az ének-zene órák száma, úgy is mondható, hogy a kisgyermekkorú nevelésben, személyiségfejlesztésben betöltött fontos szerepének megfelelő súllyal szerepelt a képzésben. A takarékosági hullám azonban az óvóképzést is elérte, főként a gyakorlati jellegű tantárgyakban. A legújabb óra- és vizsgatervben a nemrégiben még 260 óra helyett csak nagy küzdelmek árán sikerült megtartani 200 órát az országos 180-as ajánláshoz képest, de, ha azt vesszük figyelembe, hogy 2 félév csoportbontását is fel kellett adni a csökkentések mellett, s a középfokú óvóképzés is megszűnt, a veszteség nagysága jobban látszik. A megújított óvóképzésben próbálkozásképp az 5. és 6. félévben kötelező fakultáció gyanánt 4 féle lehetőséget kínálunk, speciálisabb irányokban való tájékozódás céljából, ugyanakkor a még hiányzó ismeretek pótlását szem előtt tartva: vokális többszólamúság, hangszeres többszólamúság, zeneirodalom, alternatív zenei anyagok az óvodában. Az oktatók és a hallgatók véleménye szerint érdekes megoldás, de nem tudja pótolni az elveszített órákat.

A gyakorlati képzés feltételeit jónak mondhatjuk. A Gyakorló Iskolában két éve minden szempontból kiváló, a tanszékkal és egymással jól együttműködő alsó és felső tagozatos kollégákkal dolgozhatunk együtt. A külső iskolai szakvezetők általában jók, a legtöbb helyen igénylik a kollégák segítségét, tanácsait a további munkához.

Az óvodai gyakorló helyekkel és az óvónők felkészültségével elégedettek vagyunk, számukra időről időre továbbképzéseket szerveznek az óvóképzéssel foglalkozó kollégák.

Pályázatok

Az új feladatokra való felkészüléshez elengedhetetlen, hogy az oktatógárda folyamatos továbbképzését biztosítsuk. Ehhez feltétlenül szükségesek újabb anyagi források, me-

lyek az utóbbi időkben főként pályázatok útján teremthetők elő. Így az utóbbi években megnövekedett a pályázatok szerepe tanszékünkön is, s alkalmazkodva az új helyzet-hez, egyre több pályázatot adtunk be. Kiemelendő Nagy Balázsné pályázati tevékenysége, aki az óvodapedagógus szakon a hagyományóvás, hangképzés, új utak keresése (alternatív lehetőségek), reformpedagógiák összevetése témáiban évekig folyamatosan nyertes pályázatokat írt. A tanítói szakon a népzene kutatás újabb eredményeinek bevezetése (Bánki V.: AMFK), a zenei multimédia oktatásban való felhasználásának előkészítése (Döbrössy J.: FEFA és Programfinanszírozási pályázat) témákban nyertünk, valamint „A differenciálást segítő zenei módszerek és eszközök beépítése a kezdő szakasz pedagógusképzésébe” címmel (KOMA pályázat) a tanszéki oktatók továbbképzéséhez kaptunk támogatást előadások tartására.

Részt veszünk több tanszékközi kutatási pályázatban is, és itt meg kell említeni Dr. L. Nagy Katalin kutatási pályázatait és ösztöndíjait, amelyeket az OKI tudományos főmunkatársaként az utóbbi években elnyert.

Egyre növekvő számú pályázataink másik része a kulturális tevékenységekkel kapcsolatos, a rendezvények szervezéséhez, a Zenés Színpad előadásainak létrehozásához, vendégszerepléseinek lebonyolításához, nemzetközi konferenciákon való részvételhez kapott a tanszék támogatást (NKA, Soros, PFP).

Művészeti tevékenység

A tanszék oktatóinak művészeti tevékenysége egyrészt szorosan kapcsolódik az oktatómunkához, a tanórák anyagához, másrészt a versenyekre felkészítés, kamarakórusok, hangszeres kamaragyüttesek irányítása, hangversenyek és versenyek szervezése és lebonyolítása, az énekkar, Zenés Színpad vezetése a tanszék tudományos kötelezettségeivel egyenértékűnek tekintendő.

Az oktatói tevékenységhez tartozik, hogy a hallgatók részére biztosítsuk a lehetőséget legalább alapfokú művészeti tevékenység végzésére. Leginkább ezt is a műveltségterületesek veszik igénybe. Magas színvonalon működik a főiskola női kara és Zenés Színpada. A népzene és a hangszeres kamarazene területén sem kell szégyent vallanunk. Szintén magas színvonalat képviselnek az általában a szakkollégista, illetve műveltségterületes csoportokból, valamint az óvodapedagógus hallgatókból alakult kamarakórusok és kamaragyüttesek.

Együtteseink és szólistáink az országos rendezvényeken mindig megbecsülést szereznek a főiskolának, a tanszéknek, emellett saját rendezvényeink is (versenyek, karácsonyi és egyéb hangversenyek) színvonalasak és bensőségesek.

A női kar a legfontosabb kulturális jelenségek egyike a főiskola életében. Élményszámba menő hangversenyei, évenkénti rádiófelvételei nélkül sokkal szegényebb lenne nem csak az intézmény, de az oktatás is. Fontos szerepet tölt be a főváros kulturális életében is. Hangversenyekre, fesztiválokon való fellépésre kérik fel rendszeresen az együttest. Vezetője Grafné Forrai Magdolna és Tardyné Tarkó Magdolna.

A Zenés Színpad évenként készít elő zenés darabokat, kisoperákat, musical-eket (18 éve), ezeket a főiskolán (évente 5-10 előadás), illetve vidéken és külföldön (eddig 6 alkalommal) adják elő sikerrel. Vezetője: Frigyesi Tibor, a Magyar Állami Operaház rendezője, zenei vezető Döbrössy János.

A tanszék ezeknek a művészeti tevékenységi formáknak mind az óvodapedagógus, mind a tanítói szakon rendkívüli fontosságot tulajdonít. Ezek nem egyszerűen „hasznos szabadidő-eltöltő” tevékenységek, hanem a hallgatók számára egyrészt a későbbi pedagógusi munkájuk művészeti irányú beállítódását alapozzák meg, akik az oktatásban ennek fontosságát belátva alkalmazzák is, másrészt az ebben részesülők személyiségének jóval teljesebb fejlődést biztosít. Kár, hogy erre az esti tagozatokon csak korlátozottan van mód.

Egyre több, nagyobb szervezést igénylő feladatra is vállalkozunk. Eddig is sokszor adtunk helyet jó elérhetőségünk miatt országos értekezleteknek (szakbizottság, ÓTE-vezetőség, stb.). 1997. április 25–27. között rendezői voltunk a Tanító- és Óvóképző Főiskolák VI. Országos Kórustalálkozójának, amelyen 14 intézmény 650 fővel vett részt. 1999. áprilisában megszerveztük a Tanító- és Óvóképző Főiskolák IV. Országos Zenepedagógiai Találkozóját és Énektanítói Versenyét. Köszönettel tartozunk a gyakorló iskolának és a szakvezető énektanároknak a verseny szervezésében és bonyolításában nyújtott segítségükért. Harmadik éve társrendezői és házigazdái vagyunk a Művelődési/Oktatási Minisztérium és az OKSZI Országos Népdaléneklési Versenyének, és már megkezdtek az előkészítő munkálatait a 2000 májusában rendezendő nemzetközi zenepedagógiai konferenciának, melynek szervezésére az EAS (Európai Iskolai Zenei Nevelési Szervezet) kérte fel Magyarországot, a BTF-t, s ezen belül az Ének-zenei Tanszéket az 1998-as stockholmi konferenciáján.

Tudományos tevékenység

A tanszék tudományos tevékenysége szintén szorosan kapcsolódik az oktatómunkához, az elmúlt évek különféle változásai elegendő feladatot biztosítottak mind a tanítói, mind az óvodapedagógus szakon a tantárgyak folyamatos kontrollját, korszerűsítését, fejlesztését illetően.

A NAT implementációhoz kötődő munkálatokban is részt vesz a tanszék (helyi tanterv; ember és társadalom műveltségi terület zenei vonatkozásai).

A főiskolai, kimondottan kutatási munkákban résztvevőként szerepelünk (Lépésről lépésre program adaptációja; a tantárgypedagógiák fejlődéslélektani alapokon nyugvó megújítása, taneszközpályázat, stb.).

A publikációs munka — bár a művészeti tevékenység ezt részben helyettesíti — örövendetes gyarapodásnak indult, egyre több oktató vesz ebben is részt (A BTF Tudományos Közleményei sorozat, Óvodai Nevelés, Módszertani Lapok: Ének-zene, stb.) két kollégánk (Kismartony Katalin és Bánki Vera) általános iskolai tankönyvsorozatra írására kapott felkérést (az első osztályos könyv megjelenés alatt).

Tanszékünk oktatója, Dr. L. Nagy Katalin jelentős hazai és nemzetközi tudományos tevékenységet folytat, 1996 óta az OKI Program- és Tantervfejlesztési Központjának tudományos főmunkatársaként. Kutatómunkája az ének-zenei tanterv és programfejlesztés és az erre építhető korszerű iskolai énektanítás és tanárképzés tartalmi és módszertani modernizációjának elméleti alapozására vonatkozik. Továbbképzéseket, előadásokat tart megyei, országos és nemzetközi fórumokon, konferenciákon, világkonferenciákon. Tudományos eredményeit rendszeresen publikálja.

A tanszék tantárgyainak folyamatos fejlesztésében, korszerűsítésében való részvétel minden oktató számára egyértelműen kötelező feladat. Ennek egyik fontos szakmai kontrollja az évenként több alkalommal megrendezett országos rendezvényekhez (énekfoglalkozási, énektanítói, népzenei, kamarazenei versenyek; kórustalálkozó;) kapcsolódó, vagy külön megszervezett szakmai fórumokon történő tapasztalatcsere, másik a hallgatóság visszajelzése.

Zenei témájú szakdolgozatok témavezetésére változatlanul nagy a hallgatói igény. Sikerült megoldanunk, hogy a záróvizsgákon a védést ne a konzulens vezesse, így a tanszéken a szakdolgozatok egyre inkább közös ügyé válnak.

Fontosnak tartjuk a hallgatók tudományos munkájának országos fórumokon történő megméretését is. Az 1997-es OTDK-ra 2 dolgozatot küldtünk, egyikük II. helyezést ért el.

Oktatóink tagjai a legfontosabb hazai és nemzetközi szakmai egyesületeknek, társaságoknak, legtöbbször szerepelnek az országos szakértői névsorban, rendszeresen részt vesznek hazai és nemzetközi konferenciákon (többször előadóként is: Grafné; Kismartony K.; dr. L. Nagy K.; Mélykútiné); továbbképzéseken, országos szakmai tanácskozásokon.

Két oktató — Mélykútiné Dietrich Helga és Graf Gáborné — negyedévenkénti, illetve évenkénti rendszerességgel oktatnak óvónőket, tanítókat, zenetanárokat külföldön

(Anglia, USA, Kanada). Kismartony Katalin részt vesz animátorként egy több éve folyó — Yehudi Menuhin által kidolgozott és elindított — nemzetközi kísérletben (MUSE), amely 9 országban kutatja, hogyan lehet a hátrányos helyzetű gyermekek hatékonyabb fejlesztését művészetekkel, ezen belül kiemelten a zenével elősegíteni. Ehhez kapcsolódva rendszeresen nemzetközi bemutatókat és workshop-okat tartott és tart Európa több országában.

Folyamatos és magas színvonalú művészeti tevékenységet is folytatnak oktatóink. Ebben a munkában, melyet a tanszék irányít, minden oktató részt vesz (kamarakórusok, hangszeres kamaraegyüttesek szervezése, vezetése, népzenei és kamarazenei versenyekre felkészítés, énekkar, Zenés Színpad, stb.). Ezenkívül több oktatónak saját külső énekkara van, melyekkel rangos hazai és nemzetközi fesztiválokon, minősítéseken, országos rendezvényeken stb. bizonyítják magas színvonalon szakmai felkészültségüket. Tardy Lászlóné szólóénekesként is szép eredményeket könyvelhet el az oratórikus és a kortárs zene területén.

Tanszékünkön egy PhD-val rendelkező oktató van (dr. L. Nagy Katalin). Nagy Balázsné újabb diplomájának megszerzésére készül az ELTE pedagógia szakán, melyet a tervek szerint PhD tanulmányokkal folytat. A Zeneakadémiát végzett oktatók számára formailag — rajtuk kívül álló okokból — jelenleg nincs lehetőség a saját területükön maradéktalanul megfelelni a legmagasabb követelmények mindegyikének. A megfelelő tudományos-művészeti tevékenység, szakmai-közéleti munkásság mellett a törvényben számukra előírt legmagasabb fokozat /DLA/ megszerzése még várat magára, de öröndetes, hogy a Zeneakadémia, tudomásunk szerint, szeptembertől elindítja első, az érintett oktatók diplomájához illeszkedő DLA-kursusait, melyhez a beiskolázást megkezdjük.

A szakmai közéletben is jól ismertek oktatóink, ezt jelzi, hogy külföldi, zeneoktatással foglalkozó szakemberek magyarországi tanulmányútjaik során előszeretettel látogatják a tanszék oktatóinak óráit.

A zenei versenyek, országos kórusminősítések zsűrijeibe is folyamatosan felkérnek bennünket. A magyar és nemzetközi zenei, illetve zenei nevelési szervezetekben tanszékünk szinte minden oktatója tag, többen vezető pozíció(ka)t is betöltenek:

Az Országos Szakbizottság (1997 óta az ÓTE-n belül) vezetőségében mindig részt vett tanszékünk valamelyik oktatója, jelenleg ketten (Nagy Balázsné és Döbrössy János) az 5 tagú országos vezetőség tagjai. Bárdos Lajos Társaság; Liszt Ferenc Társaság; Magyar Kodály Társaság; Nemzetközi Kodály Társaság; Gregorián Társaság; KÓTA (Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége); Magyar Egyházzenei Társaság; Zenetanárok Társasága (dr. L. Nagy Katalin alelnök); Óvó- és Tanítóképző Főiskolák

Egyesülete; Tanító- és Óvóképző Főiskolák Zenei Szakbizottsága; Közoktatási Szakértők Egyesülete; Magyar Akkreditációs Bizottság Művészeti Felsőoktatási Intézményi Szakbizottsága (Graf Gáborné); Magyar Óvodapedagógusok Egyesülete; Magyar Zeneaterápiás Társaság; EAS (Európai Iskolai Zenei Nevelési Szervezet — Graf Gáborné magyarországi contact person); ISME (Nemzetközi Zenei Nevelési Társaság); Europa Cantat.

A fent említettek mellett egyre több külföldi intézménnyel van közvetlen kapcsolatunk (Bod Péter Tanítóképző — Kézdivásárhely; Hollandia — Amszterdami Művészeti Főiskola, Sweelinck Conservatorium; Dánia — Esbjergi Leánykar; Anglia — British Kodály Academy, Kodály Institut of Britain, University College of St. Martin, Lancaster stb.). Több szakmai tanulmányúton, hangversenykörúton vettek részt hallgatóink és oktatóink.

Második éve próbálkozunk egyre nagyobb sikerrel és érdeklődéssel a hallgatói demonstrátori feladatok kiadásával és koordinálásával. A jelenlegi 8 fő (3 óvó, 5 tanító) feladata a gyengébb képességű és előképzettségű hallgatókkal való foglalkozás, a tanszékkal való kapcsolattartás, a tanszéki kutatómunka és a rendezvények előkészítésének, lebonyolításának segítése. 1 fő a számítógéppel kapcsolatos feladatokban segít, karbantartja a gépeket, tanítja az oktatókat a számítógép használatára általános és zenei szoftverek megismertetésén keresztül.

Ez a témakör összefügg olyan új lehetőségek keresésével, hogyan lehet színesíteni az oktatómunkát a multimédia, internet, stb. segítségével, illetve a tanszéki adattárolás, kutatómunka, a szakmai világgal való kapcsolattartás új módszereit kezdjük kialakítani. Első lépésként az oktatók ismerkednek a számítógép, s néhányan a zenei szoftverek és egyéb kiegészítő eszközök (CD-író, szkennerek, CD-ROM-ok, Internet) használatával. A digitális zongorát már használjuk a hangszeroktatás, színesebb, változatosabb kamaramenés területén (csembaló és orgonahangszín a régi zene tolmácsolásában, stb.). Készülünk az oktatásban való hasznosításra is tananyag-összeállítással, melyeket fakultációs és továbbképzési formákban képzelünk el a következő években.

Az Ének-zenei tanszék rendezvényei 1994/95-től:
(saját szervezés, ill. a főiskola hallgatóinak, együtteseinek részvétele)

1994/95. tanév:

1994. október 22.: a főiskola kamarakórusa a Rákóczi Szövetség felkérésére hangversenyt adott a Szent István Bazilikában (Döbrössy J.).

október 24.: a 125 éves évforduló alkalmából a főiskola együtteseinek hangversenyei a MOM-ban (Grafné Forrai Magdolna, Tardyné Tarkó Magdolna, Bánki Vera, Dr. L. Nagy Katalin és Döbrössy János vezényletével). Vendégek voltak: a kézdívsárhelyi Bod Péter Tanítóképző énekkara és a lancasteri St. Martin's College kamarakórusa).

október 25.: a Zenés Színpad díszelőadása: Kacsóh-Petőfi: János vitéz c. daljátéka (Frigyesi Tibor, Döbrössy János).

október 26.: a jubileumi rendezvénysorozat zárókoncertje a Mátyás templomban (a kézdívsárhelyi és lancasteri vendégek, a főiskola kamarakórusa és a női kar közreműködésével).

december 4.: a főiskola női kara hangversenyt adott a Nemzeti Galériában (Bánki V. és Tardyné vezetésével, a kamarazenekarral kísért Karai ösbemutatót Klausz Róbert vezényelte).

december 13.: az óvodapedagógus szak leánykara karácsonyi hangversenyt adott az International Woman's Club Foundation tagjai részére a Hotel Marriotban (dr. L. Nagy K.).

1995. március 13.: a II. Egyetemi és Főiskolai Fesztiválon a BTF női kara a SOTE Dísztermében szerepelt Bánki Vera és Grafné Forrai Magdolna vezényletével.

április 7.: a Magyar Rádió Kóruspódium c. műsorához felvételt készített a BTF női karával (Bánki V. Grafné és Tardyné). Leadták október 30-án.

április 11.: Népzenei verseny (Szólóének, duett és különböző összetételű csoportok)

május 5., 11., 12., 15., 18.: a Zenés Színpad bemutatója és előadásai: Kander-Masteroff: Cabaret c. musicalje (Frigyesi Tibor, Döbrössy János).

május 13.: a Bárdos Lajos Zenei Hetek keretében a BTF női kara szerepelt Grafné Forrai Magdolna vezetésével.

1995/96. tanév:

1995.szeptember 30. – október 1.: a kaposvári II. Országos Népdaléneklési Versenyen a tanszék oktatóinak felkészítésével hallgatóink részt vettek (Grafné, Döbrössy J.).

- október 6–14.: a Zenés Színpad Erdélyben, Szentegyházán vendégszerepelt a Cabaret c. musicallel. (Döbrössy János és Frigyesi Tibor)
- november 7–8–9.: Kecskemét: Országos Énekfoglalkozási Verseny óvodapedagógus hallgatók számára (Venczel Mónika II., Szabados Attila IV. helyezést ért el).
- december 10.: a Budapesti Történeti Múzeum Lovagtermében a BTF női karának önálló koncertje (Grafné, Tardyné, Klausz R.)
- december 11.: az óvodapedagógus szak énektanárainak szervezésében, Kincses Éva vezetésével karácsonyi hangverseny a „B” épületben.
- december 18.: karácsonyi rendezvény a tanítói szak énektanárainak szervezésében az „A” épületben.
- 1996. március 17–20.: Tanítóképzősök II. Országos Zenepedagógiai Találkozója Győrben (Grafné, zsűritagként is, Döbrössy János, Klausz Róbert), és Énektanítói verseny (Geiger Ágnes)
- április 18.: hagyományos kamarazenei verseny — NTK, NOK, EKOK — 19 versenyszám.
- április 10–25.: az Egyetemek és Főiskolák Tavaszi Fesztiválján szerepelt a BTF női kara (Grafné, Tardyné).
- április 28.: a BTF női karát felkérte a KÓTA az Éneklő Ifjúság Napján való fellépésre a Zeneakadémia nagytermében. (Grafné, Tardyné)
- május: az I. évfolyam kamarakórusa képviselte a főiskolát a kézdívsárhelyi (Erdély) Bod Péter Napokon (hangversenyek, valamint konferencián előadás — Grafné)

1996/97. tanév:

- 1996. december 6.: a TEKOK karácsonyi hangversenye az óvodapedagógus szakon Nagy Balázné irányításával.
- december 10.: a tanszék rendezésében karácsonyi hangverseny a tanítóképzős hallgatók és a női kar közreműködésével.
- december 12–14–19.: a Zenés Színpad bemutatója és előadásai: Békeffi–Fényes: A kutya, akit Bozzi úrnak hívtak c. musicalje.
- december 15.: a Magyar Rádió Kóruspódium évadzáró, nyilvános egyenes adásában a BTF női kara énekelt. (Grafné, Tardyné)
- 1997. február–március: a Zenés Színpad előadásai 2-2 alkalommal.
- március 16–19.: Tanítóképzősök III. Országos Zenepedagógiai Találkozója Baján (Grafné, Döbrössy), és Énektanítói verseny (Bokorné Forró Ágnes III/6. csop. hallgatója Arany diplomát kapott). A zsűri elnöke Graf Gáborné volt.
- március 20.: Népzenei verseny a tanító- és óvóképzős hallgatók részvételével (a szóló kategória legjobbjai az őszi országoson is részt vesznek).

április 1–8.: Erdélyben, Szentegyházán vendégszerepelt a Zenés Színpad (A kutya, akit Bozzi úrnak hívtak; Frigyesi T., Döbrössy J.).

április 21.: a Kodály emlékév és a Magyar Nyelv Napja alkalmából ünnepi ülés a Magyar Nyelvi és Irodalmi, valamint az Ének-zenei Tanszék szervezésében, a BTF női kara (Grafné) és Tardy Lászlóné (szóló) fellépésével.

április 25–27.: a tanszék szervezésében főiskolánkon volt a Tanító- és Óvóképző Főiskolák VI. Országos Kórustalálkozója (14 főiskola, 18 kórus, 650 hallgató).

április 30.: a Bárdos Lajos Zenei Hetek keretében fellépett a BTF női kara a Vakok és Gyengénlátók Intézetének Nádor termében (Grafné, Tardyné).

május 6. és 20.: a Zenés Színpad előadásai (A kutya, akit Bozzi úrnak hívtak).

május 31-én rendezte az MKM, az OKSZI és a BTF az Országos Népdaléneklési Verseny döntőjét az általános iskolai korosztály számára a főiskolán a tanszék oktatói és hallgatók segítségével.

1997/98. tanév:

1997. augusztus 10–17.: az AMFK pályázaton elnyert támogatás felhasználásával a Kallós Zoltán által vezetett mezőszégi népzene és néptánc táborban vett részt 30 hallgató az erdélyi Válaszúton (Bánki V. és Kismartony K.).

október 10–12.: a Kaposváron megrendezett III. Országos Népdaléneklési Versenyen 2 hallgatónk képviselte a főiskolát (Ungár I.-né kíséretében).

október 28. – november 2.: a III/4. ének-zenei műveltségterületi csoport „Vivace” kamarakórusával hollandiai tanulmányúton, ill. hangversenykörúton vett részt. A kamarakórus 3 hangversenyt adott Amszterdamban és Hilversumban Graf Gáborné vezényletével, Döbrössy János zongorakíséretével.

november 3.: a Rokon Népek Napja alkalmából a Magyar Nyelvi és Irodalmi és az Ének-zenei Tanszék szervezésében tartott ünnepi ülésen fellépett a Kalevala Kórus (Katona G.-né — finn kórusművek) és az óvodapedagógus szak kamarakórusa (Nagy B.-né).

november 28–30.: az Óvó- és Tanítóképző Főiskolák I. Országos Kamarazenei Találkozóján (Körösi Csoma Sándor Főiskola, Békéscsaba) főiskolánkat egy kamarakórus és két hangszeres kamaraegyüttes képviselte. (Felk. tanár: Bánki V. és Klausz R.). A zsűri mindhárom együttesünk teljesítményét kiemelkedőként értékelte és a legmagasabb díjakkal honorálta.

- december 10.: a HÖK óvodapedagógus tagozata karácsonyi ünnepséget tartott a „B” épületben (Mélykútiné D. H., Kincses É., Nagy B.-né).
- december 15.: az óvodapedagógus szak III. évfolyamos fak. csoportja karácsonyi hangversenyt tartott a „B” épületben (Kincses Éva).
- december 17.: karácsonyi hangverseny az „A” épületben (Graf G.-né, Tardy L.-né, Katona G.-né, Bánki V., Kismartony K., Klausz R., Döbrössy J.).

- 1998. április 2., 3., 7., 30., május 2.: a Zenés Színpad bemutatója és előadásai: J. Stein – J. Bock: Hegedűs a háztetőn. További előadások: május 14., 15.
- április 2–3.: a Kaposváron megtartott „Országos Ki Mit Tud?”-on (óvó- és tanítóképzők számára) az I/4. csoport kamarakórusa — Bánki Vera vezetésével — a komolyzenei kategóriában I. helyezést ért el. II. helyezett Kiss Szilvia (I.4.) (musical), III. helyezett Márton Mária és Boksay Péter (musical), zongorán kísért Gyarmati-Paor Zoltán (I. 4.).
- április 25-én rendezte az MKM, az OKSZI és a BTF az Országos Népdal-éneklési Verseny döntőjét a középiskolai korosztály számára a főiskolán a tanszék oktatói és hallgatók segítségével.
- április 27.: a tanszék év végi hangversenye kamarakórusok és kamaraegyüttesek fellépésével (Katona G.-né, Kincses É., Klausz R., Ungár I.-né).

1998/99. tanév

- 1998. szeptember 3. október 15., november 12., 19., 26.: a Zenés Színpad előadásai: J. Stein – J. Bock: Hegedűs a háztetőn.
- szeptember 17–27.: a Zenés Színpad erdélyi vendégszereplése Margittán és Szentegyházán (Frigyesi T. és Döbrössy J.).
- november 9–11.: a Körös Főiskola Brunszvik Teréz Óvóképző Intézete rendezte Szarvason az Óvó- és Tanítóképző Főiskolák III. Országos Ének-Zene Nevelési Találkozóját (Győrik Emese, NOK III/3. „kiváló”, Hegyi Tímea NOK III/4. „nagyon jó” minősítést kapott, Nagy Balázs né előadást tartott).
- december 10.: a Tanszék karácsonyi hangversenye, közreműködtek az énekzenei és más műveltségi terület csoportok tagjai is (I/1., I/3., I/6., II/1., II/2., II/6., III/1.), a tanszék oktatóinak irányításával.
- november 28.: Magyar Rádió Kóruspódium műsora számára stúdiófelvételt készített a főiskola női karával (Grafné, Tardyné). Leadták 1999. május 17-én.
- 1999. március 10–12.: a szarvasi Óvó- és Tanítóképző Főiskolák Kamarakórusainak Országos Fesztiválján főiskolánkat a II/4. cs. kamarakórusa nagy

- sikerrel képviselte (Bánki V.) Az összkarokat Döbrössy János vezényelte.
- március 21.: A főiskola kamarakórusai (II. és IV. évf.) és a női kar hangversenyt adtak az Iparművészeti Múzeumban (Bánki V., Grafné Tardyné).
- március 25.: a BTF által rendezett Országos Kazinczy verseny megnyitó díszünnepségének zenei közreműködői voltak: a II. és a IV. éves (Vivace) kamarakórusok, a női kar (Bánki V., Grafné, Tardyné), énekes szólisták: Márton Mária II. évf., Tardyné. Zongorán közreműködött Katona Gáborné és Döbrössy János.
- április 11–13.: IV. Országos Zenepedagógiai Találkozót és Énektanítói Verseny a tanszék rendezésében (felelős: Réti Anna, zsűritag: Grafné és Mihalovich Csilla. A tanítások szakmai előkészítője Zámbo Istvánné szakvezető. A főiskolát Benkő Noémi IV/4-es hallgató képviselte, ezüst minősítést kapott).
- április 15.: hagyományos népzenei verseny, szólóének kategóriában a helyezettek:
- I.: Kiss Szilvia (NTK II/4.);
  - II.: Kovács Nóra (NTK I/6.);
  - III.: Gyenis Erika (NTK I/6.);
  - IV.: Abonyi Zsófia (NOK II/1.).
- április 15., 29., május 6., 8., 11., 15.: a Zenés Színpad bemutatója és előadásai: Wasserman–Leigh–Darion: La Mancha lovagja c. darabja.
- április 24-én rendezte az Oktatási Minisztérium, az OKSZI és a BTF az Országos Népdaléneklési Verseny döntőjét az általános iskolások számára a főiskolán a tanszék oktatói és hallgatók segítségével.
- április 17–22.: a IV/4. csoport Vivace kamarakórusa dániai szakmai úton vett részt. Esbjergben és Ribében különböző oktatási és kulturális intézményekben tettek látogatást és 5 hangversenyt adtak (Grafné és Döbrössy J.).
- április 21.: a Bánki Vera és Márton Mária művészeti vezetésével működő II/4. csoport kamarakórusa az esztergomi tanítóképző főiskola „Ki mit tud” Gálaestjének meghívott együttese volt. 4 alkalommal énekeltek nagy sikerrel.
- április 29.: a II/4. cs. kamarakórusa a bicskei zeneiskolában a tanárok meghívására önálló estet adott.
- május 23–31.: a tanszék oktatói skóciai tanulmányúton vettek részt. Edinburghban, Glasgow-ban és környékén különféle oktatási és zeneoktatási intézményekben tettek látogatást, koncerteken vettek részt. Mélykútiné D. H. és Grafné továbbképzéseket is tartottak, Tardyné szólistaként is közreműködött (tanszéki résztvevők: Bánki V., Döbrössy J., Grafné, Mélykútiné, Réti A., Tardyné).

Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék

Az 1994 és 1999 közötti időszak alatt különös gondot fordítottunk az 1994. november 17-én elfogadott képesítési követelmények megvalósítására a tanító, a nemzetiségi tanító illetve óvodapedagógus képzés keretein belül.

Német, illetve szerb kéttannyelvű tanítóképzés folyik intézményünkben, a szerb tanítóképzés akkreditálása 1997-ben történt, e képzés hallgatói jelenleg másodévesek. A fenti két nyelvből nemzetiségi óvodapedagógus szak tantervének kidolgozása megtörtént, akkreditáció előtt áll.

A korábbi években is kiemelt feladatot jelentett tanszékünk számára a tantervfejlésztés, mely az 1990-ben induló idegennyelv-oktató tanító szak tantárgyi blokkjainak kidolgozását jelentette a British Council, a Goethe-Intézet, az osztrák és a magyar Művelődési és Közoktatási Minisztérium (jelenleg Oktatási Minisztérium) segítségével. Szintén fontos feladat volt a nyelvtanító szakos hallgatók tanítási gyakorlatának megszervezése s e feladat ellátásához szükséges szakvezetők képzése.

Így olyan tantárgyi blokkokat sikerült kialakítani, amely a képzés szerkezetét átláthatóvá, egyben átjárhatóvá is teszi. A képzés első harmadában az idegen nyelvi tantárgycsoport dominál, melynek alkotó része a Nyelv- és stílusgyakorlatok, a Nyelvészet, a Fonetika, a Stiliztikacsoport funkciója a hallgatók felkészítése a tantárgypedagógiai tantárgyak (Az idegen nyelv oktatása és tantárgypedagógiája, Gyermekirodalom) elsajátítására. A háttérismereti tantárgyak a pedagógusjelöltek műveltségi szintjének emelését célozzák (Civilizáció és Irodalom). A várható kreditértékű felsőoktatás kidolgozásánál a tantárgyi csoportok kialakítása feltétlenül segíti a modul rendszerű és kredit értékű tantervek elkészítését. Ez a témaközpontú nyelvoktató képzés maximálisan kiaknázza az általános tanítóképzés sokoldalúságát.

Az idegen nyelvi műveltségterületi képzésben a tantervek kidolgozásánál feltétlenül igyekeztünk beépíteni az általános tanítóképzés tantárgyai keretében elsajátított ismereteket, hallgatóink pedagógiai, pszichológiai és tantárgypedagógiai ismereteit.

Mindennek a megoldásában jelentős támogatást kapott tanszékünk a különböző pályázati forrásokból, valamint az országos szervezetektől, mint a FEFA, TEMPUS, British Council Alsótagozatos nyelvoktató program, OTE Idegen nyelvi Tagozata és az Országos Tantervfejlesztő Bizottság.

Továbbra is ápoljuk, immár nagyon szerényen korábban kialakult külkapcsolatainkat, és megpróbálunk újakat is teremteni.

Egy eredményes szakmai kapcsolat keretében 1998–99-ben mintegy 2000 db német és angol nyelvű irodalmi-gyermekirodalmi és módszertani könyvet kaptunk ajándékba

a müncheni Internationale Kinder- und Jugendbibliothek-től. Felbecsülhetetlen kincsek ezek.

A kötelező nyelvoktatás területén is jelentős reformok történtek. Kidolgoztunk egy olyan új követelmény- és vizsgarendszert, mely maximálisan figyelembe veszi a szaknyelvi igényeket. Tekintettel arra, hogy a nyelvvizsga reformja 1998 áprilisában életbe lépett, ezért a Budapesti Tanítóképző Főiskola Tanácsa úgy határozott, hogy intézményünk államilag elismert nyelvvizsgáztató helyé válik. E cél megvalósítása érdekében írásbeli és szóbeli vizsgaanyagokat dolgoztunk ki.

A Tanszék, amelyet 1996-ig Hegedűs Józsefné dr., 1996–1999-ig dr. Sárosdyné dr. Szabó Judit, majd az 1998/99. tanév II. félévében dr. Papp Andrea mb. tanszékvezető vezetett, a személyi állomány minőségi fejlesztését tartotta szem előtt a mennyiségi fejlesztés helyett, amelyre az 1995-ös gazdasági megszorítások következtében nem is nyílt módunk. 9 oktató folytat PhD tanulmányokat. A programok megválasztásánál szempontként szerepelt a nyelvészeti és irodalmi stúdiumok közti egyensúly megtartása.

Az oktató és szervező munka eredményeit ismerték el, amikor dr. Bodó Sándorné Főiskoláért kitüntetést kapott 1999-ben.

Számos külföldi vendégoktató munkája emeli a képzés színvonalát. A konkrét oktatói munkájukon túl az interkulturális szemlélet kialakításában is kulcsszerep jutott ezen külföldi kollégáknak. Számos nemzetközi szervezet járult hozzá anyagi támogatásával ahhoz, hogy brit, amerikai, német, osztrák, szerb, francia oktatókat alkalmazhassunk. Jó szakemberekkel dolgozhattunk és dolgozunk együtt, akiktől minden esetben nehéz szívvel vettünk búcsút a német és az angol szakterületekről, mint Dieter Uessler, dr. Peter Knotz, Rike Michaelis, Janet Enever, Randy Hoke, Gary Miller, Walter Harris.

Az angolszász nyelvterülettel 1991 óta tartunk kapcsolatot a lancasteri St. Martin's Colledge-dzsál, melynek keretében oktatói és hallgatói tanulmányutakra került sor. A belfasti Stranmillis College-dzsál folytatott együttműködés során az ERASMUS program keretében évente 4 hallgató vehet részt 3 hónapos részképzésen Belfastban, ill. a Budapesti Tanítóképző Főiskola ugyanennyi hallgatót képez kredit értékű stúdiumokon. A glasgowi Strathclyde University a központja egy európai iskolarendszerrel foglalkozó kutató csoportnak, melynek tagjai közt tanszékünk is képviselteti magát. Az egész időszakot a British Councilal és az Oktatási Minisztériummal közösen irányított Lower Primary Project (Alsó tagozatos angol nyelvoktatói program) szakmai munkája határozta meg. A program keretében számos angliai és hazai továbbképzés zajlott.

A német munkacsoportnak 1993-tól különösen megélénkültek a külföldi partnerintézményekkel, az augsburgi Egyetemmel, a schwäbisch-gmündi Pedagógiai Főiskolával, az oldenburgi Carl von Ossietzky Egyetemmel, az alsó-ausztriai badeni Pedagógiai Akadémiával a kapcsolatai.

Az idegennyelv-oktató tanítói szak valamint a kéttannyelvű nemzetiségi képzés programjának kidolgozásához igénybe vett projektek tapasztalatát felhasználva kidolgoztuk az angol kéttannyelvű általános iskolákban dolgozó tanítók képzésének tantervét. Ez a tanterv a nemzetközi érdeklődés középpontjába került az Európa Tanács grazi Idegen Nyelvi Központjában rendezett szakmai konferenciákon. Tekintettel arra, hogy egyre több kéttannyelvű általános iskola fogadja a gyerekeket, nagy igény merült fel az olyan tanítók iránt, akik az alsó tagozatos tantárgyakat, ill. azok bizonyos részét képesek idegen nyelven oktatni. Intézményünk számos tanszéke az Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék koordinálásával vállalkozott e speciális képzésre.

Félévente szerveztünk továbbképzéseket az általános iskolákban már nyelvet oktató tanítóknak. Előadásokat, szemináriumokat rendeztünk hallgatóinknak külföldi kollégák bevonásával. Ezeknek a szakmai összejöveteleknek olyan sikere volt, hogy a termék minden esetben zsúfolásig megteltek. Tanítóink minden esetben kérték, hogy szervezzünk újabb és újabb szakmai napokat.

A legizgalmasabb feladat azt hiszem mégis az volt, amikor az első gyakorlólhelyekre kellett rátalálni. Példa erre a budaörsi Általános Iskola, Budapest szomszédságában. Némethné Gálvölgyi Mária vállalkozott mind a német nemzetiségi, mind a német műveltségi területi képzés hallgatóinak szakvezetésére. Másik gyakorló hely német nyelvből a Budapesti Osztrák Iskola, melynek oktatói magas szintű szakmai ismeretekkel rendelkeztek ahhoz, hogy a hallgatóinkat bevezessék a nyugat-európai szintű közoktatásba. Itt fáradhatatlan, az újírtásra fogékony szakvezetőre találtak volt tanítványaink Liszka Ágnes személyében. A Szent Gellért Általános Iskola tanári kara is nyitott volt arra, hogy tanítási gyakorlaton lévő hallgatóinkat szakmai segítséggel lássa el. 25 főt küldhettünk német nyelvterületre, Ausztriába, szervezett szakvezetőképzésre.

Angol nyelvből az elmúlt öt évben két kolléga kapott kiváló szakvezetői kitüntetést: Kuti Zsuzsa és Szepesi Judit. Mindkét kolléga nemzetközi szakvezető képzésen vett részt a British Council és a lancasteri St. Martin's College támogatásával. Mindkét kolléganő a Budapesti Tanítóképző Főiskola Gyakorló Általános Iskolájában dolgozik szakvezetőként. 15 további külső gyakorlóiskolában folyik az angol műveltségterületi hallgatók gyakorlati képzése angol nyelvből. A külső szakvezetők számára háromhetes angliai és egy hetes magyarországi intenzív felkészítés után évente kétszer tartunk to-

vábbsképzést, melynek keretében összehangoljuk az elméleti módszertani képzést a tanítási gyakorlat szakmai követelményrendszerével.

Tanszékünk tudományos kutatási területe rendkívül sokrétű. A különböző PhD programok keretében angol, amerikai, német, szerb irodalmi és nyelvészeti témájú publikációk születnek. Közös tanszéki kutatásként tartjuk számon a tantervfejlesztő és összehasonlító nyelvészeti témáinkat. A műfordítások valamint fordításelemzési kutatások tanszéki munkánk szerves részét képezik.

A főiskola által kitűzött feladatok mellett a német nyelvi szakcsoport hagyományt teremtett és ápol, amikor évente meghirdeti a német nyelvi fordítói és alkotói pályázatot. Már csaknem 10 éve évente meghirdetjük a versenyt, melyen nemcsak német szakosok vehetnek részt. Évente ünnepélyes díjkiosztást rendezünk, melyet német nyelvű műsorral és a 4. évfolyam német szakos hallgatóinak búcsúztatásával kötünk össze.

Az 1998/99 évi első műveltségi területi záróvizsgák mérleg készítésére és a további célok kitűzésére sarkallták a tanszéket.

- Négyéves lett a tanítóképzés és ettől mindnyájan azt reméltük, hogy csökkenni fog a hallgatóság heti (féléves-éves) óraszám. Nem így történt.
- Több lett a gyakorlati képzésre fordítható órák száma. Ez igaz, de a korábbi, folyamatosan növekvő gyakorlati idővel szemben a 10 hetes gyakorlat túl hosszú, melyet nem előz meg a korábbi fokozatosan növekvő gyakorlati időtartam. A hallgatók minden átmenet nélkül „zuhannak” a mély vízbe, melyben az „úszkálás” nem minden esetben hat pozitívan pályán maradási döntéseikre. Megnyugtató volt a tudat, hogy a Főigazgatói Hivatal munkatársai Gyékiss Katalin és Takács Tünde minden téren felmerülő nehézséget, problémát igyekeztek megoldani.
- Hasznos lenne, ha a hallgatók a választott műveltségi területből is tarthatnának zárótanítást. Ez az idegen nyelvekre vonatkoztatva különösen fontos lenne, akkor is, ha ez a többi műveltségi területtel szemben „pozitív diszkriminációnak” számítana.
- A záróvizsga is eltér a korábban megszokottól. Az új rendszerben nem lett kevesebb a feleletek száma, nem rövidebb a vizsgaidő akkor, amikor az összes szakmódszertanból vizsgát tesznek a hallgatók tanulmányaik során.

A felvázolt problémák jelzik, hogy a nyelvi képzés színvonalának biztosítására még további lépéseket kell tenni.

Informatika Oktatási Csoport

Főiskolánkon az első XT típusú IBM kompatibilis személyi számítógép 1990-ben érkezett az „Elektronizációs kormányprogram” keretei között. (Az ezt megelőző időben központilag juttatott és saját forrásból vásárolt ZX81, Spectrum, Videoton, Commodore 64, 128, 16 és Plus4, típusú gépeken kezdődött meg az akkor még számítástechnikának nevezett tantárgy oktatása. A személyi számítógép megjelenésével, az XT, majd AT gépek beszerzésével a pedagógusok szélesebb rétegeitől elzárt nagy teljesítményű óriás-számítógépek világa helyett egy kisebb, asztali gép került a számítástechnika tanításának eszközrendszerébe. Ez azonban új kihívást is jelentett a hallgatók felkészítésének területén.

A tantárgy oktatását kezdetekben a technika és a matematika tantárgyak főállású és óraadó oktatói látták el.

A sikeres FEFA I. pályázatból 1993-ban kezdődött meg az első komolyabb beruházás. Ekkor raktuk le a mára már informatikává átalakult tantárgy kabinetjének alapjait. Elkészült a Tanulmányi Hivatal Novell hálózatának kialakítása, és 4 géppel megkezdődött a számítógépesítés.

A következő eredményes FEFA pályázatot a könyvtári NOVELL hálózat kialakítására fordítottuk. Jelentősebb gépbeszerzésre került sor az Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék TEMPUS pályázatából és saját forrásból egyaránt.

Az önálló Informatika Csoport 1995. május 1-jén 2 fővel alakult meg. Az 1995. évi létszám-csökkentés miatt szeptemberre csak a csoport vezetője maradt. Így az 1995 őszi félévet a csoport gyakorlatilag egy főállású oktatóval (csoportvezetővel) és négy óraadó tanárral kezdte el, és egy 4 órás munkatárs látta el a számítástechnikai kabinetek felügyeletét, és biztosította a kabinetben lévő gépek üzemképességét. A számítógépes világhálózat robbanásszerű fejlődését követve 1995 októberétől már teljes körű Internet-elérést biztosítunk a főiskolán.

Elsőként indítottunk — a tanítóképző főiskolák közül — saját WWW szolgáltatást, web-lapot a világ felé. Hozzátehetjük: az informatikai fejlődés sajátosságaiból fakadó nehézségek (a géppark viszonylag gyors elavulása) ellenére. Egy kis visszatekintés: 1994-ben jelentek meg a világ legnagyobb egyetemén az első www-szerverek.

1995 tavaszán a források beszámolnak a korai magyar www-szolgáltatások, szerverek rendszerbe állításáról.

1996 februárjában elindítjuk terven kívül minden külső és belső anyagi forrás nélkül saját főiskolai www.btf.hu szerverünket.

1997-ben a Főiskolai Tanács döntése értelmében az Informatika Csoport kettévált Oktatási és Szolgáltatási Csoportra.

Az Informatika Oktatási Csoport jelenlegi összetétele:

A csoportvezető dr. Orczán Zsolt.

Tanársegédek 1999 januárjától: Lénárd András és Tóth Attila.

Az oktatást külsős óraadó kollégák segítik: Balsay József, Danyi Ferenc, Jakab Zsolt, Horváth János, Vágó Ferenc. A csoport adminisztrációját, és a CLC terem felügyeletét Somlainé Farkas Tünde számítástechnikai munkatárs, gépeinek karbantartását és teremfelügyeletét Paizs László végzi. A főiskolánk weboldalai www.btf.hu találhatók. Ennek üzemeltetését a web- és postamester végzi.

Minden félévben demonstratori munkaköröket pályáztatunk, az ő feladatuk igen sokrétű, igaz ugyan, hogy maga az informatika is interdiszciplináris tudományág. Az egyes tanszékeknél felmerülő informatikai problémák megoldásán túl egyre inkább bekapcsolódnak a tanszéki kutatómunkába.

Eredményeink 1995–1999-ben

Jelenlegi gépparkunk: a 108-as oktatói terem 15 db Pentium géppel korszerűnek mondható; a 107-es terem 13 db 386-os géppel már nagyon elavult, ezért új gépek beszerzése indokolt; a nyitott hallgatói 106-os kabinet 14 db jórészt 486-os géppel áll az oktatás szolgálatában.

A multimédiás szoftverekkel, teljes körű Internet-szolgáltatásokkal, szövegszerkesztés, szkennelési lehetőséggel a Számítógépes Oktató Központ (CLC) mindennap, a kifüggesztett nyitvatartási rend szerint áll a főiskola hallgatóinak, dolgozóinak rendelkezésére.

Oktatás, továbbképzés

Az általános tanítóképzés keretében a hallgatóknak a Bevezetés az informatikába tantárgy keretében olyan ismereteket nyújtunk, melyek az általános iskolában felmerülő oktatási, valamint oktatásszervezési feladatok megoldásában felhasználhatók. Ezek az elterjedtebb szövegszerkesztő, táblázatkezelő, valamint számítógépes grafikai programok. A Bevezetés az informatikába tantárgy a különböző felkészültségű hallgatóknak egy egységes szemléletű informatikai felhasználói szintet céloz meg. A gyakorlati ismeretek mellett a hallgatók átfogó, áttekinthető ismeretet kapnak a jelenlegi informatika tartalmi kérdéseiről. Nagy hangsúlyt fektetünk az Internet hálózat használatának megismerésére. A négyéves tanítóképzés bevezetésével megújult tartalommal

oktatjuk a tárgyat, amely kibővül az újonnan kidolgozott Informatika módszertani részzel. A feladat súlyát jelzi, hogy az Informatika módszertan oktatása a magyar pedagógusképzésben először jelentkezik. Az Informatika műveltségi területen az oktatástechnológia kérdéskör mellett jelentős szerep jut az Informatika tantárgy NAT szerinti oktatási módszertanára is.

1995-től a négyéves képzés keretében informatikai műveltségterületet is indított a főiskola. A műveltségterület iránt folyamatos az érdeklődés.

A képzés célja, a 6–10 éves korosztályra megfogalmazott képzési célokon túlmenően, olyan ismeretek nyújtása, amelyekkel a hallgatók képesek:

- az informatika, mint önálló diszciplína oktatására a 6–12 éves általános iskolai korosztálynak;
- az iskola informatikai eszközeinek szakszerű gondozására, kezelésére, az iskolában alkalmazott programok, programrendszerek használatára, önálló telepítésére és oktatására;
- az informatikai kultúra terjesztésére az iskolában (eszközfejlesztés, szaktanácsadás);
- az informatikai ismeretek folyamatos megújítására, a rendszeres önképzésre és továbbképzésre — a nagy távolságú hálózatok lehetőségeivel is élve (elektronikus konferenciák, levelezőlisták, stb.);
- az Internet hálózat etikus, és szabályszerű használatára;
- az világhálózat felhasználására az oktatás támogatásának, az órák szemléltetésének, és a tanulók motiválásának céljaiból.

A hallgató a mindenkori fejlődés szintjén ismerje az informatika eszközrendszereit, alkalmazásuk helyét és lehetőségeit.

1997 őszétől elindult az informatika műveltségterületi továbbképzés. A tanítói diplomával rendelkező hallgatók továbbképzése először 4 féléves felosztásban, majd 3 féléves felosztásban folyik.

Elkezdjük a „Combo” óvodai és kisiskolás integrált multimédia rendszer multiplikátorainak felkészítését. Többször tartottunk bemutatót az English discoveries multimédia nyelvoktató rendszerről, mely igen megkönnyíti kollégáink, hallgatóink önálló nyelvtanulását. 1998–99-ben rendezett Sulinet tanfolyamainkon rendszeresen frissíthetik kollégáink informatika ismereteiket.

Fakultációs keretek között tanulhatják hallgatóink a Tözsdeinformatikát és az Elektronikus újságírást.

A téli vizsgaidőszakban rendszeresen díjmentes, alapszintű informatikai tanfolyamot tartunk. Ezt július elején megismételjük. Továbbképzéseinken eddig 30 kolléga vett részt. Az Internet hálózat alkalmazására közel hétszáz főt készítettünk fel. Az elektronikus újságírás szemináriumon 12 hallgató vett részt. Az Internet hálózaton lévő tözsdeinformatikai távtanulási kurzuson főiskolánkról 6 hallgató vett részt. Terveink között szerepel felsőfokú Oktatásinformatikus, Multimédia fejlesztő szakképesítési tanfolyamok indítása.

Kutatás, publikálás

Állandó résztvevői vagyunk a szakmai konferenciáknak. Előadóként az alábbi konferenciákon vettünk, veszünk részt: A Network Shop, Agria Media, Hungarodidact, RICOMNET, NJSZT, valamint Az Informatika a felsőoktatásban, Sulinet, Lotus stb. rendezvényeken

Kutatói témáink: Az Internet veszélyei kisiskolás korban, Egy osztály — egy számítógép. Jelenleg induló kutatásunk az Internet gyerekekre gyakorolt kedvező, kedvezőtlen hatásait vizsgálja egy széleskörű felmérésre építve.

Hallgatóink eredményei: A XXIV. Országos Tudományos Diákköri Konferencián Albert Krisztián Gábor Oktatóprogramok az Interneten című munkájával indult.

A Pető József Országos Számítástechnikai Emlékversenyen Veszprémi Gábor informatikai műveltségterületes hallgató III. helyezést ért el.

Wapper Vera informatikai műveltségterületes hallgató versenytanításával első helyezést ért el. Wapper Vera Padányi-Frank-ösztöndíjat kapott.

A főiskolán folyó informatikai tevékenységet az Informatikai műveltségi terület hallgatói közül kiválasztott ösztöndíjasok, „demonstrátorok” segítik.

A Budapesti Tanítóképző Főiskolán az elmúlt fejlesztések hatásaként erőteljes fejlődésnek indult a multimédiás oktatási segédanyagok fejlesztése. Elkészül(t) 3 db multimédiás CD-ROM; zenei anyagok, képanyagok, oktatóanyagok gyűjteménye, amelyeket a tanítójelöltek a majdani munkájukban felhasználhatnak. Lénárd András és a IV/9-es műveltségterületi hallgatók elkészítették az Orbis Pictus 99 CD-t.

Céljuk volt egy olyan elektronikus médiatár elkészítése, mely a NAT elvi alapján állva szemléltetőanyagot szolgáltat a különböző műveltségterületek tanításához. A szemléltetőanyagok formája fénykép, rajz, táblázat, grafikon, hanganyag. Tartalmaz egy intelligens keresőrendszert, mellyel a műveltségterületi átfedéseknek, koncentrációnak megfelelően a több műveltségterületen is fellelhető témák is megtalálhatók. A médiatár megvalósítási formája CD-ROM.

Összességképpen: az eredményes záróvizsgák tükrében örömmel tekinthetünk vissza a kezdetekre, és az ezredvégi évtizeden átívelő, egyre gyorsuló fejlődésre, az általános tanítóképzéstől, a műveltségterületek, a műveltségterületi továbbképzések bevezetésén át az 1998-as tanévtől induló művelődésszervezős hallgatók, és a tervezett felsőfokú informatikai szakképző tanfolyamok széles spektrumú képzéséig.

Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék

Ezúttal is egy határkötőt kezdhetjük a tanszék munkájának az áttekintését, akárcsak az előző évkönyvben. Az 1994/95. tanév ugyanis jelentős változásokat hozott a pozitív és negatív irányban egyaránt, így szintén határkönek tekinthető.

1994 őszén avval a megnyugtató érzéssel ünnepelhettük meg az intézmény fennállásának 125. évfordulóját, hogy elsőeveseink a következő évtől régóta óhajtott, a pedagógusképzésben egyensúlyt teremtő négyéves képzésbe lépnek be. A változás nem járt együtt azonban hosszú távú pedagógusképzési koncepció kidolgozásával, hanem bevezette a tanítóképzésbe a műveltségterületi rendszert, amelynek keretében egy műveltségterületen (tantárgyblokkban) az 5–6. osztályra is felkészítést kellett biztosítani. Ennek a kidolgozása határozta meg a tanszéki munkát.

Tanszékünk úgy foglalt állást, hogy korábban is erőteljesen képviselt szakmai fel fogása alapján egyetlen egységnek tekinti az 1–6. osztályos képzést pedagógiai, pszichológiai és tantárgytörténeti szempontból. Ezért a más műveltségterületi képzésben és a magyaros képzésben résztvevők alapképzését nem különítettük el, szervezési és gazdaságossági szempontokat is figyelembe véve. Viszont a műveltségterületi hallgatók számára, hogy a tanárképzős hallgatók képzettségének megfelelő szintű képzést kapjanak, kidolgoztuk a speciális, műveltségterületi tantárgyak rendszerét. Szerencsés módon szakemberekkel rendelkezünk, így — ezt az 1997–98. évi akkreditáció kiváló minősítése is bizonyította — sikerült a műveltségterületi képzésnek megfelelő szerkezetet adni nyelvészetből a nyelvtörténet, a nyelvművelés, a szociolingvisztika, a retorika; irodalomból a stilsztika, a poétika, az irodalomtörténet és az ifjúsági irodalom; módszertanból egy alapozó és egy alternatív stúdium bevezetésével.

Az 1995 és 1999 között kiépült négyéves képzés megszilárdításának második lépése a már említett intézményi akkreditáció volt a minőségbiztosítást is tartalmazó tantárgyleírásoknak az elkészítésével.

Most az évkönyv szerkesztésének lezárása előtt közvetlenül zajlottak le a négyéves képzés első, új típusú záróvizsgái. A gyakorlati képzésre építő oktatási tématervek bemutatása, amely csakúgy mint a szakdolgozat megvédése az egyéni felkészülést reprezentálta, a vizsgát dinamikusabbá tette, többet mutatott meg az illető szakmai affinitásáról, önállóságáról. Természetesen újabb tanszéki feladatot jelentett 1998 folyamán ennek az új típusú záróvizsgának a szakmai előkészítése.

Mindez, a négyéves képzés magyar részének a felépítése az oktatási feladatokon kívül hárult a tanári közösségre. Hogy a tanszéken dolgozók mennyire szívvel-lélekkel tanárok, azt bizonyítja, hogy a tanszék öt oktatója kapta meg ebben az időszakban a

Hallgatói Önkormányzat kezdeményezésére odaítélt Diákokért kitüntetést: Adamik Tamásné, Gönczöl Andrea, Hangay Zoltán, Kálmánné Bors Irén és Tóth Beatrix. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy ez az az elismerés, ami egy tanárnak a legtöbbet jelenti. S egyben dokumentálja, hogy legfontosabb munkánk, a tanítás tekintetében rendben mentek a dolgok.

A tanítás is és a képzés újjászervezése is szervesen egybefonódott a kutató tevékenységgel. Ezt azonban — mint már utaltunk rá — alaposan megnehezítette az 1994/95-ös tanévhez kapcsolódó negatív oktatáspolitikai fordulat, amelyből a tanszéket az irreálisra srófolt kötelező óraszám (felsőoktatásban heti 14 óra!) érintette a legérzékenyebben. Ami azóta történik, az jelentős önkiszákmányolás árán megy végbe. Bár a múlt évben a központi pótlékkal a lehetetlen bérhelyzeten minimálisan enyhítettek, az óraszám tekintetében semmi sem történt. A gazdasági megszorítások abban is jelentkeztek, hogy a létezésért folytatott küzdelemben a nagy egyetemek a pályázati téren is hátraszorították a főiskolákat.

A tanszéken a nyolcvanas évek eleje óta folyó lendületes munka csúcspontjára az 1993–95-ös K+F pályázat segítségével jutott, amikor a felsőoktatás klasszikus tankönyvévé vált A magyar nyelv könyvét (I. kiadás: Bp. 1991. Trezor Kiadó) Adamikné Jászó Anna és Hangay Zoltán kiegészítette a Nyelvi elemzések kézikönyvében (Szeged, 1995. Mozaik Oktatási Stúdió) leíró nyelvtani, jelentéstani és pragmatikai vonatkozásokban egyaránt. Teljesen új szintre került a módszertan oktatása Az anyanyelvi nevelés módszertana (Kaposvár–Budapest, 1995. CSVN Tanítóképző Főiskola – Móra Könyvkiadó) kiadásával, amelynek szerkesztésére Kaposvárról Kernya Rózát kértük fel, szerzői pedig a tanszékről Adamik Tamásné és Kálmánné Bors Irén voltak. Ehhez kapcsolódott egy tankönyvkritikai tanulmánygyűjtemény is, amely végül csak 1997 elején jelent meg a Tudományos Közlemények XVI. kötetének második részeként. Irodalomból is úttörő jelentőségű publikációk születtek a program jóvoltából. Korunk irodalma tantárgyunk részére elkészült egy jegyzet a tanszék irodalomtanárainak és Tverdota Györgynek a tollából Bayer Miklós szerkesztésében (Korunk irodalma. Bp. 1995. BTF), amely már az 1970-es 1980-as irodalmának jellegzetes vonásaira mutat rá. Gyermekirodalomból pedig a korábbi szöveggyűjtemények anyagának a felfrissítésére — a 80-as évek versterméséből válogatva — vállalkozott L. Békési Júlia antológiája: a Törpetánc (Pécs, 1998. Comenius). Beszédművelésből Fekete László Kiejtési szótára új, átdolgozott kiadásai és a kutatási program keretében megjelent Beszédművelési gyakorlatok és irányításuk jegyzet (Kaposvár–Budapest, 1995. CSVN Tanítóképző Főiskola – Móra Kiadó) biztosított korszerű anyagot.

Azért tekintjük csúcspontnak a K+F kutatás eredményeit, mert a folytatáshoz már nem kaptuk meg a kellő keretet. Rögtön pályáztunk a folytatásra, egy olvasástudományi monográfiára, amelynek alapjait az említett munkákkal, a korábbi olvasástörténeti monográfiával, tanulmányok sorával leraktuk, és a kritikátlan külföldi átvételek közepette a velük feltétlenül egyenrangú és ugyanakkor kiegyensúlyozott, nyelvészeti szempontból is megalapozott hazai eredményekre építettük. Ugyanúgy nem kaptunk támogatást leíró nyelvтанunk kibővítésére sem, az egyre fontosabb interdiszciplináris kapcsolatok kimunkálására. Ezek a döntések jól mutatták, hogy a pályázati lehetőségek beszűkültek.

Természetesen mindenki folytatta a munkáját, mert elkötelezte magát arra, lehetőségek is adódtak, csak a kutatások összekapcsolása vált teljesen esetlegessé vagy csak intézménytípus szintűvé az ÓTE szakmai tagozatán keresztül, amely 1998. május 25-én sikeres országos konferenciát tartott a tanszék rendezésében.

Lehetőséget kínált a munkára a tankönyvírás területén a NAT bevezetésének a kampánya, amelyre sok tekintetben szkepticizmussal tekintettünk, de azért az alkalmat felhasználtuk az anyanyelvi nevelés korszerűsítésére. Így kezdeményezett egy teljes általános iskolai integrált magyar tankönyvprogramot Adamikné Jászó Anna, amelybe a tanszékről, a gyakorlóiskolából és a volt tanítványok közül többen bekapcsolódtak, így 1999-re elkészültek az 1–6. osztályos olvasó- és irodalomkönyvek, a 2–7. osztályos nyelvтанok és számos segédlet. Kidolgozásukban még különösen jelentős szerepe volt a tanszékről Bocsák Istvánnának. A feladatfüzet típus bevezetésével a program a sokat vitatott munkafüzet probléma módszertani és gazdasági megoldását is egyaránt kezdeményezte. — Kálmánné Bors Irén egy másik tankönyvcsaládnak, a Korona Kiadó tankönyv programjának a keretében készített két évfolyam részére nyelvtankönyvet.

A névtani és nyelvjárási kutatás terén Cs. Nagy Lajos — aki öt évig Nyitrán, egy év óta pedig Kolozsváron vendégtanár — eljutott PhD értekezése megvédéséig. Doktoranduszi tanulmányokra még ketten vállalkoztak a tanszéken. Sok tapasztalatot hozott Fejes Erzsébet ljubljanaei és Horváth Vilmos varsói öt-öt éves oktató munkája.

Ezen kívül még a következő kutatási vonulatok rajzolódtak ki az utóbbi években. A szóbeliség, írásbeliség és olvasáskultúra egy széles elméleti és kvantitatív vizsgálata bontakozik ki Benczik Vilmos előadásaiban és tanulmányaiban. Csikvári Gábor korunk regényirodalmát áttekintő kis monográfiáját (Kalliópé a Mária téren. Bp. 1998. Trezor Kiadó) recenziók (BUKSZ, Vigilia) méltatták. Doboss Gyula Tandori Dezső munkásságának és a jelen prózairodalmának egyik legavatottabb szakértőjévé vált. Ezt bizonyította 1999 könyvhetére megjelent tanulmánykötete, A bálnavadász (Bp. 1999. Orpheusz Könyvek). Nagy Katalin a finnugor rokonság és szibériai kis népek irodalmának

egyik ismert magyar tolmácsolója. Tóth Beatrix pedig két nemzetközi olvasástanítási módszertani program résztvevője. Az egyik a „Reading and Writing for Critical Thinking” nemzetközi tanártovábbképző program, amelyet az International Reading Association kezdeményezett, és a Soros Alapítvány támogatja. A másik a „Teaching of Initial Literacy” nemzetközi projekt, a Comeinus program 3.1. része. Célja egy továbbképzés anyagának kidolgozása és kipróbálása. Hangay Zoltán folytatta a Nyelvi elemzések kézikönyvében elsődlegesen már szintetizált szótártani tanulmányait, az Erdélyi magyar szótörténeti tár különféle szempontú feldolgozásához látott hozzá történelmi kutatásain kívül.

1997 januárjában egy tizennégy oldalas átfogó leírás is készült a tanszék ismertetett kutatási-fejlesztési tevékenységéről, amely 18 témában folyó alap és alkalmazott kutatást — A magyar nyelvleírás korszerűsítése, Az országos névtani gyűjtés Pest megyei munkálata, Élőnyelvi kutatás: nyelvjáráskutatás a Felvidéken, Pszicholingvisztika: olvasáskutatás, A népoktatás magyar tantárgyainak a története tudománytörténeti alapon, Az élő irodalom kutatása, Gyermekirodalom, Az anyanyelvi nevelés módszerei a pedagógusképzésben, A magyartanítás fejlesztése 3–12 éves korban, Történeti nyelvészet, Beszédkutatás, Helyesírás, Mai magyar irodalom, 20. századi klasszikus magyar irodalom, Reneszánsz és barokk irodalom, Régi magyar irodalom, művelődéstörténet, Közép- és Kelet-Európa kultúrája, irodalma — tartalmazott. Ebből kiváló egyéni eredmények születtek, így két PhD fokozat (Csíkvári Gábor, Fejes Erzsébet).

A kulturális tevékenység terén hasonló a helyzet.

Minden tanévben megrendeztük a vers-, próza- és mesemondó versenyt, és kiírtuk a szépirodalmi pályázatot. 1996-tól pedig megünnepeltük a Magyar nyelv napját. 1997-től a Rokon népek napját is. Az új alkalmakat igyekeztünk a minél szélesebb hallgatói érdeklődés felkeltésére érdekes programokkal és neves előadók meghívásával megszervezni. Ez eddig sikerült is. 1996. március 24-én Grétsy László, a neves nyelvművelő, a tanárképző kar magyar nyelvi tanszékének a vezetője volt a vendégünk. Anyanyelvünk – anyanyelvi kultúránk címmel tartott előadást, melyet megelőzött a lezajlott kultúrversenyek díjainak az ünnepélyes átadása. 1997-ben, április 21-én a Tudományos Bizottsággal és az Ének-zenei Tanszékkel együtt a Kodály Zoltán-emlékév alkalmából Forrai Katalint kértük fel előadónak, aki sok személyes élményét is megosztotta hallgatóságával. Az 1998-as magyar nyelv napját március 17-én Wass Albert nyelvművészete bemutatásának szenteltük. Inámi Zsófia és Tardyné Tarkó Magdolna szervezésében Jancsó Adrienn előadóművész, Fábián Gyula irodalomtörténész és Faragó Laura népdalénekes szerepeltek. A műsorvezető Pamlényi Csilla (II/6.) volt. Mezőségi da-

lokkal és táncokkal közreműködött Gordos Júlia (III/6.) és Árpási Ágnes (II/6.). 1999. április 26-án Kiss Gábor, az új Magyar szókinctár főszerkesztője nemcsak előadást tartott Érdekesek a Magyar szókinctárban címmel, hanem a kultúrversenyek legjobbjainak hat Szókinctárt is adományozott.

Nagyon érdekes élménybeszámolókkal volt egybekötve a Rokon népek napjának mind az 1997-es, mind az 1998-as ünnepsége. Az előbbin Adamik Tamásné meghívására Csepregi Márta, az ELTE oktatója az osztályok közti útvjáról, most ősszel pedig Nagy Katalin az északi népek közti látogatásáról tartott diavetítéssel egybekötött nagy sikerű előadást. A műsorban mindkétyszer fellépett a Kalevala-kórus Katona Gáborné vezetésével, a hallgatóink is szerepeltek rokonaink irodalmának a tolmácsolásával. Kétségtelen, hogy hallgatóink kulturális aktivitása a négyéves magyar műveltségi területi képzés bevezetésével erősen megnövekedett. Előzőleg is bevontuk például Kazinczy-díjasainkat a zsűrik munkájába, 1997-ben azonban a III/6. csoport felajánlotta, hogy elvállalja a teljes szervezést. Kezdeményezésüket a következő II/6. csoport folytatta 1998-ban és 1999-ben is. Az előbbieket Detre Annamária színművészt és Kiss Lászlót, a Versmondó Szövetség elnökét, az utóbbiak Bertók László színművészt hívták meg a zsűribe, ezzel új színt hozva a szavaló- és prózamondó versenyek lebonyolításába. A tanszékről Maleticsné Riba Magdolna szervezte a rendezvényeket a tanszék vezetővel együtt. Külön ki kell emelni Bayer Miklós szerepét a szépirodalmi pályázatok szervezésében és zsűrijének — amelynek tagjai Gönczöl Andrea és L. Békési Júlia voltak — az irányításában. Sikerült — az esti tagozatosokat is beleértve — a hallgatóságot megmozdítani, hogy irodalmi kísérleteikkel bátran jelentkezzenek, azokat megítélésre bocsássák.

1999. március 25–27-én Főiskolánk rendezte az Országos Kazinczy versenyt, amely bizonyította, hogy a tanszék szakmai és szervezési tekintetben felkészült a feladataira. A Főiskola vezetésével és a Hallgatói Önkormányzattal együttműködve Maleticsné Riba Magdolna irányította a munkát. Ő a beszédkultúra, szép kiejtés eredményes gondozásáért már 1996-ban Péchy Blanka-díjat, 1997-ben Kazinczy emléklapok és Benedek Elek emléklapot kapott. Hozzá hasonlóan kiemelkedő tevékenységet fejtett ki a beszédművelés területén Nagyszentpéteri Géza, akinek négy évtizedes munkáját magas állami kitüntetéssel honorálták. Munkájukba már az elmúlt években bekapcsolódott L. Békési Júlia, aki a főiskolai ünnepségek elő- és felkészítő tanárává vált.

A tanszék a Főiskola vezetésében és közéletében is aktívan részt vesz. Kálmánné Bors Irén főigazgató-helyettes, Bayer Miklós a Gazdasági Bizottság, Csikvári Gábor a Közalkalmazotti Tanács elnöke.

Jelentős változást hozott, hogy 1998-ban Adamik Tamásné meghívták a Tanárképző Kar magyar nyelvi tanszékének a vezetőjéül, helyére Esztergomból a szintén tudományos fokozattal rendelkező Nagy Katalin került. Egy sor szakmai szempontból megérett docensi előlépés (Fejes Erzsébet, Horváth Vilmos, Marosi Annamária, Tóth Beatrix) után 1999-ben Csíkvári Gábor kapott főiskolai tanári kinevezést hosszú évek kiemelkedő oktató, kutató munkája és példás közéleti tevékenysége elismeréseként. Az idei tanév végén pedig Bocsák Istvánné kapott megbízást egy új általános iskola vezetésére. S végleg búcsúztatjuk Maleticsné Riba Magdolnát. Több mint két évtizedes fáradhatatlan tevékenysége, kitűnő szervező munkája, amellyel nemcsak a beszédművelést, a vers- és prózamondást tartotta magas színvonalon, hanem a TDK oktató elnökeként is nagyban hozzájárult intézményünk eredményes szerepléséhez. Nagyon hiányozni fog. Sajnos, gyászoltunk is: 1998 utolsó napjaiban elhunyt régi óraadónkat, a gyermekirodalom kiváló szakemberét, dr. Gábor Emilt.

Nem lehet teljes a kép a tanár-tanítvány munkakapcsolatból született további eredmények nélkül.

Új formát jelentett a hallgatók feladatvállalásában a demonstrátori pályázatok rendszere. A tanszék helyesírási foglalkozások vezetésére és módszertani videoklipek anyagának feltárására hirdetett pályázatot. Helyesírásból mintaszerűen dolgozott Gordos Júlia (IV/6.) és Szendlay Rezső (III/6.), a videoklipek megtervezésében pedig Berger Dorottya (III/6.) és Pamlényi Csilla (III/6.).

A kiemelkedői hallgatói eredményeket pedig egyenrangúnak tekintjük tanári közöségünk eredményeivel. Ezek a következők:

Országos versenyek

XXV. OTDK, 1999: Varsányi Szilvia I. díj

Témája: A helyesírás-tanítás elméleti és gyakorlati problémái az alsó tagozaton

Témavezető: Tóth Beatrix f. docens

Kazinczy-díjasok

1997: Takáts Rita (NTK III/3.)

1998: Komáromi Judit (NOK II/2.)

Benedek Elek díjasok az országos mesemondó versenyen Zsámbékon

1995: Rádics Mónika (NOK)

1996: Takáts Rita (NTK II/3.)

1997: Lengyel Melinda (NTK II/7.)

Az Anyanyelvápolók Szövetsége és a Honismereti Szövetség szókereső pályázata I. díjasai

1997: Elek Anna és
Pamlényi Csilla (NTK II/6.)

Pedagógusképző intézmények Nagy J. Béla országos helyesírási versenyén (Eger) második helyezett

1996: Barabás Edit (NTK II/6.)

Tanítóképző főiskolák országos anyanyelvi versenyén

1997-ben Zsámbékon második az NTK II/1. csapata

Főiskolai háziversenyek

A helyesírási verseny győztesei:

1995: Barabás Edit (NTK I/6.)
1996: Barabás Edit (NTK II/6.)
1997: Nagy Eszter (NTK II/7.)
1998: Szendlay Rezső (NTK II/6.)
1999: Szendlay Rezső (NTK III/6.)

A szavalóverseny győztesei:

1995: Várkúti Melinda (NTK II/9.)
1996: Takács Árpád (NTK I/9.)
1997: Kovács Andrea (NOK II/2.)
1998: Kiss Szilvia (NTK I/4.)
1999: Kecskés Tímea (NTK II/7.)

A prózamondó verseny győztesei:

1995: Takáts Rita (NTK I/3.)
1996: Domokos Csilla (NTK I/4.)
1997: Komáromi Judit (NOK I/3.)
1998: —
1999: Belső Zsuzsa (NTK I/1.) és
Kutas Beatrix (NOK I/3.)

A mesemondó verseny győztesei:

1995: Sényi Katalin (NTK III/3.)
1996: Mátai Bernadett (NOK II/2.)
1997: Mátai Bernadett (NOK III/2.)
1998: Korbuly Gyöngyvér (NTK II/2.)
1999: Kolozsári Nagy Tímea (NOK II/1.) *(mint második)*

Szépirodalmi pályázati eredmények:

Díjazottak

- 1995: Müllner Eszter (NTK II/11.)
Szétényi Rita (NTK I/3.)
1996: Tóth Emese (NTK III/2.)
1997: Gupcsi László (NTK II/4.)
Petz Nándor (NTK III/4.)
Szücs Ildikó (NOK III/1.) (*mint jutalmazottak*)
1998: Móczi Orsolya (NOK I/1.)
1999: Bobori Gyula (NOK II/2.)
Minisán Klára (EOK I/1.)

Matematika Tanszék

A Matematika Tanszék alapvető céljának és feladatának a hallgatók matematikai tudásának, általános és speciális képességeinek fejlesztése, a gyakorlati pedagógiai munkára való felkészítés, valamint a matematikai nevelés területével kapcsolatos kutatás, fejlesztés végzését tekinti.

Az óvodás korúak matematikai nevelésének, a kisiskolások matematikatanításának szép, de sokszorosan összetett munkáját kívánjuk hallgatóinkkal megismertetni. Kettős feladattal birkózunk: egyrészt fejleszteni kívánjuk hallgatóink matematikai és általános képességeit a matematika tantárgy lehetőségének felhasználásával; másrészt minél többet szeretnénk megismertetni velük az óvodai matematikai nevelés lehetőségeiből, a matematikatanításból elméleti és gyakorlati téren egyaránt.

Igyekszünk szem előtt tartani Dienes Pál 1914-ben a „Valóság és a matematika” című könyvében megfogalmazott gondolatait: „...a matematikát... nem részeiből összerakva, hanem ellenkezőleg, folyton az egészet vázolva s a vázlatot folyton fejlesztve lehet csak igaz ismerősünnké tenni.”

Személyi és tárgyi feltételek

Nyolc főállású és az egyes félévekben az óraszámnak megfelelően változó számú óraadó tanár közreműködésével látjuk el feladatainkat. Három szaktanteremmel rendelkezünk, amelyek közül egy arra is alkalmas, hogy az óra egyes részeiben a hallgatók számítógépet is használjanak (2-3 hallgató/gép). A szertárkészletünket igyekszünk folyamatosan korszerű manipulációs eszközökkel ellátni. Sajnos, a frissen megjelenő szakkönyvek közül még a legfontosabbakat is alig tudjuk beszerezni annak ellenére, hogy a könyvtár mindent megtesz a tanszékkal való szoros együttműködésre.

A tanszék oktató munkája

Az elmúlt időszak legnagyobb kihívását az 1994-es kormányrendeletben kihirdetett képzési követelményekre alapuló óvodapedagógus- és tanítóképzés programjainak elkészítése jelentette. Az óvodapedagógus szakon a matematikai nevelés számára, a tanítói szakon a négyéves tanítóképzéshez készítettünk új programot. Az új tantárgyak kimunkálását az Országos Tantervfejlesztési Bizottság ajánlásával összhangban végeztük. Ezeknek a tantárgyaknak a tanítása számunkra is új, érdekes szakmai feladatok megoldását jelentette.

Óvodapedagógus szak

A matematika és matematikai nevelés módszertanát egységes szerkezetben dolgozzuk fel. Ezt fejezi ki az is, hogy minden félévben „matematika” lett a tantárgy neve, bár új tantárgy bevezetése a korábbi évekhez képest nem történt. Az elmúlt évek tapasztalatai szerint ez a változtatás sikeresnek bizonyult.

Tanítói szak

Új tárgyakat a matematika műveltségi területen vezettünk be. Ezek tartalmát a korábbi szakkollégiumi, valamint a négyéves kísérleti képzésre építve alakítottuk ki.

Tapasztalataink szerint a műveltségi területi tantárgyak struktúrája lehetővé teszi a tartalmas matematikai fejlesztést.

A matematika tantárgyak tartalmának és követelményeinek kidolgozása szakmai megbeszélések alapján történik. A folyamatos fejlesztést az évenkénti tapasztalatok feldolgozása teszi lehetővé. Ezt segíti az oktatók rendszeres informális tapasztalatcseréje, egymás óráinak látogatása (amennyiben ezt az órarend lehetővé teszi), a kollokviumokon, illetve a szigorlatokon gyűjtött megfigyelések közös elemzése.

A tartalmi munka megfelelő színvonalát, illetve az oktatók egységes követelményrendszerét a részletesen kidolgozott közös tematikák, valamint az egységesen használt tankönyvek, jegyzetek, az írott — esetleg még kézirat formájában — de létező jegyzetpótlók is biztosítják.

Az oktatók szakmai-tantárgy-pedagógiai szaktudásának folyamatos frissítését szolgálják a hazai és nemzetközi tanfolyamok, amelyeken előadóként, illetve hallgatóként rendszeresen részt veszünk.

Az óra- és vizsgaterv alapján a matematika műveltségi terület VIII. félévében szerepel speciálkollégium, amely lehetőséget ad a hallgatók számára, hogy érdeklődési körüknek megfelelően további területeken szerezzenek ismereteket. Tanszékünk ezt a lehetőséget már a korábbi félévekben is felkínálta fakultációk formájában valamennyi hallgató számára. Három igen sikeres fakultációnk volt: a szorobán számolóeszköz, a grafikus számológép és a „Cabri-geometria” elnevezésű, a számítógépes program matematikatanításban való alkalmazhatóságával foglalkozó fakultáció.

A hallgatók közül többen szívesen vesznek részt a tanszék tudományos munkájában is. A tanulási nehézségek okának, a matematikával kapcsolatos ellenérzések kialakulásának kutatása, a tanulók diagnosztikus mérésének kidolgozása, a tapasztalati bázist biztosító matematikai eszközök fejlesztése, kutatása voltak azok a témakörök, amelyeken ösztöndíjas, illetve diákkörös hallgatóink dolgoztak.

Az iskolai gyakorlati munka során elengedhetetlen feladatunknak tartjuk a bemutatókon, az előkészítéseken, a tanítási órán, valamint az elemzésen való részvételt, a

szakvezetőkkel való szoros munkakapcsolat biztosítását. Amennyire csak lehetséges, arra törekszünk, hogy a tantárgy-pedagógia tanára kíséresse hallgatóit az iskolai gyakorlatra. Ezáltal biztosítható az elméleti tudásnak a gyakorlat fényében történő erősítése, az elméletben tanult ismeretek, módszerek felelevenítése, megerősítése a konkrét tanítási szituációkban, az elfelejtett mozzanatok ismételt megtanítása. A konkrét órához kapcsolódó feladatok ellátásán túl a szakvezetőkkel együtt igyekszünk képet adni a hallgatóknak az egyes matematikai témakörök fejlesztési folyamatáról. Igény esetén egyéni konzultációkkal segítjük az órát tartó hallgatókat és a helyettes tanítót. Tervezzük a szakvezetőkkel való szakmai kapcsolat további mélyítését. A néhány évvel ezelőtti sikeres továbbképzéshez hasonlóan felkínáljuk számukra a tanszék akkreditált továbbképzésén való részvételt. A továbbképzésben az általuk javasolt témaköröket is feldolgozzuk.

Az esti tagozaton az egyéni, valamint csoportos konzultációk nagy számával próbáljuk biztosítani a középiskolából hozott hátrányok leküzdését. Az iskolai munkába való bepillantás lehetőségét segítő videofelvételeket készítünk.

A kötelező órákon kívül sok időt szánunk a hallgatók kisebb csoportjai vagy akár egy-egy hallgató számára biztosított konzultációkra. Ezek az alkalmak komoly lehetőségeket kínálnak egyéni, differenciált munkára, pedagógiai és szakmai problémák tisztázására.

A hallgatók tudományos munkájának segítése, az iskolai tanítási gyakorlatokra való egyéni felkészítés, a szakdolgozatok témavezetése idején is lehetőség nyílik a személyre szóló fejlesztésre.

A személyes fejlesztés egyik fóruma az évenként megrendezett országos tanítóképzős matematikai versenyre való felkészítés, melynek irányítója Ujjné Detki Katalin. Hallgatóink a versenyeken rendszeresen kimagasló eredményt értek el.

Jegyzetek írása, kiadása

A tanszék nagy gondot fordít arra, hogy mind a hallgatók, mind a már végzett tanítók, tanárok számára könyveket, kiadványokat készítsen a gyakorlati tanítás és az elméleti tudás gazdagítása, gyarapítása érdekében. A matematika tantárgy-pedagógia tanítását olyan részletes, a gyakorlati megvalósítást az elméleti tudásba ágyazva bemutató főiskolai jegyzetekre akartuk alapozni, amelyek a már gyakorló tanító számára is fontos segédkönyvek maradhatnak. Ezt a célt próbálják megvalósítani a Matematika Tantárgy-pedagógiai Füzetek. A jegyzetek tanulhatóságával, alkalmazhatóságával főiskolánk és más intézmények hallgatóinak és tanárainak véleményét is figyelembe vet-

tük. Először a jegyzetek kisebb példányszámban előállított változatát jelentettük meg, majd ezt követték az átdolgozott kiadások. Eddig az alábbi füzetek jelentek meg:

- C. Neményi Eszter: A természetes szám fogalmának alakítása; 1996. Budapesti Tanítóképző Főiskola, 106 p.
- C. Neményi Eszter, Radnainé dr. Szendrei Julianna: A számolás tanítása. Szöveges feladatok; 1998. Budapesti Tanítóképző Főiskola, 274 p.
- C. Neményi Eszter: Relációk, függvények, sorozatok. A törtszám. A negatív szám; 1999. Budapesti Tanítóképző Főiskola, 135 p.

Jegyzetet készítünk a matematika műveltségi terület tantárgyainak tanulásához, az esti tagozatos hallgatók felkészüléséhez és az óvodapedagógus-képzés számára is.

A szakvezetők képzésében való részvétele

A tanítók eredményes képzésének fontos feltétele a megfelelő szakvezetői hálózat kiépítése. Személyes megbeszélésekkel kívánjuk az összhangot megteremteni szakvezetőinkkel. Több alkalommal az is lehetővé vált, hogy konkrét kérdésköröket érintő tanfolyamokat, szemináriumokat tartsunk számukra. Ezek anyaga részben írásos formában is megjelent:

- C. Neményi Eszter, dr. Horváth Alice, Makara Ágnes, dr. Palotásné Vig Marianna, Radnainé dr. Szendrei Julianna, Ujjné Detki Katalin, Zsinkó Erzsébet: *Szakvezetői modellkísérlet I. Matematika*; 1995. Budapesti Tanítóképző Főiskola, 153 p.

Részvétel a pedagógusok továbbképzésében

Igen fontosnak ítéljük a pedagógus továbbképzés munkáját. Számos előadást, tanfolyamot tartunk év közben a Fővárosi Pedagógiai Intézet, valamint a megyék, önkormányzatok, iskolák felkérésére.

A szervezett pedagógus-továbbképzés támogatására 1996-ban kiírt pályázaton a „Gondolkodási módszerek a matematikatanításban” című munkával vettünk részt. Ezt a továbbképzési programunkat a bíráló bizottság elfogadta, és a továbbképzést tanszékünk sikerrel bonyolította le. A pedagógusok minősítéssel összekapcsolt általános és kötelező továbbképzési rendszere számára akkreditált programjaink az alábbiak:

- „A kivételesek vannak többen”. Differenciálás és tehetséggondozás a kezdő szakasz matematika tanításában (felelőse: Ujjné Detki Katalin)
- Matematika a játékban — játék a matematikában (felelőse: Makara Ágnes)
- Számítógép és grafikus számológép felhasználása a matematikatanításban (felelőse: Zsinkó Erzsébet)
- A matematikatanítás aktuális kérdései (felelőse: C. Neményi Eszter)

Bizottsági tagságok: Makara Ágnes a Gazdasági Bizottság; C. Neményi Eszter, Ujjné Detki Katalin az Oktatási Bizottság; Radnainé dr. Szendrei Julianna a Stratégiai Bizottság; dr. Horváth Alice a Tudományos Bizottság; Zsinkó Erzsébet az Informatikai Bizottság munkájában vesz részt. Radnainé Dr. Szendrei Julianna a Tudományos Bizottság alelnöke.

Kutató, fejlesztő munka

Az alapképzés feladatainak ellátása mellett több területen végzünk kutató, fejlesztő munkát. Számos kutatási és együttműködési pályázatban vettünk részt, legtöbbször közösen más tanszékekkel, felsőoktatási intézményekkel.

Az elmúlt időszak legjelentősebb szakmai fejlődését tette lehetővé a tanszék számára az a TEMPUS pályázat, amelyet 1994-ben nyertünk el. Radnainé dr. Szendrei Julianna koordinálta a TEMPUS S-JEP 08015/94-97 számon nyilvántartott, az ELTE Tanárképző Főiskolai Kar Matematika és Informatika, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, a József Attila Tudományegyetem matematika tanszékeinek közös projektjét. Ennek témája „A matematikai modellek és az új technológia felhasználása segítségével történő matematikatanítás” volt. A pályázat adta lehetőségek segítségével a projektben résztvevő Európai Unión belüli egyetemek (Università di Genova, Università di Torino, Université Joseph Fourier, Universität Kassel) matematika didaktikus professzorai-val közös szemináriumokon vettünk részt. Franciaországban, Németországban, Olaszországban bepillanthattunk a matematikai didaktika kutatásába, valamint az iskolákban folyó munkába. Lehetőségünk nyílt az angol, francia, német, olasz matematikai didaktika szakirodalom jobb megismerésére.

A Neveléstudományi és a Természettudományi tanszékkel közösen vettünk részt „A pedagógiai és pszichológiai tárgyak új rendszere a tanítóképzésben” című MKM K+F pályázatban, valamint a Soros Alapítvány támogatásával folyó „Lépésről lépésre” Iskolai Program adaptálásában, amely az 1996/97. tanévben indult. Dr. Palotásné Vig Marianna folyamatos konzultatív és helyszíni segítséget nyújtott, rendszeres továbbképzést tartott az osztálytanítóknak, s az eredményeket előadáson mutatta be intézményünk szélesebb közössége számára. Az általa gondozott területről a „Lépésről lépésre” Iskolai Program (Szerk.: Hunyady Györgyné dr.), Matematika fejezetében (91–139. old.) számolt be.

Jelenleg is folytatjuk az Oktatási Minisztérium Főiskolai Kísérleti Program keretében elnyert FP 36/98, illetve az FP 5-99 nyilvántartási számú kutatást. Témája: „Tan-tárgy-pedagógiák az óvodapedagógus és tanítóképzés folyamatában: a tevékenységre építő tanulás teoretikus és pragmatikus szinten”. Témavezetője Radnainé dr. Szendrei

Julianna. Több műveltségi területen kívánjuk feltárni a tevékenységre épülő tanítás szakirodalmi háttérét, valamint dokumentált kutatásokkal alátámasztani az iskolai gyakorlat által jónak tartott tevékenységek valóban hatásos voltát.

A matematikatanításban szükséges és lehetséges differenciálás témakörével kapcsolatban ugyancsak több éve folytatunk kutatásokat, végzünk fejlesztő munkát. Szorosan együttműködünk a matematikatanulási nehézségek kutatásában a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola Logopédiai Intézetének munkatársaival, valamint néhány, kifejezetten tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket befogadó általános iskola tanáraival. Rendkívül jó munkakapcsolatot sikerült kialakítani a Dys (diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkuliás gyermekekért) Alapítvány által működtetett Csillagszem Fejlesztő Általános Iskola tanáraival. Közvetlenül veszünk részt az óvodapedagógusokat és a tanítókat fejlesztő pedagógus munkára felkészítő óvodapedagógus és tanító, fejlesztési (differenciáló) szakirányú továbbképzési szakok munkájában.

Segíteni kívánjuk a mindennapi fejlesztő munkát is. Évente bővítjük a „Matematika mindenkinek” című tanítóknak készített anyagunkat. Ez a kiadványunk különféle tevékenységek leírását, közvetlenül gyerekeknek adható feladatanyagot, valamint az ezekhez készített tanítói kézikönyvet tartalmazza.

A Felsőoktatási Programfinanszírozási Pályázaton elnyert PFP 2655/98 nyilvántartási számú pályázat segítségével kezdtük meg munkánkat „Az önálló tanulás, önképzés korszerű módszereinek fejlesztése a tanítóképzésben” témakörben. Első lépésben a gyakorlati képzés hatékonyságát segítő anyagok kidolgozását kezdtük meg. Videofelvételeket készítettünk matematikatanulási szituációkról, amelyekhez a hallgatók írott anyagot, feladatokat kapnak. Ezek segítségével is szeretnénk elérni, hogy hallgatóink jól megismerjék, megértsék a matematikatanítás elméleti háttérét.

Közéleti tevékenység

A tanszék oktatói közreműködnek tantervek, általános iskolai tankönyvek, munkafüzetek megírásában, illetve elemzésében. C. Neményi Eszter vett részt a főiskolai képzési követelmények kidolgozásában.

A Bolyai János Matematikai Társulat Oktatási Bizottságának munkájában aktív szerepet kapnak a tanszék munkatársai. Szervezzük és évente 2-4 alkalommal megrendezzük az országos Matematika Tanárklubot.

Radnainé dr. Szendrei Julianna aktív szervezői munkát végzett a Matematika-Didaktia PhD-program életre keltése érdekében, amelyet 1999-ben a KLTE Matematika Doktori Programja alprogramjaként akkreditáltak.

A végzett munka elismeréseként C. Neményi Eszter megkapta a Magyar Köztársaság Kiskeresztjét (1993.), majd 1999-ben Apáczai Csere János-díjban részesült. Radnainé dr. Szendrei Julianna matematikát népszerűsítő, kutatói, kutatásszervezői tevékenysége elismeréseként Széchenyi Professzori Ösztöndíjat kapott. Zsinkó Erzsébet Beke Manó-díjban részesült.

Az egység működésének jellemző adatai, az adatok értékelése, elemzése

Tanszékünkön 2 főiskolai tanár, 3 docens, 4 adjunktus és 1 tanársegéd dolgozik az 1998–1999. tanévben. Ez az ellátandó órák, gyakorlati munka, szakdolgozati témavezetések, diákköri munka, vizsgaidőszak alatti feladatok, záró foglalkozások látogatása stb. terheit tekintve az egész tanszékre és egyes munkatársaira is igen nagy munkát ró.

Távolabbi tervek, célok

Tovább kívánjuk írni a képzésünkhöz jól illeszkedő „Tantárgy-pedagógiai Füzetek” sorozatot, kibővítve a matematikai tantárgyak műveltségterületi tanításához készítendő jegyzettel és segédanyagokkal. Folytatjuk a differenciálás témakörében megkezdett kutatómunkát, illetve az ehhez illeszkedő folyamatos fejlesztést, nevezetesen tanítók számára készített feladatrendszerek, kézikönyvek kiadását az egyes matematikai témakörökben megvalósítható differenciáló munka napi segítésére. Mint minden kutató, fejlesztő munkához, ez utóbbiakhoz is a Főiskola segítségével kívül a pályázati lehetőségeket is fel próbáljuk használni.

A nemzetközi kutatási, fejlesztési munka megismerését, valamint az ezekhez való csatlakozást két- vagy többoldalú szerződésekkel igyekszünk biztosítani. Ilyen szerződésünk van az olaszországi Genovai Egyetemmel, a holland Freudenthal Intézettel, s tevélegesen részt veszünk a főiskola külföldi társintézményeivel kötött szerződések megvalósításában.

A külföldi partnerek tapasztalataink szerint a legteljesebb mértékben és szívesen támogatják ez irányú munkánkat, és készek megismerni a magyarországi elméleti és gyakorlati matematikai oktatás trendjeit.

Neveléstudományi Tanszék

A tanszék oktatómunkája

A pedagógusképzés különböző szintjein eltérő szerepe van a neveléstudományi stúdiumoknak. A tanító- és óvodapedagógus-képzés hagyományosan nagyobb teret enged a pedagógia és pszichológia oktatásának, ami a pedagógusi feladatok jellegével függ össze elsősorban. A 3–12 éves gyermekek nevelésének és oktatásának feladatai megkövetelik (s meg is engedik) a pedagógus integratív szemléletmódját: az óvodapedagógusok és a tanítók a gyermek fejlesztéséhez nem egy-két szakterület ismeretanyagának feldolgozása által járulnak hozzá, hanem a személyiséget lehetőleg a maga teljességében ismerik és fejlesztik olyan folyamatban, amelyben a tantárgyi ismeretek feldolgozásának fontos, de mégis csak eszközszerepe van. E folyamat kibontakoztatásához szükséges pszichológiai, pedagógiai tudás megalapozása, a jelöltek pozitív attitűdjeinek alakítása és fejlesztése, a jövőendő pedagógusok önismeretének megerősítése a Neveléstudományi Tanszék feladata. A főiskola tevékenységének bővülésével a tanszék — a szakmájuk sikeres műveléséhez szükséges pszichológiai-pedagógiai kultúra megalapozásával — részt vesz más (a művelődésszervező) szakos hallgatók képzésében is.

Az elmúlt öt év a tanszék munkájában is kitüntetett periódus volt: a 154/1994-es kormányrendelettel kiadott képesítési követelményeknek megfelelően gyökeresen megváltozott mindkét pedagógus szak tartalma, a tanító szakon meghosszabbodott a képzési idő is. Ennek megfelelően valamennyi tantárgyunk programjának átdolgozásával fokozatosan megújítottuk a képzés tartalmát. Részben a szaktudományok újabb fejleményeire tekintettel, részben a közoktatás-politikai változások hatásaként kiegészült az oktatott tananyag. Pl. a neveléstörténetben nagyobb hangsúlyt kaptak a XX. századi magyar és egyetemes iskolamegújító törekvések, az oktatáspolitikai döntések történeti háttere, a szakmai identitással összefüggésben a pedagógusképzés története; a didaktikában átrendeződött a tantervi ismeretek blokkja, igyekszünk hallgatóinkkal megismertetni az iskola önállóságából következő újszerű feladatokat; nevelélméletben sokféle pedagógiai felfogással találkozhatnak a diákok, (bár a tanszék az értékorientációjú nevelési koncepció mellett kötelezte el magát). A pszichológiában sikerült egyensúlyt teremteni az egyes szakágak képzésbeli arányait tekintve; úgy tűnik, meggyökeresedett a személyiségfejlesztő és helyzetelemző csoportos foglalkozás. Az óvodapedagógus-képzésben — a fentiekén túl — kiemelt szerepet kapott a játékpedagógia és -pszichológia oktatása.

Az elmúlt másfél évtized jellegzetes fejlődési iránya a nemzetközi pedagógiai (és a vele határos pszichológiai) diszciplinákban a differenciális (vagy más, szintén használt

terminológia szerint: differenciáló) pedagógia kibontakozása. A hazai felsőoktatásban (eltekintve a speciális gyógypedagógiai képzést folytató Bárczi Gusztáv Főiskolától) a mi intézményünkben kezdtünk először (a 80-as évek végén) ezzel a problémakörrel foglalkozni kutatási, fejlesztési és oktatási szinten egyaránt.

A beszámolási periódusban kidolgoztunk egy, a hazai iskolai gyakorlatot figyelembe vevő ismeretanyagot, amelyet kétféle oktatási formában (féléves stúdium és szak-kollégium) kipróbáltunk, elkészítettük hozzá a segédleteket. Mindezek alapján az új négyéves tanítói szak tantervében A differenciálás pszichológiája és A differenciálás pedagógiája című tantárgyak kaptak helyet a VII. félévben. Hasonlóan része lett a képzésnek ez az ismeretanyag az óvodapedagógus szakon is.

Lényegében ehhez a vonulathoz tartoznak a romológia oktatásában tett erőfeszítéseink: szakkollégiumot indítottunk, igen széles tematikájú segédanyag készült el és intenzív továbbképzési programot bonyolítottunk le. Noha a speciálkollégium nem volt népszerű, léte mégis jelezte a főiskola reagálási szándékát a budapesti iskolákban is növekvő arányban jelenlevő etnikai csoportok nevelési problémáira. Az országos beiskolázású továbbképzési tanfolyam sikerrel zajlott le.

A közoktatás igényeire tekintettel kidolgoztuk és akkreditáltattuk a témakör szakirányú továbbképzési szakjainak programjait is. A 4 féléves képzés célja olyan óvónők és tanítók képzése, akik fejlesztő-differenciáló szakképzettségük birtokában képesek a 3–6, illetve 6–12 éves gyerekek képességeinek speciális fejlesztésére, az ehhez szükséges eszközök és módszerek megválasztására.

Először 1997-ben indult két csoporttal az oktatás, az 1999/2000-es tanévben (óvó és tanító szakon együttesen) 13 csoport folytat tanulmányokat. Megindítottuk a képzéshez kapcsolódó jegyzetsorozat kiadását is, s az első képzési ciklus tapasztalatainak összegyűjtése után megkezdődött az alapszakok és a szakirányú továbbképzési szakok programjainak szorosabb összehangolása.

Az 1998/99-es tanévben került a tanszék gondozásában egy további szakirányú továbbképzési szak is: a vezető óvodapedagógus programot szintén 1997-ben akkreditálták. A 4 féléves levelező képzés nagyon népszerű az óvónők körében, a folyó tanévben 17 csoport oktatása zajlik. Az itt tanulók olyan jogi, gazdasági és vezetélméleti ismereteket és gyakorlatot szerezhetnek, amelyek az alapképzésből szinte teljes egészében hiányoznak, viszont a gyakorlati életben egyes feladatkörök ellátásához nélkülözhetetlenek. Az oklevél egyenértékű a pedagógus szakvizsgával.

Az elmúlt fél évtizedben a magyar iskolaügyben jelentős fejlemény az alternatív iskolák léte, számszerű és szellemi gyarapodása. A tanszék munkatársai sokféle formában érintettek ebben a kérdésben: oktatóink voltak országosan ismert alternatív iskolák

alapítói, igazgatói, az alternatív iskolák egyesületi életének megszervezői, illetve az alternatív tanárképzés vezetői. Noha kollégáinknak ez a tevékenysége a főiskolától függetlenül zajlik, oktatómunkájukban természetesen nagy helyet kap ezen iskolák gyakorlatának megismerése.

A tanítóképzés szempontjából azonban — hosszú távon — fontosabb az a tanszéki törekvés, amely az alternatív pedagógiák hatását elemzi a „hagyományos” pedagógiákra, iskolákra. Ezeknek az intézményeknek a közvetítésével számos reformpedagógiai gyökerű koncepcionális, metodikai elem kerül át az önkormányzati iskolák gyakorlatába, hatásuk ezen az úton jelentősebb, mint azt az iskoláikban oktatott gyerekek száma alapján képzelhetnénk. Erre a jelenségre viszonylag frissen reagált a tanszék: a programokban jelen van az alternatív pedagógiai megközelítési módok ismertetése (pl. a nyílt oktatás kérdése, az értékelés funkcióinak és eljárásainak továbbfejlesztése, az egyéni érdeklődés, haladási ütem figyelembe vételének hatékonyabb módjai stb.) Végző soron e hatások révén is vált (reményeink szerint szélsőséges túlzások nélkül) egyértelműbben gyermekcentrikussá az itt oktatott pedagógia.

A beszámolási időszakban mindkét szakon különös figyelmet fordítottunk a gyakorlati képzésre. A ciklus elejétől félévenkénti rendszerességgel foglalkoztunk a tanszék feladataival a gyakorlati képzésben. Kidolgoztuk az egyéni iskolai, óvodai gyakorlatok új programját, segédeszközöket készítettünk hozzá.

A differenciálás pszichológiája és pedagógiája tantárgyakhoz kétféle gyakorlat kapcsolódik. Az egyik a kétnapos intézménylátogatás. Ennek célja, hogy a hallgatók tájékozottságot szerezzenek arról, hogy a differenciáló-fejlesztő pedagógiai szakismereteket a közoktatás, a gyermekvédelem, a pedagógiai szakszolgálatok stb. mely területein alkalmazzák. A gyakorlat helye (a képzés elején vagy folyamatában) még nem végleges, többféle szervezési módot is kipróbálunk.

A másik gyakorlatitípus az ún. egyhetes differenciáló nevelési gyakorlat. Ehhez részletes útmutatót készítettünk, a tárgyakat tanító oktatók előkészítették és a pedagógiai naplók, illetve személyes beszámolók alapján feldolgozták a tapasztalatokat. Ehhez a gyakorlati képzési formához nehéz megfelelő gyakorló helyet találni, az iskolákban még nem általános a differenciálás. A minőség javítása érdekében azokat a tanítókat kerestük meg, akik a posztgraduális képzésben speciálisan ezen a szakon végeztek, s iskoláikban differenciáló-fejlesztő gyakorlatot folytatnak.

Rendszeressé vált részvételünk a csoportos tanítási gyakorlatokon, s kialakult ottani szerepkörünk, az együttműködés technikája. (Az óvodapedagógus képzésben a neveléstudományi tanszék oktatói természetesen mindig is jelen voltak a gyakorlatokon,

itt inkább e szokás megőrzése volt a feladat.) A képesítési követelmények alapján kialakított tantervek új gyakorlati képzési formákat is tartalmaznak (többek között a tanszék által irányított négyéves kísérleti képzés nyomán).

Az összefüggő (tízhetes) iskolai gyakorlat az új képzés egyik leglényegesebb eleme. Tanszékünk — a tartalmi előkészítő munkálatokon túl — folyamatosan is segítséget nyújtott a hallgatóknak: a tanszék és az általunk felkért más tanszékek oktatói minden héten két órában találkoztak a hallgatókkal azzal a céllal, hogy közösen megbeszéljék az elmúlt egy hét szakmai gondjait, az előttünk álló feladatokat, tanuljanak egymás tapasztalataiból s tanári segítséggel tudatosan elemezzék saját tevékenységüket. Ebben a munkában az oktató főként „katalizátor”, a hallgatók maguk keresnek és találnak jó tanácsokat önmaguk és egymás számára. Ezt a fajta, ún. reflektív pedagógusképzést igyekszünk minél több területen meghonosítani az oktatásban.

Törekedtünk módszertani szempontból is megújítani oktatásunkat. Különösen figyelemre méltó a pszichológiai program teljesen újszerű metodikai részletezettsége, az önálló tanulási formák kidolgozására tett kísérleteink az esti tanítóképzésben, az oktatástechnikai eszközök intenzívebb felhasználása.

Végül ebben a periódusban tudatos törekvésünk volt — mintegy a minőség védelmében — hogy az oktatás gondosan megtervezett és dokumentált legyen. Amint már említettük, elkészítettük a programokat, a gyakorlati képzésben gyakorlófüzeteket adtunk ki, az óvóképzésben foglalkozásgyűjtemény készült, a fogalomhasználat szükséges mértékű egységesülését segítette a terminológiai szótár, öt tantárgyhoz készült (azóta más intézményekben is használt) házi jegyzet. Fontos lépés volt a követelmények egységesítése: az évfolyamdolgozatok rendszerének kiépítése, a szigorlatok tartalmának, írásbeli és szóbeli követelményeinek rögzítése, a hallgatók írásbeli tájékoztatása az aktuális szemeszter első tanítási óráján. A záróvizsgákon a tanszék nagytömegű szakdolgozattal van jelen, az objektívebb védek érdekében opponensi rendszert honosítottunk meg.

A felsorolt követelmények, vizsgáztatási formák a nappali és esti képzésben azonosak, s ez mindenképpen hozzájárult a két tagozaton folyó képzésünk színvonalbeli közelítéséhez.

Az oktatás minőségének biztosítására törekedvén kidolgoztuk a folyamatos hallgatói (ill. egyéb felhasználói) visszajelzések eszközrendszerét. Előbb egy kaliforniai egyetem mérőeszközét próbáltuk adaptálni, majd a hazai kezdeményezéseket is figyelembe véve valamennyi tantárgyunk és vizsgaformánk értékelésére alkalmas visszajelző lapokat, kérdőíveket szerkesztettünk. Felhasználásuk önkéntes volt, mindenesetre az

öt év alatt számos elemzést végeztünk ezek segítségével. (A továbbképzési tanfolyamokon is alkalmaztuk, a közvetlen és folyamatos visszajelzésre, s szükség szerint ehhez igazodva módosítottunk a programon. A felnőttek különösen méltányolták ennek az adaptív logikának az érvényesítését.)

A tanszék kutató-fejlesztő munkája

A tanszéki kutatások — a funkciójának megfelelően — kettős kötődésűek: egyfelől a felsőoktatáshoz, azon belül elsősorban a tanító- és óvóképzéshez kapcsolódnak, másfelől a közoktatás megújításával fonódnak össze.

Az utóbbi öt évben kifejezetten előre léptünk a kutatások (azon belül inkább a fejlesztő kutatások) területén: számos ponton kutatással alapoztuk meg az oktatásfejlesztési törekvéseket, gyarapodtak a külső kutatási felkérések, részt vettünk nemzetközileg is jelentős munkálatokban, nőtt a tanszék tudományos publikációs tevékenysége is. A feltételeket egyre nagyobb arányban az elnyert pályázatok biztosították.

Az alábbiakban csak jelezzük a tanszék kutatási tematikáját, anélkül, hogy az eredmények bemutatására, elemzésére vállalkozhatnánk.

Kutatások

- A magyarországi tanítóképzés története és összehasonlító pedagógiai elemzések a magyar és külföldi pedagógusképzés területén

A magyar tanítóképzés történetének kutatása elsősorban az állami tanítóképzés tartalmi és szervezeti változásainak feltárására, az alsó fokú oktatás és az állami tanítóképzés összefüggéseinek vizsgálatára irányult. Az általános, minden állami intézményben közös oktatáspolitikai elvek érvényesülése mellett feltártuk a budai képző történetének sajátosságait, bizonyítottuk az Eötvös alapította intézmény „mintaképző” szerepét 1869-től napjainkig. Állandó intézettörténeti kiállításunkat a budai képző fennállásának 125. évfordulójára felújítottuk.

A közép-kelet-európai országok tanítóképzésének összehasonlító vizsgálata során feltártuk a közös és eltérő szakmai jellemzőket, a hasonló történelmi múltból eredeztethető szakmai hagyományokat. 1995-től „Tanítóképzés az Európai Unió országaiban” címmel összehasonlító vizsgálat kezdődött egyéni kutatás keretében.

- A XIX–XX. század oktatáspolitikájának neveléstörténeti hatása

A kutatás feltárta a XIX–XX. század pedagógiai-szellemi áramlatainak és oktatáspolitikájának az összefüggéseit. Az utóbbi években intenzíven foglalkozott az oktatási törvénykezés hazai történetével. E tevékenységi körhöz tartozott az ezeréves iskola

szakmai eseményeinek kutatásokkal történő megalapozása, országos szintű koordinálása is.

- A pedagógusképzés neveléstudományi komponense: emberi kapcsolatok a nevelésben (OTKA-pályázat)

Általános képet vázolt fel a neveléstudományi ismeretek szerepéről a pedagógusképzésben, különös tekintettel a tanítóképzésre. A tanítóképzés ugyanis a pedagógusképzés minden más ágához képest tágabb teret biztosít a neveléstudomány oktatásának, mind az elméleti képzésnek, mind pedig a gyakorlati felkészítésnek, ez a tény a tanítóképzés alapvető karakterisztikumai közé tartozik. Vizsgálta az irodalmi alkotásokban megjelenő emberi kapcsolatok pedagógiai hasznosításának lehetőségeit. Értelemszerűen a kutatás olyan irodalmi művek tartalmi elemzésére és pedagógiai értékeinek kiaknázására törekedett, amelyek a pedagógus és a tanuló kapcsolatát (is) érintik, ezáltal támpontot nyújthatnak arra, hogy a pedagógus-jelöltek tudatosítsák a pedagógus hatékonyságát a személyiségformálásban, ennek téjtét és veszélyeit, a szerep lehető belső konfliktusait. A kutatás keretében elvégzett kiterjedt empirikus vizsgálat azokat a megfogalmazott elvárásokat és tapasztalatokat gyűjtötte össze, amelyek a neveléssel, sőt a szocializáció egész folyamatával és egyes alkotó elemeivel kapcsolatban élnek a társadalom különböző csoportjaiban. Ennek nyomán feltárhatók a mai magyar társadalomban élő laikus pedagógiai nézetrendszerek. (A kutatás folytatásának feltételei újabb OTKA-pályázattal biztosítottak.)

- A Pedagógiai credo és az iskolai szervezet fejlődése, valamint A társadalmi kapcsolatrendszerbe ágyazott iskola: imázs-szolgáltatás-kontroll című FKFP pályázatok keretében kutatásokat folytatunk az iskolai szervezettel kapcsolatban. Célunk feltárni a közoktatásban jelen lévő különböző típusú iskolák szervezeti működését, az intézmények alapvető értékrendszerét, társadalmi kapcsolatrendszerét és egymásra hatását.

A kutatás eredményei hozzájárulhatnak a hazai szervezetkutatások (különösen az iskolára vonatkozó) gyarapításához, s bázisát jelenthetik az e vonatkozásban ma még hiányos pedagógusképzés kiegészítésének: a hallgatókat a minél pontosabban szükséges felkészíteni arra, hogy mint fiatal (kezdő) munkavállalók milyen iskolai-szervezeti körülmények közé kerülnek, sikeres beilleszkedésüknek, illetve szervezetfejlesztési törekvéseinek melyek a feltételei.

Fejlesztő kutatások

- A pedagógiai-pszichológiai tárgyak új rendszere (MKM K+F pályázat 1993–95.)
A kutatás célja az volt, hogy a tanítóképzés képesítési követelményeinek kidolgozásával párhuzamosan — szakterületünkön — megújítsuk a képzés tartalmát is: figyelembe véve az érintett tudomány-területek fejlődését, a változó közoktatás által keltett új képzési igényeket s a tanítóképzés napi praxisából fakadó megfontolásokat, kialakítsuk a pszichológiai-pedagógiai tárgyak új rendszerét; a programokban megtervezzük az oktatás szervezeti formáinak megújítását, a gyakorlati feladatokra épülő tanulási módok terjesztését; oktatási segédeszközöket is készítsünk az új programokhoz; illetve ún. nyitott programokat, azaz többféle tantervi struktúrában eredménnyel felhasználható programokat dolgozzunk ki.
- A pedagógusjelöltek felkészítése a sajátos nevelési szükségletű gyerekeket is befogadó, ún. inkluzív osztályok vezetésére. (TEMPUS pályázat) 1993–96.
(Bárcki Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolával közös kutatás)
Feltártuk a speciális pedagógiának azokat a tartalmi elemeit, amelyek a graduális képzés tantervébe illeszthetők. Tanszékünk erre vonatkozó javaslatokat dolgozott ki. A differenciálás és az integrálás elméleti/gyakorlati tudását külön kurzuson oktatva világgossá vált, hogy ebben a tekintetben a szükséges kompetencia kialakítására/fejlesztésére akkor van idő, ha nem, vagy ha nem csak külön stúdiumként, hanem pedagógiai, pszichológiai, tantárgy-pedagógiai kurzusok, valamint a gyakorlati képzés részeként tanítjuk. A kutatás eredménye az elkészült tantervi modell is. (A TEMPUS brüsszeli központja értékelve a kutatás eredményeit, javaslatot tett új pályázat benyújtására.)
- Az 1–6. osztályt egységes pedagógiai szakaszként kezelő tanítóképzés programja (034. KOMA pályázat)
Azt vizsgáltuk, hogy a tanítói kompetencia növekedése (kiterjesztése a 10–12 éves életkorra is) milyen új tartalmakat követelt a képzésben, s egy főiskola gyakorlatában milyen megoldásmódok születtek. Az elemzést tudományos konferencia keretében tárjuk a nyilvánosság elé.
- A reformpedagógiai gyökerű alternatív iskolák/óvodák pedagógiai gyakorlatának elemzése
Az alternatív iskolák alakulásának időszakában a tanszék oktatói közül többen iskolaalapítókká váltak. Hamarosan két kutatói, illetve fejlesztési feladat jelentkezett: fel kellett tárni a koncepciók közös jegyeit (amelyek összessége megkülönbözteti őket a

hagyományos iskoláktól), illetve meg kellett találni az alternatív nevelési rendszerekről szerzett tudás helyét és megismertetésének módját az alapképzésben. Ez utóbbi fejlesztő feladat elsősorban a neveléstörténet és a nevelélmélet tananyagának átstrukturálását igényelte.

Fejlesztések

- A neveléstudományi tárgyak programja az óvóképzésben

A fejlesztő munka célja az volt, hogy az óvodapedagógus képzés képesítési követelményeinek kidolgozását követően — a szakterületen — megújítsuk a képzés tartalmát is, figyelembe véve a pedagógiai és a pszichológia fejlődését, illetve a közoktatás változásait, kialakítsuk a tantárgyak új rendszerét, a programokban megtervezzük az oktatás tartalmát, szervezeti formáit, a gyakorlati feladatokra épülő tanulási módokat. A program készítésének országos koordinálását is a tanszék munkatársai végezték.

- A roma tanulók speciális szükségleteinek megjelenítése az alap- és továbbképzésben

(MKM céltámogatás és Soros Alapítvány)

A fejlesztés során körvonalazódott az a tematika, kialakultak azok a tevékenységformák, amelyek önálló graduális és posztgraduális kurzusok tartalmát képezhetik, illetve azok a téma- és tevékenységelemek, amelyek nem önálló kurzusként, hanem a graduális képzés meglévő tantárgyi programjainak részeként jelenhetnek meg az alapképzésben. Kapcsolatot alakítottunk ki azokkal a szakértőkkel, akik a jövőbeni kurzusok előadói lehetnek, s a tanítóképző főiskolák oktatóit felkészíthetik arra, hogy a kérdéskörrel összefüggő tartalmakat saját kompetenciájuk részévé tehessek. A munkálatok eredménye — többek között — „Tanulmányok a cigány társadalom és kultúra köréből” című kötet, amely máris jelentős szakmai visszhangot váltott ki.

- A négyéves tanítóképzés szigorlati tematikájának, kereteinek kialakítása és országos koordinálása. (MKM pályázat 429.sz.)

A tanítóképző főiskolák Pedagógiai és Pszichológiai Szakmai Bizottságai 1995 őszén — közös munka eredményeként — ajánlást készítettek és fogadtak el az integrált pedagógiai és pszichológiai szigorlattal kapcsolatban. Ennek keretében kialakították a szigorlati témaköröket, követelményeket; a témakörhöz kapcsolódó irodalomjegyzéket, valamint a szigorlat lebonyolítására vonatkozó szervezeti kereteket is meghatározták. Az elkészült dokumentumot az Országos Tantervfejlesztő Bizottság elé terjesztették.

A pályázat keretében — a tanszék munkatársainak bevonásával — folytatódott a négyéves tanító szak első képzési ciklusának figyelemmel kísérése, a tapasztalatok elemzése és azonnali visszacsatolása az intézményekhez.

- A differenciáló nevelés megalapozását szolgáló fejlesztések

Szerteágazó fejlesztő munkákat végeztünk a differenciáló nevelés megalapozására. (80/3022/95.sz. „A gyermekek egyéni különbségeit figyelembe vevő tantárgypedagógiák kifejlesztése” c. SOROS-pályázat; a PFP-2646/1998. sz. „Fejlesztő óvodapedagógus szakirányú továbbképzés oktatási segédanyagának elkészítése”. c. pályázat; a 1637 m.számú „Differenciált nevelésre és tanulásirányításra felkészítő tanítóképzés programja és eszközrendszere” c. KOMA pályázat.)

Ezek a differenciált fejlesztés segédanyagainak kidolgozását célozták. Eredményük részben hallgatói jegyzetek („Különböznek”, „A sajátos ember”, „A differenciálás pszichológiája és pedagógiája”), részben a kisiskolások körében végzett differenciált fejlesztést segítő tantárgyi feladatrendszerek.

- A Step by Step amerikai alternatív program iskolai változatának hazai adaptációja (kapcsolódva a reformpedagógiai gyökerű alternatív intézmények pedagógiájának elemzéséhez) szintén az elmúlt évek feladata volt.

A tíz iskolában folyó kipróbálással egyidőben, a program szelleméhez igazodó interaktív munkamódszerrel kidolgoztuk a programnak a hazai közoktatás rendszeréhez, követelményeihez igazoló, nevében és tartalmában magyarított (Lépésről lépésre Iskolai Program) variánsát.

Kapcsolat a hallgatókkal

A tanszéken igyekeztünk partneri kapcsolatot kialakítani a hallgatókkal. Ez időszakonként és oktatóként eltérő mértékben sikerült, de általában nincsenek éles konfliktusok tanáraink és a diákok között. Az igényes követelménytámasztás és a hallgatói érdekek figyelembevétele, a barátságos kapcsolat, hangvétel nem mond ellent egymásnak.

Az oktatáson kívül több közös tevékenységi forma is kialakult. Alkalmasszerűen bemutatók, kiállítások (pl. a játékkészítő fakultációs hallgatók bemutatkozása az intézmény 125. évfordulóján), találkozók neves szakemberekkel (pl. Vekerdy Tamás, Popper Péter, Buda Béla). Többéves terv alapján zajlik az a programunk, amelynek keretében hallgatóink és az oktatók közös szakmai kirándulás keretében külföldön, lehetőleg „szülőhelyén” tanulmányozzák egy-egy reformpedagógiai eredetű vagy ihletésű

iskola működését. (Waldorf – Bécs, Montessori – Miláno, szabadiskolák, óvodák – Holstebro, kooperatív tanulás és inkluzív osztályok működése – Tagliamento).

A hallgatókat igyekszünk bevonni a tanszék kutatómunkájába is: elsősorban a diákköri dolgozatok révén, ezek témája gyakran a vezető tanár kutatási témájához illeszkedik. Az országos konferenciákon diákjaink mindig sikerrel szerepeltek: az utóbbi három Országos Tudományos Diákköri konferencián 19 hallgatónk indult, közülük 8 fő ért el helyezést; 2 I. díjat, 2 II. díjat és 4 III. díjat szereztek.) A fogyatékosok és épek együttnevelésére felkészítő tanítóképzés kialakítását célzó fejlesztési kutatásban két év alatt (1994–95) 28 hallgató vett részt külföldi (angliai és németországi) 2–8 hetes kurzusokon, iskolai gyakorlatokon. Tapasztalataikat tanulmányokban, szakdolgozatokban elemezték. A tanszéki ösztöndíjasok („demonstrátorok”) feladatkörébe tudományos részmunkák végzése is beletartozik, a tanító szakos hallgató részt vett a differenciáló pedagógia oktatás hatáselemzésében, a hatosztályos gimnáziumi felvételi vizsga pedagógiai hatásairól folytatott kutatásban, óvodapedagógus kollégája „A viselkedéses és tanulási zavarokkal küzdő gyerekek fejlesztése mozgásterápia révén” c. fejlesztő kutatásba tudományos segédmunkák elvégzésével kapcsolódott be.

A tanszék szerepe, helyzete a szakmai-pedagógiai közéletben

A tanszék helyzete a hazai szakmai közéletben — mint oktatási szervezeti egység, s mint szakembereké — kifejezetten jónak mondható.

Öt évvel ezelőtt legfontosabb fejlesztési elképzeléseink között fogalmaztuk meg a főiskolai tanszékközi kapcsolatok erősítését. Ennek érdekében — különösen a ciklus első felében — több tanszékkel tartottunk közös tanácskozást, szorgalmaztuk, lehetővé tettük, hogy oktatóink más tanszékeken is tanítsanak. Segítették egymás megismerését (különösen a tantárgypedagógusok felfogását, munkáját) a gyakorlati képzés közös foglalkozásai, illetve a pedagógiai alkalmassági vizsga együttes munkája. De a legfontosabbnak a közös kutatásokat, fejlesztő munkákat tartjuk. A differenciáló nevelés képzési és általános iskolai programjainak fejlesztésében, az amerikai Step by Step program magyarországi adaptálásában, az óvodai gyakorlati képzési segédletek elkészítésében, az intenzív továbbképzési tanfolyamokon kialakuló közös munka kölcsönös tanulságokkal és hasznos eredményekkel járt.

A tanító- és óvóképzők oktatóival főként az Országos Tantervfejlesztő Bizottság és a Pedagógiai szakbizottság vezetőiként, illetve a bizottságokban végzett munka révén vagyunk kapcsolatban, de 1995-ig a tanszékünkéről irányították a Pszichológiai Szakbizottságot is (amelyben ebben a periódusban részt vettek a tanárképző főiskolák pszichológus munkatársai is). Ugyancsak országos feladatot láttak el óvodapedagógus szak-

embereink az új pedagógiai programok készítésében. Élénk kapcsolatainkat jelzik a hosszú évek óta változatlan (nagy) számú záróvizsga-elnöki felkérések.

A tanszék oktatói jelen vannak (sok esetben vezető tisztségeket viselve) a neveléstudomány akadémiai bizottságában, albizottságaiban, a pedagógia és pszichológia szakmai testületeiben (Magyar Pedagógiai Társaság, Magyar Pszichológiai Társaság, Tanárképzők Szövetsége Pedagógiai Szakosztálya, ÓTE, Nyitott Pedagógiai Műhely stb.).

Öröndetes, hogy a tanszék oktatói részt vesznek a köz- és felsőoktatás vezető testületeiben is: 1997-ig a tanszék munkatársai közül ketten, azóta pedig a főigazgató tagja az Országos Közoktatási Tanácsnak, egy munkatársunk a Magyar Ösztöndíj Bizottságnak, egy pedig a Magyar Akkreditációs Bizottságnak a tagja.

Értelemszerűen szűkebb körűek s némiképpen esetlegesebbek, alkalmasszerűek a tanszék külföldi kapcsolatai. Sok kollégánk ápol személyes külföldi szakmai kapcsolatot, ezek gyakran kamatoznak a tanszék, illetve a hallgatók számára is.

Huzamosabb nemzetközi munkakapcsolatunk a beszámolási periódus elején az amszterdami tanítóképző főiskolával (Hogeschool van Amsterdam) volt, rendszeressé vált egyik oktatónk munkája Japánban (évenként több hét, hónap), munkatársunk rendszeres résztvevője, előadója az évenként ülésező Szabadiskolák Európai Fórumának. A ciklus második periódusában a TEMPUS-pályázat keretében (a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola irányításával) bontakozott ki tartós együttműködés angol, német egyetemekkel és szakemberekkel.

Személyi kérdések

Az elmúlt öt év első felében változatlan összetételű volt a tanszék. Általában a tanító-, óvóképzésben nagy tapasztalatú, s az intézményben is már huzamos ideje dolgozó kollégák alkották a tanszék személyi állományának gerincét. Jóllehet az intézmény egyik legnagyobb létszámú tanszéke voltunk, az ellátandó feladatok mennyisége mindig szükségessé tette egy viszonylag állandó külső óraadói testület kapcsolódását. A létszám és feladatok közötti feszültséget nálunk is, mint valamennyi szervezeti egységben, növelte az 1995-ös kényszerű létszámcsökkentés.

A periódus második szakaszában lassú változások indultak meg, ha kisebb mértékben is, de sikerült azt a szándékunkat megvalósítani, hogy esti képzéseinkben is oktatásnak főállású kollégák (ezáltal is csökkentve a távolságot a két tagozat között), részben pedig munkájukat befejező kollégáink helyére fiatal(abb) munkatársak kerültek/nek. Erre — a tanszék jövője szempontjából — múlhatatlanul szükség van.

1999. június 30-án a tanszéknek 18 teljes és két részmunkaidőben foglalkoztatott munkatársa van. Közülük ketten az intézmény vezetői (főigazgató, főigazgató-helyettes). Doktori fokozattal rendelkezik 9 fő, 6 fő kandidátus, 4 fő szakpszichológus, 1 fő szakvizsgázott pedagógus. 8 fő tett nyelvvizsgát, 4 fő PhD-kurzust végez, közülük ketten már letették a doktori szigorlatot. Az intézmény vezetője Széchenyi Professzori ösztöndíjas oktató.

Perspektívák

A tanszék jövőjét, távlati terveit — az intézményhez kötötten — a 2000. január 1-jével hatályos szervezeti változás szabja meg: a főiskola az Eötvös Loránd Tudományegyetem egyik karaként működik tovább. Az integrált intézmény szervezeti keretei és az új egységek tartalmi együttműködésének formái még kialakulatlanok, a tanszék tervei, fejlődési perspektívái megfogalmazásakor tekintettel van erre az új helyzetre.

Elsődleges célunk a tanító- és óvóképzésben elért eddigi eredmények, bevált elméleti és gyakorlati képzési formák őrzése és továbbfejlesztése. Ennek érdekében megjelentetjük az alapképzéshez készített jegyzeteink utolsó darabjait; rendszeressé tesszük a minőség-ellenőrzést — az elmúlt években már többoldalúan kipróbált formáit; — továbbfejlesztjük a tanszék által gondozott három szakirányú továbbképzési szak tematikáit; folytatjuk a Differenciáló nevelés sorozat kiadását. Megkezdjük — kutatásokkal is megalapozottan — az alap- és továbbképzés tematikus és szervezeti összeépítését.

A tanszék szakirányú továbbképzésben szerzett tapasztalatait jól tudjuk majd kamatoztatni a pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzések tartalmának kidolgozásában és a képzés megszervezésében. A következő években szerepet vállalunk a halmozottan hátrányos helyzetűekkel foglalkozó Phare-program roma fiatalok oktatására vonatkozó projektjében.

A tanítóképzés új rendszere azt is eredményezte, hogy a hallgatók szorosan kötődnek azokhoz a tanszékekhez, amelyek az ún. műveltségterületi (szakmai specializálódási) képzést szervezik számunkra. Mivel a pedagógia, pszichológia nem ilyen szakterület, meg kell találnunk azokat a tanórán túli szakmai kereteket, amelyekben a tudományterületeink iránt érdeklődő hallgatókkal intenzívebben tudunk foglalkozni. Ezért kívánunk nagyobb hangsúlyt helyezni a folyamatos tudományos diákköri munkára, illetve kötetlen, de rendszeres szakmai (vita) fórumot létrehozni, ahol külső-belső szakemberek és hallgatók prezentálásában beszélgetünk a közoktatás, a képzés és a kutatások aktuális kérdéseiről, eredményeiről.

Az oktatók ön- és továbbképzését különböző formákban tervezzük. Fiatalabb kollégáink PhD-képzésben vesznek részt, mások újabb szakpszichológusi diplomát szereznek. A közeli évek feladata is újabb fiatal oktatók bekapcsolása a tanszék munkájába.

Terveink között szerepel az integrálódó intézmények társtanszékeivel való együttműködés rendszeresebbé tétele. Ennek vannak előzményei mind a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolával, mind az ELTE pedagógiai tanszékeivel.

A képzésben folytatjuk a gyógypedagógus szakemberekkel az együttműködést a differenciáló nevelés alap- és posztgraduális oktatásában; meghívott oktató révén az általános pedagógia és didaktika oktatásunkban vesz részt az egyetemi pedagógia tanszék; tanszékiünk oktatói korábban is szerepeltek az ELTE kurzus-kínálatában, ezt a gyakorlatot intézményesítjük. Szorosabbra fűzzük az ELTE Tanárképző Főiskolai Kara és egyik munkatársunk szakmai kooperációját az alternatív iskolák hazai gyakorlatának feltárásában. Perspektivikusan mind az egyetemi alap-, mind a posztgraduális (doktori) képzésben részt tudunk venni — együttműködési szerződések alapján — a kisgyermekkorra vonatkozó speciális pszichológiai és pedagógiai ismeretek oktatásában.

Az ELTE BTK Neveléstudományi Tanszékéről és Pszichológiai Intézetéből esetenként eddig is érkeztek hozzánk gyakorlatra pedagógia, illetve pszichológia tanár szakos hallgatók. Mivel a közoktatásban nincs (vagy csak igen epizodikus) lehetőség e szakok tanításának gyakorlására, mindkét fél érdekét szolgálja, ha az új intézmény keretei között a pedagógia-pszichológia szakos tanárképzésnek mintegy hivatalos gyakorló helyévé válunk.

Társadalomtudományi Tanszék

Hagyomány és megújulás

Tanszékünk munkájában tudatosan törekszünk a 130 éves budai tanítóképző legjobb (Eötvös Józsefig, Gyertyánffy Istvánig visszavezethető) hagyományainak ébren tartására, megismertetésére, s — az ezredforduló kihívásainak megfelelő — korszerűsítésére. Képzésünk kettős funkciójú: az értelmiségivé válást és az egyes szakok által képviselt hivatásra való felkészülést egyaránt szolgálja, bár — a képességek fejlesztésére, a különböző ismeretek, műveltségelemek, készségek elsajátíttatására irányuló — kurzusok, programok munkaformák függvényében hangsúlyaik változnak. A pedagógiai, pszichológiai, természettudományi, informatikai, művészeti és művelődéstudományi képzéssel összehangolt társadalomtudományi stúdiumok célja — jellegüknek megfelelő módon — elősegíteni, hogy hallgatóink korszerű szemlélettel, ismeretekkel rendelkező, az egyetemes emberi és a nemzeti kultúra értékei iránt fogékony, etikus, nyitott, önművelésre, szakmai-emberi megújulásra, a permanens tanulásra képes és kész, kritikus és önkritikus, demokratikus, szociálisan érzékeny, toleráns, kreatív pedagógusokká/művelődésszervezőkké, s a társadalomban eligazodni, a közéletbe bekapcsolódni képes értelmiségiekké váljanak.

Célunk, hogy segítsük a hallgatókat a globális problémák megértésében s az ezredforduló társadalmi jelrendszereiben megnyilvánuló jellegzetes világnézetek, értékrendek, életfelfogások elemzésében; saját nézeteiknek filozófiai fogalmak segítségével történő árnyalt megfogalmazásában, eszmetörténeti ismeretekre épülő értelmezésében; a különböző humánus — kommunikációra nyitott — nézetekhez való toleráns viszonyulásban, s ennek a nevelőmunkában való érvényesítésében. Tárgyaink révén is őrizni próbáljuk a szakjainkra hagyományosan jellemző holisztikus jelleget/szemléletet, ugyanakkor korszerű ismeretek és kommunikációs technikák felkínálásával segítjük ifjú kollégáink felkészülését a pedagógusi/művelődésszervezői pályán való — kreatív, kezdeményező — helytállásra.

Ezen megfontolások vezettek bennünket a korábbi hároméves tanítói és óvodapedagógusi programok, s a jelen óvodapedagógusi és a négyéves tanítói tantárgyi, óra- és vizsgatervek, valamint a művelődésszervező szak programjának kimunkálásakor. (Megfogalmazásuk tetszett az Országos Tantervfejlesztő Bizottság Társadalomtudományi Szakbizottságának, így túlnyomórészt átkerültek az országos dokumentumba.)

A fenti általános célok megvalósítását szolgálják — jellegüknek megfelelően — a tanszék egyes tárgyai, s az egyes kurzusok leírásához kapcsolt, részletesen kidolgozott

követelmények is, amelyeknél figyelembe vettük az egyes szakok, tagozatok sajátosságait s az intézményen belüli és az intézmények közötti átjárhatóság szempontjait.

A tanszék hagyományos feladataihoz az elmúlt időszakban két lényeges új elem társult.

- A Nemzeti Alaptanterv elfogadása, az „Ember és társadalom” műveltségterület megjelenése s a négyéves tanítóképzés megteremtése folytán valamennyi hallgatónkat fel kell készítenünk e műveltségterület 1–4. osztályos oktatására, s ezen túlmenően a műveltségterületet választó hallgatókat az 5–6. osztályban való oktatásra. Így a tanszék hagyományos — elsősorban értelmiségképző — funkciója mellett fokozatosan teret nyert munkánkban a tanítói hivatásra való felkészítés, beleértve ebbe a műveltségterület oktatásával kapcsolatos módszertani és gyakorlati képzést is. Az „Ember és társadalom” műveltségterületet választó hallgatók számára az általános társadalomtudományi anyagon túl — az elfogadott programnak megfelelően —, további ismereteket nyújtunk a magyar történelem, a helytörténet és a művelődéstörténet; a vallástörténet, az etika, a gyermekfilozófia; az állampolgári ismeretek, a szociológia s egyéb fakultatív tárgyak tárgyköreiből (a felsoroltak közül két témakörben gyakorlati jártassághoz segítve őket tanulmányaik során).
- Főiskolánkon immár két évtizede képezünk különböző szintű szakembereket a közművelődés számára: előbb szakkollégiumi keretben önállóan, majd a Janus Pannonius Tudományegyetem kihelyezett konzultációs és vizsgaközpontjaként. E tapasztalatok fontos háttérrel, egyfajta minőségbiztosítási garanciát jelentettek — az 1997. évi szakakkreditációt követően — az 1998/99. tanévben megkezdődött nap-pali tagozatos főiskolai szintű művelődésszervező szakos képzéshez. A Budapesti Tanítóképző Főiskola első nem pedagógusképző szakja egy sor új feladatot rótt/ró munkatársainkra. A művelődésszervező szakos képzésben érintett tanszéki kollektíva az elmúlt időszakban — visszajelzéseink szerint — országosan elismert műhelylé vált, különösképpen a kultúráközvetítés elmélete és intézményrendszere, a művelődésszociológia, a szociokulturális animáció és a felnőttoktatás módszertana területén. (Erről hazai és külföldi konferenciák, tudományos közlemények és elnyert pályázatok tanúskodnak.)

Beszámolónk készítése során áttekintettük az elmúlt öt esztendő munkáját, s úgy találtuk — a Főiskolai Tanács 1996. évi véleményével és az akkreditációs eljárás tapasztalataival összhangban (a folyamatos önértékelés, korrekció s korszerűsítés szükségességét mindenkor szem előtt tartva) —, hogy a Társadalomtudományi Tanszék a lehetőségek határain belül céljait megvalósította. (Az intézményközi tapasztalatcserék alapján úgy tűnik, hogy tanszékünk oktató-nevelő, ill. kutatómunkáját a pedagógus-

képző főiskolák hasonló tanszékeivel összevetve — a neheztülő munkafeltételek között is — a legjobbak között tartják számon.)

A tanszék oktatói (felkészültségük, kutató-fejlesztő és pályázati, valamint tudományos diákköri dolgozat-vezetői tevékenységük)

A tanszék — az 1995. évi kormányzati intézkedések nyomán sajnálatosan egy fő és egy mellékállású kollégával csökkent, és Vigh Gyula főiskolai tanár nyugdíjba vonulása révén tovább fogyatkozott, ám a Továbbképző Központ két munkatársával bővült — oktatói kara (a közelmúltban lezajlott minősítési eljárások szerint) megfelel az oktatói követelményekben foglaltaknak. Az öt főállású munkatárs közül: Donáth Péter egyetemi tanár, a történelemtudomány kandidátusa, 1997-ben habilitált a Janus Pannonius Tudományegyetemen; Demeter Katalin főiskolai tanár 1996-ban lett a filozófiai tudomány kandidátusa; Farkas Mária főiskolai docens és Kraiciné Szokoly Mária főiskolai docens egyetemi doktorok („dr. univ.”), s valamennyien rendelkeznek a besorolásukhoz szükséges nyelvvizsgákkal. Bauer Béla főiskolai adjunktus 1996-ban — a tanítói és általános iskolai tanári oklevele mellé — szociológiából egyetemi diplomát szerzett, s 1998-ban felvételt nyert a JPTE PhD-kurzusára. (Mindannyian jártasságot szereztünk a személyi számítógép használatában is.) Komoly erősítést jelent számunkra, hogy 1998-tól — egyéb közalkalmazotti jogviszonyban — munkatársaink közé tartozik Knausz Imre egyetemi docens is, aki neveléstudományi kandidátusi fokozata mellett széles áttekintéssel rendelkezik a közoktatás tantervfejlesztési munkálatairól s a műveltségterületi és az általános képzéssel kapcsolatos szakmai és módszertani kérdésekről:

Az utóbbi időszakban meglehetősen stabil óraadói gárdánk is képzett, nagy gyakorlattal rendelkező, színvonalas munkára képes kollégákból áll. Kiemelkedik közülük — az éppen negyven esztendeje a budai képzőben oktató, ez alkalomból külön köszöntendő — Szőnyei Tibor ny. főiskolai tanár, aki tanácsaival, észrevételeivel a mai napig részt vesz a tanszék életében, s figyelemreméltó tananyagfejlesztő munkát végez. Ripp Zoltán kandidátusi, Sipos András PhD fokozattal rendelkezik (mindkettő történelemből); Farkas Géza, Kézdi György, Szeszler Anna, Szőnyei Tibor és Tóth Mária „dr.univ.” diplomával bírnak, s Argejő Éva, Lehmann Miklós, Szabó Csaba és Szalai Miklós PhD-hallgatók (filozófiából, ill. történelemből). További két munkatársunk: Gecse Gusztáv és Kálmán Gyula is szakmája ország-, ill. főváros szerte ismert képviselője.

Örömkre szolgál, hogy főállású kollégáink tudományos kutatómunkája egyre inkább kötődik — közvetlenül vagy közvetetten — a főiskola profiljához, s a BTF kö-

zéptávú kutatási, ill. fejlesztési terveihez. Pályázati és publikációs tevékenységük — a heti átlag 14 órás terhelés mellett is — szembetűnően növekedett.

Kiemelést érdemelnek:

- Demeter Katalin (1996-ban megvédett) a magyar századforduló eszmetörténetének bizonyos figyelemreméltó — az oktatáshoz is kapcsolódó — mozzanatait feltáró kandidátusi disszertációja, s a témakörbe vágó tanulmányai;
- Donáth Péter (1996-ban, 1997-ben és 1998-ban megjelent, élénk szakmai visszhangot kiváltó) — a hazai német nemzetiségi tanítóképzés 1919–1944 közötti történetét feldolgozó — „Iskola és politika” c. monográfiája, s egyéb, „az állam-ideológia-iskola a 20. századi Magyarországon” témakörébe vágó tanulmányai;
- Knausz Imre 1998-ban megjelent kiváló kötete a „Történelem és oktatás”, s egyéb, a történelem, ill. a társadalomismeret oktatásával s a NAT-tal kapcsolatos tanulmányai, könyvei, tanulmányai;
- A „Filozófia–Művelődés–Történet” c. kiadvány 1997. és 1999. évi kötetei, melyekben a tanszék oktatói (másokkal együtt) lektoráltatott tanulmányokat közöltek a magyar művelődéstörténet, társadalomtörténet, iskolatörténet különböző mozzanatairól (bennük — a fentieken kívül — Farkas Mária és Bauer Béla tanulmányai-val);
- „A hon- és népismeret, néphagyomány az oktatónevelő munkában” témakörben — 1996 októberében és 1998 novemberében Kraiciné Szokoly Mária által (a Néprajzi Múzeummal közösen) szervezett, s önálló előadásokkal bevezetett, megrendezett konferenciák (s a közreadott kiadvány), melyek országos érdeklődést váltottak ki. Pozitív visszhangja volt „a könyvtárak a kirekesztés ellen” címmel (a Leonardo program keretében 1998-ban a BTF-en) tartott rendezvénynek is.

A fenti témakörökhöz kapcsolódóan Kraiciné Szokoly Mária FEFA, KOMA, NKA és Leonardo pályázatokon, Donáth Péter a Pro Renovanda, a Soros Alapítvány, az NKA, az OTKA és a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Alapítvány pályázatain nyert támogatást.

A beszámolási időszakban Bauer Béla 7, Demeter Katalin 6, Donáth Péter 9, Farkas Mária 2, Kraiciné Szokoly Mária 12, Knausz Imre 5 alkalommal szerepeltek előadóként országos vagy nemzetközi tudományos, ill. szakmai tanácskozáson.

Örömmel adunk számot az utóbbi három házi TDK konferenciáról is, melyeken annyi színvonalas dolgozatát bemutatni kész hallgatónk akadt, hogy önálló társadalomtudományi szekciót szervezhettünk. Két hallgatónk más szekcióban is díjat szerzett: 1994-ben I. díjat a neveléstudományi, s 1996-ban II. díjat az idegen nyelvi szekci-

óban felekezeti/nemzetiségi iskolatörténeti témákkal. Kevesebb szerencsénk volt az OTDK-kal kapcsolatban: díjat és továbbjutási lehetőséget nyert hallgatóink közül többen — külföldi munkavállalás, szülés és egyéb egzisztenciális okok miatt — sajnálatosan nem éltek a fellépés lehetőségével. Kivételként említhetők: Lencz Adrienn akinek dolgozatát (témavezetője: Donáth Péter) publikálásra javasolták, és könyvjutalommal honorálták az 1997. évi OTDK politológia szekciójában. 1999-ben a tantárgypedagógiai szekcióban II. díjjal honorálták Rápásiné Pethő Melinda (témavezetője: Farkas Mária), s a társadalomtudományi szekcióban III. díjjal Miskolczy Éva (témavezetője: Donáth Péter) dolgozatát. A neveléstudományi szekcióban szép pontszámot ért el Takó Zsuzsanna (témavezetője: Demeter Katalin) munkája is. Az utóbbi öt évben a házi konferencián díjazott munkát készítettek: Donáth Péter (7), Demeter Katalin (4), Farkas Mária (3), és Bauer Béla (1) hallgatói.

Donáth Péter korábban a főiskolai Tudományos Bizottság elnökhelyetteseként, jelenleg elnökeként, Demeter Katalin pedig a TDK Tanács tagjaként szervezi a kollégák tudományos-művészeti alkotótevékenységének támogatását.

A tanszék tanterv-, tananyagfejlesztő és oktatónevelő munkája

Oktatóink valamennyien komoly részt vállaltak a tanszék, ill. a főiskola tanterv- és tananyagfejlesztő munkájából. Kollégáink írták, s proponálták az illetékes országos szakbizottság számára a négyéves tanítóképzés társadalomtudományi programjára vonatkozó dokumentumot (Donáth Péter), a filozófia szigorlati követelményeket (Demeter Katalin), az önálló tanulási formák alkalmazására (Farkas Mária), ill. az országos program NAT-kompatibilitására vonatkozó elemzéseket (Demeter Katalin és Farkas Mária). Mi kezdeményeztük, vezettük az 1998 tavaszán — az ÓTE Társadalomtudományi Tagozata által Sáropatakon — rendezett országos szak módszertani tanácskozást is (Demeter Katalin, Donáth Péter, Farkas Mária).

Tanszékünk munkatársai dolgozták ki a közelmúltban engedélyezett (graduális) művelődésszervező szak, és az ifjúságsegítő akkreditált felsőfokú szakképzés programjait (Kraiciné Szokoly Mária és Bauer Béla), s többen közreműködünk a fotóriporter szak, valamint a kisgyermek-gondozó és nevelő program előkészítő munkálataiban. Kraiciné Szokoly Mária és Demeter Katalin részt vettek a gyakorlóiskola helyi tantervének kimunkálásában. A főiskolai tanár asszony Farkas Máriával együtt szakértőként bekapcsolódott a NAT műveltségterületi programjainak előkészítésébe (az OKI-val). A történelemismereti és az erkölcsi tartalmak kidolgozására irányuló munkájukat a Soros Alapítvány és a KOMA támogatta.

A közismerten nehéz anyagi feltételek mellett tanszékünk redukálni volt kénytelen a fakultatív kurzusok számát. Vallástörténetet Gecse Gusztáv és Vallásismeretet a katolikus egyház által delegált változó előadók tartották (legutóbb Valkai Krisztina).

Demeter Katalin, Donáth Péter és Farkas Mária oktattak az ember és társadalom műveltségterület tanítására felkészítő pedagógus-továbbképző tanfolyamon a TIT-ben, s a „Korszerű társadalom- ill. történelemtudományi ismeretek a 20. századi Magyarországról; filozófiai, etikai szempontok; történeti, módszertani javaslatok az első 6 iskolai évfolyam tankönyveinek elemzéséhez” című pedagógus-továbbképző kurzusunkat a PAB akkreditációra javasolta.

Bauer Béla, Demeter Katalin, Donáth Péter, Farkas Mária és Sipos András az új képzési programoknak megfelelő szöveggyűjteményeket, ajánló bibliográfiákat állítottak/állítanak össze. Így — részben már az elmúlt, részben az 1999/2000. tanévtől — egy új „szöveggyűjtemény-család” szolgálja kurzusaink könnyebb elsajátíthatóságát:

- a filozófia-, művelődés- és vallástörténet tárgyát a „Szemelvények a gondolkodás történetéből” című válogatás (1–2. kötete);
- a Magyarország társadalom- és művelődéstörténete kurzust az azonos című kötet;
- a Budapest története tárgyat a — Budapest Főváros Levéltárával közösen megjelentetett — „Kelet Párizsától” a „bűnös városig” című kötet;
- a szociológia tárgy oktatását a „Társadalomismereti szöveggyűjtemény”;
- a Magyarország a 20. században kurzus hallgatóit pedig — az évekkel korábban kiadott ötkötetes szöveggyűjtemény sorozat kiegészítéseként — „ajánló bibliográfia” segíti tanulmányaik során.

Munkatársaink közül oktatási programokat koordináló, irányító szerepet játszanak:

Kraiciné Szokoly Mária a művelődésszervező szak szervezőjeként, felelőseként — a közelmúltban létrehozott Művelődéstudományi Munkacsoport vezetőjeként fejt ki komoly irányító munkát (Bauer Béla közreműködésével).

Demeter Katalin — egy intézményközi kutatócsoport tagjaként, a Soros Alapítvány és az MKM K+F támogatásával — sokat tett/tesz a „gyermekfilozófia” programok hazai elterjesztéséért (több ilyen tárgyú szöveggyűjteményük jelent meg a Korona Nova Kiadónál), s az Oktatási Bizottság elnökhelyetteseként munkálkodik a graduális képzési programok folyamatos korszerűsítéséért.

Donáth Péter az ÓTE Társadalomtudományi Tagozata és az Országos Tantervfejlesztő Bizottság Szakbizottságának vezetőjeként kezdeményezte, koordinálja az autonóm főiskolák társadalomtudományi képzésének megújítását; s a könyvtár munkatár-

saival folyamatos munkakapcsolatban segíti a központi, ill. a tanszéki könyvtár fejlesztését. (A könyvtáros kollégák konstruktív együttműködését köszönjük.)

Izgalmas, új feladatot jelentett/jelent számunkra „Az ember és társadalom” műveltségterület bevezetése. Az ezzel kapcsolatban módosított, tantárgy-pedagógiai vonatkozásokkal kiegészített tárgyait kimunkálása révén — s a témát elmélyültebben tanulmányozó hallgatókkal való foglalkozás kapcsán — tanítás-módszertani kurzust indítottunk, és bekapcsolódtunk/bekapcsolódunk a gyakorlati képzésbe. Állandó munkatársaink közül Farkas Mária, Demeter Katalin és Knausz Imre, a „külsősök” közül Szeszler Anna érdeme, hogy első próbálkozásaink ígéretesnek bizonyultak. (A KOMA támogatása mellett sok kollégának is köszönettel tartozunk az első lépéseinkhez nyújtott segítségért. Külön köszönjük, s továbbra is kérjük Kálmánné Bors Irén főigazgató-helyettes asszony megértő támogatását, Hangay Zoltán tanszékvezető úr, Radnainé Szendrei Júlia tanszékvezető asszony, Székely Róbertné stúdióvezető asszony és kollégáik, valamint a gyakorlóiskola segítőkészségét, kooperativitását.)

A minőségbiztosítás kiemelt eszközei munkánkban a szigorlatok (filozófiai és műveltségterületi) és a szakdolgozatok, valamint a záróvizsgák.

A szigorlati tételeket — az országos egyeztetést követően — tanszéki értekezleten fogadjuk el, s a számonkérés egyenletes színvonalát a szigorlati bizottságok biztosítják, melyek munkáját a tanszékvezető (látogatásaival) ellenőrzi. A szakdolgozati témák kiválasztásában az oktatók érdeklődése, hozzáértése mellett nagy hangsúlyt helyezünk a képzési céllal, az intézmény jellegével kapcsolatos szempontok érvényesítésének. Ezért a témák kiírásakor az oktatók egyeztetnek a tanszékvezetővel. Az elmúlt időszakban a tanszékre készült szakdolgozatokat a témavezető mellett egy másik, hozzáértő oktató is elolvasta, s az osztályzatot közösen állapították meg. Néhány évvel ezelőtt — a nappali tagozaton — figyelemreméltó tapasztalatokkal gazdagító kísérletet tettünk a szakdolgozat más oktatóval történő „védetésére”, de a tanszék alacsony létszáma és megnövekedett záróvizsga-kötelezettségeink az utóbbi időben lehetetlenné tették számunkra ennek folytatását. Így jelenleg tanszékünkön a szakdolgozatok minőségét két-két oktató vizsgálja, ám a „védetés” a témavezető feladata. További biztosítékot jelent, hogy a szakdolgozatok jelentős része az utóbbi években a tanszékvezető vagy más, a tanszékről kikerült főiskolai tanár elnökölte záróvizsga bizottságban került „védetésre”, így a hallgató szereplését is — többnyire — legalább két hozzáértő oktató bírálta el.

Az óvó- és tanítóképzős tradícióknak s a tanszék hagyományainak megfelelően az elmúlt időszakban is nagy jelentőséget tulajdonítottunk az oktató-nevelő munkának, s a

hallgatókhoz fűződő — korrekt követelménytámasztáson, segítőkész, empatikus hozzáálláson alapuló — kiegyensúlyozott, jó viszony ápolásának.

Ilyen irányú törekvésünk tere a beszámolási időszak megszorító intézkedései s — ezekről korántsem függetlenül — az új képzési programok bevezetésével a nappali tagozatos képzésben (a műveltségterületet választó NTK-s hallgatói csoportok kivételével), valamelyest szűkült. A tanítói szakon ugyanis a hároméves képzésről a négyévesre való áttérés — az általános képzésben — jelentős óraszámcsökkenést vont maga után (összóraszámunk 270 óráról 230-ra mérséklődött). Ami az előadások jelentős (30 óras), s a szemináriumi foglalkozások szerényebb (10 óras) redukcióját hozta, bizonyos, az 1–4. osztályos műveltségterületi képzési elemek megjelenése mellett. (Ez elkerülhetetlenül a korábbinál is „feszítettebbé” tette kurzusainkat). A nappali óvodapedagógus-képzés órászáma alig változott (a korábbi 190 helyett ma 195 órában tanítunk), ám — sajnálatunkra — 83-ról 61,5%-ra csökkent a személyes kontaktusteremtés, a kétoldalú információáramlás lehetőségét biztosító szemináriumok aránya. Ha mindehhez hozzátesszük, hogy az oktatók kötelező órászáma is jelentősen (heti 14 órára) nőtt az utóbbi időben, könnyen felmérhető: az egyre több hallgatóval kevesebb szemináriumon, s a tanórán kívül foglalkozni próbáló kollégáink esélyei a személyes kontaktusteremtésre, személyiségformálásra nem javultak.

Mindazonáltal e változásoknak is van pozitív hozadéka: közeledett egymáshoz a két szak programja, nagyobb teret engedve az átjárhatóságnak. Tovább munkálkodunk az esti és a nappali tagozat képzési színvonalának közelítésén az önálló tanulás módszereinek fejlesztésével.

A számunkra kedvezőtlen változások ellensúlyozására, s a hallgatói öntevékenységek fokozására új együttműködési és munkaformákkal kísérleteztünk — nem is eredménytelenül. A filozófiai stúdiumoknál már korábban bevezetett, a hallgatói aktivitást ösztönző munkaformák mellett, most a Magyarország művelődés- és társadalomtörténete tárgyban is önálló — tantárgy-pedagógiai jellegű — feladatokat vállalhattak a hallgatók. A Magyarország a 20. században és a Budapest története kurzusok során pedig évfolyamdolgozatot készíthettek, ill. referátumot tarthattak az erre kedvet érzők. Kezdeti döccenők után egyértelműen sikeresnek bizonyult, hogy az erre vállalkozó III. és IV. évesek interjúkat készíthettek régebben a budai képzőben végzett kollégáikkal. Az elkészült kb. négyszáz interjú negyede jól sikerült, így tartalmilag is gyarapítja a budai képző történetére vonatkozó tudásunkat. Fontosabb azonban, hogy — pályájuk elején álló — ifjú kollégáink többsége úgy találta, hogy emberileg-szakmailag sokat adtak nekik e beszélgetések, segítették őket legfontosabb problémájuk (a pályaválasztás) ke-

zelésében, a pedagógushivatás megismerésében, s a megalapozott érdemi döntés meghozatalában.

Új szakmai kihívást jelent a tanszék számára az a tény is, hogy a művelődésszervező szak megindítása kapcsán más mentalitású, érdeklődési körű, elhivatottságú fiatalokkal kerültünk munkakapcsolatba. Számunkra érdekes, izgalmas új feladatot jelent, hogy a — pedagógusképző szakokon már többé-kevésbé „megszokott” — jó viszonyt, korrekt munkakapcsolatot velük is kialakítsuk, a hatékony oktató-nevelő munkához megfelelő módszereket, „hangot” megtaláljuk, s hogy őket új (esetenként a pedagógusképzéstől eltérő) kompetenciaterületekre felkészítsük.

A nehezedő körülmények folytán komoly eredménynek tartjuk: hallgatóink rendszeresen kikért visszajelzéseiből s a tanszéki hallgatói képviselőtől nyert információkból egyaránt úgy tűnik, hogy továbbra is elégedettek munkánkkal, melyet 1996-ban a HÖK elnöke a Főiskolai Tanács ülésén — a tanszéki beszámoló alkalmával — pozitívan értékelt. Ezt látszik alátámasztani az az örömteli tény is, hogy Demeter Katalin 1994-ben, Donáth Péter 1998-ban „Diákokért” kitüntetést kapott a HÖK kezdeményezésére.

Természettudományi Tanszék

Az elmúlt öt tanév a négyéves tanítóképzés tanszéki feltételeinek megteremtésével, illetve a négyéves tanítóképzés gyakorlati tennivalói megvalósításának jegyében telt el. Ez a tény határozta meg tanszékünk oktató-nevelő munkáját, és jelentős mértékben befolyásolta a tanszéki kutatómunkát is.

Az óvodapedagógus képzésben a sokéves tapasztalatok figyelembevételével és az új dokumentumok alapján szintén új program készült. Kisebb óra- és vizsgatervi korrekciókra is sor került.

Elkészítettük a tanszék új tanító szakos természettudományi tantervét és a tantárgyi programokat. Különösen a műveltségi területi képzés adott nagyobb lehetőségeket szakmai képzésünk megújítására.

A tanszék a 157/1994./XI.17./ sz. kormányrendeletben elfogadott képesítési követelményeket, valamint az 1993. LXXIX. sz. közoktatási törvényben foglaltakat és az említett törvényre és kormányrendeletre épülő főiskolai tantervi, óra- és vizsgatervbeli dokumentumokat figyelembe véve készítette el a tanító szak tantárgyi programját.

Az alapvető változások, amelyeket figyelembe vettünk programunk elkészítésekor

A tanítói szakképesítés kibővülése, a hallgatók felkészítése a 6–12 éves tanulók természettudományi nevelésére. Ezt a feladatot valamennyi hallgató felkészítésében a 6–10 éves korosztály vonatkozásában és egy csoportnyi 20–30 hallgató felkészítésében, a 10–12 éves korosztály vonatkozásában kívánja programunk megoldani.

A Természetismeret műveltségi területet választó hallgatói csoport így a 6–12 éves tanulók természettudományos nevelésére kap felkészítést.

A műveltségi terület programjának elkészítésekor támaszkodtunk a közelmúlt természettudományi szakkollégiumi képzésében elért tanszéki eredményeinkre, a tapasztalatokra. Érdemes a különbségre felhívni a figyelmet. Amíg a szakkollégiumi képzés nem volt az alapképzés része, addig a természettudományi műveltségi képzés az alapképzés integráns területe. Ebből következően a műveltségi területet végzett hallgatók jogszabály alapján taníthatják a műveltségi terület tantárgyat a 11–12 éves gyerekeknek.

Elkészült a Nemzeti Aaptanterv. Az Aaptanterv szellemiségét, előírásait és az Ember és természet fejezetben foglaltakat szem előtt tartottuk. Különösen a fejlesztési és a részletes követelményeket kísértük kiemelt figyelemmel.

A program elkészítésének fejlesztési céljai:

- törekedtünk a tartalmi integrációt megvalósítani, tudomásul véve, hogy a tanítóképzés nem szakos képzés;
- jobban hangsúlyoztuk a természettudományi stúdiumok egymásra épülését;
- kiemelt fontossággal építettük be programjainkba a környezet- és természetvédelem alapismereteit.

A szakmai ismeretek pontos elsajátíttatása mellett előtérbe helyeztük hallgatóink felkészítését a természettudományi nevelésre, a természettudományi módszertani kultúra megszerzésére. A végzett tanítók csak így végezhetnek eredményes nevelőmunkát a környezettudatos magatartásra nevelésben és a környezeti nevelésben.

A természettudományi ismeretek tárgyalásakor mindig megvizsgáljuk a téma 6–12 éves korosztályi vonatkozásait, ezzel elméleti stúdiumainkba is beépítjük a tantárgypedagógia szakmai alapelemeit.

A természettudományi tanszék évtizedek óta élen jár a hazai tanítóképzés természettudományi ismeretanyagának, a tantervek és programok fejlesztésének munkálataiban. Az Országos Tantervfejlesztő Bizottság Természettudományi Tagozata szakmai ajánlása tanterv- és programvariációinak nagy részét is a tanszék oktatói készítették. Jelentős a jegyzetírói tevékenység is, amely a sajátos tanítóképzési igényekhez — nem szakos képzés — igazítja a hallgatók által elsajátítandó ismeretanyagot.

A tanszéki tudományos kutatás egy része felsőoktatás-metodikai területen ért el jelentős eredményeket. Emellett oktatóink részt vettek, illetve részt vesznek a közoktatási dokumentumok (NAT, helyi tantervek) kidolgozásában is.

A tanszék jól felszerelt laboratóriummal és egy szaktanteremmel rendelkezik. Az eredményes nevelő-oktató munkához rendelkezésre áll a szükséges szakmai felszerelés, amelynek pótlásáról és fejlesztéséről a lehetőségekhez képest gondoskodunk. Van egy előadó helyiségünk is, amely 80 hallgató részére biztosít lehetőségeket az előadásokon való részvételre. Tárlók és szekrények egészítik ki a felszerelés és az oktatási segédanyag biztonságos elhelyezését.

Az oktatói állományban jelentős változások következtek be. Dr. Benke János főiskolai tanár nyugalomba vonulása után elhunyt. Légler Judit főiskolai tanársegéd az intézményen belül más beosztásba került. Két fiatal doktorandusz főiskolai tanársegéd állt munkába: Bärnkopfné Zsófay Klára és Rigóczki Csaba. Mindketten elvégezték a doktori iskolát, disszertációjuk megvédésére a közeljövőben kerül sor.

Valamennyi tanító szakos hallgató számára kötelező természettudományi képzésnek középpontjában a korszerű természettudományi és módszertani kultúra kialakítása áll. Olyan természettudományi ismereteket sajátíttatunk el a tanító szakos hallgatóinkkal, amelyek birtokában képessé válnak a 6–10 éves gyermekek természettudományi és környezeti nevelésére, oktatására. Felkészítjük hallgatóinkat a természetismereti műveltségi terület tanulásához szükséges tanulói képességek eredményes fejlesztésére, az egészséges életmódra nevelés, valamint a környezeti nevelés feladatainak megoldására. A környezeti nevelés kiemelt hangsúlyozásával arra törekszünk, hogy hallgatóink tanítványaik életkorának megfelelő szinten legyenek képesek az eredményes környezeti nevelőmunka végzésére, a tanulók környezettudatos magatartásának, a természethez való viszonyuk, környezeti kultúrájuk és etikájuk alakítására és fejlesztésére. Stúdiiumaink oktatásakor szintén központi helyet kapnak az egészséges életmód iránti igény kialakításának elvi és gyakorlati tennivalói, az egészséges életmódra nevelés feladatai, a személyi és környezethigiénés igények, szokások kialakításának tennivalói. A természettudományok rohamos fejlődése különösen fontossá teszi az új ismeretek befogadására és az önképzésre való igény hallgatóinkban való kialakítását. Különösen az ökológia, a természet- és környezetvédelem napi tudományos újdonságai jelentenek nagy kihívást oktatóinknak és hallgatóinknak egyaránt.

Komoly előrelépés történt a szenvedélybetegségek és az ellenük való küzdelem, valamint a prevenció területén. A dohányzás, az alkohol és kábítószer-fogyasztás, ezek élettani és környezeti hatása, a gyógyítás lehetőségei, a rehabilitáció, a függőség kialakulásának megelőzése, a prevenció áll nevelő-oktató munkánk középpontjában.

A négyéves tanítóképzés műveltségi területi stúdiumcsoportja az előzőekben vázolt törekvéseket a 6–12 éves korosztály természettudományi nevelésére és oktatására terjeszti ki. Ehhez megfelelő óraszámokban olyan stúdiumokat oktatunk, amelyek elmélyültebb szakmai munkára adnak lehetőséget. A csoportbontás a természettudományi képzésben nélkülözhetetlen gyakorlatok elvégzését is lehetővé teszi. Hallgatóink megtanulják az egyszerű légkörtani, talajtani és hidrobiológiai vizsgálatokat elvégezni, a vizsgálatok alapján következtetéseket tudnak levonni a szennyező forrásokról. Tanítványaikkal együtt képesek lesznek a gyermekek környezete állapotának alapfokon történő vizsgálatára.

Mind az alap, mind a műveltségi területi képzésben kiemelt helyen vizsgáljuk hazánk természeti viszonyait. Törekvünk az, hogy hallgatóink a hazai táj, a természeti környezet szépségeinek, értékeinek észrevételtetésével tanítványaikban alakítani tudják az egészséges és szükséges lokálpatriotizmust, végső soron a haza szeretetét.

A műveltségi területi képzésben hallgatóink az óra- és vizsgatervben rögzített terepgyakorlaton vesznek részt. Az ötnapos terepgyakorlat tapasztalatai azt mutatják, hogy a hallgatók felkészülnek a környezet- és természetkutatás helyszíni vizsgálatainak alapfokon való elvégzésére, a tanulmányi séták és kirándulások előkészítő, lebonyolító és feldolgozó feladatainak szakszerű kivitelezésére. Az elméleti tárgyakban tanultak terepen történő alkalmazása hallgatóinknak ma még gondot okoz. Az ökológiai szemléletmódjuk azonban jelentősen fejlődik. A terepgyakorlat az oktatók és hallgatók között egyaránt népszerű képzési forma. A terepgyakorlatokat Visegrád-Mogyoró-hegyen tartjuk.

Az óvodapedagógus-képzés oktatási anyagának összeállításához a törvényi szabályozásokon kívül figyelembe vettük a környezeti nevelés iránt kialakult társadalmi igényeket, s nem utolsósorban az óvodás korú gyermek személyiségfejlődését meghatározó pedagógiai és pszichológiai törvényszerűségeket és lehetőségeket. A 3–7 éves gyermek életkori sajátosságainak (kíváncsiság, tevékenységi vágy, nyitottság, érdeklődés), megismerő folyamatainak jellemzőit (fokozatos tudatosodás, a szándékosság kialakulása, az akarati élet fejlődése), figyelembe véve egyértelmű az óvodapedagógusok és az őket felkészítő intézmények felelőssége ezen életkorú gyermekek nevelésében.

Az óvodás korúak helyes környezetszemléletének, a természet értékeit tisztelő, óvó magatartásának alapozására, a természet szépségeinek, sokféleségének „csodáinak” felfedeztetésére az az óvodapedagógus képes, aki ismeri a különböző természetközeli és mesterséges társulások növény- és állatfajait, aki érti a természetben érvényesülő kölcsönhatásokat, tehát akinek megfelelő a környezetbiológiai műveltsége, aki képes ismereteit az életkori sajátosságoknak megfelelő módszerekkel, eszközökkel és módon átadni a gyermekeknek. Aki helyesen ismeri fel és tudatosan alkalmazza a környezet megismerésére nevelés és más nevelési területek — anyanyelvi, irodalmi, vizuális, zenei stb. — közötti sokféle kapcsolatot, tehát megvalósítja a „tantárgyi” koncentrációt.

Az óvodapedagógus hallgatókat a felsorolt feladatok ellátására tanórai keretek között a természetismeret, a környezetismeret és módszertana valamint az ökológia tantárgy keretében készítjük fel. A stúdiumok óraszámában, tantervi elhelyezésében és tartalmában az óvodapedagógus képzés háromévvé válásával jelentős változás következett be.

A hallgatók környezetbarát szemléletét, természethez fűződő érzelmi viszonyát, az ökológiai összefüggések megértését a tanórákhoz kapcsolódó, azok tartalmát kiegészítő és szemléltető tanulmányi sétákkal is formáljuk. Ezek szolgálják a különböző, természetes és mesterséges társulások élőlényeinek, elsősorban növényeinek felismerését, a

környezettel kapcsolatos érzékenység, felelősségérzet fejlesztését is. A tanulmányi séták helyszínei a Köztársaság tér parkja, a Margitsziget, az Állatkert, a Botanikus kert és a Vadas-park (Budakeszi). Az utóbbi kettő természetvédelmi terület lévén, biztosítja a hazai természetvédelem helyzetével való ismerkedést. A Vadaspark „tanösvénye” alapján a hallgatók későbbi munkahelyükön, reményeink szerint képesek lesznek hasonló „tanösvények” kialakítására. Az óvodapedagógus hallgatók természetmegfigyelő és környezetvédő táborait Bihariné dr. Krekó Ilona szervezte. A táborok pénzügyi forrásait részben a pályázatok biztosították.

Az óvodapedagógus képzés természettudományi stúdiumai megalapozzák a hallgatók korszerű természettudományi és módszertani kultúráját, szemléletét és irányultságát. A hallgatók olyan természettudományi ismereteket sajátítanak el, amelyek birtokában a hallgatók képesek a 3–7 éves óvodás korú gyermekek természettudományi és környezeti nevelésére. Felkészítik a hallgatókat az óvodai környezeti nevelés, az egészséges életmódra nevelés feladatainak ellátására, a gyerekek környezettudatos magatartásának alapozására, alakítására.

A stúdiumok egymásra épülésével, a lehetséges tartalmi koncentráció elvégzésével mind a tanító, mind az óvodapedagógus képzésben az a törekvésünk, hogy óvodapedagógus és tanító szakos hallgatóink egységben lássák az élő és élettelen természetet, mert a természettudományos nevelés megalapozását csak ebben az esetben végezhetik eredményesen.

Az értelmiségivé válást szolgálják és a hallgatók egyes természettudományi területeken való elmélyülésének igényeit elégítik ki a fakultációs stúdiumaink. Látogatottságuk meggyőző érv további fakultációs tárgyak indítása mellett. Az egészséges életmódra nevelés, a társadalom-földrajzi alapismeretek, csillagászat alapfokon és az óvodapedagógus képzésben a természetismeret fakultáció szerepelt az elmúlt évek választékában.

Nagy örömünkre évről-évre sok hallgató választ témát és konzulens tanárt szakdolgozatához tanszékünkön. Az a 40-60 hallgató, aki évente dolgozatát nálunk írja, szívesen mélyed el az általunk fontosnak tartott témákban. Más műveltségi területről is szép számban vannak szakdolgozóink.

A legutóbbi OTDK országos döntőjében második helyezést ért el Fenyődi Andrea tanító szakos hallgatónk. Az elmúlt öt évben több második és harmadik díjat is szereztek résztvevőink.

Évente április 22-én tartjuk a Föld Napja főiskolai megemlékezését. Szakmai versenyt rendezünk az első éves hallgatóknak a Természetbúvár szaklap szakanyagából.

70-90 elsőéves óvodapedagógus és tanító szakos hallgató verseng az értékes jutalmáért. A szakmai versenyeket dr. Schottner Ede vezeti. A „B” épület lépcsőházában, emeleti folyosóin elhelyezett értékes szakmai kiállítási anyag Kanczler Gyuláné dr. és Bihariné dr. Krekó Ilona munkája.

A tudományos kutatásban az elmúlt öt évben folytattuk a megkezdett munkát. Alapvetően a 3–6, illetve a 6–12 éves korú gyermekek nevelésével, oktatásával kapcsolatos kutatómunka áll a tanszéki kutatások középpontjában. Különösen a tantárgypedagógiai kutatások, az egészséges életmódra nevelés és a környezeti nevelés területén születtek elismerésre méltó eredmények. A fejlesztő kutatásokban Véghelyi Józsefné dr. kutatási területe a természetismereti tantárgyak fejlesztése. dr. Schottner Ede a közoktatási innovációt közvetlenül segítő kutatásban vett részt a nyolcosztályos gimnázium földrajz tantervének kimunkálásával. Kulin Eszter az egészséges életmódra nevelés terén végzett eredményes kutatómunkát. Tanszékünk oktatói az elmúlt öt évben mindhárom főiskolai szintű kutatás részesei voltak. Az elért eredmények házi jegyzetekben, tankönyvekben fogalmazódtak meg. A fiatal kollégák munkába állásával a tudományos kutatások új területei is megjelentek. A doktori iskolához kapcsolódó alapkutatások témái az antropológia és a társadalomföldrajz területéből kerültek ki. Bärnkopfné Zsoffay Klára a 6–18 éves gyermekek testfejlettségi vizsgálataival foglalkozik, Rigóczki Csaba Budapest főváros világvárosi funkcióit kutatja.

A tanszéki kutatások és a pályázatok szerves összekapcsolódása az előrelépés fontos eleme. Nyertes pályázataink alapprogramja valamely kutatás alapján készült. A több nyertes pályázat közül kiemelendő Kulin Eszter, Bihariné dr. Krekó Ilona és Pákozdi Erika kutatásai alapján készült a környezetharmónikus, egészséges életmód alakításának pedagógiai lehetőségei pályázat és Véghelyi Józsefné dr. témavezetésével a közoktatás új igényeire reagáló négyéves tanítóképzéshez kapcsolódó kutatások nyertes intézményi és tanszékközi pályázat.

A pályázatok eredményeként szintén születtek házi jegyzetek és egyéb kiadványok.

A pályázatok nemcsak anyagi forrásoknak a kutató munkába való bevonását jelentették, hanem komoly eredményeket is hoztak.

Oktatóink a közoktatás modernizációs törekvéseiben is alkotó módon vettek részt. Gimnáziumi és általános iskolai helyi tanterveket készítettek, amelyeket az intézmények ma is eredménnyel használnak. Oktatóink több tankönyvet is írtak a 6–10 éves gyermekek természettudományi nevelése területén. Pákozdi Erika társszerzője a 3. és 4. osztályos tanulóknak készült Természetismeret tankönyveknek.

A tudományos kutatómunka egyik hagyományos tanszéki értéke a felsőoktatás-metodikai kutatásokhoz kapcsolódik. Erről a területről is eredményekről adhatunk számot.

A kutatómunka új elemei a tanszéki közös kutatások. Oktatóink az Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszékkal és a Neveléstudományi Tanszékkal folytattak közös munkát. A természettudományi és az irodalmi nevelés értékes integrálása a „Mesélő természet” című könyv, amely Kanczler Gyuláné dr. és dr. Fejes Erzsébet munkája. Fontosnak tartjuk az oktatók és a hallgatók közös kutatásait is. Ezen a területen a hallgatói demonstrátori rendszer hozott új lehetőségeket.

Az akkreditált óvodai környezeti nevelő szakirányú továbbképzési szak nagy sikere egyaránt elismerés a továbbképzésben dolgozó kollégáink és a tanszék számára.

A pedagógus tanfolyami továbbképzésben három akkreditált programunk szerepel. Továbbképzéseink szakmai tapasztalatait eredménnyel hasznosítjuk az alapképzés korrekciós munkáiban.

Az óvodai- és az iskolai gyakorlatokat hagyományainkhoz híven nagy figyelemmel kísérjük. A csoportos óvodai és a csoportos tanítási gyakorlatokon jelentős óraszámban veszünk részt. Tantárgypedagógusaink hosszú évek tapasztalatainak birtokában jelentős segítséget adnak a hallgatók óvodai és iskolai gyakorlatait vezető óvónőknek és tanítóknak. Eredménnyel irányítják a hallgatók természettudományi foglalkozásainak, óráinak előkészületeit és a foglalkozások, órák elemzését.

A négyéves tanítóképzés új eleme az összefüggő 10 hetes szakmai gyakorlat. Ez a képzési forma egyben a zárótanítások helyszíne is. Oktatóinkban a nappali és az esti tagozatos hallgatók zárótanításain kedvező összkép alakult ki. Az oktatási témák kidolgozása egyaránt igényesebb munkát követelt a hallgatóktól és a felkészítésben az oktatóktól is.

A záróvizsgán a hallgatók az oktatási témákat többnyire ügyesen, jól adták elő. A záróvizsga új eleme figyelemreméltó szakmai újítás. Tapasztalataink kedvezőek a záróvizsgák egészét illetően is. Úgy látjuk, hogy a négyéves képzés bevált, a záróvizsgák színvonalasan mérik a tanítónak váláshoz szükséges ismereteket és készségeket.

A következő években erősíteni szeretnénk a társtanszékekkel való együttműködést a közös kutatásokban és az együttes pályázatok elkészítésében. Különösen a sajátos szintézist jelentő humánökológiai kutatások jelentenek nagy kihívást.

A gyermek és környezete ökológiai, pszichológiai, pedagógiai kölcsönhatásának vizsgálata témáiban látjuk a tanszékek közötti együttműködés lehetőségeit.

Növelni szeretnénk a kutatások eredményeit dokumentáló publikációk számát. A jövőben a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésében is előbbre szeretnénk lépni.

Testnevelési Tanszék

A tanszéki tevékenység alapvető profilját hallgatóinknak a testnevelés tanítására, a testneveléssel és sporttal kapcsolatos tanórai és tanórán kívüli feladatok megoldására való felkészítése jelenti. A képzési célokkal és követelményekkel összhangban a testnevelés hagyományos értékeinek közvetítése mellett a mozgáskultúra és mozgásműveltség szerepének tudatosítása fő feladatunk. Szemléletünk szerint a testnevelés kiemelt feladata, hogy sajátos eszközeivel a közoktatás hatékonyságát növelje, elősegítse a magabiztos, saját testét mindig uraló, megfelelő cselekvési biztonsággal rendelkező és sikerorientált nemzedék felnevelését. A tanszék tevékenységét a lehetőségekhez igazodóan fentiek határozzák meg. A külső körülmények azonban összességükben az elmúlt években kedvezőtlenek voltak, a negatív tényezők túlsúlyba kerültek. A rendszerváltást követően a testnevelés jelentős teret veszített. A felsőoktatásban megszűnt a kötelező testnevelés, a létszámleépítések erőteljesen érintették a testnevelő kollégákat. A NAT bevezetése a gyakorlatban a közoktatásban is jelentősen csökkenti a testnevelés órák számát, a kompenzálni szándékozó törekvésekhez pedig sem a megfelelő jogi háttér, sem a megfelelő anyagi eszközök nem lettek hozzárendelve. Az ország méretéhez, lakosságához és teherbíró képességéhez képest korábban erősen túldimenzionált utánpótlás és versenysport még nagyobb nehézségekkel küzd, ennek megfelelően az aktív sportolók száma az elmúlt években drasztikusan csökkent. Pozitív tendenciák jörszerivel csak a szabadidősport és rekreáció terén mutatkoznak, de ezek is csak a népesség egy kisebb részét érintik, akiknek erre az anyagi háttérük miatt lehetőségük van. Fentieket azért kellett megemlíteni, mert hallgatóinkat ebből a környezetből merítjük, az ennek megfelelő értékrenddel és előképzettséggel együtt. Közismert tény, hogy az elmúlt években a katonai sorozásokon egyre emelkedett a fizikailag alkalmatlanná minősítettek száma, mára 50% körül mozog. A helyzet a lányoknál sem kedvezőbb, testi alkalmassági vizsgáink összességében elkeserítő képet mutatnak.

A felsőoktatás egészét érintő változások és nehézségek közismertek. Az elmúlt években a tanszékről hárman mentek nyugdíjba, egyikük megtartotta közalkalmazotti státuszát. A tanszék létszáma az utóbbi években apránként, de folyamatosan csökken. Az 1998/99-es tanévben 1 fő munkahely-változtatása kapcsán a működőképesség határára értünk. A problémák egyik forrása a félévek egyenetlen óraterhelése, a jelenlegi szituációban minden tanév második felében óráink felét óraadók látják el. A következő tanévtől belépő 2 tanársegéd révén a jövőben javulni fog helyzetünk.

Tanítói szakon a négyéves képzés indítása szakterületünket hátrányosan érintette. A hároméves képzésben hat féléven át összesen 195 óra állt rendelkezésünkre, a négyéves

képzésben 5 féléven át 165 óránk van. A helyzetet tovább rontotta, hogy a csoportlétszámok jelentősen nőttek. Az esti tagozaton legnagyobb gondunk, hogy a tananyagunk még a felénél sem járunk, amikor már tanítanak testnevelést a hallgatók a gyakorlati képzés során.

Az óvodapedagógus szakon az új képesítési követelmények belépésével módosított tanterv szerint a korábbiakhoz képest 35 órával csökkent a rendelkezésünkre álló keret, 6 féléven át 175 óránk van. Az esti tagozatokon változatlan a helyzet. A tanszék összességében az óvodapedagógusi szak hallgatói létszámának jelentős emelkedése miatt mégis nehéz helyzetbe került, minden oktatónk rákényszerült, hogy e szakon is oktasson.

Fentiek mellett a tanszéken mindent elkövettünk, hogy az oktatás színvonalát megőrizzük, a ránk háruló feladatokat ellássuk. Az új négyéves képzés, a képesítési követelmények szerinti óra- és vizsgaterv, a tantárgyi programok, az akkreditáció, valamint a pályázati anyagok elkészítése, az elnyert pályázatok kezelése rendkívüli mértékben megnövelte az adminisztrációt.

A tanszéki feladatkör a hallgatói sporttevékenység támogatása, irányítása és szervezése is. A feladatot a BTF Sportegyesületével megosztva látjuk el.

A tanszék az Interneten is megjelent, önálló web-oldalunk a főiskolán az elsők között, 1999 januárjában indult. Web-címünk: www.btf.hu/testnev/tn1.html

Személyi feltételrendszer

Az oktatói követelményrendszer szakterületünkön „kiemelkedő sportszakmai teljesítmény”-hez köti a docensi és tanári kinevezéseket. Sportszakmai téren a tanszék minden oktatója aktív. Ezen túlmenően a tanszék tudományos tevékenységét is számon tartják szűkebb szakmánkban. Összességében elmondható, hogy tanszék oktatói minden tekintetben megfeleltek az oktatói követelményrendszer előírásainak. A tanszéken foglalkoztatott oktatók közül öten rendelkeznek legalább két diplomával, hat állami nyelvvizsgával, három egyetemi doktori címmel, egy kandidátusi fokozattal és egy PhD-fokozattal rendelkeznek.

A tanszéki munkát az utóbbi években demonstrátorok segítik, egyre hatékonyabban. Létszámuk 4–6 fő között változott. A rendszer bevezetését az utóbbi évek egyik legnagyobb főiskolai vívmányának tekintjük, fenntartását minden körülmények között támogatjuk.

A testnevelés tantárgy-pedagógia (módszertan) óraszámainak alapképzésben történt csökkentése ellenére magas és félévenként egyenetlen megoszlású a tanszék óraterhelése. A magas tanszéki óraterhelés következtében minden oktatónk belső óraadóként is

dolgozik. A heti átlagos óraterhelés időnként 16-17 óra körül mozgott, ami rendkívül magas. Ehhez járul a nem elhanyagolható leterheléssel járó hallgatói sportrendezvényekkel kapcsolatos szervezőmunka, amit semmilyen terhelési mutatóba nem számít bele a főiskola. Részben ide kapcsolható a pályázatok kérdésköre, mind az adminisztráció, mind a tartalmi munka rendkívül nagy — lényegében ellenszolgáltatás nélküli, pusztán szakmai presztízből végzett többletmunkát jelent. (Bár pályázatok nélkül maga a működés lehetetlenülne el.) A tanszék kicsi létszáma ellenére a főiskola minden bizottságában kell, hogy képviseltesse magát. Jelenlegi leterhelésünk mellett időnként még ez is nehezen valósítható meg. A tanszék oktatóinak átlagos életkora is magas, 50 év körüli. Az oktatói követelményrendszer szerint elvárt sportszakmai munka pedig lényegében a főiskolán kívül és többnyire munkaidő után valósítható meg.

Tárgyi feltételrendszer

- Szaktantermek és felszerelésük

2 tornaterem (10x20m mindegyik (A-B tornatermek), 2 szertár, 1 sportudvar, 1 konditerem, átlagos és szokásos felszereltség leltár szerint, a képzéshez közvetlenül vagy közvetve — a NAT akár 50%-ban megengedi a helyi sajátosságoknak és lehetőségeknek megfelelő anyagválasztást — kapcsolódó legfontosabb sportszerekkel. A felszerelések az alsó tagozatos testnevelés korábbi törzs- és kiegészítő anyagának, ill. a NAT törzanyagának tanítását teljes mértékben lehetővé teszik. A konditerem 2 erősítő gépe és a kéziszer a hallgatói testedzést szolgálják. Kapcsolódó termek: 5 db öltöző, 3 db szertár.

Az oktatás szempontjából fontos a gyakorló iskolánk nagyméretű, „C-D” tornaterme, amit a gyakorlati képzésen túl heti 8-10 órában használunk. Itt tartjuk a BTF SC kosárlabda és röplabda csapatának edzéseit, és esetenként egy-egy mérkőzését. Ezúton is köszönet a gyakorló iskola vezetésének és gondokságának a sokéves, segítőkész hozzáállásukért.

- Tanszéki könyvtár: kb. 100 kötet a képzéshez közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó legfontosabb tan- és szakkönyvekkel
- Tanszéki informatikai infrastruktúra: 1 db 486-os számítógép tintasugaras nyomtatóval

Összességében a tárgyi feltételrendszer kielégítő. A tornatermek mérete azonban nem teszi lehetővé 30 feletti csoportlétszámok érdemi kezelését, ill. ez esetben a kialakult és bevált mikrotanítások rendszerét kell minimalizálni és átalakítani.

A felszerelést tekintve az elmúlt években a szükséges pótlásokat alapvetően pályázati forrásokból próbáltuk fedezni. E lehetőségek sajnos megszűnőben vannak. Az elmúlt öt évben főiskolai szinten a feltétlenül szükséges anyagi háttér mindig biztosítva volt, a főiskola mindenkor szakmai és gazdasági vezetésével problémamentes volt az együttműködés.

Oktatás

A testi alkalmassági vizsgán találkozunk elsőként leendő hallgatóinkkal. A tanítói és óvodapedagógus szakon, minden tagozaton azonosak a követelmények. Az új képzés bevezetése apróbb módosításoktól eltekintve változatlanul hagyta a testi alkalmasságit. Az alkalmassági funkciója évek óta az orvosi alkalmassági igazolás ellenére egészségileg alkalmatlanok, mozgáskorlátozottak kiszűrése. Tapasztalatunk szerint a jelentkezők jelentős része nincs tisztában az egészségügyi kizáró tényezőkkel, nem beszélve az egészségügyi igazolást kiadó orvosok egy részéről. Minden évben találkozunk egészen elképesztő esetekkel, oktatóink számára nehéz és kellemetlen időszakot jelentenek a testi alkalmassági vizsgák. A jelentkezők számának csökkenése és az intézmények hallgatókért történő „versenyzése” miatt az eltanácsoltak köre minden évben néhány ezrelék mindössze. Az összkép ezzel együtt kedvezőtlen, a jelentkezők mintegy 15-20%-a gyakorlatilag nem tudja végrehajtani a testnevelés (alsó tagozatos) mozgásanyagát — nem is szeretné tanítani. Négy évvel ezelőtt egy apró, név nélküli felmérést is végeztünk. Ebből egyértelműen kiderült, hogy a jelentkezők döntő többsége — szemben az alkalmassági többi összetevőjével — nem készül a testi alkalmasságira, többnyire még a feltételekkel sincsenek tisztában. Mindezekkel együtt az alkalmasságihoz kapcsolódóan 3 lényeges és pozitív fejleményt ki kell emelni:

- bekerült a központi egészségügyi kizáró feltételek közé a testnevelésből éveken át tartósan fennálló felmentés.
- egyértelműen a minőségi kiválasztást támogatja a testnevelésből kapható többletpontok rendszerének bevezetése, amit megfelelő okmányok esetén az alkalmassági vizsgán igazolunk le. Azonban jóval 10% alatt mozog azok aránya, akik így többletpontot kapnak — pedig már egy egyszerű sportegyesületi tagságot is honorál a szisztéma.
- a négyéves tanítói képzés kapcsán a testi alkalmasságit használjuk fel a testnevelési műveltségi terület előzetes „felvételi” szűrésére.

(A tanszék testnevelés műveltségterületi képzésre csak azokat fogadja, akik számára előzetesen javasolta ennek felvételét.)

Összességében a testi alkalmassági vizsgák hasonló képet mutatnak, mint — információink szerint — a többi tanítóképző főiskolán. A pedagógusképzésbe jelentkezők számának csökkenése miatt eredeti szűrő funkcióját jórészt elvesztette, de a teljesen reménytelen esetek kizárására fenn kell tartani. Ehhez járul a többletpontok és műveltségterületi szűrés témaköre, ami jól kapcsolható az alkalmassági vizsgához.

A tanítói szakon

a tárgyidőszakra esett a négyéves képzés és az új képesítési követelmények bevezetése. Szakterületünk jellemzője, hogy az általános tanítói képzésben korábban és jelenleg is nem tantárgycsoportban, hanem egy komplex tantárgyban gondolkodunk. A differenciálódás a tantárgyi programban, a tematikában jelentkezik. A „Testnevelés és tantárgypedagógiája”, ill. a négyéves képzésben a „Testnevelés tantárgy-pedagógia”, valamint a kapcsolódó „Testnevelés-elmélet” alapvetően gyakorlati órákat és egy kolokviummal záró 15 órás elméleti blokkot foglal magába. A félévek többsége gyakorlati jeggyel zárul, aminek mindig van tervezési, gyakorlatvezetési és mozgásanyag bemutatási összetevője. Ezek közül legidőigényesebb a gyakorlatvezetés (mikrotanítások), ami a jelenlegi csoportlétszámok mellett önmagában elviszi a rendelkezésre álló időkeret mintegy harmadrészét. A gyakorlati órák szakterületünk sajátosságainak megfelelően fizikai terheléssel járnak. Ennek ellenére a hallgatók „saját testnevelése” ma már nem fér bele időkeretünkbe, óráink kizárólag tantárgypedagógiának, oktatásmódszertannak tekintendők. Hallgatóink előképzettsége és kondicionális állapota rendkívül változékony. Elvileg arra nem lenne időnk, hogy alapvető mozgásformákat — amelyeket majd tanítaniuk kell — itt tanítsunk meg hallgatóinknak, azonban ez számos esetben elkerülhetetlen. Még a gurulóátfordulások (bukfenc) végrehajtásai is sokuknak problémát jelent, a hajítómozdulat pedig csak az I. éveseink 10-15%-ánál helyes nagyjából. Hasonló problémák tapasztalhatók a labdavezetésnél, a kötélmászásról nem is szólva, és a sort lehetne folytatni. A magas csoportlétszámok, a hiányos előképzettség és a gyenge kondicionális állapot egyaránt növeli a sérülés és balesetveszélyt. Természetesen minden csoportban akadnak kiváló előképzettségű és adottságú hallgatók, egyes szerencsés esetben arányuk a 25-30%-ot is eléri.

A hároméves képzésben a „kötelezően választható testgyakorlási forma” zárta, a négyéves képzésben a szabadidősport, rekreáció blokkja zárja a testnevelés tantárgypedagógiai képzést. E blokkok hármas funkcióval bírnak. Egyrészt itt nyílik legtöbb lehetőségünk a hallgatókat leginkább érdeklő tényleges „testnevelésre”. Másrészt az érdeklődési területnek megfelelően több sportágra, mozgásos tevékenységre is betekintést kívánunk nyújtani, lehetőség szerint a nyugati országokban „élménysportnak” is

nevezett területekről (korcsolyázás, lovaglás, barlangászat, görkorcsolya, gördeszka, stb.). Harmadrészt a testnevelés szabadon választható kiegészítő anyagához és a tanórán kívüli testneveléshez kívánunk támpontot és ötleteket adni. A hároméves képzésben a Tihanyi né által vezetett aerobik kiemelkedően népszerű volt. A négyéves képzésben tapasztalataink vegyesek. Kitűnően sikerült programok mellett egyik-másik kevésbé aktív csoportnál nehézkesen ment a szervezés.

A gyakorlati képzés lényegében különösebb problémák nélkül zajlott. A tanszék elkészített egy szempontrendszer, pontosabban ajánlást a testnevelés tanítási gyakorlatokhoz. Helyenként azonban. anyagkijelölési gondokat érzékelünk, néha még az iskola eszköz (szer) készletének sem felel meg a tanításra megjelölt anyaggrész.

Szakmai oldalról legtöbb lehetőséget számunkra a szakkollégiumi, ill. az utóbbi években a testnevelés műveltségterületi képzés adja. Itt egyrészt kielégítő az óraszámunk, másrészt egyes tárgyakat hagyományosan két tanárral oktatunk, ami — a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően — lényegében kiscsoportos oktatást jelent. Az eltérő előképzettség és tantárgystruktúra miatt a párhuzamosan futó alapképzésre nem tudunk ráépülni sem a gyakorlat, sem az elmélet terén. A tantárgycsoport jellemzője a sportági, sportágcsoporthi bontás. Az elméletre is kellő keret áll rendelkezésünkre. Bár hallgatóink előképzettsége itt is változó, teljesítményszintjük az előzetes szűrés, a többnyire igen pozitív hozzáállás és valamilyen sportolói előélet következtében lényegesen magasabb a többiekénél. Az egykori szakkollégiumi képzés az utolsó években a fakultatív jelleg miatt nehézkessé vált. Összességében a műveltségterületi képzést jónak, fontosnak és hasznosnak tartjuk.

A tanítói szak esti tagozatán gyakorlati órákra nincs lehetőségünk sem az időkeret, sem a tornatermi lehetőségek miatt. A leadott elméleti anyagokból tapasztalataink szerint alaposan felkészülnek. Tervezési feladataik teljesen azonosak a nappali tagozatával, a leadott tervezetek színvonala is kielégítő. Visszajelzéseik szerint a tanítási gyakorlataikon sok a problémájuk a testneveléssel, a záróvizsgákon viszont többnyire meglepően jól tanítanak. Korábban már jeleztem, hogy az új képzés szerinti esti tagozaton korainak tűnik a testnevelés tényleges tanítási gyakorlatának megkezdése a 6. félév elején. Esti tagozatos testnevelés műveltségterületi képzésre pedig változatlanul nem látunk lehetőséget.

Az óvodapedagógus szak

hallgatóira is jellemzők a korábban leírtak. Az alapvető különbséget az egyszerűbb mozgásanyag és a szak hallgatóira általánosan jellemző lelkes hozzáállás jelenti. A szak hallgatóinak létszáma az elmúlt időszakban nagyon megnövekedett, ami tanszéki

szinten szervezési és óraellátási gondokat okozott. A „Testnevelés” tantárgy itt is komplex, és a gyakorlati órák mellett magába foglal egy 30 órás elméleti-módszertani blokkot. A szakon sikeresnek ítéljük az óvodai gyakorlat előbbre hozása miatt szükségessé vált tananyag átrendezést és harmadéveseknél a sportjátékok blokk bevezetését. Az esti tagozatokon itt is kizárólag elméleti képzés folyik „Testnevelés és módszertana” elnevezéssel. A szak sajátossága a középfokú végzettségű óvónők főiskolai szintű átképzése, ahol kedvezőek tapasztalataink. A szak gyakorlati képzése jól bevált szisztema szerint, a témakörben tapasztalt gyakorló óvodákban, lényeges szakmai problémák nélkül folyik.

Szakdolgozatok, tanítási versenyek

A tanszék tevékenységéhez szorosan kapcsolhatók a szakdolgozatok. Érdekes jelenség, hogy az elmúlt években az esti tagozatokon és az óvói szakon volt a legtöbb téma-választás. Ez minden bizonnyal Fodorné és Patayné személyiségének is köszönhető, akiknél ezen dolgozatok zömét készítették. A tanszéken készített szakdolgozatok az esetek döntő többségében tartalmi és formai oldalról egyaránt megfelelőek. Az akkreditációs tanszéki kötet szerint az elmúlt 5 évben 107 szakdolgozat készült a tanszéken, ami meglehetősen alacsony adat, bár a tendenciaemelkedő. Öröndetes, hogy több szakdolgozat konkrét felmérési adatokat is tartalmaz. A témák nem jelentéktelen hányadát maguk a hallgatók kezdeményezik, amit nagy örömmel fogadunk. A tanszéken folyó TDK munka gyakorlatilag előzmény a szakdolgozat készítéshez, a legtöbb esetben alapja annak. A TDK az egyéni érdeklődés és ambíciók függvényében csak néhány hallgatót érint. A házi TDK konferenciákon 3-5 hallgatónk szokott indulni, többnyire önálló szekcióban. A legjobbakat indítjuk országos TDK konferencián és a TF nemzetközi TDK konferenciáján is.

A tanszék munkájának sajátos tükrö a testnevelés tanítási versenyeken való szereplés. A házi versenyekre általában kevesen jelentkeznek és a tanári konzultáció hiánya megmutatkozik a színvonalon. Más a helyzet a hagyománnyá nemesedett országos testnevelés tanítási versenyen, ahol a felkészítő vagy konzulens tanár szerepe jelentős lehet. A házi versenyek viszonylagos érdektelensége ellenére jól szoktunk szerepelni az országos versenyeken (általában Vörös Veronika konzulens tanár).

Balesetek

Röviden ki kell térni a balesetek kérdésére is. Statisztikai szempontból a balesetek előfordulása a legnagyobb elővigyázatosság mellett is elkerülhetetlen. A tanszék a legenyhébb esetet is szigorúan nyilvántartja, ami évekre (évtizedre) visszamenően kike-

reshető. A tanszék baleseti statisztikája kifejezetten jó. Igazán súlyos baleset (mentőt kell hívni) nagyon ritka. Ennek határesetek a kvázi mozgás/járásképtelenség, amikor személykocsival történik az orvoshoz szállítás. Ez már gyakoribb, általában a boka sérüléseire jellemző. Leggyakrabban az ujjak sérülnek, ami ritkán súlyos, sokszor csak körömsérülés, viszont annál kellemetlenebb. Hallgatóink többsége nő, ami sajátos, helyenként humoros szituációkat is teremt. Volt rá példa, hogy tanítási szünet után egy labdás órán jégesőként kopogtak a szerteszét repkedő műkörmök.

A tanszék kapcsolatát a hallgatókkal részünkről jónak tartjuk. E téren előnyt jelentenek számunkra a táborok, túrák és sportrendezvények, ahol tanárok és hallgatók egymás emberi tulajdonságait jobban megismerhetik, mint a képzés során.

A BTF sportélete

Az intézmény sportélete a tanszék, a hallgatóság és a HÖK, valamint a BTF Sportegyesület közös szervezésében, sajátos együttműködéssel zajlik. Domináns a rekreációs jellegű szabadidősport tevékenység. A teljesítménysport körébe tartozó egy-egy „jegyzett” eredmény is előfordul esetenként, mivel a főiskola központi földrajzi fekvése és hallgatói létszáma miatt néhány élsportolónak tekinthető hallgatónk mindig van. (A tárgyidőszakban magas sportminősítésű hallgatónk a következő sportágakból volt: atlétika, kosárlabda, röplabda, tájfutás, teke, vívás, vízilabda.) Ők általában eredményesen szerepelnek a főiskola színeiben az országos egyetemi-főiskolai bajnokságokon, így pl. az elmúlt 2 évben „vívóink” taroltak, 5 bajnoki cím mellett még érmekeket is szereztek további helyezések mellett.

A főiskola sportegyesülete önálló jogi személyiségű és gazdálkodású, elnöke Buttás Pál. A teljes értékű önállóságnak (azaz nem „diáksportkörrel” van szó) számos előnye van. Ezek közül legfontosabb a különböző támogatásokhoz és pályázatokhoz való hozzáférés lehetősége. A sportkör kosárlabda és röplabda „szakosztályt” működtet, atlétikai edzéseket és ovis tornát szervez. A gyakorlatban más sportágaknál is szervezi és támogatja hallgatóinknak a különböző egyetemi-főiskolai rendezvényeken való részvételét. A rendkívül népszerű és a műveltségterületi képzésben is szereplő sí és vízi táborokat alapján a sportkör szervezi.

A sportprogramok szervezésében egyre nagyobb szerephez jutnak a hallgatói kezdeményezések, amihez számottevő pénzügyi források is hozzá lettek rendelve, ill. elérhetők. Pl. az MKM PFP pályázatának kifejezetten sportcélú keretére kizárólag hallgatói szervezetek pályázhatnak. A HÖK-kel együttműködésünk zavartalan. Mára igen jelentősnek mondható és teljes értékű a demonstrátorok által elvégzett szervező és adminisztrációs munka is. Házibajnokságokat szerveznek, agítálnak, plakátokat készítenek,

intézik a kisebb-nagyobb ügyeket. Sok esetben csak aláírásra hoznak be kész anyagokat (pl. nevezéseket). Mindezek képzésünk egyfajta szakmai műhelyének és gyakorlótáborának is tekinthetők, ami egyértelműen jövőbe mutató és sok hasonlóságot mutat egyes nagy nyugat-európai egyetemekkel.

A komolyabb anyagi vonzatú programok finanszírozása több csatornás, a főiskola/tanszék, a HÖK, a BTF SC támogatásai és a hallgatói saját hozzájárulás révén. Még a XII. kerületi önkormányzat támogatására és külső szponzorálásra is volt példa. A tanszék ehhez saját eszközeivel és kapcsolatrendszerével járul hozzá (pályázatok, kedvezményes sportolói utaztatás, stb.) .E körbe tartoznak a táborok, vagy az utóbbi években röp- és kosárlabda csapataink eredményes részvétele (4 érmes helyezés) a „Leuven International Students Sports Tournament” nagyszabású tornáján.

Sportszakmai és közéleti tevékenység, kutató munka, pályázatok

Az oktatói követelményrendszer szakterületünkön „kiemelkedő sportszakmai teljesítmény”-hez köti a docensi és tanári kinevezéseket. A tanszék oktatóinak sportszakmai tevékenysége az alábbiak szerint foglalható össze:

Buttás Pál: sportági szakterülete az atlétika és a kosárlabda. Kiváló kosárlabda szakember, a sportág szövetségében évtizedet óta aktív szerepet vállal. Edzőként eredményes különböző egyesületekben, a magyar női kosárlabda válogatott irányítását is ellátta egy ideig két évvel ezelőtt. A BTF SC elnöke.

Fodorné dr. Földi Rita (1999. 02. 01-jével távozott a főiskoláról): sportági szakterülete a kézilabda. Munkásságában a kisgyermekkor testnevelése és a testnevelési játékok pedagógiája hangsúlyos. Második diplomájának megfelelően egyre többet foglalkozik pszichológiával és pedagógiai szakpszichológiával, nagyszerűen megtalálja a két terület kapcsolódási pontjait.

Machalik József: sportági szakterülete a torna. Fiatal korában válogatott tornász volt. A sportág hazai szövetségében szerepet vállal. Nemzetközi minősítésű bíró.

dr. Oszváth Károly: sportági szakterülete vívás, búvársport. Két évig dolgozott a magyar vívó válogatott mellett. CMAS*** nemzetközi minősítésű búvár (= „merülésvezető”), merült óráinak száma meghaladja a 2000 órát. Részt vett búvár klub vezetőségében, részt vesz a búvárok képzésében. A Testnevelési Egyetem rekreációs szakán a „Búvársport” tantárgy tematikájának kidolgozója.

Patayné Gergely Ildikó: sportági szakterülete az atlétika. Évek óta összefogja a főiskola hallgatóinak atlétikai edzéseit, rekreációs rendezvényeit, szervezi a házibajnokságokat és egyéb versenyeken való részvételt. A szabadidősport és rekreáció, valamint gyógytestnevelés is érdeklődési körébe tartozik.

Tihanyiné dr. Hős Ágnes: sportági szakterülete az aerobik és a torna. A Testnevelési Egyetem különböző aerobik képzéseinek tematikáinak kidolgozója. A sportág hazai és nemzetközi szövetségében különböző funkciókat tölt be, magas minősítésű nemzetközi bírónő.

Vörös Veronika: sportági szakterülete a kézilabda. Évtizedek óta vezeti a BTF híres „ovis tornáját”. Az utóbbi egy évben a „Ficáncoló” elnevezésű TV műsor külső szakértője. Érdeklődési körébe tartozik a gyógytestnevelés. A BTF-en kidolgozott NAT-konform helyi mintatanterv kidolgozóinak között a tanszék képviselője.

A „sportszakmai teljesítmény” fogalma megítélésünk szerint magába foglalja a szakmai közéletben való szerepvállalást is. A tanszék oktatói az alábbi társaságokban és bizottságokban vállaltak szerepet: Fodorné dr. Földi Rita a Magyar Pszichológiai Társaság tagja; dr. Ozsváth Károly a Magyar Testnevelési és Sprottudományos Tanács tagja, a Magyar Sporttudományi Társaság elnökségi tagja, a MTA Köztestülete tagja, az Amphora Búvár Klub vezetőségi tagja; Tihanyiné dr. Hős Ágnes a Magyar Sporttudományi Társaság tagja, a Magyar Aerobik Szövetség Szakmai Bizottság vezetője, a Nemzetközi Aerobik Szövetség tagja; Buttás Pál a Magyar Kosárlabda Szövetség Szakmai Bizottság vezetője, a BTF Sportegyesület elnöke; Machalik József a Magyar országos Torna Egyletek Szövetsége (MOTESZ) Szervezeti Bizottság vezetőségi tagja és a Magyar Országos Torna Egyletek Szövetsége Bíró Bizottság tagja;

Itt kell arra utalni, hogy az 1996-ban alakult Magyar Sporttudományi Társaság alapító tagjai közé tartozik intézményi szinten a Budapesti Tanítóképző Főiskola, egyéni szinten pedig Tihanyiné dr. Hős Ágnes és dr. Ozsváth Károly. Utóbbi az 1999-ben rendezett III. Sporttudományos Kongresszus tudományos bizottságának is tagja volt.

Fentiek átvezetnek a tanszék tudományos tevékenységének területére. Testnevelő tanári végzettséggel hosszú ideig nagyon nehézkes volt bármilyen elismerten tudományos jellegű tevékenységet végezni. Doktorálni 1979 óta lehetséges a TF-en, ismereteim szerint kb. 200 doktori címet adott ki a TF, ill. MTE (beleértve a tiszteletbeli doktorokat is.) Az első kifejezetten testnevelés és sport témakörében elnyert kandidátusi fokozat 1974-ben született a „biológiai (testnevelés) tudományok” megnevezéssel. A helyzet később sem sokat változott, többnyire biológiai, pedagógiai, pszichológiai és történettudományok kandidátusa vagy doktora fokozatot lehetett szerezni, és a fokozatok száma csekély. Jelenleg lehetőség van bekapcsolódásra a Testnevelési Egyetem kineziológiai PhD-képzésébe. Ezzel együtt a PhD-képzés a korábbiaknál több lehetőséget nyújt „sportos” témák benyújtására, legtöbb egyetem ettől nem zárkózik el. A „sporttudomány” akadémiai elismerése is újból napirendre került, az esélyek nem rossz-

szak. Ez azért lenne többek között fontos, hogy a különböző pályázatokon saját kategóriánk legyen, és ne a nagy egyetemekkel kelljen egy mezőnyben pályázni a forrásokért. (Aminek persze előnyei is vannak, más részről nagyon is kérdéses, hogy a TF-fel és a két-három Sporttudományi Intézettel szemben a jelenleginél jobban járnánk.) A leírt előzményeket és körülményeket azért fontos megemlíteni, mert a tanszék oktatói az elmúlt 5 évben — lényegében a szűken vett oktatói követelményrendszeren túl — 1 kandidátusi fokozatot (Ozsváth), 1 PhD-fokozatot (Fodorné) és 2 egyetemi doktori címet (Fodorné, Tihanyiné) szereztek, továbbá 4 kutatási pályázatot nyertek el.

Külön szót érdemel az MKM FKFP1997-es pályázata, ahol a tanszék az előzetes várakozáson felül sikeresen szerepelt. A téma révén a korábbi tanszéki „kutatgatásoknak” részbeni integrálására tettünk kísérletet, és erőteljesen bővítettük a Testnevelési Egyetemmel a szakmai együttműködésünket.

• Sikeres kutatási pályázatok

Ozsváth K.: Tipikus differenciálódási jelenségek a motorikum vizsgálatánál. OTSH tárcaszintű kutatás 1994–1996. / 290 E Ft

Tihanyiné Hős Á.: A fitness és a verseny aerobik hatása a kardiorespiratorikus rendszerre. OTSH tárcaszintű kutatás 1994–1995. / 190 E Ft

Ozsváth K. – Fodorné Földi R. – Tihanyiné Hős Á.: A motorikum struktúrájának differenciálódása különös tekintettel a koordinációs képességekre — hyperaktiv és normál óvodás korúaknál, főiskolás felnőtteknél, valamint élsportolóknál. MKM - FKFP 1997–1998. / 1800 E Ft

Ozsváth K. – Fodorné Földi R. – Tihanyiné Hős Á.: A motorikum struktúrájának differenciálódása különös tekintettel a koordinációs képességekre — hyperaktiv és normál óvodáskorúaknál, főiskolás felnőtteknél valamint élsportolóknál. OTSH tárcaszintű kutatás 1997–1999. / 550 E Ft

Összesen a tárgyidőszakban: 2830 E Ft

Más tanszéki pályázatok (szabadidősport és sportolási céltámogatások)

NISZA94/95 Ozsváth/ 150 E Ft

NISZA95/96 Ozsváth/ 250 E Ft

MKM 96 Ozsváth/ 148 E Ft

Wesselényi NISZA97/98 Patayné/ 400 E Ft

Összesen a tárgyidőszakban: 948 E Ft

Tanszéki részvétellel HÖK által benyújtva, hallgatói sporttevékenység támogatására PFP97 (Ozsváth)/ 380 E Ft

PFP98 (Ozsváth)/ 500 E Ft

Összesen a tárgyidőszakban: 880 E Ft

Tanszéki részvétellel sportköri pályázatok

A BTF SC évente 4-500 E Ft pályázati támogatást nyert el. Témafelelős: Buttás Pál.

Összesen a tárgyidőszakban: 1500-2000 E Ft

MINDÖSSZESEN: $2830+948+880+2000 = \text{kb. } 6650 \text{ E Ft.}$ (Ennek 40-45%-a kutatási pénz.)

A pályázatok az utóbbi időben egyre nagyobb adminisztráció mellett valósulnak meg, egyre nagyobb terhelést jelentenek. Bár a pályázatok elnyerésében a jelenlegi szisztéma szerint nem, vagy alig érdekeltek az oktatók — mert a legtöbb esetben lényegében és alapvetően a többletmunka lehetőségét nyerhetik el —, az elmúlt időszakban a tanszék a pályázatok terén elérte az elvárható eredményeket.

Továbbképző Központ

A Továbbképző Központ a Közművelődési Tanszék (1975–90), a Szabadművelődési Tanszék (1990/91) és a Továbbképzési és Szabadművelődési Központ utódjaként jött létre 1994-ben, amikor a négyéves tanítóképzés bevezetése kapcsán megszűnt a szabadművelődési és könyvtár szakkollégium, ugyanakkor megnőtt a továbbképzések jelentősége. A Továbbképző Központ 1994/95. tanévtől alapképzési feladatait átadta a Társadalomtudományi Tanszéknek, s tiszta továbbképzési profillal a Szervezeti és Működési Szabályzatban megfogalmazottak szerint, a Továbbképzési Albizottsággal történő együttműködés keretében tevékenykedett az elmúlt öt év során. Fő feladatának tekintette, hogy a tanszékek munkájára támaszkodva, olyan rugalmas, a társadalmi változásokra gyorsan reagáló, igényes továbbképzési rendszer alakítson ki, amely képes összekapcsolni a főiskola belső lehetőségeit a külső igényekkel; olyan új piaci típusú feladatokat találjon, amelyek hagyományosan ugyan nem részei a főiskola képzési struktúrájának, de ahhoz kapcsolhatók, s amelyek révén fejleszthető a Továbbképző Központ belső felnőttképzési szakmaisága, résztvevőközpontú stratégiája; olyan belső és külső szakemberekből álló szakértői teamek verbuválása és működtetése, amelyek lehetővé teszik a forráshiányos világban az új, elsősorban innovatív feladatok gyors, színvonalas, megbízható elvégzését.

A továbbképzési munkát számos külső tényező befolyásolta:

- a közoktatási, a felsőoktatási, a közalkalmazotti törvény, illetve a vonatkozó kormányrendeletek megjelenése, majd a körülöttük kialakult vita;
- a továbbképzések pályázati rendszerének kialakulása;
- a tanfolyami akkreditáció bevezetése;
- a köz- és felsőoktatás szerkezet-átalakításából adódó új igények és lehetőségek;
- a pedagógusképzés és továbbképzés liberalizálása és piacosodása;
- a nem kormányzati, a szakmai-társadalmi és civil szervezetek szerepnövekedése, az ebből adódó oktatáspiaci változások.

Továbbképző tanfolyamok

A rendszerváltás előtt a pedagógusok államilag finanszírozott intenzív diplomamegújító képzése jelentette a fő továbbképzési formát. A BTF által elnyert képzési keretszám országos összehasonlításban is magasnak volt mondható: évente mintegy 300

tanító és óvodapedagógus számára szerveztünk 120 órás, három szakmai blokkból álló, igényes dolgozattal és bizottság előtt folyó beszélgetéssel záruló tanfolyamokat. A tanfolyamok tematikája az alábbi blokkokból épült fel:

Tanítói tanfolyamok (évente átlagosan 100 fő):

pedagógia-pszichológia-szociológia, (30 óra)

magyar nyelv és irodalom vagy matematika (40 óra)

választhatóan: matematika, ének-zene, vizuális nevelés, környezetismeret, iskolai testnevelés, háztartástan (45 óra).

Óvodapedagógus tanfolyamok (évente átlagosan 200 fő):

pedagógia-pszichológia-szociológia (30 óra),

kommunikáció-nyelvi nevelés (45 óra),

választhatóan: játék-munka-tanulás, ének-zene, vizuális nevelés, testnevelés, környezetismeret, pedagógiai képességfejlesztés (45 óra).

A merev állami — formai (óraszám, blokkosítás) és tartalmi — szabályozás a vizsgált időszakban fokozatosan „oldódott”, a kötelező tartalmi ismeretek folyamatosan csúsztak át a kurrens, a pedagóguspálya egészét átfogó, ugyanakkor a az egyes pedagógus munkakörök szakmai követelményeit és a résztvevők igényeit figyelembe vevő témakörök felé, mígnem a hagyományos értelemben vett intenzív diplomamegújító képzés az 1994/95. év végén gyakorlatilag megszűnt, s átadta helyét a pályázati elven működő, a főiskola és a képzési piac által irányított rugalmasabb továbbképzési rendszernek.

Az MKM az 1995/96-os tanévben a 30, 60 és 120 órás tanfolyamok meghirdetésére vonatkozó felhívásával megkezdte a pedagógus-továbbképzés pályázati rendszerének kiépítését, 1997 tavaszi pályázatával, — prioritások megjelölésével — liberalizálta a pedagógus-továbbképzések szervezését: szabadpiaci jelleggel bármely bejegyzett oktatási vállalkozás számára lehetővé tette pedagógus-továbbképző tanfolyamok meghirdetését és az önkormányzatokon keresztül történő állami finanszírozás elnyerését. Ettől kezdve a tanfolyamok költségtérítési díját részben vagy egészben a hallgatók és/vagy az önkormányzatok/iskolák finanszírozzák.

A pályázati rendszer eredménye a Művelődési Közlöny 1997. június 20-i számának mellékleteként közzétett ötezer címszavas "zöld" továbbképzési ajánlat, majd ennek kiegészítő, pontosított változata, az 1998 májusi "fehér" ajánlati kötet. Mindkettő 1999 decemberéig érvényes.

Az 1995/96. és az 1996/97. tanévekben a Továbbképző Központ tanfolyami szervező tevékenysége követte a változásokat, s az 1994/95-ben lezáruló intenzív továbbkép-

zések helyébe a tanszékek szakmaiságára és kezdeményezésére alapozva, a társadalmi elvárások és a pedagógusok érdeklődési körének megfelelő önköltséges tanfolyami ajánlati rendszert dolgozott ki. A BTF ajánlata főként a korszerű tudományos ismeretekre, az oktatáspolitikai aktuális kérdéseire, a NAT implementációjára koncentrált, s méltóképpen reprezentálta főiskolánkat a kialakuló országos továbbképzési piaci versenyben. A főiskola a nehezülő feltételek dacára, — az MKM, illetve az OKI Veszprémi Pedagógus-továbbképző Iroda által kiírt pályázatok elnyerése révén — képes volt megőrizni és megerősíteni az óvodapedagógusok és tanítók továbbképzése terén elért pozícióját. (200–300 fő/év)

A tanfolyami ajánlat jelentette az alapját a BTF akkreditált továbbképzési tanfolyami rendszerének, amelyet a Továbbképző Központ 1998 folyamán nyújtott be alapításra a Pedagógus Akkreditációs Bizottságnak. A BTF harmincnegyedik, PAB által elfogadásra javasolt tanfolyama, — az oktatási miniszter napokban várható aláírása esetén — megjelenik az OM az év végén megjelenő országos pedagógus-továbbképzési kötetben, amely a 2000. január 1-jétől államilag finanszírozható tanfolyamokat teszi közzé.

A kétéves időszak megmutatta a „piacosodó” felsőoktatás és továbbképzés perspektíváit és legfőbb nehézségeit, nem kevés gondot okozva ezzel a megrendelő iskoláknak, a finanszírozó önkormányzatoknak, a „szabad választásban” nem gyakorlott, információhiánnyal küzdő pedagógusoknak és nem utolsósorban a képző intézményeknek.

A létszám-leépítéssel küzdő iskoláktól és pedagógusoktól nagy erőfeszítést kívánt a hétköznapi szervezett továbbképzéseken való részvétel, így a képzések egyre inkább a hétvégekre csúsztak át. További gondot okozott az a tény, hogy az új pedagógus-továbbképzési pályázati rendszer kiírását nem előzte meg a jogi és pénzügyi rendelkezések megjelenése, hogy a „zöld” tanfolyami ajánlati kötet áttekinthetetlen volt, és a jelentkezési határidők folyamatosan módosultak.

Hasonlóképpen komoly erőfeszítést kívánt a BTF tanszékeitől az új továbbképzési tanfolyami kérelmek kidolgozása és a futó programok megvalósítása, hiszen mindez a négyéves tanítóképzésre történő áttérés és az akkreditáció idején vált esedékessé. A munka sikerét jelezte a tanfolyami pályázatok elnyerése, a PAB által elfogadott tanfolyamok magas száma és az a tény, hogy a liberalizálódó oktatási piacon továbbképzési tanfolyamaink iránt országos érdeklődés mutatkozott, hallgatóságunk több mint 30 százaléka vidéki pedagógus volt.

Összességében megállapítható, hogy az iskolák és a pedagógusok — a nehézségek ellenére — országsszerte érdeklődtek a továbbképzések iránt, a helyi tantervek és peda-

gógiai programok elkészítése, a NAT bevezetése pezsdítően hatott a továbbtanulási kedvre, a pedagógiai közéletre. A kereslet és kínálat alakulása jól tükrözte a társadalmi igényeket: így 1996–98 között elsősorban a NAT bevezetését segítő, valamint az idegen nyelvi és informatikai tanfolyamok iránt mutatkozott országos érdeklődés. 1998/99-ben valamennyi pedagógusképző felsőoktatási intézmény továbbképző tanfolyamai háttérbe szorultak és a szakirányú továbbképzések, s főként a fizetési kategória-emelkedéssel járó másoddiplomás képzési formák váltak népszerűvé. E jelenségek érintették főiskolánkat is, az utóbbi két évben csökkent az érdeklődés a tanfolyami formák iránt, de jelentős volt az érdeklődés a szakirányú továbbképzések és a más felsőoktatási intézmények főiskolánkra kihelyezett alap- és másoddiplomás képzései iránt. Az idei tanévben a továbbképzési ajánlatok világa — az első körben benyújtott 1800 tanfolyam akkreditációja révén — lassan letisztulni látszik, remélhetően egészséges piaci verseny alakul ki.

Más felsőoktatási intézmények kihelyezett képzései

- *Janus Pannonius Tudományegyetem: művelődésszervező főiskolai levelező szak*

A Továbbképző Központ 1994–1997 között együttműködési szerződés keretében ellátta a Janus Pannonius Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás-fejlesztési Intézete BTF-re kihelyezett konzultációs és vizsgaközpontja szakmai irányításának feladatát, és a hétvégeken termek bérbeadásával helyet adott a három évfolyamon folyó képzés egy részének. Az oktatásszervezési feladatok ellátása nemcsak a főiskola bevételeinek növelését célozta, hanem a közművelődés szakkollégium megszűnése és a BTF által akkreditált nappali tagozatos művelődésszervező szakos képzés beindítása közötti időszakban a BTF számára — a főváros vezető szakembereinek, egyetemi oktatóinak képzésbe történő bevonásával — szakmai háttérrel, közéleti színteret biztosított. Mindez ma nagymértékben hozzájárul a művelődésszervező szak sikeréhez és a Továbbképző Központ felnőttképzési, közművelődési területen kivívott tekintélyéhez.

- *Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola: másoddiplomás rajz szakos főiskolai tanári szak*

A BTF és az egri főiskola együttműködési szerződés keretében 1997 februárjától négyféléves másoddiplomás rajz szakos általános iskolai tanárképzést hirdetett a Budapesti Tanítóképző Főiskolán vizuális nevelési szakkollégiumot végzett tanítóknak. A képzés oktatásszervezési feladatait a Továbbképző Központ, oktatási-szakmai feladatait a Vizuális Nevelési Tanszék munkatársai látták el.

A képzés keretében 41 volt hallgatónk szerzett rajztanári oklevelet, s elmondhatjuk, hogy a képzés kapcsán igényes hallgatói műhelymunka alakult ki. A képzés sikere tovább erősítette a Vizuális Nevelési Tanszék országos elismertségét, s a Továbbképző Központtal együtt az országos képzési hálózattal működő egri főiskola sikerét is jelentette.

• *Magyar Táncművészeti Főiskola táncpedagógus szak — gyermektáncoktató szakirányon*

A Továbbképző Központ az 1995-ben akkreditációra benyújtott gyermektáncoktató szakirányú továbbképzésre történő felkészülés érdekében 1997 februárjában a Magyar Táncművészeti Főiskolával való együttműködés keretében, keresztfélévvel, négy féléves táncpedagógusképzést hirdetett pedagógusoknak, abból a célból, hogy megerősítse az elmúlt tizenöt évben, a táncművészet különböző ágazatában fakultatív keretben folytatott képzési gyakorlatát, ismertséget szerezzen a táncművészeti, táncoktatási közéletben, s képes legyen az 1997 őszén induló saját képzésre óraadóként megnyerni a legjobb szakembereket és kiépíteni a képzéshez nélkülözhetetlen gyakorlólhelyeket. A színvonalas képzés kivívta a Táncművészeti Főiskola elismerését, ahol 1999. márciusában 31 hallgató vette át a táncpedagógus oklevelet. A BTF-en előzmény nélküli pedagógus-továbbképzés immár két saját évfolyamon 1–1 csoportban folyik — a referenciakurzuson tökéletesített képzési koncepció és kiépített tanári gárda segítségével.

Innovatív feladatok

Szak-akkreditációk

A beszámolási időszakban a MAB és az FTT engedélyezte a nappali tagozati művelődésszervező szak alapítását és indítását. A szak akkreditálására ösztönzött bennünket az e képzés területén szerzett tizenöt éves gyakorlatunk, valamint a mutatkozó társadalmi igény, amit a magas jelentkezési arányok is jól mutatnak (40 helyre 1998-ban 414 fő, 1999-ben mintegy 760 fő). Meggyőződésünk szerint a művelődésszervező pályára való felkészítés jól egészíti ki a főiskolán folyó tanító- és óvodapedagógus képzést, közös akkreditált felsőfokú szakképzések és szakirányú továbbképzések egészíthetik ki mindhárom szakot. (Akkreditált ifjúsági tanácsadó felsőfokú szakképzés, könyvtárosképzés, művészeti nevelési és animációs szakirányú továbbképzések stb.) A képzés az 1998/99. tanévben 40 államilag finanszírozott és 20 fő költségtérítéssel nappali tagozatos hallgató képzésével kezdődött meg a Társadalomtudományi Tanszék keretében.

Amint azt fentebb jeleztük a beszámolási időszakban a MAB és az FTT engedélyezte a tanítóknak szóló gyermektáncoktató szakirányú továbbképzés megindítását. A képzés iránt a kereslet megfelelő (két évfolyamon 32–31 fő), bár félő, hogy az óvoda-pedagógusok, a tanár szakosok kizárása a képzésből nagymértékben leszűkíti képzési lehetőségeinket, az érdeklődők inkább a magasabb végzettséget igazoló tanárképző főiskolák újabban akkreditált szakjait fogják választani.

Igazi innovációs feladatot jelentett a felsőoktatási törvényben közzétett új képzési szintnek megfelelően kidolgozni az akkreditált iskolai rendszerű ifjúságsegítő szakképzés anyagát. A négy féléves, gyakorlatorientált képzés prevenciós és tanácsadó feladatok ellátására képez ifjúság segítőket, és kreditértékűen kapcsolódik a művelődésszervező és tanító szakokhoz. Az OKJ bejegyzésre, szakalapításra és indításra vonatkozó akkreditációs anyagot — tíz magas szintű ajánlólevéllel — 1997-ben nyújtottuk be. Az MKM OKJ bejegyzésre vonatkozó javaslata alapján, valamint az MKM által igényelt módosítások és a kreditszámítások elvégzése után a képzés alapítási kérelmét a MAB ifjúságsegítő szak néven 1999 áprilisában elfogadta. A képzés iránt érdeklődik az Ifjúsági és Sportminisztérium, az indítási kérelem elfogadása esetén az ISM — pályázati keretből — a 2000/2001 tanévben, zárt beiskolázással lehetővé teszi a képzés azonnali beindítását.

1999. áprilisában nyújtottuk be akkreditációra a Főiskolai Tanács által 1998 végén tárgyalt hagyományismeret oktató szakirányú továbbképzés alapítási és indítási kérelmét, illetve az 1999/2000. évi Programfinanszírozási pályázat keretében kívánjuk a régebben megkezdett munka befejezéseként — végleges formába önteni — bábjaíró szakirányú továbbképzés anyagát.

Közművelődési szakértői, szerkesztői segítséget nyújtottunk a fotóripoter szak megalapításához.

A Továbbképző Központ által menedzselte pályázatok

A rendszerváltást követően az innovációs és továbbképzési feladatok nagy rész csak pályázati úton volt megvalósítható, ezért a TK feladatának tekintette e pályázati kiírások figyelemmel kísérését és pályázatok készítését. A vizsgált időszakban eredményes pályázataink keretében végzett munkánk két témakör köré csoportosítható.

• Hagyományismeret és művészeti nevelés

1995–1998 években törekvéseink a NAT bevezetése kapcsán a hon és népismereti témák körüljárására, a hagyományismeret és az ahhoz kapcsolható művészeti nevelési

területek továbbképzési rendszerének kiépítésére, oktatási segédanyagok kidolgozására vonatkozott.

A koncepció lényege, hogy a BTF Továbbképző Központ az e témakörhöz tartozó szakirányú továbbképzések (gyermektáncoktató, hagyományismeret oktató, bábjátékos oktató) akkreditálása és az 1998. évi programfinanszírozási pályázat keretében kidolgozott országos multiplikátor-hálózat révén képzések szervezésével és segédanyagok közreadásával módszertani segítséget nyújt az e témában érdeklődő pedagógusok számára.

Ezt a célt szolgálta az e témában két alkalommal megrendezett országos néprajzi konferencia, a két PFP pályázat és a Duna televízióval közösen kiírt Élő néphagyomány című országos pedagógus pályázat, amelyre 94 pályamű érkezett.

- Az új szakok tartalmi fejlesztése

az 1998/99. tanévben, a Nyitott Szakképzésért Közalapítványnál a Nemzeti Gyermekek és Ifjúsági Közalapítvánnyal közösen elnyert támogatás keretében megkezdődött az akkreditált iskolai rendszerű ifjúságsegítő felsőfokú szakképzés tananyagainak kidolgozása. A szakanyagok alapján az ifjúsági irodák számára készített CD lemez és multimédiás ismeretterjesztő tananyag jól szolgálja az ifjúságsegítő, a művelődésszervező szakos képzést.

A továbbiakban tartalmi kifejtés nélkül felsoroljuk a Továbbképző Központ keretében menedzselt pályázatokat és az elnyert összeget.

Továbbképző tanfolyamok — pályázati rendszerben

1994/95. évi állami támogatás az intenzív tanfolyamhoz: (300 fő) 2 800 000 Ft

1995/96. MKM: intenzív pedagógus-továbbképző tanfolyamok (300 fő) 2 800 000 Ft

1996/97. MKM: intenzív továbbképzések (300 fő) 2 800 000 Ft

1996/97. OKI PTI: „A NAT implementációjának segítése” tanfolyamok (250 fő) 2 400 000 Ft

Főiskolai szintű innovációs pályázatok menedzselése

A Budapesti Tanítóképző Főiskola és gyakorlóiskolája 1–6. osztályos helyi tantervének technikai szerkesztése, amelyet az OKI megbízás alapján a főiskola oktatói és a gyakorlóiskola pedagógusai országos terjesztés céljából a PROFIL szoftverre készítettek el. (3 000 000 Ft)

Szerkesztői feladatok a Budapesti Tanítóképző Főiskola és gyakorlóiskolája 1–6. osztályos helyi tanterve könyv formájában — országos mintatantervként —

történő megjelentetésére a KOMA–MKM által kiírt pályázat támogatásával. (500 000 Ft)

Szerkesztői feladatok a Budapesti Tanítóképző Főiskola és gyakorlóiskolája 1–6. osztályos helyi tanterve könyv formájában — országos mintatantervként — az Interneten történő megjelentetésére. (80 000 Ft)

Innovációs pályázatok: 15 170 000 Ft

A Budapest Bank Budapestért a hagyományismeret oktatásáért (100 000 Ft)

1995–98. FEFA: Pályázat néprajzi tárgyú oktatási segédanyagok előállítására

1996. Nemzeti Kulturális Alap: támogatás a néprajzi konferencia megrendezéséhez

(450 000 Ft)

1996. KOMA: Támogatás a néprajzi konferencia megrendezéséhez

(150 000 Ft)

1996. OKI: tánc és dráma 1–6. osztályos tantervi modul (120 000 Ft)

1997/98. KOMA: Támogatás A hon- és népismeret, néphagyomány az oktató munkában c. kiadvány megjelentetéséhez. (150 000 Ft)

1997/98 Programfinanszírozási pályázat: Gyermektánc szakirányú továbbképzés és táncos multiplikátorképzés. (1 400 000 Ft)

1998/99 Programfinanszírozási pályázat: A táncos multiplikátorképzés országos bevezetése. (500 000 Ft)

NKA Táncművészeti Kollégium: Mozdulatművészet c. Film megvalósításához (300 000 Ft)

1997–2001. Leonardo program (Grenoble–Torino–Stuttgart–Budapest): A könyvtárak szerepe a kirekesztés elleni harcban. (10 900 000 Ft)

1998/99. Nyitott Szakképzésért Közalapítvány: Ifjúsági tanácsadó képzés tananyaga. Multimédiás és nyomtatott tananyag ifjúsági vezetőknek. (400 000 Ft)

Szponzori támogatások: (870 000 Ft)

A Továbbképző Központ lehetőségeihez mérten igyekszik kapcsolatot teremteni és tartani olyan vállalatokkal és szervezetekkel, amelyek esetenként céltámogatást nyújtanak egy-egy rendezvényhez, akcióhoz.

1997 Elektromos Művek: 100 000 Ft

1998 HÓTÁV: 250 000 Ft

1998 XII. Ker. Önkormányzat: 100 000 Ft

1998 Népszabadság: 50 000 Ft

1999. Budapest Főváros Önkormányzata 500 000 Ft

1999. Örökség Gyermek Népművészeti Egyesület 70 000 Ft (Az Élő néphagyomány c. pályázat támogatására)

Menedzsment feladatok

A Továbbképző Központ munkatársai évente 10-15 országos, esetenként nemzetközi rendezvényen, konferencián, szakmai szervezetekben képviselték a főiskolát, tájékoztatókat tartottak külső intézményeknél a főiskola képzéseiről, rendezvényeiről, közreműködtek felnőttoktatási módszertani kutatásokban, képzésekben.

Előkészítették, szerkesztették, benyújtották és megvalósították a továbbképzési pályázatokat.

Tanfolyami akkreditációs szaktanácsadást végeztek a főiskola belső és külső munkatársai számára, szerkesztették, technikailag kiviteleztek a tanfolyamok alapítási és indítási kérelmeit.

Figyelemmel kísérték az oktatáspolitikai eseményeket, az oktatási piacot, a tendenciákra, a lehetőségekre felhívták az illetékesek figyelmét. Ennek megfelelően egyéb tanfolyamokat szerveztünk. (Művelődésszervező szak felvételi előkészítő tanfolyam (1998, 1999), iskolarendszeren kívüli középfokú pedagógiai asszisztens szakképzés (1996/97, 1997/98) és szakmai vizsga szervezése (Wellness Akadémia 1998/99)

Szakmai teameket hoztunk létre és működtettük a továbbképzésben jelentkező innovatív feladatok színvonalas megoldása céljából. A bevont intézményekkel együtt évente egy-két országos konferenciát rendeztünk.

Hon- és népismeret néphagyomány az oktató-, nevelő munkában	BTF, Néprajzi Múzeum	1996. okt.4-5.	150 fő
A NAT Ember és Társadalom. témakörének filozófiai kérdése	BTF -Filozófia Oktatók Egyesülete	1997. tavasz	40 fő
PAB Budapesti Regionális Konferencia I.	PAB-BTF	1998. ősz	150 fő
PAB Budapesti Regionális Konferencia II.	PA -BTF	1998. ősz	150 fő
A hagyományismeret oktatásáért országos konferencia	BTF	1998. okt.	150 fő
Könyvtárak a kirekesztés ellen országos Leonardo konferencia	BTF	1998. dec.	80 fő
Ifjúsági tanácsadás és önkéntes munka országos tanácskozás	BTF-ISM	1999. május 21	80 fő
Leonardo szeminárium	BTF	1999. május 27-29.	40 fő

Kiadói és szerkesztési feladatok

Családpedagógia I. 1994.

Családpedagógia II. 1994.

Családpedagógia II. (Szöveggyűjtemény) 1994.

BTF Továbbképző Füzetek 1. füzet: Szakvezetői modellkísérlet I. Matematika, 1994.

BTF Továbbképző Füzetek 2. füzet: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig, 1996.

BTF Továbbképző Füzetek 3. füzet: Ember és társadalom az olvasástanítás keretében. 1997.

BTF Továbbképző Füzetek 4. füzet: Konfliktuskezelés az iskolában. 1998.

BTF Továbbképző Füzetek 5. füzet: Hon- és népismeret néphagyomány az oktató-nevelő munkában. 1998.

A Budapesti Tanítóképző Főiskola és gyakorló iskolája helyi tanterve. OKI, 1996.

A Budapesti Tanítóképző Főiskola és gyakorló iskolája helyi tanterve KOMA 1997

Tánc és dráma 1–6. osztályos tantervi modul. OKI, 1996.

Mozdulatművészet oktató videofilm (90 perc) és grafikus magyarázó ábrafüzet 1998.

Multimédiás tananyag ifjúsági vezetőknek. Nyitott Szakképzésért Közalapítvány 1999.

A BTF 1998/99. Évi és 1999/2000. évi alapképzési és továbbképzési programajánlatai.

Személyi és tárgyi feltételek

Személyi feltételek

A beszámolási időszakban a Továbbképző Központ személyi állománya közalkalmazotti jogviszonyú igazgatóból és egy közalkalmazotti jogviszonyú oktatásszervezőből állt. A személyi állományhoz tartozott az 1994/95. tanévben nyugdíjas félállásban Füle Sándor, illetve 1996/97. és 1997/98-ban tanévekben pályakezdő munkanélküliként a Munkaügyi Központok anyagi támogatásával egy évig Halmos Nóra, majd egy évig Bíró Kata oktatásszervezők. Bíró Kata az 1999. január 1-jétől a TK állományába került.

A Továbbképző Központ ez időszakban valamennyi tanfolyami és innovatív munkáját a tanszékek és külső intézmények munkatársainak bevonásával valósította meg.

Tárgyi feltételek

A Továbbképző Központ 1994–97. között igen nehéz feltételek között működött. 1996/97. tanévben átköltözött a fszt. 19. és a 19/a sz. szobákba. A titkárságból és vezetői szobából álló objektum megfelelő feltételeket teremtett a munkához. A hatékony

munkavégzéshez nagymértékben hozzájárult a korszerű irodai gépekkel történő felszerelés (egy közvetlen és két házi telefonvonal+fax, másológép, három db személyi számítógép: 2 db 386-os, 1 db 486-os) és az utolsó évben az Internet és e-mail hozzáférhetőség megteremtése.

Fejlesztési elképzelések

A tanító, óvodapedagógus, illetve művelődésszervező — a későbbiekben az ifjúsági tanácsadó és a fotóriporter — szakokhoz kapcsolható újabb szakirányú szakok kezdeményezése, közreműködés a képzési kreditek, az intézményen belüli és az intézmények közötti ájárhatóságok megállapításában. Külföldi részképzések és nemzetközi kreditek lehetőségeinek kutatása.

A művészeti nevelési továbbképzés (hagyományismeret, tánc, báb) országos gondozói szerepének — pályázatok keretében történő — felvállalása: szakértői, szaktanácsadói munkák, oktatási segédanyagok kidolgozása, az e területen megalapított és akkreditáció, illetve kidolgozás alatt lévő szakirányú továbbképzési szakok kreditjeinek és egymásra épülésének kidolgozása.

A hazai és nemzetközi felnőttoktatás-módszertani kutatások eredményeinek beépítése a pedagógus-továbbképzés gyakorlatába.

A PR munka lehetőségeinek kutatása és fejlesztése. Együttműködés a szakterületekhez kapcsolódó felsőoktatási, szakmai és munkaadói szervezetekkel.

Intenzív továbbképzés 1994/95

Tanító	Magyar + mat. + PPSZ
	Magyar + gyógyaped. + PPSZ
	Magyar + viz. n. + PPSZ
	Szakvezetőképzés
	Néprajz az iskolában
	Családpedagógiai tanácsadó
Tanító össz.	160 fő
Óvodapedagógus	Viz. nev. + PPSZ
	Ének-z.+óvodai anyanyelv+PPSZ
	Ped. kép. f. + óv. anyanyelv + PSZ
	JMT + óvodai anyanyelv + PPSZ
	Játékos természetismeret
Óvodaped. össz	124 fő
Mindösszesen	284 fő

1995/96 I. félév (Művelődési és Köznevelési Minisztérium pályázata)

Tanító	Több út a kezdőszakaszban	30 óra	40 fő
	A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig	120	
	Épülő matematika	40	15
	Az Apple Macintosh...	48	15
	Műv. nev. a tárgykult. fogl.	60	15
	Szoc. veszélyeztetett	40	15
	Mese, mesefeldolgozás módszerei	30	20
	Angol nyelv tanítása alsó tagozaton	40	20
	Szakvezető tanítók továbbképzése	40	30
Óvodaped.	Játékos természetismeret	60	70
Mindösszesen			240

1996 őszi (Művelődési és Köznevelési Minisztérium pályázata)

Tanító	Több út a kezdőszakaszban	40 óra	30 fő
Tanító	„A helyi tanterv és a NAT” – tantervi szakértőknek	60 óra	30 fő
	A Nemzeti Alaptanterv és az iskolai értéksocializáció	40 óra	30 fő
	A cigány gyermekek nev. spec kérdései	40 óra	30 fő
	Művészeti nevelés a tárgykultúra és a képzőművészet foglalkozásaiban	60 óra	30 fő
	Ökológia, környezet- és természetvédelem tanítóknak	60 óra	25 fő
	A NAT matematika...	60 óra	25 fő
	Hon- és népismeret, néphagyomány	60 óra	30 fő
	A szoc. hátrányos helyzetű gyerekek nev. kérdései	40 óra	25 fő
Óvodap.	Játékos természetismeret óvodapedagógusoknak	60 óra	30 fő
	Az óvodai nevelés új dokumentumai	60 óra	30 fő
	Konfliktusok az óvodában: a konfliktuskez. elm. és gyak. kérdései	60 óra	30 fő
	Beszédkultúra, beszédviselkedés és logopédiai problémák	60 óra	30 fő
	Mindösszesen		320 fő

Az OKI Veszprémi Pedagógus Továbbképzési Iroda által „a NAT használatbavételének segítésére” címmel kiírt pályázaton elnyert tanfolyamok 1996–1997. ben

A helyi tanterv készítésének gyakorlati kérdései	60 óra	30 fő
Felkészítés a helyi tanterv kidolgozására angolból és németből	60 óra	30 fő
Ember és társadalom I.	100 óra	30 fő
Ember és társadalom II.	50 óra	30 fő
A hon és népismeret, néphagyomány szerepe az oktató és nevelő munkában	konferencia (96. nov.4–5) tanfolyam 30 óra	150 fő 20 fő
A tárgy és a környezetkultúra integrált oktatása	50 óra	35 fő
A gondolkodási módszerek megalapozása a matematikatanításban	60 óra	20 fő
Összesen		195+150

Tanúsítvánnyal záródó tanfolyamok az 1997/98 tanévben

A tanfolyam neve	óraszám	létszám
Környezeti nevelési tanácsadó (óvodapedagógus) tanfolyam	120	38
Hon- és népismeretek, néphagyományok az oktatásban	30	22
Néptánc tanfolyam	60	33
Számítógép és grafikus zsebszámológép...	30	16

Tanúsítvánnyal záródó tanfolyamok az 1998/99. tanévben

A tanfolyam neve	óraszám	létszám
A konfliktuskezelés elméleti és gyakorlati kérdései	60	17
Lépésről lépésre – személyiségközpontú alternatívák a kisgyermekkorban	60	14
Matematika a játékban	30	20
Környezeti nevelési tanácsadó (óvodapedagógus) tanfolyam (a szakirányú képzés előzményeként)		
Játékos természetismeret óvodapedagógusoknak	60	39
Hon- és népismeretek, néphagyományok az oktatásban	30	23
Néptánc tanfolyam	60	34

Sulinet — Internet	30	4
Számítógép és grafikus zsebszámológép...	30	16
Számítógép és grafikus zsebszámológép...	30	22
Fantázia Gyerme Aerobic őszi	40	51
Fantázia Gyerme Aerobic tavasz	40	47
Az angol nyelv tanításának módszertani kérdései	120	3
Összesen		239

Egyéb költségtérítési tanfolyamok

Év	cím	létszám
1996/97.	Ped. asszisztens (előkészítő a tanító és óvodapedagógus szakokra)	két félév 18
1997/98.	Ped. asszisztens (előkészítő a tanító és óvodapedagógus szakokra)	két félév 12
1998.	Művelődésszervező. felv. előkészítő	65
1999.	Művelődésszervező felv. előkészítő	35

Vizuális Nevelési Tanszék

A tanszéki munka kontinuitása megkívánja, hogy előljáróban felidézzük: az 1989-ben alakult Vizuális Nevelési Tanszék a vizuális nevelés céljának és tevékenységi rendszerének újragondolásával indult. A tanszéki „Korrigált vizuális nevelési program”-jával 1990-ben elnyerte a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Közoktatás-fejlesztési Alapjának támogatását. A programmal mindenre kiterjedő korszerűsítési folyamat indult meg mind a tanítóképzésben, mind a főiskola gyakorló általános iskolájának vizuális nevelésében.

A Pedagógusképző Főiskolák Vizuális Nevelési Kollégiuma néven bejegyzett felsőoktatási egyesület, amely a tanszék kezdeményezésére 1989-ben megalakult a Tanító- és Óvóképző Főiskolák Vizuális Nevelési Kollégiumából nőtt ki (a tanárképző főiskolák és a művészeti egyetemek csatlakozásával), valójában szakmai ernyőként működik, kölcsönös információ- és tapasztalatcseréivel kontrollálja és visszaigazolja, avagy újításokra inspirálja a terület oktatóit. Ebben tanszékünk változatlanul fontos szerepet tölt be, a kollégium elnöke azóta is a budapesti tanszékvezető.

Az egyesület kapott megbízást az Országos Tantervfejlesztő Bizottságtól a négyéves tanítóképzés vizuális nevelési szakterülete tantervének elkészítésére. A műveltségi részterület ajánlati tantervét a Kollégium konszenzussal fogadta el. A munka eredménye, hogy a tanító-képzés vizuális nevelési tanterve és a NAT Vizuális Kultúra fejezete minden tekintetben szinkronban vannak egymással.

Időközben a Kollégium óvóképzős és tanítóképzős szakosztálya önállóságának megtartásával betagozódott az Óvó- és Tanítóképző Főiskolák Egyesületébe. Az 1995/96-os tanévben beindult négyéves tanítóképzéssel házi feladataink egy része intézményközi feladatokként is jelentkezett: a budapesti tanszéktől a tanterv kimunkálása után több új vagy megújított tantárgy szakanyagait és tantárgyi csomagjait is várták a tanítóképzőkben. Ezek egy része már elkészült más részei még készülnek. Költségeikre a Soros Alapítványtól nyertünk pályázati támogatást.

Házunk táján is szépen kibontakoztak a program különböző elemei. A Gyakorló Általános Iskola Vizuális Kultúra Munkaközösségének alsó és felső tagozatos rajztanáraival jó munkakapcsolatunk van. Ehhez a feltételek megteremtődtek azáltal, hogy a NAT, valamint a négyéves tanítóképzős tanterv munkálataiban összecsiszolódott az együttműködő felek szemlélete, s az említett dokumentumok összhangja meg is teremti az egyetértésben való működés törvényi hátterét. Az iskola vezetése pedig messzemenő támogatással állt mindig az együttműködés mellett, azzal is például, hogy megteremtette, és azóta is megőrizte a vizuális kultúra tanításának kiscsoportos kereteit. Az

eredmények pedig szépen kirajzolódnak abban is, hogy tanítási gyakorlatai során a hallgató itt eredményes lehet; már nem fog az elvárások ellentmondásaiba ütközni, mint ahogy ez a kinti iskolákban bizony gyakran megesik. Alkotókéességét szabadabban kibontakoztathatja, mert a felkészítés során elsajátított tartalmak visszaigazolódnak a tanítás gyakorlatában.

Rátérve közvetlenebbül is a tanszék munkájára, ideidézzük a tanszéki programban lefektetett alapelveket, hogy az elmúlt öt év történetét ezek jegyében értékelhessük.

- A színvonalas esztétikai-művészeti nevelés képes humán értékirányultságot vinni a szocializációba. „Az esztétikai nevelés nem úgy foglal helyet a nevelés egészében, mint rész az egészben, hanem mint az egésznek egyik vetülete.” (Poszler György)
- A vizuális nevelés a tárgykultúra-kreativitás mobilizálásával a személyiségben elsősorban az alkotókéességét fejleszti, és elmélyíti az individuumban a kollektív identitás tudatát.
- A vizuális nevelés a kifejező kreativitás mobilizálásával elsősorban a személyiség önismereti komponensét fejleszti, és elmélyíti, gazdagítja a személyiség esztétikai viszonyait.
- A vizuális nevelés a vizuális kommunikációs ismeretekkel és gyakorlatokkal döntően a személyiség kommunikációs képességének fejlesztéséhez járul hozzá, és vizuális területek irányában segíti a kognitív képességek fejlődését.

A vizuális nevelés nem lokalizálódik egyetlen tantárgyra (és nem is készségtárgy). Feladatai vannak a műveltségi területek és tantárgyak mindegyikében.

A tanszék oktatóinak szakmai összetétele — a technika oktatói mellett — szerencsésen lefedi a képző- és iparművészet fontosabb műfajait. A személyi állomány jelenleg: Bálványos Huba Munkácsy díjas grafikusművész, főiskolai tanár, Bakos Tamás grafikusművész, Boza Erzsébet festőművész, Kardos Mária keramikus iparművész, Kovács Imréné dr. főiskolai docens, Preisinger Zsuzsa festőművész, Szabó György szobrászművész, Újhelyiné dr. Pető Éva főiskolai docens, Gerber Pál Munkácsy díjas festőművész, főiskolai adjunktus, Kungl György Munkácsy díjas szobrászművész és Szász Péter festőművész, félállású főiskolai adjunktusok, Dienes Erika báb- és díszlettervező művész, főiskolai tanársegéd, és Vatağ Ágnes textiltervező iparművész, félállású főiskolai tanársegéd. Krassói Erna textiltervező iparművész, és Sánta László festőművész, ny. főiskolai docensek órádással segítenek a munkában. Rajtuk kívül további munkatársakat kell még foglalkoztatnunk, különösen a technika tantárgy oktatásában szorulunk erre rá. Így Köhegyi Jánosné vezető óvónő bábót tanít az esti képzésekben, a

technika tárgykörében pedig Mesterházi Ferenc, Németh Ferenc, Szilvász Ildikó és Valaska Géza tanárok adnak órákat.

Kezdetől törekvésünk volt, a tanszéki programban meg is fogalmaztuk, hogy tankönyveket kell írni, mert a vizuális nevelés területe ebben régóta hiányokkal küzdött. Az évek óta tervezett tankönyvsorozat ebben az időszakban végre a megvalósulás útjára léphetett. A felsőoktatási tankönyvpályázaton a Balassi Kiadó harmadszor is támogatást nyert velünk. Így 1997-ben Bálványos Huba és Sánta László átírták és kibővítették a már működő főiskolai kiadású jegyzetüket, és '98-ra megjelent a kiadónál a Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció c. tankönyv, amit azóta a tanítóképzők majd mindegyikében bevezettek. 1999-re pedig megjelent Bálványos Huba: Esztétikai-művészeti ismeretek, esztétikai-művészeti nevelés c. tankönyve. Harmadikként a Vizuális nevelés pedagógiája van előkészületben, szerzők: Bakos Tamás, Bálványos Huba, Preisinger Zsuzsa, Sándor Zsuzsa (Sárospatak).

1995-ben a tanszék részterületekkel foglalkozó további tankönyvek, illetve tanítói kézikönyvek elkészítésére kapott egy kevés támogatást a Pro Renovanda Alapítványtól. Azóta a tárgykultúra körében az elmúlt öt tanévben készült gyermekmunkák folyamatosan fotózott anyagából kiadásra kész a „Kézműveskönyv”. Szerzők: Bubcsóné Hornyák Klára és Győriné Beke Mária. Ugyancsak elkészült Kardos Máriának a korong nélküli kerámia oktatásáról, valamint Bakos Tamásnak a papírművességről szóló könyve. Sajnos, a sok színes kép igénye miatt a kiadókkal ezidáig nem boldogultunk, nem tartják rentábilisnak e könyveket. Ez a nehézség más könyvterveink megvalósítását is visszavetette. Boza Erzsébet 1998-ban átírta az „Óvodai vizuális nevelés” c. főiskolai jegyzetét, ez azonban megjelenhetett, mert eredetileg is házi kiadásban született meg.

Közben az Iparművészeti Főiskola kollektívája a KOMÁ-nál nagy pályázatot nyert a Tölgyfa Programnak elkeresztelt, a vizuális nevelés egész iskolai vertikumát átfogó tankönyvsorozat tervével. Bubcsóné Hornyák Klára, Kardos Mária, és Preisinger Zsuzsa „KÉP-VILÁG 1” elsőosztályos könyve 1998-ban, a „KÉP-VILÁG 2” 1999-ben jelent meg a tanári kézikönyvekkel együtt.

Évről évre változatos kiállítási programot bonyolítunk le a főépületben, az első emeleti „kiállítási” folyosón. Kezdetektől törekvésünk az is, hogy a főiskola hallgatói számára kiállításokat hozzunk gyermekmunkákból, illetve az, hogy hallgatóink munkáit házon belül közzé tegyük. Okulásul több volt hallgatónk iskolai munkáját reprezentáló kiállítást is rendeztünk, így például Nádler Andrea, Szerémi Lotti, Benkó Csilla tanulóinak munkáiból. Minden tanévben paravánokra, vagy vitrinekbe kerülnek műveltségterület (korábban szakkollégiumos) hallgatóink évközi munkái a kerámia,

a festés, a fotómontázs, a papírművesség, a batik, a szobrászat műfagaival, attól függően, hogy az adott tanévben a csoportok mely területet választották. A Bezerédj utcai épületében dolgozó kollégáink is meg-megrendezik óvodapedagógia szakos hallgatóink munka-bemutatóit festményekből, batikokból, bábokból. Cseréltünk tanuló-hallgatói kiállítást a budafoki Nádasdy Kálmán Művészeti Iskolával. Fogadtuk művészeti tevékenységet is folytató volt hallgatóink munkáját. Oktatóink pedig 1994-ben részt vettek a pedagógusképző főiskolák művésztanáraiknak kiállításán a kaposvári Rippl-Rónai Múzeumban.

A tanító szakon a tanszék „gazdálkodásában húzó ágazat” a vizuális nevelés műveltségi terület nevelő-oktató munkája. Így volt ez a hároméves képzésben is a szak-kollégiummal, jóllehet az már időkereteiben, s így távlataiban is az utolsó évekre el-sorvadt. Beléptettünk egy sor új tan-tárgyat. Van például fotó és mozgókép, bábművészet, művészetszociológia és művészetpszichológia, s mindemellett bővített, újított tematikával mennek korábban is volt tantárgyak. Az első hallgatói csoport eljutott a záróvizsgáig. Őket is megkérdezve, nehézségek, sikerek és tanulságok után átdolgoztuk a tantárgyi struktúrát, amit azóta a Főiskolai Tanács is jóváhagyott.

Az általános tanítóképzésben is javultak a vizuális nevelés pozíciói, s ezzel a tanszék élni tudott. Példának említjük a kötelezően választható stúdiumok bevezetését. Tanévente a hallgatói létszámhoz igazodva és változó műfaji összeállításban 14–15 esztétikai-művészeti nevelési stúdiumot hirdettünk meg. Az összeállításban nagyjából egyenlő arányban szerepeltek a képzőművészet és a tárgykultúra körébe tartozó foglalkozások. A hallgatók vonzódásait követve választhattak. Törekvésünk szerint a cseppben a tenger elv valósult meg azzal, ha foglalkozásaikat megszeretve sajátosságban felismerték az esztétikum és a művészet általános jellemzőit is. Ez által érezhetően differenciálódott a szélesebb művészethez való viszonyuk is, amit a vizsgák tanúsága szerint segítettek a sok-sok képpel zajló esztétikai előadások is. Két tanévben a készülő esztétika tankönyv részleteinek házi sokszorosításával és bőséges kipreparált forrásmunka ajánlatokkal segítettük a hallgatók felkészülését. Végül ez év januárjában megjelent a tankönyv, s ugrásszerű minőségi változás állott be a vizsgákon.

A szemléletformáló elmélettel párosított sokszínű gyakorlat kínálatának gondolatát a hároméves képzésből hoztuk át, de itt teremtdtek meg hozzá a megfelelő feltételek. Budapesti helyzetünket kihasználva módunk volt jó szakembereket felkérni olyan műfajok tanítására, amelyekben mi bizonytalanok lettünk volna. Segítséget ehhez három éven keresztül a Soros Alapítványtól kaptunk.

A tanító szak esti tagozatán a tantárgypedagógiában talán legtapasztaltabb oktatónk, Preisinger Zsuzsa tanít, és óraadóként Benkő Csaba Gyuláné, a Lovag utcai iskola rajztanára, ugyancsak tanterv- és tankönyvszerző, aki benne van a mindennapos iskolai tanítás gyakorlatában máig is. A gyakorlati foglalkozásokhoz aránytalanul kevésnek bizonyuló órakeretben hallatlan erőfeszítéssel próbáltak mindezekig helytállni. A harmincpercesre rövidített tanórák azonban megítélésük szerint már ellehetetlenítik a tantárgyi követelmények, mindenekeelőtt a képességfejlesztés teljesítését. Az esti képzési forma megérett a reformra.

A tanszék folyamatos kutató-fejlesztő munkájának legsokrétűbb, ugyanakkor leglátványosabb területe a fénymásoló bevezetése az oktatásba. A fénymásoló géppel előállítható (másolt, nagyított-kicsinyített, sokszorosított) képet be lehet, és be kell illeszteni az oktatási program minden olyan folyamatába, ahol az pedagógiai hasznot ígér anélkül, hogy a folyamat egymásra épülő pszichológiai mozzanatait, s az alakítandó készségek bármelyikét is kiiktatná. A vizuális úton elsajátítandó ismeretek és információk mennyisége rohamosan növekszik, a vizuális képességek kialakításához szükséges oktatási idő viszont egyre fogy. Jobb arányok elérését hátráltatják a hagyományosan bemerevedett időigényes módszerek: végeztettünk és máig is végeztetünk például olyan feladatokat, amelyeknek egyes munkafázisait a gyermekek már rutinszerűen elvégzik, — tehát már gyakorlásnak sem vehetők, — de kiiktathatatlanok lévén, idejük holt időnek számít az oktatás szempontjából. Ezeket ki kell váltani.

Első támogatást ehhez a programhoz a tanszék 1993-ban nyerte az „Alapítvány a Magyar Felsőoktatásért és Kutatásért” pályázaton. Majd 1997-ben a Felsőoktatási Programfinanszírozási Pályázaton nyert támogatás segítségével a főiskola Gyakorló Általános Iskolájának rajztermébe is beállíthattunk egy fénymásoló gépet. Így az oktatásban — mind a tanítóképzésben, mind a gyermekeknél — rendszeressé, mondhatni folyamatossá vált a fénymásoló használata. Mind a hallgatók, mind a gyermekek esetében élményteli tevékenységformák születtek, amelyek a fantázia pedagógiai serkentésének s a kreativitásnak újféle készségstruktúráját bontakoztathatták ki.

1999 tavaszán a József Attila Alapítvány meghívására nyilvános kiállítást, majd ezt követően hazi bemutatót rendeztünk a program eredményét mutató válogatott gyermek- és hallgatói munkákból.

A Képzőművészeti és az Iparművészeti Főiskolával közösen 1995-ben FEFA pályázaton támogatást nyert a tanszék egy módszertani bázis közös kiépítésére. A Matematika Tanszék vezetőjétől, Radnainé Szendrei Júliától pedig kaptunk egy Macintosh gépet, a programtól pedig két nagyobb gépet, nyomtatót és szkennert.

A közös FEFA programban jutott Kardos Máriának egy angliai kerámia tanulmányút. A tanszék pedig feladatul vállalta ebben egy a tárgykultúra főiskolai és általános iskolai oktatását segítő CD szakanyagának elkészítését. Bakos Tamás, Beke Mária, Bucsóné Hornyák Klára, Kardos Mária és Bálványos Huba ezt határidőre el is készítették.

Másik, a számítógépekre alapozott, ugyancsak nagyobb horderejűnek ígérkező kutató-fejlesztő programunkat a Soros Alapítvány támogatásával indítottuk. Témája: a vizuális nyelv számítógépes oktatóprogramjainak megalkotása és bevezetése pedagógusok és gyermekek képzésébe. A Nemzeti Alaptanterv Vizuális Kultúra fejezetében mind a 4., mind a 6. osztály végére írt részletes követelmények a vizuális nyelv tananyagaként előírják az elemek képsíkon való elrendezését, illetve a különböző típusú kompozíciók hatásának tanulmányozását, s minimális teljesítményként is elvárják a vizuális nyelv kompozíciós eljárásainak a kifejezési szándékkal adekvát használatát.

Szlávi Péter és Zsakó László, az ELTE TTK Számítástudományi Tanszékének oktatói által elkészített szoftverrel a hallgató /a tanuló/ gyakorolhatja a díszítőtervezést a készlet elemanyagával, illetve a bevitt saját tervezési motívummal. Végignézheti az alapvariációkat, kombinálhat elképzelése szerint, majd választania kell adott, vagy ízlése kínálta szempontok szerint. Készíthet különböző ritmusképletek szerint különböző tárgyi, környezeti funkciókra fríz és terület változatú díszítmény terveket. Továbbá a programmal a hallgató (a tanuló) gyakorolhatja, próbálgathatja, megismerheti a különböző kompozíciós képi hatásokat a képiség különböző funkcióiban. Variálhatja a képező formátumait, a képelemek helyzeti és minőségi viszonyait. A kötött és a szabadabb kompozíciós rendezéshez a program olyan elemi formakészlettel rendelkezik, amelyből transzformációval, és konstruálással további elemek építhetők. Ezek azután többféle rendezési elv mentén átmozgatással és további transzformációkkal óriási változatosságot kínálnak.

A programot rövid kísérleti szakasz után az 1999/2000-es tanévben vezetjük be mind a hallgatók, mind a tanulók oktatásába. A program „talpraállításában” sokat köszönhetünk Kovács Diana negyedéves hallgatónak, aki két féléven át volt demonstrátorunk.

A Szemléltetés módszertana tankönyvünk felmérésekkel történő előkészítésében pedig másik negyedéves demonstrátorunknak, Surmann Krisztinának tartozunk köszönettel.

A hároméves képzés utolsó évében tíz fővel Báb Szakkollégiumot is indítottunk az a céllal, hogy az általános iskola alsó tagozatában bábozni szerető és tudó pedagógusokat képezzünk. Erre a Nemzeti Alaptanterv követelményeinek belépése miatt a

négyéves képzésben is szükség lenne. Az aszinkronításnak az az oka, hogy a NAT a négyéves tanítóképzés tantervének elfogadása után jelent meg, emiatt a báb tantárgyszerű bevezetése a négyéves tanítóképzés tantervébe a legutóbbi időig késett. Egy a napokban elfogadott kezdeményezésünk már biztató, mi heti egy órát kihasítottunk az általános képzés órakeretéből, s most várjuk, ki tesz hozzá legalább még egyet a magáéból a mi heti egy bábóránkhöz.

A négyéves tanítóképzés utolsó féléve tanítási gyakorlatainak és a záróvizsgák tapasztalatainak értékelése ambivalens módon igazolta a tanszék törekvéseit. A zárókra kialakított budapesti szisztéma, hogy ti. gyakorlati koncepcióval álljanak elő hallgatóink, a mi műveltségi területen hallgatóinknál bevált. Bízunk is benne. Azon túl, hogy a hallgatók sokrétű konzultációs segítséget kaptak a tanszék oktatóitól, gyakorlottabbak voltak a szisztémában eleve, mert nálunk a szigorlatnak is volt már egy ilyen eleme. A más műveltségi területeken inkább a tantárgy-pedagógiai receptek felmondását tapasztaltuk, mintha a hallgatók nem vették volna tudomásul az önálló koncepcióra vonatkozó elvárásokat. Valószínűnek tartjuk, hogy ugyanerről szól az a hallgatói felmérési eredmény is, ami szerint a gyakorló tanításaihoz a vizuális nevelési tanszéktől kapott municiókat kevésbé tudták felhasználni. Mi valóban nem adunk tantárgy-pedagógiai algoritmusokat. A gyermekek kreativitásának kiépítéséhez kínálunk ugyan változatos módszereket, de azokat nem lehet se receptszerűen, se rutinszerűen alkalmazni. A hallgatói kreativitást mi leginkább azoknál tudjuk „működésbe hozni”, akik ehhez hozott adottságokkal, kedvvel, elhivatottsággal állnak hozzá. A végrehajtó pedagógusi mentalításra ráállított pedagógusok (és hallgatók) rajzórái gyakran látványosak, de többnyire rontanak inkább, sem mint használnának.

Jórészt az oktatói munkán lemérhető eredményességünk vizsgálatára 1999-ben demonstrátori segítséggel (Surman Krisztina) kérdőíves felmérésbe kezdtünk. A nem végleges kiértékelés is azt mutatja, hogy az elfogadhatónál (a programozottnál) jelentősebb különbség mutatkozik a vizuális és a többi csoport hallgatói között felkészültségben, kreativitásban, egyáltalán: a műveltségi területhez való érzelmi-értelmi viszonyban is. Foglalkozásainkon általában jól érzik magukat, de sokan ódzkodnak a tárgy tanításától.

A négyéves képzés tapasztalatainak értékelése egybeesik a kreditrendszerre való áttérés munkálatainak elindulásával, a választott műveltségi terület és az általános tanítóképzés kialakítandó moduljairól folytatott kollégiumi konzultációkkal. Törekvéseink szerint ebben az újabb szakaszban is meg kell őriznünk az összhangot a tanítóképzés vizuális nevelési mihelyei között.

Az óvodapedagógus szakon az 1989-es ONP bevezetése és az ekkor stabilizálódott optimális keretek a képzés átdolgozását tették szükségessé, s ez élt is 1995/96-ig. 1996-ban megjelent az új „Alapprogram”, és ekkor új óra és vizsgaterv lépett érvénybe. Ezek a körülmények a képzés tartalmának újabb átprogramozását vonták maguk után. Közösen kidolgoztunk egy keretprogramot, amely egyformán érvényes a nappali és az esti képzésre is. (Említésre méltó újdonság ebben a 6. félév kötelezően választható programkínálata.)

A szak nappali és esti tagozatának szakmai gondozását ez idő alatt is Boza Erzsébet főiskolai docens látta el, mint megbízás, kinevezés és munkacsoport nélküli munkacsoport vezető. Elsősorban az Ő személyéhez fűződik a tananyag szervezése, továbbá az egységes és közös értékelési szisztéma kimunkálása, s a komplex kollokviumi tételek kialakítása. Mindezek együttesen biztosítják a képzés megközelítőleg azonos színvonalát, valamint az intézményen belüli átjárhatóságot a nappali és az esti képzés között. A közös értékelés azt jelenti, hogy a félév végi munkaértékelések évfolyamonként közösen zajlanak, az évfolyamot tanító minden oktató minden évfolyamos munkát láthat, s az értékelésben egységes szempontokat kell érvényesítsenek (emellett évközben is látják egymás csoportjainak munkáit a tanári szobában...).

A kötelezően választható fakultációink közül hagyományóvó tartalommal '97-ben az Ének-zenei Tanszékkal indítottunk stúdiumot. Ehhez '98-ban csatlakozott a Természettudományi Tanszék is. A három tanszék együtt dolgozta ki a programot, ilyen komplex, integrált stúdium eddig még nem volt a főiskolán. Indításához az Ének-zenei Tanszékkal közös pályázatunkra a Soros Alapítványtól nyertünk támogatást. Egy önálló tanszéki pályázatunkkal pedig a komplex óvodai vizuális nevelésre kaptunk támogatást az MKM-től.

Az óvodapedagógus szak esti tagozatainak szakmai felügyeletét is Boza Erzsébet látja el. A gondok megegyeznek a tanítós esti tagozat gondjaival.

Pályázati pénzekből elkészültek a B épületben azok a kiállítási fali tárlók, melyekben nemcsak hallgatói munkákat, de műalkotásokat is kiállíthattunk. Hibás kivitelezés miatt azonban egy ideje ezeket nélkülözni vagyunk kénytelenek. Elkészültek viszont a bábmódszertan oktatásához nélkülözhetetlen paravánok is, ugyancsak pályázati keretből.

Az óvodapedagógus szakon is, de a nagyobb érdeklődés miatt főként a tanító szakon oktatóink folyamatosan hirdettek és vezettek fakultatív foglalkozásokat. Csak felsorolásszerűen: Krassói Erna (batik), Somogyi Béláné (óraadóként foltvarrás), Orient Enikő (óraadóként foltvarrás), Szabics Ágnes (múzeumpedagógia), Boza Erzsébet (honismeret), Gerber Pál (kortárs művészet), Szabó György (fotó, illusztráció), Bakos

Tamás (papírművesség), Kardos Mária (kerámia, népművészet), Bálványos Huba (vizuális kultúra).

Az utóbbi években a tanszék legnagyobb vállalkozása volt az egri Eszterházi Károly Tanárképző Főiskolától átkért levelező tagozatos rajztanár-képzés négy félévének végigvitele. Itt az időkereteket mi alakíthattuk, ráadásul a hallgatók nagy akarással dolgoztak. Döntő többségük az elmúlt mintegy tíz évben náluk volt rajz szakkollégista, s mindnyájukat akkor is a jók között tartottuk számon. Oktatóink számára örömmel volt velük dolgozni. 40-en voltak, szép kiállítással búcsúztak el. Szeretnének visszajárni. Jelenleg mintegy 90 százalékuk tanít felső tagozatban!

Idők folyamán két külföldi pedagógusképző intézménnyel alakultak tanszéki szakmai kapcsolataink. Egyik a holland Pedagogische Hogeschool de Kempel Helmond-ban, a másik a németországi Pedagogische Hochschule Schwäbisch Gmündben. Hár-munknak együtt volt egy sikertelen Tempus pályázatunk is. Az oda-vissza utazásokkal zajló oktatói tapasztalatcserék a kölcsönös szimpátiát idővel baráti kapcsolattá érlelték mindkét féllel. 1998 májusában már hetedszer utazhatott az éppen harmadéves vizuális csoport nyolc hallgatója Hollandiába úgy, hogy a holland fél messzemenően segítette anyagilag is az utazások megvalósulását. Csereként a magyarul is beszélő Jaring Landman professzor a holland intézet költségén hozott mindig Magyarországra bérelt kisbusszal 8-8 hallgatót. Az intézményeink közötti együttműködési szerződés keretében pedig az 1998/99-es tanévben Albrecht Vogel német professzor német nyelven tartott egy tíznapos tömbösített féléves kurzust a másodéves német műveltségi területes hallgatói csoportnak. Viszonzásul Kardos Mária tanított kerámiát a német főiskolán.

Az 1996/97-es tanévtől egy tanszéki keretben dolgozunk a technika munkacsoport-tal. A csoport két tanára, Kovács Imréné dr. és Újhelyiné dr. Pető Éva főiskolai docen-sek.

A Technika csoport életében komoly változásokat hozott az elmúlt időszak. Az ok-tatómunkánkat jelentősen három tényező befolyásolta: a NAT bevezetésével rájuk há-ruló feladatok, a 4 éves képzés keretében megnövelt óraszám, a tartalmilag is megújult alapképzés és a műveltségterületi képzés elindítása.

A NAT elfogadásával tisztázódott a háztartástan szerepe és viszonya a technikai neveléshez. Alapfeladat ennek megfelelően kibővült: nappali és esti tagozaton egyaránt a hallgatók technikai ismereteinek, módszertani kultúrájának fejlesztésén túl képesek legyenek a 6–10 éves tanulókat felkészíteni a háztartás, az önellátás napi feladataira. A Technika és tantárgypedagógiája tantárgy négy félévben, heti 2 órás gyakorlat, illetve előadás keretében nyújtja az Életvitel és gyakorlati ismeretek műveltségi terület oktatá-

si és képzési feladatainak 1–4. osztályos ellátásához szükséges ismereteket. Az a törekvés, hogy mindezt egységes folyamatba szervezve, integráltan valósítsák meg.

Nagyobb szerepet kapott oktatómunkában a technikai és környezeti problémák társadalmi — gazdasági összefüggéseinek felismertetése. Foglalkoznak az egészséges életmódra nevelés, a közvetlen környezet kulturált alakításának gyakorlati teendőivel. Az óraszámok növelése esélyt ad arra, hogy a tárgyak tervezésében, készítésében és értékelésében gyakorlati kompetenciát szerezzenek a hallgatók.

A megnövekedett feladatokat az alapképzésben a csoport 2 főállású oktatója és 5 óraadó oktató látja el. Szakmai ismereteik, többéves felsőoktatási tapasztalatuk révén készek a megújult ismeretanyag átadására, a kreatív munkát igénylő foglalkozások hatékony irányítására. A felmérések szerint a hallgatók is jónak ítélték a képzésünk szintjét a szakmára való felkészítés tekintetében.

A szűkös pénzforrások ellenére lehetővé tette a főiskola vezetése, hogy jobb minőségű természetes és feldolgozott anyagokkal dolgozzanak. A legszebben sikerült, legötletesebb hallgatói munkákat folyosói vitrinekben helyezték el. Különösen az alsó tagozatos tanítás során felhasználható tárgyak, szemléltető modellek bemutatását tartják fontosnak.

A gyakorlati képzésnek, különösen a csoport előtti tanítási gyakorlatoknak szakterületen meghatározó jelentősége van. Ennek megfelelően a két főállású oktató, akik megosztva a tantárgypedagógiát is tanítják, szinte erőn felül vannak jelen ezeken a foglalkozásokon. A hallgatók sikereket értek el a BTF Gyakorló Általános Iskolában meghirdetett versenytanításokon. 1998-ban a technika tanításával II. helyet, ebben a tanévben VI. helyet, háztartástan téma tanításával IV. helyet szereztek.

A Technika csoport irányításával készült szakdolgozatok tantárgy-pedagógiai megközelítésűek, jól hasznosíthatók a tanítás során. A tanítójelöltek a háztartástan tanításának módszertanával, a környezetkultúrával foglalkozó témákat dolgozzák fel nagyobb számban. Annak ellenére, hogy nem tanítanak az Óvodapedagógus szakon, meglepően nagy számban választják az ott kiírt, a hagyományörző óvodai neveléshez, az óvodai tárgykultúrához kapcsolódó témákat.

A hallgatókkal közösen folytatott tudományos munka szép sikereket hozott az Országos Tudományos Diákköri Konferenciákon. A technika tantárgy-pedagógia szekciójában a zsűri 1997-ben I. díjjal jutalmazta a háztartástan témájú diákköri dolgozatot, 1999-ben III. helyezést ért el az építészeti ismeretek tanítását feldolgozó munka.

Alapképzésben vállalt feladatokhoz szorosan kapcsolódik a BTF Gyakorló Általános Iskola helyi tantervének elkészítése. Ez a feladat indította el a tanszék két munkacsoportja között a szakmai együttműködést. Az OKI megbízása alapján PROFIL szoft-

verre írt, majd 1997-ben könyv formájában országos mintatantervként megjelent munka részeként — a szakvezetők részvételével — Bakos Tamás és Kovács Imréné dr. dolgozta ki sikeresen a Tárgy- és környezetkultúra integrált tantervét. Az OKI pályázatát elnyerve, támogatott továbbképzésként hirdették meg 1997-ben az 50 órás Integrált Tárgy- és környezetkultúra tanfolyamot, amelyen 35 tanító és tanár kolléga vett részt. A tanfolyam sikeréhez a természetismeret – vizuális nevelés – technika integrált oktatásának pedagógiai–pszichológiai jelentőségét feltáró Bálványos Huba és Bakos Tamás kollégák, a tematikát kidolgozó Kovács Imréné dr. valamint a Természettudományi Tanszékét előadói és gyakorlatvezetői munkájával képviselő Pákozdi Erika járult hozzá.

1998-ban a Technika munkacsoport részt vett a hallgatók önálló tanulását segítő programok kidolgozásában. Kovács Imréné dr. egyrészt a multimédia technika feladatokban való kreatív alkalmazására írt programozott tananyagot, másrészt Tanulás és tanítás tevékenységgel címmel írt tanulmányt. E munkában Lénárd András szakvezető kísérletét is elemzi, aki a ROBOT EVOLUTION oktató építőjáték technikai nevelésben való felhasználását mutatta be 3. osztályos technika órán. Az oktatójáték alkalmas a robottechnika, a robot programozás alapismereteinek elsajátítására. Ennek igazolására Építsünk robotot! címmel a főiskolai technika oktatást segítő, önálló tanulásra alkalmas tananyagot dolgozott ki óraadó kollégánk, Németh Ferenc.

A szakmai szervezetek közül az OTE Technika–Háztartástan szakbizottság munkájában való részvételük a legfontosabb. Rendszeresen megvitatják a tananyag, a szakkönyvek, a szigorlatok és államvizsga tételek kérdéskörében kialakítandó álláspontot az alapképzés és műveltségterületi képzés tekintetében. A Vizuális Nevelési Tanszék oktatóiként tagjai a Tanító- és Óvóképző Főiskolák Vizuális Nevelési Kollégiumának. E szervezet rendezett 1997-ben konferenciát a Tárgy- és környezetkultúra oktatásáról, a technikai nevelés és a vizuális nevelés közötti lehetséges kapcsolódási pontokról. A témához illeszkedve Ujhelyiné dr. Pető Éva a LEGO DACTA program tapasztalatairól tartott előadást. A Természet- és Környezetvédő Tanárok Egyesületének 1994 óta tagja Kovács Imréné dr. Az Életvitel és gyakorlati ismeretek műveltségi terület környezeti nevelési feladatairól, a helyi tantervbe beépíthető tevékenységekről két alkalommal tartott előadást az egyesület tanfolyamain. 1997. novemberében a Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia vitáján az Életmód szekciót vezette.

A főiskola közéletében, a bizottságok munkájában is kaptak feladatokat. Kovács Imréné dr. a Főiskolai Tanács tagja, a Tanulmányi Bizottság vezetője, a Gazdasági Bizottság tagja. Ujhelyiné dr. Pető Éva az Oktatási Bizottság tagja.

Családi, háztartási, gazdasági ismeretek műveltségterületi képzés

A hallgatókat arra készítik fel e műveltségterületen, hogy a változó gazdasági, technológiai illetve ökológiai feltételek figyelembevételével, szakszerűen tudják megoldani az önellátással, otthonteremtéssel, egészséges életmódra neveléssel kapcsolatos feladatokat az alapképzés 1–6. évfolyamain.

Feladatok között szerepel a célszerű, gazdaságos, esztétikai szempontokat is figyelembe vevő lakástervezés, lakberendezés bemutatása. Foglalkoznak a lakás ápolásával és karbantartásával, a háztartási feladatok környezetkímélő megoldásaival. Néprajzi feljegyzések, kultúrtörténeti dokumentumok feldolgozásával eltérő gazdasági-társadalmi-kulturális helyzetű családok mindennapi életét, háztartásszervezését elemezik. A korszerű táplálkozási szemlélet formálása, a táplálkozáskultúra fejlesztése alapvető feladat éppúgy, mint a hallgatók közgazdasági szemléletének, gondolkodásának, valamint kritikus fogyasztói magatartásának formálása.

A szerteágazó, több tudományterületet érintő képzés részben a Neveléstudományi, a Társadalomtudományi és a Természettudományi Tanszék oktatóinak, részben külső óraadók közreműködésével az 1995/ 96-os tanévben indult. A Családi, háztartási, gazdasági ismeretek műveltségi területet választó hallgatók első csoportja az 1998/ 99-es tanévben eredményesen záróvizgázott.

A műveltségi terület tantárgyainak gondozása Kovács Imréné dr. feladata. A képzési célok és feladatok meghatározásában, a tantárgyak tematikájának kidolgozásában az Országos Tantervfejlesztési Bizottság Háztartástan albizottságának tagjaként vett részt. Azt megelőzően a TIT Háztartások Érdekvédelmi Szövetségének titkáráként foglalkozott a Háztartásgazdaságtan tanításának kérdéseivel. 1996-ban a Győr–Sopron–Moson Megyei Pedagógiai Intézet és a TIT Háztartások É. Szövetsége közösen rendezett továbbképzésén előadást tartott a háztartástan helyi tantervének kidolgozásáról. A tantárgyak egy részét tanítja, a műveltségterületi csoport előtti tanítási gyakorlatot vezeti. A tantárgy-pedagógia kérdéskörével foglalkozva, a Műszaki Könyvkiadó felkérésére 1997-ben kidolgozta a Háztartástan 1–4. osztályos tankönyveinek koncepcióját, ellátta a sorozatszerkesztői feladatokat is. A műveltségterületi csoport előtti tanítási gyakorlaton az 1. osztályos tankönyvet sikeresen alkalmazták a BTF Gyakorló Általános Iskolában, ahol a tankönyvírók egyike, Seres Kálmánné volt a szakvezető.

Erősíti a műveltségterületen folyó munkát Kovács Imréné dr. több éves munkakapcsolata a Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Főiskola Kereskedelmi Intézetével, ahol háztartásökönómia–életvitel szakos tanárképzés is folyik.

A folyamatos tantárgyfejlesztő munkán belül különösen az a követelmény igényli a képzésben résztvevő kollégák összehangolt tevékenységét, amely szerint a leendő tanítónak modellértékű életvitelt kell képviselnie, amelyben az élet, az egészség, a család, a munka tisztelete és szeretete a központi érték.

Gyakorló Általános Iskola

Gyakorlóiskolánk az elmúlt öt tanévben folytatta kettős funkciójából adódó feladatainak — közoktatási és felsőoktatási — maradéktalan ellátását. Fő törekvésünk változatlanul az volt, hogy ezen feladatoknak egy gyakorlóintézménytől elvárható magas színvonalon tegyünk eleget.

Pedagógiai munkánk személyi feltételeit — a főiskola tanszékeivel szorosan együttműködve — változatlanul biztosítani tudtuk, bár az elmúlt évek során rendszeresen adódtak személyi változások is gyermekvállalás, nyugalományba vonulás miatt.

Az 1998/99. tanévben iskolánkban vezetőváltás is történt. 1982-től 1998-ig Bereczki Lászlóné volt a gyakorlóiskola igazgatója. Háromszori újraválasztása bizonyította, hogy tantestületünk elismerően nyilatkozott munkájáról. 1998 végén nyugdíjba ment. 1998-tól Süle Ilona iskolánk igazgatója, aki 1982 óta szakvezetőként dolgozott intézményünknel.

Tantestületünk jelenleg 44 fős, nyolc kollégánknak van egyetemi végzettsége azon a szakon, amelyen tanít. Közülük hárman alsó és felső tagozaton is tanítanak. Négyen felsős tanulóink nevelésén, oktatásán fáradoznak, egy kollégánk pedig alsó tagozaton használja egyetemen szerzett tudását. Jelentős a két főiskolai végzettséggel rendelkezők száma is. 18 kollégánk sorolható ide. Öröndetes, hogy majdnem minden szakvezetőnk beletartozik ebbe a csoportba, így tudásukkal a hallgatók képzésének színvonalát is emelik.

A közoktatásban történt változások lehetőséget adtak a tankönyvíráshoz. Ebben a munkában részt vállaltak kollégáink is. Bubcsóné Hornyák Klára vizuális nevelés, valamint technika tankönyvet, Szabó Ágnes és Seres Kálmánné háztartástan könyvet írt, Lénárd András pedig alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tankönyvek írója.

Nemoda Judit kolléganőnk a Dinasztia Kiadó felső tagozatos nyelvtan könyveit lektorálta, valamint az egyik szerkesztője a Magyar Szókincstár c. könyvnek. Tantesületünk több tagja szerepel az országos szakértői jegyzéken. Mesterházy Ferenc, Csonkáné Liszka Ágnes, Illyés Józsefné, Huba Józsefné, Bereczki Lászlóné, Gajdóné Gödény Andrea, Horváth Attiláné, Lénárd András, Tátrai Ildikó vállaltak ilyen feladatot az elmúlt időszakban.

A XII. kerület pedagógiai munkájába is bekapcsolódtunk. Bubcsóné Hornyák Klára egy évig volt a vizuális nevelés tantárgygondozója. Zámbo Istvánné jelenleg az alsó tagozatos ének-zene tantárgy szaktanácsadója. Kuti Zsuzsa az FPI angol nyelvi szaktanácsadója, valamint a British Council országos társtanácsadója.

A főiskolai hallgatók képzéséhez igyekszünk olyan pedagógiai és szakmailag jól képzett tanárokat alkalmazni, akik a négy éves tanítóképzés 5–6. osztályra is felkészítő iskolai gyakorlatába mint szakvezetők bevonhatók. Kollégáink többsége alkalmas erre a feladatra, és nagy kedvvel kapcsolódtak be — e tanévben először — a műveltségterületi gyakorlati képzésbe 5–6. osztályban tanító kollégáink is. Felső tagozatunk változatlanul gyakorlási teret biztosít az ELTE Tanárképző Főiskola Karának, jelenleg hat felső tagozatos kollégánk lát el ilyen irányú feladatokat is. Törekvésünk az, hogy felső tagozatunk mindinkább a tanítójelöltek 5–6. osztályban való tanítási gyakorlatának biztos bázisa legyen. Az 1996/97-es tanévben gyakorlóiskolánk nevelőtestülete — a főiskolai tanszékekkel szoros együttműködésben — a Nemzeti Alaptanterv szerint elkészítette iskolánk pedagógiai programját és helyi tantervét. Kollégáink nagy felelősségtudattal láttak hozzá ehhez a rendkívül összetett feladathoz, tudatában lévén annak, hogy amit megtervezünk, az hosszú évekre meg fogja határozni oktató-nevelő munkánkat. Helyi tantervünk a Művelődési és Köznevelési Minisztérium által kiírt tantervi pályázat díjnyertes pályaműve lett.

Munkánk tárgyi feltételei az elmúlt tanévekben — az egyre nehezedő anyagi helyzet ellenére is — biztosítottak voltak.

Fenntartónk, a Tanítóképző Főiskola igyekszik a lehetőségekhez mérten minden támogatást megadni működésünkhöz. Elmondhatjuk, hogy az alapvető szemléltető eszközök minden osztályban és minden tantárgy tanításához a rendelkezésünkre álltak. Munkánkat könnyítendő 1998 őszén új fénymásológépet állíthattunk munkába. Tárgyi feltételeink biztosításában igen jelentős szerepet játszik az 1991 óta működő Értetek Gyakorló Általános Iskola Alapítvány, amely kiemelten kezeli az idegennyelv-oktatást, annak személyi és tárgyi feltételeit. Támogatásával biztosítható a magasabb óraszám, a korszerű magnetofonok, a fénymásoló az idegennyelv tanításához. Ezen túlmenően feladata a gyakorlóiskola működésének széles körű támogatása. Számítógépparkunk korszerűsítésében is jelentős szerepet vállalt az alapítvány. 1998-ra ezen eszközeink elavultak, és nem is egységesek. Sajnos, ezen a területen egy minőségi ugrás még várta magára. Az alapítvány az erdei iskolák és a tanulmányi kirándulások, táborozások lebonyolításához a rászoruló gyerekek számára támogatást ad. Finanszírozza az oktatástechnikai és szemléltetőeszközök beszerzését, a folyosói bútorzat cseréjét, a hangtechnikai eszközpark fejlesztését. Az adó 1%-ának felajánlási lehetősége óta igen jelentős jövedelemhez jutott, aminek segítségével az 1997/98. és 1998/99. tanévben, 1,8-1,8 millió forint értékben segítette a gyakorlóiskola működését.

Nagy segítséget jelent ezen a téren a különféle pályázati lehetőségek igen széles körű kihasználása is. Szinte minden lehetőséget megragadunk, hogy a különböző eszkö-

zökön túl például a táborozásokhoz, erdei iskolák szervezéséhez sporteseményekhez tudjunk támogatást szerezni. Bubcsóné Hornyák Klárának, Mihalovics Csillának, Huba Józsefnének, Legényné Csikós Arankának és Majorszky Klárának volt sikeres pályázata ezen a területen.

Az elmúlt években a legjelentősebb összegeket a Soros Alapítvány juttatta intézményünknek számítástechnikai eszközök és pénz formájában. Bubcsó Istvánné pályázata eredményeképpen jutottunk ezen a módon egy filmfelvevőhöz és egy fotó másolására is alkalmas fénymásológéphez. Dercsényi Krisztina 2 alkalommal nyert számítógépet a könyvtárnak, valamint a Nemzeti Kulturális Alapon keresztül nyert egy hanglemegyűjteményt is. Lénárd András nyert egy számítógépet Orbis Pictus '99. c. programjával, ami egy számítógépre vitt demonstrációs gyűjtemény kép-, szöveg- és hanganyaggal összekapcsolva.

A XII. Kerületi Önkormányzat is juttatott pályázati formában 2 millió forintot céljaink megvalósításához az 1994/95-ös évben. Azóta sajnos az önkormányzati pályázatokon nem vehetünk részt, pedig tanulóink 2/3-a XII. kerületi lakos.

Az elmúlt öt évben egyre gyakrabban kellett javítási munkálatokat végezni iskolánk épületén, s a továbbiakban is komoly karbantartási munkák elé nézünk. Nem csekély ezek anyagi kihatása. 1998 nyarán 1,5 millió Ft értékben végeztek tetőjavítási munkálatokat iskolánkon és javították tornatermünk parkettáját. 1999. nyarán 2,1 millió Ft értékben történtek különböző felújítási munkálatok: festés, portaáthelyezés, lambériázás, ill. a fizika előadó korszerűsítése. Az elkövetkező időben is igyekszünk olyan felteteleket biztosítani nevelő-oktató munkánk végzéséhez, hogy olyan iskolaként működhessünk, ahol kiemelt szerepet kap a hagyományos értékek megőrzése, a tudás, a munka megbecsülése, a morális értékek képviselése.

A gyermekek és a felnőttek között kölcsönös tiszteleten, empátián, tolerancián alapuló kapcsolatot kívánunk kialakítani és fenntartani. Törekvésünk az iskolához való pozitív viszony megalapozása, az értelmi képességek sokoldalú fejlesztése, a kreativitás kibontakoztatása, az alkotási kedv felkeltése és megőrzése, életigenlő fiatalok nevelése.

Mindezeknek tükrében fő feladatainknak a tehetségfejlesztést, a felzárkóztatást, a személyiség sokoldalú kibontakoztatását jelöltük meg.

Számos intézkedésünk szolgálja e nagy léptékű cél- és feladatrendszert. A mindennapi magas színvonalú, igényes oktató-nevelő munka mellett szakkörök, klubok, tanfolyamok állnak tanulóink rendelkezésére. Versenyeken, pályázatokon, kiállításokon, házi és kerületi bajnokságokon szerepelhetnek, teszik is ezt igen kimagasló eredmények elérésével. Az önálló ismeretszerzésben, az érdeklődésüknek megfelelő kutató-

munkában segíti őket gazdag iskolai könyvtárunk. A felzárkóztatást egyéni foglalkozások, korrepetálások, logopédiai foglalkozások szolgálják.

A helyi tantervet az 1998/99-es tanévben az első osztályainkban vezettük be. A szülők megfelelő tájékoztatást kaptak az újdonságokról — más tantárgyi megjelölések, új, eddig nem szereplő foglalkozások, pl. család- és háztartástan, tánc, drámajáték —, és nagy várakozással néztek mindezek elébe. Úgy véljük, nem csalatkoztak várakozásaikban. Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy testületünk rendelkezik olyan kollégákkal, akik felkészültségüknél fogva el tudják látni az új feladatokat is. A személyi feltételek biztosítását — tekintve, hogy az ellátandó órák évről évre növekedni fognak — igyekszünk előrelátóan tervezni.

Jelentős változtatást vittünk véghez a tanulók értékelése tekintetében. Helyi tantervünkben az első iskolai szakasz végét a harmadik évfolyamra jelöltük meg. Ez azt jelenti, hogy addig a gyermekek automatikusan haladnak tovább, de félévenként részletes szöveges értékelést kapnak előrehaladásukról. Az elmúlt tanév fő feladata ennek a kidolgozása volt. Bátran állíthatjuk, hogy igen alapos, körültekintő, fejlesztő-iránymutató értékelési szempontsort dolgoztunk ki, melyben a központi helyet a képességek fejlettségének megjelölése kapta. A szülőkkel való konzultációk azt mutatják, hogy jól értelmezhető, segítséget nyújtó formát sikerült találnunk.

Az elmúlt tanévekben is folytattuk hagyományörző, esetenként hagyományteremtő tevékenységünket, ezt nagyon fontosnak tartjuk az együvé tartozás érzésének erősítése szempontjából. Hagyományos rendezvényeink az iskolai vetélkedők, versenyek, rendszeres színház-, opera-, mozi-, hangverseny-látogatások, a karácsonyi műsoros ünnepek, a farsangi, a gyermeknap és sportnap vidám programok. A Táncsics Tanácsunk által alapított Táncsics-díj kitüntetés, valamint az iskolai Dicsőségekönyvbe kerülés a közösségért végzett kiemelkedő teljesítmény, a tartós szorgalom és a példamutató magatartás jutalma. Hagyományt teremtettünk azzal, hogy immár második éve az énekkarosok jutalomkirándulásra mennek, egész éves munkájuk elismeréseképpen. Ugyanígy hagyomány, hogy az évente kétszer meghirdetett papírgyűjtési verseny győztesei egy jutalomnapot kapnak, melyet valamely, az osztály által megszavazott programmal tölthetnek el.

Tanulóink körében nagy az érdeklődés a tavaszi angol kirándulások iránt, melyeket 1996 óta minden évben meg tudunk szervezni. Reméljük, hagyomány lesz ez a program is, és emeli tanulóink angol nyelv- és országismeretének színvonalát.

Évről évre egyre több osztályunk jár rendszeresen hétvégi kirándulásokra, melyekre gyakran a szülők is örömmel elmennek. Ezek jó alkalmak a szülői közösségek összekovácsolódására is. Rendszeressé vált az erdei iskolák szervezése is. Nyaranta három-

négy táborban kínálunk gazdag lehetőségeket tanulóinknak képességeik fejlesztésére, tartalmas szabadidő eltöltésre, természetjárásra, sportolásra.

A vizuális nevelés, technika, angol, drámajáték tantárgyakat továbbra is bontott csoportban tanítjuk a személyre szóló fejlesztés, a kreativitás, a látás- és gondolkodásmód, illetve a kez ügyesség és konstrukciós készség fejlesztése érdekében. Ennek személyi és tárgyi feltételrendszerét igyekszünk biztosítani.

A tanórán kívüli foglalkozásainkat (napközi-, klub-, sportfoglalkozások) továbbra is a tanulók érdeklődésének és a szülők igényeinek figyelembevételével szervezzük. Fokozottan vesszük igénybe a közművelődési intézmények által ajánlott és szervezett programokat.

Tanulóink továbbtanulási aránya változatlanul magas. Felvételi eredményeik igen jók, többségüket versenyeredményeik, előfelvételi teljesítményük alapján veszik fel a választott gimnáziumokba. Az elmúlt 2-3 évben jelentkezett iskolánkban is a hatosztályos gimnáziumok vonzereje. Igyekszünk munkánkat úgy végezni, hogy a szülők ne vigyék el gyermekeiket a 6. osztály végén.

Iskolánkban változatlanul működik a diákönkormányzat. Kezdeményezéseiket segíti, felkarolja a nevelőtestület. Számos rendezvényünk a tanulók ötleteinek alapján, sőt az ő szervezésük nyomán lett igen magas színvonalú, szórakoztató. Volt tanítványaink rendszeresen visszajárnak. Az ő kezdeményezésük és szervezésük eredménye volt az a nagyszabású tanár–diák találkozó, melyre három évvel ezelőtt, iskolánk avatásának 15. évfordulója alkalmából került sor.

Szólnunk kell a szülői házzal való kapcsolatról. A szülők elfogadják nevelési-oktatási célkitűzéseinket, együttműködnek a feladatok megvalósításában. Az iskolai élet minden területén segítik, támogatják munkánkat, tudván, hogy terveink közősek és csak szoros együttműködésben valósíthatók meg. A szülői fórumok (Szülői Munkaközösség, Iskolaszék) működése nem formális, tevékenységük esetenként meghatározó iskolánk életében. A szülők elvárják az iskolától a magas színvonalú nevelő-oktató munkát, gyermekeiktől pedig a helytállást, az iskolai követelmények teljesítését. A tanulásnak, a munkának változatlanul presztízse van intézményünkben, s ennek elérésében a szülői ház sokat segít.

A gyakorlati képzés elmúlt négy évét alapvetően meghatározta a négyéves tanítóképzés bevezetése. Meg kellett határozunk gyakorlóiskolánk helyét, szerepét az új képzési rendszerben. Ennek értelmében a gyakorlóiskola tartalmilag meghatározó szerepet kapott a hallgatók gyakorlati képzésének első, alapozó, indító szakaszában (hospitalások, bemutatók, csoport előtti tanítási gyakorlatok). Iskolánkban kapott helyet a műveltségterületi képzés alsó tagozaton és az 5–6. osztályban egyaránt. Ezáltal a felső

tagozaton tanító tanárok közül többen bekapcsolódtak a tanítóképzésbe, mint már említettük, nagy várakozással, felelősséggel és a főiskolai kollégák visszajelzései szerint színvonalas munkával. A fentiek még fontosabbá teszik a főiskolával való együttműködést.

Terveink a következő évekre:

Fő feladatunk a helyi tanterv folyamatos bevezetése, korrigálása a gyakorlati tapasztalatok alapján; ezzel párhuzamosan tovább építjük a szöveges értékelési rendszert, valamint korszerűsítjük a felsőbb évfolyamok értékelési rendszerét.

Lépéseket kell tennünk a minőségbiztosítás kiépítésében.

Folyamatosan szinten kell tartanunk a korszerű, tantervünk sikeres végrehajtását biztosító személyi és tárgyi feltételek meglétét.

A számítástechnika-informatika eredményes oktatásához a meglévő szaktantermünk felszereltségét korszerűsíteni, bővíteni kívánjuk. Ehhez élni fogunk a pályázatok adta lehetőségekkel.

Törekednünk kell arra, hogy megtartsuk tanulóinkat a 8. osztály elvégzéséig. Ehhez továbbra is bizonyítanunk kell, hogy gyakorlóiskolánk gyermekközpontú, megbízható és korszerű alapismereteket nyújtó, a képességeket jól fejlesztő, a lemaradókat felzárkóztató, a tehetségeseket továbbfejlesztő intézmény.

A pedagógusjelöltek felkészítésében erősíteni kell a főiskolával való együttműködést az egységes követelményrendszer kidolgozásában, különös tekintettel az 5–6. osztályban folyó iskolai gyakorlatra.

Együtt kell gondolkodnunk az új, tartalmi kérdések megoldásáról is.

Továbbra is az a célunk, hogy gyakorlóiskolánk a tanulók oktatását, nevelését s a pedagógusjelöltek felkészítését mind jobban szolgáló intézmény legyen.

Gyakorló Óvoda

Óvodánk az ezredfordulón ünnepli fennállásának 25. évfordulóját.

A megnyitás óta eltelt időszakra mindvégig jellemző volt munkánkra a kettős funkcionkból adódó feladataink minél magasabb színvonalú megoldására törekvés, a szinte folyamatos változás, megújulás. Mindez természetesen a jelenkor óvodapedagógiája változásának, a közoktatás reformjának hatására is történt, de jelentős szerepet játszott benne nevelőtestületünk újítani akarása is.

Az 1989-ben nyilvánosságra hozott, majd 1990-ben ténylegesen bevezetett új Óvodai Nevelési Program megreformálta az óvodás korú gyerekekkel foglalkozó pedagógusok szemléletét, és egyben lehetőséget biztosított a sokféle arculatú óvodák létrehozására. Az alternatív pedagógiai törekvéseket segítette az 1993-as Köznevelési törvény. Ennek 1996-os módosítása óta valamennyi köznevelési intézménynek nemcsak joga, de törvényi kötelezettsége az egyéni arculat, az önállóan kidolgozott program kialakítása.

Intézményünkben az alapvető változások 1990-ben kezdődtek. Ekkor egészen új szervezeti formában kezdtük meg a nevelési évet. Mind a négy gyermekcsoportunkban ún. osztatlan formában, folyamatos napirend keretein belül folyik mindennapi életünk, s a hallgatói gyakorlat. A kezdeti nehézségek, időnkénti bizonytalanságok után, a folyamatos korrekciók eredményeként napjainkra kialakult óvodánk sajátos arculata, melynek fő jellemzői a családi légkör, a családokkal való együtt nevelés, a gyermekközpontúság és természetesen a gyakorlati képzés.

Az elmúlt öt esztendő során nevelőmunkánk egy-egy részterületét alapos vizsgálódás alá vettük, mely jól előkészítette az elmúlt időszak legfontosabb feladatának megvalósítását: helyi nevelési programunk kidolgozását. Ezzel párhuzamosan nagy hangsúlyt fektettünk a szinte naponta megszülető, bővülő alternatív törekvések, megjelenő programok megismerésére is. Ezekből néhány elemet átvettünk, beépítettünk saját programunkba, munkánkba is.

Helyi nevelési programunk megfogalmazásakor az Óvodai nevelés országos alapprogramja által megfogalmazott irányelvekből indultunk ki. Már az előkészületi munkálatok során tisztában voltunk azzal, hogy a hallgatók gyakorlati képzése miatt lehetőségeink mások, mint egy átlagos óvodáé. Nem vehettünk át mások által készített, alternatív programot, mivel az óvodás korú gyerekek nevelésén túl ugyanolyan fontos feladatunk a főiskolai képzés „kiszolgálása”, vagyis egy olyan általános gyakorlat prezentálása, mely maximálisan segíti az elmélet-gyakorlat összhangjának megteremtését, s melyre hallgatóink önálló pedagógiai munkájukban majd mint biztos alapra építhetnek.

Az elemző, összehasonlító munkák után született meg a tényleges döntés. Nem akartunk kidobni és megváltoztatni mindent, amit eddig csináltunk. Éppen ellenkezőleg. Arra törekedtünk, hogy a stabil alapok megmaradjanak és ott változtassunk, finomítsunk, ahol erre szükség van. A saját program írásának legnagyobb előnyét abban láttuk, hogy abban tükröződhetnek a nevelőtestület elképzelései, valamint a szülői igények.

Szándékaink szerint a program nem lesz kőbe vésett, változtathatatlan dokumentum, hanem egy olyan alapmű, melyen a gyakorlati megvalósítás tapasztalatai alapján folyamatosan finomítunk, változtatunk a minél hatékonyabb nevelés érdekében.

1999 szeptemberétől helyi nevelési programunk alapján végezzük munkánkat mind a négy csoportunkban.

A programírás munkálatai mellett természetesen zavartalanul folytattuk óvodásaink nevelését-fejlesztését és hallgatóink képzését. Mindezt segítették a tárgyi feltételeinkben bekövetkezett javulások, ill. nehezítették a személyi feltételek területén a gyakori változások.

Tárgyi feltételeinkben bizonyos területeken jelentős javulás következett be:

- pályázati összegekből sikerült kialakítanunk egy kisebb méretű tornatermet a padlástérben,
- felújítottuk udvarunk egyik erősen előregedett, kopott területét,
- kicseréltük és bővítettük az udvari mozgásos játékeszközöinket,
- gyarapodott taneszköztárunk (különösen az egyéni fejlesztő játékok köre).

Személyi feltételeinknél a legfőbb problémát az elnőiesedett pályánkra oly jellemző okok, azaz pedagógusaink gyermekszülése és az ezzel járó három éves gyermekgondozási szabadság igénybevétele jelentette. Volt olyan tanév, amikor nyolc tapasztalt szakvezetőnk közül négyen hiányoztak e miatt, s színvonalas, szakszerű helyettesítésük bizony nagyon nehéz feladatot rótt ránk.

Programunk sikeres megvalósítása érdekében az elmúlt időszakban szakvezetőink rendszeresen részt vettek továbbképzéseken.

Szakvizsgát tettek:

Antalné Pál Katalin, Kristófné Lósits Krisztina, Nevigyánszky Éva.

Dramapedagógiai továbbképzésben Herczeg Margit; hagyományismeret-báb továbbképzésen Párdányi Zsuzsa; gyógynövény-ismereti oktatáson Antalné Pál Katalin, Doroginé Thernesz Éva, Herczeg Margit; szakvezetők továbbképzésén Kuruczlekiné Hámori Judit; magatartásproblémák kezelése óvodáskorban továbbképzésen Bóvári Éva és Doroginé Thernesz Éva vett részt.

Gyakorlati képzésünk során az elmúlt öt évben a nappali tagozatos hallgatók közül közel százhatvanan folytatták nálunk óvodai gyakorlatukat. Közülük két csoport egy évig, két csoport két éven keresztül, kettő pedig három éven át gyakorolta a szakmát óvodásaink körében. Így sajnos csak egy alkalommal valósulhatott meg a legideálisabb módon a szakmai gyakorlat, azaz az, hogy a kezdetektől a záróvizsgáig ugyanaz a szakvezető páros kísérte nyomon egy-egy hallgató fejlődését, változását, s a hallgatók egy óvodai nevelő-közösségben három éven át kísérhették nyomon egy-egy gyermek fejlődését, változását.

A nappali tagozatos hallgatókon kívül az utolsó két évben esti tagozatos hallgatók is hospitáltak és záróvizsgáztak csoportjainkban, a tavaszi félévekben pedig első éves tanító szakos hallgatók egynapos óvodai látogatásai váltak rendszeressé intézményünkben. Külföldről érkező látogatóknak is gyakran tartottunk bemutató foglalkozásokat, így gyermekeink számára természetessé vált a kommunikáció idegen nyelvű, más kultúrájú emberekkel is. A téli betegségek időszakában volt olyan alkalom is, amikor egy óvodai csoportban több volt a felnőtt, mint a gyerek.

Visszatekintve az elmúlt évekre elmondhatjuk, hogy eredményesen oldottuk meg az olykor megoldhatatlannak tűnő feladatokat, s ebben nagy segítségünkre voltak óvodásaink mosolygó szemei, hallgatóink, a szülők, s nem utolsósorban a Főiskola oktatói. Az előttünk álló évek is erőt próbálnak ígérkeznek, s sikeres megélésük záloga az együtt munkálkodás, a gyerekek szeretete és érdekeik állandó szem előtt tartása lehet csak.

A Főiskola és a Gyakorló Általános Iskola könyvtára

A könyvtár fő feladata, hogy elősegítse a főiskola oktató, nevelő, képző és továbbképzős tevékenységét, valamint tudományos kutató és gyakorlati munkáját. Ez magában foglalja a könyvtár funkciói szerinti szolgáltató, tájékoztató és nevelő tevékenységét, tehát mindazokat a feladatokat, amelyek az oktatók és hallgatók szakirodalommal és szakirodalmi tájékoztatással való ellátására, könyvtári eszközökkel történő fejlesztésére és elmélyítésére irányulnak.

Az elmúlt öt évben könyvtárunk munkája jelentősen megváltozott: nemcsak a hagyományos értelemben vett könyvtár szerepét vállalja fel továbbra is, hanem az információs központ kialakítását is célul tűzte ki. A továbbiakban a hagyományos könyvtári szolgáltatások mellett a modern, számítógépes könyvtári szolgáltatásokat is bevezetjük. Fejlesztésükre egyre nagyobb súlyt kell helyezni.

A könyvtár működésére vonatkozó adatok elemzése során a hagyományos szolgáltatások területén főleg a mennyiségi változások feltűnőek. Az új szakok indítása, a posztgraduális képzés, a szakirányú továbbképzések, a hallgatói létszám megnövekedése, a külső könyvtárlátogatók számának emelkedése következtében a könyvtár látogatottsága jelentősen megnőtt (1. sz. táblázat).

1. sz. táblázat Az olvasóforgalom adatai az elmúlt öt évben

Év	Nappali tagozatos hallgatók	Esti tagozatos hallgatók	Oktatók, dolgozók	Külső olvasók	ÖSSZES
1994	1048	791	383	60	2282
1995	1063	1027	410	101	2601
1996	1025	1078	322	152	2577
1997	1040	811	347	207	2405
1998	2115	903	358	247	3623

2. sz. táblázat A kölcsönzés és a helyben olvasás főbb adatai

Év	Kölcsönzések száma	Helyben olvasók száma	ÖSSZES	Kölcsönzött kötetek száma
1994	19 340	16 834	36 174	38 625
1995	19 445	16 433	35 878	39 341
1996	19 479	18 749	38 228	47 019
1997	19 534	18 691	38 225	62 781
1998	23 210	19 542	42 752	74 836

A kölcsönzés és a helyben olvasás növekedése (2. sz. táblázat) is megkívánná az állománygyarapítás, az olvasótermi férőhelyek, az olvasói számítógépes munkahelyek és az itt elérhető szolgáltatások, valamint a könyvtárosok számának növelését, ezek azonban változatlanok maradtak. Az évente növekvő intézményi költségvetésből a tanszéki igények kielégítése csak részben történhetett meg. A könyvtár ezért minden pályázati lehetőséget kihasznált az állománygyarapítás (hagyományos és nem hagyományos dokumentumok beszerzése) érdekében.

Nehezíti a helyzetet, hogy a folyóiratok előfizetési ára évente jelentős mértékben emelkedik, ez az összeg a költségvetésünk egyre nagyobb hányadát emészti fel, így a könyvekre jutó összeg egyre fogy. Az elmúlt évben a tanszékek vezetőit a folyóiratrendelések felülvizsgálatára kértük, de az igények, így a költségek jelentős csökkenését nem sikerült elérnünk.

A külföldi folyóiratok iránt a nyelvi képzés miatt egyre nagyobb az igény (pl. a pedagógiai szaklapok terén).

A folyóirat-megrendelésekre fordított összegeket a 3. sz. táblázat tartalmazza.

3. sz. táblázat: Évi folyóirat-megrendelések

Év	Megrendelt folyóiratok száma	Megrendelések összege (Ft)
1994	376	590 854
1995	392	684 081
1996	389	771 423
1997	394	824 956
1998	393	1 888 366*

* 1998-ban a folyóiratokra fordított összeg a táblázat szerint több mint kétszerese az 1997. évinek. Ennek oka az, hogy egyes folyóiratok előfizetése 1998. évre 1997 vége helyett csak 1998 első negyedében történt meg.

1999 júniusáig a tanszékek folyóirat lemondásának, ill. egyes folyóiratok megszüntetésének következtében a folyóirat megrendelések száma 366-ra csökkent. Már félévkor 810 545 Ft a megrendelések összege!

A könyv és média beszerzések (4. sz. táblázat) továbbra is a főiskolán folyó oktató és kutatómunka maximális támogatása érdekében történnek. A hagyományos dokumentumok beszerzése mellett egyre nagyobb figyelmet és pénzüsszeget fordítunk a nem hagyományos dokumentumok, így a különböző szakterületeken történő tájékoztatást szolgáló CD-ROM-ok, a zenei CD-k, a multimédiák beszerzésére. Ezek azonban

az őket működtető számítógéppark fejlesztését is megkívánják. A modernebb könyvtár kialakítása, fenntartása és működtetése természetesen egyre nagyobb beruházásokat követel!

4. sz. táblázat: A dokumentumállomány gyarapodása

Év	Könyvek		AV dokumentumok		ÖSSZES	
	példány	érték	példány	érték	példány	érték
1994	6216	2 048 849	50	135 498	6266	2 184 347
1995	4643	1 956 171	37	41 195	4680	1 997 366
1996	5520	2 504 670	18	42 426	5538	2 547 096
1997	5214	2 595 852	20	414 940	5304	3 010 762
1998	2770	2 408 460	26	42 596	2796	2 451 056

(Az évről évre, nagy számban könyvtárunkba kerülő szakdolgozatok elhelyezése és tárolása egyre nagyobb raktári problémát okoz. Jelenleg kb. 13 ezer darabot tesz ki ez az állományegység.)

Az oktatók számára a könyvtárközi kölcsönzés terén a legjelentősebb változás az, hogy már számítógépes könyvtárközi kölcsönzésre is van lehetőségünk. A könyvtárközi kölcsönzést a következő címen lehet kérni:

illbtf@kincsem.btf.hu

Ez jelentős mértékben megkönnyíti és meggyorsítja a kölcsönzést, így a hatékonysága nagymértékben javul. A könyvtárközi kölcsönzés adatait az 5. sz. táblázat tartalmazza.

5. sz. táblázat Könyvtárközi kölcsönzés

Év	Kérések száma
1994	45
1995	52
1996	21
1997	37
1998	58

A hagyományos könyvtári szolgáltatások közé tartozik még a gyorsmásolat készítés. A könyvtár egyetlen másológépet üzemeltet, amelyen alapján véve csak a könyvtári dokumentumok másolása történik. Igény lenne azonban egyéb dokumentumok másolására is. A könyvtár érdekében állna, hogy a bevételből részesedjen, a könyvtári kiadások egy részét (pl. kiállításokra belépőjegy kifizetése, konferencia részvételi díj kifizetése, stb.) fedezni tudná belőle, ill. a hallgatók számára oktatási céllal

készítendő, a kötelező irodalom másként beszerezhetetlen szemelvényeinek másolását támogató dotációként fel tudná használni.

Egyik legfőbb célunk a szolgáltatásaink fejlesztésében a tájékoztatás fejlesztése. Nemcsak a számítógépes tájékoztatás egyre nagyobb súlya és gyakorisága mutatja ezt, hanem az is, hogy külön tájékoztató munkakört alakítottunk ki. Részben a tájékoztató munka hatékonysága érdekében további két munkatársunk kapcsolódott be a könyvek tartalmi feldolgozásába. Minden szakképesített könyvtárost bevontunk a számítógépes munkafolyamatokba.

A könyvtár, ezzel együtt a tájékoztatás fejlesztésében a legjelentősebb esemény a FeFA 2245. sz. projekthez fűződik.

1992 óta folyamatosan történt az újonnan vásárolt dokumentumok feldolgozásával a számítógépes katalógus építése a könyvtári adatbázist kezelő Textlib programmal. 1998-ban a főiskola megnyerte a FeFA 2245. sz. pályázatot, melynek célja az általános infrastruktúra fejlesztés. Az 1. sz. alprogram, A BTF Intranet hálózat kialakítása, kapcsolati sebesség növelése, melynek megvalósítása következtében a könyvtár területén is elérhetővé vált az Internet. A 2. sz. alprogram: A BTF könyvtárfejlesztési programja, melynek keretében a könyvtár az új integrált könyvtári rendszert, az Alephet vásárolta meg. Katalógusunk már Interneten keresztül is elérhető.

A szoftver lehetővé teszi a könyvtári munka gépesítését: a különböző dokumentumtípusok feldolgozását, a folyóiratok érkeztetését, a könyvtári költségvetés folyamatos követését, könyvtárközi kölcsönzést, a kölcsönzés gépesítését. Ez a szoftver gyors és többszempon্তু információkeresést és továbbítást tesz lehetővé, nemcsak saját könyvtárunk, hanem más felsőoktatási és szakkönyvtárak katalógusaiban is.

A fenti szoftver működtetéséhez a könyvtár ugyanebből a keretből vásárolta meg a legszükségesebb hardver eszközöket:

SUN Ultraserver

5 db Packard Bell Platinum (233 MMX) típusú

személyi számítógép

Windows 95-ös operációs rendszerrel, amelyek könyvtári munkaállomásként működnek.

A teljes könyvtári állomány feldolgozásához (visszamenőleg is), ill. a számítógépes kölcsönzés megvalósításához szükség lesz még további számítógépekre, egyéb kiegészítő eszközökre pl. vonalkód nyomtatóra, leolvasókra.

Munkánkat az Informatikai Oktató Csoport és az Informatikai Szolgáltató Csoport elveikben is, a gyakorlatban is hatékonyan támogatja. Könyvtárunk részt vesz az Informatikai Bizottság munkájában.

A hagyományos és a modern könyvtári szolgáltatások fejlesztése érdekében sok energiát fordítunk pályázatok készítésére.

Sikeres pályázataink voltak a következő területeken:

Muzeális könyvek restaurálása (150 E Ft)

Dokumentumvásárlás

Az Oktatási Minisztérium könyvtártámogatási pályázata évente a normatív támogatás kiegészítésére (300 E Ft)

A felsőoktatási könyvtárak állománygyarapítását támogató pályázat (szintén évente) egyes kiemelkedően fontos gyűjtemények fejlesztésére (150-200 E Ft)

Könyvtári infrastruktúra fejlesztés: FeFA 2245. sz. 2. sz. alprogram (11 millió Ft)

A közeljövőben a következő területeken keresünk pályázati lehetőségeket:

Könyvtári állományvédelem, infrastruktúrafejlesztés, vonalkódnymtató és leolvasókészülékek beszerzése, Internet tanfolyam könyvtárosok részére, retrospektív könyvfeldolgozás, PR-tevékenység.

Az új számítógépes munkahelyek kialakítása miatt volt szükség a könyvtár részleges átalakítására, amely 1998 nyarán meg is történt. Az átalakítás részben a számítógépes kölcsönzés helyigényét biztosítja, részben a leendő könyvtárbiztonsági rendszer (biztonsági kapuk és a hozzájuk tartozó rendszerek) elhelyezésére ad lehetőséget.

A tárgyi feltételek folyamatos biztosítása, az új technológiák bevezetése mellett feladatunk a személyi feltételek optimális biztosítása is. A könyvtárosok folyamatos továbbképzésére szükség van. A háromnapos „Aleph katalogizálási tréningen” minden munkatársunk részt vett. Az Informatikai Oktató Csoport szervezésében szintén háromnapos „Internet tanfolyamon” vettünk részt. Az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központjának szervezésében könyvtárosok részére rendezett „Internet-tanfolyamon” két fő vett részt. Egy-egy munkatársunk elvégezte az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum szervezésében „Online elérhető információforrások a pedagógia szakterületén” c. multiplikátorképző tanfolyamot, ill. a „Könyvtárvezetői menedzser” tanfolyamot az Informatikai és Könyvtári Szövetség szervezésében Salgótarjánban.

Állandó igény van a számítógépes ismereteket bővítő és nyelvtanulást elősegítő tanfolyamokon való részvételre.

Szakmai rendezvényeken való részvétel

A Magyar Könyvtáros Egyesület évi vándorgyűlésein könyvtárunk mindig képviselteti magát.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség és a Kopint-Datorg Könyvtári Együttműködési Kör számos rendezvényén, valamint a Magyar Alephesek Csoportja (MACS) csoport-összejövetelén, az Ex-LH Kft. bemutatóin rendszeresen részt veszünk.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Olvasószolgálati Szekciója és az Elektronikus Könyvtár Szekciójának szervezésében „A könyvtári tájékoztatás hagyományos és új formái” c. Kiskunhalason tartott konferencián, a Katona József Könyvtár által Kecskeméten rendezett „Távoktatási Konferencián”, valamint a Budapesti Tanítóképző Főiskola által rendezett „Könyvtárak a kirekesztettség ellen” c. nemzetközi konferencián és szemináriumon több munkatársunk is részt vett.

A Főiskolai és Kari Könyvtárigazgatók Kollégiumának szakmai rendezvényein, tisztújító közgyűlésein (a BTF Könyvtár helyi szervezésében időközönként rendezőként is) folyamatosan részt veszünk.

Rendszeresen látogatjuk az informatikai (COMPFAIR, INFO'99) és a könyvkiállításokat (Könyvfesztivál, Ünnepi Könyvhét, Tankönyvkiállítás és Börze, stb.). Sajnos, sok rendezvényen, kiállításon a magas részvételi díj miatt nem tudunk részt venni.

Más könyvtárakkal való kétoldalú kapcsolat kiépítésére törekedünk. Győrben az Apáczai-Csere János Tanítóképző Főiskola Könyvtárában, Budapesten pedig a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola Könyvtárában, az Iparművészeti Főiskola Könyvtárában, a Könnyűipari és Műszaki Főiskola Könyvtárában, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Könyvtárában és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár XII. kerületi fiókkönyvtárában tettünk látogatást tapasztalatcsere és együttműködés céljából.

A könyvtár megfelelő személyi állománya lehetővé teszi, hogy a hallgatók könyvtárunkban jelentős segítséget kapnak a szakirodalom keresésekor. A felsőfokú könyvtárosi végzettségen felül a különböző tudományágak diplomás képviselői dolgoznak könyvtárunkban (magyar nyelv és irodalom, földrajz, biológia, kémia, művelődésszervező, felnőttképzési és művelődési menedzser, információs rendszerprogramozó).

Öröndetes jelenség, hogy egyre több demonstrátor dolgozik a könyvtárunkban. Ők alaposan megismerkednek a könyvtár felépítésével, munkájával. Könyvtári ismereteiket kamatoztatni tudják tanulmányaik során. Munkájuk azért is jelentős, mert a könyvtárosok idejét és energiáját felszabadítják szakmai munka végzésére. A minőségileg és mennyiségileg egyre növekvő könyvtári munka miatt demonstrátorok segítségével nélkülözhetetlenné vált számunkra.

Tervbe vettük a főiskolai, egyetemi könyvtárszakos hallgatók számára gyakorlati foglalkozások tartását, nyári pedagógiai szakkönyvtári gyakorlatok megszervezését.

Oktatás:

A nappali tagozaton a főiskolai hallgatók jelenleg nem részesülnek a Könyvtárhasználati ismeretek c. tantárgy oktatásában. A hagyományos és a számítógépes könyvtárhasználati ismeretek hiánya nagymértékben gátolja a hatékony könyvtárhasználatot, és jelentősen túlterheli a könyvtár dolgozóit. A nappali tagozatos hallgatók számára ezért újra be szeretnénk vezetni a fenti tárgy oktatását. Ennek érdekében, első lépésként országos felmérést végeztünk a tanítóképző főiskolák körében a Könyvtárhasználati ismeretek oktatása terén.

Könyvtári kiadvány:

a Budapesti Tanítóképző Főiskola Évkönyvének mellékleteként megjelenő *A Budapesti Tanítóképző Főiskola dolgozóinak publikációi 1994–1999.*, melyhez az anyaggyűjtést és a szerkesztést Vajda Albertné, Vargáné Nánási Mária és Kiss Katalin végezték. A publikációkból adatbázis építését tervezzük.

A havonta megjelenő Belső Tájékoztató részére is adatokat szolgáltat könyvtárunk.

Az 1999 nyarán ránk váró feladatok:

- 15 éves teljes körű leltározás megkezdése,
- az Aleph Integrált Könyvtári Rendszere való áttérés,
- felkészülés az integrációra

Az új könyvtári weblap tartalmazza a könyvtárral kapcsolatos legfontosabb információkat.

(URL:<http://www.btf.hu/konyvtar/ind.html>)

A könyvtár e-mail címe: libbtf@kincsem.btf.hu

Óvodapedagógus szak könyvtára

(A „B” épületben működő könyvtár)

Alapvetően az óvodapedagógus szakon tanuló nappali és esti tagozatos hallgatók szakirodalmi és művelődési igényeinek kielégítését szolgálja.

Ezen igények kielégítése tekintetében azonban az elmúlt öt évben nem a fejlődés, csupán a szinten tartás volt a jellemző.

Az állomány összetételének alakítása az elmúlt években is a képzés tartalmi változásai, a tantervi módosítások figyelembevételével történt (ld. példányszám-kiegészítés, választék bővítés az óvodapedagógus tagozat anyagi hozzájárulásával). Ennek értelmé-

ben az óvodapedagógus szak keretein belül szervezett „fejlesztő óvodapedagógus szakirányú továbbképzés”, valamint „óvodai környezeti nevelő szakirányú továbbképzés” keretében tanuló hallgatók által befizetett térítési díjakból a korábbi évek könyvbiztosítási keretéhez képest jelentős összeg (kb. 400 000 Ft) jutott a „B” könyvtár állományának fejlesztésére. Ezen összegből a továbbképzéshez alapvető fontosságú pedagógiai, pszichológiai műveket vásároltuk meg jelentős példányszámban amelyek természetesen a továbbképzésben résztvevő hallgatók és az óvodapedagógiai alapképzésben résztvevő hallgatók használatára is szolgálnak.

Az állomány alakulása 1994–1998 között. (Az állomány 1993 végén 4706 kötet volt.)

Év	Gyarapodás	Csökkenés
1994	262	87
1995	269	202
1996	337	-
1997	264	-
1998	157	-

A könyvtár állománya 1998 végén 5706 kötet könyv, 260 kötet bekötött folyóirat és közel 600 db szakdolgozat. A csökkenés a használaton kívül került, leselejtezett könyvekből adódik. A könyvtárban 38-féle folyóirat, napilap található, és folytatódott a legfontosabb 20-féle szakfolyóirat rendszeres, évenkénti kötetése.

Az elmúlt években a könyvtár főleg az időszak közepére elért látogatottság, beiratkozott olvasói létszám, könyvtárhasználat, szakirodalmi tájékoztatási színvonal megtartásán munkálkodott. A szakra beiratkozott hallgatók 90 %-a rendszeres könyvtárhasználóvá vált.

Könyvtárhasználati adatok

Tanév	Beiratkozott olvasó	Látogatók száma	Kölcsönzött kötet
1993/94	609	8 199	10 404
1994/95	717	10 087	10 965
1995/96	780	12 258	12 559
1996/97	902	12 933	12 730
1997/98	813	13 704	13 207

Az eltelt periódusban megvalósult az óvodapedagógus szak végzős hallgatói által írt szakdolgozatok (általában az utolsó három évi anyag) „B” könyvtárban történő köz-

vetlen elérési, megtekintési lehetősége (könyvtári címleírás, tárgyszavazás, raktári rendezés)

1996 nyarán a könyvtár új helyiséggel bővült, a korábban ebédlőként használt 47 nm-es helyiség hozzákapcsolásával. Így lehetővé vált külön olvasóterem kialakítása, ahol 8 asztallal és 32 ülőhellyel nőtt a helyben olvasásra szolgáló férőhelyek száma. Megtörtént a könyvtár főiskolai telefonhálózatba való bekapcsolása is, amely a könyvtár és a külvilág közötti sokoldalúbb kommunikációt teszi lehetővé.

Az egyetemi, főiskolai integrációs elképzelések és ezzel összefüggésben a „B” épület bizonytalan helyzete azonban rányomta bélyegét az utóbbi évekre. A meglévő, jogos igények ellenére elmaradt a további fejlesztés, a könyvtár számítógépes hálózatba való bekapcsolása, valamint az állóeszköz-állomány bővítése (polcok), modernizálása (kölcsonzóasztal, stb.).

Így az olvasóteremben lévő jelenleg üres falfelületeket — praktikus okokból — a vizuális tanszék, a hallgatók által készített munkák időszakos bemutatására használja, növelve ezzel az olvasóterem esztétikai vonzerejét addig is, amíg nincs lehetőség az állomány tagoltabb bontásban való elhelyezésére.

A Gyakorlóiskola könyvtára

Az iskolai könyvtár a Gyakorlóiskola szerves része, amely sajátos eszközrendszerével segíti az iskolát pedagógiai programja megvalósításában, másrészt mint a könyvtári rendszer tagja megfelel a mindenkor érvényes könyvtári jogszabályoknak. Az elmúlt öt évben a könyvtár gyűjteménye tartalmazza mindazokat az információkat és információhordozókat, amelyeket az iskola oktató nevelő tevékenysége során hasznosít. A nyomtatott, audiovizuális és számítógéppel olvasható információhordozókat is rendelkezésre bocsátja.

A könyvtár gyűjtőköre az iskolai munkát kívánja támogatni.

Szolgáltatásai:

- A könyvtári állomány kölcsönzése
- Tájékoztató szolgálat-olvasószolgálat
- Bibliográfiai adatszolgáltatás
- Irodalomajánlás
- Közhasznú, közérdekű tájékoztatás
- Könyvtári órák szervezése, megtartása tantervi órakeretben
- Az iskola tantárgyi versenyének segítése, támogatása
- Versmondó, mesemondó, olvasási verseny szervezése.

A könyvtár állománya:

- könyv: 13 321 db
- folyóiratok: 15-féle (+ 1 napilap)
- média: 1696 db

A könyvtár használata

A kölcsönzések, az olvasóterem használata a könyvtári órák rendszerezése. Az iskola könyvtárában 2 db multimédiás számítógép és nyomtató található. Mindkét számítógépet az iskola könyvtárosa SOROS könyvtári pályázaton nyerte el.

A számítógép használatának lehetősége, a tanárokat és a diákokat egyaránt vonzza a könyvtárba. Az iskola tanárai szívesen használják a tanulást segítő korszerű multimédiás programokat. Diákjaink iskolai újságot szerkesztenek, valamint az új technika adta lehetőségek kihasználásával díszítik a könyvtárat, az iskolát. Megkezdődött a könyvtári könyvek számítógépre vitele is (Szirén adatbázis-kezelő programmal).

A könyvtár pedagógiai munkája

Elkészült az iskola helyi tanterve. A tanórán megszerzett tudást a könyvtár eszköztárára építve számos háttér-információval bővíthetik a tanulók.

Évente részt vesz az iskola néhány tanulója a Bod Péter Könyv- és könyvtárhasználati versenyen. Tanulóink jól megállják helyüket a fővárosi és kerületi versenyeken.

Évente megrendezzük a Vers és Próza-mondó versenyt is. Kerületi versenyek, videós órák szintere is iskolai könyvtárunk.

Oktatástechnikai Stúdió

Az alábbiakban megpróbáljuk felvázolni az elmúlt öt év változásait a főiskola Oktatástechnikai Stúdiójának életében. E vázlatához az ezredforduló közeledése kínálja az egyik viszonyítási alapot — mondhatnánk úgy is, a 2000-ik év vélhető technikai fejlődésének tükrében próbáljuk jellemezni a lehetőségeket és az eredményeket. A viszonyítás másik vonalát az 1999-ben 130 éves főiskola életében bekövetkezett változások képezik.

Változások a technikában

Az elmúlt öt évben a technikai fejlesztés két területen hozott jelentős változást az Oktatástechnikai Stúdió életében:

- megjelent a digitális technika a videózásban,
- a főiskolai informatikai fejlesztés következményei nem álltak meg a Stúdió ajtajánál.

Ez utóbbi a főiskola vezetése részéről tudatos fejlesztési folyamat eredménye, s nem csupán a számítógépek jelenléte jelzi, hanem pl. az a tény, hogy a teljes műsoros videokazetta állomány a számítógép adatbázisában mindenki számára azonnal elérhető a különböző katalógusokban.

Érdekes az adatokat összehasonlítani a korábbi, az 1990-es és az 1994-es állapottal:

1990: 75 db videokazetta

1994: 500 db videokazetta

1999: 1061 db videokazetta

Kijelenthetjük, a főiskolán oktatott minden tárgykörhöz és az általános iskola első hat évfolyamán tanított minden tantárgyhoz található videofelvétel. Nem mindig épp az, amit az adott alkalommal keresnek, de mégis többnyire — részleteiben vagy egészében — a főiskolai tantervekkel adekvát felvételek. Az elmúlt években négy alkalommal nyertünk a Nemzeti Kulturális Alap által meghirdetett pályázatokon. Ennek köszönhetően a hazai és a nemzetközi filmművészet kiemelkedő alkotásai is megtalálhatók videotárunkban. Ez megnövelte a Stúdió kölcsönzési forgalmát, és még közelebb vitt minket a hallgatókhoz.

A digitális technikát egy — a Néprajzi Múzeummal közös pályázaton nyert — SONY digitális videokamera és a digitális szerkesztésre, trükkök készítésére is alkalmas számítógép képviseli.

Nem jelent újfajta technikát, ám jelentős eredmény az óvópedagógus-képzés oktatástechnikai feltételeinek javulása: jó minőségű, időjelzős videorekorderek és korszerű videokamera segíti a képzést a Bezerédj utcai „B” épületben.

A fejlesztést elsősorban nyertes pályázatokból és a költségterítéses tanfolyamok bevételeinek „visszaforгатásából” oldottuk meg.

Még egy korszerű eszköz színesíti — és főleg tágítja — a technikai alkalmazások körét és lehetőségeit: a videoprojektor, amellyel szinte mozivásznon-méretűre lehet kivetíteni a videofelvételek képeit.

Az „A” épületet a kerületben működő kábeltelevíziós hálózatra csatlakoztattuk, így megnövekedett az elérhető égi csatornák száma. Olykor már szinte szomorúan nézzük pl. a Spektrum adásait, mert a videotár pénz- és térbeli korlátok miatt tovább már nem növelhető az előző évekhez hasonló intenzitással.

A technikai változások, a fejlődés mértékének érzékeltetéséhez, az informatika térnyeréséhez csupán adalék: az Oktatástechnikai Stúdió teljes adminisztrációja (levelezése, dokumentumai) 1995 januárjától kezdve ugyancsak számítógépen van.

Bővülő funkciók

A korszerű technika jelenléte nem sokat érne akkor, ha nem vonná magával új funkciók megjelenését, ha nem jelentené az alkalmazási területek kiterjesztését. Ha erről az oldalról közelítjük meg az elmúlt öt év történéseit, ugyancsak tapasztalhatók változások.

A gyakorlati képzés segítése

Az 1997/98-as tanévtől kezdődően szerda reggelenként nagy csapat hallgató vonul a nagy előadótermek felé, ún. videós bemutatókra. Egy-egy jól sikerült tanítási órát olykor 4-5 csoport egyszerre nézhet végig, előre megbeszélt szempontok alapján figyelheti meg a módszertani megoldásokat és a következő — már csoportonként lezajló — tantárgy-pedagógia órán megbeszélik a látottakat.

Vannak viták arról, hogy mennyire eredményesek ezek a bemutatók. Biztos, hogy nem helyettesítik a tényleges iskolai, ún. élő bemutatókat. A képernyőn igazi gyerekek vannak, de a megtekintés légköre nem az iskolát érzékelteti. Ha nem futnánk versenyt annyira az idővel, mint amennyire kényszerülünk, többször meg lehetne állítani a videoszalagot, és újra nézni egy-egy részletet. A video lehetőségeit kihasználva ezt gyakran meg is teszik az oktató kollégák. A videós bemutatók kétségtelen előnye, hogy a legjobb vagy inkább a legtanulságosabb megoldások minden hallgató számára elérhetők. Elmondhatjuk, tanító-generációk nőnek fel megőrizve ugyanannak a tanítási órának

emlékképeit, s ha találkoznak a bemutató tanítóval, tán már fel sem tűnik, hogy a látott felvételhez képest őszbe csavarodik a haja, vagy éppen egy tar folt világlik a koponyáján — nem beszélve a gyerekekről, akik időközben kisiskolásokból felső tagozatos „nagylányok és nagyfiúk” lettek.

Idén született egy másik új megoldás a gyakorlati képzés videós lehetőségeinek kiterjesztésére: a módszertani videoklipek alkalmazása.

Egy tanítási órát a videós szerkesztés technikájával a tantárgypedagógus útmutatásai alapján kisebb, néhány perces részletekre bontunk, a didaktikai feladatoknak, egy tantárgy jellemző vagy jellegzetes tanítási módszereinek a bemutatására. A klipek megtekintése egy foglalkozás során többször is lehetséges, és bőven marad idő a megbeszélésre, alternatív megoldások keresésére. Egyelőre a Magyar Nyelv és Irodalmi, a Matematika, valamint az Ének-zenei Tanszék irányításával készültek ilyen módszertani videoklipek. Ebben a megoldásban vitatható, hogy a hallgatók nem a teljes tanítási órát, hanem csak kiragadott részleteket látnak, és így a tanítás-tanulás folyamat jellegének érzékelése csorbát szenvedhet. Vitathatatlan előny azonban a fiatal pedagógusok képzésében a részletek mélyebb megfigyelésének lehetősége, és ezáltal a módszertani megoldások tudatosítása.

Más funkciót kapott a gyakorlati képzés új, videós formáinak alkalmazása során az ún. „tükörszoba” is: a hallgatók visszavonulhatnak ide, és néhányadmagukkal végignézhetik a teljes órát. A „tükörszoba” mint sajátos lehetőség ebben az esetben diszfunkcionális alkalmazást nyer ugyan, ám kihasználtsága sokoldalúbb, mint korábban volt.

Mind a videós bemutatók, mind a módszertani klipek írásos kiegészítő anyagok, feladatlapok szerkesztését igénylik, így valósulnak meg az oktatócsomagok tervezésére irányuló öt évvel ezelőtti terveink. A Neveléstudományi, a Matematika és a Természettudományi Tanszékek oktatói már dolgoztak a felvételekhez készített írásos kiegészítő anyagok alapján.

Továbbképzés videóval

1998-ban készült el a Továbbképző Központ szakmai irányításával a másfél órás „Mozdulatművészet” című oktató videó és a hozzá írt-rajzolt magyarázó ábrafüzet. Ez már igazi oktatócsomag, amelyet eredendően így terveztünk. Meg is vásárolható, akár otthon is tanulhat belőle, aki így szeretné tovább képezni magát vagy gyakorolni az „élőben” tanult mozgásmintákat. Létrehozását a digitális kamerának a VHS analóg rendszeréhez képest lényegesen jobb technikai feltételei tették lehetővé, amelyek kiegészültek a számítógépes szerkesztés trükk-megoldásaival.

Az oktató kazetta elkészítése a hallgatók önálló tanulásának módszereire irányítja a figyelmet, az elméleti háttér kidolgozása hol a technika előtt futva, hol a technika nyomában lépegetve a tanulás korszerű módszereinek kiterjesztését segíti.

Más területet és másfajta gyakorlatot is említhetünk. A fejlesztő óvópedagógus továbbképzés lehetőségeit az elmúlt tanév végétől egy videokamera bővíti, amellyel felvehetők és azonnal visszanezézhetők a továbbképzésben résztvevő hallgatók megnyilvánulásai.

Az iskola változó világának követése videóval

A kultúra átadása az iskola értékörző, sokak által kizárólag konzervatívnak képzelt tevékenysége. Az évről évre ugyanazt és ugyanúgy tanító pedagógus képzeete még él ugyan az emberekben, de a családok ezerféle jelből érzékelik a — talán nem is minden szempontból optimális — változásokat. A tanító- és óvópedagógus-képzés követi ezeket a változásokat — jószerevével vannak változások, amelyeknek elébe megy.

Anélkül, hogy feladatunknak tekintenénk állításunk igazságának érzékeltetését vagy elemzését, csupán a videotechnikával való összefüggésében emelünk ki a változó vagy éppenséggel új iskolai gyakorlatból egyet-kettőt.

Az új technikai feltételek lehetővé tették, hogy a Társadalomtudományi Tanszék oktatóinak irányításával a Budapesti Történeti Múzeumban ún. múzeum-pedagógiai foglalkozást rögzítsünk videón. A jövő tanévtől kezdve a hallgatók már megtekinthetik a szerkesztett anyagot, és példát láthatnak egy korszerű, új szervezeti keret alkalmazására. Saját pedagógiai gyakorlatukban maguk is képessé válnak majd hasonló felhasználására, alkalmazására.

Immár évek óta rögzítjük a versenytanításokat, és az azokat követő óraelemzéseket is. Idén először szerepelt alsós informatika óra "A főiskola legjobb tanítója" cím elnyeréséért folyó tanítói versenyen.

Érdekes, szép, egyszeri és megismételhetetlen tanításokat rögzítettünk, pl. vizuális nevelésből, természetismeretből, matematikából, anyanyelvből is. Mindegyikük ott található a videotéka polcain.

Demonstrátorok az Oktatástechnikai Stúdióban

Az utóbbi három év új kezdeményezése volt a Hallgatói Önkormányzattal és a főiskolai vezetéssel közös demonstrátori rendszer kiépítése. Félévenként egy-két hallgató nálunk is megjelent, nekik köszönhető, hogy egy-egy gyakran használt sorozatból (pl. néhány Attenborough-sorozat vagy a Monda és történelem című, Az agy felfedezése és

a Másfél millió lépés Magyarországon című sorozatok) a tanítási gyakorlathoz szükséges képek szerint kikereshető a kívánt részlet a számítógépből.

Eddig gyakran megtörtént ugyanis, hogy egy hallgató izgatottan lépett be a Stúdióba, és különös kéréssel állt elő, mondjuk így: „Kaphatnék egy tőkés révét videofelvételen?” Volt, aki hullámmó búzatáblát keresett, volt, aki mezei nyulat. Korábban ilyenkor néha többórnyi videofelvételt kellett végignézni ahhoz, hogy a kérést teljesíthessük, s munkánk nem is járt mindig sikerrel. Most percek alatt megadható a kívánt snitt. Igaz, a hallgatói igények még előbbre járnak, mint a megvalósítás lehetőségei, hisz a világ és ebből eredően a tanítási gyakorlat sokoldalúbb, mint a feldolgozott sorozatok száma. Egy munka közepén vagyunk, és örömeink forrása nemcsak a kézzel fogható és számszerűsíthető eredmény, hanem a hallgatókkal való együttműködés formáinak bővülése. A korszerű technika betölti tehát funkcióját: sokoldalúbbá teszi az emberi kapcsolatokat, és bővíti az oktatási gyakorlat lehetőségeit.

Külső kapcsolatok

Az elméleti tudás és a gyakorlati felkészültség kapcsolatának sajátos változásait élék meg a stúdió munkatársai napjainkban.

A korábbi — pl. tíz évvel ezelőtti — állapothoz képest megváltozott, megnövekedett az Oktatástechnikai Stúdió feladatainak és funkcióinak köre. A szolgáltató funkció változatlan ellátása mellett az új technikák megtermékenyítőleg hatnak a pedagógiai — elsősorban tantárgy-pedagógiai — kutatásokra. A stúdióban készült felvételek felhasználása a képzésben alapját képezi ezeknek a kutatásoknak, és közelebb viszi a stúdió vezetését és munkatársait is az alkalmazások elméleti háttérének kimunkálásához. Kétoldalú igénnyel kell e téren szembenéznünk: újabb és újabb igényeket támasztanak velünk szemben technikai téren, de nekünk is nagyobb elméleti felkészültséggel kell rendelkezünk ahhoz, hogy az új technikai megoldások a képzésben eredményesen használhatók legyenek.

Az a munka, amelyet a stúdió a videofelvételek készítésével végez, voltaképpen szoftver készítés. A fejlődés nemcsak az újabb, tökéletesebb, „többet tudó” hardverek kifejlesztését jelenti, hanem sokoldalúbb, többfunkciós szoftverek megjelenését is, pl. a multimédia belépését az oktatási-képzési folyamatba. (Vannak kezdeményezések a főiskolán is a multimédia készítésére.) Ezek elkészítéséhez nem elegendő a megfelelő technikai háttér, a hardver jelenléte. Jelenleg még nem is kielégítő ezen új szoftverek, pl. a multimédia készítéséhez a stúdió felszereltsége (nincs CD-író berendezésünk). Azonkívül kellő elméleti tudással is rendelkezünk kell ahhoz, hogy képesek legyünk e sajátos kihívásnak megfelelni.

Ismernünk kell az országban másutt folyó kutatásokat és eredményeket e téren. Mindez naprakész szakirodalmi tájékozottságot igényel tőlünk és jelenlétet azokon a fórumokon, ahol az újonnan kifejlesztett szoftvereket bemutatják. Annak ellenére, hogy ez a jelenlét is költségfüggő, kapcsolatunk van a Budapesti Műszaki Egyetem Nyitott és Távoktatási Laboratóriumával. A NAT Mozgóképkultúra és Médiaismeret c. műveltségterületéhez készült tankönyvek és egyéb információhordozók lektorálásában, véleményezésében, pályázati anyagok elbírálásában a stúdió vezetője rendszeresen részt vett. E kapcsolatok már kilépnek a Budapesti Tanítóképző Főiskola falain kívülre, és jelzik, hogy munkánk képes beilleszkedni az oktatástechnika korszerűen értelmezett fejlődésének általános folyamataiba is.

A jelenlegi helyzet néhány sajátossága

Nem lennénk reálisak, ha csak az eredményekről adnánk hírt. Az ezredforduló küszöbén nemcsak az új technikák térhódítása jellemző, hanem a fejlődés egyenetlen volta is. Leegyszerűsítve, a régi és az új egymás melletti jelenléte.

Vannak „sokat tudó”, „okos” gépeink, ugyanakkor az Oktatástechnikai Stúdióban jelen van még az előregedett, egyre többször javításra szoruló géppark. A régi PANASONIC M 10-es videokamerák egyre kevésbé adnak éles képeket a stúdiófelvételeken. Bizony az is előfordul, ha az alsós gyerekek tanítójukkal bejönnek a stúdióba, hogy felvétel készüljön az óráról, a keverőpult mellé odakészítünk néhány szerszámot és alkatrészt. Ugyanis előfordult már, hogy hirtelen elsötétültek a monitorok („se kép, se hang”), — miközben az óra tovább zajlott, és mi attól rettegtünk, talán épp most történik valami, ami megismételhetetlen. Aztán egy-két mozdulat a csavarhúzóval, és a „végterméken” már nem lehetett észrevenni a másodpercnyi kiesést.

Sajnos, megtörténik, hogy a kölcsönzésre kiadott — a sok használattól kilazult görögjű — videolejtáshozók meggyűrnek a szalagot, s jó eset, ha a felvétel újra vágva ismét használhatóvá válik.

Sok más technikai hiányosság nehezíti a munkát, és olykor meg is hiúsítja a felvételek alkalmazását a képzésben, ilyen pl. a régebbi, analóg technikával készített felvételek rossz hangminősége.

Mindeddigi megoldatlan egy fontos terület „meghódítása”: a hallgatói kamerázás lehetőség. Erre a célra nincs videokameránk, a kor kihívásai pedig megkívánják a hallgatói öntevékenység különböző formáinak jelenlétét is a képzésben.

Vannak elkezdett és mindeddigi befejezetlenül maradt jó kezdeményezések. Nem épült tovább a főiskola nagy oktatóinak emlékére készült Pedagógiai Arcképcsarnok, a differenciáló pedagógiai stúdium oktatói is várják tőlünk az elkezdett és csak nyers-

anyagban meglévő felvételek végtermékeinek elkészítését. Sokszor úgy tűnik, kevesen vagyunk a feladatokhoz. Az Oktatástechnikai Stúdió létszáma kilenc éve változatlan, a tanítóképzésben 3, az óvodapedagógus-képzésben 2 technikus oldja meg a felvétel készítés, az utómunkálatok, a médiamunka (kazetta feliratozás, katalógus készítés), a kölcsönzés, az archiválás és a javítások feladatait. Ötük közül hárman számítástechnikai-informatikai tanfolyamokat végeztek az elmúlt években, és megtanulták a digitalizálás, alkalmanként a CD-írás technikáját, így továbbképzésük folyamatosnak tekinthető.

Új problémák, nyitott kérdések, konklúziók

A fejlődés szükségszerűen hoz magával újabb problémákat. Ezek közé sorolhatók a következők:

- Az informatikai fejlődés nem teszi-e feleslegessé a korábban bevált és gyakran alkalmazott eszközök sokaságát, így pl. az írásvetítőt, a diavetítőt, az analóg videotechnikát?

A kérdésre konkrét elemzések és elméleti megfontolások sora adhat választ, melyekhez nem nélkülözhetjük a gyakorlati tapasztalatokat sem. A ZTV-rendszert nagy kár lenne kihasználatlanul hagyni (a „B” épületben idén még fejlesztés is történt, egy újabb terem kapcsoltunk be a bejátszási lehetőségekkel bíró termék sorába), megléte összefügg pl. a hallgatói létszám alakulásával, és vélhetően sem a multimédia sem a videoprojektor nem fogja kiszorítani még évekig. Az aktuális helyzetre a technikai sokszínűség jellemző, — és ez nem csak itt, a főiskolán, hanem általában is érvényes. Ez a sokszínűség — esetenként kettősség — megnyilvánul pl. abban a már korábban, más vonatkozásban említett tényben, miszerint az oktatástechnikai eszközeink egy része nagyon régi, mások a legújabb technikai fejlesztések vonalába esnek, így a régebbi, hagyományos és az új, a korszerű (vagy csak korszerűbb) technikák egyidejűleg vannak jelen (pl. az analóg és a digitális videotechnika). Úgy gondoljuk, írásvetítőkre, diavetítőkre, sőt, még táblára és krétára is sokáig szükségünk lesz (legfeljebb jó lenne ezekből az eszközökből újabban kifejlesztett formákat, pl. kevésbé zajos írásvetítőket beszerezni), s nemcsak pénzügyi okokból, hanem mert maga az oktatás-képzés is sokoldalú, sokszínű. A cél nem a mindenáron való újítás, hanem a képzésben az adott pedagógiai funkciónak megfelelő, adekvát eszköz jelenlétének biztosítása lehet.

- Változott-e, változóban van-e az eszközök alkalmazásának elméleti háttere, elvi alapjai?

Válaszunk határozott: az elvek nem változtak. A pedagógiai folyamat döntő tényezője az általános iskolában a tanító. Hallgatóinkat erre készítjük fel. Ugyanakkor a tanító- és óvodapedagógus-képzésben az önálló tanulási formák egyre nagyobb teret hódí-

tanak, és az oktatástechnikai eszközök adekvát alkalmazása segíti a korszerű tanulási formák alakulását. Az eszközhasználat során ebben a folyamatban is elsődleges az ember — hallgatók és oktatók együttes munkája. Az ún. „oktatócsomagok” épp ezt az együttműködést szolgálják, illetve ennek termékei.

• Miben fejezhetjük ki az elmúlt öt év fejlődésének legjellemzőbb vonását?

Az Oktatástechnikai Stúdió közelmúltjának fenti jellemzése érzékelteti, a stúdió beépült a főiskolai képzés egészébe. Az oktatástechnikai eszközök — köztük a videotechnika — jelenléte és használata szükséges és természetes velejárója a gyakorlati képzésnek és az oktatásnak. A tanszékek közötti együttműködés illetve a tanszékek együttműködése a stúdióval éppúgy jellemző, mint a hallgatók és a stúdió közötti kapcsolati formák fejlődése. Miközben ez a folyamat kijelöli a további fejlődés vonalát, egyben legfőbb eredménye az elmúlt éveknek.

Tudományos diákköri munka

A Budapesti Tanítóképző Főiskolán a tudományos diákköri munkának már több évtizedes hagyománya van. 1985 óta a Tudományos Diákköri Tanács irányítja és koordinálja az intézményi diákköri tevékenységet. A TDK minden évben újraalakul. Oktató tagjait a tanszékek, hallgató tagjait a diákkörök delegálják.

Elnökére a főiskola vezetőségének illetékes — mint a tanács tagja — tesz javaslatot, melyet a tagság nyílt szavazással hagy jóvá.

Az elmúlt öt esztendőben működő diákkörök száma:

1994/95	16 diákkör
1995/96	19 diákkör
1996/97	5 diákkör
1997/98	19 diákkör
1998/99	10 diákkör

A különböző diákköröket minden évben október második felében hirdetjük meg, ekkor teszik közzé az egyes tanszékek azok tematikáit. A diákköri munkába a képzés ideje alatt bármikor bekapcsolódhatnak a hallgatóink.

A diákköri programok és a szakdolgozati témák közelítése évek óta célunk, különösen a hároméves képzési idő tette ezt indokolttá. A négyéves képzésben már az a feladatunk, hogy a szakdolgozati témaválasztást megelőzően, esetleg azzal egy időben, hallgatóink kapcsolódjanak be valamilyen diákköri munkába, így még alaposabban elmélyülhetnek egy adott tudományterület megismerésében. Az intézményi (esetleg országos) konferenciákon való részvétellel pedig már rutint szerezhetnek a majdani diplomavédéshez is.

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács kétévenként rendezi meg a felsőoktatási intézményekben működő diákkörök országos bemutatóit, melyeken minden évben részt vettünk, és hallgatóink színvonalasan szerepeltek rajtuk. Az országos konferenciákat kétévenként megelőzik a házi versenyek, bemutatók.

A házi versenyek adatai 1994-től

Év	Dolgozatok száma	OTDK-ra javasolt dolgozatok száma
1994/95	54 dolgozat	34 dolgozat
1996/97	43 dolgozat	27 dolgozat
1998/99	39 dolgozat	26 dolgozat

Az OTDK-án résztvevő és díjazott dolgozatok száma

<i>Év</i>	<i>Dolgozatok száma</i>	<i>Díjazott dolgozatok száma</i>
1994/95	14 dolgozat	7 dolgozat
1996/97	14 dolgozat	6 dolgozat
1998/99	14 dolgozat	6 dolgozat

Szembetűnő a diákköri dolgozatok számának csökkenése, ami a megnövekedett hallgatói és oktatói terheléssel is magyarázható. Viszont mindez nem járt a diákköri munkák minőségének a romlásával, az országos versenyeken a részvételünk és az elért eredményeink kb. azonos szintet mutatnak az elmúlt öt esztendőben. A diákköri dolgozatok díjazására a házi bemutatók során kb. 40-60 000 Ft-ot szoktunk szétosztani. 1998-ban a Felsőoktatási Programfinanszírozási pályázati projektünkre 200 000 Ft-ot kaptunk, melyet teljes egészében felhasználtunk az 1998. évi diákköri tevékenység támogatására.

Örvendetes tény, hogy az elmúlt években nagyobb számban és hatékonyabban sikerült az óvodapedagógus szakos hallgatókat bekapcsolni a tudományos diákköri munkába, ezt a jövőben is kiemelt feladatként kell kezelnünk. Az elkövetkező időszakban változatlanul a tanszéki tudományos munka és a diákköri tevékenység teljesebb és fokozottabb koordinálására kell törekednünk, nem elsősorban a diákkörök, hanem az e munkába bekapcsolódó hallgatók számának a növelése a cél, a négyéves képzés ilyen irányú lehetőségeinek a jobb kihasználásával. Az Országos Tudományos Diákköri Tanácsban, illetve a különböző szakmai bizottságokban tevékenykedő oktatóinknak — élve javaslattevő lehetőségeikkel — mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy hallgatóink kedvezőbb feltételek mellett versenyezzenek az országos konferenciákon, figyelembe véve képzésük időtartamát és annak sajátos profilját.

A következő kimutatások tartalmazzák az elmúlt öt esztendőben megrendezett diákköri konferenciák házi és országos versenyének az eredményeit.

**A XXII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia
intézményi bemutatóinak eredményei
(1994. október 26.)**

I. Pedagógiai, pszichológiai szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt:

SUBICZ KATALIN: Erkölcsi fogalomvizsgálat az általános iskola 4. osztályos tanulói körében

Témavezető: Hunyady Györgyné dr.
tanszékvezető főiskolai tanár

I. díj — OTDK-ra javasolt:

RECHTENWALD CSILLA: Az iskola világának megjelenítése különböző műalkotásokban

Témavezető: Bollókné dr. Panyik Ilona
főiskolai tanár

I. díj — OTDK-ra javasolt:

FAZEKAS KRISZTINA: Egy zsidó népiskola története a Horthy-korszakban

Témavezető: dr. Donáth Péter
tanszékvezető főiskolai tanár

II. díj — OTDK-ra javasolt:

LÖVEY ZSUZSANNA: „Kilógnak a sorból?” Rossz gyermek és tehetséges gyermek az óvodában

Témavezető: Fehérné dr. Mészáros Ágnes
osztályvezető, szakpszichológus
(GYIVI Lélektani Szolgálat)

II. díj — OTDK-ra javasolt:

TÓTH ATTILA: Csodaország

Témavezető: Kereszty Zsuzsanna
főiskolai adjunktus

II. díj — OTDK-ra javasolt:

WIDEMANN TÜNDE: A budai képzőben folyó gyakorlati képzés története

Témavezető: Bollókné dr. Panyik Ilona
főiskolai tanár

OTDK-ra javasolt:

TOMKA VIRÁG: Különleges igényű gyermekek az általános iskolában Angliában és hazánkban — esettanulmányok

Témavezető: Kereszty Zsuzsanna
főiskolai adjunktus

RÁTKAYNÉ HAJBA KATALIN: A cigány gyermekek szociális helyzete és beilleszkedési problémái

Témavezető: Hunyady Györgyné dr.
tanszékvezető főiskolai tanár

II. Humán szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt:

KÖVESDY ÁGNES: Babits Mihály és Móricz Zsigmond levelezése

Témavezető: dr. Csíkvári Gábor
főiskolai docens

I. díj — OTDK-ra javasolt:

MIKESY MÁRTA: Írói névadás néhány gyermekirodalmi fantáziaregényben

Témavezető: dr. Adamik Tamásné
főiskolai tanár

II. díj — OTDK-ra javasolt:

BALÁZS ANDREA: Klimt és Schiele nőábrázolásai

Témavezető: Krassói Erna
főiskolai docens

III. díj — OTDK-ra javasolt:

VÁRADY ESZTER: Az utóbbi évek utcanévváltozásai a II. kerületben

Témavezető: dr. Adamik Tamásné
főiskolai tanár

III. Társadalomtudományi szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt:

KRÁL ZSUZSANNA: Indiai mesék, mítoszok filozófiai vonatkozásai

Témavezető: dr. Demeter Katalin
főiskolai docens

II. díj — OTDK-ra javasolt:

RASZLER ILDIKÓ – SCHNEIDER GABRIELLA: „Aki akár egyetlen embert is megment, az egész világot menti meg” (Nemzetközi Vöröskereszt gyermekmentő „A” szekciójának tevékenysége 1944–45-ben)

Témavezető: dr. Donáth Péter
tanszékvezető főiskolai tanár

III. díj — OTDK-ra javasolt:

KAPCSÁNDY GABRIELLA: Gyermekmentő akciók 1944-ben

Témavezető: dr. Donáth Péter
tanszékvezető főiskolai tanár

Különdíjat kapott:

NAGY BERNADETT: Előítélet és moralizálás

Témavezető: dr. Vigh Gyula
főiskolai tanár

SZAKÁCSI MÓNICA: A görög lélekfelfogás továbbélése az ókeresztény filozófiában

Témavezető: dr. Vigh Gyula
főiskolai tanár

KOVÁCS RITA: Japán mesék kultúrtörténeti elemzése

Témavezető: dr. Demeter Katalin
főiskolai docens

IV. Tantárgy-pedagógiai szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt:

PAULOVKIN BOGLÁRKA: A vizuális képességek és készségek rendszere és egy új technikai eszköz a vizuális nevelésben

Témavezető: Bálványos Huba
tanszékvezető főiskolai tanár

II. díj — OTDK-ra javasolt:

PESZEKI ELVIRA: Az alsófokú matematikaoktatás alakulása Magyarországon az 1868. évi népiskolai törvény megszületését követő években

Témavezető: dr. Horváth Alice
főiskolai docens

III. díj — OTDK-ra javasolt:

HORVÁTH-SZABÓNÉ TAMÁS ANDREA: A személyi számítógép használata a matematika órán

Témavezető: Radnainé dr. Szendrei Julianna
tanszékvezető főiskolai docens

OTDK-ra javasolt:

WALTON GUSZTÁVNÉ: A fonémahallás fejlesztése

Témavezető: dr. Adamik Tamásné
főiskolai tanár

CSOK ANDREA: Néhány alternatív pedagógiai irányzat hatása a néptánc oktatásra

Témavezető: Kraiciné dr. Szokoly Mária
tanszékvezető főiskolai docens

REIBACH JÁNOS: A szorobán a matematika órán és az egyéni korrepetálásokon

Témavezető: Makara Ágnes
főiskolai adjunktus

SZÁRAZ ILDIKÓ: A műbefogadás útjai

Témavezető: Bálványos Huba
tanszékvezető főiskolai tanár

V. Természettudományi szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt:

DÉRYNÉ FEKETE EDIT: A kísérletezés módszerének alkalmazása
6–10 éves korban

Témavezető: Pákozdi Erika
főiskolai adjunktus

II. díj — OTDK-ra javasolt:

BIHARINÉ KOVÁCS ANIKÓ: A környezet védelmére nevelés lehetőségei az óvodai nevelési munkában

Témavezető: Bihariné dr. Krekó Ilona
főiskolai adjunktus

III. díj — OTDK-ra javasolt:

NAGY BRIGITTA: A természet szeretetére való nevelés lehetőségei a szabadidős tevékenységben (Albertirsán)

Témavezető: Pusztai Jánosné dr.
főiskolai docens

OTDK-ra javasolt:

SÁNTA JUDIT: A gyógynövények ismerete és szerepe a gyermek életében

Témavezető: Pusztai Jánosné dr.
főiskolai docens

FICSOR ANITA: Érdekes fizikai és kémiai kísérletek a 3., 4. osztályban

Témavezető: Kulin Eszter
főiskolai adjunktus

KECSKEMÉTHY LILLA: Játékos eszközök alkalmazása a természetismeret foglalkozásokon

Témavezető: Kulin Eszter
főiskolai adjunktus

VI. Idegen nyelvi szekció

* Német alszekció *

I. díj — OTDK-ra javasolt:

UHRINYINÉ HAJDÚ ETELKA: Országismereti tudásanyag elsajátítása az általános iskolákban használt tankönyvek alapján
Témavezető: dr. Bodó Sándorné
főiskolai docens

I. díj — OTDK-ra javasolt:

NOVÁK KÁROLY: „FÜR ALLE” — Die Poesie von Ernst Jandl
Témavezető: Dr. Primus-Heinz Kucher
egyetemi docens
(Universität Klagenfurt) és
dr. Bodó Sándorné
főiskolai docens

II. díj — OTDK-ra javasolt:

MENTESI ÁGNES: Népszokások egy Budapest környéki német nemzetiségi településen (Solymár)
Témavezető: dr. Bodó Sándorné
főiskolai docens

II. díj — OTDK-ra javasolt:

ZOLTÁN ILDIKÓ: Spielesammlung zur Wortschatzerweiterung, zur Entwicklung der Sprechfertigkeit — Plan einer Spielesammlung für zweisprachige Schulen in Ungarn
Témavezető: dr. Bodó Sándorné
főiskolai docens és
dr. Gerhard Bittner
egyetemi tanár
(Universität Augsburg)

III. díjat kapott:

SZENDE ÁGNES: Hagyományos ünnepek Németország és Ausztria területén
Témavezető: dr. Stoyanné Peér Hajna
főiskolai docens

IV. díjat kapott:

HAJTOGATÓ VALÉRIA: Játékok, mondókák és dalok tanításának lehetőségei az óvodában a német nyelvi foglalkozásokon

Témavezető: dr. Bodó Sándorné
főiskolai docens

Különdíjat kapott:

SCHWARCZNÉ BARTUS MÁRIA: A német nyelvoktatás kezdő szakasza kisiskolás korban

Témavezető: dr. Bodó Sándorné
főiskolai docens

VII. Idegen nyelvi szekció

* Angol alszekció *

I. díj — OTDK-ra javasolt:

ÁDÁSZ EDINA: King Arthur's Figure in English Literature

Témavezető: G. Epres Erika
főiskolai adjunktus

II. díj — OTDK-ra javasolt:

SPIESZ TAMÁS: Foreign Language Acquisition and Education in British Schools

Témavezető: Kunyák Károlyné dr.
főiskolai docens

III. díj — OTDK-ra javasolt:

PALLOS MAGDOLNA: How to Use Games in English Language Teaching

Témavezető: Peter Hare
vendégoktató (Nagy-Britannia)

III. díj — OTDK-ra javasolt:

SZAKÁCS GIZELLA: Developing English through Rhymes and Stories

Témavezető: dr. Czverencz Jánosné
főiskolai adjunktus

A XXII. Országos Tudományos Diákköri Konferencián elért eredményeink (1995. április 3-5.)

I. Pedagógiai, pszichológiai szekció, Zsámbék

- I. díj* SUBICZ KATALIN: Erkölcsei fogalomvizsgálat az általános iskola 4. osztályos tanulóinak körében
Témavezető: Hunyady Györgyné dr. tanszékvezető főiskolai tanár
- I. díj* TÓTH ATTILA: Csodaország
Témavezető: Kereszty Zsuzsa főiskolai adjunktus
- II. díj* WIDEMANN TÜNDE: A budai képzőben folyó gyakorlati képzés története
Témavezető: Bollókné dr. Panyik Ilona főiskolai tanár

II. Tantárgy-pedagógiai szekció, Baja

- I. díj** PESZEKI ELVÍRA: Az alsófokú matematikaoktatás alakulása Magyarországon az 1868. évi népiskolai törvény megszületését követő években
Témavezető: dr. Horváth Alice
főiskolai docens
- II. díj** PAULOVKIN BOGLÁRKA: A vizuális képességek és készségek rendszere és egy új technikai eszköz a vizuális nevelésben
Témavezető: Bálványos Huba
tanszékvezető főiskolai tanár

Különdíjat kapott:

- DÉRYNÉ FEKETE EDIT:** A kísérletezés módszerének alkalmazása
6–10 éves korban
Témavezető: Pákozdi Erika
főiskolai adjunktus

III. Humán szekció, Debrecen

II. díj

BALÁZS ANDREA: Klimt és Schiele nőábrázolásai

Témavezető: Krassóí Erna
főiskolai docens

Összesen 14 hallgatónk képviselte a főiskolánkon folyó tudományos diákköri munkát a különböző szekciókban.

Közülük

I. díjat kapott 3 fő,

II. díjat kapott 3 fő,

különdíjat kapott 1 fő.

Összesen 7 hallgatónk részesült tehát valamilyen elismerésben.

A XXIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia

főiskolai eredményei

(1996. október 30.)

I. Pedagógiai, pszichológiai szekció

I. díj – OTDK-ra javasolt

FALUS ESZTER: Egy hallás- és mozgássérült kisfiú az általános iskolában

Témavezető: Jávorné dr. Kolozsváry Judit
főiskolai docens

LIPCSEINÉ SURMAN JUDIT: A játék ábrázolása képzőművészeti alkotásokon

Témavezető: Tomor Lajosné
főiskolai adjunktus

PAPP ERZSÉBET: Egy nevelőotthonban élő kisiskolás korú gyermek pszichológiai vizsgálata

Témavezető: Ungárné dr. Komoly Judit
főiskolai tanár

II. díj OTDK-ra javasolt

BÁLDY KATALIN: Szociometriai kapcsolatok 3–4. osztályban, különös tekintettel a magányos tanulókra

Témavezető: Hunyady Györgyné dr.
tanszékvezető főiskolai tanár

KISS IVETT: Mozgásos játékok és testfejlesztés az óvodában a múlt századtól napjainkig

Témavezető: Tomor Lajosné
főiskolai adjunktus

STEINBACH ANITA: Tapasztalataim egy Waldorf-óvoda életéről

Témavezető: Tomor Lajosné
főiskolai adjunktus

III. díj OTDK-ra javasolt

BALÁZS MARIANNA: A dyscalculia nyomában (matematikai feladatmegoldások hibáinak elemzése a számfogalom témakörében)

Témavezető: Kereszty Zsuzsa
főiskolai docens

HIDASI ILDIKÓ: Az ikrek általános mozgás- és érzékfejlesztése

Témavezető: Fodorné dr. Földi Rita
főigazgató-helyettes főiskolai docens

SZABÓ ZOLTÁNNÉ: Értékszocializáció a gyermekirodalom tükrében a XIX. századtól napjainkig

Témavezető: Tomor Lajosné
főiskolai adjunktus

II. Humán szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt

GILYÉN ZSUZSANNA: A magyar gyermeksjtó helyzete

Témavezető: dr. Adamik Tamásné
főiskolai tanár

II. díj — OTDK-ra javasolt

KIRÁLY EDINA: Látvány és műelemzés az általános iskola alsó tagozatán

Témavezető: Bálványos Huba
tanszékvezető főiskolai tanár

II. díj – OTDK-ra javasolt

VARGA-SZABÓ ÁGNES: Egy gyermekirodalmi mű befogadás-vizsgálata

Témavezető: dr. Adamik Tamásné
főiskolai tanár

III. Társadalomtudományi szekció

I. díj – OTDK-ra javasolt

MOLNÁR ANNA: Adalékok a politikai katolicizmus magyarországi történetéhez: a Szívgyárda szervezete és működése

Témavezető: dr. Farkas Mária
főiskolai docens

VÉGH ADRIENN: Betekintés az Országos Izraelita Tanítóképző történetébe (1918–1945) a hazafias nevelés tükrében

Témavezető: dr. Donáth Péter
tanszékvezető főiskolai tanár

II. díj – OTDK-ra javasolt

HALMOS NÓRA: Ifjúság és társadalom a nyolcvanas években

Témavezető: Bauer Béla
főiskolai tanársegéd

III. díj – OTDK-ra javasolt

BAJÁRI MÁRIA: Gyermekfilozófia

Témavezető: dr. Demeter Katalin
főiskolai docens

LENCZ ADRIENN: Betekintés a mai magyar szélsőjobboldali fiatalok világába

Témavezető: dr. Donáth Péter
tanszékvezető főiskolai tanár

V. Tantárgy-pedagógiai szekció

I. díj – OTDK-ra javasolt

ÁRVA KATALIN: Gazdálkodj okosan! (Háztartásszervezés és családi pénzgazdálkodás alapismereteinek megtanítása)

Témavezető: Kovács Imréné dr.
főiskolai docens

I. díj — OTDK-ra javasolt

FINTORNÉ FORGONY MÁRIA: A zenei képzést akadályozó tényezők vizsgálata 6-8 éves korig

Témavezető: Nagy Balázsné
főiskolai adjunktus

II. díj

HANDTUCH KRISZTINA: Önismeretre nevelés művészetével

Témavezető: Bálványos Huba
tanszékvezető főiskolai tanár

III. díj

MÉSZÁROS ÁGNES: A dőlt írás

Témavezető: Bocskai Istvánné
főiskolai adjunktus

IV. díj

BÜKKY TÍMEA: Zenei irányzatok alkalmazása az óvodai nevelésben

Témavezető: Nagy Balázsné
főiskolai adjunktus

V. Természettudományi szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt

HEVÉR TIBOR: Néma tanterv

Témavezető: Kulin Eszter
főiskolai adjunktus

II. díj — OTDK-ra javasolt

BORSOS SZABÓ TAMÁS: Tanulmányi séta- és kirándulás-tervezetek készítése az általános iskola alsó tagozatán

Témavezető: Pusztai Jánosné dr.
főiskolai docens

III. díj — OTDK-ra javasolt

SZÜCS ILDIKÓ: A szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése kisiskolás korban

Témavezető: Kulin Eszter
főiskolai adjunktus

IV. díj — OTDK-ra javasolt

MÉSZÁROS KRISZTINA: Séták, kirándulások, múzeumlátogatások szerepe a környezet szeretetére és védelmére nevelésben

Témavezető: Bihariné dr. Krekó Ilona
főiskolai adjunktus

VI. Idegen nyelvi szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt

UNGOR ANDREA: Modern Ways of Developing Communicative Skills

Témavezető: Görgényiné Epres Erika
főiskolai adjunktus

II. díj — OTDK-ra javasolt

BOCSÁK ESZTER: A táj- és népkutató kör munkája a budai német nyelvű tanítóképzőben

Témavezető: dr. Donáth Péter
tanszékvezető főiskolai tanár

MENYHÁRT MÓNIKA: The Criticism of Victorian England in Samuel Butler: The Way of All Flesh

Témavezető: Görgényiné Epres Erika
főiskolai adjunktus

WEISZ JÁNOSNÉ: Lewis Carroll: Alice's Adventures in Wonderland and Through the Looking Glass

Témavezető: Kunyák Károlyné dr.
főiskolai docens

III. díj — OTDK-ra javasolt

MOLNÁR RÉKA: Charlotte Brontë: Jane Eyre

Témavezető: Görgényiné Epres Erika
főiskolai adjunktus

VII. Testnevelési szekció

II. díj — OTDK-ra javasolt

BÖLCSKEINÉ JUHÁSZ GABRIELLA: Néptánc az óvodában

Témavezető: Patayné Gergely Ildikó
főiskolai adjunktus

III. díj — OTDK-ra javasolt

SZABÓ ÉVA: A Budapesti Tanítóképző Főiskolán végzett EUROFIT
felmérések összehasonlító elemzése

Témavezető: dr. Ozsváth Károly
tanszékvezető főiskolai tanár

SZLANKÁNÉ REISS ZSUZSANNA: Az épek és a mozgáskorlátozottak integrált testnevelése az óvodában

Témavezető: Fodorné dr. Földi Rita
főigazgató-helyettes főiskolai docens

A XXIII. Országos Tudományos Diákköri Konferenciák országos eredményei (1997. április 2–4.)

I. Tantárgy-pedagógiai szekció

(Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, Szeged)

I. díj

ÁRVA KATALIN: Gazdálkodj okosan! (Háztartásszervezés és családi pénzgazdálkodás alapismereteinek megtanítása)

Témavezető: Kovács Imréné dr.
főiskolai docens

II. díj

FINTORNÉ FORGONY MÁRIA: A zenei képzést akadályozó tényezők vizsgálata 0–8 éves korig

Témavezető: Nagy Balázs
főiskolai adjunktus

II. díj

HEVÉR TIBOR: Néma tanterv
Témavezető: Kulin Eszter
főiskolai adjunktus

II. Pedagógiai, pszichológiai szekció
(*Illyés Gyula pedagógiai Főiskola, Szekszárd*)

II. díj

LIPCSEINÉ SURMAN JUDIT: A játék ábrázolása képzőművészeti
alkotásokon
Témavezető: Tomor Lajosné
főiskolai adjunktus

Különdíj:

BÁLDY KATALIN: Szociometriai kapcsolatok 3–4. osztályban, kü-
lönös tekintettel a magányos tanulókra
Témavezető: Hunyady Györgyné dr.
tanszékvezető főiskolai tanár

KISS IVETT: Mozgásos játékok és testfejlesztés az óvodában a múlt
századtól napjainkig
Témavezető: Tomor Lajosné
főiskolai adjunktus

A zsűri dicséretében részesült:

STEINBACH ANITA: Tapasztalataim egy Waldorf-óvoda életéről
Témavezető: Tomor Lajosné
főiskolai adjunktus

III. Társadalomtudományi szekció
(*Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger*)

Könyvjutalomban részesült:

LENCZ ADRIENN: Betekintés a mai magyar szélsőjobboldali fiata-
lok világába
Témavezető: dr. Donáth Péter
tanszékvezető főiskolai tanár

Lencz Adrienn dolgozatát a bíráló bizottság publikálásra javasolta.

A különböző szekciókban 14 hallgatónk mutatta be a dolgozatát, közülük hatan ér-
tek el valamilyen helyezést vagy részesültek elismerésben.

**A XXIV. Országos Tudományos Diákköri Konferencia
intézményi bemutatói eredményei
(1998. november 4.)**

I. Pedagógiai, pszichológiai szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt:

KEMERKÉNÉ SURI ILDIKÓ: Egy magasan funkcionáló autista gyermek óvodai integrációban történő fejlesztése

Témavezető: Jávorné dr. Kolozsváry Judit
főigazgató-helyettes főiskolai docens

II. díj — OTDK-ra javasolt:

GALLÓ ORSOLYA: Iskolai könyvtárak a harmadik évezred küszöbén. Helyzetkép Fejér megyei iskolákból.

Témavezető: Mayerné dr. Nádasi Mária
főiskolai tanár

MITTERHUBER ORSOLYA: Az egri Györgyeni Ignác alapította óvoda története

Témavezető: Tomor Lajosné
főiskolai adjunktus

SZABADOS TÍMEA: Gyermekeknevelési elvek változásai a magyar társadalomban (1982–1997)

Témavezető: dr. Békési Ágnes
főiskolai docens

III. díj — OTDK-ra javasolt:

KUGELBAUER IDA: A társas kapcsolatok és a jövőtudat összefüggése 12 éves gyermekek körében

Témavezető: Hunyady Györgyné dr.
tanszékvezető főiskolai tanár

BÁLINT BEATRIX és

BENE SZILVIA: Nevetés és humor megnyilvánulása 3–7 éves korban

Témavezető: B. Lakatos Margit
főiskolai adjunktus

II. Humán szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt:

GYÖNGYÖSI RITA: Beiträge zur Geschichte und Kultur einer ungarn-deutschen Gemeinde Hartau/Harta

Témavezető: Márkus Éva
főiskolai tanársegéd

KOSCH VERONIKA: „Minne ist zweier herzen wünne?” —zum Wandel des Minnebegriffes in der deutschen Literatur des Mittelalters

Témavezető: Peter Knotz
vendégoktató

RÉCZEI TAMÁS: Ingmar Bergman Beszélő képei

Témavezető: dr. Bayer Miklós
főiskolai docens

II. díj:

PAMLÉNYI CSILLA: Nekézseny földrajzi neveinek szociolingvisztikai vizsgálata

Témavezető: dr. Cs. Nagy Lajos
főiskolai docens

SZENTVÁRY-LUKÁCS ERIKA: Hochsprache als Überdachung der Dialekte

Témavezető: Csanádiné dr. Kiss Jolán
főiskolai docens

III. Társadalomtudományi szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt:

MISKOLCI ÉVA: Az iskolanővéri intézmény 1929 és 1933 között

Témavezető: dr. habil. Donáth Péter
tanszékvezető főiskolai tanár

II. díj — OTDK-ra javasolt:

RÉPÁBINÉ PETHŐ MELINDA: Mátyás-kép a reneszánsz történetírás és az alsó tagozatos tankönyvek tükrében

Témavezető: dr. Farkas Mária
főiskolai docens

III. díj — OTDK-ra javasolt:

SZÜTSNÉ UNGÁR ÁGNES: Az ősi magyar hitvilág elemei a magyar népmesékben

Témavezető: dr. Farkas Mária
főiskolai docens

TAKÓ ZSUZSANNA: Rudolf Steiner filozófiája

Témavezető: dr. Demeter Katalin
főiskolai tanár

IV. Tantárgy-pedagógiai szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt:

VIGYÁZÓ LÁSZLÓ: Az építészeti ismeretek tanításának lehetőségei technika órákon az általános iskola 1–4. osztályában

Témavezető: Kovács Imréné dr.
főiskolai docens

II. díj — OTDK-ra javasolt:

ALBERT KRISZTIÁN GÁBOR: Oktatóprogramok az Interneten

Témavezető: dr. Orcsán Zsolt
csoportvezető főiskolai docens

III. díj — OTDK-ra javasolt:

VARSÁNYI SZILVIA: A helyesírás-tanítás elméleti és gyakorlati problémái az alsó tagozaton

Témavezető: Tóth Beatrix
főiskolai docens

Különdíjat kapott:

HORVÁTH ANNA: Montessori-eszközök az alsó tagozatos matematika-oktatásban

Témavezető: Radnainé dr. Szendrei Júlianna
tanszékvezető főiskolai tanár

V. Természettudományi szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt:

FENYŐDI ANDREA: Agyfélteke-dominancia következményei és módszertani vonzatai kisiskolás korban

Témavezető: Véghelyi Józsefné dr.
főigazgató-helyettes főiskolai docens és
Jávorné dr. Kolozsváry Judit
főigazgató-helyettes főiskolai docens

II. díj — OTDK-ra javasolt:

DRÓTOS ENIKŐ: A környezeti nevelés történeti alakulása

Témavezető: Bihariné dr. Krekó Ilona
főiskolai adjunktus

III. díj — OTDK-ra javasolt:

KRIZSÁN ANDREA: Séták, kirándulások és múzeumlátogatások szerepe az óvodai környezeti nevelésben

Témavezető: Bihariné dr. Krekó Ilona
főiskolai adjunktus

MOLNÁR BEÁTA: Lakóhelyem, Dunakeszi természet- és társadalom-földrajzi jellemzőinek komplex bemutatása

Témavezető: Rigóczki Csaba
főiskolai tanársegéd

SZÉKELY PATRÍCIA: Egészséges környezet — egészséges gyermek

Témavezető: Bihariné dr. Krekó Ilona
főiskolai adjunktus

OTDK-ra javasolt

ESZTERGOMI KATALIN: A kábítószer-fogyasztás jellemzői és megelőzésének lehetőségei napjainkban (3–12 éves korban)

Témavezető: Kulin Eszter
főiskolai adjunktus

VI. Angol nyelvi szekció

I. díj — OTDK-ra javasolt

BOJTA ZSUZSANNA: Aspects of Howards END

Témavezető: G. Epres Erika
főiskolai adjunktus

BAKÓCZY SZILVIA: Integrated Education of Children with Special Educational Needs in One British and Two Hungarian Schools

Témavezető: Kovács Károlyné
főiskolai adjunktus és
Kereszty Zsuzsa
főiskolai docens

RAVASZ ÁGNES: Games in Teaching English to Young Learners

Témavezető: G. Epres Erika
főiskolai adjunktus

II. díj — OTDK-ra javasolt

TÓTH MELINDA: Wordsworth, The Greatest Romantic Poet

Témavezető: G. Epres Erika
főiskolai adjunktus

III. díj — OTDK-ra javasolt

CSOMA LÁSZLÓ: The social criticism of Jonathan Swift in Gulliver's Travels

Témavezető: G. Epres Erika
főiskolai adjunktus

MARKÓ ÁGNES: Poems, Songs, Rhymes in the English Activities at Kindergarten

Témavezető: Sárosdyné dr. Szabó Judit
tanszékvezető főiskolai docens

**A XXIV. Országos Tudományos Diákköri Konferenciák
bemutatóinak eredményei
(1999. április 29–31.)**

**I. Pedagógiai, pszichológiai, közművelődési és könyvtartudományi szekció, Békés-
csaba**

III. díj

KUGELBAUER IDA: A társas kapcsolatok és a jövőtudat összefü-
gése 12 éves gyermekek körében

Témavezető: Hunyady Györgyné dr.
tanszékvezető főiskolai tanár

II. Tantárgy-pedagógiai szekció, Nyíregyháza

I. díj

VARSA NYI SZILVIA: A helyesírás-tanítás elméleti és gyakorlati
problémái az alsó tagozaton

Témavezető: Tóth Beatrix
főiskolai docens

(Varsányi Szilvia a **szekció különdíját** is megkapta.)

II. díj

RÉPÁ SINÉ PETHŐ MELINDA: Mátyás-kép a reneszánsz történet-
írás és az alsó tagozatos tankönyvek tükrében

Témavezető: dr. Farkas Mária
főiskolai docens

III. díj

VIGYÁ ZÓ LÁSZLÓ: Az építészeti ismeretek tanításának lehetőségei
technika órákon az általános iskola 1–4. osztályában

Témavezető: Kovács Imréné dr.
főiskolai docens

III. Természettudományi szekció, Debrecen

II. díj

FENYŐDI ANDREA: Agyfélteke-dominancia következményei és módszertani vonzatai kisiskolás korban

Témavezető: Véghelyi Józsefné dr.
főigazgató-helyettes főiskolai docens és
Jávorné dr. Kolozsváry Judit
főigazgató-helyettes főiskolai docens

IV. Társadalomtudományi szekció, Székesfehérvár

III. díj

MISKOLCZI ÉVA: Az iskolanővéri intézmény 1929 és 1933 között

Témavezető: dr. Donáth Péter
tanszékvezető egyetemi tanár

*

*

*

Az OTDK szekcióiba továbbküldtünk 18 dolgozatot, ebből bemutatásra került 14 pályamű. A 14 bemutatott dolgozathoz 6 dolgozat nyert különböző díjat.

A Budapesti Tanítóképző Főiskola külső kapcsolatai

Nemzetközi kapcsolataink többsége korábbi (pl. Tempus), jelenlegi (Comenius, Leonardo) vagy tervezett, közös — két- vagy többoldalú, többnyire két vagy három évre szóló — pályázatokhoz kapcsolódik, s ezek keretében (projekteken, együttműködési szerződéseken, írásos megállapodásokban szabályozva) realizálódik. E kapcsolatok egy része közvetlenül a nyelvoktatáshoz vagy valamely műveltségterülethez szorosabban kötődő mobilitási projekt (oktatók illetve diákok cseréje), más része a tanítóképzés és szakmai továbbképzés általános vagy speciális területeit (matematikaoktatás, vizuális nevelés, ének-zene oktatás, fejlesztő pedagógiai, stb.) felölelő közös kutatási-fejlesztési program. A jelenleg is folyó tárgyalások e kapcsolatok nagy arányú bővítésének és tartalmi aktualizálásának lehetőségét ígérk.

Az oktatók sokrétű szakmai-közéleti tevékenysége kiterjedt, az országhatárokon is átnyúló szakmai kapcsolatokra és együttműködésekre utal.

Ezt igazolja, hogy több mint 300 hazai és nemzetközi tudományos konferencián vettek részt, s tartottak különböző témájú előadásokat, a hazai fórumokon kívül Angliában, Ausztriában, Finnországban, Csehországban, Izraelben, Japánban, Kanadában, Németországban, Norvégiában, Olaszországban, Romániában, Spanyolországban, Svájcban, Szlovákiában, Szlovéniában, Ukrajnában, USA-ban. Ezt a listát erősítik ének- és zenetanáraink kórusainak, a főiskola Zenés Színpada külföldi szereplései Romániában, Németországban, Nagy-Britanniában, Svájcban, Olaszországban Hollandiában stb. Intézményünk több oktatója tölt be fontos szakmai szerepet nemzetközi szervezetekben.

Német nyelvterületen működő felsőoktatási intézményekkel évek óta intenzív kapcsolatokat ápolunk. Az Augsburgi Universitást és az Idegen Nyelvi és Irodalmi tanszék, illetve a német nyelvi szakcsoport között, egy korábbi közös TEMPUS projektre épülően szoros szakmai együttműködés alakult ki. Sajnálatos módon az erre épülő oktatói illetve hallgatói cserét a korlátozott anyagi lehetőségek nagymértékben megnehezítik. Éppen ezért a kapcsolatot 2000-től a DAAD programok keretébe ágyazva szeretnénk folytatni.

A badeni Pädagogische Akademie által finanszírozott (3-4 napos ill. egy-két hetes) módszertani továbbképzéseken minden évben részt vesznek oktatóink, nyelvtanító hallgatóink és a továbbképzéseinkben résztvevő tanítók.

A vizuális nevelés területén a Schwäbisch Gmünd-i Pedagógiai Főiskolával (Pädagogische Hochschule Schwäbisch Gmünd) 1991-ben kezdődött együttműködé-

sünk, mely elsősorban oktatói cserék formájában realizálódik. A kétoldalú szerződést azóta 2001. július 31-ig meghosszabbítottuk, az együttműködést pedig kibővítettük más műveltségi területekkel is, pl. ének-zene, matematika, idegennyelv. Folytatását hallgatói mobilitási programmal kiegészülve, Socrates-Erasmus pályázaton való közös részvétellel szeretnénk megvalósítani.

A TEMPUS PHARE projektben (1994–1997) vált intézményessé a Genovai Egyetem és főiskolánk matematika tanszéke közötti kapcsolat. A matematikaoktatás további közös kutatásáról a két intézmény szándéknyilatkozatot írt alá és keresik a lehetőségeket az anyagi fedezet biztosításához.

Intézményünk 1997 óta, a korábbi oktatói csereprogram folytatásaként vesz részt írországi partnerünk, a belfasti Stranmillis College által koordinált Erasmus hallgatói mobilitási programban. Az európai kreditátszámítási rendszer alapján működő megállapodás értelmében évente két alkalommal 5-5 hallgató 1–3 hónapos csereképzésére kerül sor. Ez idő alatt a hallgatók a készségtárgyakon kívül a matematika és a természettudományos ismeretek oktatásáról szereznek tapasztalatokat, iskolai gyakorlaton vesznek részt, s angol nyelvismereteiket a szaknyelvi szókinccsel is gyarapítják.

A „People to People”, az „Ember az Emberekért” Nemzetközi Szervezet gyermekirodalmi szakértőkből álló delegációjának fogadása (1998), illetve az azt követő szakmai tárgyalások, melynek témája a gyermekirodalom tantárgy kapcsán oktatási, kommunikációs módszerek és gyakorlatok kölcsönös megismerése, tapasztalatcsere, lehetőséget nyújt az amerikai kapcsolatok szélesítésére.

A Sonthern Connecticut State Universityvel alakuló kapcsolatunk, az előkészítő látogatások tapasztalatai alapján (1997, 1998), a pedagógia, pszichológia, természettudományok területén ígér komolyabb, oktatói, hallgatói cserét is jelentő szakmai együttműködési lehetőséget.

A Továbbképző Központ irányításával létrehozott négyéves Leonardo-programunk (Biblex, A könyvtárak szerepe a kirekesztés elleni harcban, 1997–2001) francia-olasz-német partnerekkel (a grenoble-i Université Pierre Mendés-France, a francia Kulturális és Kommunikációs Minisztérium, a torinói Városi ill. Közkönyvtár — Settore Biblioteche, Biblioteca Civica —, a stuttgarti Hochschule für Bibliothekswesen, a böblingeni Városi Könyvtár — Stadtbibliothek, a fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, valamint a Nap Segítő Szolgálat Alapítvány) történő koordinációban zajlik. Célja — a nemzetközi konferenciák, illetve helyi továbbképzések tapasztalataira alapozva — a hagyományos könyvtárosképzésnek a megváltozott szociális kontextushoz alkalmazkodó, nemzetközi tapasztalatok alapján történő modernizálása.

Socrates-projektjeink a belgiumi DIECEC (Interkulturális oktatásfejlesztés európai városok kooperációjával) kezdeményezésével jöttek létre. Comenius 3.1. típusú hároméves programunk (Az alapfokú írás-olvasás tanítása, készségfejlesztés két- és egy nyelvű tanulók oktatásában, 1998–2001) a budapesti Deák-Diák Iskolával, valamint nagy hagyományokkal rendelkező, számos Socrates-projektet koordináló partnerekkel — dán középiskolával (Odense, Skoleforvaltningen), svéd általános iskolával és pedagógiai központtal (Motala Kommun, Grundskola), a helsinki önkormányzat oktatási osztályával (Helsinki City Educational Department), írországi oktatási központtal (Cork, Education Centre) és nagy-britanniai oktatási-nevelési központtal (Bradford Educational Department) — való széles körű együttműködést jelent, melynek fázisai: tananyagfejlesztés, szakmai továbbképzési programok összeállítása, tesztelése, értékelése, valamint disszeminációja.

Terveinkben szerepel a Socrates programok keretében a londoni Roehampton Institute-tal kialakítandó együttműködés.

Új, szintén a DIECEC által koordinált, háromévesre tervezett pályázatunk (Comenius 3.1. Learn 2 Learn, 1999–2002) célja a kognitív fejlődés és pedagógiai módszertan területén jártas nemzetközi szakértői gárda kialakítása, a neurológiai kutatási eredmények nemzetközi összesítése, majd ezek alapján nemzetközi tanártovábbképző szemináriumok megszervezése, s rendszeres oktatói csere a partnerintézményekkel. A munkába a Neveléstudományi Tanszék révén kapcsolódik be intézményünk. Partnereink: brit oktatási központ (Bradford Education), norvég középiskola (Oslo, Elvebakken Upper School), svéd nyelvi és kulturális központ (Linköpings Kommun Enheten Sprak och Kultur), brit oktatási szolgáltató (Sheffield Education Services).

1998-ban intézményünk először képviselte magát az EUCEN (European Universities Continuing Education Network) konferenciáján (Varsóban). Témája a közép- és kelet-európai országok felsőoktatása és az egyetemi-főiskolai szintű továbbtanulás, szakirányú továbbképzés lehetőségei, helyzete volt. Képviselőnk ismertette a hazai főiskolai szintű tanítóképzés helyzetét, valamint a főiskola oktatói-kutatói tevékenységét.

A jövőben is fejleszteni és támogatni kívánjuk a hallgatók és oktatók mobilitását, a külföldi szakmai utakat, a nemzetközi konferenciákon való részvételt előkészítő kezdeményezéseket és tevékenységeket, s az ezekre alapozható, két- vagy többoldalú közös pályázatokat. A rendszeres és intenzív kapcsolattartást sajnálatos módon mind gyakrabban gátolja intézményünk anyagi helyzete, amit csak a pályázati úton elnyert támogatások kompenzálhatnak. Helyzetünket tovább nehezíti azonban, hogy — képzési formáink sajátosságaiból adódóan — számos nemzetközi pályázat tematikája távol

áll jelenlegi profilunktól. A már kialakult kapcsolatok számbavételét, tartalmi aktualizálását és ápolását, illetve ezek intenzitásának fokozását s újabb együttműködések létrehozását mind intézményi, mint tanszéki szinten és személyes kapcsolatok formájában tervezzük és szorgalmazzuk, mihez megfelelő alapot nyújtanak a már megkezdett és előzőekben ismertetett közös munkák. Fejlesztési tervünk egyik kiemelt feladata a kapcsolatok jelenlegi körének a közeljövőben elsősorban az Európai Unió tagországaival, a közép- és kelet-európai államok hasonló profilú felső- és közoktatási intézményeivel, valamint a környező országokbeli pedagógusképző intézményekkel való bővítése.

A FŐISKOLAI TANÁCS ÜLÉSEINEK TÉMÁI

Az 1994/95. tanévben:

1994. november 10.

1. A Főiskolai Tanács 1994/95. tanévi munkaterve
2. A nappali tagozatos hallgatók 1994/95. évi jegyzetvásárlási támogatásának meghatározása

1994. december 15.

1. A szakirányú továbbképzés tantervei
2. A BTF Alaptevékenységét Kiegészítő Bevéelteremtő Tevékenységek Zsabályzata
3. Egyebek:
  - tanszékvezetői megbízás véleményezése
  - a november 10-ei tanácsülés jegyzőkönyvének néhány módosító helyreigazítása
  - a FT 1994/95. tanévi munkatervének módosítása

1995. január 12.

1. Döntés az informatikai szervezet létrehozásáról

1995. február 23.

1. A szakképesítést nyújtó tanfolyami képzés
A szakirányú (szakosító) továbbképzés igazgatási szabályozása
2. A Gazdasági Bizottság beszámolója

1995. március 16.

1. A főigazgatói tisztség betöltésére irányuló pályázat megvitatása
2. Előterjesztés főiskolai tanári kinevezésekre
3. Főiskolai docensi kinevezések véleményezése
4. A Kollektív Szerződés módosítása

1995. április 6.

1. Beszámoló az 1994. évi gazdálkodásról
Az 1995. évi főiskolai költségvetés jóváhagyása
2. Döntés a „Főiskoláért Emlékérem” adományozásáról

1995. április 27.

1. Döntés az 1995/96. tanévtől érvénybe lépő tanító és óvodapedagógus szakos nappali és esti tagozatos óra- és vizsgatervekről
2. A szakirányú továbbképzés képesítési követelményei és a kiegészítő jellegű továbbképzés tervei
3. Feladataink és erőforrásaink összevetése, következtetések

1995. május 18.

1. A BTF Munkavédelmi Szabályzata
2. A „Kiváló hallgató”, „Kiváló szakvezető” kitüntetés odaítélése
3. Vezetői megbízások meghosszabbítása

1995. június 19.

1. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Szervezeti és Működési Szabályzata és mellékletei
2. Beszámoló a Főiskolai Tanács határozatainak végrehajtásáról 1992–1995

1995. június 29.

1. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Felvételi Szabályzata

Az 1995/96. tanévben:

1995. szeptember 21.

1. A Főiskolai Tanács éves munkaterve
2. A 83/1995. sz. kormányrendelettel összefüggő szabályozás (tandíj-mentesség), illetve egyes intézményi szabályzatok (TVSZK stb.) módosítása
3. Tájékoztatás a tanévkezdés körülményeiről (létszámcsökkentés, szervezeti változások, a költségvetési ellenőrzéshez kapcsolódó intézkedések, jegyzettámogatások stb.)

1995. november 30.

1. A főiskola külkapcsolatainak áttekintése, a külföldi kiküldetések szabályozása
2. A BTF Belső Ellenőrzési Szabályzata
3. Az 1995/96. tanév I. félévében az esti tagozaton befizetett költségkiegészítés kiegészítő tandíjjá alakítása
4. A Báb szakkollégium óra- és vizsgaterve
5. A „Fejlesztő óvodapedagógus” szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményei
6. A Továbbképzési albizottság elnökének megválasztása

1995. december 14.

1. Tájékoztatás az 1996. évi költségvetés előkészítéséről és az 1994-ről áthúzódo költségvetési hiány kompenzációjának lehetőségeiről
2. A BTF Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítása
3. A Továbbképző Központ Szervezeti és Működési Szabályzata
4. A BTF Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának módosítása
5. A művelődésszervező és táncpedagógus szakosító továbbképzés tanterve
6. Az 1996. februárban induló óvodapedagógus szak hallgatóinak kiegészítő tandíja az 1996. tanévben
7. Az 1996. január 1-jétől határozott időre történő vezetői megbízások véleményezése

1996. január 25.

1. A hallgatók részére nyújtható támogatások és az általuk fizetendő díjak és térítések szabályozása
2. A BTF Belső Ellenőrzési Szabályzata
3. Pályázati Iroda létesítése. Az SZMSZ 1995. december 14-én jóváhagyott szövegének módosítása és 2.7. szám „A BTF Pályázati Irodájának Működési Rendje” című mellékletének jóváhagyása
4. A Főiskolai Tanács Stratégiai Bizottságának és Gazdasági Bizottságának, a Továbbképzési Bizottság és a Külügyi Albizottság elnökének megválasztása
5. Véleménynyilvánítás tanszékvezetői megbízásokról
6. Tájékoztatás a főigazgató és helyetteseinek munkamegosztásáról

1996. március 14.

1. Az intézményfejlesztés stratégiai kérdései
2. Tájékoztató az 1995. évi belső ellenőrzések tapasztalatairól
3. A BTF Kollektív Szerződésének módosítása
4. A Főigazgatói Hivatal Szervezeti és Működési szabályzata
5. A Könyvtár Szervezeti és Működési szabályzata
6. Előterjesztés főiskolai tanárok kinevezésére

1996. május 2.

1. Beszámoló az 1995. évi gazdálkodásról, az 1996. évi költségvetés előterjesztése
  2. Az 1996/97-től érvényes alapképzési tantervek, az idegen nyelvi szakosító továbbképzés óra- és vizsgatervének jóváhagyása, a heti átlagóraszámok megállapítása
- Az óvodai környezeti nevelési szakértők szakirányú továbbképzésének képesítési követelményei — Az óvodai környezeti nevelési tanácsadó szakosító továbbképzés képesítési követelményei

3. Az Informatika Csoport Működési Szabályzatának és a Számítástechnikai Védelmi Szabályzat jóváhagyása

1996. május 23.

1. Javaslat az óra- és vizsgatervek szervezési végrehajtásának takarékos megoldása, az 1996/97. tanévben érvényes oktatói heti átlagóraszám (óradíj) megállapítása
2. A BTF Hallgatói Számára Nyújtható Támogatások Szabályzatának kiegészítése (a Köztársasági Ösztöndíj intézményi pályázat feltételeivel)
3. A Hallgatói Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatának bemutatása
4. A BTF Kiegészítő Tevékenységek Szabályzatának módosítása
5. A Gazdasági Igazgatóság Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítása

1996. június 13.

1. Javaslat az 1997. évi felvételi irányszámokra
2. Oktatói előléptetések véleményezése
3. A Könyvtár Szervezeti és Működési Szabályzata
4. Beszámoló az Oktatástechnikai Stúdió és az Informatika Csoport tevékenységéről
5. A Főiskola Vagyongvédelmi Szabályzatának jóváhagyása
6. Oktatói előléptetések véleményezése, döntés főiskolai kitüntetések adományozásáról
7. Döntés a dr. Padányi-Frank Antal gyakorlóiskolai ösztöndíj adományozásáról

Az 1996/97. tanévben:

1996. szeptember 26.

1. A BTF Felvételi Szabályzatának felülvizsgálata
2. A Főiskolai Tanács feladattervének jóváhagyása
3. A főiskolai tanácsi választások programja
4. Beszámoló a Főiskolai Tanács határozatainak végrehajtásáról

1996. november 7.

1. A főiskola középtávú stratégiájának kimunkálása
2. Áttekintés a főiskolai saját bevételek alakulásáról és az 1997. évi költségvetési irányelvekről és a főiskolai gazdálkodási tervekről. A munkahelyi utazási költségekhez való hozzájárulás és a nyugdíjbiztosítás konkrét lehetőségei
3. Előzetes állásfoglalás főiskolai tanári pályázat kiírásáról

4. Egyebek:

- A BTF felvételi szabályzatának bemutatása
- Javaslat a Jegyzetvásárlási Támogatás Szabályzatban meghatározott százalékos mértékének módosítására
- Az esti tagozatos hallgatók kiegészítő tandíjpanaszával foglalkozó ad hoc bizottság jelentése

1996. november 28.

1. Beszámoló a Vizuális Nevelési Tanszék munkájáról, véleményalkotás az 1997. januártól esedékes tanszékvezetői megbízásról
2. Beszámoló az Informatika Csoport munkájáról, az 1997. januártól aktuális vezetői megbízás véleményezése

1996. december 12.

1. A Főiskola Hallgatói Részére Nyújtható Támogatások és az Általuk Fizetendő Díjak és Térítsek Szabályzata a 144/1996.(IX.17.) Korm. rendelet alapján
2. Az idegen nyelv oktatás főiskolai lehetőségeinek és formáinak áttekintése a képesítési követelmények alapján
3. A Főiskolai Rendészeti Szabályzat jóváhagyása

1997. január 27.

1. A BTF középtávú programja
2. A BTF Felvételi Szabályzatának 1. számú melléklete
3. Kiegészítés a BTF Hallgatói Számára Nyújtható Támogatások és az Általuk Fizetendő Díjak és Térítések Szabályzata 1996. december 12-én elfogadott szövegéhez
4. Személyi ügyek:
  - Javaslat főigazgató-helyettesi megbízásra
  - Javaslat gazdasági igazgató kinevezésére

1997. március 13.

1. Tájékoztatás a gyakorlóiskola helyi tantervéről
2. Előterjesztés főiskolai tanári kinevezésre
3. A Számítástechnikai Védelmi Szabályzat módosítása
4. A támogatási és díjfizetési szabályzat eljárási rendjének korrekciója

1997. április 17.

1. A Főiskola középtávú programjának akcióterve
2. A Kollektív Szerződés módosítása

3. Döntés az 1997. évi költségvetési előirányzat felhasználásának elveiről – beszámoló az 1996. évi költségvetés teljesítéséről
4. Az 1997/98. tanévtől érvényes tantervek jóváhagyása
5. Főiskolai docensi kinevezések véleményezése
6. Az 1997/98. tanévi kiegészítő tandíj meghatározása a támogatási és díjfizetési szabályzat 18§. 4/a pontja alapján
7. Egyebek:
  - a Fegyelmi Testület elnökének megválasztása
  - a Felvételi Szabályzat korrigálása

1997. május 15.

1. Beszámoló a Neveléstudományi Tanszék munkájáról, véleményalkotás tanszékvezetői megbízásról
2. Főiskolai hallgatói kitüntetések és a Padányi-Frank Antal gyakorlóiskolai ösztöndíj, valamint a Kiváló Szakvezető cím odaítélése
3. Véleményalkotás főigazgató-helyettesi és tanszékvezetői megbízásról
4. Véleményalkotás a gazdasági igazgató kinevezéséről
5. A Gyakorlóóvoda vezetői megbízás elnyerésére benyújtott pályázat véleményezése

1997. június 19.

1. A főiskolai tudományos programok meghatározása
2. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítása
3. Az oktatói követelményrendszer módosítása
4. A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat módosítása
5. A Budapesti Tanítóképző Főiskola felvételi szabályzatának módosítása

Az 1997/98. tanévben:

1997. szeptember 18.

1. A Főiskolai Tanács feladattervének jóváhagyása
2. A Stratégiai és Minőségbiztosítási Bizottság választása, a Tudományos Bizottság elnökének és elnökhelyettesének választása
3. Beszámoló a Főiskolai Tanács határozatainak végrehajtásáról

1997. október 30.

1. A Budapesti Tanítóképző Főiskola informatikai fejlesztése
2. A Főiskola Felvételi Szabályzatának módosítása

1997. november 20.

1. A Főiskola minőségbiztosítási rendszerének elvei

2. Tájékoztató az 1997. évi költségvetés időarányos teljesítéséről
3. Állásfoglalás az Informatika csoport vezetőjének december 31-én lejá-
ró vezetői megbízása meghosszabbításáról

1998. január 12.

1. A Budapesti Tanítóképző Főiskola önértékelése
(Az akkreditációs beadvány főigazgatói kötetéből)
2. Javaslat az 1998. évi költségvetés tervezésének szempontjaira
3. A Tudományos Kutatásra és Művészeti Alkotó Tevékenységre Vonat-
kozó Főiskolai Szabályzat jóváhagyása
4. Az oktatók hallgatói véleményezésének rendje
5. A Gyakorló Általános Iskola pedagógiai programja

1998. február 19.

1. Az 1998/99. tanévtől érvényes tantervek elfogadása
2. A felvételi szabályzat és a Tanulmányi, átiratkozási és vizs-
gaszabályzat korrekciója
3. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Szabályzata a költségvetés
képzésben résztvevők díjfizetéséről, egyes támogatási és tanulmányi
kérdésekről
4. Docensi pályázatok véleményezése

1998. március 19.

1. Állásfoglalás a főigazgatói megbízás meghosszabbítására benyújtott
pályázatról, a meghosszabbítás kezdeményezéséről

1998. április 30.

1. Beszámoló az 1997. évi költségvetés teljesítéséről
2. Az 1998. évre szóló elemi költségvetés jóváhagyása, ebben:
  - az 1997/98. tanévi tandíj (kiegészítő tandíj) meghatározása;
  - az 1997/98. tanévben költségtérítéses képzésben részt vevő
magasabb évfolyamos hallgatók félévi költségtérítésének
meghatározása;
  - a hallgatói tankönyv- és jegyzetvásárlási — közvetlen — tá-
mogatás arányának felülvizsgálata (Szabályzat a Főiskola
Hallgatói Számára Nyújtható Támogatásokról.);
  - a Kollektív Szerződés módosítása
3. Az oktatói követelményrendszer kiegészítése

1998. május 21.

1. Beszámoló a Ének-zenei Tanszék munkájáról — állásfoglalás-alkotás
tanszékvezetői megbízásról

2. Felsőfokú óvónői végzettségűek főiskolai kiegészítő képzésének óra- és vizsgaterve
3. Főiskolai kitüntetések odaítélése
4. Véleményalkotás vezetői (gyakorlóiskola igazgatói, könyvtárigazgatói) kinevezésekről

1998. június 11.

1. Az 1997. évi gazdálkodásról szóló beszámoló kiegészítése
2. Beszámoló a Testnevelési Tanszék munkájáról — állásfoglalás tanszékvezetői megbízásra
3. Az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú kisgyermek nevelő-gondozó szak szakmai és vizsgakövetelményei, a képzési program engedélyezéséhez felterjesztendő egyéb dokumentumok

Az 1998/99. tanévben:

1998. október 1.

1. A Főiskolai Tanács 1998/99. tanévi feladattervének jóváhagyása
2. A támogatási és díjfizetési szabályzat módosítása
3. Véleménynyilvánítás főiskolai docensi kinevezési javaslatokról
4. Egyebekben:
  - határozathozatal a Tudományos Bizottság elnökhelyettesi tisztségének betöltéséről;
  - döntés egy tanácsi mandátum betöltésének előkészítéséről;
  - döntés az óra- és vizsgatervek korrekciójáról és oktatói óraszám megállapításáról;
  - állásfoglalás tanácsi határozathozatalhoz szükséges létszám átmeneti módosításában;
  - tájékoztatás aktuális ügyekben

1998. október 29.

1. Tájékoztatás a Főiskola akkreditációs minősítéséről
2. A Budapesti Tanítóképző Főiskola középtávú akciótervének időarányos áttekintése
3. A hagyományismeret szakirányú továbbképzési szak alapítására és indítására vonatkozó előterjesztés vitája
4. Az idegennyelv-oktatás kérdései a Budapesti Tanítóképző Főiskolán (Visszatérés a Főiskolai Tanács 1996. december 12-i ülésének határozataira)
5. Beszámoló a Főiskolai tanács határozatainak végrehajtásáról (1997–98)

1998. november 26.

1. Tájékoztatás az 1998. évi költségvetés időarányos teljesítéséről és az 1999. évi költségvetés tervezéséről
2. Tájékoztató a hosszabb távú megtakarításokat célzó vizsgálatokról
3. Költségtérítési tevékenységek gazdálkodási szabályzata

1998. december 17.

1. Az idegennyelv-oktatás kérdései a Budapesti Tanítóképző Főiskolán (Az 1998. október 29-i ülésen tárgyalt napirendi pont folytatása)
2. Költségtérítési tevékenységek gazdálkodási szabályzata
3. A Budapesti Tanítóképző Főiskola tűzvédelmi szabályzatának jóváhagyása
4. Javaslat szabályzatok módosítására:
  - a) a BTF Hallgatói Önkormányzata módosított szervezeti és működési szabályzatának bemutatása
  - b) a Tanulmányi-, Átiratkozási és Vizsgaszabályzat módosítása
  - c) a Számítástechnikai Védelmi Szabályzat módosítása
5. Véleményalkotás személyi ügyekben:
  - előterjesztés egyetemi tanári kinevezésre,
  - előterjesztés tudományos főigazgató-helyettesi megbízás meghosszabbítására

1999. január 12.

1. Véleménynyilvánítás az Oktatási Minisztérium felügyelete alá tartozó állami felsőoktatási intézmények hálózatára vonatkozó előterjesztésről

1999. február 25.

- 1/a A Csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzési program engedélyezési és indítási kérelmének dokumentumai
  - 1/b Az 1999/2000, tanévtől érvényes tantervek elfogadása (a korábban érvényben lévő óra- és vizsgatervek módosításával)
2. A Továbbképző Központ Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítása
  3. Egyebek: a Gazdasági Bizottság mandátumának meghosszabbítása

1999. március 11.

1. Dr. Csíkvári Gábor főiskolai docens főiskolai tanári pályázatának véleményezése

1999. április 29.

1. Beszámoló az 1998. évi elemi költségvetés teljesítéséről, az 1999. évi elemi költségvetés bemutatása
2. Tájékoztató a Hallgatói Önkormányzat hatáskörébe utalt pénzeszközök 1998. évi felhasználásáról
3. Előterjesztés főiskolai kitüntetések és a dr. Padányi-Frank-Antal gyakorlóiskolai ösztöndíj odaítélése

1999. június 24.

1. A Stratégiai és Minőségbiztosítási Bizottság jelentése
2. Beszámoló a Továbbképző Központ munkájáról
Véleménynyilvánítás a Továbbképző Központ igazgatója vezetői megbízásának meghosszabbításáról
3. A főiskolai SZMSZ kiegészítése
4. Docensi pályázatok véleményezése
5. Az integrációval kapcsolatos feladatok

ÁLTALÁNOS ISKOLAI TANÍTÓI OKLEVELET NYERTEK NÉVSORA

1995

Nappali tagozat

Ambrus Krisztina
Ambrus Nóra
Ambrus Szilvia
Angyal Zsuzsa
Antal Anita
Babarczy Éva
Bagyinszky Judit
Bán Dóra
Bartus Gyöngyvér
Bátoriné Barabás Ildikó
Bátri Anikó
Bauer Melinda
Bede Noémi
Behányi Judit
Beke Márta
Békefi Viktória
Békési Tünde
Bellán Erika
Bende Bernadett
Bene Zsófia
Berta Nóra
Bicsák Tímea
Bodáné Dani Erika
Bogár Viktória
Bognárné Kovács Andrea
Bogyó Márta
Bolla Csilla
Borbély Éva
Brieskáné Tóth Piroska
Burka László
Buza Kiss Magdolna
Czigony Júlia
Czobor Anikó
Csáki Anikó
Csépe Krisztina
Csermely Réka
Csonka Eszter
Csöngedi Éva

Darvasi Judit
Debreczeni Ildikó
Dobos Rita
Donner Ágnes
Dörömbözy Ildikó
Dunay Noémi
Endrédi Nóra
Erdősi Anikó
Faragó Gyula
Farkas Bernadett
Féder Márta
Fekete Anett
Fekete Anna
Fend Éva
Fodor Annamária
Gagyó Eszter
Galavics Judit
Garajszkiné Burián Erika
Gáspár Andrea
Gerencsér Ildikó
Gerstenbrein Katalin
Gidófalvy Kristóf
Grnák Szilvia
Gróf Andrea
Gyöngyösi Csilla
Györgyi Orsolya
Halász Henrietta
Harmatos Szilvia
Havas Krisztina
Hegyí László
Hekkelné Imre Györgyi
Herman Viktória
Hevér Tibor
Hevesi Andrea
Horváth Éva Borbála
Horváth Krisztina
Horváth Zsuzsanna
Hradil Adrienn Katalin

Hutyán Mariann	Leveleki Gyöngyvér
Illés Attila	Majdán Eszter
Jankovits Zsuzsanna	Major Edina
Jankura Helén	Manhalt Ágnes
Jávorfai Zsoltné	Marádi Beáta Violetta
Jedlicska Andrea	Maucha Kristóf
Jeges Boglárka Anna	Mayer Mihályné
Juhász Ágnes	Medgyesy Judit
Juhász Krisztina	Mertl Szilvia
Kádár László	Mester Andrea Barbara
Kapin Zsuzsanna	Mikó Márta
Kardos Ágnes	Misek Andrea
Kardos Krisztina	Móczár Edit
Kasztel Edit	Mohos Mónika
Kerekes Katalin	Molnár Anna
Kis-Simon Györgyi	Molnár Elvira
Kiss Judit Helga	Molnár Ildikó
Kiss Katalin	Monos Lilla
Kiss Krisztina	Mucsinyi Ibolya
Kiss Péter	Nagy Andrea
Klein Zsuzsanna	Nagy Judit
Kóczé Angéla	Nagy Judit
Kollár Zsuzsanna	Nagy Lívia
Kósa Katalin	Nagy Marianna
Kóty Zsuzsanna Éva	Nagy Mónika
Kovács Ágnes	Nagykaldi Zsolt Józsefné
Kovács Andrea	Nagyné Tóth Zsuzsanna
Kovács Beáta Ágnes	Negyeliczky Alíz
Kovács Katalin	Nemesszeghy Anna Mária
Kovács Krisztina	Németh Márta
Kovács Virág	Novák Éva
Kökény Dóra Judit	Novákné Tisje Mónika
König Anette Ágnes	Nuber Noémi
Kőrösi Annamária	Oggolder Emőke
Kőszegvári Noémi	Ondok Mónika
Kövesdy Csaba	Pákay Viktória
Krajcsovits Erika	Pancsák Erika
Krizsa István	Paraszthy Ildikó
Krukics Szilvia	Paulik Annamária
Kukta Szilvia	Pethő Zsuzsa
Labus Ágnes	Petrányi Györgyi
Laczkó Tibor	Petrás Judit

Petrő Krisztina Anikó
 Piri Katalin
 Piszker Gyöngyi Erzsébet
 Pócsy Réka
 Prenker Tünde
 Privitzer Edina
 Puskár Orsolya
 Rácz-Fodor Gabriella
 Ráczné Gattyán Nikolett
 Rada Mónika Veronika
 Rédei Erika
 Reibach János
 Reményi Rita
 Ribánszki Mónika
 Rojtos Krisztina
 Rónai Csilla
 Rozsnyai Éva
 Rusznák Laura
 Sándorné Kockás Erika
 Sárvári Kinga
 Sas Tamás
 Sedlacsek Szilvia
 Seres Flóra
 Siklósi Adrienn
 Simon Beatrix
 Sinkó Erika
 Solti Edina
 Somló Ágnes
 Stadler Kinga
 Stohlne Tordai Éva
 Strén Judit
 Svirzsovcics Ágnes
 Syposs Judit
 Szabó Ágnes
 Szabó Beáta
 Szabó Bernadett

Szabó Ildikó
 Szabó Judit
 Száraz Zsuzsanna
 Szegedi Krisztina
 Szeitz Mónika
 Szekeres Anna
 Szelei Katalin
 Szerémi Lotti Gabriella
 Szigetvári Mária
 Szloboda Sándor
 Szőnyi Ágnes Katalin
 Szuromi Karina
 Szűcs Edina
 Szűcs Gyöngyi
 Szűcs Melinda
 Takács Michael Zoltán
 Tálás Mónika
 Tamás Krisztina
 Tavaszi Virág
 Tolinger Krisztina
 Tóth Anita
 Tóth Nikolett Réka
 Tóth Szilvia
 Tóth-Angyal Andrea
 Törincsi Tímea
 Törkenczy Emőke
 Vágóné Mocsári Nóra
 Vallusné Svecz Hajnalka
 Vanyó Hajnalka
 Varga Mónika
 Végh Gyöngyi
 Vermes Valéria
 Vértes Anikó
 Vörös Szilvia
 Zentai Rita
 Zsilinszky Enikő

Esti tagozat

Balog Gábor
 Bán Károlyné
 Baráth Ágnes

Bencze Anikó
 Bériné Bodó Éva
 Berkiné Neer Márta

Csernyákné Tóth Györgyi
 Dul Katalin
 Fehérvári Gizella
 Galambos Tímea
 Gáspárné Hatvani Gabriella
 Horváth Sándor Zsolt
 Hulkó Enikő Katalin
 Kalina Károlyné
 Károlyi Ágota
 Kiss Tibor
 Lakics Lászlóné
 Lukács Katalin
 Marton László
 Merkei Zoltán Pál
 Mészáros Hajnalka
 Mészárosné Nagy Valéria
 Mihalovics Mónika
 Molnár Andrea Ágnes
 Molnár Ferencné
 Molnár Ildikó
 Dr. Mueller Otmárné

Nagy Andrea
 Németh Györgyi
 Orosz Andrea
 Pappné Kövesdi Krisztina
 Pappné Molnár Ildikó
 Salamin Ágnes
 Schulcz Zsuzsanna
 Szabó Attila
 Szegedi Sándor
 Székely Mónika
 Teker Éva
 Tóth Endre
 Tóthné Éles Anett
 Végh Renáta
 Vepperi Zoltán
 Veres Zoltánné
 Vranekné Járányi Csilla
 Wüdl Attila
 Zomboriné Benkő Mónika

1996

Nappali tagozat

Aba Ágnes
 Árva Katalin
 Babér Rozália
 Bajári Mária Zsuzsanna
 Báldy Katalin
 Bánhidi Éva
 Bánkúti Anikó Anna
 Bárdossy Tekla
 Batu Edit
 Bauer Beáta
 Bedő Boglárka
 Bekker Ágnes
 Beleznai Ágnes
 Bereczki Dóra
 Beregszászi Anita
 Béresné Vadászi Piroska
 Bertáné Várkuti Melinda

Bíró Katalin
 Bodor Ágnes
 Borsos Szabó Tamás István
 Buczkó Judit
 Burján Brigitta Anett
 Czech Melinda
 Czihat Ágnes
 Csányi Judit
 Csernák Edit
 Csíki Julianna
 Csóli Tímea
 Csörgő Gábor
 Dani Szilvia
 Deffend Irén
 Déri Veronika
 Doba Csilla
 Dömse Mónika

Dudics Tímea
 Egyed Andrea
 Erdei Mónika
 Erdős Adrienn Mária
 Erős Andrea
 Eszes Bernadett
 Falus Eszter
 Farkas Annamária
 Farkas Beáta
 Farkas Mária
 Farkas Péter
 Farmasi Tímea
 Fazekas Rita
 Feicht Marianna
 Felcsuti Katalin
 Forstner Krisztina
 Földesi Éva Anikó
 Földesi Judit
 Gábel Krisztina
 Gál Éva
 Geiger Ágnes
 Geszti Judit
 Gilyén Zsuzsann
 Gimesi Hajna
 Góg Gyöngyi
 Göncz Borbála
 Gönde Aliz
 Gubek Zita
 Győző Adrienn
 Hajdu Adrienn
 Hajdú Adrienn
 Hájos Hajnalka
 Halmos Nóra
 Hámori Kinga
 Hamvas Brigitta
 Hamvas Erika
 Handtuch Krisztina
 Hattingerné Kőváry Ilona
 Havasi Monika
 Hegedűs Orsolya
 Hidvéghy Zsuzsanna
 Honvédné Cserkúti Zsuzsanna

Horváth Katalin
 Horváth Mariann
 Hörömpő Olga
 Ifj. Hammer Péter
 Illés Krisztina
 Illés Orsolya
 Ilyés Bernadett
 Ilyés Boglárka
 Jakus Beáta
 Janovszky Csilla
 Jávör Csaba István
 Józsa Renáta
 Juhász Györgyi
 Kacsóh Lilla
 Káldosi Éva
 Kanizsai-Nagy Andrea
 Kardkovács Tímea
 Katona Erika
 Kerekes Gábor
 Kereszturi Erika
 Király Edina
 Kis-István Henriett
 Kiss Andrea
 Kiss Orsolya Viktória
 Klauz Emese
 Konkoly Eszter
 Koreny Adrienn
 Koszt Annamária
 Kovács Anikó
 Kovács Erzsébet
 Kovács Mónika
 Kovács Nikolett
 Kozár Szilvia
 Kővágó Szilvia
 Krichenbaumné Gombos Tímea
 Kulcsár Krisztina
 Kulisits Zita
 Kupeczné Pósan Brigitta
 Kustra Hajnalka
 Látrányi Éva Diána
 Lénárt Adrienn
 Lencz Orsolya

Magyar Erzsébet
Majorosi Andrea
Margittai Mónika
Márkus Andrea
Marosvásári Nóra
Marton Éva
Martinkovics Beáta
Mátyás Zsuzsanna
Mátyássy Lilla
Megyeri Gabriella
Mészáros Ágnes
Mészáros Magdolna
Mihók Anikó
Mile Anita
Mittana Monika
Molnár Éva
Molnárné Lendvai Hajnalka
Monfera Katalin
Mundrucz Tamásné
Müller Mónika
Müllner Eszter
Nagy Edina
Nagy Mónika Fruzsina
Nagy Tünde
Nagyné Lakatos Ilona
Neczné Vajna Zsuzsanna
Nemes Krisztina
Nyitrai Péter
Pál Krisztina
Pálfi Adrienn
Páli Bettina
Papp Erzsébet
Papp Éva
Papp Ildikó
Pazonyi Klára
Péntek Anita Katalin
Péntek Krisztina
Petri Orsolya
Petrikné Várhalmi Zsuzsanna
Pintér Krisztina
Piros Ádám
Pogány Orsolya

Pogonyi Zsuzsanna
Prehoda Györgyi
Rauschenberger Klára
Reiner Attila
Reiterer Tünde Hajnalka
Rész Mónika
Révay Zsuzsanna
Romhányiné Radics Erzsébet
Sashegyi Zsuzsanna
Sasvári Zita
Schleicher Veronika
Schmidt Barbara
Schmidt Ildikó
Simon Eszter Csilla
Snyurik Gabriella
Spiesz Ádám
Struve Katalin
Svincsók Noémi
Szabó Adrienn
Szabó Ágnes
Szabó Katalin
Szántai Krisztina
Szántó Szilvia
Szász Anna
Szász Klára Julianna
Székács Tímea
Szilasi Judit
Szlezák Márta
Szlivka Beáta
Szőlősi Réka
Szűcs Bernadett
Szűcs Ildikó
Tamás Ágnes
Tamás Zsuzsanna
Temesvári Andrea
Tisza Andrea
Toperczer Attila
Tóth Adrienn Ildikó
Tóth Ágnes
Tóth Ágnes
Tóth Anita
Tóth Beáta

Tóth Eszter
Tóth Krisztina
Törő Krisztina
Turcsányi Mária
Tuza Katalin
Ubonyi Beatrix
Urbán Edina
Uricska Erna
Váradi Eszter
Varga Marietta
Varga-Szabó Ágnes
Vas Gábor
Vaskó János

Árva Andrea
Bán Andrea
Bánné Bolyky Zsuzsanna
Barta Éva
dr. Benyó Zoltánné
Bíróné Balla Krisztina
Bodnárné Duró Gabriella
Bogdán Zsuzsanna
Böthi Judit
Czédly Mariann
Csát Eszter
Demeter Stefánia Katalin
Dömötör Adrienn
Erős-Kiss Zénó
Faddiné Szita Erzsébet
Földvári Gabriella
Füleki Erzsébet
Gyetkó Zsuzsanna
Halupka Noémi
Hyl Éva Magdolna
Kerekes Melinda Rita
Kovács Éva
Kovács Krisztina

Végh Adrienn
Viczencz Brigitta
Vincze Orsolya
Virág Tünde
Vitróczy Henrietta
Völgyi Nikolett
Wenczel Ágnes
Zakhar Tímea
Zdojma Monika
Zelinka Ágnes
Zobor Ildikó
Zsidekné Dobos Katinka
Zsinkay Barbara

Esti tagozat

Major Zsuzsanna
Marosvölgyi Erika
Nyeső Mária
Nyulak Zoltánné
Ondrik Erzsébet
Palotás Edna Szilvia
Paluch Erika
Pergerné Szunyog Katalin
Pósán Anna
Rácz Krisztina
Rászoska Jánosné
Rojik Anikó
Senkeri Gyuláné
Simon Ágnes
Sivák Katalin
Szabó Ágnes Szilvia
Szabó Krisztina Hedvig
Sztanojev Miklós
Szünstein Szilvia
Tóthné Tihanyi Zita
Váli Zsuzsanna
Veres Katalin
Zbinyovszki Zsuzsanna

1997
Nappali tagozat

Apróné Gyetvai Gyöngyi

Balázs Anikó

Balc Adél Irén

Báliint Andrea

Balog Ágnes

Balog Mónika

Balogh Borsika

Barabás Edit Eszter

Barassó Márta

Barmos Enikő

Berentei Tiborné

Berta Szilvia

Bertalan Tünde

Bokorné Forró Ágnes

Boros Krisztina

Bors Erzsébet

Brassói Réka Ágnes

Búth Noémi

Cziczka Anita

Csanádyne Horányi Fruzsina

Csapó Anita

Csornai Melinda

Csubák Judit

Diófalvi Eszter

Drexler Katalin

Duli Gabriella

Eigen Éva

Farkas Beáta

Farkas Judit

Fazekas Andrea

Fehér Krisztina

Fetter Szilvia

Finta Barbara

Frank Marianna

Futó Eszter Mária

Futó Júlia Ágnes

Gábor Gabriella

Gáti Krisztina

Gidófalvy Réka

Guti Adrienn

Gyöngyösi Krisztina

Gyüre Zsuzsanna

Haitzmann Éva

Hajas Györgyi

Hanzsek Irén

Harcz Mónika Krisztina

Hári Nikolett

Harmati Piroska

Hartai Csilla

Hatvani Patricia

Hazay Annamária

Hegy Erika Tünde

Hernádi Eszter

Herold Nikolett

Hertelendy Csilla

Hlavacska Eszter

Hlinczky Zsuzsanna

Holló Judit

Horváth Emese

Horváth Judit

Horváth Mónika

Hőbe Krisztián László

Hugyecz Edit

Huszár Stefánia

Inotay Gergely Ábel

Iona Kovács Nóra

Istenes Rita

Iványi Judit

Juha Gyöngyi

Juhász Diána

Kárpáti Judit

Katona Nikolett

Kazsuk Zsuzsanna

Kelecsényi Szabolcs

Kelemen Andrea

Kereskényi Melinda

Kiss Nikolett

Kladek Anette

Kneisz Andrea
Kohári Adrienn
Koncz Attila Endre
Kóti Szilvia
Kovács Katalin
Kovács Mónika
Kovacsics Olimpia
Kreszács Orsolya
Kun Anita
Kutasi Adrienn
Kürti Judit
Ladányiné Károlyi Mónika
Lánszki Judit
László Éva
Légrádi Beáta
Ligeti Ágnes
Lonkai Márton Péter
Lovász Andrea
Majoros Ildikó
Majsai Andrea
Marosi Szilvia
Marton Gabriella
Mészáros Barbara
Miholics Éva
Mocsári Jácinta
Mohácsi Krisztina
Molnár Judit Rita
Móri Diána
Nádor Krisztina
Nagy Ajándék
Nagy Andrea
Németh Ágnes
Nikodém Petra
Novák Virág
Nyerges Ágnes
Oláh Ildikó
Oláh Zsuzsanna
Orosz Judit
Orosz Mónika Éva
Pál Anikó
Pálinkás Katalin
Papp Ágnes

Papp Sziulvia
Patrik Nóra
Peng Annamária
Petz Nándor
Pintér Anna Mária
Pogány Rita
Porpáczy Tímea
Pődör Krisztina
Prause Orsolya
Prihisztál Ágnes
Ragány Mónika
Rayman Katalin
Répásiné Pethő Melinda
Róna Katalin
Rózsa Ildikó
Rózsa Tímea
Rozsovits Edit
Rutkai Viktória
Sáfár Anita
Safranyik Anikó
Sárdi Tibor
Sárosi Csaba
Sárvári Cecília
Schüszerl Ágnes
Simon Zsoltné
Solti Judit
Somogyi Erzsébet
Soós Roberta
Szöllősi Anna
Sulák Tünde
Sulya Katalin
Sulyok Mónika
Susán Katalin
Szabó Réka
Szabolcs Barbara
Szakály Veronika
Szaller Anita
Szalontay Márta
Szanyi Anett
Szanyi Cecília
Szedерényi Anita
Szegedi Sarolta

Székely Zsóka
 Szentmiklóssy Alíz
 Szombati Nóra
 Sztán Katalin
 Takács Anett
 Takács Tünde
 Takácsné Prókai-Kiss Ilona
 Takáts Rita
 Tischnerné Tóth Szilvia
 Tóth Andrea
 Tóth Annamária
 Tóth Balázs
 Tóth Blanka
 Tóth Eszter

Tóth Lilla
 Tóth Tünde
 Tóth Zsófia
 Tóthné Paraszt Katalin
 Vankó Adrienne
 Varga Ágnes
 Varga Krisztina
 Vigyázó László
 Virág Edina
 Vízny Anita
 Volenszki Judit
 Zábó Réka
 Záhonyi Barbara

Esti tagozat

Ábrahám Tímea
 Agócsné Löwinger Anna Andrea
 Antal Gábor
 Bábelné Szabó Tímea
 Barlai Edit
 Bérzesiné Tóth Júlia
 Boda Réka
 Borsosné Macsek Anita
 Budai János Zoltánné
 Demók Piroska
 Ébl Andrea
 Egriné Olajos Sylvia
 Fazekas Ildikó
 Fenyvesi Anita
 Gáspár Attiláné
 Gebhardt Ágnes
 Gellén Mán Nóra
 Germányi Andrea
 Gombai Mónika
 Horváth Csilla

Illyés Miklós
 Jármay Ildikó
 Kerek Judit Krisztina
 Kincsesné Flóra Krisztina
 Kormány Zsoltné Balázs Erika
 Kükediné Fejes Katalin
 Lippai György
 Nagyné Kirchner Katalin
 Németh Júlia
 Pajor Attiláné
 Recsákné Hermann Andrea
 Ritzl Erika
 Romankovics Edit
 Soós Judit
 Steinhauser Andrea
 Szirák Katalin
 Takácsné Bäck Tímea
 Thaly Gáborné
 Tóth Ágnes Erzsébet
 Tóthné Zsólya Tímea

1998 Nappali tagozat

Dr.Gondosné Kovács Anikó

Esti tagozat

Bonda Péterné
Borsodiné Magyar Zsuzsanna
Dobákné Angyal Mariann
Frechné Csánitz Linda
Gazdagné Anga Erika
Győri Ildikó
Hamvas Anikó
Heimné Jászfalvi Orsolya
Horváth Anna
Kelemen Márta
Kodák Ferencné
Kontreczki Anikó
Makoriné Kovács Evelin

Ormay Katalin Krisztina
Ozsváth Hilda
Ökrös Krisztina
Palatinuszné Balla Szilvia
Peller Zsuzsanna
Petróné Cserepkai Ágnes
Réczei Tamás
Szász Éva Zsuzsanna
Szütsné Ungár Ágnes
Tóth Krisztina
Vas Szilvia
Verébné Sára Julianna

1999 Nappali tagozat

Ábel Krisztina
Ábrahám Emőka
Ábrahám Éva
Adonyi Jenő
Antalka Mária Edit
Aradi Szilvia
Bajári Brigitta
Balázs Dorottya
Balogh Ágnes
Bangó Beatrix
Baráth Brigitta
Batki Viktória
Bauer Zita
Bebőkné Buday Rita
Benkő Noémi
Berényi Ildikó
Bíró Etelka
Bogáti Antónia

Bogdán Anita
Bogdán Renáta Ágnes
Bokor László Gábor
Borza Judit
Branstädter Edit
Czédulás Karolina
Csák Judit Katalin
Csankó Beáta
Csikós Virág
Csoma Anita
Dömötör Mária
Edelényiné Takács Katalin
Endre Katalin
Engelbrechtné Imre Gréta
Esztergomi Katalin
Esztergomi Renáta
Fehér Zsófia
Fejérdy Katalin

Fekete Ágnes
Frucht Katalin
Fucsek Márta Dóra
Fucskó Anna
Fülöp Dóra
Fűtő Andrea
Gaál Orsolya
Gácsné Krscsik Annamária
Gál Andrea
Gál Katalin
Gál Zita
Galló Orsolya
Gellér Nóra
Golyán Szilvia
Gordos Júlia
Gönczi Yvetta
Gránicz Marianna
Gupcsi László Ottó
Hartyáni Judit
Haulits Diana
Havasi Adrien Szilvia
Hegedüs Tünde
Hegyes Anikó
Hegyi Orsolya Andrea
Hegyi Tímea
Hencz Ildikó
Hódossy Virág
Holczapfel Krisztina
Horváth Ágnes
Horváth Eszter
Horváth Eszter
Horváth Ildikó Klára
Horváth Judit
Hrnicsjár Györgyi
Illés-Tóth Szilvia
Jakucs Erzsébet
Janovszky Katalin
Jászfalvi Ildikó
Jóljárt Anita
Juhász Anikó
Juhász Mariann
Kajdi Mónika Judit

Kardos Ildikó
Kárpáti Éva Szilvia
Kaszás Rita
Kauba Eszter
Kecskeméti Tünde
Kellessy Ilona
Kerekes Tímea
Kéri Barabar
Kertész Éva
Kiss Ágnes Katalin
Kiss Erika
Kiss Henrietta
Kisvölcssey Ágnes
Kizmus Helga
Kolhász Katalin
Komlódi Krisztina
Koppány Brigitta
Kossuth Katalin
Kovács Ágnes
Kovács Diána
Kovács Edit
Krajcsi Bernadett Nikolett
Krebsz Melinda
Kugelbauer Ida
Kun Mária
Kürti Orsolya
Lakatos Alíz
Laki Zsófia
Lánczy Emőke
Lángné Somodi Anikó
Leicht Andrea
Lengyel Melinda
Leszák Melinda
Lissai Katalin
Lovász Anita
Lőrincze Tímea
Madarassy Krisztina
Marosi Kinga
Maschl Krisztina
Máté Judit
Mezei Orsolya Ilona
Mihály Andrea

Miszlai Enikő	Stumpf Sarolta
Molnár Júlianna	Suhajda Mónika
Molnárné Lipták Erika	Surányi Imola
Morváné Cserna Anett	Szabó Ildikó
Mráz Katalin	Szabó Tünde
Muszka Mónika	Szabó Zsuzsanna
Nádasdy Eszter	Szakszon Szilvia
Nagy Andrea	Szalai Csilla
Nagy Beatrix	Szalay Csilla
Nagy Emma	Szám Gabriella
Nagy Eszter	Székely Magdolna
Nagy Rita	Szigli Beáta
Nagy Viktória	Szoboszlai Klára
Nagyági Katalin	Szücsi Anita
Németh Nikoletta	Szüreti Erika
Olár Katalin	Takács Árpád
Őri Zsuzsanna	Takács Eszter
Özvegy Orsolya	Tarsoly Andrea Anna
Pálmai Nóra	Temesszentandrás Zsófia
Palotás Ágnes	Tóbiás Eszter
Pap Szilvia	Tompá Csilla
Pasqualini Éva	Tonk Réka
Pásztor Katalin	Tóth Ágnes Ildikó
Péter Krisztina	Tóth Eszter
Pintér Petra	Tóth-Kovács Klára
Puskás Adrienn	Turcsányiné Magyar Veronika
Rákli Gabriella	Ungár Eszter
Reményi Brigitta	Vakarc Gabriella
Ringwald Andrea Zsuzsa	Vancs Krisztina
Salamon Zsuzsanna	Vappar Vera
Samu Kriszta Fanni	Varga Dorottya
Sarló Emese Ildikó	Várkonyi Zsófia
Schäffer Judit	Vavrik Viktória
Schwacz Kinga	Vértessy Andrea
Sejlinger Éva Márta	Veszprémi Gábor
Sélley Gabriella	Vidák Anita
Surmann Krisztina	Vinczéné Karpeta Verka
Solymosi Natália	Volsik Eszter
Sörös Zsuzsanna Gabriella	Widermann Katalin
Spanyár Judit	Zakar Anita
Spanyár Krisztina	Zakar Dóra
Stábel Eszter	Zöllei Magdolna

Esti tagozat

Apágyi Ágota
Árendásné Bíró Éva
Balogné Márkus Andrea
Bella Erzsébet
Berecz Ildikó
Berta Viktória
Borosné Végh Mária
Csereklye Lászlóné
Dányi Helga
Egri Gyöngyi
Eszményi Anett
Fehér Hajnalka
Fekete Beáta
Fenyődi Andrea
Földi Józsefné
Gál Anita
Gallainé Krizsanics Ágnes
Gáspár Henrietta
Gottlaszné Pistyur Ildikó
Grófné Sengel Erika
Gulyásné Mucsinyi Anna
Harsányi Erika
Hozdikné Szabó Szilvia
Hruska Henrietta
Illés Henrietta
Jankovicsné Lénárt Ilona
Jankura Erzsébet
Káré Szilvia
Kármánné Lantos Hajnalka
Katona Erika
Dr. Kotmayerné Egyed Anna
Kővári Katalin

Kuruzs Rita
Lakatos Rita
Láng Annamária
László Andrea
Lindner Viktória
Mácsik Gyöngyi
Martonné Kereki Marianna
Millin Tamásné
Murainé Tóth Ágnes
Németh Éva
Pados Andrea
Partics Róbertné
Ráczné Majer Mónika
Remenár Katalin
Részegh Judit
Sántha Beáta
Simmelweis Krisztina
Sinkó László
Sitkuné Rozmann Ágnes
Somogyi Gábor
Szabó Gábor
Szakály Orsolya
Szélyes Krisztina
Szöllös Kata
Szöllösi Ildikó
Tóthné Bálint Zsuzsanna
Tóthné Kazinczy Beáta
Turósné Kántor Éva
Uracsné Krizsanics Rozália
Véghné Boda Ildikó
Zwickl Andrea

IDEGENNYELV-OKTATÓ (ANGOL) TANÍTÓI ÖLEVELET NYERTEK

1995

Nappali tagozat

Bacskó Andrea
Bádenszki Anita
Bolla Marianna
Derényi Éva
Gábos Zsuzsanna
Gyimesi Krisztina
Horváth Hajnalka
Németh László Viktorné
Nikházy Anita

Obreczán Beatrix
Pallos Magdolna
Papp Kámea
Scholtz Attila
Szabó Krisztina
Szász Edina
Dr. Zomborné Festő Boglárka

1996

Nappali tagozat

Dessewffy Johanna
Fórizs Hajna
Forstner Csilla
Gyurkó Lívía
Menyhárt Mónika
Mód Edit
Molnár Réka
Pap Katalin

Spiesz Tamás
Szabó Éva
Szabó Szilvia
Szteblák Csilla
Ungor Andrea
Váli Márta Krisztina
Vancsó Teréz Erzsébet
Weisz Jánosné

1997

Nappali tagozat

Bádenszki Petra
Bozsóki Orsolya
Czók Tünde
Cseri Anikó
Eőry Krisztián
Erdő Katalin
Fűrjész Beáta
Gavalovics Erika
Kiss Rita

Knoch Kornélia
Komlós Zsuzsanna
Laczkó Rita
Miskolczy Éva
Nádas Rita
Novákné Basai Judit
Pécsi Anna Magdolna
Sásdi Mónika
Taller Klára

Tóth Emese
Tóth-Miklós Sándor
Vanik Anatol Andrásné

Varsányi Szilvia

1998

Nappali tagozat

Babák Eszter
Bakóczy Szilvia
Bojta Zsuzsanna
Bóla Boglárka
Borsi Cecília
Cseke Csinszka
Csoma László
Dávid Judit
Drégelyi Eszter
Faragó Réka
Farkas Viktória
Koródi-Szász Csabáné
Kun Ágnes Réka

Mészáros Csilla
Molnár Rózsa
Muháros Fédra
Pintér Barbara Mónika
Rávai Ildikó
Ravasz Ágnes
Reiterbauer Ildikó
Szabó Katalin
Szentirmai Györgyi
Tóth Melinda
Vass Éva
Waigand Rita

1999

Nappali tagozat

Domonkos Zsófia

**IDEGENNYELV-OKTATÓ (NÉMET) TANÍTÓI
OLEVELET NYERTEK**

1996

Nappali tagozat

Balázs Mariann
Drahos Réka Dalma
Hangódi Dóra
Haris Erzsébet
Juhászné Csúzi Erika

Németh Rita
Novák Éva
Samák Orsolya
Ujj Gabriella

1997

Nappali tagozat

Baloghné Keszei Viktória
Bánó Zsófia

Bíró Andrea Mária
Bocsák Eszter Klára

Erdősi Andrea
Farkas Andrea
Fűkéné Menczer Kornélia
Gyenis Katalin Dalma
Heim Katalin
Kendernay Mónika
Kiss Andrea
Kristóf Judit
Medvegy Borbála

Nyikos Adrienn
Szabó Edina
Szatmári Anita Márta
Szemkeő Gergely
Szentváry-Lukács Erika
Szigeti Helga
Szőkéné Németh Noémi
Vígh Katalin
Zsámboki Beatrix

1998

Nappali tagozat

Csizmazia Adrienn
Delacasse Ivett
Házi Andrea
Heé Mónika
Horváth Aliz
Kosch Veronika
Ladó Aranka

Magyari Erika
Mátray Emese
Nagy Alexandra
Nemestóthy Ildikó
Tóth Erzsébet
Vastag Jácinta

NEMZETISÉGI (NÉMET) TANÍTÓ OKLEVELET NYERTEK

1996

Nappali tagozat

Farkas Brigitta
Garai Szilvia
Hidvégi Ágnes
Kovács Mónika
Milbich Edit

Novákné Toma Ágnes
Róna Mária Cecilia
Székely Zita
Ütő Csilla

1997

Nappali tagozat

Szentváry-Lukács Erika
Szigeti Helga

1998

Nappali tagozat

Alföldy-Boruss Zsófia
Balogh Orsolya
Gyöngyösi Rita
Győri Anett

Hornnyák Mónika
Máthé Katalin
Németh Tímea

ÓVODAPEDAGÓGUS OKLEVELET NYERTEK NÉVSORA

1995

Nappali tagozat

Almási Bernadett
Antal Ágnes
Aszalós Ildikó
Auer Mirella
Balla Anna
Balogh Judit
Bangha Anita
Barta Zsuzsanna
Benke Judit
Berta Judit
Besnyő Rita
Bodócsi Annamária
Bodorné Herczegh Ágnes
Darvas Rita Emese
Dobó Márta
Dolmány Ildikó
Fábián-Rigó Marianna
Fábián Ildikó
Fábián Orsika
Fajkis Csilla
Farkas Krisztina
Farkasvölgyi Noémi
Fodor Edit
Földi Zsuzsanna
Gecsei Katalin Mónika
Gerstenbrein Zsuzsanna
Győri Szilvia
Halászy Márta
Hegedűs Helga
Horog Andrea

Hurtos Ágnes
Imre Napsugár
Károly Hedvig
Kiss Éva
Kósa Szilva
Kovács Gyöngyi
Kövesi Éva
Kurucz Noémi
Lőrinczi Márta
Magyari Nikolett
Máhli Mónika
Mankó Éva
Obernyik Livia
Palik Kinga Regina
Patkó Ágnes
Pintér Noémi
Pócs Márta
Rádics Mónika
Reizer Szilvia
Schannen Patricia
Schubauer Mónika
Somlai Nikolett
Surman Judit
Szép Lilla
Sztanyik Mónika
Takaró Mónika
Takaró Szilvia
Teveliné Kurdi Anett Krisztina
Tóth Zsuzsanna
Ujjné Oláh Ildikó

Esti tagozat

Ásin Mária
Barabásné Gagy Zsuzsa

Bebiák Hedvig
Békefi Andrásné

Bereknyeiné Lőrincz-Nagy Ágnes
Briski Mihályné
Czirják Tünde
Csábi Szilvia
Csonkáné Krützner Márta
Gáti Anita
Gelle Péterné
Gyügeyi Edit Margit
Hegelsberger Edit
Jakab Szilvia
Juhászné Galbavi Tímea
Kanta Andrea
Kassayné Szécsi Margit
Kerékgyártó Judit
Dr. Kovács Anikó
Küzdyne Nemesy Zsuzsanna
Lipák Emese
Lőrincz Norbertné
Majkóné Tomov Andrea

Nagy Márta
Nagy Viktória
Nagyné Horváth Andrea
Oravecz Gáborné
Pap Sára
Sándor Adrienn
Seszták Nóra
Sipos Enikő Anna
Stefkovits Ferencné
Szedlecky Fanny Katalin
Tikász Gyuláné
Timárné Szilágyi Márta
Tóth Szilvia Katalin
Török Zsuzsanna
Weigl Józsefné
Winklerné Mallinerits Zsuzsanna
Zengőné Hajnal Hajnalka
Zöldiné Bárdos Brigitta

Esti kiegészítő tagozat

Adamecz Szilvia
Angyalné Czezon Zsuzsanna
Baki Bálintné
Balajthy Lilla
Balázs Tiborné
Balászné Fazekas Mária
Balogh Andrea
Balogh Tünde Ibolya
Barakovits Ildikó
Bencsik Katalin
Bereczki Mónika
Beregnyei Beáta
Biró Tamásné
Bodnárné Lehóczki Zsuzsa
Borosné Mendrek Mónika
Bótáné Iványi Mónika
Büki Gabriella
Csábiné Kelemen Anita
Csatlós Tünde Ágota
Csécsi Beatrix

Cseke Lászlóné
Csöröginé Biró Edit
Danné Cserepka Annamária
Danyisné Szabados Anna
Decsiné Pap Ildikó
Deme Livia
Dielacher Judit
Dósa Mária
Eich Orsolya
Endrődiné Nagy Gabriella
Faragó Timea
Farkas Éva
Farmosi Lászlóné
Fazekasné Nagy Mária
Fecs Orsolya
Fodor Ilona
Futás Anna
Garajszki Ildikó
Garzó Józsefné
Gödényné Borbély Edit

Gönczölné Rákász Zsuzsanna
Gutiné Sólyom Nikoletta
Gyurkóné Détári Szabó Tünde
Hajnal Andrea
Hajnal Etelka
Haluszka Hajnalka
Havadi Tamásné
Hernádiné Spisák Hajnalka
Hollóczki Rudolfné
Honti Anna
Horváth Zsuzsanna
Höss Gizella
Hümpfner Erika
Hümpfner Ibolya Lídia
Jaczina Zoltánné
Jászovics Katalin
Jenei Györgyné
Jurászik Helga
Kászonyiné Kalina Ágnes
Kátai Józsefné
Katonka Anita
Kerekes Ildikó
Keresztesné Kosztolányi Andrea
Kert Szilvia
Kispál Zsuzsanna
Kiss Ferencné
Kissné Bagdi Krisztina
Kissné Bóta Ilona
Kisváriné Foidl Ágnes
Klein Teréz Éva
Dr. Klinglerné Báder Mónika
Kocsisné Reidler Zita
Kohlhoffer Borbála
Kontra Éva
Kovács Istvánné
Kovács Livia
Kovácsné Benkó Hajnalka
Kovácsné Mészáros Anita
Kunné László Ildikó
Ladányi Zoltánné
László Judit
Lippai Dezsőné

Magony Eszter
Marczinkó Andrea
Markó Orsolya
Mayer Jánosné
Méry Krisztina
Mihályi Zoltánné
Mikola Szilvia
Nagy Katalin
Nagy Mária Ágnes
Nagy Piroska
Nagyházzúné Dankó Anikó
Nagyné Kis-Albert Mónika
Nagyné Turáni Krisztina
Németh Borbála Piroska
Ódoriné Szalárdy Ágnes
Papp Anett
Papp Anikó
Papp Lászlóné
Páricsi Erzsébet
Pruzsinszky Szekeles Orsolya
Raczkó Tamásné
Radnai Yvette
Radnainé Dunai Timea
Rapai Krisztina
Rétháziné Varga Ibolya
Retkesné Oberitter Bernadett
Sallai Gabriella
Sándor Zoltánné
Schwarcz Ildikó
Sinákné Kiss Magdolna
Solymos Andrea
Somlyai Gáborné
Somogyi Hajnalka
Szabados Ágnes
Szabó Éva
Szabó Lajosné
Szabó Zoltánné
Szabóné Rác Zoltán
Szalacs Ferencné
Szalkai Krisztina
Szarka Istvánné
Szekeresné Mateovics Katalin

Szeles Istvánné
Szítár Miklósné
Dr. Szomorné Kozma Yvette
Szűcs Erzsébet
Takács Lászlóné
Takácsné Csordás Katalin
Timafalvi Lászlóné
Tóth Zoltánné
Tóth Zsoltné
Tugyiné Pálfistyák Katalin
Túriné Nagy Katalin

Ulaczkiné Böcsi Erika
Üveges Rita
Varga Anikó Tünde
Varróné Nagy Zsuzsanna
Végváriné Kékhegyi Erika
Velez Andrea
Veszprémi Ildikó
Vida Anett
Visnovszky Lászlóné
Vizsolyiné Kozma Mónika
Zsovánné Lak Ágnes

1996

Nappali tagozat

Bányai Mariann
Bíró Katalin
Bobákné Rymarz Melinda
Bordács Andrea
Bozsó Anikó
Böcskeiné Juhász Gabriella
Csiszár Ildikó
Dávid Katalin
Domine Beáta
Egervölgyi Júlia
Fábián Katalin
Fehér Ágota Csilla
Gesztesi Edina
Havas Ildikó
Hogyor Krisztina
Homor Otília
Horváth Mónika
Horváth Szilvia
Jägerne Füredi Szilvia
Jónás Noémi
Kasza Valéria
Kemény Kornél
Kiss Ivett
Kocsis Zsuzsanna
Komjád Gyöngyvér
Koncz Jolán
Körmüvesné Csapó Eszter

Lázár Györgyi
Legéndi Melinda
Lévai Krisztina
Madarász Patrícia
Máll Anikó
Mészáros Krisztina
Molnár Judit
Munkácsi Henriett
Nagy Anikó Mária
Nagy Teréz
Nemes Éva
Nyerges Zsuzsanna
Óváriné Kisgyörgy Dóra
Pelikán Ágnes
Póth Eszter
Schottner Orsolya
Sényi Katalin
Stankovics Edit
Steinbach Anita
Szabó Edit
Szabó Zoltánné
Székesváryné Vincze Gabriella
Tolmácsi Andrea
Tóthné Baranyai Anasztázia
Vajjon Csilla
Varga Petra
Veszelinov Ágnes

Vizvári Orsolya
Zakar Erzsébet

Závodszi Ágnes

Esti tagozat

Lencz Adrienn Éva

Esti kiegészítő tagozat

Abért Zsoltné
Acsainé Fazekas Éva
Ádám Zsuzsanna
Ákossy Eszter
Andrisné Kanizsai Zsuzsanna
Balla Zsuzsanna Krisztina
Balogh Andrea
Bán Beatrix
Baráné Kocsis Sarolta
Bartik Tamásné
Bartucz Tünde
Beck Judit
Bekéné Kaufler Erika
Bíró Szilvia Ilona
Bodor Ildikó
Bojer Mónika
Borovicsné Gregor Katalin
Bozsóki Erika
Czibula Katalin
Czindrichné Kovács Szilvia
Császi Mónika
Csipes Edit
Csiszár Zsuzsanna
Dankóné Király Piroska
Darmosné Hunyadi Ágnes
Deli Erzsébet
Dormányné Szabó Andrea
Drozdikné Gazdik Mónika
Dudás Zoltánné
Elek Mónika
Élő Mária
Farkas Edina
Farkas Edit

Farkasné Seiler Ildikó
Fazekas Gabriella
Fecs Hajnalka Anna
Fekete-Szabó Tímea
Ficsuráné Bene Mónika
Fujtás Józsefné
Fügedi Péterné
Fűrészné Pusztai Emilia
Fürst Ildikó
Gacsai Beatrix
Gajda Éva
Gáspárné Kállai Csilla
Gimes Sándorné
Grósz Józsefné
Guba Viktorné
Gyurkó Ildikó
Hadházy Ildikó
Hamvai Zsuzsanna
Haszillóné Jonh Helga
Hegedűs Róbertné
Heinczinger Istvánné
Héja Edina
Herczeg Istvánné
Hujber Lászlóné
Iloczki Klaudia
Jacsoné Sági Magdolna
Jesztrebi Attiláné
Juhász Éva
Juhászné Vadnai Edina
Kaiser Márta
Kajánné Schneider Erzsébet
Kanizsai Beáta
Kása Zoltánné

Kelemen Krisztina
Kelemen Rózsa
Kemmer Gabriella
Király Zsoltné
Királyné Angyal Ildikó
Kiss Ágnes
Kiss Anikó
Kiss Jánosné
Kiss Katalin
Kiss Lászlóné
Kiss Regina
Kocsis Róbertné
Kokasné Czibula Eliza
Kondákorné Sztán Emese
Kósik Ildikó
Kosztel Krisztina
Kovács Attiláné
Kovács Erika
Kovács Györgyné
Kovács Viktória Anna
Kovalikné Nagy Judit
Kővágóné Bajzák Erika
Krupp Jánosné
Lesták Péterné
Madarászné Boldog Györgyi
Magyar Lászlóné
Molnár Ildikó
Molnár Józsefné
Molnár Szabó Éva
Molnár-Gálné Marcinkó Emese
Murányiné Bényei Ibolya
Nagy Róbertné
Németh Annamária
Németh Éva
Novákné Tisje Mónika
Nyitrai Andrea
Nyukáné Patkó Rita
Orbán Judit
Osgyán Gáborné
Podlovics Judit
Pajtasné Kosina Judit
Palumby Éva

Paragh Istvánné
Péteri Diána
Péterné Varga Ágnes
Pintér Györgyi
Pintérné Dienes Andrea
Pozsonyi Lászlóné
Prepok Györgyné
Rebendics Józsefné
Sáfrányné Bodnár Katalin
Schlenkné Furák Zsuzsanna
Sinkovics Andrea
Sipos Ágnes
Soósné Budai Brigitta
Staller Judit
Szabó Erika
Szabó Erika
Szabó Gabriella
Szabó Györgyi
Szabó Judit
Szabó Zsuzsa
Szalay Zsuzsanna
Szászné Varag Hajnalka
Szepesi Zsuzsanna
Szilágyi Lászlóné
Szimoncsikné Laza Margit
Sztrémi Zsuzsanna
Takácsné Guti Zsuzsanna
Takó Imréné
Toldy Miklósné
Tóth Andrásné
Tóth Angéla
Tóth Anna
Tóth Hajnalka
Tóth Miklósné
Tóthné Padhorszky Csilla
Tölgyesi Ottilia
Tösér Ágnes
Turcsányi Edina
Turi Ákosné
Vác Tiborné
Váradi Mariann
Varga Beáta

Vargáné Paulusz Edit
Velkei Istvánné
Vidáné Neuspiller Judit

Volentér Miklósné
Völgyiné Varga Szilvia
Zachár Sándorné

1997

Nappali tagozat

Anger Zsuzsanna
Bach Éva
Bagoly Ildikó
Bálint Beatrix
Bárdosy Kinga
Barna-Terényi Éva
Bea Szilvia
Békési Zita
Bene Szilvia
Bíró Katalin
Bíró Orsolya
Bóka Gabriella
Borbás Katalin
Böghy Bernadett Zsuzsanna
Creusot Anita
Czinszky Cecília
Csöngé Zsuzsanna
Dóra Ildikó
Ékes Beatrix
Ferencz Krisztina
Ferencz Zsuzsanna
Gurubi Eszter
Gyarmati Andrea
Gyurkovics Anikó Anna
Horváthné Kósi Brigitta
Imre Ildikó
Kálmán Ildikó
Kapsza Gabriella
Kelényi Eleonóra
Kétszery Csilla
Király Borbála Katalin
Kossuth Anita
Kovács Gabriella
Kovácsné Pásztor Ágnes
Kun Anita

Kuszmann Ágnes
Lázár Anikó
Leéb Marianna
Lénárt Tímea
Lévay Gabriella Noémi
Liscsinszky Réka
Makádi Hajnalka
Maklári Zsuzsanna
Makoveiné Durkó Nikolett
Mályi Hajnalka
Mátai Bernadett
Michna Gyöngyi Barbara
Nagy Lívia
Oravecz Klára
Orbán Henriett Réka
Oroszlán Dóra
Pattyi Erika
Rehák Emma
Rozsnyai Brigitta
Rutkai Éva Andrea
Segesdi Pálma Ágota
Simon Ildikó Viktória
Staller Sára
Sütő Alíz
Szántó Gabriella
Szilágyi Judit
Szilágyi Melinda
Szőlös-Gecse Judit
Szűcs Ildikó
Tallódi Beáta
Tamás Gyöngyi
Torday Szilvia
Tóth Ágnes Petra
Tóth Veronika
Tóth Yvette

Uhljár Katalin
Ulrich Ágota

Venczel Mónika

Esti tagozat

Ágoston Krisztina
Antalné Tóth Szilvia
Barta Timea
Borók Gabriella
Böszné Stofán Monika
Csaba Zoltánné
Csatádi Krisztina
Gilicze Zoltán
Kajtor Judit
Lábadi Jolán
Lángné Németh Anita
Lázárné Prucsi Katalin
Márkiné Harmath Krisztina
Mátrainé Zátrok Szilvia
Molnárné Tilles Mária
Nádas Enikő
Nagy Zsoltné
Nyíriné Laczkó Eleonóra
Nyitrai Edit
Ocskó Zoltánné
Oláhné Erlein Judit

Orosz Ildikó
Orosz Orsolya
Pallag Ildikó
Paluska Gyuláné
Pintér Orsolya
Pintér Róbertné
Rácz Andrea
Sárközy Gergely
Steinhauser Andrea
Strazichy Ágnes
Strén Ágnes
Szabados Attila
Szabó Istvánné
Szabóné Huszti Marianna
Szabóné Varga Beatrix
Szécsi Ildikó
Székely Anikó
Szentpály Dorottya
Uhrin Csaba
Vargáné Diószegi Judit
Zelenák Adrienn

Esti kiegészítő tagozat

Ács Krisztina
Aranyi Márta
Attovics Barbara
Babinkáné Kossuth Éva
Babusa Róbertné
Balogh Imréné
Balogh Judit
Barkó Beáta
Berényi Zsuzsanna
Beszedicsné Józsa Ágnes
Bognárné Koteczki Ibolya
Bojtárné Darázsi Nikolett
Borosné Kaszás Ildikó

Böjti Annamária
Czéh Zsuzsanna
Csentei Csilla
Csizmadia Teréz
Csizmazia Szilvia
Csuárdi Tiborné
D'Elhourné Ilona
Dánné Perendy Éva
Darabosné Györök Andrea
Dulai Judit
Farkas Katalin
Fazakasné Falusi Erika
Fehérné Tóth Judit

Feketéné Kiss Katalin
Finc Edina
Fülöpné Debreczeni Csilla
Gábor Tünde
Gál Tiborné
Gallyasné Pavelcsák Anita
Gavaldik Ottóné
Gerendai Zsuzsanna
Gyorokiné Szafner Ágnes
Gyurkovics Miklósné
Hajnáczkiné Miller Anikó
Haris Judit
Havasi Szonja
Havasné Hegedűs Enikő
Hegedűs Klaudia
Héri Ágnes
Hetényi Ildikó
Horváth Éva
Illés Krisztina
Iványi Judit
Józsa Ágnes
Józsáné Kovács Mónika
Juhász Zoltánné
Kácsér Tímea
Kermanidisz Nóra
Király Rita
Kiss Mónika
Kissné Szentpéteri Ildikó
Klingáné Veréb Adrienn
Kobziné Pelle Beáta
Kollárné Kontra Erika
Kolmankóné Szabó Tünde
Koscsóné Tóth Andrea
Kovácsné Kiss Veronika
Kurucz Ágnes
Kutvölgyi Zoltánné
Madaras Anikó
Markó Márta
Martiné Szalai Zsuzsanna
Máténé Hegyesi Mariann
Méder Lászlóné
Medvéne Gyárfás Ágnes

Megyeri Attiláné
Meláth Attiláné
Menyhárt Etelka
Mohácsiné Fehérvári Krisztina
Molnár Andrea
Molnár Marianna
Mózesné Czermán Mária
Mucza Melinda
Nagy Anita
Nagy Ildikó
Nagy Imréné
Nagy Mihályné
Nagy Veronika
Nagyné Ábrahám Edina
Nagyné Bognár Zsanett
Nagyné Pintér Erzsébet
Natkainé Varga Szilvia
Negyeláné Pásztor Katalin
Nemes Zsuzsanna
Nyári Szilvia
Ocsenásné Berkes Mónika
Ocskó Zoltánné
Olajosné Rab Gabriella
Pákozdi Anikó
Pál Barnabásné
Palaga Lászlóné
Paupa Judit
Perleiné Dobcsányi Ágnes
Pintér Klára
Pintér Krisztina
Pretz Marianna
Pricz Ágnes
Raffai Anita
Rohonci Beáta
Schebesta Mónika
Schmidt Hedvig
Sebestyéné Iván Zsuzsanna
Selmeczi Erika
Silling Hajnalka
Sipos Attiláné
Sipos Mária Gabriella
Sógorka Tiborné

Sólyom Edit
 Sosity Jánosné
 Stumpf Melinda
 Stupek Livia
 Sulyok Bernadett
 Szabadföldi Krisztina
 Szabó Eszter
 Szalavári Andrea
 Szalma Ildikó
 Szanyi Szilvia
 Szathmáry-Király Zsoltné
 Szatmári Kinga Szilvia
 Székelyné Böcs Katalin
 Székelyné Krizsán Mária
 Szélesiné Molnár Magdolna
 Szilágyi Éva
 Szobonya Bernadett
 Téglás Viktória
 Telek Zoltánné
 Terkovics Ildikó
 Tomayné Sándor Klára
 Tóth Attiláné
 Tóth Boglárka Nóra
 Tóth Orsolya

Tóth Tünde
 Tóthné Harcsa Annamária
 Tóthné Soltész Judit
 Török Istvánné
 Töröné Fülöp Ildikó
 Turbéli Angéla
 Turóczi Beáta
 Turzáné Farkas Éva
 Vogyeraczkiné Nagyváti Katalin
 Vajdáné Mező Brigitta
 Varga Ágnes
 Varga Csilla
 Varga Judit
 Varga Klára
 Varga Lászlóné
 Varga Marianna
 Varga Szilvia
 Vasicsekné Kormos Edina
 Vass Anita
 Vér Katalin
 Veres Anikó
 Völgyesi Beáta
 Zán Zita

Keresztféléves esti kiegészítő tagozat

Adamecz Mónika
 Antalné Balla Ágnes
 Babocsai Istvánné
 Balázs Krisztina
 Balla Mária
 Bánné Keller Márta
 Bányiné Szomoru Veronika
 Bartháné Tarcza Ilona
 Bódisné Galgán Andrea
 Bognár Ágnes
 Bolla Csilla
 Bolla Zsoltné
 Bondorné Szekeres Szilvia
 Borosné Demény Judit
 Bozókiné Varga Gabriella

Bozsik Erika
 Bozsik Julianna
 Bödös Eszter
 Burjánné Bánkuti Szilvia
 Busainé Jakab Gabriella
 Buzáné Magyar Anikó
 Buzásné Szabó Etelka
 Bükky Tímea Gyöngyvér
 Czechner Mónika
 Csákné Kovács Anikó
 Csányiné Nagy Zsuzsanna
 Csapóné Sárosi Zsuzsanna
 Dankáné Miklós Csilla
 Danku Mónika
 Deákné Mayer Kornélia

Deákné Ujvári Edit
Dénes Hilda
Dócziné Obreczán Erika
Donkó Melinda
Dornai Viktória
Drajkóné Szeifert Katalin
Erdei Zsuzsanna Margit
Erdélyi Jánosné
Fábián Réka Szilvia
Fábiánné Micki Krisztina
Fain Józsefné
Farkas Lászlóné
Fási Krisztina
Fehérné Lohner Ilona
Fekete Anikó
Fekete Tünde
Fintorné Forgony Mária
Fokt Ildikó
Frank Györgyné
Frey Andrea
Fuksz Antalné
Füredi Lászlóné
Füzy Istvánné
Gál Józsefné
Gál Katalin
Gere Judit
Gerely Balázsné
Gondosné Bárány Éva
Grósz Györgyi
Gulla Csabáné
Gulya Henrietta
Gulyásné Bohács Ágnes
Gyetvai Miklósné
Gyurján Zsoltné
Hagáné Vásárhelyi Mária
Hajduné Tóth Edit
Halmosi Judit
Hártóné Apáthy Ágnes
Harzárné Földvárszki Katalin
Hegedüsne Vargyai Magdolna
Hidasi Ildikó
Hochrein Margit

Hóra Sándorné
Horváth Györgyné
Illés Margit
Ipi Erzsébet
Irimie Andrea
Jakab Sándorné
Juhász Gabriella
Juhászné Nagy Katalin
Jurácsik Gáborné
Jurácsik Zsoltné
Jurácsikné Sponga Teréz
Juráncsik Tünde
Kálmánfi Mónika
Kanyóné Konyári Gyöngyi
Kapi Dóra
Kara Attiláné
Kásáné Sulyok Ágnes
Dr. Kawaritné Tóth Erika
Kelemen Jánosné
Kesztlér Mónika
Király Szilvia
Kis Tímea
Kiss Edit
Kiss Ilona Margit
Kissné Somogyi Márta
Kóczáné Czeglédi Katalin
Koffler Zsuzsanna
Kollár Attiláné
Kovács Katalin
Kovács Mónika Ágnes
Kovácsné Kaposi Katalin
Kőházi Judit
Krániczne Vas Krisztina
Krigelné Bálint Éva
Kubinszkiné Gáspár Éva
Kucseráné Molnár Anikó
Kuháriné Harum Ágnes
Kulcsárné Szilágyi Judit
Kuliková Andrea
Kurucz Erika
Lázár Jánosné
Lencséné Nagy Ágnes

Lengyel Zsuzsanna
Lipcsei Mátyásné
Lukácskóné Nagy Krisztina
Magyarné Bertók Ágnes
Majorné Filla Krisztina
Márki Józsefné
Maroshévízi Rita
Marton Lászlóné
Matlag Mónika
Mezősi Edina
Mikóné Kis Tímea
Modla Gáborné
Molnár Mihályné
Molnárné Nagy Judit
Morzsány Magdolna
Murányi Jánosné
Nagy Attiláné
Nagy Erika Tünde
Nagy Ilona
Nagy Istvánné
Nagy Tamásné
Nagyné Tiszai Gyöngyi
Obrítonné Vrancsik Tünde
Ökrösné Fritl Judit
Pál Katalin
Páldi Józsefné
Papp Istvánné (Bódi Piroska)
Papp Istvánné (Gordos Erika)
Papp Zsuzsanna
Pászti Balázsné
Pásztói Judit
Pataki Piroska
Pék Szilvia
Petrik Istvánné
Porosné Adamovszky Anita
Pozsgainé Baranyay Eszter
Prokobné Juhász Mária
Réfi Zsuzsanna
Rendekné Bene Annamária
Rozgonyi Emese
Rózsa Istvánné
Rudolf Józsefné

Sajgó Péterné
Santl Erika
Schindler Péterné
Schöfferné Kálnai Szilvia
Schön Krisztina
Selmeczi Henrietta
Sípos Anikó
Somogyi Gáborné
Speier Róbertné
Spiegelhalter Edit
Steerné Pázmándi Orsolya
Strázsa Edina
Suhajda Andrea
Suszterné Denesovics Krisztina
Süveges Péterné
Szabó Brigitta Mária
Szabó Judit
Szabó Tiborné
Szabó Tünde
Szakadáti Tiborné
Szalontai Kinga
Szántai Gáborné
Szántó Éva
Szaszik Károlyné
Szegedi Istvánné
Szeibert Józsefné
Szendefi Istvánné
Szente Edit Mária
Szentesiné Papp Éva
Szentkúti Ferencné
Szepesiné Bartha Gabriella
Szilágyi Emese
Szima-Máramarosi Lilla
Szirtes Iringó
Szlankáné Reiss Zsuzsanna
Szőke Róbertné
Szőkéné Virág Krisztina
Takács Lászlóné
Takácsné Nacsa Zsuzsanna
Terényi Gyuláné
Tompai Ildikó
Tóth Csabáné

Tóth Éva
 Tóth Istvánné
 Tóthné Blaskovits Zsuzsanna
 Török Melinda
 Udud Katalin
 Urbán Józsefné
 Dr. Umené Kecskeméti Zita
 Varga Csilla
 Varga Ildikó
 Varga Szilvia
 Vargáné Tóth Márta
 Venczel Nóra

Vercsek Judit
 Veréb Hajnalka
 Verebélyiné Kónya Magdolna
 Veres Gyuláné
 Vidákné Horváth Lívia
 Vincze Viktória
 Virág Andrea Ágnes
 Vitosinszky Attiláné
 Vörös Éva
 Wierlné Dani Gyöngyi
 Zellerné Gerstmayr Judit
 Zirihgné Strezenczki Szerén

1998

Nappali tagozat

Balogh Szilvia
 Bárdos Andrea
 Basa Krisztina
 Bede Noémi
 Benes Csilla Ildikó
 Bereczki Veronika
 Bicskei Anita
 Boda Sarolta
 Bozóki Zita
 Buday Krszítina
 Buzás Krisztina
 Dávid Mónika
 Dely Viktória
 Dénes Andrea
 Feith Anita
 Fejérdy Anna
 Fodor Andrea
 Gáti Zsófia Veronika
 Hanyecz Klaudia
 Háy Judit
 Homok Melinda
 Hóss Judit
 Huszár Katalin
 István Enikő
 Kádár Katalin
 Kártyás Zsófia

Kerezsi Andrea
 Kirinovics Edit
 Kiss Julianna
 Kollár Noémi
 Kovács Andrea
 Kovács Boglárka
 Kökényessy Beáta
 Krausz Nikolett
 Lakner Lívia
 Lőrincz Krisztina
 Lukács Margit
 Markó Ágnes
 Marx Beáta
 Máté Andrea
 Mátyássy Mariann
 Mihály Tamásné
 Mitterhuber Orsolya
 Mohácsi Erzsébet
 Molnár Tímea
 Molnár Tünde
 Nagy Andrea
 Nagy Gyöngyi
 Nagy Krisztina
 Nagy Réka
 Németh Szilvia
 Novák Éva

Orbán Angéla
Pál Adrienn
Papp Bőborka
Pénzes Zsuzsanna
Prím Hajnalka
Sipos Mariann
Solti Edina
Stadler Gabriella
Sturm Dániel
Szabó Éva Katalin
Szabóné Ujhelyi Mónika
Székely Mónika
Székely Patrícia

Szilveszter Ágnes
Sziva Gyöngyvér
Szőnyi Ágnes Katalin
Tósoki Rita
Tóth Szilvia
Turgyán Zsuzsanna
Überhardt Anikó Zsófia
Vadas Júlia
Varsányi Izabella
Vass Valéria
Vén Erika
Virasztó Edit
Zimonyi Éva

Esti tagozat

Alapi Mónika
Aradi József
Ballai Brigitta Katalin
Belle Krisztina
Benyő Anikó
Bernáczné Kovács Edit
Bratu Nárcisz
Czire Gabriella
Czudar Borbála
Császár Tünde
Elek Csilla
Fábri Attila
Ferenczi Tamásné
Gábor Tímea
Gallina Ilona
Gampel Istvánné
Gazdag Tamásné
Gombárné Prehler Csilla
Gulyás Erzsébet
Gyenes Krisztina
Győriné Reith Anett
Hajduné Tóth Katalin
Hellenbach Nóra
Illés Ágnes
Illésné Schirott Ildikó
Jágerné Toroczka Ildikó

Kápolnai Judit
Katona Tünde
Kéri Tiborné
Kocsis Edina
Kongoás Erzsébet
Konkoly Gabriella
Köhler Dolli Felícia
Lehoczky Judit
Mártonné Jurácsik Erzsébet
Mayerné Takács Katalin
Mészárosné Langermann Andrea
Mikolik Ágnes
Nagy Nikolett
Naszályi Orsolya
Nehéz Emma
Ormándi Andrea
Papp Kinga
Paulaicsné Jára Fatime
Pilny Gabriella
Polyákné Csóka Zsófia
Schneider Ferencné
Somogyi Sándorné
Szabados Tímea
Szabó Judit
Sztármáriné Kövér Éva
Szűcs Tünde

Tirkné Demők Orsolya
Tóth Anna
Tőkés Mónika
Vágvolgyiné Szabó Erika

Várkonyi piroska
Villányi Ágnes
Zanathy Eszter
Zaymusné Szarka Judit

Esti kiegészítő tagozat

Bak Sándorné
Balázsné Rév Ildikó
Balogh Miklósné
Barsi Anita
Bazsó Beáta
Beke Ágnes Zsuzsanna
Bertók Lászlóné
Bíró Katalin
Boko-Fekete Krisztina
Brada Beáta
Brancesz Ágota
Buhaszki Beáta
Buzári Timea
Czigler Beatrix
Dani Tímea
Danyi Mónika
Deczi Andrásné
Dékány Eszter
Dummel Viktória
Enzsöl Anna
Fazekas Livia
Forner Éva
Földes Andrea
Garami Gabriella
Gerecs Mónika
Gulyás Marianna
Gyarmatiné Onczay Krisztina
Havasiné Jakus Beáta
Hermecezi Krisztina
Hódi Krisztina
Hoffer Ivett Katalin
Horváth Edina
Horváth G. Mihályné
Horváth Imréné
Istánfi Piroska

Jaczina Mónika
Kauderer Bernadett
Kerekesné Takács Henrietta
Keszthelyiné Fónagy Zsuzsanna
Kisné Popovits Veronika
Kiss Ágnes
Kiss Ágnes
Kiss Anita
Kiss Beáta
Kiss Regina
Kiss Virág
Kiss Zsuzsanna
Kóczyán Melinda
Konyha Krisztina
Kovács Istvánné
Kovácsné Fehér Ildikó
Kovácsné Lesták Szilvia
Kővágó Edina Ilona
Krizsán Andrea
Kulhanehné Borodenkó Szilvia
Laczkó Orsolya
Lakatos Barbara
Lakos Csilla
Lukács Ágnes
Lukács Kamilla
Madarásné Sinttár Judit
Magyar Tamásné
Major Melinda
Márki Eszter
Molnár Erika
Murányiné Bácskai Éva
Nagy Ágnes
Nagy Ildikó
Nagyné Zsolnai Julianna
Nemes Györgyi Katalin

Németh Zsuzsanna
Pálföldi Melinda
Pálincás Bettina
Pápai Szilvia
Pauliscsák Anett
Persótzsi Beatrix
Petovszky Brigitta
Petróné Hrazdyra Henrietta
Pirák Gáborné
Piroska Szilvia
Póth Edina
Pribék Krisztina
Romhányi Zsoltné
Roob Gergelyné
Sándor Tamásné
Sándorné Olasz Erika
Sári Diána
Schiff Erika
Schmidtne Baár Judit
Simonné Kurtrik Erika

Keresztféléves esti kiegészítő tagozat

Árendás Katalin
Babenyecz Erika
Bacsák Péterné
Baksán Beáta
Balasi Csilla
Balázs Lászlóné
Batkó Anna
Békésiné Muhari Mónika
Benyőné Both Krisztina
Berkiné Hegyi Klára
Berkó Krisztina
Besenyei Sándorné
Bilehné Pogácsás Ildikó
Bíróné Málnai Andrea
Bolla Attiláné
Borgulya Erika
Csomor Lajosné
Diószegi Zsuzsanna
Duroszt Lilianna

Szabóné Jakab Noémi
Szedor Orsolya
Szelényi Edit
Szendiné Vámos Krisztina
Szili Zsuzsanna Ilona
Szomszéd Márta
Szőkéné Erdélyi Krisztina
Tábori Mária
Tácsik Hajnalka
Tardáné Miklász Veronika
Tavaszi Virág
Tisje Zsófia
Torgyik Judit Emese
Tóth Zsuzsa
Uhles Magdolna
Urlin Valéria
Vaka Istvánné
Varga Krisztina
Vigyázó Katalin Anna
Zimonyi Andrea

Egerer Tímea
Fankovich Ildikó
Faragó Gabriella
Farsang Judit Zsuzsanna
Fodor Ildikó
Fogarasi Tímea
Gampel Szilvia
Garda Gyuláné
Gósi Szilvia
Gyenes Lászlóné
Gyéressy Éva
Harsányiné Sára Csilla
Horváth Tünde Csilla
Huller Tímea
Huszárné Takács Ágnes
Jakab Helga
Jalczi Andrea
Jamrik Erzsébet
Jehedenszky Erika

Jeszensák Dóra
 Juhász Erika
 Juhászné Godány Tünde
 Kállai Mária
 Kálmán Melinda
 Kalmár Erika
 Kámánné Budai Beáta
 Kányáné Zilahy Zsuzsanna
 Kemerléné Suri Ildikó
 Kígyósné Dankó Ágnes
 Kiss Éva
 Koloszar Gyöngyi
 Kopács Imréné
 Kovácsné Miklósi Andrea
 Kovácsné Pfeifer Krisztina
 Kutiné Pompor Andrea
 Malmos Csabáné
 Meggyesné György Erika
 Mészárosné Korponai Katalin
 Metlágelné B. Krisztina
 Mihuskáné Szőnyi Noémi
 Mizser Szilvia
 Nagy Erika
 Ördög Boglárka
 Papp Tímea
 Pártényiné Pachosz Mónika
 Pereszlényiné Kardos Anna
 Ralzácsné Hering Mária

Reiszné Disztl Magdolna
 Ribinszki Szilvia
 Rozgonyi Attiláné
 Schubert Józsefné
 Seres Jánosné
 Szabó Éva
 Szabó Jánosné
 Szabó Jolán
 Szabó Viola
 Szántóné Sárga Éva
 Szatmári Ilona
 Szemerédi Zsanett
 Szentgáli Zsoltné
 Szlavicsákné Mészáros Mária
 Tamás Jánosné
 Temesvári Eszter
 Tornainé Béres Tünde
 Török Szilvia
 Túri Sándorné
 Uhlarik Jánosné
 Vámosiné Sóllyom Gabriella
 Ványa Józsefné
 Varga Ibolya
 Varga Krisztina
 Varga Tiborné
 Winhler Viktória
 Zhankó Györgyné

1999

Nappali tagozat

Abonyi Zsófia
 Ábrányi Dóra
 Álmos Katalin
 Balázs Zita Réka
 Baliga Noémi
 Batár Szilvia
 Berghoffer Judit
 Bernát Ottilia
 Bihari Márta
 Budai Erika

Czétényi Dóra
 Csikós Andrea
 Derzsi Anita
 Drexler Erzsébet
 Drótos Enikő
 Engelbrecht Henriett
 Faragó Adrienn
 Ferencz Gabriella
 Galina Ágnes
 Györök Emese

Gyűszű Mónika
 Hegyi Tímea
 Horváth Edit Ildikó
 Horváth Orsolya
 Juhász Anita
 Kalla Edina
 Kasza Krisztina
 Kazatsay Szilvia
 Kele Tímea
 Kertész Susanna Andrea
 Klagyivik Gerda
 Komáromi Judit
 Kovács Anikó
 Kovács Mónika
 Kovács Réka
 Kovácsné Veress Zsófia
 König Ildikó
 Kun Szilvia
 Labádi Mónika
 Liebscher Nikoletta
 Losonczy Júlia
 Lőcsei Eszter
 Madarász Mónika
 Modla Dezső
 Nagy Mónika Fruzsina
 Nagy Ottilia
 Nyilas Anita
 Oláh Csilla Erszébet

Palotai Gáborné Rácz Szilvia
 Pap Krisztina
 Parizán Beáta Mária
 Petrikné Viszt Ildikó
 Pintér Dóra
 Pomlényné Bujtor Adrienn
 Rabb Eddi
 Rácz Mónika Klára
 Riba Dóra Szilvia
 Sapszon Magdolna
 Sarkadi Mariann
 Szabó Csilla
 Szabó Dóra
 Szalai Edit
 Szedmák Szimonetta
 Tamaska Angéla
 Tartler Andrea
 Tatarek Zsuzsanna
 Tokaji Diána
 Tolnai Szilvia
 Torj Andrea
 Tóth Orsolya
 Travnev Andrea
 Ujváry Dóra
 Varga Katalin
 Zentai Réka
 Zsámboki Anna

Esti tagozat

Adamcsek Anita Blanka
 Antal Brigitta
 Antalicz Veronika
 Arnóczki Mihályné
 Baczkó Judit
 Bálinger Jánosné
 Bankó Bernadett
 Berecz Szilvia
 Biderné Haracska Piroska
 Bizék Szilvia
 Bogárné Manherz Katalin

Bognárné Kohl Erika
 Brisztovics Beatrix
 Czédulás Andrea
 Czifráné Paróczai Gabriella
 Csizmazia Nikoletta
 Fábián Ferencné
 Farkas Lászlóné
 Feketéné Nagy Krisztina
 Forintos Orsolya
 Gál Krisztina
 Gerlóci Gabriella

Gulyás Eszter
 Györgyné Bartos Mária
 Horváthné Bauer Mónika
 Horváthné Oláh Erika
 Ipachné Karai Edina
 Jónás Veronika
 Juhász Krisztina
 Kacsófné Tibay Anita
 Kaposi Ildikó
 Kaszala Éva
 Kern Éva
 Kiss Gabriella
 Kiss Melinda
 Kléner Ágnes
 Krasznainé Jancsura Ágnes
 Krasztev Emese
 Láng Mónika
 Lokody Tünde Éva
 Lombos Zsoltné
 Lovas Edit
 Mándi Marianna
 Menich Krisztina
 Németh Klára Henrietta
 Novák Eszter
 Oláh Edina
 Oláhné Hajnal Krisztina
 Pusztayné Ábrányi Eszter

Rácز Barbara
 Rákosi Andrea
 Réti Edit
 Rózsavölgyi Anikó
 Sági Cecília
 Sitkovics Eszter
 Szárnóczki Éva
 Szatmári Zsigmondné
 Szégner Szilvia
 Székely Teréz Margit
 Szikál Gabriella
 Szőrfi Ágnes
 Szűrös Edit
 Tóthné Nász Katalin
 Udvardi Lászlóné
 Vadnainé Fodor Krisztina
 Valter Anita
 Varga Katalin
 Varga Kornélia
 Varga Lajosné
 Váróczi Suszanna
 Végh Istvánné
 Verebélyi Viktória
 Vinnai Suszanna
 Vrabecz Ildikó
 Zsigmondné Ács Krisztina

Esti kiegészítő tagozat

Alföldi Helga
 Barátné Erdei Tünde
 Bartos Gabriella
 Baschanné Fritsch Adrienn
 Bavalics Laura
 Becze Éva
 Biró Erika
 Blatniczky Mária Anna
 Bukóné Csécs Edit
 Csambalik Margit
 Farkasné Molnár Éva
 Fehér Anikó

Forgács Melinda
 Földvárszki Erika
 Füzesi Orsolya
 Hegedűs Éva
 Hegyes Melinda
 Hegyiné Dóka Éva
 Herczeghalmy Hermina
 Juhászné Somogyi Éva
 Kelemenné Terray Boglárka Virág
 Kiss Judit Helga
 Kolozsi Anikó
 Kovács Kinga Katalin

Kőszegi Violetta
Krasznavölgyi Veronika
Locher Mónika
Lovász Tamásné
Magyar Melinda
Marozsán Györgyné
Molnár Istvánné
Mráz Márta
Nagy Ilona
Nagyné Koszty Andrea
Papucsek Mártonné
Raffai Brigitta
Sárkány Krisztina
Schlosser Éva
Szakálos Gizella
Szakter Edina
Szarka Enikő

Széplaki Judit
Szikszai Éva
Szűcsné Molnár Ágnes
Tarr Györgyné
Temesvári Andrea
Tima Mónika
Torma Henriett
Tóth Adrienn
Tóth Rita
Tóthné Szlamka Enikő
Ujvári Veronika
Varga Marietta
Varga Nikoletta Alexandra
Volentics Krisztina
Vura Marianna
Zátrok Istvánné
Zsákai Éva

Keresztféléves esti kiegészítő tagozat

Bartos Ágnes
Behher Tiborné
Brosch Noémi
Csák Katalin
Cseh Tímea
Dörmő Anita
Eszes Tamásné
Fábián Ágnes
Fejős Gáborné
Füleki Andrea
Geiger Miklósné
Guba Sándorné
Gulyás Balázsné
Gyulányi Andrea
Hajdu Szilvia
Hanlrovszki Tünde
Hegedűs Ildikó
Hidas Zsuzsanna
Hinterniserné Orsó Ágnes
His Erszébet
Ignáth Beáta
Jánosi Beatrix

Kardos Katalin
Kárpát Ágnes
Kopp Adrienn
Kovács Andrea
Kovács Pálné
Kovácsné Kasuba Erszébet
Kovácsné Vitányi Edina
Köllő Imréné
Kuruczné Szkiba Klára
Lőcsei Hajnalka
Ludasi Mónika
Masa Erika
Nagy Adrienn
Nagy Csilla
Nagy Ildikó
Nagy Ilona
Nagyvári Jenőné
Ócsainé Csabai Zita
Oláh Borbála
Orosz Andrea
Papp Jánosné
Simon Melinda

Simóné Kluk Krisztina
Somogyiné Kádár Éva
Szilágyi Catherine
Tomariné Gáti Erika
Tóth Andrea

Tóth Orsolya
Tóthné Dankó Judit
Várkonyi Szilvia
Veres Hajnalka
Windt Nikolett

TOVÁBBKÉPZÉSBEN OKLEVELET NYERTEK

VEZETŐ ÓVODAPEDAGÓGUS SZAKIRÁNYÚ OKLEVELET NYERTEK NÉVSORA

1996

Távoktatási tagozat

Ablonczyné Vándor Margit
Ács Györgyné
Almachtné Schlapp Ildikó
Ambrusné Kaposvári Szilvia
Andrási Mária
Aranyosné Kozma Christa
Árvai Valéria
Bácsalmásiné Vidák Ildikó
Bágyiné Módos Éva
Bakó Gyuláné
Bakosné Kuberko Ilona
Balázs Csilla
Baleja Gáborné
Balogh Istvánné
Balogh Józsefné
Balogh Katalin Gabriella
Balogh Zoltánné
Bánfainé Markó Éva
Bányai Pálné
Baracska Éva
Baradicsné Dobi Julianna
Baricza Józsefné
Bartókné Pillér Magdolna
Dr. Battyáni Istvánné
Becsei Edit
Bekesné Porczio Margit
Békevári Györgyné

Bekker Zoltánné
Bella Lászlóné
Belláné Markó Katalin
Bencsik Jánosné
Benkőné Bácsi Ildikó
Benyó Jánosné
Bereczky Andorné
Berey Mária
Bihari Györgyné
Boczné Patcai Klára
Bocsó Márta
Bogdándyné Schubert Katalin
Bogdánné Szabó Éva
Bokor Istvánné
Bolla Gyuláné
Dr. Bor Tiborné
Borsiné Lódri Eszter
Borszéki Klára
Bosnyák Simonné
Bozsó Gy. Zsoltné
Bőczéné Taletovics Katalin
Budai Mária
Bujtásné Szalavári Mária
Burainé Hajdú Éva
Burjánné Rapák Anna
Butka Gáborné
Cigány Zoltánné

Contantinescu Lászlóné
Czeglédi Annamária
Czekner Erika
Czompáné Sík Henriett
Csallóközi Éva
Csanálosiné Rajnai Zsuzsanna
Csányiné Kecskés Hajnalka
Csatári Sándorné
Cseh Árpádné
Cseh István Zoltánné
Cseh Istvánné
Cseh Judit
Csományné Pós Judit
Csorba Margit Ágnes
Csúri Ferencné
Csurka Zoltánné
Dabasiné Pucsinszki Margit
Daravong Ágota
Daróczi Antalné
Deák Andrásné
Deákné Nagy Éva
Deésy Györgyné
Deliné Székely Ágnes
Dencsik Péterné
Dénes Lászlóné
Derzsényi Imréné
Derzso Zsuzsanna
Dévainé Harangi Ilona
Domján Sándorné
Domonkos Farkas Judit
Dömötörné Pap Beáatrix
Dr. Benkes Mihályné
Drozsnyik Jánosné
Ecseri Mihályné
Eilerné Tóth Márta
Erb Jánosné
Ercsényi Györgyné
Erdős Edina
Erdős Gyuláné
Erdősy Jánosné
Fábián Józsefné
Falusné Kreiter Krisztina

Faragó Istvánné
Farkas Józsa Marianna
Fazakasné Baksi Piroska
Fehér Miklósné
Fehérváriné Básits Margit
Fejérné Antal Adrienn
Fejősné Gráner Anikó
Fekete Gyuláné
Fekete Miklósné
Feketéné Madár Erzsébet
Felföldi Istvánné
Ferencz Gyuláné
Ficz Dóra
File Gáborné
File Judit
Filkornné Sándor Rózsa
Filyó Ágnes
Fogarasi Erika
Fonó Józsefné
Frakas Andrásné
Fritz Antalné
Fülöpné Borsi Zsuzsanna
Gaál Györgyné
Gajda Zsuzsanna
Gál Lászlóné
Galambos Lászlóné
Gazdag Sándorné
Gécziné Kodak Erika
Gerencsér Emilné
Gerencsér Zsuzsanna
Gerencsérné Nagy Judit
Gerstenbrein Lénárdné
Gesztési Györgyi
Gólyáné Kaszás Erzsébet
Grüfelderné Lefter Valéria
Gubancsik Jánosné
Gulyás Jánosné
Gyulai Tamásné
Hajas Donka
Hajdu Istvánné
Hajgatóné István Ágota
Hajzer Andrásné

Halászné Jeszenszky Rózsa
Halmai Tamásné
Hanusch Istvánné
Harcos Györgyné
Havellánt Katalin
Hedinger Andrea
Hegedüs Éva
Hoffbauerné Sinkó Csilla
Holubné Dér Ilona
Homonna Béláné
Hornyákné Szántosi Judit
Dr. Horvai Lászlóné
Horváth Ágota
Horváth Dénesné
Horváth Ferencné
Horváth Ildikó
Horváth Ildikó
Horváth Istvánné
Horváth Józsefné
Horváth Judit
Horváth Julianna
Horváth Károlyné
Horváth Zsoltné
Horváthné Csahóczi Júlia
Horváthné Ivánkovics Katalin
Horváthné Pataki Márta
Horváthné Póczos Edit
Horváthné Radnai Tünde
Horváthné Szilágyi Beáta
Horvátné Molnár Erika
Hovaneczné Erdélyi Ágnes
Hragyil Lászlóné
Hrncsár Pálné
Huczka Zoltánné
Hustyava Lászlóné
Hüberné Pabst Emese
Jakab Lászlóné
Janecskó Mária
Jelen Erika
Jordán Andrásné
Józsa Emese
Juhász Tiborné

Juhos Szilvia
Kajtánné Németh Ildikó
Kakuszi Imréné
Kalmárné Rémay Piroska
Kandáné Varga Margit
Kántor Balászné
Kantuly Miklósné
Dr. Kapitányné Móré Anna
Kaposi Vilmosné
Karaszek Ernőné
Karkus Mihályné
Kassai Erika
Kavalecz Angéla
Kazai Károlyné
Kecskés Gyuláné
Kehlné Borsics Mária
Keresztesi Béláné
Kibelbeck Józsefné
Kindornai Péterné
Kis Vincze Árpádné
Kisfalviné Lauber Andrea
Kiss Ferencné
Kiss Gabriella
Kiss Gabriella
Kiss Györgyné
Kiss Istvánné
Kiss Lászlóné
Kiss Olga
Kissné László Zsuzsanna
Kissné Oláh Márta
Klauzerné Iszak Katalin
Kocsis Sándorné
Kódai Istvánné
Komárominé Kaustka Livia
Koncz Jánosné
Kopányi Gáborné
Kopányi Sándorné
Dr. Korsós Lászlóné
Kosztolányi Zoltánné
Kosztolai Józsefné
Kovács Anna
Kovács Bertalanné

Kovács Györgyné
Kovács Györgyné
Kovács Imréné
Kovács Józsefné
Kovács Lajosné
Kovács Tiborné
Kovács Tiborné
Kovács Vendelné
Kovács Zoltánné
Kovács Zsuzsanna
Kovácsné Encz Eszter
Kozma Gáborné
Körei Ferencné
Kőrös Anikó
Kőszegfalvi Istvánné
Kőszeginé Király Izabella
Kővári Anita
Kőváriné Kis Katalin
Kránitz Tamásné
Kristófné Losits Krisztina
Kubinger Istvánné
Kucserák Ferencné
Kun Lászlóné
Kurják Jánosné
Kuruczné Horváth Judit
Labuda Józsefné
Laczi Mátyásné
Laczkó Mária
Lakatos Jenőné
Láncziné Kovács Ibolya
Lászlóné Hazafi Ágnes
Lászlóné Szabó Gabriella
Leier Jánosné
Lóczi Ferencné
Lovász Ferencné
Lovászi Lászlóné
Mackné Vorer Erika
Máczné Kovács Magdolna
Madárné Szabó Ildikó
Magyar Ferencné
Máj Péterné
Major Lászlóné

Majorné Sipos Ildikó
Majzik Ferencné
Mák Józsefné
Mancz Endréné
Dr. Manolakisné Gálosi Ágnes
Marácziné Melchner Magdolna
Máriás Jánosné
Markó Éva
Marosiné Rittling Katalin
Marsovszky Lászlóné
Marton Sándorné
Maruzs Jánosné
Maszlag Anikó
Máté Mária
Máté Mártonné Korb E.
Matics Klára
Medveczky Árpádné
Megyeriné Bagoly Klára
Mericsné Várhelyi Éva
Mészáros Éva
Mészáros Istvánné
Metz Éva
Mezeiné Folyó Angéla
Mihalekné Bartók Mária
Milovecz Józsefné
Mireisz Sándorné
Misiné Zaja Anikó
Misinszkiné Szirák Erika
Módos Tamásné
Mogyorossy Lászlóné
Mohácsi Andrásné
Mokánszki Ferencné
Molik Edit Zsuzsanna
Molnár Barnabásné
Molnár Erikné
Molnár Gyuláné
Molnár Jánosné
Dr. Molnár Lászlóné
Molnár Miklósné
Molnár Sándorné
Molnár Zoltánné
Molnárné Petrik Zsuzsanna

Molnárné Szegedy Marianna
Moór Lajosné
Mrázné Csernák Ilona
Munkácsiné Markovics Éva
Müllerné Szekeres Hajnalka
Nagy Istvánné
Nagy Lajosné
Dr. Nagyné Adorján Beáta
Nagyné Dalmadi Teodóra
Némedy Rita
Nemesné Kirilla Andrea
Németh Gyuláné
Németh Józsefné
Németh Sándorné
Némethné Gubányi Irén
Németiné Ikvai Emőke
Nevigyánszky Éva
Nyitrai Ferencsik Anna
Ócsai Józsefné
Oldalné Pusztai Edit
Orosz Imréné
Osztroimokné Priskin Ágota
Padosné Kiszela Edit
Pál Andorné
Pállinkás Tiborné
Pallaginé Streit Katalin
Palotás Csilla
Palovics Teréz
Pap Zoltánné
Papné Horváth Erzsébet
Papp Károlyné
Papp Zsuzsanna
Pappné Sörös Julianna
Pártosné Szőke Andrea
Pásztor Istvánné
Pásztor Tiborné
Pásztoriné Csapó Katalin
Patócs Béla Sándorné
Péntek Gyuláné
Peresztegi Zita
Perge Zsoltné
Perger Péterné

Peszlenné Veres Hajnalka
Petránné Képes Gizella
Petrécs Istvánné
Petren Ferencné
Pintér Éva
Pintér Jánosné
Pintér Sándorné
Pintérné Frisch Eszter
Pirisi Antalné
Pólya Miklósné
Pomothy Györgyné
Pósch Mária
Pócze Lászlóné
Prasszer Zsuzsanna
Puska Imréné
Quarini Andrea
Ráczné Fülöp Erzsébet
Ráczné Török Julianna
Radó Lászlóné
Ráncsikné Bagó Erika
Ratimovszky Tiborné
Ravaszné Kerek Zsuzsanna
Dr. Remszőné Piti Katalin
Riba Istvánné
Rodríguezné Káró Erzsébet
Rohrerné Jakab Erika
Rozmis Attiláné
Rózsáné Fazekas Orsolya
Sajtos Istvánné
Salánkiné Németh Zsuzsa
Sallai Zsigmondné
Sándor Tamásné
Sáriné Czakó Erzsébet
Sarkadi Nagyné Sántha Zsuzsanna
Sárkányné Gazda Ágota
Scháer Jánosné
Schallinger Anita
Schillinger Ferencné
Schlitt Zsuzsanna
Schrick Istvánné
Schuller Ferencné
Selinger Jánosné

Sikariné Cserkész Erzsébet
Siklós Lászlóné
Síkne Werl Terézia
Simon Györgyné
Simon Péterné
Sinka Mihályné
Siposné Fülöp Mária
Skanderáné Tavali Gabriella
Skripek Zoltánné
Skublics Sándorné
Soltészné Strick Aranka
Somló Csabáné
Somogyiné Tálás Anikó
Somosné Németh Orsolya
Soósne Fritkó Margit
Sperlingerné Somogyi Ildikó
Strázsa Sándorné
Südi Istvánné
Szabó Andrea
Dr. Szabó Bakonyi Judit
Szabó Gáborné
Szabó Józsefné
Szabó Károlyné
Szabó Lászlóné
Szabó Mónika
Szabó Tiborné
Szabóné Nagy Erika
Szabóné Nász Erzsébet
Szabóné Németh Klára
Szabóné Réz Katalin
Szaitzné Gregorics Anna
Szalai Imréné
Szalainé Labát Gabriella
Szász Mónika
Szeviné Szakál Mária
Székely Péterné
Székelyné Kovács Katalin
Szeles Gyuláné
Szénásiné Mészáros Márta
Szentesiné Wladimír Mária
Szijártóné Huszti Erika
Szilágyiné Pápai Anna

Szinger Jánosné
Szollát Klára
Szoloszkáné Lepnyák Alíz
Szöcs-Józsefné Tóth Katalin
Szőke Erika
Szöllősi Jenőné
Szűcs Erzsébet
Szűcs Gáborné
Szűcs Gáborné
Szűcs Tamásné
Szürszabóné Révész Zsuzsanna
Tábik Andrásné
Takács Lászlóné
Tanai Magdolna
Dr. Tanner Miklósné
Tápai Lajosné
Tarné Rém Ildikó
Teleki Éva
Tem Lászlóné
Thury Attiláné
Torgyik Jánosné
Tótné Tóth Éva
Tóth Ágnes
Tóth Andrásné
Tóth Jánosné
Tóth Lászlóné
Tóth Tiborné
Tóthné Ádám Zsuzsanna
Tóthné Dávid Gabriella
Tóthné Duzmath Mária
Tóthné Kállói Mária
Tóthné Őze Erzsébet
Tóthné Pozvai Eszter
Dr. Tölgyesiné Pál Mária
Törőné Trefán Erika
Treiné Szécsi Ilona
Tromposch Gyuláné
Udvaros Károlyné
Ujsághy Gyuláné
Ujvári Józsefné
Ujvári Mária
Újváriné Móré Valéria

Urbin Józsefné
Ürmösné Bengyel Tünde
Vác Ádámné
Vágány Sándorné
Vágvölgyi Istvánné
Varga Árpádné
Varga Gáborné
Varga Imre Gáborné
Dr. Varga Józsefné
Varga Lászlóné
Varga Sándorné
Vargáné Császár Éva
Vargáné Fehér Erzsébet
Várkonyi Gáborné
Veiszné Korbéli Éva

Vén Jánosné
Vercz Kálmánné
Verebesné Stoffer Judit
Vitéz Andrásné
Vlasits Gyuláné
Vóna Éva
Vozárné Csontos Mária
Vukmanné Kakas Anikó
Weinacht Mátyásné
Zagyvainé Köröskényi Judit
Zászkaliczky Dóra
Dr. Zinoborné Kecskés Zsuzsanna
Zóka Istvánné
Zsifkó Ferencné
Zsubla Gáborné

1997

Távoktatási tagozat

Andorka Miklósné
Antal Gáborné
Ádám Jánosné
Balassi Márta
Balászné Fazekas Mária
Balogh Ildikó
Boda József Gyuláné
Bodáné Fenyves Zsuzsanna
Bognárné Tóth Judit
Bognár Sándorné
Borsné Kiss Judit
Bosákné Szűcs Edina
Csákváriné Kovács Erzsébet
Csorbáné Bálint Judit
Deák Józsefné
Dinnyés Zoltánné Gálosi Tímea
Élőné Kiss Mária
Farkas Péterné
Farkas Tibor Jánosné
Fekete Marianna
Fülöp Ildikó
Galántai Katalin
Gánicz Ibolya

Gémesi Anna Mária
Gorzáné Horváth Ildikó
Haba Lajosné
Hajnal Andrea
Hegedüs Helga
Héder Sándorné
Holcsikné Brummer Mária
Horváth Andrea
Jandrasics Tamásné
Jámborné Illés Ida
Kaszárné Gáspárné
Kellerné Tóth Krisztina
Kis Lászlóné
Koleticsné Barcsi Erika
Kosaras Istvánné
Kosztolányi Istvánné
Kovács Lajosné
Kránitz Ildikó
Kulifai István Ferencné
Dr. Kulin Árpádné
Lázár Józsefné
Lengyelne Jankovics Mária
Liebhauser Szilvia

Lőrincz Ferncné
Lukács Márta
Magyarné Bartha Márta
Magyarné Dénes Zsuzsanna
Makár Barnabásné
Marcali Hilda
Mecsnóber Attiláné
Neubaker Jánosné
Osváthné Terék Mária
Patkóné Fritz Katalin
Pósáné Ádám Ildikó
Rákóczi Edit Zsuzsanna
Schléglné Benedek Angéla
Serfőző János Istvánné

Simonicsné Liebl Gabriella
Surányiné Palkó Eleonóra
Dr. Szabóné Juhász Adrienne
Szabóné Varga Etelka
Szántó Tiborné
Szekeres Sándorné
Szemán Gyula Andrásné
Dr. Tárnokiné Joó Ildikó
Tóthné Nagy Katalin
Tóthné Óvári Andrea
Tóthné Szegedi Judit
Varga János Istvánné
Velkey-Guth Hilda
Vékonyné Sass Ildikó

1999

Távoktatási tagozat

Andóné Angyal Mária
Aradvári Mihályné
Ábri Kálmánné
Ádámné Vig Judit
Árvai Judit
Babicz Lászlóné
Bánné Keller Márta
Barta Judit
Batta Lászlóné
Békésné Siklósi Mariann
Bihary Zsoltné
Bordás Józsefné
Bozsóki Erika
Czira Mihályné
Czoller Ernőné
Daczi Lászlóné
Danyiné Vámosi Gabriella
Fekete Györgyné
Feketéné Révai Ágnes
Fervágnerné Sándor Andrea
Forsthofferné Tóth Andrea
Fülöp Tiborné
Gajdics Józsefné
Gál Henrikné

Ganyuné Balogh Erika
Gárdos Lászlóné
Gátasné John Mária
Gimesi Ildikó
Göröcs Józsefné
Graflné Rikker Marianna
Güntner Ottóné
Hári Józsefné
Harmati Péterné
Hartainé Bobay Éva
Hegedüs Józsefné
Hoffmann Gáborné
Horváth Tamásné
Hrubi Jánosné
Hunics Erika
Hunics Ildikó
Ignéczi Tiborné
Igó Zoltánné
Járvás Károlyné
Jungbluth Zsuzsanna
Kakuja Klára
Kalafutné Göbölös Katalin
Kenreiter Péterné
Kiss Edit

Kollerné Horváth Katalin
 Konrád Istvánné
 Kovács Lászlóné
 Kovácsné Rozgonyi Erika
 Kránitz Attiláné
 Lebek Anikó
 Máricsné Tolvaj Anikó
 Markóné Dulai Mária
 Marosi Lórántné
 Mezei Gabriella
 Molnár Jánosné
 Murányiné Bényei Ibolya
 Müllerné Németh Margit
 Oravecz Gáborné
 Papp Istvánné
 Pappné Rác Ildikó
 Paróczi Tiborné
 Pejóné Süveges Julianna
 Pete Jánosné
 Péteri Endréné
 Podlovics Judit
 Polgár Péterné
 Portörőné Bíró Irma
 Prekob Gézané

Ritecz Istvánné
 Szabó Lászlóné
 Szakmáry Viktória
 Szenté Leventéné
 Szijj Istvánné
 Szilágyi Józsefné
 Szvák Margit
 Tabányi Mária
 Tanyó Lászlóné
 Tatai Éva
 Tavaszi Józsefné
 Tengely Istvánné
 Tonka Lászlóné
 Tóth Zoltánné
 Ujvári Józsefné
 Udvari Viktória
 Váczi Miklósné
 Várady Zsuzsanna
 Vargáné Hütter Csilla
 Vithalm Antalné
 Vlasits Lászlóné
 Vojtekné Németh Margit
 Dr. Zimonyi Kálmánné

VEZETŐ ÓVODAPEDAGÓGUS SZAKIRÁNYÚ OKLEVELET NYERTEK NÉVSORA 1999

Esti tagozat

Adonyiné Kassai Tünde
 Antalné Pál Katalin
 Antalné Tóth Szilvia
 Ács Krisztina
 Ádám Imréné
 Bagoly Ildikó Ágnes
 Balászné Szalai Katalin
 Baliné Polacsek Rozália
 Banka Tiborné
 Bárácsné Szántó Mariann
 Barna Adrienn
 Bartusné Tóth Györgyi

Békésiné Kimiti Ágnes
 Benczes Gáborné
 Bertók Zoltánné
 Bócsiné Mészáros Anna
 Bodnár Jánosné
 Bognár Péterné
 Bolláné Varró Ildikó
 Bonnyai Gyuláné
 Borosné Endrek Mónika
 Borsodi Lászlóné
 Bosnyák Márkné
 Bozsó Zsuzsanna

Bradácsné Dinea Gyöngyi
Dr. Brassányiné Pillmann Julianna
Brun Zsoltné
Bukucs Károlyné
Buzásiné Petkó Ildikó
Bükerné Huszár Erzsébet
Czibulyáné Balkó Gabriella
Czirókné Sury Ildikó
Csiki Ferencné
Csontosné Jávörík Éva
Csontosné Horváth Magdolna
Dernovicsné Tanács Anna
Dömsz Lászlóné
Ecsediné Kovács Aranka
Enzsöl Péterné
Erdei Tiborné
Erdész Ildikó
Faltáné Tóth Zsuzsanna
Faragó Ivánné
Farkas Mihályné
Farkasné Lágler Marianna
Fehérvizi Ferencné
Ferencziné Gulyás Ilona
Gálné Lendvay Erika
Geositsné Gerencsér Lucia
Gönczölné Ölbey Eleonóra
Gunyhó Illés Csabáné
Gurubi Eszter
György Jánosné
Gyuráné Deszpot Ildikó
Gyurkovics Miklósné
Hajnal Sándorné
Halas Zoltánné
Halászné Szeder Anikó
Hegedüs J. Tamásné
Hegedüs Mária Katalin
Hegy Miklósné
Hepp Attiláné
Hermannné Eger Márta
Hertelendi Ágnes
Hierholcsné Faragó Tünde
Holle Zsuzsanna

Hoór Ákosné
Hornyak Istvánné
Horváth Ferencné
Horváth Györgyné
Horváth Istvánné
Horváth Lászlóné
Horváth Rezsőné
Hössné Zaicz Judit
Igaz Erzsébet
Imre Gáborné
Jeránt Zsuzsanna
Jónásné Győri Zsuzsanna
Juhász Mária
Kammerer Istvánné
Karácsonyi Györgyné
Katonáné Szelényi Éva
Kázmér Dezsőné
Kedvesné Ács Ágnes
Kékesné Nagy Katalin
Kerékgyártó Andrea
Király Istvánné
Kiss Ferencné Szabó Éva
Kiss Gyöngyi
Klincsókné Bajor Nóra
Kollai Istvánné
Komócsiné Barcsik Andrea
Koós né Reha Valéria
Kósáné Túhegyi Ilona
Kovács János Istvánné
Kovacsics Györgyné
Kovácsné Marton Livia
Kőhalmi Edit
Kratofil Zoltánné
Kulik Tamásné
Kurmánné Cservenka Ildikó
Lakiné Kóczyán Gyöngyi
Lamperth Gáborné
Lassu Béláné
Laufer Marianna
Lehel Györgyné
Lencse István Gézáné
Lenkó Lászlóné

Leyrer Tiborné
Lukovszki Istvánné
Madariné Medveczki Ágnes
Majdán Ferencné
Majoros Erika
Megyesiné Ryndák Katalin
Mejlingerné Molnár Ildikó
Menyhárt Etelka
Mészárosné Fodor Éva
Mikusné Végh Magdolna
Molnár Albertné
Molnár Istvánné
Molnárné Deák Tünde
Munkácsiné Nagy Csilla
Nagy Béláné
Nagy Imréné
Nagy Katalin
Nagy Krisztina
Nagy Miklósné
Nagyné Panyi Judit
Nagyné Szecei Mónika
Nagyné Takács valéria
Némethné Csitkei Ildikó
Nyéki Lászlóné
Oláhné Soós Erzsébet
Orosz Lajosné
Dr. Ottófi Rudolfné
Dr. Pajor Lászlóné
Palatinus Antalné
Pállinger Zoltánné
Pálmai Gézáné
Pappné Kovács Anikó
Patakiné Orovicza Adrien
Petró Edit Mária
Pótor Mária
Pozsgainé Baranyai Eszter
Pozsgainé Jankó Erzsébet
Preiszné Homoki Klára
Pusztai Lászlóné
Rab Istvánné
Rausch Márta
Rétiné Gadó Alíz

Róth Mihályné
Rozgics Gáborné
Sali Gáborné
Schleerné Szegedi Anna
Schmidtne Vaszkó Edit
Schimdtne Vizi Zsuzsanna
Sebes Tamásné
Somogyiné Hang Tünde
Somogyiné Török Hajnalka
Stanglné Kriszter Teréz
Storcz Edit
Szabó Judit
Szalai Klára
Szalontai Katalin
Szántóné Szabó Erzsébet
Szeltner Lászlóné
Sziártóné Bokor Teodóra
Szilágyi Melinda
Szögi Sándorné
Szöke Imréné
Szöllösiné Jánosi Judit
Takács Jánosné
Temesi Ferencné
Tenyei Tóth Imréné
Timár Sándorné
Tolnainé Suhajda Zsuzsanna
Tóth Ferencné
Tóth Györgyné
Tóth Lászlóné
Török Gáborné
Törös Kálmánné
Türk Miklósné
Várdainé Tari Zsuzsanna
Varga Józsefné
Végső Pálné
Vezsenyi Béláné
Vincze Zoltánné
Vitéz Beáta
Völgyesi Anna
Ziechné Éreth Mária
Zomi Istvánné

TANÍTÓ, FEJLESZTÉSI SZAKIRÁNYÚ OKLEVELET NYERTEK NÉVSORA

1999

Esti tagozat

Baricsa Lajosné
Barnáné Varga Emilia
Bányainé Kun Mariann
Buczkóné Pásztor Melinda
Csomné Bozóki Edit
Eisenhoffer Józsefné
Fiala Józsefné
Dr. Frecskáné Kristóf Mária
Hajósne Bornemissza Edit
Herczeg Béláné
Herlinger Zsuzsanna
Kóti Erzsébet
Lovas Ibolya
Orcsik Balázsné

Petz Lászlóné
Plester Ágnes
Popovics Ferencné
Pödör Andrea
Radnai Jánosné
Simon Istvánné
Strasszer Krisztina
Sümeiginé Farkas Rita
Szabó Ferencné
Varga Mónika
Vargáné Balogh Erika
Vörösné Kulcsár Livia
Zábel Mónika

ÓVODAPEDAGÓGUS, FEJLESZTÉSI SZAKIRÁNYÚ OKLEVELET NYERTEK NÉVSORA

1999

Esti tagozat

Aszalós Ildikó
Benedek Imréné
Bobák Kálmánné
Csákány Éva
Csehy Ildikó Katalin
Csepeliné Szathmáry Ida
Derzsényi Imréné
Erdélyi Pálné
Gömbölyösné Takátsy Ildikó
Káli Erzsébet
Kecskés Gáborné
Kincses Valéria
Kocsisné Virágh Zsuzsanna
Kokasné Parcsami Mária
Kolos Tiborné

Komáromy Györgyné
Kovács Erika
Kunné Zagyva Ildikó
Magyar Jánosné
Maróné Halmos Judit
Pálfi Györgyné
Péterné Bakos Mariann
Rikker Tiborné
Schrödl Istvánné
Sirkó Éva
Szabó Istvánné
Szigethy Miklós János
Toldiné Koblenz Mária
Török Lajosné
Zoltay Árpádné

GYERMEKTÁNCOKTATÓ SZAKIRÁNYÚ OKLEVELET NYERTEK NÉVSORA

1999

Esti tagozat

Baracs Zsoltné
Bíró Imre
Brindzáné Szabó Andrea
Döbrössy Jánosné
Ducsiné Kazup Zsuzsanna
Fülöp Eleonóra
Harangozó Krisztina
Horváthné Száraz Ildikó
Ipacs Szilvia
Kéri Judit
Kiszelné Jándi Piroska Katalin
Klein Zsuzsanna

Lengyel Ágnes
Lukács Erzsébet
Molnár Eszter
Nagy Éva Valéria
Németh Enikő
Osztertágné Szeili Mariann
Pachmann-né Merkó Ágnes
Pintér Katalin
Szarvady Mónika
Téglásiné Nagy Éva
Tóthné Gulyás Gabriella
Vehrer Krisztina

SZAKOSÍTÓ IDEGEN NYELVI OKLEVELET NYERTEK NÉVSORA

1995

Esti tagozat

Ácsné Sebestyén Éva
Ádász Edina
Bécsy Gertrud
Bódiné Szabó Zsuzsanna
Bruckner Andrea
Csóréné Péteri Ildikó
Dezsényi Ágnes
Gábeli Erzsébet
Göloncsérné Hutter Magdolna
Hinsenkampné Marton Anikó
Kézi Lászlóné
Kovácsné Bokor Rózsa
Kovátsné Benedek Judit

Kuti Péterné
Mézesné Bessenyei Magdolna
Dr. Miszlivecz Emőke
Rudolf Viktor Miklósné
Szabó Gabriella
Szilágyiné Buzsáki Rita
Tatár Adrienne
Tokné Járomi Ilona
Tóthné Terjánszki Éva
Varga Mihályné
Varga Zoltánné
Vlasics Ágnes
Zilich Beatrix

1996

Esti tagozat

Ágoston Andrea
Deák Ferencné
Dedinszky Lászlóné
Ferkelné Gösy Éva
Kassó Lászlóné
Kisvári Pálné
Kőrösi Tamásné
Lázárné Simkó Enikő
Mirkné Pelle Nóra
Nagyné Bakti Zsófia

Nádasdy Imréné
Paschekné Borbély Mónika
Román Ágnes
Schalzl Györgyné
Szabó Zoltánné
Szantner Krisztina
Szatzer Ibolya
Sziártó Somogyi Mónika
Szombathelyi Ágnes
Zila Lászlóné

1997

Esti tagozat

Ámentné Tóth Marianna
Balázs Ágnes
Barczayné Minár Ildikó
Fábiánné Tóth Ágnes
Herczeg Jánosné
Hezel Gyöngyi
Holevász Katalin
Kristyán Adrienn Mónika
Kun Ágnes
Dr. Mayerné Pávez Eszter
Nagy Péterné
Nagy Zoltánné
Nyitrai Katalin
Nyitrai László
Oroszné Halmos Ildikó
Pádár Jánosné

Pilinyi Beáta
Polyák Zsuzsanna
Rajné Zsebebits Livia
Romeisz Györgyné
Rozgonyiné Köte Zolna Hajna
Szecseiné Túri Ibolya
Szeltnerné Winhardt Ildikó
Szigyártó Gáborné
Tallerné Szabó Krisztina
Tatainé Dobcsányi Erzsébet
Törökné Nagy Annamária
Vadas Szilvia
Zsigmond Krisztina
Dr. Vámosné Aulezha Anna

1998

Esti tagozat

Bán Dóra
Beregszászi Katalin
Boricsné Rudas Edit
Brenner Katalin
Chala Erzsébet

Farkasné Mayer Ágnes
Gál Lászlóné
Gátas Erzsébet Judit
Horváthné Matúz Júlia
Joó Katalin

Jungné Hrabanek Ágnes
Katricsné Baló Mónika
Kádár Judit
Kissné Zsolnay Judit
Kobjakov Tamara
Kósáné Kiss Elvira
Laboda Mária
Molnárné Zakar Ibolya
Padányiné Szabó Tünde
Peller Judit

Sándor Gabriella
Schokátné Tallér Mária
Szöllősi Zsuzsanna
Szűcs Gáborné
Tarnai Ildikó
Thomasné Takó Adrienn
Tóthné Szendrődy Réka
Vértes Edit
Walner Sándor

Statisztikai adatok

Tábla

Felvételre jelentkezők és az I. évfolyamra felvettek száma

1994–1998., alapképzés

I/a

Az I. évfolyamra felvettek száma 1994–1998.,

szakirányú továbbképzés

I/b

Tanév eleji létszámok 1994–1998., alapképzés

II/a

Tanév eleji létszámok 1994–1998., szakirányú továbbképzés

II/b

1995 – 1999. június 30. között kiadott alapképzési oklevelek száma

évenként

III/a

1995 – 1999. június 30. között kiadott szakirányú továbbképzési ok-

levelek száma évenként

III/b

Az 1995 – 1999. június 30. között kiadott alapképzési oklevelek minő-

sítés szerinti megoszlása, évenként

IV

I/a tábla: Felvételre jelentkezők és az I. évfolyamra felvettek száma 1994 –1998., alapképzés

Év	nappali tanító szak		nemzetiségi tanító szak német		nemzetiségi tanító szak szerb		idegennyelv-oktató tanító szak (angol, német)		művelődés-szervező szak		nappali óvodapedagógus szak		esti óvodapedagógus szak		esti tanító szak	
	J	F	J	F	J	F	J	F	J	F	J	F	J	F	J	F
1994/95	1087	251	3	-	-	-	180	56	-	-	369	87	530	203	195	31
kereszt-félév	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	279	-	-	-
1995/96	1129	214	-	-	-	-	-	-	-	-	299	104	294	-	160	65
kereszt-félév	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	118	-	-	-
1996/97	983	256	-	-	-	-	-	-	-	-	348	98	239	121	208	62
kereszt-félév	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	71	65	-	-
1997/98	750	248	24	10	-	-	-	-	-	-	244	105	133	81	208	131
kereszt-félév	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	34	-	-
1998/99	742	180	16	10	9	6	-	-	428	58	295	91	242	115	295	92

J = jelentkezők száma

F = felvettek száma

I/b tábla: Az I. évfolyamra felvettek száma 1994–1998., szakirányú továbbképzés

	<i>tanító, fejlesztési (differenciáló) szak</i>	<i>óvodapedagógus, fejlesztési szak</i>	<i>gyermektánc-oktató szak</i>	<i>óvodai környezeti nevelő szak</i>	<i>vezető óvodapeda- gógus szak</i>
1994/95.	-	-	-	-	-
keresztfélév	-	-	-	-	358
1995/96.	-	-	-	-	-
keresztfélév	-	-	-	-	188
1996/97.	-	-	-	-	-
keresztfélév	-	-	-	-	74
1997/98.	29	30	31	-	294
keresztfélév	-	-	-	-	98
1998/99.	56	105	44	-	208
keresztfélév	30	30	-	67	137

II/a tábla: Tanév eleji létszámok 1994–1998., alapképzés

Szakok	1994		1995		1996		1997		1998	
	nappali	esti	nappali	esti	nappali	esti	nappali	esti	nappali	esti
tanító	676	163	695	194	677	201	717	264	856	321
idegennyelv-oktató tanító (angol, német)	157	-	117	-	86	-	40	-	-	-
nemzetiségi tanító (német)	-	-	10	-	7	-	16	-	19	-
nemzetiségi tanító (szerb)	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-
óvodapedagógus	205	795	241	83	255	867	267	571	268	451
művelődésszervező	-	-	-	-	-	-	-	-	57	-
összesen	1038	958	1063	1027	1025	1068	1040	835	1208	772

II/b tábla : Tanév eleji létszámok 1994–1998., szakirányú továbbképzés

Szakok	1994	1995	1996	1997	1998
tanító, fejlesztési (differenciáló)	-	-	-	29	118
óvodapedagógus, fejlesztési	-	-	-	30	91
gyermektáncoktató szakirányú	-	-	-	31	60
óvodai környezeti nevelő szakirányú	-	-	-	-	123
vezető óvodapedagógus szakirányú*	358	514	247	369	507
összesen	358	514	247	459	899

•13/1997. (II.18.) MKM rendelet alapján a korábban szerzett óvodamenedzser szakképzettség egyenértékű a vezető óvodapedagógus szakirányú továbbképzésben szerezhető szakképzettséggel

III/a tábla: 1995–1999. június 30-a között kiadott alapképzési oklevelek száma évenként

<i>Év</i>	<i>Tanító összesen</i>	<i>Idegennyelv- oktató tanító (angol)</i>	<i>Idegennyelv- oktató tanító (német)</i>	<i>nemzetiségi (német) tanító</i>	<i>Óvodapedagógus</i>	<i>Mindösszesen</i>
1995	278	16	-	-	247	541
1996	274	16	9	9	214	522
1997	229	22	22	2	494	769
1998	26	25	13	7	341	412
1999	267	1	-	-	262	530
összes	1074	80	44	18	1558	2774

III/b tábla: 1995–1999. június 30-a között kiadott szakirányú továbbképzési oklevelek száma évenként

Év	Tanító, fejlesztési (differenciáló) szakirányon	Óvodapedagógus, fejlesztési szakirányon	Gyermektánc-oktató szakirányon	Vezető óvodapedagógus szakirányon	mindösszesen
1995	-	-	-	-	0
1996	-	-	-	504	504
1997	-	-	-	74	74
1998	-	-	-	-	0
1999	27	30	24	95	176
összes	27	30	24	673	754

IV. tábla: Az 1995–1999. június 30-a között kiadott alapképzési oklevelek minősítés szerinti megoszlása, évenként

	<i>Az oklevél minősítése</i>					
<i>év</i>	<i>kitüntetéses</i>	<i>kiváló</i>	<i>jó</i>	<i>közepes</i>	<i>elégséges</i>	<i>összesen</i>
1995	31	105	314	88	3	541
1996	27	112	293	89	1	522
1997	31	134	440	159	5	769
1998	19	60	252	78	3	412
1999	12	105	327	85	1	530
ÖSSZES	120	516	1626	499	13	2774

Ugyanakkor: 1995–1999. június 30-a között kiadott alapképzési oklevelek minősítés szerinti megoszlása

A BUDAPESTI TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLA

OKTATÓINAK ÉS MUNKATÁRSAINAK

PUBLIKÁCIÓI

1994–1999

Fejlesztő szerkesztő:

Dr. Varga Márta Mária

összeállította:

BEVEZETŐ

A bibliográfia a főiskola oktatóinak és munkatársainak 1994–1999 közötti publikációit tartalmazza. Az előző évkönyv bibliográfiájának tárgyidőszaka 1993 decemberével zárult, ezért terjesztettük ki az anyaggyűjtést a teljes 1994-es évre.

A bibliográfia gyűjtőkörébe az önálló monográfiákat, jegyzeteket, tankönyveket, szerkesztői közreműködést, a szakfolyóiratokban közölt tanulmányokat, cikkeket, könyvismertetéseket, a konferenciaelőadások nyomtatott változatait vettük fel.

A szerkesztőbizottság állásfoglalása alapján nem vettük figyelembe az elektronikus formában hálózaton létező publikációk adatait, de a nyomtatásban megjelent publikációk ilyen elérhetőségét — amennyiben a szerző közölte — kiegészítésképpen megadtuk.

A leírásokat a könyvtárban megtalálható dokumentumok esetében az autopszia elvét követve, a többi esetben a hálózaton elérhető könyvtári adatbázisok, ill. szakterületi bibliográfiák adataira támaszkodva készítettük el vagy egészítettük ki.

A bibliográfia fő szerkesztési elve a hagyományokhoz híven a főiskola tanszékeinek és szervezeti egységeinek betűrendje. Ezen belül a szerzők neve alatt a publikációkat műfajonként, a keletkezés időrendjében közöljük.

E helyen is köszönetet mondunk a szerzőknek és a szerkesztőbizottságnak segítőkész együttműködésükért, munkánk támogatásáért.

Vajda Albertné
Vargáné Nánási Mária
könyvtárosok

ÉNEK-ZENEI TANSZÉK

BÁNKI Vera

KÖNYV

1. Zene — Játék 1. Tankönyv az általános iskolák 1. évfolyamára az ének-zene tanításához. Társ szerző Kismartony Katalin. Kecskemét: Kyrios, 1999. 48 p.
2. Útmutató a Zene — Játék című tankönyvhöz (pedagógusoknak, szülőknek). Társ szerző Kismartony Katalin. Kecskemét: Kyrios, 1999. 39 p.

DÖBRÖSSY János

ISMERTETÉS

3. Kardos József – Kelemen Elemér: 1000 éves a magyar iskola (Bp.: Korona, 1996.) In: Módszertani Lapok. Ének-zene. 1997. 3. sz. 30–31. p.

GRAFNÉ FORRAI Magdolna

CIKK, TANULMÁNY

4. EAS. Egy új; kevésbé ismert európai nevelés szervezetről. In: Parlando. 37. 1995. 4. sz. 47–40. p.
5. Jelentés az EAS (European Association for Music in Schools) konferenciájáról. In: Polifónia. 1995. 11. sz. 30–31. p.
6. Felkészülés az énekórára. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádas Mária. Bp.: BTF, 1996. 137–141. p.
7. Művészetek — Ének-zene. In: Lépésről lépésre Iskolai Program. Szerk. Hunyady Györgyné. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola. Bp.: OPKM, 1998. 208–228. p.
8. Ének-zene. Társ szerző Kismartony Katalin. In: Tanulmánykötet. Szerk., összeáll. Jávoriné Kolozsvári Judit. Bp.: BTF, 1999. 47–88. p.

KISMARTONY Katalin

KÖNYV

9. Zene — Játék 1. Tankönyv az általános iskolák 1. évfolyamára az ének-zene tanításához. Társ szerző Bánki Vera. Kecskemét: Kyrios, 1999. 48 p.
10. Útmutató a Zene — Játék című tankönyvhöz (pedagógusoknak, szülőknek). Társ szerző Bánki Vera. Kecskemét: Kyrios, 1999. 39 p.

CIKK, TANULMÁNY

11. Beszámoló a Jacques-Dalcroze Intézetben töltött napokról. In: Polifónia. A Magyar Zenei Tanács tájékoztatója. 15. sz. 27–28. p.
12. „Gaudete” Kicsinyek Kórusa Olaszországban. In: Zeneszó. 4. 1994. 8. sz.
13. Ízlés–zene–kép. Gondolatok a forgalomban lévő alsó tagozatos énekeskönyvekről, részletesebben az első osztályos tankönyvekről. Társ szerző Kardos Mária. In: Csengőszó. 4. 1996. 1. sz. 18–21. p.
14. Gondolatok a forgalomban lévő alsó tagozatos énekeskönyvekről. In: Módszertani Lapok. Alsó tagozat. 3. 1997. 2. sz. 6–8. p.
15. Willems és Kodály? In: Módszertani Lapok. Ének-zene 3. 1997. 2. sz. 11–15. p.
16. EAS konferencia (meg kell nyernünk a csatát nap mint nap a jó zenéért.) In: Módszertani Lapok. Ének-zene. 4. 1998. 3. sz. 15–16. p.
17. A Dalcroze-módszerről szubjektíven. In: Módszertani Lapok. Ének-zene. 4. 1998. 3. sz. 17–18. p.
18. A zene mint az egyensúly és a tolerancia forrása. (Európai multikulturális mintaprogram.) In: Gyermek–nevelés–pedagógusképzés. Szerk. Bollókné Panyik Ilona. Bp.: Trezor, 1999. 155–161 p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 17.
19. Ének-zene. Társ szerző Jávorné Kolozsváry Judit. In: Tanulmánykötet. Szerk., összeáll. Jávorné Kolozsváry Judit. Bp.: BTF, 1999. 47–88. p.

NAGY Katalin, L.

KÖNYV

20. Nemzetközi forráskutatás és háttértanulmányok. [Bp.]: OKI PTK, 1996. (archív)
21. AlterNATíva — ének-zene 1–10. osztályos tanterv. Országos Adatbank. [Bp.]: OKI, 1997. dec. (1–111. p.) Internet: <http://www.oki.hu>

CIKK, TANULMÁNY

22. Preparing for the 21st Century in Music Education with a New National Core Curriculum in Kodály's Country. In: ISME Conference, NL. Amsterdam, 1996. Jul. Bp.: OKI PTK, 1996. 1–10. p.
Az ISME 1996. évi 22. Világkonferenciájának előadása. OKI PTK — háttértanulmányok

23. The Validity of the Kodály's Music Educational Concept in Hungary in the Changing School System at the Threshold of the 21st Century. Bp.: OKI PTK, 1996. 1–13. p.
A magyar–lengyel ISME-konferencián elhangzott előadás anyaga. Kecskemét, Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet Archívuma. OKI PTK háttér tanulmányok
24. "Early Childhood Music Education in Hungary" (Past, Present and Future). In: Early Childhood Connections (USA). International Issue. 1996. (Winter)
Különszám
25. A koragyermekkori zeneoktatás aktuális kérdései multikulturális társadalomban. In: Óvodai Élet. 1996. 5. sz. 36. p.
Dr. Brenda Berger azonos című doktori disszertációja alapján
26. Zenei nevelés — 2000. Kihívások előtt az ezredforduló zenetanítása. In: Iskola-kultúra. 1996. (december). 3–11. p.
27. Zene és pedagógia In: Új Pedagógiai Szemle. 46. 1996. 12. sz. 37–49. p.
28. New National Curriculum in Hungary (New Trends and Contents in Public Music Education and Teacher' Training in Hungary.) In: "Music in Schools and Teacher Education — A Global Perspective", Australia, 1997. [S. l.]: ISME Commission for Music in School and Teacher Education in association with the Callaway International Resource Centre for Music Education, 1997. 202–226. p.
29. Pedagógiai Lexikon. Főszerk. Báthory Zoltán, Falus Iván. Bp.: Keraban, 1997. 1–3. köt.
Szócikkszerzői közreműködés (Ének-zene tantárgypedagógia)
30. Ének-zenetanításunk a NAT tükrében — esélyek és korlátok. (Segédanyag a 19. Nemzetközi Kodály Szeminárium NAT-tanfolyama számára.) Szerk. L. Nagy Katalin. Kecskemét: Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet, 1997. 1–14. p.
31. Szempontok és ajánlások a NAT „Művészetek” Ének-zene részműveltségi területen indítandó továbbképzések tervezéséhez. Veszprém: Pedagógus Továbbképzési Intézet, 1997. 1–13. p. Internet: <http://www.datanet.hu/okipti>
32. Vissza és előretekintés. Szerk., előszó L. Nagy Katalin. In: Parlando. 19. 1997. 6. sz. 1–52. p. Közoktatási tematikus szám
33. AlterNATíva — örömmel zenére és zenével öröme nevelés, heti 1 órában is (egy lehetséges tantervi koncepcióról). In: Parlando. 19. 1997. 6. sz. 42–46. p.
34. Hogyan tovább Kodály-módszer? — kérdések és lehetséges válaszok zenepedagógiai irodalmunkban (válogatott bibliográfia). In: Parlando. 19. 1997. 6. sz. 46–47. p.
35. Aktualność koncepcji Kodálya na węgrzech u progu 21. wieku. In: „Wokół Kodálya”. Poland, 1998. Warszawa: Akademia Muzyczna im. F. Chopina, 1998. 171–178. p.

36. „A lélek csendje — a csend zenéje”. In: Fejlesztő Pedagógia. 9. 1998. 2–3. sz. 3–7. p.
37. A NAT ürügyén (elmélet az iskolai gyakorlat szolgálatában). Szerk. L. Nagy Katalin. In: Parlando. 20. 1998. 1–2. sz. 1–84. p.
Közzoktatási tematikus elméleti zenepedagógiai szám
38. Zene és pedagógia (a NAT ürügyén). In: Parlando. 20. 1998. 1–2. sz. 41–54. p.
39. Kodály's Music Educational Concept in the Hungarian Public School Music Education in the Changing School System. In: Bulletin of the International Kodály Society. 24. 1999. 1. sz. 26–41. p.
40. With Human Voice for a Humane Society — Kodály's Vocal-based Music Education and the 3rd Millennium. Study. In: ISME Conference Book: „UBUNTU — Music Education for a Humane Society”. South-Africa. [S. 1.]: UNISA and ISME, 1999.
41. „Sorozatgyártás helyett fejlesztést!” — Interjú. In: KOMA-Lap. 1. 1999. 1. sz. 22–24. p.
42. Zeneoktatás. In: Zenészmagazin. 7. 1999. 5. sz. 78. p.
Megjelent a Háttér-rovatban
43. Ének-zene fejezet. [Szerzői munkaközösség] In: Az érettségi vizsgakoncepció általános követelményei. Bp.: MKM, é. n.

ISMERTETÉS

44. Zene nélkül az élet sivár lenne (Recenzió E. Gordon: A Music Learning Theory for Newborn and Young Children című könyvéről.) In: Óvodai Élet. 4. 1996. 5. sz. 27–30. p.
45. Realitás vagy illúzió? Edward B. Abdullin: Music Education in the General School and Preparation of Music Teachers in Russia c. könyvéről. In: Iskolakultúra. 6. 1996. dec.
46. Ki a jó zenetanár? In: Új Pedagógiai Szemle. 1996. 12. 141–142. p.
Recenzió Jean Sinor: Who is a good music teacher? című írása alapján
47. Realitás vagy illúzió? Edward B. Abdullin: Zenei nevelés az általános iskolában és a zenetanárképzés Oroszországban című könyvéről In: Iskolakultúra. 7. 1997. 1. sz. 96–99. p.
48. TANítás — TANulás. Rovatvezetés, szerkesztés. In: Parlando. 20. 1998. 1–2. sz.
Az iskolai ének-zene tanításának és tanulásának tartalmi és módszertani korszerűsítését szolgáló új szakirodalmat ismertető recenziók
49. TANítás — TANulás. Rovatvezetés, szerkesztés. In: Parlando. 21. 1999. 3. sz.

Az iskolai ének-zene tanításának és tanulásának tartalmi és módszertani korszerűsítését szolgáló új szakirodalmat ismertető recenziók

MÉLYKÚTINÉ DIETRICH Helga

KÖNYV

50. Kiegészítő népdalgűjtemény az ének-zene és módszertana tantárgyhoz óvodapedagógus jelöltek számára. Társszerző Udvardy Lászlóné. Bp.: BTF, 1995. 23 p.
51. Rhymes, Mother Goose. Mondóka- és rigmusgűjtemény. Angol nyelven. Marczibányi Téri Művelődési Központ, 1995.
52. Children Songs c. angol nyelvű gyermekdalok. [H. n.]: Szerző, [é.n.] Soksz.
53. Évszaklapozó: magyar népi mondókák tavaszeltől télutóig. Bp.: Marczibányi Téri Művelődési Központ, 1998. 50 p.
54. A magyar népi gyermekmondóka sajátosságai. Bp.: BTF, 1998. 27 p.
55. Fishy, fishy in the Brook. Bp.: Doll Kulturális Kiadó, 1999.
Angol nyelvű mondókák gűjteménye

NAGY Balázné

CIKK, TANULMÁNY

56. Zenei nevelés a Willems módszerrel. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 6. sz. 189–190. p.
57. Tanúságok és tanulságok a Tanítók XII. és az Óvodapedagógusok IV. Nyári akadémáján. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 7. sz. 255–256. p.
58. Az Orff-módszer és a hétköznapi óvodája. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 9. sz. 324–326. p.
59. Óvoda és hangképzés. In: Óvodai Nevelés. 50. 1997. 3. sz. 76–78. p.
60. Az óvodai zenei nevelés iskola-előkészítő szerepe. In: Óvodai Nevelés. 50. 1997. 5. sz. 148–152. p.
61. „Minden program magában hordozza egy következő születésének előfeltételeit” (Az ÓNP zenei fejezetének és a BTF óvodapedagógus-képzés tantárgyi programjának összefüggései). In: Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok: tan-könyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartankönyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 59–70. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.

62. Akadályozzák-e „tényezők” a zenei nevelést. In: Óvodai Nevelés. 51. 1998. 7. sz. 238–241. p.
63. Az óvodai nevelés országos alapprogramjának „megzenésítése”. In: Gyermek-nevelés–pedagógusképzés. Szerk. Bollókné Panyik Ilona. Bp.: Trezor, 1999. 177–188. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 17.

RÉTI Anna

CIKK, TANULMÁNY

64. A daltanítás eljárásainak történeti áttekintése. In: Gyermek–nevelés–pedagógus-képzés. Szerk. Bollókné Panyik Ilona. Bp.: Trezor, 1999. 163–176. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 17.

UNGÁR Istvánné OROSZ Györgyi

CIKK, TANULMÁNY

65. „Torkon akarom ragadni a sorsot!” (A beethoveni gondolat fejlődési folyamatának két mozzanata: Az Appassionata szonáta és az Ötödik szimfónia). In: Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyar tankönyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp. BTF, 1997. 71–89. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.
66. „Mi ez a gyönyörű?” — zenei élmény az Ember és társadalom műveltségi területhez In: Az ember és társadalom műveltségi terület feldolgozása az olvasástanítás keretében. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 47–72. p.
67. A magyar zeneirodalomból. Nemzeti zenénk és himnuszunk. In: Módszertani Lapok. Ének-zene. 4. 1998. 3. sz. 19–20. p.
68. A magyar zeneirodalomból. Kodály népdalfeldolgozásaiából In: Módszertani Lapok. Ének-zene. 4. 1998. 3. sz. 21–23. p.
69. Világi ének (Bartók Cantata Profanájáról). In: Módszertani Lapok. Ének-zene. 5. 1999. 2. sz. 19–23. p.
70. Magyar zsoltár (Kodály Zoltán Psalmus Hungaricusáról). In: Módszertani Lapok. Ének-zene. 5. 1999. 3. sz. 17–22. p.

VÁLOGATÁS A TANSZÉK OKTATÓINAK MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉGÉBŐL

BÁNKI Vera

Hangversenyek a BTF jubileumi rendezvénysorozatán. BTF, Mátyás templom 1994. 10. 24–26.

Hangverseny — BTF Női kara. Magyar Nemzeti Galéria. 1994. 12. 04.

Hangverseny — BTF Női kara. Budapesti Történeti Múzeum. 1994. 12. 10.

II. Egyetemi-Főiskolai Fesztivál — BTF Női kara. SOTE Díszterem. 1995. 03. 13.

Kóruspódium — stúdiófelvétel — BTF Női kara. Magyar Rádió. 1995. 04. 07.

Hangverseny — Nota Bene kamarakórus. Gaál Galéria. 1995. 06. 27.

Fesztivál és 3 hangverseny — Nota Bene kamarakórus. Izrael. 1995. 06. 28. – 07. 08.

Országos Minősítés — Fesztiválkórus fokozat. Budapesti Tanítóképző Főiskola. 1995. 09. 30.

Országos Ki Mit Tud? — az I/4. csoport kamarakórusa. Komolyzenei kategóriában I. helyezés. Kaposvár, Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola. 1998. 04. 02–03.

Karácsonyi hangverseny — II/4. csoport kamarakórusa. Marczibányi téri Művelődési Ház. 1998. 12. 22.

Óvó- és Tanítóképző Főiskolák Kamarakórusainak Országos Fesztiválja — II/4. csoport kamarakórusa. Szarvas, Kőrös Főiskola. 1999. 03. 10–12.

Hangverseny — II/4. csoport kamarakórusa. Iparművészeti Múzeum. 1999. 03. 21.

Ki Mit Tud Gálaesten meghívottként 4 alkalommal szereplés — II/4. csoport kamarakórusa. Esztergom, Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola. 1999. 04. 21.

Önálló hangverseny a tanárok meghívására — II/4. csoport kamarakórusa. Bicske, Zeneiskola. 1999. 04. 29.

DÖBRÖSSY János

Hangversenyek a BTF jubileumi rendezvénysorozatán — a főiskola kamarakórusával. BTF, Mátyás templom. 1994. 10. 24–26.

Incontri Corali — Nemzetközi kórusfesztivál — Vox Hungarica Nőikar. 5 hangverseny. Olaszország. 1994. 09. 23–26.

A Budapesti Tanítóképző Főiskola Zenés Színpada: Masterroff-Kander-Ebb: Cabaret. 8 előadás. BTF, Erdély. 1995. máj.-nov.

Kodály Zoltán Nőikari találkozó. Vox Hungarica Nőikar. Magyar Nemzeti Galéria. 1995, 1996, 1997, 1998, 1999. jan.

Rádiófelvétel. Vox Hungarica Nőikar. Magyar Rádió Kóruspódiuma. 1995, 1996, 1999.

Két jótékonyági hangverseny — Vox Hungarica Nőikar. Bécs, Schubert Kirche. 1995. 12. 10.

Zenés Színpad: Békeffi-Fényes: A kutya, akit Bozzi úrnak hívtak. 12 előadás. BTF, Erdély. 1996–1997.

Zenés Színpad: J. Stein – J. Bock: Hegedűs a háztetőn. BTF, Erdély. 1998–1999.

Zenés Színpad: Wasserman-Leigh-Darion: La Mancha lovagja. Musical. 9 előadás. BTF, Erdély. 1999. ápr.-máj.

Országos Minősítés: „Hangversenykórus cum laude” fokozat. — Vox Hungarica Nőikar. Lágymányosi Közösségi Ház. 1996. 06. 21.

Zsámbéki Szombatok. Hangverseny — Vox Hungarica Nőikar. Zsámbéki Katolikus Templom. 1996, 1997, és 1998. júl.

In canto sul Garda. Nemzetközi kórusverseny. Vox Hungarica Nőikaral két ezüst diploma. Olaszország. 1997. 10. 22–27.

I. Magyar Kórusverseny. 4. helyez. Vox Hungarica Nőikar. Vigadó. 1997. 12. 13.

Évadzáró egyenes adás — Vox Hungarica Nőikar. Magyar Rádió Kóruspódiuma. 1997. 12. 14.

„Reneszánsz karácsony” — Vox Hungarica Nőikar. Zeneakadémia. 1997. 12. 23.

Önálló hangverseny — Vox Hungarica Nőikar. Iparművészeti Múzeum. 1998. és 1999. március

„Arti et Amicitiae” IV. Nemzetközi Kórusfesztivál — Vox Hungarica Nőikar. Lengyelország. 1998. 04. 15–19.

IV. Páneurópa Fesztivál — Vox Hungarica Nőikar. Budai Parkszínpad. 1998. 09. 19.

Önálló hangverseny — Vox Hungarica Nőikar. Kiscelli múzeum. 1999. 03. 28.

GRAFNÉ FORRAI Magdolna

Hangversenyek a BTF jubileumi rendezvénysorozatán. BTF, Mátyás templom. 1994. 10. 24–26.

Hangverseny — BTF Női kara (ősbemutató is). Magyar Nemzeti Galéria. 1994. 12. 04.

Hangverseny — BTF Női kara. Budapesti Történeti Múzeum. 1994. 12. 10.

II. Egyetemi-Főiskolai Fesztivál — BTF Női kara. SOTE Díszterem. 1995. 03. 13.

Kóruspódium — stúdiófelvétel. Magyar Rádió. 1995, 1996, 1998.

Egyetemisták Főiskolások Tavaszi Fesztiválja. BTF Női kara. SOTE Díszterem. 1996. 04. 10.

Éneklő Ifjúság Díszhangversenyén fellépés. Zeneakadémia Nagyterem. 1996. 04. 28.

Hangversenyek a Bod Péter Napok rendezvényein — (kamarakórusal). Erdély. Kézdivásárhely és környéke. 1996. 05.

Karácsonyi hangverseny — BTF Női kara. Budapesti Tanítóképző Főiskola. 1996. 12. 10.

A Kóruspódium záróhangversenyének egyenes adása. Magyar Rádió. 1996. 12. 15.

Tanító- és Óvóképző Főiskolák VI. Országos Kórustalálkozója. BTF, Magyar Testnevelési Egyetem, XII. ker. Művelődési Ház. 1997. 04. 25–27.

Hangversenykörtűt a BTF „Vivace” kamarakórusával. Hollandia — Amsterdam, Hilversum, Almere. 1997. 10. 28.-11. 02.

Hangverseny — a BTF Női kara. Iparművészeti Múzeum. 1999. 03. 21.

Országos Kazinczy verseny megnyitó díszünnepsége — a BTF Női kara. BTF. 1999. 03. 25.

Vivace kórus szakmai útja, 5 hangverseny. Dánia — Esbjerg, Ribe. 1999. 04. 17–23.

KATONA Gáborné

Kiállítás megnyitója — hangverseny a Kalevala Kórusal. Gellért Szálló. 1996. 02. 19.

Staféta — kórushangverseny a Kalevala Kórusal. Kispesti Munkásotthon. 1996. 10. 26.

Múzeumi KÓTA hangverseny. Iparművészeti Múzeum. 1997. 06. 01.

Koncertkörút a Kalevala Kórusral. Erdély — Bánffyhunad és környéke. 1997. 07. 11–16.

Staféta — kórushangverseny a Kalevala Kórusral. Ferencvárosi Műv. Ház. 1997. 10. 25.

Rokon Népek Napja — Kalevala Kórus: finn kórusművek. BTF. 1997. 11. 03.

Földváry Gábor emlékünnepe záró rendezvénye — Kalevala Kórus. Tass. 1998. 05. 17.

Finn művészeti-irodalmi est — Kalevala Kórus. Kossuth Klub. 1998. 09. 17.

Nanny Still finn üvegművész kiállításának megnyitója — Kalevala Kórus. Iparművészeti Múzeum. 1998. 10. 16.

Rokon Népek Napja nemzetközi ünnepének gálája a finnugor világ-kongresszus résztvevői számára — Kalevala Kórus. Magyarok Háza. 1998. 10. 22.

KISMARTONY Katalin

„Gaudete” Kicsinyek Kórusa hangverseny. Magyar Rádió. Éneklő Ifjúság műsor. 1996. 01. 12.

Carmina kórusral hangverseny meghívott karnagyként. Rózsák terei templom. 1996. 05. 26.

Bárdos Lajos Zenei Hetek — Musica Sacra hangverseny. Alsóvárosi (Kapusinus) Plébániatemplom. 1999. 05. 09.

KLAUSZ Róbert

Nemzetközi Férfikari Fesztivál — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Kőbányai Pataki téri Műv. Központ, Szt. László templom. 1994. 10. 14–17.

Hangverseny — BTF Női kara és kamarazenekara (ösbemutató). Magyar Nemzeti Galéria. 1994. 12. 04.

Hangverseny — BTF Női kara és kamarazenekara. Budapesti Történeti Múzeum. 1994. 12. 10.

Kórustalálkozó — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Lágymányosi Közösségi Ház. 1995. 01. 18.

Női és férfikarok hangversenye — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. San Marco úti Művelődési Ház. 1995. 05. 22.

Pest megyei kórusok találkozója — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Váchartyán. 1995. 06. 03.

Férfidalosok II. Megyei Találkozója — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Alsóörs és Balatonalmádi. 1995. 06. 30. – 07. 02.

Múzeumi hangverseny — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Budapesti Történeti Múzeum. 1995. 10. 01.

Ádventi koncert — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Rákospalota, Főplébánia-templom. 1995. 12. 22.

Nemzetközi kórustalálkozó — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Balatonfüred. 1996. 03. 30.

Hangverseny — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Kőbányai Pataky Művelődési Központ. 1996. 05. 03.

Pest megyei kórusok találkozója — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Kóka. 1996. 07. 06.

Staféta hangverseny (ösbemutató is) — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Kistérségi Munkások Művelődési Háza. 1996. 10. 26.

XXI. Bárdos Lajos Zenei Heteken női és férfikarok hangversenye — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Vakok Ált. Iskola és Diákotthon Nádor-terme. 1997. 04. 30.

III. Piliscsabai Egyházzenei Napok — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Piliscsaba. 1997. 05. 17–19.

YPO rendezvényen hangverseny — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Városliget, Vajdahunyad vára. 1997. 09. 25.

XXXV. Staféta hangverseny (ösbemutató is) — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Ferenclárai Művelődési Központ. 1997. 25.

Ádventi hangverseny — Vásárhelyi Zoltán Férfikar. Tövis u. Kapisztrán Szt. János templom. 1998. 12. 13.

TARDY Lászlóné

Hangversenyek a BTF jubileumi rendezvénysorozatán. BTF, Mátyás templom. 1994. 10. 24–26.

Hangverseny — BTF Női kara (ösbemutató). Magyar Nemzeti Galéria. 1994. 12. 04.

Hangverseny — BTF Női kara. Budapesti Történeti Múzeum. 1994. 12. 10.

II. Egyetemi-Főiskolai Fesztivál — BTF Női kara. SOTE Díszterem. 1995. 03. 13.

Kóruspódium — stúdiófelvétel. Magyar Rádió. 1995, 1996, 1998.

Egyetemisták Főiskolások Tavaszi Fesztiválja. BTF Női kara. SOTE Diszterem. 1996. 04. 10.

Éneklő Ifjúság Díszhangversenyén fellépés. Zeneakadémia Nagyterem. 1996. 04. 28.

Karácsonyi hangverseny — BTF Női kara. Budapesti Tanítóképző Főiskola. 1996. 12. 10.

A Kóruspódium záróhangversenyének egyenes adása. Magyar Rádió. 1996. 12. 15.

Tanító- és Óvóképző Főiskolák VI. Országos Kórustalálkozója. BTF, Magyar Testnevelési Egyetem, XII. ker. Művelődési Ház. 1997. 04. 25–27.

Hangverseny — a BTF Női kara. Iparművészeti Múzeum. 1999. 03. 21.

Országos Kazinczy verseny megnyitója — a BTF Női kara és szólóének. BTF. 1999. 03. 25.

750 évfordulás hangverseny (szóló). Mátyás templom. 1995. 10. 08.

Kodály: Missa brevis (szóló). Duna TV. 1996. 04. 07.

Mozart: Requiem (szóló). Sopron. 1996. 11. 01.

Kodály: Budavári Te Deum, Liszt: Koronázási mise (szóló). Nemzetközi Orvostudományi Kongresszus. 1997. 08. 25.

Évente 35–40 szólóéneklés oratóriumokban. Mátyás templom, folyamatos

IDEGEN NYELVI ÉS IRODALMI TANSZÉK

BODÓ Sándorné

CIKK, TANULMÁNY

71. Német nyelv. In: Tanulmánykötet. Szerk., összeáll. Jávorné Kolozsváry Judit. Bp.: BTF, 1999. 101–136. p.

KOVÁCS Károlyné

CIKK, TANULMÁNY

72. From Theory to Practice „The Incidental Approach of the Process of Learning School Experience” 1997. British Council First Mentor Conference Proceedings. Veszprém: Veszprémi Egyetemi Kiadó, 1997. 28 p.

KUNYÁK Károlyné

CIKK, TANULMÁNY

73. Hallgatók a nyelvi harcok keresztútjében. In: 7. Országos Alkalmazott Nyelvészeti Konferencia előadásai. Szerk. Polyák Ildikó. Bp.: Külkereskedelmi Főiskola, 1997. 2. köt. 221–224. p.

MÁRKUS Éva

CIKK, TANULMÁNY

74. Sprache und Gesellschaft in Edeck. (Nyelv és társadalom Etyeken). In: Beiträge zur Volkskunde der Ungarndeutschen. Nr. 14. Szerk. Manherz Károly. Bp.: Mikszáth K., 1997. 75–225. p.

PAPP Andrea

CIKK, TANULMÁNY

75. Modern British Authors. Jonathan Salisbury. Bp.: [s. n.], 1996.
76. The art of literary translation — theoretical and practical problems in teaching. In: Malcolm C., Patricia O. B.: The knowledges of the translator [...]. [S. l.]: Edwin Mellen Press, 1996. 145–150. p.
77. Az angol regény a század első felében. Tono Bungay. In: Filológiai Közöny. 42. 1996. 1. sz. 77–91. p.

78. The literary translation programme and its results. [S. l.]: John Benjamin's Publishing Company, 1998. 43–46. p.
79. SAKI. Novellaválogatás. (Kétnyelvű: angol–magyar) [S. l.]: Paginarium, 1999.

SÁROSDYNÉ SZABÓ Judit

KÖNYV

80. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Évkönyve: 1989/90–1993/94. tanév. Szerk. Hangay Zoltán, Korányiné Csósz Anna, Sárosdyné Szabó Judit. Bp.: BTF, 1994. 229 p.
Megjelent a Budapesti Tanítóképző Főiskola fennállásának 125. tanévében.

CIKK, TANULMÁNY

81. A négyéves angol nyelvtanítói képzés sajátosságai. In: Ötödik Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Konferencia, Veszprém 1995. Veszprém: [n. n.], 1995. 165–167. p.
82. Pedagógiai lexikon. Főszerk. Báthory Zoltán, Falus Iván. — Bp.: Keraban, 1997. 1–3. köt.
Szócikkszerzői közreműködés
83. Európai dimenziók a tanárképzésben In: VII. Országos Alkalmazott Nyelvészeti Konferencia publikációi. Szerk. Polyák Ildikó. Bp.: Külkereskedelmi Főisk., 1997.
2. köt. 281–284. p.
84. From Issue, September 1997.: The British Council First Mentor Conference, Budapest, 1997. June. [Veszprém]: Veszprémi Egyetemi Kiadó, 1997. 26. p.
85. Angol nyelv. In: Tanulmánykötet. Szerk., összeáll. Jávorné Kolozsváry Judit. Bp.: BTF, 1999. 89–100. p.
86. Élő idegen nyelv. [Angol nyelv]. A tanterv [társ]szerzői Kuti Zsuzsanna, Szepesi Judit. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 51–62. p.

STOYANNÉ PEÉR Hajna

KÖNYV

87. Német fordítói és alkotói versenyek. Szerk. és vál. Stoyanné Peér Hajna. Bp.: BTF, 1995. 85 p.
88. Moderne deutschsprachige Kinder- und Jugendliteratur. Überblick, Didaktik, Texte. Hajna Stoyan, Kaspar H. Spinner, Mária Németh. Bp.: Nemzeti Tankvk., 1998. Texte (szöveggyűjtemény) 228–431. p.

Alkotószerk. és az alábbi fejezetek szerzője:

Zur Geschichte der deutschen Kinder- und Jugendliteratur. 15–91. p.

Charakteristische Themen der modernen deutschsprachigen KJL. 92–107. p.

Sechs Autoren Porträts. 110–131. p.

89. Zur Wiederaufnahme romantischer Traditionen. In: Jahrbuch der ungarischen Germanistik, 1998. [közrem.] Mádl Antal, Wolfgang Schmidt. Bp.: Bonn: [s. n.], [1999].
Megjelenés alatt

CIKK, TANULMÁNY

90. Moderne Kinder- und Jugendliteratur im Fremdsprachenunterricht Deutsch. In: Deutschunterricht für Ungarn. 1996. Nr. 2. 52–61. p.
91. Curriculum des Ausbildungsfaches Kinderliteratur in der LehrerInnen-Ausbildung für die Klassen 1–6 an den ungarischen Pädagogischen Hochschulen. In: Lehrplan der Grundschullehrerausbildung Zusatzqualifikation Deutsch als Fremdsprache an den Pädagogischen Hochschulen der Republik Ungarn. Red. Rudolf Muhr. [S. l.]: Kultur Kontakt Austria, 1997. 79–85. p.

MAGYAR NYELVI ÉS IRODALMI TANSZÉK

ADAMIKNÉ JÁSZÓ Anna (1998-ig)

KÖNYV

92. A magyar nyelv könyve. Szerk. Adamikné Jászó Anna. 2. kiad. Bp.: Trezor, 1994.
3. kiad. 1995.
4. kiad. 1997.
93. Általános ismeretek a nyelvről és a nyelvtudományról, Hangtan. In: A magyar nyelv könyve. Szerk. Adamikné Jászó Anna. 2. kiad. Bp.: Trezor, 1994. 9–156. p.
94. Idővándor 1. Magyar nyelv és irodalom az általános iskola 3. osztálya számára Társ-szerző Lovász Gabriella, Újhegyi Lajosné. Bp.: Nemzeti Tankvk., 1995. 208 p.
95. Nyelvi elemzések kézikönyve. Grammatika és jelentéstan tanároknak, tanítóknak, diákoknak Társ-szerző Hangay Zoltán. Szeged: Mozaik Oktatási Stúdió, 1995. 247 p.
96. Az olvasás és az írás tanítása. A nyelvtan és a helyesírás tanítása. In: Az anya-nyelvi nevelés módszerei. Szerk. Kernya Róza. Kaposvár: Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola: Bp.: Móra, 1996. 15–138., 142–164. és 324–380. p.
97. Húsz érettségi dolgozat, húsz szaktanári bírálat, húsz tárgyilagos értékelés. Szerk. Pásztor Bertalan. Szakírók Adamikné Jászó Anna [és mások]. Bp.: Dinasztia, 1996. 30–31., 38–39., 75–76., 88–89. p.
98. Idővándor 2. Magyar nyelv és irodalom az általános iskola 3. osztálya számára. Társ-szerző Lovász Gabriella, Kovács Éva. Bp. Nemzeti Tankvk., 1996. 239 p.
99. Tanmenetjavaslat óravázlat-részletekkel a Mesék csodái című 1. osztályos ábécé és olvasókönyvhöz. Társ-szerző Gósy Mária, Lénárd András. — Bp.: Dinasztia, 1996. 23 p.
100. Második írásfüzet. Bp.: Dinasztia, 1996. 40 p.
101. A mesék csodái. ABC és olvasókönyv. Társ-szerző Gósy Mária, Lénárd András. Bp.: Dinasztia, 1996. 207 p.
102. A mesék csodái. Írás-előkészítő. Társ-szerző Gósy Mária, Lénárd András. Bp.: Di-nasztia, 1996. 60 p.
103. Édes anyanyelvünk. Magyar nyelvtan az általános iskolák 2. osztálya számára. Társ-szerző Lénárd András. Bp.: Dinasztia, 1997. 145 p.
104. Édes anyanyelvünk. Magyar nyelvtan az általános iskolák 5. és a gimnáziumok 1. osztálya számára. Társ-szerző Fercsik Erzsébet. Bp.: Dinasztia, 1997. 191 p.

105. Feladatfüzet az Édes anyanyelvünk című nyelvtankönyvhöz és a Világjáró című irodalomtankönyvhöz. Társ szerző Fercsik Erzsébet és Széplaki György. Bp.: Dinasztia, 1997. 131 p.
106. Helyi tanterv. Integrált magyar nyelvi és irodalmi program, 1–6. osztály. Összeáll., alkotó szerk. Adamikné Jászó Anna. Bp.: Dinasztia, 1997. 80 p.
107. Integrált magyar nyelvi és irodalmi program. Magyar nyelv és irodalom — tanmenet 2. osztály. Társ szerző Bocskák Veronika. Bp.: Dinasztia, 1997. 19 p.
108. Tanítói kézikönyv az Integrált magyar nyelvi és irodalmi program 2. osztályos tankönyveihez és segédkönyveihez. Társ szerző Bocskák Veronika és Lénárd András. Bp.: Dinasztia, 1997. 104 p., 33 olvasólap
109. Tanítói kézikönyv a Mesék csodái című első osztályos taneszközcsohozához. Társ szerző Gósy Mária, Lénárd András. Bp.: Dinasztia, 1997. 119 p.
110. Édes anyanyelvünk. Magyar nyelvtan az általános iskolák 3. osztálya számára. Társ szerző Lénárd András. Bp.: Dinasztia, 1998. 159 p.
111. Édes anyanyelvünk. Magyar nyelvtan az általános iskolák 4. o. számára. Társ szerző Hangay Zoltán. Bp.: Dinasztia 1998. 183 p.
112. Édes anyanyelvünk. Magyar nyelvtan az általános iskolák 6. és a gimnáziumok 2. osztálya számára. Társ szerző Fercsik Erzsébet. Bp.: Dinasztia, 1998. 186 p.
113. Édes anyanyelvünk. Magyar nyelvtan az általános iskolák 7. és a gimnáziumok 3. osztálya számára. Társ szerző Fercsik Erzsébet. Bp.: Dinasztia, 1998. 167 p.
114. Tanmenetjavaslat Adamikné Jászó Anna és Fercsik Erzsébet Édes anyanyelvünk című nyelvtankönyvéhez, valamint a Feladatfüzet nyelvtani részeihez. Általános iskola 5. osztály és gimnázium 1. osztály. Társ szerző Fercsik Erzsébet. Alkotó szerk. Adamikné Jászó Anna. Bp.: Dinasztia, 1998. 25 p.
115. Törpemérce. Diagnosztikus mérések — Anyanyelv 1. osztály. Írta Lénárd András. Alkotó szerk. Adamikné Jászó Anna. Bp.: Dinasztia, 1999. 13 p.

CIKK, TANULMÁNY

116. Das Bild des Deutschen in der ungarischen Kinder- und Jugendliteratur. In: Frankfurter Blätter. 1994. Nr. 1. 37–42. p.
117. Das Bild des Deutschen in der ungarischen Kinder- und Jugendliteratur. Beiträge Jugendliteratur und Medie. 5. Beiheft. 1994. 52–60. p.
118. Reading Methods in Hungary. In: Educaiton Today. Vol. 44. 1994. No. 2.

119. A kiejtési norma érvényesülése főiskolai hallgatók beszédében. In: A magyar nyelvi norma érvényesülése napjaink nyelvhasználatában. Bp.: MTA Nyelvtudományi Intézet, 1994. 169–176. p.
120. A szövegértő olvasás fejlesztése. In: Olvasásra nevelés és pedagógusképzés. HUNRA-konferenciák előadásai.. Szerk. Nagy Attila. Bp.: OSZK, 1994. 45–51. p. Az Országos Széchényi Könyvtár füzetek, 7.
121. A szótag és a szótagolás fontosságáról. In: Csengőszó. 2. 1994. 1. sz. 13–16. p.
122. Elavult-e a fonomimika? In: Csengőszó. 2. 1994. 5. sz. 3–4. p.
123. Az olvasástanítás aktuális problémái, történeti áttekintéssel. In: Fejlesztő Pedagógia. 1994. 4–5. sz. 44–54. p. Másodközlés
124. Nyelvi tudatosság — olvasástanítás — helyesírás. In: Fejlesztő Pedagógia. 1994. 4–5. sz. 60–65. p. Másodközlés
125. A szövegértő olvasás fejlesztése. In: Tanító. 32. 1994. 1. sz. 7–8. p.
126. Nyelvművelés — nyelvtan — helyesírás: A bővítmények alaptagja. In: Tanító. 32. 1994. 1. sz. 9. p.
127. A bővítmények alaptagja. In: Tanító. 32. 1994. 2. sz. 11. p.
128. A névszói állítmányelemzési nehézségei. In: Tanító. 32. 1994. 2. sz. 11. p.
129. A névszói igei állítmány felismerése. In: Tanító. 32. 1994. 3. sz. 13. p.
130. A birtoklást kifejező létigei állítmány. In: Tanító. 32. 1994. 4. sz. 5. p.
131. A predikatív szerkezet elemzésének kérdezői technikája. In: Tanító. 32. 1994. 5. sz. 5. p.
132. A tárgy és az állandó határozó elemzéséről. In: Tanító. 32. 1994. 7. sz. 9. p.
133. Egy besorolhatatlan határozó, amelyet a gyerekek mindig megkérdyeznek. In: Tanító. 32. 1994. 8. sz. 3. p.
134. Szó szerkezeti határesetek. In: Tanító. 32. 1994. 9. sz. 5. p.
135. Két elemzési probléma a jelzők köréből. In: Tanító. 32. 1994. 10. sz. 9. p.
136. Phonemic awareness and balanced reading instruction. In: Emergent and Developing Reading: Messages for Teachers. Ed. Pamela Owen and Peter Pumfrey. London: Washington: The Falmer Press, 1995. 67–79. p.
137. Az anyanyelvi alapkészségek kialakítása és gondozása. In: Anyanyelvi nevelés — embernevelés. Bp.: MNYT, 1995. 51–59. p.

A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai, 198.

138. Az olvasó válaszáának (reader response) alkalmazása az olvasmány feldolgozásban. In: Csengőszó. 3. 1995. 5. sz. 14–17. p.
139. Felfedezés helyett definíciók? Nyelvtankönyvvita. In: Magyar Nemzet. 1995. (október 3.) 16. p.
140. A grammatika az alsó tagozatos tankönyvekben. In: Magyar Nyelvőr. 119. 1995. 119. évf. 2. sz. 142–164. p.
141. A grammatika a felsőbb osztályok tankönyveiben 10–18 éves korig. In: Magyar Nyelvőr. 119. 1995. 4. sz. 380–392. p.
142. Az olvasó válaszáának (reader response) kutatása. In: Magyartanítás. 36. 1995. 5. sz. 16–19. p.
143. Grammatika és logika. In: Tanító. 33. 1995. 1. sz. 5. p.
144. A tagolatlan mondatok. In: Tanító. 33. 1995. 2. sz. 20. p.
145. A ragos főnév sokrétű funkciójáról. In: Tanító. 33. 1995. 3. sz. 6. p.
146. A mód- és állapothatározó elkülönítése. In: Tanító. 33. 1995. 7. sz. 8. p.
147. A transzformációról. In: Tanító. 33. 1995. 7. sz. 8. p.
148. A beszédpercepció fejlettségének szerepe az olvasás-írás elsajátításában és tanításában. In: Gyermekkorai beszédészlelési és beszédmegértési zavarok. Szerk. Gósy Mária. Bp.: Nikol, 1996. 228–251. p.
149. A helyesírás tanítása az első két iskolaévben. In: Helyesírási kultúránk fejlesztéséért. Szerk. O. Bozsik Gabriella, V. Raisz Rózsa, Zimányi Árpád. Közread. az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszéke. Eger: Eszterházy Károly TKF., 1996. 95–103. p.
150. A pragmatika. In: Anyanyelvi nevelés és helyesírás: Szerk. Nagy L. János. Gyula: Erkel Ferenc Gimnázium, 1996. 70–83. p.
Implom József helyesírási verseny
151. Az olvasástanítási program és az olvasókönyvek kiválasztásának lehetséges szempontjai. In: Csengőszó. 4. 1996. 1. sz. 3–5. p.
152. Régi tanítóink. In: Csengőszó. 4. 1996. 2. sz. 5–6. p.
153. A beszédpercepció fejlettségének szerepe az olvasás-írás elsajátításában. In: Fejlesztő Pedagógia. 1996. 2–3. p.

154. A hazai mondatelemzési mód eredete, elméleti háttere és jelentősége. In: Magyartanítás. 37. 1996. 3. sz. 23–25. p.
155. Az olvasó és a szöveg. In: Új Pedagógiai Szemle. 46. 1996. 3. sz. 10–16. p.
156. Pedagógiai lexikon. Főszerk. Báthory Zoltán, Falus Iván. Bp.: Keraban, 1997. 1–3. köt.
Szócikkszerzői közreműködés az anyanyelvi tárgyak tanítása témaköréből (Beszéd, olvasás, írás, nyelvtan)
157. Hagyomány és modernizmus a tankönyvírásban. A mondat szerkezet felfogása és ábrázolása. In: Helyesírás és nyelvpolitika. Szerk. Nagy L. János. Gyula: [n. n.], 1996 [1997]. 44–52. p.
158. Higgyünk az iskolában! In: Csengőszó. 5. 1997. 1. sz. 3–4. p.
159. Hagyomány és újítás az olvasástanításban. Társszerző Gósy Mária. In: Fejlesztő Pedagógia. 1997. 1. sz. 24–27. p.
A mesék csodái című olvasástanítási programról
160. Az integrált magyar nyelvi és irodalmi program. In: Magyar Nyelvőr. 121. 1997. 4. sz. 423–436. p.
161. Vértés O. András munkásságának hatása az iskolai oktatásban. In: Magyartanítás. 38. 1997. 5. sz. 5–6. p.
162. Miért nem tudnak a gyerekek jól olvasni? In: Tanf-Tanf. 1997. 2. sz. 18–23. p.
163. A helyesírás tanítása az első osztályban. Hagyomány és újítás az "Integrált magyar nyelvi és irodalmi program"-ban [cikksorozat]. In: Tanító. 35. 1997. 7. sz. 11–13. p., 1997. 8. sz. 21. p., 1997. 9. sz. 17–18. p., 1997. 10. sz. 26. p., 1998. 2. sz. 13–14. p.
164. From Verbal Communication to Reading and Writing. With Gósy Mária. In: Reading Research '98. Orlando (Florida): [s. n.], 1998. 28–38. p.
165. Literacy in Hungary — Past and present, The Magician Strategy in Hungary. In: The Moomins in the World — Learning with Text. Ed. Katri Sarmavuori. Turku: University of Turku, 1998. 50–74. 177–191. p.
University of Turku. Faculty of Education. Research serie A. 186.
166. Theory and practice in Hungarian reading instruction. In: Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae. Sectio Linguistica, Tom. 23. Bp.: ELTE, 1998. 255–265. p.
Linguistica. Series A. Studia et dissertationes, 16.
167. Megjegyzések az „igenevek”-hez. In: Magyar Nyelv. 94. 1998. 4. sz. 469–474. p.

168. Az integrált magyar nyelvi és irodalmi program. In: Magyar Nyelvőr. 122. 1998. 4. sz. 284–291. p.
169. Irodalmi kánon és olvasóvá nevelés. A Kincses könyvekről és a folyamatos olvasásról. In: Magyartanítás. 35. 1998. 3. sz. 24–25. p.
170. Híradás az „Integrált magyar nyelvi és irodalmi program”-ról. In: Módszertani Lapok. Alsó tagozat. 4. 1998. 2. sz. 17–19. p.
171. A Kincses könyvek és a folyamatos olvasás. In: A Tanító. 36. 1998. 7. sz. 7–8. p.

ISMERTETÉS

172. Középkori leveleink (1541-ig). Szerk. Hegedűs Attila és Papp Lajos. Bp.: Tankvk., 1991. In: Magyar Nyelvőr. 118. 1994. 252–253. p.
173. Egy felfedezésre váró regény: Krisztinkovich Mária víz alatti hídja. In: Magyar Nemzet. 57. 1994. 292. sz. 14. p.
174. Új tankönyveggyűttes a középiskolák számára. In: Magyar Nyelv. 91 1995. 4. sz. 481–488. p.
175. Új, érettségire felkészítő könyv magyar nyelvből. In: Magyar Nyelvőr. 119. 1995. 1. sz. 28–34. p.
176. A nyelvtankönyvekről. In: Magyartanítás. 36. 1995. 4. sz. 28. p.
177. Egy alaplőről, melynek minden iskolában meg kell lennie. In: Tanító. 33. 1995. 4. sz. 13. p.
Zsirai Miklós: Finnugor rokonságunk c. könyvéről
178. Új ábécé és olvasókönyv: A mesék csodái. In: Módszertani Lapok. Alsó tagozat. 3. 1996. 2. sz. 30–33. p.
179. Az anyanyelvi nevelés módszerei: Egy új tankönyv a tanítóképző főiskolák számára. In: Csengőszó. 5. 1997. 3–4. sz. 40–45. p.
180. A Tolnai-program programfala, ábécéskönyve és munkafüzetei. In: Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartankönyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 108–129. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.
181. Galgóczy Lászlóné: Kisiskolások magyar nyelv könyve, 1–4. osztály — Kisiskolások anyanyelvi gyakorlókönyve 1–4. In: Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartankönyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 172–181. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.

182. A mesék csodái. Új ábécé és olvasókönyv, hogy mindenki megszeresse az olvasást! In: Hogyan? Tovább! 1997. 1. 33–34. p.

MÉDIA

183. Interaktív magyar nyelvtan. [CD-ROM]. Társ szerző. Bp.: Kossuth K., 1997.
Tart.: A magyar nyelv könyve. Szerk. A. Jászó Anna. Magyar nyelvi gyakorlókönyv. Szerk. Hangay Zoltán. Cs. Nagy Lajos: Helyesírási gyakorlókönyv. Kész. a Trezor Kiadó kiadványai alapján.
CD Magiszter sorozat

BAYER Miklós

CIKK, TANULMÁNY

184. Korunk irodalma. Szerk. Bayer Miklós. Társ szerzők Benczik Vilmos, Csikvári Gábor, Tverdota György. Bp.: BTF, 1995. 138 p.
185. A modern dráma, a modern színház. In: Korunk irodalma. Szerk. Bayer Miklós. Bp.: BTF, 1995. 105–138. p.
186. Gondolatok napjaink irodalmáról, művészetéről. In: Irodalmi, stilisztikai és énekzenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartankönyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 5–10. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.
187. A dráma néhány időszerű műnemi és műfaji kérdéséről.
In: Filozófia–művelődés–történet. Szerk. Donáth Péter és Hangay Zoltán. Bp.: Trezor, 1999. 39–51. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 18.

BÉKÉSI Júlia, L.

KÖNYV

188. A világ csodái. Olvasókönyv az általános iskola 2. osztálya számára. Társ szerző Bocsák Istvánné, Vasvári Zoltán. Bp.: Dinasztia, 1996.
189. Törpetánc. Válogatás újabb magyar gyermekversekből óvodások és kisiskolások számára. Összeáll. L. Békési Júlia. Pécs: Comenius Bt, 1998. 303 p.

BENCZIK Vilmos

KÖNYV

190. Szépirodalmi szövegek szintetikus olvasása idegen nyelven. Bp.: Trezor, 1995. 88 p.

191. Lingva arto. Jubilea libro omaĝe al William Auld kaj Marjorie Boulton. Redaktis [szerkesztette] Vilmos Benczik. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio, 1999. 217 p.

CIKK, TANULMÁNY

192. Postparolo [Utószó]. In: Baghy, Julio: Viktimoj. [Wien], Eldonejo Fenikso, 1994. p. 201–207.
193. Ĉu fino de la legokulturo? [Az olvasáskultúra vége?] In: La Dua Jarcento. 1. 1995. 2. sz. Wien–Bratislava: Internacia Esperanto-Muzeo, 1995. 3–5.p.
194. Kelet-Európa és Nyugat Európa: az irodalom fejlődésének két eltérő modellje. In: Korunk irodalma. Szerk. Bayer Miklós. Társ szerzők Bayer Miklós, Csikvári Gábor. Bp.: BTF, 1995. 10–18. p.
195. Csak Prágát nem érte el a vilniusi gyors. In: Népszabadság 1996. július 19. 11. p.
196. Helyesírás és számítógép. In: Magyar tanítás. 38. 1997. 5. sz. 23–27. p.
197. Irodalmi kánon és olvasóvá nevelés In: Magyar tanítás. 39. 1998. 2. sz. 19–20. p.
198. Házi olvasmányok és olvasóvá nevelés az általános iskola 2–6. osztályában. In: Gyermek–nevelés–pedagógusképzés. Szerkesztette Bollókné Panyik Ilona. Bp. Trezor, 1999. 109–138. p.
Internet: <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/tarsad/nyelvtud/hazi/hazi.htm>
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 17.
199. Hegedüs Géza (1912–1999). In: Magyar tanítás, 40. 1999. 3. sz. Bp.: Trezor, 1999. 3. p.
200. Írásbeliség és nyelvfejlődés. In: Filozófia–művelődés–történet. Szerk. Donáth Péter és Hangay Zoltán. Bp.: Trezor, 1999. 9–37. p.
Internet: <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/tarsad/nyelvtud/irasbeli>
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 18.
201. Lingvo, skribo, literaturo. [Nyelv, írás, irodalom.] In: Lingva arto. Jubilea libro omaĝe al William Auld kaj Marjorie Boulton. Redaktis Vilmos Benczik. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio, 1999. 3–19. p.
Internet: <http://www.extra.hu/trezorbt/honlap/benczik1.html>
202. Néhány általános iskolai házi olvasmány szövegsajátosságok szerinti elemzése. In: Magyar tanítás. 40. 1999. 2. sz. 41–52. p. Internet: http://www.mek.iif.hu/porta/szint/tarsad/nyelvtud/hazi_olv
203. Ŝrumpanta legokulturo (ne nur) en Hungario. [Zsugorodó olvasáskultúra (nem csak) Magyarországon.] In: La Ondo de Esperanto, 9. 1999. 5. sz. (Jekaterinburg: Halina Gorecka.) 1999. 12–13. p.

204. Tutmondigo: ŝancoj por paco? [Globalizáció: esély a békére?] In: Esperanto. 92. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio, 1999. 2. sz. 22–23. p.
205. Vészhelyzet az olvasáskultúrában. In: Magyar Nemzet. 67. 1999. 82. sz. 10. p.
206. A nyelv az elsődleges és másodlagos szóbeliségben. In: Írásmű és előszó nyelvhasználati aspektusból. Szerk. Bolla Kálmán. Bp.: ELTE, 1999. 49–57. p. Egyetemi Fonetikai Füzetek, 26.
207. Tutmondigo ĉu por ĉiuj? [Globalizáció mindenkinek?] In: Esperanto. 92. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio, 1999. 9. sz. 142–143., 154. p.
208. Miyamoto, herezulo el Oriento. [Miyamoto, a keleti eretnek.] In: Vivo kaj verkoj de Miyamoto Masao. [szerk.] Mine Yositaka. [Takasago]: Riveroj, 1999. 7–18. p.
209. Adiaŭo al Miyamoto Masao. [Búcsú Miyamoto Maszaóttól.] In: Vivo kaj verkoj de Miyamoto Masao. [szerk.] Mine Yositaka. [Takasago]: Riveroj, 1999. 43–46. p.
210. Nyelv és írásbeliség. = Kritika 1999. 10. szám, p. 28–30.
211. Az olvasás alkonya? = Fordulópont 2–3. Miért (nem) olvas a gyermek? Pont Kiadó, Budapest, [1999.] p. 5–13.

ISMERTETÉS

212. Két irodalmi CD-ROM-ról. [Verstár, Biblia 5.0. Budapest, Arcanum Adatbázis, 1997] In: Magyartanítás, 38. 1997. 4. sz. 24–25. p.
213. Egy könyvtárnyi vers. [Verstár '98, Budapest, Arcanum Adatbázis, 1998] In: Magyartanítás. 40. 1999. 1. sz. 45–46. p.
214. Óriáskatalógus. [FSZEK Adatbázis, Budapest, Arcanum Adatbázis, 1998] In: Magyartanítás. 40. 1999. 1. sz. 47–48. p.
215. Így nem szabad! [Irodalom CD-ROM, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998] In: Magyartanítás. 40. 1999. 1. sz. 50–52. p.
216. A Pallas Nagy Lexikona. [A Pallas Nagy Lexikona, CD-ROM, Budapest, Arcanum Adatbázis, 1998.] In: Magyartanítás. 40. 1999. 2. sz. 64. p.

MŰFORDÍTÁS

217. Örkény István: Eĉ niaj plej belaj revoj estas realigeblaj! [Legmerészebb álmaink is megvalósíthatók] In: Örkény, István: Unuminutaj noveloj. Red. Ertl, István. Eldonejo Bero, Berkley, 1994. 32. p.
218. Örkény István: Ĉiam restas espero. [Mindig van remény] In: Örkény, István: Unuminutaj noveloj. Red. Ertl, István. Eldonejo Bero, Berkley, 1994. 57. p.

219. García Márquez, Gabriel: Baljós óra. Európa, 1997. 178 p.
220. Borges, Jorge Luis: Emma Zunz. In: Jorge Luis Borges válogatott művei. A halál és az iránytű. Elbeszélések. Bp.: Európa Könyvkiadó, 1998. 231–238. p.

BOCSÁK Istvánné

KÖNYV

221. Olvass nekem! Kalauz szülőknek, óvónőknek, tanítóknak a gyermekkönyvek útvesztőjében. Társ szerző Benkő Zsuzsanna, Hölgyesi Györgyi. Bp.: Trezor, 1995. 316 p.
222. Második osztályos előírt írásfüzet. Bp.: Dinasztia, 1996.
223. A világ csodái. Olvasókönyv az általános iskola 2. osztálya számára. Társ szerző L. Békési Júlia, Vasvári Zoltán. Bp.: Dinasztia, 1996. 207 p.
224. Feladatfüzet 1. Integrált feladatfüzet A világ csodái című olvasókönyvhöz és az Édes anyanyelvünk című nyelvtankönyvhöz. Társ szerző Raátz Judit. Bp.: Dinasztia, 1997.
225. Feladatfüzet 2. Integrált feladatfüzet A világ csodái című olvasókönyvhöz és az Édes anyanyelvünk című nyelvtankönyvhöz. Társ szerző Raátz Judit. Bp.: Dinasztia, 1997.
226. Tanítói kézikönyv az Integrált magyar nyelvi és irodalmi program 2. osztályos tankönyveihez és segédkönyveihez. Társ szerző Adamikné Jászó Anna és Lénárd András. Bp.: Dinasztia, 1997. 104 p., 33 olvasólap
227. Íródeák. Fogalmazási feladatfüzet a Mesék földjén, hadak útján című olvasókönyvhöz és az Édes anyanyelvünk című nyelvtankönyvhöz. Bp.: Dinasztia, 1998.
228. Kis gyorsíró. Harmadik osztályos előírt írásfüzet. Bp.: Dinasztia, 1998.
229. Mesék földjén, hadak útján. 3. osztályos olvasókönyv. Társ szerző Hangay Zoltán, Vasvári Zoltán. Bp.: Dinasztia, 1998. 196 p.
230. Mesék, mondák, igaz történetek. Olvasókönyv az általános iskola 4. osztálya számára. Társ szerző Hangay Zoltán, Vasvári Zoltán. Bp.: Dinasztia, 1998. 209 p.
231. Szavak útján 1. Integrált feladatfüzet a Mesék földjén, hadak útján című olvasókönyvhöz és az Édes anyanyelvünk című nyelvtankönyvhöz. Társ szerző Raátz Judit. Bp.: Dinasztia, 1998.
232. Szavak útján 2. Integrált feladatfüzet a Mesék földjén, hadak útján című olvasókönyvhöz és az Édes anyanyelvünk című nyelvtankönyvhöz. Társ szerző Raátz Judit. Bp.: Dinasztia, 1998.

233. Szövegek földjén 1. Integrált feladatfüzet a Mesék, mondák, igaz történetek című olvasókönyvhöz és az Édes anyanyelvünk című nyelvtankönyvhöz. Társ szerző Raátz Judit. Bp.: Dinasztia 1999.
234. Szövegek földjén 2. Integrált feladatfüzet a Mesék, mondák, igaz történetek című olvasókönyvhöz és az Édes anyanyelvünk című nyelvtankönyvhöz. Társ szerző Raátz Judit. Bp.: Dinasztia 1999.
235. Írómester. Fogalmazási feladatfüzet a Mesék, mondák, igaz történetek című olvasókönyvhöz és az Édes anyanyelvünk című nyelvtankönyvhöz. Bp.: Dinasztia 1999.
236. Tanítói kézikönyv az integrált magyar nyelvi és irodalmi program 3. osztályos tankönyveihez és segédkönyveihez. Társ szerző Adamikné Jászó Anna. Bp.: Dinasztia, 1999.

CIKK, TANULMÁNY

237. Hogyan kedveltetem meg az olvasást 8–10 éves korban? In: Könyvtáros? Tanár? Könyvtárostanár! Bp.: Magyar Könyvtárosok Egyesülete, 1995. 11–18. p.
238. A „Magyar nyelv és irodalom” műveltségterület követelményrendszerének felépítése és belső kapcsolódásai. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádas Mária. Bp.: BTF, 1996. 171–173. p.
239. Áprily Lajos: Álmodozva versének feldolgozása. In: Csengőszó. 4. 1996. 2. sz. 15–16. p.
240. Olvasnivaló ajánlása a nyári szünetre. In: Csengőszó. 4. 1996. 5. sz. 3–5. p.
241. Anyanyelv és iskola az ezredfordulón. In: Csengőszó. 4. 1996. 4. sz. 29–31. p.
242. Anyanyelv és irodalom. [Magyar nyelv és irodalom]. A tanterv [társ]szerzői Illyés Józsefné, Nemoda Judit, Tátrai Ildikó. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 13–47. p.

ISMERTETÉS

243. A Hétszínvirág és a Hétszínvilág olvasókönyv, Apáczai Kiadó. In: Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartankönyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 152–158. p. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.

CSÍKVÁRI Gábor

KÖNYV

244. Kalliópé a Mária téren. Bp.: Trezor, 1998. 127 p.

CIKK, TANULMÁNY

245. Nagyregény és kisregény. In: Irodalomtanítás. Bp. Univerzitás, 1994.
246. A mesétől a regényig. In: Irodalomtanítás. Bp.: Univerzitás, 1994.
247. Az arany ember romantikája. In: Irodalomtanítás. Szerk. Sipos Lajos. Bp.: Univerzitás, 1994. 1. köt. 463–472. p.
248. A kortárs epika műfajelméleti kérdései, a mai magyar próza jellegzetességei. In: Korunk irodalma. Szerk. Bayer Miklós. Társszerzők Bayer Miklós, Benczik Vilmos [...]. Bp.: BTF, 1995. 63–104. p.
249. Igék és névszók. (Magyar nyelv és irodalom). In: Pannon enciklopédia. Főszerk. Halmos Ferenc. Bp.: Dunakanyar 2000 K., 1997.

DOBOSS Gyula

KÖNYV

250. A bálnavadász. Tanulmányok. Bp.: Orpheusz, 1999.

CIKK, TANULMÁNY

251. Szócikk Tandoriról. In: Élet és Irodalom. 1994. (máj. 20.) 17. p.
252. Tandori Dezső kérdései. A Könyvheti Tandori-kötetekről. In: Könyvvilág. 1994. (június)
253. Bodor Ádám nyelve. In: Élet és Irodalom. 40. 1996. 8. sz. 9. p.
254. Mándy, az újjító. In: Élet és Irodalom. 40. 1996. 24. sz. 15 p.
255. Dolgok és viszonyok (Tandori elvek). In: Holmi. 8. 1996. 12. sz. 1786–1795.
256. Ex libris. In: Élet és Irodalom. 41. 1997. 16. sz. (április 18.). 13. p.
257. Mándy, az újjító. In: In memoriam Mándy Iván. Szerk. Domokos Mátyás. Bp.: Nap Kiadó, 1997. 332–338. p.

ISMERTETÉS

258. Két bírálat egy könyvről, I. Az érzelemnélküliség iskolája. In: Holmi. 10. 1998. 1. sz. 111–114. p.
Az ismertetett mű: Ágota Kristóf: Trilógia. Bp.: Magvető, 1996.
259. Eltérítések. Bodor Ádám Kutyaviadatok Dolinán, Rotundán és Dobrinban című elbeszéléséről. In: Műhely. 1998. 2. sz. 73–75. p.

260. Hagymányos újjító. In: Élet és Irodalom. 43. 1999. 15. sz. 14. p.
Az ismertetett művek: Tandori Dezső: És megint messze szállnak. Liget Könyvek, 1997. Tandori Dezső: Játék-történet. Liget Könyvek, 1998. Tandori Dezső: Utolsó posta Budapest. Liget Könyvek, 1998.
261. Két bírálat egy könyvről, 2. Jégcsákány és illatos dallamok. In: Holmi. 11. 1999. 10. sz. 1294–1304. p.

FEJES Erzsébet

KÖNYV

262. Mesélő természet. Társ szerző Kanczler Gyuláné. Bp.: Alex-Typo, 1994. 215 p.
Második kiadás: Bp.: Kincs, 1995.
263. A természet ünnepei. Módszertani kézikönyv óvodapedagógusoknak és tanítóknak. Társ szerző Kanczler Gyuláné. Szombathely: Kincs, 1999. 283 p.

CIKK, TANULMÁNY

264. A környezetismereti és az irodalmi nevelés összekapcsolása, 4. Társ szerző Kanczler Gyuláné. In: Óvodai Nevelés. 1994. 1. sz. 12–14. p.
265. Állatok Világnapja. Néhány ötlet az óvodai és általános iskolai megünnepléshez. Társ szerző Kanczler Gyuláné. In: Iskolakultúra. 4. 1994. 13. sz. 41–43. p.
266. A magyar nyelv tanulásának motivációi Ljubljanában. In: Hungarológia 7. Bp. 1995.
267. Óvodákról Szlovéniában. Óvodai Nevelés, 5. szám. 1995.
268. Narod živi v svoji jeziku [Nyelvében él a nemzet]. In: Porabje, Monoštor, 1995. június 1.
269. A Víz világnapja. Társ szerző Kanczler Gyuláné. In: Iskolakultúra 6. 1996. 10. sz. 43–47. p.
270. Zdravilna umetnost [Gyógyító művészet]. Porabje, Monoštor, 1997. augusztus 28.
271. Szlovén–magyar társalgási kisszótár. In: Zidorič, Bojan – Muršec, Zlatko: Poslovati z Madžarsko [Üzleti kapcsolatok Magyarországgal], Ljubljana, Center za mednarodna sodelovanje in razvoj, 1998.
272. Od Soprona — do Ljubljane [Soprontól Ljubljanáig]. In: Porabje, Monoštor, 1998. január 15.
273. Brez besed [Szavak nélkül]. In: Porabje, Monoštor, 1999. július 15.

ISMERTETÉS

274. Szlovén homonimaszótár. Népszerűség, 1998. április 30.
Az ismertetett könyv adatai: Júlia Bálint: Slovar slovenskih homonimov. Ljubljana, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1997.
275. Üzleti kapcsolatok Magyarországgal. Népszerűség, Lendava (Szlovénia), 1998. szeptember 24. (Az ismertetett könyv adatait l. a 270. szám alatt!)

GÖNCZÖL Andrea

KÖNYV

276. Játéktár. Társ szerző Dienes Erika. Fotó Hortobágyi Tibor. Bp.: Lilliput, 1998. 110 p.

CIKK, TANULMÁNY

277. Egy ismeretlen XVIII. századi dialógusról. In: Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartan-könyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 11–34. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.

ISMERTETÉS

278. Tarkabarka — mesék, könyvek, képek, ötletek, feladatok kisiskolásoknak. In: Magyartanítás. 1997. 2. sz. 40. p.
Az ism. kiadvány megjelenési adatai: Novum, 1996.

HANGAY Zoltán

KÖNYV

279. Nyelvi elemzések kézikönyve. Grammatika és jelentéstan tanároknak, tanítóknak, diákoknak. Társ szerző Adamikné Jászó Anna. Szeged: Mozaik, 1995. 247 p.
280. Mesék földjén, hadak útján. 3. osztályos olvasókönyv. Társ szerző Bocskai Veronika, Vasvári Zoltán. Bp.: Dinasztia, 1998. 196 p.
281. Mesék, mondák, igaz történetek. 4. osztályos olvasókönyv. Társ szerzők Bocskai Veronika, Vasvári Zoltán. Bp.: Dinasztia, 1998. 209 p.
282. Édes anyanyelvünk. Magyar nyelvtan az általános iskolák 4. osztálya számára. Társ szerző Adamikné Jászó Anna. Bp.: Dinasztia, 1998. 183 p.
283. Budapesti Tanítóképző Főiskola Évkönyve, 1989/90–1993/94. tanév. Szerk. Hangay Zoltán, Korányiné Császár Anna, Sárosdyné Szabó Judit. Bp.: BTF, 1994. 229 p.
Megjelent a Budapesti Tanítóképző Főiskola fennállásának 125. tanévében

284. Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartankönyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 213 p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.

285. Az ember és társadalom műveltségi terület feldolgozása az olvasástanítás keretében. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 145 p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek. 3.

286. Filozófia–művelődés–történet. Szerk. Donáth Péter és Hangay Zoltán. Bp.: Trezor, 1999.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 18.

CIKK, TANULMÁNY

287. A szótárak ismeretének fontossága a felkészülésben. In: Olvasásra nevelés és pedagógusképzés. HUNRA Konferencia előadásai. Szerk. Nagy Attila. Bp.: OSZK, 1994.

Az Országos Széchényi Könyvtár füzetei, 7.

288. 500 éve halt meg Kinizsi Pál hadvezér. In: Eseménynaptár, 1994. 4. sz. 18–20. p.

289. 350 éve született I. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelem. In: Eseménynaptár. 1995. 1. sz. 26–28. p.

290. Arcok a XVI. századi magyar reneszánsz pozsonyi fejezetéből. In: Limes, 1995. 3. sz. 7–14. p.

291. A tankönyv és szakkönyv aktuális kérdései a felsőoktatási tankönyvpiac szempontjából. In: Tankönyv és felsőoktatási könyvtárfejlesztési program. Szerk. Bara Zoltán, Veres Pál. Bp.: [s. n.], 1995. 228–230. p.

292. 950 éve halt meg Szent Gellért velencei származású bencés szerzetes. In: Eseménynaptár 1996. 3. sz. 40–42. p.

293. Anyanyelvünk magyar, mégis tanulni, tanítani kell. De miből és hogyan? In: Magyartanítás. 1996. 1. sz. 9–11. p.

294. Valóban súlyos probléma-e a magyar helyesírásban a j hangú szóállománynak a két betűje? In: Helyesírási kultúránk fejlesztéséért. [Közread. az] Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszéke. Eger: EKTF, 1996. 47–53. p.

295. Milyen legyen a kisiskolások anyanyelvi programja a helyi tantervekben? In: Magyartanítás, 1996. 4. sz. 3–6. p.

296. Szövegszerkezeti alapvizsgálatok történeti adalékokon. In: Absztrakció és valóság. Békési Imre köszöntése. Főszerk. R. Molnár Emma, Hangay Zoltán. Szeged: JGYTF Kiadó, 1996. 147–151. p.
297. A kisiskolások nyelvi nevelésének jelentősége és programja. In: Anyanyelv és iskola az ezredfordulón. Szerk. V. Raisz Rózsa. Bp.: Magyar Nyelvtudományi Társaság, 1996. 371–379. p.
298. Előljáróban: tankönyvekről, a tankönyvügyről. In: Irodalmi, stilisztikai és énekzenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartankönyveiből. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 91–95. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.
299. Javaslat az Ember és társadalom elhelyezésére a tantervekben. In: Az ember és társadalom műveltségi terület feldolgozása az olvasástanítás keretében. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 10–12. p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 3.
300. Mutatvány az Erdélyi magyar szótörténeti tár 16. századi kolozsvári névanyagából. In: Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai, Miskolc, 1995. Szerk. B. Gergely Piroska és Hajdú Mihály. Miskolc: Magyar Nyelvtudományi Társ.: Miskolci Egyetem, 1997. 1. köt., 41–48. p.
A Magyar Nyelvtudományi Társaság kiadványai, 209.
301. A történelem megközelítésének 20. századi útjairól. In: Az ember és társadalom műveltségi terület feldolgozása az olvasástanítás keretében. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 13–15. p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 3.
302. Amit a helyesírási hibák lelepleznek. In: Helyesírásunkról, helyesírásunkért. Szerk. O. Bozsik Gabriella, V. Raisz Rózsa, Zimányi Árpád. Eger: [s. n.], 1998. 35–38. p.

ISMERTETÉS

303. Fercsik Erzsébet – Raátz Judit: Kommunikáció szóban és írásban. In: Magyartanítás. 37. 1996. 4. sz. 55. p.
304. Anyanyelvünk magyar, de mégis tanulni, tanítani kell. Gondolatok három új, szakképző iskolai magyarkönyvről. In: Tankönyvek Világa. 2. [1996.] 11. szám. 14–15. p.
305. Kiss Jenő: Magyar anyanyelvűek — Magyar nyelvhasználat. In: Magyartanítás. 37. 1996. 1. sz. 23. p.
306. Jövendölés „egy poétikai iskoláról”. A Metszetek sorozat új darabja: Fenyő A. György: Poétikai iskola. Bevezetés a líra világába. Munkatársak Dobszay Ambrus és Kormos Mária. In: Magyartanítás. 39. 1998. 1. sz. 26–28. p.
Az ism. mű megjelenési adatai: Bp.: Korona Nova, 1997.

307. A nyelv művelés: lélekművelés. In: Magyartanítás. 39. 1998. 4. sz. 36–37. p.
Ism. mű: Grétsy László: Anyanyelvünk játéka. Jav., bőv. kiad. Bp.: 1998.
308. Hogyan tájékozódjunk az információk világában? Könyves Tóth Lilla – Katsányi Sándor: Információ-Könyv-Könyvtár 1–2. Információkereső gyakorlatok 12–18 éveseknek. In: Magyartanítás. 39. 1998. 5. sz. 39. p.
Az ism. mű megjelenési adatai: Bp.: Typotex, 1998.

MÉDIA

309. Interaktív magyar nyelvtan szabályai. [CD-ROM]. Társ szerző. Bp.: Kossuth 1997.
Tart.: A magyar nyelv könyve. Szerk. A. Jászó Anna. Magyar nyelvi gyakorló-könyv. Szerk. Hangay Zoltán. Cs. Nagy Lajos: Helyesírási gyakorlókönyv. Kész. a Trezor Kiadó kiadványai alapján.
CD Magiszter sorozat

KÁLMÁNNÉ BORS Irén

KÖNYV

310. Nyelvtan tankönyv 7–8 éveseknek. Társ szerző Hasmann Károlyné. Bp.: Korona, 1997. 150 p.
311. Anyanyelv és irodalom — Magyar nyelv. Átmeneti tanterv Takács Etel tankönyveihez. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998.
312. Nyelvtan tankönyv 8–9 éveseknek. Társ szerző Hasmann Károlyné. Bp.: Korona, 1998. 248 p.
313. Nyelvtan tankönyv 9–10 éveseknek. Társ szerző Hasmann Károlyné. Bp.: Korona, 1999. 255 p.

SZERKESZTÉS

314. A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 331 p.

CIKK, TANULMÁNY

315. Szövegfeldolgozás. In: Az anyanyelvi nevelés módszerei. Szerk. Kernya Róza. Kaposvár: Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola: Bp.: Móra, 1996. 139–185. p.
316. A felolvasás szerepe és helye az iskolában. In: Csengőszó. 4. 1996. 2. sz. 12–14. p.
317. Tanítóképzés 2000. In: Felsőoktatás. 1996. 5–6. sz. 19–22. p.

318. Az anyanyelv tanulásának nehézségei. In: Különböznek. Differenciálás kisiskolás korban. Szerk. Gereben Ferencné, Kereszty Zsuzsa. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola Neveléstudományi Tanszék. Bp.: BTF, 1996. 181–200. p.
319. Az anyanyelvi órák tervezése. In: A helyi tanterv készítéséről a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádasi Mária. Bp.: BTF, 1996. 129–133. p.
320. A szövegtani ismeretek tanítása az általános iskolában. In: Magyartanítás. 38. 1997. 4. sz. 33–36. p.
321. Pedagógiai lexikon. Főszerk. Báthory Zoltán, Falus Iván. Bp.: Keraban, 1997 1–3. köt.
Szócikkszerzőség
322. A Zrínyi-levelek stilisztikai vizsgálata. Tanulmányrészlet. In: Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 35–58. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.
323. Magyar nyelv és irodalom. In: Lépésről lépésre Iskolai Program. Szerk. Hunyady Györgyné. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola. Bp.: OPKM, 1998. 45–90. p.
324. Kisiskolások szövegbefogadási nehézségei. In: Nyelvi és kommunikációs kultúra az iskolában. 13. Anyanyelv-oktatási napok. Eger, 1998. július 7–10. Szerk. V. Raisz Rózsa és H. Varga Gyula. Bp.: Magyar Nyelvtudományi Társaság, 1999. 615–621. p. A Magyar Nyelvtudományi Társaság kiadványai, 212.
325. A szövegfeldolgozás feladatai és általános elvei. In: Tantárgypedagógiai kutatások. V. Tantárgypedagógiai Tudományos Konferencia. Baja, 1994. november 24–25. Közreadja az Eötvös József Tanítóképző Főiskola, Baja, 1996. 75–78. p.

MÉDIA

326. Interaktív magyar nyelvtan szabályai. [CD-ROM]. Társszerző. Bp.: Kossuth 1997. Tart.: A magyar nyelv könyve. Szerk. A. Jászó Anna. Magyar nyelvi gyakorlókönyv. Szerk. Hangay Zoltán. Cs. Nagy Lajos: Helyesírási gyakorlókönyv. Kész. a Trezor Kiadó kiadványai alapján.
CD Magiszter sorozat

KÖNYVES-TÓTH Lilla

KÖNYV

327. Információ, könyv, könyvtár. Társszerző Katsányi Sándor. Bp.: Typotex, 1998.
1. köt. Alapfokú információkereső gyakorlatok a könyvtárban 8–12 éveseknek. 272 p.
2. köt. Információkereső gyakorlatok 12–18 éveseknek. 154 p.

CIKK, TANULMÁNY

328. Titkos út című antológia elemzése. In: Módszertani Lapok. Alsó tagozat, 1. 1995. 2. sz. 25–27. p.
329. Irodalomtanítás a Fifti-Fifti programban (Calibra Kiadó). In: Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartankönyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 159–169. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.

ISMERTETÉS

330. Tolnai Gyuláné alsó tagozatos olvasókönyveiről (N. Tankönyvkiadó). In: Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartankönyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 130–141. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.

MALETICSNÉ RIBA Magdolna

CIKK, TANULMÁNY

331. A „kisiskolások újabb magyar tankönyveiről” című gyűjteményről. In: Csengőszó. 4. 1996. 5. sz. 27–29. p.
332. A Szép magyar beszéd verseny 27. országos döntőjéről. In: Írásmű és élőszó nyelvhasználati aspektusból. Szerk. Bolla Kálmán. Bp.: ELTE, 1999. 12–13. p.
Egyetemi Fonetikai Füzetek, 26.

MAROSI Annamária

CIKK, TANULMÁNY

333. Az Apáczai Kiadó fogalmazás munkafüzetei 3. és 4. osztály számára. In: Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartankönyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 182–194. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.

NAGY Katalin (1998-tól)

CIKK, TANULMÁNY

334. Az uráli parnasszus. In: Versmondó, Melléklet, 1998. július, 1–4. p.
335. Utószó. In: Vagatova, Maria: A kis tundrai ember. Bp. Larus, 1998. 104–105. p.
336. Rokon népek költészete fesztivál — 1998. In: Versmondó, 1998. december, 9–11. p.

337. Krónika a hantik krónikásáról. In: *Reguly-Értesítő*, 1998. 16. szám. 5–9. p.
338. Jeremej Ajpin, a hanti krónikás. In: *Finnugor Világ* (A *Reguly Társaság Értesítője*), 1999. március, 3–7. p.

MŰFORDÍTÁS

339. Ajpin, Jeremej: A hamvadó tűznél. Bp.: Larus, 1998. 214 p.
340. Abramov, Nyikolaj: Kihalásra kárkoztatik; Guljajeva, Ludmilla: Mint hóbuckák; Koszova, Ljubov: Becsukom a szemem. In: *Versmondó*, 1998. december, 11–12. p.
341. Vagatova, Maria: A kis tundrai ember. Bp., Larus, 1998. 106 p.
342. Ajpin, Jeremej: A barázdabillegető fészke. In: *Finnugor Világ* (A *Reguly Társaság Értesítője*), 1999. IV. évf. 1. szám. 8–10. p.
343. Ajpin, Jeremej: A süketfajd ősi madász. In: *Finnugor Világ* (A *Reguly Társaság Értesítője*), 1999. IV. évf. 1. szám. 10–13. p.

NAGY Lajos, Cs.

CIKK, TANULMÁNY

344. Mit rejtene a helyesírási kötegek? Lapozgatás *Implom József* hagyatékában. In: *Anyanyelvi nevelés és helyesírás*. Gyula: 1994 [1995.]
345. Az *ly* realizációi *Medvesalján*. In: *Kétnyelvűség és magyar nyelvhasználat*. Szerk. Kassai Ilona. Bp.: MTA Nyelvtudományi Int. 1995. 203–209. p.
346. Nyelvi tudatosság — nyelvtanítás. Megjegyzések a *Magyar nyelv* című tankönyvek grammatikai fejezeteihez. Társ szerző N. Császi Ildikó. Pozsony: Kalligram, 1995. 77 p.
347. Néhány ételféle megnevezési rendszerének vizsgálata *Medvesalja* és környéke szókincsében. In: *Absztrakció és valóság*. Szeged: JGYTF, 1996.
348. Az anyanyelvi oktatás kulcskérdése a magyarság megmaradásának. Kisebbségi magyar iskolai nyelvhasználat. A 8. Élőnyelvi Konferencia előadásai. Szerk. Csernicskó István és Váradi Tamás. In: *Magyartanítás*. 38. 1997. 3. sz. 34–37. p.
349. Az egyes 3. személyű birtokos személyjel párhuzamos alakjainak realizációi *Medvesalja* és környéke idősebb nemzedékének nyelvében. In: *Magyar Nyelvjárások*, 34. Debrecen: [s. n.], 1997. 51–64. p.
350. A Királyhelmece és környéke helynevei mint nyelvjárási forrás. In: *Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai*. Bp.: Miskolc: [s. n.], 1997. 397–401. p.

351. Az identitástudat és a névgyűjtés kapcsolata néhány nyitrai hallgató diplomamunkájában. In: Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola Évkönyve 1998/1999. Szerk. Kovátsné Németh Mária [et al.] Győr: Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola, 1999. 191–197. p.
352. Nyelvjárási szöveg a medvesalji Dobfenek településről. In: Magyar Nyelv. 95. 1999. 4. sz. 475–480. p.

MÉDIA

352. Interaktív magyar nyelvtan szabályai. [CD-ROM]. Bp.: Kossuth K., 1997. Tart.: A magyar nyelv könyve. Szerk. A. Jászó Anna. Magyar nyelvi gyakorlókönyv. Szerk. Hangay Zoltán. Cs. Nagy Lajos: Helyesírási gyakorlókönyv. Kész. a Trezor Kiadó kiadványai alapján. CD Magiszter sorozat

TÓTH Beatrix

CIKK, TANULMÁNY

353. „Beszéljessünk a beszédéről!” In: Magyartanítás. 35. 1994. 4. sz. 34–35. p.
354. Az Apáczai Kiadó fogalmazás munkafüzetei 3. és 4. osztály számára In: Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartankönyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 195–206. p.
355. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.
356. Olvasás és írás a kritikai gondolkodásért. In: Olvasásfejlesztés iskolában és könyvtárban. Szerk. Nagy Attila. Sárospatak, Városi könyvtár, 1999. 106–113. p.

ISMERTETÉS

357. A beszédészlelés és a beszédmegértés fejlesztése óvodásoknak és iskolásoknak. In: Csengőszó. 4. 1996. 5. sz. 30–31. p.
Az *ism. művek adatai*: 1. Dr. Gósy Mária: A beszédészlelés és a beszédmegértés fejlesztése. Óvodásoknak. Bp., NIKOL Gmk, 1994. 2. A beszédészlelés és a beszédmegértés fejlesztése (szóban és írásban). Iskolásoknak. Bp., NIKOL Gmk, 1994.

MATEMATIKA TANSZÉK

HORVÁTH Alice

SZERKESZTÉS

- 358. Szakvezetői modellkísérlet 1. Matematika. Szerk. Horváth Alice. Bp.: BTF, 1995. 152 p.
- 359. Matematika mindenkinek. Differenciált matematika-feladatrendszer az iskolakezdőknek. Társ szerző C. Neményi Eszter [és mások]. Bp.: BTF, 1998. 45 p. + melléklet

CIKK, TANULMÁNY

- 360. A szöveges feladatokról. In: Szakvezetői modellkísérlet 1. Matematika. Szerk. Horváth Alice. Bp.: BTF, 1995. 15–24. p.
- 361. Az alsó tagozatos matematikatanulás. 2. rész. Társ szerzőkkel. In: Módszertani lapok. Alsó tagozat. 3. évf. 1997. 3. sz. 4–8. p.

MAKARA Ágnes

KÖNYV

- 362. Tanulási nehézségek a matematikában. Társ szerzők Radnainé Szendrei Julianna [és mások] Bp.: Iskolafejl. Alapítvány: BTF: MKM, 1994. 237 p.
Tanítók kiskönyvtára, 6.

ISMERTETÉS

- 363. A Tolnai-féle matematika tankönyvekről. Társ szerzőkkel. In: Tandem. 3. 1997. 2. sz., 3. sz.

CIKK, TANULMÁNY

- 364. A gondolkodás fejlesztésének lehetőségei. In: Szakvezetői modellkísérlet 1. Matematika. Társ szerző C. Neményi Eszter [et al. J. Szerk. Horváth Alice. Közread. a BTF Matematika Tanszék. Bp.: BTF, 1995. 109–134. p.
Főiskolai továbbképző füzetek 1.
- 365. Szöveges feladatok. In: Elemi matematika példatár az általános képzéshez a tanítóképző főiskolák számára. Szerk. Csóka Géza. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998. 50–55. és 158–165. p.
- 366. Matematika mindenkinek. Differenciált matematika-feladatrendszer az iskolakezdőknek. Társ szerző C. Neményi Eszter [és mások]. Bp.: BTF, 1998. 45 p. + melléklet

367. Matematikai nevelés. In: Tanulmánykötet. Szerk., összeáll. Jávorné Kolozsvári Judit. Bp.: 1999. 181–204. p.

NEMÉNYI Eszter, C.

KÖNYV

368. Matematika tanterv 1–4. osztály. Bp.: Profil 3. 3, 1994.
369. Matematika tankönyv általános iskola 2. osztály. 1–2. kötet. Társszerző Sz. Oravecz Márta. [Bp.]: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994.
370. Matematika munkafüzet általános iskola 2. osztály. Társszerző Sz. Oravecz Márta. [Bp.]: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994.
371. Útjelző a 2. osztályos matematika tanításához. Társszerző Sz. Oravecz Márta. [Bp.]: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994.
372. Tanmenetjavaslatok. Matematika, általános iskola 1–4. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995. 50 p.
373. A számolás tanítása. Szöveges feladatok. Társszerző Radnainé Szendrei Julianna. Bp.: BTF, 1997. 274 p.
Matematika tantárgypedagógiai füzetek
374. Tanterv Komp. Matematika 1–6. osztály. Társszerző Radnainé Szendrei Julianna. Bp.: Profil 3.3., 1997.
375. A természetes szám fogalmának kialakítása. Szerk. Radnainé Szendrei Julianna. Bp.: BTF, 1997. 107 p.
Matematika tantárgypedagógiai füzetek
376. Matematika munkafüzet általános iskola 3. osztály. Társszerző Wéber Anikó. [Bp.]: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998. 144 p.
377. Matematika tankönyv általános iskola 3. osztály. Társszerző Wéber Anikó. [Bp.]: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998. 182 p.
378. Matematika mindenkinek. Differenciált matematika-feladatrendszer az iskolakezdőknek. Társszerzőkkel. Bp.: BTF, 1998. 45 p. + melléklet
379. Kézikönyv a matematika 3. osztályos anyagának tanításához. Társszerző Wéber Anikó. Bp.: BTF: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999.
380. Relációk, függvények, sorozatok. A törtszám, a negatív szám. Szerk. Radnainé Szendrei Julianna. Bp.: BTF, 1999. 135 p.
Matematika tantárgypedagógiai füzetek

381. Matematika tankönyv általános iskola 4. osztály. Társ szerző Káldi Éva. [Bp.]: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999.
  382. Matematika munkafüzet általános iskola 4. osztály. Társ szerző Káldi Éva. [Bp.]: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999.
- CIKK, TANULMÁNY
383. A Nemzeti Alaptanterv és a Matematika tanterve. In: Szakvezetői modellkísérlet 1. Matematika. Szerk. Horváth Alice. Közread. a BTF Matematika Tanszék. Bp.: BTF, 1995. 7–14. p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 1.
  384. Felkészülés a matematika órára. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádasi Mária. Bp.: BTF, 1996. 134–136. p.
  385. Helyi tanterv. Matematika (részlet). Társ szerző Radnainé Szendrei Julianna és mások. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádasi Mária. Bp.: BTF, 1996. 186–194. p.
  386. 6–10 éves gyerekek matematikatanulásáról tankönyveink tükrében. In: Módszertani Lapok. Alsó tagozat. 2. 1996. 3. sz. 1–24. p.
  387. A természetes szám fogalmának kialakulása iskoláskor előtt és az iskolában. In: Tanító. 34. 1996. 5. sz. 7–8. p.
  388. A természetes szám fogalmának alakulása. A valóság és a szám kapcsolata, 2. lépés: Összemérés, kölcsönösen egyértelmű megfeleltetés. In: Tanító. 34. 1996. 6. sz. 16–17. p.
  389. A természetes szám fogalmának kialakulása: A valóság és a szám kapcsolata, 3. lépés: Párosítás, összemérés, közvetítéssel. In: Tanító. 34. 1996. 7. sz. 23–25. p.
  390. A természetes szám fogalmának kialakulása 3. rész: A valóság és a szám közötti kapcsolat továbbépítése 2–4. osztályban. In: Tanító. 34. 1996. 8. sz. 12–14. p.
  391. A számok írása, olvasása, számrendszeres alakjuk, 1. rész. In: Tanító. 34. 1996. 9. sz. 16–18. p.
  392. A számok írása, olvasása, számrendszeres alakjuk. 2. rész. In: Tanító. 34. 1996. 10. sz. 12–13. p.
  393. A számok nagysága. In: Tanító. 35. 1997. 1. sz. 15–18. p.
  394. A számok sokféle „neve”: ugyanaz az érték különféle formában. In: Tanító. 35. 1997. 2. sz. 18–19. p.
  395. Számok tulajdonságai és kapcsolatai. In: Tanító. 35. 1997. 3. sz. 18–19. p.

396. A számok tulajdonságai és kapcsolatai. 2. rész. In: Tanító. 35. 1997. 4. sz. 17–18. p.
397. KISENCIKLOPÉDIA a matematika tanításához. In: Tanító. 35. 1997. 6. sz. 20–21. p.
398. ÉKSZER. Matematika feladatgyűjtemény 5. osztály. Társ szerző: Zsinkó Erzsébet. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999. 172. p.
399. Az alsó tagozatos matematikatanulás. 2. rész. Társ szerzőkkel. In: Módszertani lapok. Alsó tagozat. 3. évf. 1997. 3. sz. 4–8. p.
400. Matematika. A tanterv [társ]szerkesztői Csahóczy Erzsébet, Huba Józsefné. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 65–117. p.

PALOTÁSNE VIG Marianna

KÖNYV

401. Matematika szöveggyűjtemény. A Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola Általános matematika és gyakorlat c. tantárgyához. Társ szerzők [et al.]. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994.

CIKK, TANULMÁNY

402. Matematika. In: Lépésről lépésre Iskolai Program. Szerk. Hunyady Györgyné. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola. Bp.: OPKM, 1998. 91–139. p. Az 1. kötet 5. fejezete.
403. Matematika mindenkinek. Differenciált matematika-feladatrendszer az iskolakezdőknek. Társ szerző C. Neményi Eszter [és mások]. Bp.: BTF, 1998. I–II. I.: p. 3–54., II.: 9–13.
404. A 0 fogalma és tulajdonságai. In: Szakvezetői modellkísérlet 1. Matematika. Szerk. Horváth Alice. Közread. a BTF Matematika Tanszék. Bp.: BTF, 1995. 59–76. p. Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 1.

RADNAINÉ SZENDREI Julianna

KÖNYV

405. Tanulási nehézségek a matematikában. Társ szerzők Makara Ágnes [és mások]. Bp.: Iskolafejl. Alapítvány: BTF: MKM, 1994. 237 p. Tanítók kiskönyvtára, 6.
406. Geometria. In: Matematika. Feladatgyűjtemény az általános képzéshez a tanítóképző főiskolák számára. Beliczky [és mások] Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996.

407. A számolás tanítása. Szöveges feladatok. Társ szerző C. Neményi Eszter. Bp.: BTF, 1997. 274 p.
Matematika tantárgypedagógiai füzetek

SZERKESZTÉS

408. Matematika tantárgypedagógiai füzetek. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola, Matematika Tanszék. Sorozatszerk. R. Szendrei Julianna. Bp.: BTF, 1998–
409. A természetes szám fogalmának kialakítása. Szerk. Radnainé Szendrei Julianna. Bp.: BTF, 1997. 107 p.
Matematika tantárgypedagógiai füzetek
410. Matematika mindenkinek. Differenciált matematika-feladatrendszer az iskolakezdőknek. Társ szerző C. Neményi Eszter [és mások]. Bp.: BTF, 1998. 45 p. + melléklet
411. Relációk, függvények, sorozatok. A törtszám, a negatív szám. Szerk. Radnainé Szendrei Julianna. Bp.: BTF, 1999. 135 p.
Matematika tantárgypedagógiai füzetek

CIKK, TANULMÁNY

412. Quadrominoes (Program és tanári kézikönyv). Társ szerző Radnai Márton. Sunburst, New York, 1995. Szoftver + 40 p.
413. Az írásbeli algoritmusok tanításáról. In: Szakvezetői modellkísérlet 1. Matematika. Szerk. Horváth Alice. Közread. a BTF Matematika Tanszék. Bp.: BTF, 1995. 77–108. p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 1.
414. Consete Materials in the Classroom. In: International Handbook of Mathematics Education. Ed. Alan J. Bishop [et al.] Dordrecht: Kluwer Academic Publ., 1996. 411–434. p.
415. Az olvasás és megértés szerepe a matematika tanulásában és tanításában. In: A többnyelvű oktatás felé. Főszerk. Nagy Attila. Bp.: Országos Széchényi Könyvtár, 1995. 34–39. p.
416. A geometria tanításának lehetőségei a tanítóképző főiskolán. In: Tantárgypedagógiai kutatások. Válogatás az 5. Tantárgypedagógiai Tudományos Konferencián 1994. november 24–25-én Baján elhangzott előadásokból. Baja: Eötvös József Tanítóképző Főiskola, 1996. 206–212. p.
417. Is Mathematics Education Independent of Social and Political Changes? In: Mathematics Education and Common Sense CIEAEM 47 Proceedings. Ed. Ch. Keitel. Berlin: Freie Universität, 1996. 47–52. p.

418. Néhány gondolat a differenciálás a matematika tanulásban-tanításban témához. In: Különböznek. Differenciálás kisiskolás korban. Szerk. Gereben Ferencné, Kereszty Zsuzsa. Bp.: BTF, 1996. 201–226. p.
419. Pedagógiai lexikon. Főszerk. Báthory Zoltán, Falus Iván. Bp.: Keraban, 1997. 1–3. köt.
Szócikkszerzői közreműködés
420. Az alsó tagozatos matematikatanulás. 2. rész. Társ szerzőkkel. In: Módszertani lapok. Alsó tagozat. 3. évf. 1997. 3. sz. 4–8. p.
421. Timi és a matematika. In: Csenyéte. Antológia. Szerk. Kereszty Zsuzsa, Pólya Zoltán. Csenyéte: Csenyéte város Önkormányzata, 1998. 295–296. p.
422. Research and Results in Mathematics Education: Some Contradictory Aspects. Coauthor Paolo Boero. In: Sierpínska, A. – Kilpatrick, J.: Education as a Research Domain. A Search for Identity. Dodrecht: Kluwer Academic Publ., 1998. 197–212. p.
423. A hatosztályos gimnáziumok felvételi vizsgájának tényleges és szimbolikus szerepe. Társ szerző Hunyady Györgyné. In: Új Pedagógiai Szemle. 48. 1998. 2. sz. 78–96. p.
424. Helyi tanterv (matematika, részlet). In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádasai Mária. Bp.: BTF, 1996. 186–194. p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 2.

UJJNÉ DETKI Katalin

CIKK, TANULMÁNY

425. Matematika szöveggyűjtemény. A Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola Általános matematika és gyakorlat c. tantárgyához. Társ szerzők [et al.]. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994. 213 p.
426. Fejtörők. In: Szakvezetői modellkísérlet 1. Matematika. Szerk. Horváth Alice. Közread. a BTF Matematika Tanszék. Bp.: BTF, 1995. 135–152. p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 1.
427. Heurisztikus programozás. Tolnai Gyuláné matematikaprogramja. [társ szerzőkkel] a Budapesti Tanítóképző Főiskola Matematika Tanszékének oktatói. In: Tandem. 1. 1. sz. 24–33. p.
428. Függvények, sorozatok. Társ szerzőkkel. In: Fejlettségi szintek szerint differenciált feladatrendszerek. Szerk. Makara Ágnes. Bp.: BTF, 1998. 14 p.
429. Matematika mindenkinek. Differenciált matematika-feladatrendszer az iskolakezdőknek. Társ szerző C. Neményi Eszter [és mások]. Bp.: BTF, 1998. 45 p. + melléklet

VASSNÉ VARGA Edit

CIKK, TANULMÁNY

430. Beispiele zur Kombinatorik an ungarischen Grundschulen. In: Mathematische Unterrichtspraxis. 16. Jg. 1995. I. Heft. 13–20. p.

ZSINKÓ Erzsébet

KÖNYV

431. ÉKSZER. Matematika 1–6. Tanterv. Társszerzőkkel. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996.
432. ÉKSZER Matematika. Általános iskola 5. o. Társszerző Tóth László. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999. 240 p.
433. ÉKSZER Matematika munkafüzet. Általános iskola 5. o. Társszerző Tóth László. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999. 119 p.
434. ÉKSZER. Matematika feladatgyűjtemény 5. osztály. Társszerző Palotásné Vig Marianna. Bp.: Nemzeti tankönyvkiadó, 1999. 172 p.
435. Matematika mindenkinek. Differenciált matematika-feladatrendszer az iskolakezdőknek. Társszerző C. Neményi Eszter [és mások]. Bp.: BTF, 1998. 45 p. + melléklet

CIKK, TANULMÁNY

436. Függvények. In: Szakvezetői modellkísérlet 1. Matematika. Szerk. Horváth Alice. Közread. a BTF Matematika Tanszék. Bp.: BTF, 1995. 25–44. p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 1.

NEVELÉSTUDOMÁNYI TANSZÉK

BÉKÉSI Ágnes

KÖNYV

437. Család és iskola. Szociológiai szöveggyűjtemény a Budapesti Tanítóképző Főiskola hallgatói számára. Szerk. Békési Ágnes. Bp.: BTF, 1994. 206 p.
438. Szabad tanárképzés a modern társadalmakban. (Free Teacher Training in Modern Societies). Szerk. és bev. tanulmány Békési Ágnes. Bp.: Alapítványi és Magániskolák Egyesülete, 1996. 59 p.

CIKK, TANULMÁNY

439. „Én leraktam követemet” In: Új Pedagógiai Szemle. 44. 1994. 5. sz. 59–60. p.
440. Freinet iskolák Magyarországon. (Freinet Schools in Hungary). In: Új Pedagógiai Szemle. 44. 1994. 5. sz. 59–61. p.
441. Az Alternatív Pedagógiai Műhely munkájának eddigi eredményei. In: Módszertani Lapok 1., Alsó tagozat. 1. 1994. 2. sz. 2–5. p.
442. Alternatív Tanárképző Stúdium, 1995/96. In: Alternatív Magazin. 5. 1995. 28. sz. 3. p.
443. Az Alternatív Tanárképző Stúdium második éve. In: Fejlesztő Pedagógia. 1995. 5–6. sz. 18–21. p.
444. Az Alternatív Tanárképző Stúdium második éve. (The Second Year of Alternative Teacher Training Studies). In: Fejlesztő Pedagógia. 1996. 1. sz. Másodközlés
445. Kellenek-e az alternatív iskolák a „köznek”? (Does the Community Need Alternative Schools?) Vita az alternatív iskolák helyéről, szerepéről. Társszerző Bordács Margit. In: Új Pedagógiai Szemle. 47. 1997. 6. sz. 33–43. p.

BÉKÉSNÉ LAKATOS Margit

SZERKESZTÉS

446. Pszichológia. Szöveggyűjtemény óvodapedagógus hallgatóknak. Szerk. B. Lakatos Margit és Serfőző Mónika. Bp.: Trezor, 1999. 388 p.

BOLLÓKNÉ PANYIK Ilona

SZERKESZTÉS

447. A négyéves „tanító” szak programja. Szerk. Bollókné Panyik Ilona, Hunyady Györgyné. Kiad. a Tanító- és Óvóképző Főiskolák Főigazgatói Kollégiuma. Bp.: BTF, 1995. 509 p.
448. Gyermekek-nevelés-pedagógusképzés. Szerk. és bev. Bollókné Panyik Ilona. Bp. Trezor, 1999. 239 p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 17.
449. Pedagógusképzés. A Tanárképző Szövetségek, az Óvó- és Tanítóképző Főiskolák Egyesületének folyóirata. Felelős szerk. Kelemen Elemér. Főszerk. Bollókné Panyik Ilona. 1995–
Évente: 1996, 1997, 1998, 1999.
Közread. 1997-től a BTF

CIKK, TANULMÁNY

450. 125 éves a budai képző. In: Pedagógusképzés. 1994. 1. sz. 281–289. p.
451. Az állami tanítóképzés és a népoktatás összefüggése. In: Pedagógusképzés. 1996. 1–2. sz. 56–69. p.
452. A Budapesti Tanítóképző Főiskola története. Társ szerző Kelemen Elemér. In: Tanító- és óvóképző főiskolák az új ezredév küszöbén. Főszerk. Cseh Sándor, szerk. Varga Gábor. Közread. a Tanító- és Óvóképző Főiskolák Kollégiuma. Debrecen: Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, 1996. 29–36. p.
Óvó- és Tanítóképző Főiskolák Tudományos Közleményei, 27.
453. Az iskola kezdő szakaszának állami tantervei a magyar nevelés történetében. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádasi Mária. Bp.: BTF, 1996. 38–65. p.
454. A „Magyar Tanítóképző” című egyesületi folyóirat bemutatása (1886–1944). In: Filozófia-művelődés-történet. Szerk. Donáth Péter és Hangay Zoltán. Bp.: Trezor, 1999. 65–80. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 18.

ISMERTETÉS

455. Bassola Zoltán kultuszminisztériumi államtitkár vallomásai. In: Pedagógusképzés. 1999. 108–114. p.
Az ism. mű: Bassola Zoltán: Ki voltam... Szerk. Jáki László, Kardos József. Bp.: OPKM, 1998.

CZIKE Bernadett
KÖNYV

456. Hová adjam? A Nyitott Pedagógiai Műhely információs füzetek szülőknek. Bp. Alapítványi és Magániskolák Egyesülete, 1995.
További kiadások: 1996, 1997.
457. Bevezetés a pedagógiába. Szöveggyűjtemény. Szerk. Czike Bernadett. Bp.: Eötvös József K., 1996. 192 p.

458. Fejezetek az alternatív nevelés gyakorlatából. Szerk. Czike Bernadett. Bp.: BTF, 1997.

CIKK, TANULMÁNY

459. Az alternatív iskolák közös jellemzői. In: Alternatív Magazin. 5. 1995. (nyár) 28. 22–25. p.
460. Ünnepek az AKG-ban. In: Alternatív Magazin. 5. 1995. (nyár). 15 p.
461. Az alternatív iskolák jellemzői. In: Alternatív Magazin. 7. 1997. (tavasz).
462. Osztályozás vagy szöveges értékelés. In: Tanít-tani. 2. 1997. 93–99. p.
463. Alternatív pedagógusképzés. In: Tanít-tani. 2. 1997. 102–105. p.
464. A háromféle szabály és az adekvát nevelési módszerek. In: Új Pedagógiai Szemle. 47. 1997. 3. sz. 94–100. p.
465. Az alternatív iskolák jellemzői, kezdeti elveik, mai gyakorlatuk. In: Új Pedagógiai Szemle. 47. 1997. 6. sz. 24–32. p.
466. Felvételi. Tizenéves törtékek. In: Magyar Narancs. 10. 1998. 18. sz. 27. p.
467. Beszélgetés Horn Györggyel. In: Alternatív Magazin. 9. 1999. (tavasz)
468. A toleranciára nevelés az alternatív iskolában. In: Új Pedagógiai Szemle. 50. 1999. 6. sz.

FÜLE Sándor
CIKK, TANULMÁNY

469. Tanuló pedagógusok. In: Új Katedra. 1995/96. 2. sz. 29. p.
470. Aranydiploma. In: Új Katedra. 1998. (május-június) 33. p.

GLAUBER Anna

CIKK, TANULMÁNY

471. Lépésről lépésre az iskolában is. In: Tanító. 35. 1997. 9. sz. 8. p.
472. Amerikából jöttünk... In: Népszabadság. 56. 1998. 111. sz. 12. p.
473. A Lépésről lépésre Iskolai Program sajátosságai. In: Lépésről lépésre Iskolai Program. Szerk. Hunyady Györgyné. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola. Bp.: OPKM, 1998. 13–22. p.
474. Az értékelésről. In: Lépésről lépésre Iskolai Program. Szerk. Hunyady Györgyné. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola. Bp.: OPKM, 1998. 37–43. p.
475. A program Magyarországon. In: Lépésről lépésre Iskolai Program. Átmenet az óvodából az iskolába. Bp.: Soros Alapítvány, [é. n.] 13–14. p.

GYÓNI Lajosné

KÖNYV

476. Az iskola világa — világ az iskolában. Pedagógiai szöveggyűjtemény. Szerk. Gyóni Lajosné. Bp.: BTF, 1995. 240 p.

CIKK, TANULMÁNY

477. Janusz Korczak és az önkormányzat. In: Az „alkotmányos” pedagógus Janusz Korczak Bp.: Iskolapolgár Alapítvány: Állampolgári Tanulmányok Központja, 1994. 71–77. p.
478. Gondolatok arról, hogy milyennek látta Korczak a gyermek helyzetét. In: Janusz Korczak: A gyermek joga a tiszteletré. Szerk. Pál Tamás. Bp.: Iskolapolgár Alapítvány: Állampolgári Tanulmányok Központja, 1995. 5–7. p.
479. Konfliktuskezelési technikák J. Korczak pedagógiai tevékenységében. In: Studies in the Heritage of Janusz Korczak. Szerk. Shevah Eden, University of Haifa, Janusz Korczak Association in Israel, Beit Lohamei Haghetatot Israel 1996. 186–189. p.
Héber nyelven
480. A lengyelországi iskoláról — rendszerváltás idején. In: Új Pedagógiai Szemle. 66. 1996. 11. sz. 74–77. p.
481. Az osztályfőnöki órákról. In: Csengőszó, 4. 1996. 4. sz. 4–5 p.
482. Az osztályfőnöki órákról. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádas Mária. Bp. BTF, 1996. 145–147. p.

483. Az ember és egy korszak drámája. Ford., összeállította Gyóni Lajosné. In: Ember-nevelés. 1998. 4. sz. 34–44. p.
484. The role of practical training for the Education of Teachers. In: Lifelong Learning links between West and Central Europe. Proceedings of the 16th EUCEN Conference Warsaw 8th-9th October 1998. Ed. Julian Auleytnér. Warsaw: Pedagogical University TWP, 1999. 80–82. p.

HAJNAL Sándorné

CIKK, TANULMÁNY

485. Gyakorlati képzési útmutató óvodapedagógus szakos hallgatók részére. Bp.: BTF, 1996. További kiadás 1997.
486. A programkészítés csínja-bínja, avagy egy kis didaktika a pedagógiai programkészítésben. In: Óvodavezetők kézikönyve 4. köt. Bp.: OKKER, 1996.

HEGYI Ildikó

KÖNYV

487. A környezeti nevelés pedagógiai és pszichológiai alapjai. Társ szerzők Bihariné Kerkó Ilona, Körmöci Katalin. Bp.: BTF, 1997. 9–73. p.
488. Ökológiai alapismeretek, környezet és természetvédelem. Társ szerzők Bihariné Kerkó Ilona, Kanczler Gyuláné. Bp.: KTM: BTF, 1997.

CIKK, TANULMÁNY

489. Merre tovább, hogy nekik könnyebb legyen? In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 3. sz. 95. p.
490. Ne tedd! In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 10. sz. 389. p.

HUNYADY Györgyné

KÖNYV

491. A négyéves „tanító” szak programja. Szerk. Bollókné Panyik Ilona, Hunyady Györgyné. Közread. a Tanító és Óvóképző Főiskolák Főigazgatói Kollégiuma. Bp.: BTF, 1995. 509 p. Bev. 3–16. p.
492. A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádasi Mária. Bp.: BTF, 1996. 245 p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 2.
493. Pedagógiai lexikon. Főszerk. Báthory Zoltán, Falus Iván. Bp.: Keraban, 1997. 1–3. köt. Szakterületi szerk. (Felsőoktatás)

494. Konfliktusok az iskolában. Esetelemző gyakorlatok. Társ szerző Szekszárdi Júlia. Bp.: BTF, 1998. 151 p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 4.

495. Lépésről lépésre Iskolai Program. Szerk. Hunyady Györgyné. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola. Bp.: OPKM, 1998.
1. köt. 275 p.
2. köt. 259 p.

SOROZATSZERKESZTÉS

496. Tanítók kiskönyvtára. Sorozatszerkesztők Hunyady Györgyné, Kereszty Zsuzsa. Bp.: Művelődési Minisztérium: OPI, 1988–1994.
Közreadó-változás: Bp.: Iskolafejl. Alapítvány: MKM: BTF, 1995-től

CIKK, TANULMÁNY

497. A pedagógusképzés és a neveléstudomány. In: Magyar Pedagógia. 93. 1994. 3–4. sz. 161–171. p.
498. Megújul a tanítóképzés. In: Köznevelés. 51. 1995. 4. sz. 5. p.
499. A helyi tanterv készítésének programja. Társ szerző M. Nádas Mária. In: Pedagógusképzés. 1996. 1–2. sz. 352–362. p.
500. Az iskola pedagógiai programja. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádas Mária. Bp.: BTF, 1996. 5–21. p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 2.
501. Az integrált tanulás — a projektoktatás. In: Lépésről lépésre Iskolai Program. Szerk. Hunyady Györgyné. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola. Bp.: OPKM, 1998. 1. köt., 23–36. p.
502. A Lépésről lépésre Iskolai Program. In: Tanári LÉTKérdések. Kézikönyv gyakorló pedagógusoknak, osztályfőnököknek. Bp.: RAABE Klett, 1998.
23. kiegészítő köt. 1–28. p.
503. A Lépésről lépésre Iskolai Program adaptálásában részt vevő tanítók véleménye. In: Lépésről lépésre Iskolai Program. Szerk. Hunyady Györgyné. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola. Bp.: OPKM, 1998.
1. köt., 261–275. p.
504. A hatosztályos gimnáziumok felvételi vizsgájának tényleges és szimbolikus szerepe. Társ szerző R. Szendrei Julianna. In: Új Pedagógiai Szemle. 48. 1998. 2. sz. 78–96. p.
505. Pedagógusjelöltek nevelési attitűdjeinek vizsgálata irodalmi szemelvények segítségével. Társ szerző Ungárné Komoly Judit. In: Gyermek-nevelés-pedagógusképzés. Szerk. Bollókné Panyik Ilona. Bp.: Trezor, 1999. 7–38. p.

Internet: <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/tarsad/pedagog/modszer/hunyady>
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 17.

ISMERTETÉS

506. Nevelési koncepciók a XX. században. In: Pedagógusképzés. 1999. 98–108. p.
Az ism. mű: A modern nevelés elmélete. Szerk. Bábosik István. Bp.:
Telos, 1997.

JÁVORNÉ KOLOZSVÁRY Judit

KÖNYV

507. A sajátos ember. Bp.: OKKER, 1999. 118 p.
Differenciáló pedagógia
508. Vezetépszichológia. Pécs: Comenius, 1999. 200 p.

SZERKESZTÉS

509. Tanulmánykötet. A fejlődéslélektani megalapozottságú tantárgypedagógiák szerepe a 6–12 éves korú gyermekek tanítási-tanulási folyamatában. Szerk., összeáll. Jávorné Kolozsváry Judit. Bp.: BTF, 1999. 348 p.

CIKK, TANULMÁNY

510. Körkérdés a főiskolákhoz — Budapesti Tanítóképző Főiskola. In: Óvodai Nevelés. 51. 1998. 10. sz. 370. p.
511. A 6–12 éves korú gyermek pszichés fejlődése. In: Tanulmánykötet. A fejlődéslélektani megalapozottságú tantárgypedagógiák szerepe a 6–12 éves korú gyermekek tanítási-tanulási folyamatában. Szerk., összeáll. Jávorné Kolozsváry Judit. Bp.: BTF, 1999. 7–46. p.

KELEMEN Elemér

KÖNYV

512. Ezeréves a magyar iskola: Lapok a neveléstörténetből. Bp.: Pedagógusok Szakszervezete, 1994. 159 p.
Pedagógusok kiskönyvtára
513. 1000 éves a magyar iskola. Társ szerző Kardos József. A képanyagot összeáll. Jáki László. Szerk. Balogh László. Bp.: Korona, 1996. 184 p.
Neveléstörténeti képes kronológia
514. 1000 éves a magyar iskola, 996–1996. Társ szerző Kardos József, a képanyagot összeállította Jáki László. Szerk. Balogh László. 2. bőv. kiad. Bp.: Korona, 1996. 192 p.

515. The Development of Education. National Report of Hungary. Bp.: Magyar Unesco Bizottság, 1996. 51 p.
516. The Hungarian education system. Fact Sheets on Hungary. Bp.: Ministry of Foreign Affairs, 1996. 4., 6. p.
517. L'enseignement en Hongrie. Dossiers sur la Hongrie. Bp.: Ministre des Affaires Etrangères. 1996. 4., 6. p.
518. Ungarns Unterrichtswesen. Fakten über Ungarn. Bp.: Ausenministerium, 1996. 4., 6. p.
519. Neveléstörténet problémátörténeti alapon. Társ szerző Gáspár László. Bp.: OKKER, 1999. 186 p.

SOROZATSZERKESZTÉS

520. A magyar pedagógiai gondolkodás klasszikusai. Sorozatszerk. Kelemen Elemér. Bp.: MKM: OPKM, 1994—
Weszely Ödön: Bevezetés a neveléstudományba. (1994)
Fináczy Ernő: Didaktika. (1994)
Imre Sándor: Neveléstan. (1994)
Tettamanti Béla: A személyiség nevelésének magyar elmélete. Schneller István rendszere. (1995)
Fináczy Ernő: Elméleti pedagógia. (1995)
Prohászka Lajos: Az oktatás elmélete. (1995)
Várkonyi Hildebrand: A gyermekkor lélektana. 1–2. köt. (1996)
Farágó László-Kiss Árpád: Az új nevelés kérdései. (1996)
521. Neveléstörténeti füzetek. Sorozatszerk. Kelemen Elemér. Bp.: OPKM
Adatok Dél-Magyarország iskolaügyének történetéből. Szerk. Balogh László. (1996)
A zsidó iskolaügy története Magyarországon. Szerk. Balogh László. (1998)
Iskolatörténet — iskolakultúra — neveléstörténeti kutatások. Tanulmányok. Szerk. Balogh László. (1996)
Állam; egyház, iskola a dualizmus korában. Tanulmányok. Szerk. Balogh László. (1996)
522. Pedagógusképzés. A Tanárképző Szövetségek, az Óvó- és Tanítóképző Főiskolák Egyesületének folyóirata. Felelős szerk. Kelemen Elemér, főszerk. Bollókné Panyik Ilona. 1995-
Évente: 1996, 1997, 1998, 1999.
Közread. 1997-től a BTF

CIKK, TANULMÁNY

523. A magyar oktatási törvénykezés története. + Szemelvények a magyar oktatási törvényekből. In: Az oktatási törvénykezés változásai. Hazai és nemzetközi áttekin-

- tés. Írta Kelemen Elemér és Setényi János. Szerk. Balogh László. Bp.: FPI., 1994. 11–97. p.
Bárczy István Könyvtár, 1.
524. Tájékoztató a millenniumi előkészületekről. In: Híres iskolák, neves pedagógusok. Szerk. Somorjai József. Tata: Komárom-Esztergom M. Önkormányzat Múzeumainak Igazgatósága, 1994. 31–38. p.
525. Hungarian History of Education Literature, 1991–1993. In: Paedagogica Historica. New Series. 30. 1994. No. 2. 625–635. p.
526. Tantervpolitika, tantervkészítés a 19–20. században. In: Educatio. 3. 1994. 3. sz. 389–404. p.
527. A törvényjavaslattól a törvényig. Az 1868-as népoktatási törvény szövegváltozásai. In: Iskolakultúra. (Társadalomtudomány). 4. 1994. 14. sz. 61–66. p.
528. „Merre dől csatánk?” In: Magyar Hírlap. 27. 1994. 18. [melléklet]
Az oktatás modernizációjáról
529. Neveléstörténet — OPKM. In: Magyar Pedagógia. 94. 1994. 1–2. sz. 113–126. p.
530. Az iskolai-oktatásügyi autonómia történetéről. In: Magyar Pedagógia. 94. 1994. 3–4. sz. 313–321. p.
531. Az oktatási intézményhálózat fejlődése és az oktatási vonzaskörzetek alakulása a Dél-Dunántúlon 1886–1914 között. In: Századok. 128. 1994. 3–4. sz. 674–707. p.
532. A Tatabányai Múzeum tantárgytörténeti kiállításai. – Az olvasás-írás tanításának története 1777-től napjainkig. Katalógus a Tatabányai Múzeum tantárgytörténeti kiállításához. Tatabánya: Tatabányai Múz., 1995. 4–5. p.
533. Hungary (Magyarország) Hongrie. Guide international de la recherche en histoire de l'éducation International guide for research in the history of education. Paris: [s. n.], 1995. 119–122. p.
534. Az oktatásügy nemzeti jellege. In: Budapesti Nevelő. 31. 1995. 1. sz. 7–16. p.
535. A magyar iskola millenniumának előkészületei: Tervek, feladatok. In: Fókusz. 6. 1995. 3–4. sz. 3–4. p.
536. A magyar iskola millenniumáról. In: Évfordulóink a műszaki és természettudományokban, 1996. Bp.: MTESZ, 1995. 89–91. p.
537. Az 1996. évi millenniumi kiállítások közös kalauza. In: Millenniumi Tájékoztató. 5. 1995. 63–64. p.
538. Alapítvány a magyar iskola millenniumának szolgálatában. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 1995. (március). 47–52. p.

539. Ezeréves a magyar iskola. In: Honismeret. 22. 1995. 3. sz. 3–5. p.
540. Az iskolatörténeti évfordulós munkálatokról. In: Honismeret. 22. 1995. 3. sz. 64–68. p.
541. A magyar iskola millenniuma — az iskolai könyvtáros szemével. In: Könyvtárhasználat. 2. 1995. 1. sz. 1–2. p.
542. A millenniumi előkészületekről. In: Magyar Felsőoktatás. 5. 1995. 9. sz. 30–31. p.
543. Kiss Árpád emlékezete. In: Magyar Pedagógia. 95. 1995. 1–2. sz. 97–100. p.
544. Emlékeztető az MTA Pedagógiai Bizottsága Neveléstörténeti Albizottsága 1995. március 8-án tartott üléséről. Társ szerző Fehér Erzsébet. In: Magyar Pedagógia. 95. 1995. 3–4. sz. 381–382. p.
545. Tájékoztató a magyar iskola milleniumának központi és helyi rendezvényeiről. In: Millenniumi Tájékoztató. 5. 1995. 16–18. p.
546. Millenniumi iskolatörténeti pályázat. In: Millenniumi Tájékoztató. 5. 1995. 47–50. p.
547. A magyar iskola milleniumának előkészületei. Tervek, feladatok. In: Neveléstörténeti Tájékoztató. 5. 1995. 1–2. sz.
548. Könyvekről — röviden. In: Neveléstörténeti Tájékoztató. 5. 1995. 3. sz. 23–25. p.
549. Könyvekről — röviden. In: Neveléstörténeti Tájékoztató. 5. 1995. 4. sz. 21–23. p.
550. Könyvekről — röviden. In: Neveléstörténeti tájékoztató. 5. 1995. 5. sz. 12–14. p., 38–45. p.
551. Hegyemei Kiss Áron (1845–1908) pedagógiai munkássága. In: Pedagógiai Műhely 21. 1995. 5. sz. 43–47. p.
552. A zsidó iskolaügy története Magyarországon. In: Pedagógusok Lapja. 51. 1995. 12. sz. 2. p.
553. Iskolák a Pannon térségben. In: Pedagógusok Lapja. 51. 1995. 13–14. sz. 2. p.
554. Millenniumi iskolatörténeti pályázat. In: Pedagógusok Lapja. 51. 1995. 15. sz. 2. p.
555. Az iskolai autonómia történetéből. 18–19. sz. In: Pedagógusok Lapja. 51. 1995. 16. sz. 2. p.
556. Az iskolai autonómia történetéből. 20. sz. In: Pedagógusok Lapja. 51. 1995. sz. 2. p.
557. A forráskiadás elvei a magyar neveléstörténetben. In: Pedagógusok Lapja. 51. 1995. 19. sz. 2. p.

558. Kiállítások a millennium jegyében. In: Pedagógusok Lapja. 51. 1995. 20–21. sz. 2. p.
559. Neveléstörténet — neveléstörténetírás. In: Pedagógusok Lapja. 51. 1995. 22. sz. 2. p.
560. Tájékoztató a magyar iskola millenniumának központi és helyi rendezvényeiről. In: Tanító. 33. 1995. 7. sz. 2. p.
561. Bihari János. In: Tanító, 33. 1995. 8. sz. 3. p.
562. Állam, egyház, iskola — a dualizmus korában. In: Állam — egyház — iskola. Felolvasó ülés Budapesten. Szerk. Balogh László. Bp.: OPKM, 1996. 7–18. p. Neveléstörténeti füzetek, 16.
563. A Budapesti Tanítóképző Főiskola története. Társ szerző Bollókné Panyik Ilona. In: Tanító- és óvóképző főiskolák az új ezredév küszöbén. Főszerk. Cseh Sándor, szerk. Varga Gábor. Közread. a Tanító- és Óvóképző Főiskolák Kollégiuma. Debrecen: Kölcsey Ferenc Ref. Tanítóképző Főiskola, 1996. 29–36. p. Óvó- és Tanítóképző Főiskolák Tudományos Közleményei, 27.
564. A tanítóképzés a magyar iskola történetében. Eötvös József Tanítóképző Főiskola, Baja előadásai. Szerk. Albertné Herbst Mária. Baja: Eötvös József Tanítóképző Főiskola, 1996. 7–13. p. Jubileumi tudományos ülés az iskola alapításának 125. évfordulóján
565. A tanterv a magyar oktatásügy történetében. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádasi Mária. Bp.: BTF, 1996. 22–38. p.
566. Donáth Péter: Iskola és politika. Az állami német nemzetiségi tanítóképzés magyarországi történetéhez, 1919–1944. (Előszó). Bp.: BTF, 1996. 5–6. p.
567. Ezeréves a magyar iskola. A magyar iskola első évszázadai, 996–1526. Az „1000 éves a magyar iskola” országos program győri kiállításának katalógusa. Szerk. G. Szende Katalin, Szabó Péter közreműködésével. Győr: Xantus János Múzeum, 1996. 17–19. p.
568. Az ének tanításának története 1777-től napjainkig. A Tatabányai Múzeum tantárgytörténeti kiállítása. Katalógus. Tatabánya: [s. n.], 1996. 4–5. p.
569. A neveléstörténeti forráskiadás eredményei és feladatai. In: Neveléstörténet és neveléstörténet-írás. Országos konferencia, Veszprém, 1995. szeptember 29–30. Szerk. Balogh László. Bp.: OPKM, 1996. 23–25. p.
570. Tanyai iskolák Bács-Kiskun megyében. In: Tantárgypedagógiai kutatások. Válogatás az V. Tantárgypedagógiai Tudományos Konferencián elhangzott előadásokból. Baja, 1994. nov. 24–25. Baja: Eötvös József Tanítóképző Főiskola, 1996. 7–9. p.
571. Magyarország oktatásügye. In: Tények Magyarországról. Bp.: Külügyminisztérium, 1996. 4., 6. p.

572. A Bárczi István könyvtár új könyvei. Az oktatási törvénykezés változása. Társ-szerző Setényi János. In: Budapesti Nevelő. 32. 1996. 1. sz. 174. p.
573. Ezeréves a magyar iskola. In: Csengőszó. 4. 1996. 2. sz. 3–4. p.
574. Mit üzen az 1000 éves magyar iskola? In: Embernevelés. 8. 1996. 3–4. sz. 95–100. p.
575. A magyar iskolakultúra ezer éve. In: Erdélyi Tükör. 8. 1996. 3. sz. 5–6. p.
576. A magyar iskola millenniumáról. In: Hogyan tovább? A Győr-Moson-Sopron me-gyei pedagógusok lapja. 1996. 5. sz. 3. p.
577. A magyar pedagógusképzés története 1945-ig. In: Magyar Felsőoktatás. 6. 1996. 8. sz. 32–33. p.
578. Óvodatörténeti Múzeum Martonvásáron. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 2. sz. 57–58. p.
579. A magyar pedagógusképzés történeti vázlata. In: Pedagógusképzés. 1996. 1–2. sz. 33–43. p.
580. A pedagógusképzés-történeti konferencia zárszava. In: Pedagógusképzés. 1996. 1–2. sz. 346–349. p.
581. Óvodatörténeti Múzeumi Martonvásáron. In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 1. sz. 2. p.
582. Neveléstörténeti arcképek. Comenius, Johannes Amos (1592–1670). In: Pedagó-gusok Lapja. 52. 1996. 1. sz. 2–3. p.
583. Iskolatörténeti kalauz. In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 2. sz. 2. p.
584. A magyar iskola első évszázadai. In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 2. sz. 2. p.
585. Neveléstörténeti arcképek. Apáczai Csere János (1625–1659). In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 2. sz. 2–3. p.
586. Neveléstörténeti arcképek. Űrményi József (1741–1825). In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 3. sz. 2. p.
587. Iskolatörténeti kiállítások Debrecenben. In: Pedagógusok Lapja. 1996. 5. sz. 2. p.
588. Bezerédj István. In: Pedagógusok Lapja. 1996. 5. sz. 2–3. p.
589. Száz esztendő a magyar iskola ezer évéből. Az OPKM iskolatörténeti kiállítás. In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 7. sz. 2. p.
590. Eötvös József (1813–1871). In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 8. sz. 2–3. p.

591. Neveléstörténeti konferenciák, 1996. 1. rész. In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 8. sz. 4. p.
592. Neveléstörténeti könyvekről — röviden. In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 9. sz. 4. p.
593. Gönczi Pál (1817–1892). In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 9. sz. 4–5. p.
594. Kiss Áron (1845–1908). In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 10. sz. 2–3. p.
595. Új ismerethordozók a neveléstörténet szolgálatában. In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 10. sz. 2. p.
596. Trefort Ágoston (1817–1888). In: Pedagógusok Lapja 52. 1996. 11–12. sz. 2–3. p.
597. Neveléstörténeti konferenciák, 1996. 2. rész. In: Pedagógusok Lapja. 52. 1996. 11–12. p.
598. Múzeumavatás: Az ezeréves magyar iskolaügy emlékeiről. In: Tanító. 34. 1996. 2. sz. 2. p.
599. Az egyházi iskolák a magyar oktatás történetében a kezdetektől a XIX. század végéig. In: Új Pedagógiai Szemle. 46. 1996. 5. sz. 83–93. p.
600. A kisiskola a magyar oktatás történetében. In: „Én iskolám, köszönöm most neked...” Iskolatörténeti konferencia. Kecskemét, 1996. május 29–30. Szerk. Székelyné Körösi Ilona, Szepesi Lajos. Kecskemét: [n. n.], 1997. 10–16. p.
601. Pedagógiai Lexikon. Főszerk. Báthory Zoltán, Falus Iván. Bp.: Keraban, 1997. 1–3. köt.
Szócikkszerzői közreműködés
1. köt.: Árvay József 108. p. Balatoni Beszélgetések 139. p. Bihari János 182. p. „Ezeréves a magyarországi iskola” Alapítvány 443. p.
2. köt.: Iskolaszék 115. p. Kiss Áron 241. p. Köznevelési törvény (Magyarországon). 310–311. p. Módszertani Közlemények 479. p. Művelődési Közlöny. 526. p.
3. köt.: Oktatási törvények 29–31. p. Országos Köznevelési Tanács 75. p. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum. 78–79. p. Párthatározat, Köznevelési pártthatározat. 131–132. p. Pedagógiai Szemle 157. p. Pedagógusok Lapja 169. p. Szekularizáció 363. p. Tanító 459. p. Tankerület 461. p. Tankerületi főigazgató 461. p. Tanügyigazgatás 501–503. p. Új Katedra 593. p. Új Pedagógiai Szemle 593. p. Uo. szakszerkesztőként is közreműködött (iskolarendszer, iskolavezetés, pedagógiai szolg.).
602. Ezeréves a magyar iskola. Beszámoló az iskolatörténeti évforduló rendezvényeiről, eseményeiről. [n.n.], 1997. 26 p.
603. Hagyományörzés és modernizáció az ezeréves magyarországi iskola történetében. Diákok, tanárok, iskolák. In: Változó világ, változó iskola. Szerk. Komlóssy Ákos. Szeged: [s. n.], 1997. 5–24. p.
A Szegedi Nyári Egyetem évkönyve, 32–33.

604. A népoktatás Magyarországon a dualizmus korában. Népiskolák Magyarországon. Nemzetközi Iskolatörténeti Konferencia anyaga. Tatabánya, 1996. augusztus 26–27. Szerk. Somorjai József. Tatabánya: Tatabányai Múz., 1997. 27–36. p. Tatabányai Múzeum. Tudományos Füzetek, 1.
605. Az iskola a magyar társadalom történetében. In: Iskola és társadalom. A Zalaegerszegen 1996. szeptember 5–6-án rendezett konferencia előadásai. Szerk. Sasfi Csaba. Zalaegerszeg: Zala Megyei Levéltár, 1997. 9–17. p. Zalai Gyűjtemény, 41.
606. A magyar oktatás megindulásának millenniumi évfordulója és az ifjúsági szervezetek. [Megnyitó és elnöki kommentár]. Gyermek- és ifjúsági szervezetek az ezredfordulón. Zánka, 1996. szeptember. Szerk. P. Miklós Tamás. Zánka: [s. n.], 1997. 12–14. p.
607. Iskolarendszer és társadalmi mobilizáció Magyarországon a 19–20. században. In: Iskola a magyar társadalom történetében. Szerk. Balogh László. Bp.: [n.n.], 1997. 47–59. p.
608. A magyar iskola európai kapcsolatai. In: 50 éves a tamási Béri Balogh Ádám Gimnázium, 1947–1997. Jubileumi évkönyv. Tamási: Béri Balogh Ádám Gimnázium, 1997. 8–13. p.
609. Előszó. In: Donáth Péter: Iskola és politika. 2. jav. bőv. kiad. Bp.: Trezor, 1997. 9. p.
610. A magyar iskola ezer éve. A kezdetektől a 18. századig. In: História, 18. 1996. 5–6. sz. 63–65. p.
611. Az MTA Neveléstörténeti Albizottságának tevékenysége 1994–1997 között. In: Iskolakultúra. 7. 1997. 6–7. sz. 130–133. p.
612. Iskolarendszer és társadalmi mobilizáció. 1–3. In: Köznevelés. 53. 1997. 1. sz. 3. p., 3. sz. 3. p., 4. sz. 3. p.
613. Tájékoztató a magyarországi iskola millenniumának rendezvényeiről és a további tervekről. In: Módszertani Lapok. Történelem. 28. 1997. 1. sz. 52–53. p.
614. Millenniumi mérleg. (Felsőoktatás) In: Magyar Felsőoktatás. 7. 1997. 3. sz. 32–33. p.
615. Valter magiszter és hazai követői. In: Magiszter. 1. 1997. 3. sz. 41. p.
616. Az Óvodai Nevelés ötven éve. In: Óvodai Nevelés. 50. 1997. 6. sz. 184–187. p.
617. Csáky Albin (1841–1912). In: Pedagógusok Lapja. 53. 1997. 1. sz. 6–7. p.
618. Jelentős forráskiadványok. In: Pedagógusok Lapja. 53. 1997. 1. sz. 6. p.
619. Eötvös Loránd (1848–1918). In: Pedagógusok Lapja. 53. 1997. 2. sz. 2. p.

620. Millenniumi mérleg. In: Pedagógusok Lapja. 53. 1997. 2. sz.
621. A magyar pedagógiai gondolkodás klasszikusai. In: Pedagógusok Lapja. 53. 1997. 3. sz. 2. p.
622. Wlassics Gyula (1852–1937). In: Pedagógusok Lapja. 53. 1997. 3. sz. 2–3. p.
623. Apponyi Albert (1846–1933). In: Pedagógusok Lapja. 53. 1997. 4. sz. 4–5. p.
624. A népoktatás Magyarországon a dualizmus korában. In: Pedagógusok Lapja. 53. 1997. 4. sz. 4. p.
625. Klebelsberg Kunó (1875–1932). In: Pedagógusok Lapja. 53. 1997. 5–6. sz. 4–5. p.
626. Iskolarendszer és társadalom a dualizmus korában. In: Pedagógusok Lapja. 53. 1997. 5–6. sz. 4. p.
627. Iskolarendszer és társadalom a két világháború között. In: Pedagógusok Lapja. 53. 1997. 7. sz. 2. p.
628. Ezeréves a magyar iskola. Beszámoló az iskolatörténeti évforduló rendezvényeiről, eseményeiről. In: Új Pedagógiai Szemle. 47. 1997. 3. sz. 81–93. p.
629. Gondolatok a megyei pedagógiai intézetek „előtörténetéről”. In: Hagyomány és megújulás. A Baranya Megyei Pedagógiai Intézet negyedszázada. Szerk. Rónagy Edit. Pécs: [s. n.], 1998. 37–42. p.
630. A tamási Béri Balogh Ádám Gimnázium 50 éves jubileuma. In: Új Dunatáj. 3. 1998. 4. sz. 83–86. p.
631. Eötvös József művelődéspolitikai hagyatéka. In: Köznevelés. 54. 1998. 41. sz. 4–6. p.
632. Egyetemek a középkorban. In: Magiszter. 2. 1998. 2. sz. 41. p.
633. 1848 a magyar nevelés történetében. In: Magiszter. 2. 1998. 3. sz. 40. p.
634. Az érettségi vizsga. In: Magiszter. 2. 1998. 5. sz. 40. p.
635. Tanszabadság: A Magyar Tanítók első egyetemes gyűlése (1848. július 20–24.). In: Magiszter. 2. 1998. 6–7. sz. 58–59. p.
636. Fantomtanácskozás. A IV. Egyetemes Tanügyi Kongresszus (1998. július 20.). In: Magiszter. 2. 1998. 8–9. sz. 58–59. p.
637. Neveléstörténeti kiadványokról — röviden. In: Pedagógusképzés. 1998. 139–152. p.

638. Oktáspolitikai és tantervpolitikai hangsúlyváltozások a magyarországi közoktatásban, 1869–1945. In: Művelődéspolitikai és pedagógiai szempontok a hazai iskolatípusok tantervében, 1868–1945. Szerk. Ballér Endre, Horánszky Nándor. Bp.: OKI, 1999. 193–217. p.
A tantervelmélet forrásai, 21.
639. „Repülő egyetemek” című írásukhoz [HVG posta rovat] In: Heti Világgazdaság. 21. 1999. 2. sz. 3. p.
640. Gondolatok a magyar tanítóképzés kettős évfordulóján. In: Filozófia–művelődéstudomány. Szerk. Donáth Péter és Hangay Zoltán. Bp.: Trezor, 1999. 53–63. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 18.
641. Szemelvények egy „kabinos” emlékirataiból. In: A pedagógiai szakmai szolgáltatás 30 éve Somogyban. (1969–1999). Szerk. Petrovics István. Kaposvár: [s. n.], 1999. 11–12. p.
642. Könyvtárnoktól a könyvtáros tanárig — pályakép történeti megközelítésben. In: Könyv és Nevelés. Új f. 1999. 2. sz. 73–86. p.

KEMÉNYNÉ PÁLFFY Katalin

KÖNYV

643. Bevezetés a pszichológiába. Főiskolai tankönyv. 3. kiad. Bp.: Tankvk., 1994.
További kiadások: 1995, 1996, 1997.

CIKK, TANULMÁNY

644. A műveltségterületek programja — Pszichológia. Közrem., szakmai biz. vez. In: A négyéves „tanító” szak programja. Szerk. Bollókné Panyik Ilona, Hunyady Györgyné. Bp.: BTF, 1995. 18–56. p.

KERESZTY Zsuzsa

KÖNYV

645. Tanterv az általános iskola 1–6. osztálya számára. Társ szerző: Horváth Attila. Bp.: OKI, 1996.

SZERKESZTÉS

646. Különböznek. (Differenciálás kisiskolás korban). Szerk. Gereben Ferencné, Kereszty Zsuzsa. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola Neveléstudományi Tanszéke. Bp.: BTF, 1996. 257 p.
647. Csenyété Antológia. Szerk. Kereszty Zsuzsa, Pólya Zoltán. Csenyété: Csenyété város Önkormányzata, 1998. 359 p.

648. A csenyétéi iskolapélda. In: Csenyété Antológia. Szerk. Kereszty Zsuzsa, Pólya Zoltán. Csenyété: Csenyété város Önkormányzata, 1998. 40–50. p.

CIKK, TANULMÁNY

649. Az olvasóhoz. In: Különböznek. (Differenciálás kisiskolás korban). Szerk. Gereben Ferencné, Kereszty Zsuzsa. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola Neveléstudományi Tanszéke. Bp.: BTF, 1996. 5–6. p.

650. Tanulmányok a cigányság társadalmi helyzete és kultúrája köréből. Vál. és szerk. Csongor Anna és Bódi Zsuzsanna közreműködésével Kovalcsik Katalin. Bp.: BTF: Iskolafejl. Alapítvány: MKM, 1998. 605 p.
Tanítók kiskönyvtára, 9.

651. Pro és kontra az integrációról. Beszélgetés Kereszty Zsuzsával és Salné Lengyel Máriával. Az interjút kész. és szerk. Kerber Zoltán. In: Új Pedagógiai Szemle. 49. 1999. 10. sz. 52–61. p.

KÖRMÖCZI Katalin

KÖNYV

652. A környezeti nevelés pedagógiai és pszichológiai alapjai. Társszerzők Kanczler Gyuláné, Hegyi Ildikó, Bihariné Kerek Ilona. [Bp.]: MTM, 1997.

SZERKESZTÉS

653. Szervezett óvodai tanulási tevékenységek tervezése. Szerk. Körmöci Katalin. Bp.: BTF, 1996.

ISMERTETÉS

654. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok. OKKER, 1998. In: Óvodai Nevelés. 51. 1998. 10. sz. 381–382. p.

LÁZÁR Tibor

CIKK, TANULMÁNY

656. A Nemzeti Alaptantervről. In: Szabadság. 7. 1995. 9. sz. 7. p.

OROSZ Judit

CIKK, TANULMÁNY

657. Az iskolai énkép a serdülőkorban. Társszerző Sztó Imre. In: Gyermek-nevelés-pedagógusképzés. Szerk. Bollókné Panyik Ilona. Bp.: Trezor, 1999. 39–74. p. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 17.

PÁLI JUDIT (1998-től)

KÖNYV

658. Bohócok gyermekkártya. Diagnosztikus és korrekciós programcsomag. Bp.: Kukucs Stúdió Kkt., 1998.

CIKK, TANULMÁNY

659. Jelenkor: megjegyzések a tanulási zavarok jelenségtöréne magyarországi helyzetéről az 1995–1998 közötti időszakban. In: Átmenetek. A játék és a korai tanulás módszertani folyóirata. 1998. 3–4. szám. 11–13. p.
660. A fejlesztés-differenciálás lehetőségei az óvoda-iskola átmenet időszakában I–II. In: Átmenetek. A játék és a korai tanulás módszertani folyóirata. 1999. I. 1999. 5–6. szám 10–16. p.; II. 1999. 7–8. sz. 1–6. p.

ROMANKOVICS András

CIKK, TANULMÁNY

661. Átalakulóban elsős tankönyvcsaládunk. In: Tanító. 32. 1994. 1. sz. 20–21. p.
662. Új ábécés olvasókönyv készül... Társszerző Romankovicsné Tóth Katalin. In: Tanító. 35. 1997. 1. sz. 10–11. p.
663. Az elsős ábécéskönyvtől a második anyanyelvig. Társszerző Romankovicsné Tóth Katalin. In: Tanító. 35. 1997. 3. sz. 14–15. p.
664. Új ábécés olvasókönyv készül... Társszerző Romankovicsné Tóth Katalin. In: Tanító. 35. 1997. 3. sz. 14–15. p.

ROMANKOVICSNÉ FARAGÓ Eszter (1997-től)

KÖNYV

665. A pedagógia alapkérdései Imre Sándor munkásságában. Pécs: Comenius Bt., 1999.

CIKK, TANULMÁNY

666. A nemzetnevelés mint értékválasztás Imre Sándor néhány munkája alapján. In: Gyermek-nevelés-pedagógusképzés. Szerk. Bollókné Panyik Ilona. Bp.: Trezor, 1999. 95–108. p.

SERFŐZŐ Mónika

SZERKESZTÉS

667. Pszichológia. Szöveggyűjtemény óvodapedagógus hallgatóknak. Szerk. B. Lakatos Margit és Serfőző Mónika. Bp.: Trezor, 1999. 388 p.

CIKK, TANULMÁNY

668. Az iskola szervezeti kultúrája. In: Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. Szerk. Mészáros Aranka. Bp.: ELTE Eötvös Kiadó, 1997. 381–397. p.
669. Az iskola szervezeti kultúrája és vezetése — Quinn elemzési modelljének alkalmazása a 90-es évek magyar iskolájában. Társ szerző Hunyady György. In: Közoktatás — kutatás, 1996–1997. Szerk. Varga Lajos, Budai Ágnes. Bp.: MKM: Magyar Tudományos Akadémia, 1998. 86–116. p.
670. Az iskolák „piacosodása” In: Alkalmazott Pszichológia. 1999. 1. sz. 43–54. p.

TORDÁNÉ HAJABÁCS Ilona

KÖNYV

671. Nevelési alapismeretek a Népi játék és a kismesterségek oktatója tanfolyam számára. Bp.: Magyar Művelődési Intézet, 1997. 94 p.

UNGÁRNÉ KOMOLY Judit

CIKK, TANULMÁNY

672. Pedagógusjelöltek nevelési attitűdjének vizsgálata irodalmi szemelvények segítségével. Társ szerző Hunyady Györgyné. In: Gyermek–nevelés–pedagógusképzés. Szerk. Bollókné Panyik Ilona. Bp.: Trezor, 1999. 7–38. p. Internet: <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/tarsad/pedagog/modszer/hunyady> A Budapesti Tanfóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 17.
673. Pedagógiai lexikon. — Főszerk. Báthory Zoltán, Falus Iván. Bp.: Keraban, 1997. 1–3. köt.
Szócikkszerzői közreműködés

TÁRSADALOMTUDOMÁNYI TANSZÉK

BAUER Béla

KÖNYV

674. Tanulmány a pályakezdő vállalkozókról. Bp.: Életpálya Alapítvány, 1996. 41 p.
675. Tanulásmódszertan. Multimédia tankönyv. [H. n.]: Generáció Alapítvány, 1999.

SZERKESZTÉS

676. Magyar Panteon. Sorozatszerk. Bauer Béla, Német István. Bp.: Új Mandátum, 1999-

CIKK, TANULMÁNY

677. Fiatal vállalkozók értékválasztásai. In: Átalakulás és ifjúság. Bp.: OKI, 1997.
678. Mindenféle emberek összegyűltek itt. Angyalföld a megélt történelemben. In: Kultúra és közösség. 2. évf. 1998. 3. (Budapest). 85–95. p.
679. A felnőttoktatásban megjelenő társadalmi csoportok értékrendjei és régiók szerinti eltérései. In: Kultúra és közösség. 1998. 4.-1999. 1. (összevont) sz. (Budapest). 107–112. p.
680. A vállalkozásoktatás és a vállalkozói tanácsadás hatékonysága a társadalmi elvárások és az értékek tükrében. In: Új Pedagógiai Szemle. 48. 1998. 7–8. sz. 54–66. p.
681. Pályakezdő vállalkozók a kilencvenes években. Egy szociológiai felmérés tapasztalatai. In: Filozófia–művelődés–történet. Szerk. Donáth Péter és Hangay Zoltán. Bp.: Trezor, 1999. 145–161. p. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 18.

DEMETER Katalin

KÖNYV

682. Gyermekefilozófia 1. Szöveggyűjtemény. Szerk. Demeter Katalin, G. Havas Katalin, Falus Katalin. Bp.: Korona Nova, 1997. 127 p.
683. Szemelvények a gondolkodás történetéből I. Szöveggyűjtemény a filozófia-, etika-, vallás- és művelődéstörténet tanulmányozásához. Szerk. Demeter Katalin. Bp.: BTF, 1998. 222 p.
684. Szemelvények a gondolkodás történetéből 2. Szöveggyűjtemény a filozófia-, etika-, vallás- és művelődéstörténet tanulmányozásához. Szerk. Demeter Katalin. Bp.: BTF, 1999. 237 p.

CIKK, TANULMÁNY

685. Filozófiatörténeti adalékok a „Philosophy for Children” program elméleti megalapozásához (Pauler Ákos didaktikája.) In: Tantárgypedagógiai kutatások. Válogatás az 5. Tantárgypedagógiai Tudományos Konferencián 1994. november 24–25-én Baján elhangzott előadásokból. Baja: Eötvös József Tanítóképző Főiskola, 1996. 362–366. p.
686. Ember és társadalom műveltségterületi tanterv. In: Helyi tanterv. Bp.: BTF: MKM, 1997. 119–132. p.
687. A magyar századforduló titkai nyomában. (Adalékok a hazai pozitívizmus-recepció történetéhez.) In: Filozófia–művelődés–történet. A Társadalomtudományi Tanszék oktatóinak tudományos munkáiból. Szerk. Donáth Péter és Farkas Mária. Bp.: BTF, 1997. 8–28. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 15.
688. A faragatlan tönk és a gépek. (Töprengések a környezetvédelemről.) In: Filozófia–művelődés–történet. A Társadalomtudományi Tanszék oktatóinak tudományos munkáiból. Szerk. Donáth Péter és Farkas Mária. Bp.: BTF, 1997. 141–159. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 15.
689. A gyermekfilozófia főiskolai oktatásának programja. In: Körösi tanítói kézikönyv. Szerk. Micheller Magdolna. Békéscsaba: Körösi Csoma Sándor Főiskola, 1997. 77–89. p.
690. A gyermekfilozófia a tanítóképzésben. In: Gyermekfilozófia 1. Szöveggyűjtemény. Szerk. Demeter Katalin, G. Havas Katalin, Falus Katalin. Bp.: Korona Nova, 1997. 115–127. p.
691. Kisiskolásokkal a Magyar Természettudományi Múzeumban. Társszerző Kanczler Gyuláné, Kovács Imréné, Véghelyi Józsefné. Bp.: MTM, 1997. 20 p.
Múzeumi füzetek
692. Ember és társadalom. A tanterv [társszerzője] Vész László. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Közoktatási Minisztérium, 1997. 121–132. p.
693. A NAT és a tanítóképzés ember és társadalom műveltségterületének tartalmi összefüggései. Társszerző Farkas Mária. Műhelytanulmány. Bp.: BTF, 1997. 4 p.
694. A századelő két filozófusa Madách tragédiájának Kepler-alakjáról. In: Magyar Tudomány. Új f. 43. 1998. 4. sz. 497–501. p.
695. Quo vadis? Kérdések, vélemények, javaslatok gyerekekről, tanításról, gyermekfilozófiáról (nem csak) tanítóknak. In: Gyermekfilozófia 3. Szöveggyűjtemény. Szerk. Falus Katalin és Jakab György. Bp.: Korona Nova, 1999. 113–131. p.

696. A természettudományok népkiskolai tanításának elvei Magyarországon a dualizmus korában. In: Filozófia–művelődés–történet. Szerk. Donáth Péter és Hangay Zoltán. Bp.: Trezor, 1999. 85–115. p.
Internet: <http://www.mek.iif.hu/tarsad/pedagog/nevtort/demeter>
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 18.
697. Az ember és társadalom műveltségi terület tantárgypedagógiájának kapcsolata a fejlődéslélektannal. Társ szerző Farkas Mária. In: Tanulmánykötet. A fejlődéslélektani megalapozottságú tantárgypedagógiák szerepe a 6–12 éves korú gyermekek tanítási-tanulási folyamatában. Szerk., összeáll. Jávorné Kolozsváry Judit. Bp.: BTF, 1999. 205–247. p.

DONÁTH Péter

KÖNYV

698. Iskola és politika. Az állami német nemzetiségi tanítóképzés magyarországi történetéhez 1919–1944. A Magyar Királyi Állami Németnyelvű Tanítóképző-Líceum létrejöttének előzményei és története. Bp.: BTF, 1996. 299 p.
699. Iskola és politika. Az állami német nemzetiségi tanítóképzés magyarországi történetéhez 1919–1944. 2., jav. bőv. kiad. Bp.: Trezor, 1997. 280 p.
700. Filozófia–művelődés–történet: Válogatás a Társadalomtudományi Tanszék oktatóinak tudományos munkáiból. Összeáll., szerk., előszó Donáth Péter és Farkas Mária. Bp.: BTF, 1997. 180 p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 15.
701. Iskola és politika. Az állami német nemzetiségi tanítóképzés magyarországi történetéhez 1919–1944. 3. kiad. Bp.: Trezor, 1998. 280 p.
702. Filozófia–művelődés–történet. Összeáll., szerk., előszó Donáth Péter és Hangay Zoltán. Bp.: Trezor, 1999. 208 p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 18.
703. „Kelet Párizsától” a „bűnös városig”. Szöveggyűjtemény Budapest történetének tanulmányozásához. 1. 1870–1930. Összeáll., szerk. Sipos András és Donáth Péter. Bp.: BFL: BTF, 1999. 481 p.

CIKK, TANULMÁNY

704. A társadalomtudományi műveltségterületek programja: „ember és társadalom”. Közrem., szakmai biz. vez. Donáth Péter. Társ szerzők: Demeter Katalin, Farkas Mária. In: A négyéves tanítóképzés programja. Szerk. Bollókné Panyik Ilona, Hunyady Györgyné. Bp.: BTF, 1995. 92–112. p.
705. Adalékok a nemzetiségi tanítóképzés történetéhez: a M. Kir. Állami Németnyelvű Tanítóképző-líceum létrejöttének előzményei. In: Tantárgypedagógiai kutatások.

- Válogatás az 5. Tantárgypedagógiai Tudományos Konferencián 1994. november 24–25-én, Baján elhangzott előadásokból.
Baja: Eötvös József Tanítóképző Főiskola, 1996. 128–141. p.
706. Mozzanatok a Magyar Királyi Állami Németnyelvű Tanítóképző-Líceum történetéből. In: Pedagógusképzés. 1996. 1–2. (összevont) sz. 234–241. p.
707. A német nemzetiségi tanítóképzés kiemelkedő alakja: Lux Gyula. In: Körösi tanulmányok. Békéscsaba: Körösi Csoma Sándor Főiskola, 1996. 123–135. p.
708. Eine Vergessene, doch lehrreiche Geschichte: der Kampf des Budapester Deutschen Lehrerseminars gegen den Nazigeist. In: Der Neue Pester Lloyd. 3. Neuer Jg. 1996. Nr. 50. 4. p.
709. Politika–választás–iskola: Szemán István és a szlovák nyelv oktatása a budai tanítóképzőben, 1923–1925. In: Filozófia–művelődés–történet. A Társadalomtudományi Tanszék oktatóinak tudományos munkáiból. Szerk. Donáth Péter és Farkas Mária. Bp.: BTF, 1997. 29–54. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 15.
710. „Germanizálni akart-e a Gróf?": Klebelsberg Kuno nemzetiségi politikájának motívumairól. In: Filozófia–művelődés–történet. A Társadalomtudományi Tanszék oktatóinak tudományos munkáiból. Szerk. Donáth Péter és Farkas Mária. Bp.: BTF, 1997. 55–71 p.
711. Lux Gyula emlékezete. In: Regio. Kisebbségi Szemle. 8. 1997. 1. sz. 195–203. p.
712. Tanárnak lenni háborús időkben... In: Barátság. 4. 1997. 4. sz. 1853–1854. p.
713. A történelem szorításában. In: Magyarország. 1. Új f. 1997. 4. sz. 18. p.
714. Höchster Wert der Kultur eines Volkes ist seine Sprache: Zum 40. Todestag des Pädagogen und Schulorganisten Dr. Julius Lux. In: Unsere Post. Die Heimatzeitung der Deutschen aus Ungarn (Stuttgart). 52. Jg. 1997. Nr. 7. 23. p.
715. „Mit dem Volk für das Volk und die Nation — heißt die Parole des ungarländischen deutschen Lehrers". In: Neue Zeitung. 41. 1997. Nr. 32. (August) 1., 6. p.
716. Zum Begriff Heimatliebe muß auch die sich auf jeden Bürger des Vaterlands, auf jede Volksgruppe erstreckende Liebe gehören". In: Neue Zeitung. 41. 1997. 15. sz. 6. p.
717. Politika a škola. Neznáma epizóda z histórie vyučovania slovenčiny v Maďarsku. In: Ludové Noviny, ročník XL. č. 33. (14. Augusta) 1997. 4. p.
718. „Nem ék, hanem összekötő kapocs akarunk lenni e két nép között" In: Németek Budapesten. Szerk. Hambuch Vendel. Bp.: Föv. Német Kisebbségi Önkormányzat, 1998. 198–209. p.

719. A csak politikailag releváns Kanonizált Nagy Elbeszéléstől a tanulságos kis történetekig. In: 1917 — és ami utána következett. Előadások az orosz forradalom történetéből. Főszerk. Krausz Tamás. Bp.: Magyar Ruszisztikai Intézet, 1998. 76–84. p.
720. Egy figyelemre méltó epizód a hazai tanítóképzés történetéből: „Légyvár-építők” a korábbi „bűnös könnyelműség” következményeinek elhárításáért az „új szakaszban” 1953–1954. In: Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola Évkönyve 1998/99. Szerk. Kovátsné Németh Mária. Győr: Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola, 1999. 111–132. p.
721. Oktatáspolitikai és tanítóképzés — az első Nagy Imre-kormány idején. In: Magyar Pedagógia. 99. 1999. 1. sz. 1–25. p.
722. „Wir wollen nicht Keil, sondern Klammer zwischen beiden Völkern sein.” (Skizze über Vorgeschichte und Geschichte des Ofner Staatlichen Deutschen Lehrerbildungslyzeums 1919–1944). In: Deutsche in Budapest. Zusammengestellt von Wendelin Hambuch. Bp.: Deutscher Kulturverein, 1999. 285–300. p.
723. Über einen großen ungarndeutschen Lehrer: Julius Lux. In: Almási János: Geschichte der Deutschen in Ungarn. Zusammenfassung mit Dokumenten. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999. 142–143. p.
- ISMERTETÉS**
724. Reflexív beszámoló az „Iskola a magyar társadalom történetében” című konferenciáról. In: Magyar Pedagógia. 97. 1997. 3–4. sz. 345–350. p.
725. A hazai német nemzetiség történetéről — korszerűen. (Recenzió Tilkovszky Lóránt: Német nemzetiség — Magyar hazafiság c. tanulmánykötetéről.) In: Pedagógusképzés. 1997. 181–184. p.
Az ism. mű megjelenési adatai: Pécs, 1997.
726. Mann Miklós: Oktatáspolitikusok és koncepciók a két világháború között. In: Magyar Tudomány. Új. f. 43. 1998. 3. sz. 375–377. p.
727. Nemzetiségi politika Magyarországon a 20. században. In: Századok. 132. 1998. 6. sz. 1396–1399. p.
Ismertetés Tilkovszky Lóránt monográfiájáról (Debrecen, Csokonai Kiadó, 1998.)
728. Hogyan írjunk tudományos dolgozatot? (Recenzió Szabó Katalin Kommunikáció felsőfokon című könyvéről.) In: Magyar Tudomány. Új f. 43. 1998. 9. sz. 1149–1152. p.

FARKAS Mária

KÖNYV

729. Nagyjaink üzenete. Magyar nyelv és irodalom az általános iskolák 4. osztálya számára. Írta Lovász Gabriella, Szőrényi Katalin. A történelmi olvasmányokat átd. Farkas Mária. Bp.: General Press, 1999.

SZERKESZTÉS

730. Filozófia–művelődés–történet. A Társadalomtudományi Tanszék oktatóinak tudományos munkáiból. Szerk. Donáth Péter és Farkas Mária. Bp.: BTF, 1997. 180 p. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 15.
731. Klebelsberg Kuno. Válogatta, sajtó alá rendezte, a bevezetést és a jegyzeteket írta: T. Kiss Tamás. Magyar Pantheon sorozat, felelős szerkesztő. Bp.: Új Mandátum, 1999.
732. Pulszky Ágost. Válogatta, sajtó alá rendezte, a bevezetést és a jegyzeteket írta: Kupa László. Magyar Pantheon sorozat, felelős szerkesztő. Bp.: Új Mandátum, 1999.
733. Róheim Géza. Válogatta, sajtó alá rendezte, a bevezetést és a jegyzeteket írta: Tóth László. Magyar Pantheon sorozat, felelős szerkesztő. Bp.: Új Mandátum, 1999.
734. Szondi Lipót. Válogatta, sajtó alá rendezte, a bevezetést és a jegyzeteket írta: Gyöngyösiné Kiss Enikő. Magyar Pantheon sorozat, felelős szerkesztő. Bp.: Új Mandátum, 1999.
735. Mannheim Károly. Válogatta, sajtó alá rendezte, a bevezetést és a jegyzeteket írta: Felkai Gábor. Magyar Pantheon sorozat, felelős szerkesztő. Bp.: Új Mandátum, 1999.

CIKK, TANULMÁNY

736. A társadalomtudományi műveltségterületek programja: „ember és társadalom”. In: A négyéves tanítóképzés programja. Társszerzők Donáth Péter, Demeter Katalin. Szerk. Bollókné Panyik Ilona, Hunyady Györgyné. Bp.: [BTF], 1995. 92–112. p.
737. Az ember és társadalom műveltségi terület és a múltismeret — a történelmi olvasmányok tükrében. In: Az ember és társadalom műveltségi terület feldolgozása az olvasástanítás keretében. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 16–29. p. Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 3.
738. Katolicizmus–politika–radikalizmus. A Korunk Szava folyóirat és a jobboldali radikalizmus. In: Filozófia–művelődés–történet. Szerk. Donáth Péter és Farkas Mária. Bp.: BTF, 1997. 72–123. p. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 15.

739. A NAT és a tanítóképzés ember és társadalom műveltségterületének tartalmi összefüggései. Társ szerző Demeter Katalin. Műhelytanulmány. Bp.: BTF, 1997. 4 p.
740. Szemléletformálás és értékközvetítés a népiskolai történelemoktatásban a századfordulón (tantervek és olvasókönyvek tükrében). In: Filozófia–művelődés–történet. Szerk. Donáth Péter, Hangay Zoltán. Bp.: Trezor, 1999. 117–143. p.
Internet: <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/tarsad/nevtort/farkas>
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 18.
741. Az ember és társadalom műveltségi terület tantárgypedagógiájának kapcsolata a fejlődéslélektannal. Társ szerző Demeter Katalin. In: A fejlődéslélektani megalkotottságú tantárgypedagógiák szerepe a 6–12 éves korú gyermekek tanítási-tanulási folyamatában. Tanulmánykötet. Szerk., összeáll. Jávorné Kolozsváry Judit. Bp.: BTF, 1999. 205–247. p.

VIGH Gyula

CIKK, TANULMÁNY

742. Nemzettudat és nemzetiségi politika. Egy olvasókönyv margójára. („Volksschul-Lesebuch — 1872.” Dritter Band.) In: Filozófia–művelődés–történet. Szerk. Donáth Péter, Farkas Mária Bp.: BTF, 1997. 124–138. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 15.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI TANSZÉK

BENKE János

KÖNYV

743. Segédanyag az Egészségtan tantárgy tanulásához. 2. köt. összeáll. Benke János, Kanczler Gyuláné, Véghelyi Józsefné. Bp.: BTF, 1994. 31 p.

BIHARINÉ KREKÓ Ilona

KÖNYV

744. Növény és állatismeret. Összeáll. [közrem.] Kanczler Gyuláné, Légler Judit. Bp.: BTF, 1998. 200 p. Készült az óvodapedagógus szak számára
745. A környezeti nevelés pedagógiai és pszichológiai alapjai. Társszerzők Hegyi Ildikó, Kanczler Gyuláné, Körmöci Katalin. Bp.: BTF, 1997. 141 p.
746. Óvodásokkal a Természettudományi Múzeumban. Társszerzők Kanczler Gyuláné, Labanc Györgyi. [Bp.]: MTM, 1997. Lacertina füzetek
747. Ökológiai alapismeretek, környezet és természetvédelem. Társszerzők Kanczler Gyuláné, Víz Istvánné. [Bp.]: KTM: BTF, 1997.
748. Egészségnevelés. Társszerzők Kulin Eszter, Pákozdi Erika. Bp.: BTF, 1998. Jegyzet
749. Tevékenységközpontú óvodai nevelési program. Természet-társadalom-ember. Társszerző Kanczler Gyuláné. Miskolc: Fabula Humán Szolgáltató Bt., 1998.

CIKK TANULMÁNY

750. Játék, munka, tanulás. Társszerző: Kanczler Gyuláné. In: Óvodai Nevelés. 48. 1995. 3. sz. 97. p.
751. „Álmodjunk kertet, szépet, nekünk valót!” Társszerző Kanczler Gyuláné. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 5. sz. 153-154. p.
752. „Kakukkfű, kakukkszó, kirándulni volna jó”. Társszerző Kanczler Gyuláné, Pusztai Jánosné. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 6. sz. 191-193. p.
753. „... vidd közelebb az állatokhoz az embereket ...” Társszerző Kanczler Gyuláné. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 7. sz. 243-255. p.
754. A környezeti és zenei nevelés kapcsolata. Társszerző Kanczler Gyuláné. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 8. sz. 292-295. p.

755. Környezetünk élettelen tényezői 1. A víz. Társ szerző Kanczler Gyuláné. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 9. sz. 327–329. p.
756. „Szép tündérország támad föl szívemben ilyenkor decemberben”. Társ szerző Kanczler Gyuláné. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 10. sz. 375–377. p.
757. A környezeti nevelés és az óvoda-iskolakert kapcsolata. Társ szerző Kanczler Gyuláné. Bp.: Öko-Fórum Alapítvány, 1997.
758. „Új év, új év, új esztendő!” Társ szerző Kanczler Gyuláné. In: Óvodai Nevelés. 50. 1997. 1. sz. 6–9. p.
759. Környezetünk élettelen tényezői 2. A talaj. Társ szerző Kanczler Gyuláné. In: Óvodai Nevelés 50. 1997. 2. sz. 45–47. p.
760. Kisállatok az óvodában. Óvodások környezeti nevelése. Társ szerző és szerk. Labanc Györgyi. Bp.: Alapítvány a Környezeti Nevelésért, 1998.
761. Környezetünk élettelen tényezői 3. A levegő. Társ szerző Kanczler Gyuláné. In: Óvodai Nevelés. 51. 1998. 4. sz. 119–120. p.

KANCZLER Gyuláné

KÖNYV

762. Mesélő természet. Társ szerző Fejes Erzsébet. Bp.: Alex-Typo, 1994.
763. Növény és állat ismeret. Kézikönyv óvodapedagógus hallgatóknak. Társ szerzők Bihariné Krekó Ilona, Légler Judit. Bp.: BTF, 1994.
764. Segédanyag az Egészségtan tantárgy tanulásához. 2. köt. összeáll. Benke János, Kanczler Gyuláné, Véghelyi Józsefné. Bp.: BTF, 1994. 31 p.
765. Mesélő természet. Társ szerző Fejes Erzsébet. 2. kiad. Bp.: Kincs, 1995.
766. Természetismeret. Főiskolai jegyzet az óvodapedagógusok részére. Bp.: BTF, 1996.
767. Természetismeret. In: Környezeti nevelés az óvodában. Bp.: Alapítvány a Környezeti Nevelésért, 1996.
Réce füzetek, 5.
768. Kisiskolásokkal a Magyar Természettudományi Múzeumban. Társ szerző Demeter Katalin, Kovács Imréné, Véghelyi Józsefné. Bp.: MTM, 1997. 20 p.
Múzeumi füzetek
769. A környezeti nevelés és az óvoda-iskolakert kapcsolata. Társ szerző Bihariné Krekó Ilona. Bp.: Közp. Környezetvédelmi Alap, 1997.

770. A környezeti nevelés pedagógiai és pszichológiai alapjai. Társ szerzők Hegyi Ildi-
kő, Bihariné Krekó Ilona, Körmöczi Katalin. Bp.: BTF, 1997. 141 p.
771. Ökológiai alapismeretek, környezet és természetvédelem. Társ szerzők Bihariné
Krekó Ilona, Víz Istváné. [Bp.]: KTM: BTF, 1997.
772. Tevékenységközpontú óvodai nevelési program. Természet-társadalom-ember.
Társ szerző Bihariné Krekó Ilona. Miskolc: Fabula Humán Szolgáltató Bt., 1998.
773. A természet ünnepei. Módszertani kézikönyv óvodapedagógusoknak és tanítók-
nak. Társ szerző Fejes Erzsébet. Szombathely: Kincs Kvk., 1999. 283 p.

CIKK, TANULMÁNY

774. A Növények Világnapja. Néhány ötlet az óvodai és általános iskolai megünne-
léshez. Társ szerző Fejes Erzsébet. In: Iskolakultúra. 4. 1994. 10. sz.
775. Az Állatok Világnapja. Néhány ötlet az óvodai és általános iskolai megünneplés-
hez. Társ szerző Fejes Erzsébet. In: Iskolakultúra. 4. 1994. 13. sz. 41–43. p.
776. A környezetismereti és az irodalmi nevelés összekapcsolása. 4. Társ szerző Fejes
Erzsébet. In: Óvodai Nevelés. 47. 1994. 1. sz. 12–14. p.
777. Játék, munka, tanulás. Társ szerző Bihariné Krekó Ilona. In: Óvodai Nevelés. 48.
1995. 3. sz. 97. p.
778. A Víz Világnapja. Társ szerző Fejes Erzsébet. In: Iskolakultúra. 6. 1996. 10. sz.
43–47. p.
779. Vigyázat! Kullancsveszély. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 4. sz. 131. p.
780. „Álmodjunk kertet, szépet, nekünk valót”. Társ szerző Bihariné Krekó Ilona. In:
Óvodai Nevelés. 49. 1996. 5. sz. 153–154. p.
781. „Kakukkfű, kakukkszó, kirándulni volna jó”. Társ szerző Bihariné Krekó Ilona,
Pusztai Jánosné. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 8. sz. 292–295. p.
782. „...vidd az állatokhoz az embereket...” Társ szerző Bihariné Krekó Ilona. In:
Óvodai Nevelés. 49. 1996. 7. sz. 243–255. p.
783. A környezeti és zenei nevelés kapcsolata. Társ szerző Bihariné Krekó Ilona. In:
Óvodai Nevelés. 49. 1996. 8. sz. 292–295. p.
784. Környezetünk élettelen tényezői I. A víz. Társ szerző Bihariné Krekó Ilona. In:
Óvodai Nevelés. 49. 1996. 9. sz. 327–329. p.
785. „Szép tündérország támad föl szívemben ilyenkor decemberben”. Társ szerző
Bihariné Krekó Ilona. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 10. sz. 375–377. p.

786. „Új év, új esztendő!”. Társ szerző Bihariné Krekó Ilona. In: Óvodai Nevelés. 50. 1997. 1. sz. 6–9. p.
787. Környezetünk élettelen tényezői 2. A talaj. Társ szerző Bihariné Krekó Ilona. In: Óvodai Nevelés 50. 1997. 2. sz. 45–47. p.
788. Pedagógiai lexikon. Főszerk. Báthory Zoltán, Falus Iván. Bp.: Keraban, 1997. 1–3. köt.
Szócikkszerzői közreműködés
789. Környezetünk élettelen tényezői 3. A levegő. Társ szerző Bihariné Krekó Ilona. In: Óvodai Nevelés. 51. 1998. 4. sz. 119–121. p.

KULIN Eszter

KÖNYV

790. Szív- és érrendszeri betegségek. Kísérleti tananyag a 10–11 éves korosztály számára. Társ szerző Greschik István. Bp.: Szent Ferenc Kórház, 1997.
791. Egészségnevelés. Jegyzet. Társ szerzők Bihariné Krekó Ilona, Pákozdi Erika. Bp.: BTF, 1998

CIKK, TANULMÁNY

792. Egészségnevelés. In: Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia Konferencia. Rend. a Környezeti Nevelési Egyesület. [S. l.]: [s. n.], 1997.
793. Egészségnevelés — egészségtan 6–9 éves korban. In: Tandem. 2. 1997. 1. sz. Tankönyvkritika
794. Családtagok egymás között. Környezetismereti tankönyvek 1–4. osztályig. 1. rész. Társ szerző Pákozdi Erika. In: Tandem. 2. 1997. 2. sz. 15–19. p.
795. Családtagok egymás között. Környezetismereti tankönyvek 1–4. osztályig. 2. rész. Társ szerző Pákozdi Erika. In: Tandem. 2. 1998. 3. sz. 15–19. p.
796. Természetismeret 1–4. osztály. Tankönyvbírálat. Társ szerző Pákozdi Erika. In: Tandem. 2. 1997. 1. sz.
797. Családtagok egymás között. Társ szerző Pákozdi Erika. In: Tandem. 3. 1998. 3. sz. 15–18. p.
798. Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia. Szerk. Victor András, Vásárhelyi Tamás. Bp.: Magyar Környezeti Nevelési Egyesület, 1998. 76–81. p.
799. Kereszttanterv és jegyzet angol–magyar kéttannyelvű általános iskolai tanulók képzéséhez. Bp.: BTF, 1998.
A 8. fejezet

800. Egészségnevelés — hallgatói vélemények tükrében. In: Tanító. 37. 1999. 6. sz. 11. p.

ISMERTETÉS

801. Vighné Arany Ágnes: Egészségtan. In: Tandem. 2. 1997. 1. sz. 15–16. p.

LÉGLER Judit

KÖNYV

802. Segédanyag az Egészségtan tantárgy tanulásához. 1 köt. összeáll. Schottner Ede, Pusztai Jánosné, Léglér Judit, Véghelyi Józsefné. Bp.: BTF, 1994. 31 p.
803. Növény és állatismeret. Összeáll. Kanczler Gyuláné, Bihariné Krekó Ilona, Léglér Judit. Bp.: BTF, 1998. 200 p.
Készült az óvodapedagógus szak számára

PÁKOZDI Erika

KÖNYV

804. Segédanyag a Természetismeret tantárgypedagógia tanulásához. Szerk. és társszerző Véghelyi Józsefné. Bp.: BTF, 1995. 145 p.
805. Természetismeret 3. osztályosoknak. Társ szerző Kivovicsné Horváth Ágnes. Bp.: Műszaki, 1998. 72 p.
806. Természetismeret munkafüzet 3. osztályosoknak. Társ szerző Kivovicsné Horváth Ágnes. Bp.: Műszaki, 1998. 63 p.
807. Természetismeret tankönyv 4. osztályos tanulók számára. Társ szerző Riznicsenko Ferencné. Bp.: Műszaki, 1997.
808. Természetismeret munkafüzet 9–10 éves tanulók részére. Társ szerző Riznicsenko Ferencné. Bp.: Műszaki, 1997.

CIKK, TANULMÁNY

809. Ötletek a környezetismereti tantárgy tanításához. In: Tanító. 32. 1994. 1. sz. 14–15. p.
810. Ötletek a környezetismeret tantárgy tanításához. In: Tanító. 32. 1994. 5. sz. 6–7. p.
811. Ötletek a környezetismeret tantárgy tanításához. Környezetünk élettelen tényezőinek vizsgálata. In: Tanító. 32. 1994. 9. sz. 6–8. p.
812. Ötletek a környezetismeret tantárgy tanításához. Környezetünk élettelen tényezői: a víz 2. rész. In: Tanító. 32. 1994. 10. sz. 10–11. p.

813. Ötletek a környezetismereti tantárgy tanításához. 3. rész. Az élettelen természet kölcsönhatásainak vizsgálata. In: Tanító. 33. 1995. 1. sz. 14–15. p.
814. Ötletek a környezetismeret tantárgy tanításához 2. Környezetünk élettelen tényezői: a levegő. In: Tanító. 33. 1995. 2. sz. 29–30. p.
815. Ötletek a környezetismert tantárgy tanításához: Környezetünk élettelen tényezői: a levegő 2. In: Tanító. 33. 1995. 3. sz. 7. p.
816. Környezetünk élettelen tényezői: a fény. In: Tanító. 33. 1995. 4. sz. 20–21. p.
817. Ötletek a környezetismeret tantárgy tanításához: Környezetünk élettelen tényezői: a fény tulajdonságainak további vizsgálata 8–9 éves korban. Tanító. 33. 1995. 5. sz. 6–7. p.
818. Ötletek a környezetismeret tantárgy tanításához. A hang tulajdonságainak vizsgálata. In: Tanító. 33. 1995. 6. sz. 3–4. p.
819. Környezetünk anyagainak mérhető tulajdonságai. Mérés. In: Tanító. 34. 1996. 4. sz. 16–17. p.
820. Környezetünk tárgyainak, élőlényeinek mérhető tulajdonságai. Hosszúságmérés. In: Tanító. 34. 1996. 5. sz. 8–9. p.
821. Környezetünk tárgyainak, élőlényeinek mérhető tulajdonságai: A térfogat. In: Tanító. 34. 1996. 7. sz. 19–21. p.
822. Családtagok egymás között. Társ szerző Kulin Eszter. In: Tandem. 2. 1997. sz. 15–19. p.
823. Családtagok egymás között. Társ szerző Kulin Eszter. In: Tandem. 3. 1998. 3. sz. 15–18. p.
824. A differenciálás lehetőségei természetismeret-órákon, 1. rész In: Tanító. 37. 1999. 3. sz. 9–11. p.
825. A differenciálás lehetőségei természetismeret-órákon, 2. rész In: Tanító. 37. 1999. 4. sz. 24–25. p.
826. A differenciálás lehetőségei természetismeret-órákon, 3. rész. A víz érzékelhető tulajdonságainak vizsgálata 8–9 éves korban. In: Tanító. 37. 1999. 5. sz. 16–18. p.
827. A differenciálás lehetőségei természetismeret-órákon, 6. rész. A víz érzékelhető tulajdonságainak vizsgálata 7–8 éves korban. In: Tanító. 37. 1999. 8. sz. 17–18. p.
828. Természetismeret tantárgypedagógiája. In: Tanulmánykötet. Szerk., összeáll. Jávorné Kolozsváry Judit. Bp.: BTF, 1999. 248–294.

PUSZTAI Jánosné

KÖNYV

829. Segédanyag az Egészségtan tantárgy tanulásához. 1 köt. összeáll. Schottner Ede, Pusztai Jánosné, Légler Judit, Véghelyi Józsefné. Bp.: BTF, 1994. 31 p.

CIKK, TANULMÁNY

830. „Kakukkfű, kakukkszó, kirándulni volna jó”. Társ szerző Kanczler Gyuláné, Bihariné Krekó Ilona. In: Óvodai Nevelés. 49. 1996. 6. sz. 191–193. p.

RIGÓCZKI Csaba

KÖNYV

831. Társadalomföldrajz tankönyv. [Bp.]: AKG Kiadó, 1994.
832. Gazdaságföldrajz tankönyv. [Bp.]: KOTK Kiadó, 1996.
833. Névanyag és vaktérképgyűjtemény munkatankönyv. Társ szerzők: Békési Zsolt, Simon Tamás. [Bp.]: AKG Kiadó, 1996.
834. Újpest földrajza. In: Magyarország megyéi. Szerk. Józsné Halász MargitBp.: CEBA Kiadó, 1998.
835. Mesevalóság. Társ szerzők: Rigóczki Csilla, Larczuk Mihályné, Tánczos Erzsébet. [Bp.]: AKG Kiadó, 1997.
836. Valóság és mese. Társ szerzők: Rigóczki Csilla, Larczuk Mihályné, Tánczos Erzsébet. [Bp.]: AKG Kiadó, 1998.
837. Mesékkal Magyarországon. 1. kötet. Társ szerzők: Rigóczki Csilla, Larczuk Mihályné, Tánczos Erzsébet. [Bp.]: AKG Kiadó, 1998.
838. Mesékkal Magyarországon. 2. kötet. Társ szerzők: Rigóczki Csilla, Larczuk Mihályné, Tánczos Erzsébet. [Bp.]: AKG Kiadó, 1999.

CIKK, TANULMÁNY

839. Születő város: Káposztásmegyer. In: Államigazgatási Főiskola szakkiadványa. [Bp.]: [k. n.], 1997.
Angol nyelven
840. Infrastruktúra 1., 2. In: Élet és Tudomány. 1994.
841. Városrész születik. In: Tér és Társadalom. 1997. 3. sz.
842. Adalékok Budapest világvárosi funkcióinak vizsgálatához. [Szeged]: JATE, 1998.

SCHOTTNER Ede

KÖNYV

843. Segédanyag az Egészségtan tantárgy tanulásához. 1. köt. összeáll. Schottner Ede, Pusztai Jánosné, Légler Judit, Véghelyi Józsefné. Bp.: BTF, 1994. 31 p.
844. A Veres Péter Gimnázium Földrajz tanterve és tanmenetei. A NAT-ra épülő helyi komplex tanterv és tanmenetek. [Bp.]: [kiadó nélkül], 1995.
845. Földrajzi felvételi és érettségi feladat-gyűjtemény. Társ szerző Köves József, Probáld Ferenc, Szegedi Nándor. [Bp.]: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996.
846. Természetismeret 2. Csillagászati földrajzi, általános természeti földrajzi és biológiai ismeretek. Társ szerző Endrédi Lajos. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1997. Jegyzet tanítóképző főiskolák számára
847. A négyéves tanítóképzés természettudományi tanterve és tantárgyi programjai. [Bp.]: BTF, 1997.

VÉGHELYI Józsefné

KÖNYV

848. Útmutató és tanterv a környezetismeret tantárgy tanításához. Bp.: BTF, 1994. 30 p.
849. Segédanyag az Egészségtan tantárgy tanulásához. 1 köt. összeáll. Schottner Ede, Pusztai Jánosné, Légler Judit, Véghelyi Józsefné. Bp.: BTF, 1994. 31 p.
850. Segédanyag az Egészségtan tantárgy tanulásához. 2. köt. összeáll. Benke János, Kanczler Gyuláné, Véghelyi Józsefné. Bp.: BTF, 1994. 31 p.

SZERKESZTÉS

851. Segédanyag a Természetismeret tantárgypedagógia tanulásához. Szerk. Véghelyi Józsefné. [Szerzők] Pákozdi Erika, Véghelyi Józsefné. Bp.: BTF, 1995. 145 p.

CIKK, TANULMÁNY

852. Természetismereti szakértői tanfolyam a Budapesti Tanítóképző Főiskolán. In: Iskolakultúra. 4. 1994. 13. sz. 67–69. p.
853. A műveltségterületek programja — Természetismeret. Közrem., szakmai biz. vez. Véghelyi Józsefné. In: A négyéves „tanfő” szak programja. Szerk. Bollókné Panyik Ilona, Hunyady Györgyné. Bp.: BTF, 1995. 92–112. p.
854. Az „Ember és természet” műveltségi terület tervezésének tantárgypedagógiai kérdései. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádas Mária. Bp.: BTF, 1996. 124–128. p.

855. Az Óvó- és Tanítóképző Főiskolák Egyesülete. In: Pedagógusképzés. 1996. 1–2. (összevont) sz. 15–18. p.
856. Kisiskolásokkal a Magyar Természettudományi Múzeumban. Társ szerző Kanczler Gyuláné, Kovács Imréné, Véghelyi Józsefné. Bp.: MTM, 1997. 3–8. p. Múzeumi füzetek
857. Ember és természet. [Természetismeret]. A tanterv [társ szerzője] Székely Róbertné. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 135–171. p.
858. Természetismeret. In: Lépésről lépésre Iskolai Program. Szerk. Hunyady Györgyné. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola. Bp.: OPKM, 1998. 140–183. p.

TESTNEVELÉSI TANSZÉK

FODORNÉ FÖLDI Rita

KÖNYV

859. Hiperaktivitás és tanulási zavarok. Bp.: Volán Humán Szolgáltató, 1998.

CIKK, TANULMÁNY

860. Az érzékek közötti asszociáció fejlesztése mozgással (főként testnevelési játékokon keresztül). In: Csengőszó. 2. 1994. 2. sz. 21–24. p.
861. Testnevelési játékok a tanulási zavarok prevenciójában és korrekciójában. In: Iskolapszichológia. 1994. 24. sz.
862. Egy Brunszvik Teréz-díjas pedagógus: Fraunhoffer Péterné Komjáthy Klára (Budapesti Tanítóképző Főiskola). In: Óvodai Nevelés. 48. 1995. 4. sz. 132. p.
863. Mozgásterápiák a korai fejlesztésben. In.: Korai Fejlesztők ITI. Országos Konferenciája, „Tanulási és magatartászavarok korai megelőzése” Pécs: Korai Fejlesztő és Integrációs Központ, 1996.
864. Hyperaktivitás és egyensúlyérzékelés kapcsolata. In: Testnevelés az óvodában. Konferencia-anyag. Bp.: Magyar Testnevelési Egyetem, 1997.
865. Pedagógiai lexikon. Főszerk. Báthory Zoltán, Falus Iván. Bp.: Keraban, 1997. 1–3. köt.
Szócikkszerzői közreműködés
866. Komplexitás az óvodai foglalkozásokon. In: Óvodai Nevelés 50. 1997. 1. sz. 4–5. p.
867. Hiperaktivitás az óvodában. In: Óvodai Nevelés. 50. 1997. 10. sz. 306–310. p.
868. Hiperaktív gyermekek fejlesztése. In: Óvodai Nevelés. 51. 1998. 6. sz. 184–187. p.

ISMERTETÉS

869. Hegyi Ildikó: Siker és kudarc a pedagógusok munkájában. In: Óvodai Nevelés. 96. 1996. 10. sz. 391. p.

OSZVÁTH Károly

KÖNYV

870. Sportképességek mérése. Ozsváth Károly [és mások]. 3. kiad. Bp.: Sport: Magyar Testnevelési Egyetem, 1999. 352 p.

CIKK, TANULMÁNY

871. Módszertani lehetőségek a motoros tipológiához. Társ szerző Fábíán Gyula, Barabás Anikó. In: Kalokagathia. A Magyar Testnevelési Egyetem Közleményei. 32. 1994. 1. sz. 56–78. p.,
872. Tipikus differenciálódási jelenségek a motorikum vizsgálatánál. In: Sporttudományos kutatások Magyarországon. Bp.: OTSH-TSTT, 1994. 30. p.
873. Amphora Búvár Klub 30 éves története. Bp.: Amphora Búvár Klub, 1995. 8 p. Internet: <http://www.amphora.hu/story.html>
874. A motorikum dimenzióinak teljesítménydiagnosztikai vizsgálata. In: Testnevelés és Sporttudomány. 26. 1995. 1. sz. 35–46. p.
875. Tipikus differenciálódási jelenségek a motorikum vizsgálatánál. In: Az OTSH által támogatott sporttudományos kutatások. Bp.: OTSH, 1995.
876. Types of motoric skills by Eurofit tests. International Congress „Images of the Sport in the World” German. In: Sport University Cologne, 1995. 11. 1–5. Abstract Vol. 35. p.
877. Az EUROFIT mérések a BTF-en. In: 4. Országos testnevelési tanítási verseny és tantárgypedagógiai tanácskozás. Debrecen: [s. n.], 1996.
878. Tipikus differenciálódási jelenségek a motorikum vizsgálatánál. In: Kutatási jelentés. Az OTSH által támogatott kutatások eredményei (1994–1996). Szerk. Makkár M. Bp.: OTSH, 1997. 58–59. p.
879. Determination of several dominant motoric factors on the data-base of „Hungarian national Growth Study” In: 12 International Symposium on Biomechanics in Sports. Budapest–Siófok, Hungary, 1997. July 2–6. Abstract 159. p.
880. The types of motoric and Eurofit tests / Die motorische Typen und die Eurofit. Congress ASEP Neuchatel 1998. [S. l]: [s. n.], Abstract 67. p.
881. The types of motoric and Eurofit tests. Actes du Congress International de 1 ASEP Neuchatel 1998. Ed. J. C. Brussard, F. Roth. [S. l]: [s. n.] [ca. 1998], 305–309. p.
882. Motoros tesztegységek értékelésnek módszertani megközelítése az EUROFIT példáján. In: Sporttudomány. 1998. 1. sz. 9–13. p. Internet: www.btf.hu/testnev/efitn.html
883. Motoros típusok és az Eurofit. 3. Országos Sporttudományi Kongresszus. In: Sporttudomány. 1999. 1. sz. 26 p.

884. Az aerobikozás hatása az óvodás korú gyermekek koordinációs mutatóira. 3. Országos Sporttudományi Kongresszus. Társ szerző Tihanyiné Hős Ágnes. In: Sporttudomány. 1999. 1. sz. 32–33. p.
885. A rendgyakorlatok. In: A testnevelés tanítása. Tanítói kézikönyv az alsó tagozatos pedagógusok számára. Szerk. Arday László. Bp.: Korona, 1999. 93–99. p.
886. A gimnasztika. In: A testnevelés tanítása. Tanítói kézikönyv az alsó tagozatos pedagógusok számára. Szerk. Arday László. Bp.: Korona, 1999. 99–113. p.
887. Motoros tesztrendszerek értékelése. In: VI. Tantárgypedagógiai Tudományos Konferencia. Baja, 1999. 11. 25–26. Baja: [n. n.], 1999.

PATAYNÉ GERGELY Ildikó

CIKK, TANULMÁNY

888. Fáj a hátad, óvó néni? 1. In: Óvodai Nevelés. 50. 1997. 7. sz. 264. p.
889. Fáj a hátad, óvó néni? 2. In: Óvodai Nevelés. 50. 1997. 8. sz. 249. p.
890. Fáj a derekad, óvó néni? In: Óvodai Nevelés. 50. 1997. 9. sz. 291. p.
891. Fáj a fejed, óvó néni? In: Óvodai Nevelés. 50. 1997. 10. sz. 311. p.
892. Fáj a nyakad, óvó néni? Óvodai Nevelés. 51. 1998. 1. sz. 7. p.
893. A mindennapos testnevelés mellett. In: Óvodai nevelés. 51. 1998. 2. sz. 42–43. p.
894. Éves programkészítés menete. In: Óvodai Nevelés. 51. 1998. 3. sz. 95. p.
895. Csúszások, kúszások, mászások, négykézláb járások. In: Óvodai nevelés. 51. 1998. 4. sz. 117–118. p.
896. Hogy gyermekeid háta sose fájjon! [1. rész] In: Óvodai Nevelés. 51. 1998. 5. sz. 154. p.
897. Hogy gyermekeid háta sose fájjon! [2. rész]. Kúszó-mászó gyakorlatok padon. In: Óvodai Nevelés. 51. 1998. 6. sz. 196. p.
898. Pancsolók. In: Óvodai Nevelés. 51. 1998. 6. sz. 194–195. p.
899. Hogy gyermekeid háta sose fájjon! 3. rész. In: Óvodai Nevelés. 51. 1998. 7. sz. 266–267. p.
900. Miért ne végezzenek törzsdöntést az óvodások? In: Óvodai Nevelés. 52. 1999. 2. sz. 61. p.

901. A nyújtó jellegű gimnasztika jelentősége. In: Óvodai Nevelés. 52. 1999. 3. sz. 82–83. p.
902. A helyes testtartás tanítása. In: Óvodai Nevelés. 52. 1999. 4. sz. 132. p.
903. Újból a lábboltozatról. In: Óvodai Nevelés. 52. 1999. 5. sz. 166. p.

TIHANYINÉ HÓS Ágnes

KÖNYV

904. Az AEROBIC elmélete és gyakorlata. Társszerzők Fajcsák Zsuzsanna, Petrekánics Máté. Bp.: Magyar Testnevelési Egyetem, 1995. 111 p.
905. A mozgás anatómiai és élettani alapjai. Jegyzet a Budapesti Tanítóképző Főiskola hallgatói számára. Bp.: BTF, 1999. 90 p.

CIKK, TANULMÁNY

906. Élettani vizsgálatok a fitness- és a versenyaerobicban. In: RSG-Tudomány-Művészet. 1994. 2. sz. 23. p.
907. Heart rate and blood lactate concentration in fitness and competitive aerobics. Acta Academiae Olympicae Estonia. Vol. 3. 1995. 100–121. p.
908. Physiological aspects of aerobics. Ith International Seminar on biomedicine Catania. 1994. Abstracts 8–9.
909. A fitness- és a versenyaerobic hatása a kardiorespiratorikus rendszerre. Absztrakt. In: Testnevelés- és Sporttudomány. 1997. 4. sz. 42–43. p.
910. Gyermekeaerobic program az iskolai testnevelésben. In: Köznevelés. 97. 1997. 6. sz. 21. p.
911. Gyermekek Fantázia-aerobic az óvodában. In: Óvodai Nevelés. 52. 1999. 3. sz. 81–82. p.
912. Az aerobicozás hatása az óvodáskorú gyermekek koordinációs mutatóira. Absztrakt. Társzerző Ozsváth Károly. In: Sporttudomány. 1999. 1. sz. 32–33. p.
913. Erőhatások a felső végtagi ízületekre, talajjal történő ütközések során. Absztrakt. 1. In: Sporttudomány. 1999. 1. sz. 33. p.

VÖRÖS Vera

CIKK, TANULMÁNY

914. Testnevelés és tánc. [Mozgáskultúra]. A tanterv [társzerzői] Sárosiné Majorszky Klára, Elbert Gábor, Szabó Ágnes. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 289–314. p.

VIZUÁLIS NEVELÉSI TANSZÉK

BAKOS Tamás

CIKK, TANULMÁNY

915. Életvitel és gyakorlati ismeretek. [Tárgy- és környezetkultúra 1–6.] A tanterv [társszerzői] Bubcsóné Hornyák Klára, Kardos Istvánné, Kovács Imréné, Sziliné Fabriczi Anikó. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 229–285. p.
916. Tanulmány a vizuális nevelés pedagógiájához. In: Tanulmánykötet. Szerk., összeáll. Jávorné Kolozsváry Judit. Bp.: BTF, 1999. 315–337. p.

BÁLVÁNYOS Huba

KÖNYV

917. Vizuális megismerés, kommunikáció. Társ szerző Sánta László. átd., bőv. kiad. Bp.: Balassi, 1997. 125 p.
918. Esztétikai, művészeti ismeretek, esztétikai, művészeti nevelés. Bp.: Balassi, 1998. 151 p.

CIKK, TANULMÁNY

919. Esztétikai-művészeti nevelés. In: Fejlesztő Pedagógia. 1994. 2–3. sz. 13–15. p. Esszé jellegű tantervi vázlat
920. A műveltségterületek programja — Vizuális nevelés. Közrem., szakmai biz. vez. Bálványos Huba. In: A négyéves „tanfő” szak programja. Szerk. Bollókné Panyik Ilona, Hunyady Györgyné. Bp.: BTF, 1995. 423–437. p.
921. A vizuális nevelés rendszere — a NAT-tól a tanmenetek felé. In: Bevezetés a vizuális kommunikáció oktatásába. Szerk. Kárpáti Andrea. Bp.: Tankvk., 1995.
922. Vizuális nevelési program. In: Több út. Alternativitás az iskolázás első éveiben. Szerk. Kereszty Zsuzsa, Tordáné Hajabács Ilona. Bp.: IFA: BTF: MKM, 1995. 171–174. p.
923. A vizuális kultúra tervezett követelményeiről. Értelmezés és kérdőjelek. In: Köznevelés. 1995. 11. sz. 18. p.
924. A tervezés specifikumai a Vizuális Kultúra területén. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádasi Mária. Bp.: BTF, 1996. 114–123. p.

925. Feladat, feladattípusok. In: Tantárgypedagógiai kutatások. Baja: Eötvös József Tanítóképző Főiskola, 1996. 395–399. p.
926. Integrált tantervi javaslat az 1–6. osztály számára. Társ szerző Szabó Ágnes, Kovács Imréné, Gyulai Pálné, Bodnár Imréné. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádasi Mária. Bp.: BTF, 1996. 212–213. p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 2.
927. Pedagógiai Lexikon. Főszerk. Báthory Zoltán, Falus Iván. Bp.: Keraban, 1997 1–3. köt.
Szócikkszerzői közreműködés
928. 1963–66: Kecskemét, litóműhely. In: Sümei György: Kecskeméti litográfiák 1963–1973. Kecskeméti Képtár, 1997. 15–17. p.
929. Bevezető. In: Balogh Jenő: Képes világ — harmonikus pedagógia. Vízió-asszociatív analízis. Veszprém: Veszprém Megyei Pedagógiai Intézet, 1999. 3–4. p.
930. Vizuális nevelés. In: Tanulmánykötet. Szerk., összeáll. Jávorné Kolozsváry Judit. Bp.: BTF, 1999. 315–337. p.
Másodközlés. Első megjelenés In: Bálványos-Sánta: Vizuális megismerés vizuális kommunikáció. Bp. Balassi, 1998.
931. Az esztétikum szocializál. In: Félelmek és boldogságok. Előadások a művészeti nevelés pedagógiai, pszichológiai, művészetterápiái és pszichiátriai vonatkozásairól. Pécsi Konferencia 1997. április 11–12. Szerk. Fodor Ildikó. Pécs: Devi Art Alapítvány, 1998. 63–67. p.
932. Művészetek. Vizuális kultúra. In: Lépésről lépésre Iskolai Program. Szerk. Hunyady Györgyné. Közread. a Budapesti Tanítóképző Főiskola. Bp.: OPKM, 1998. 184–207. p.
933. Tánc-dráma-báb. 1–6. osztályos komplex alaptantervi modul. In: Hon- és népismeret, néphagyomány az oktató-, nevelőmunkában. Az 1996. október 4–5-i országos konferencia anyaga. Szerk. Karácsony Molnár Erika, Kraiciné Szokoly Mária. Bp.: BTF, 1998. 249–253. p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 5.
934. Differenciáló fejlesztés a vizuális nevelésben. In: Gyermek-nevelés-pedagógusképzés. Szerk. Bollókné Panyik Ilona. Bp.: Trezor, 1999. 139–154. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 17.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK

1994. VI. 14. – VIII. 14.

1996. IX. 25. – X. 18.

1997. VI. 4. – VII. 31.

Sárospatak, Sárospataki Képtár
(100. Jubileumi Kiállítás)

Budapest, Csepel, Kék Iskola Galéria

Karcag, Fehér Holló Fogadó és Étterem

1998. II. 12. – III. 4. Salgótarján, Madách Imre Gimnázium Galériája
 1999. IV. 29. – VI. 1. József Attila Művészeti Centrum
 „Kész a leltár” irodalmi esttel
 1999. V. 14. – VI. 4. Pécs, Nevelők Háza, Gebauer Galéria
 1999. XII. 10. – 2000. I. 14. Budapest, San Marco Galéria

DIENES Erika

KÖNYV

935. Játéktár. Társ szerző Gönczöl Andrea. Fotó Hortobágyi Tibor. Bp.: Lilliput, 1998.

KARDOS Mária

KÖNYV

936. Kép — világ 1. Vizuális kultúra az 1. évfolyam számára. Tankönyv. Társ szerző Bubcsóné Hornyák Klára, Preisinger Zsuzsa. Bp.: Helikon, 1998. 34 p.
 A „Tölgyfa program” kiadványa
937. Kép — világ 1. Vizuális kultúra az 1. évfolyam számára. Tanári kézikönyv. Társ szerző Bubcsóné Hornyák Klára, Preisinger Zsuzsa. Bp.: Helikon, 1998. 68 p.
 A „Tölgyfa program” kiadványa
938. Kép — világ 2. Vizuális kultúra a 2. évfolyam számára. Tankönyv. Társ szerző Bubcsóné Hornyák Klára, Preisinger Zsuzsa. Bp.: Helikon, 1999.
 A „Tölgyfa program” kiadása
939. Kép — világ 2. Vizuális kultúra a 2. évfolyam számára. Tanári kézikönyv. Társ szerző Bubcsóné Hornyák Klára, Preisinger Zsuzsa. Bp.: Helikon, 1999.
 A „Tölgyfa program” kiadása

CIKK, TANULMÁNY

940. Az általános iskola 1. osztálya számára készített énekes könyvekről az illusztrációk szempontjából. In: Módszertani Lapok. Alsó tagozat. 3. 1996.
 2. sz. p. 9–10. p.
941. Ízlés-zene-kép. Gondolatok a forgalomban lévő alsó tagozatos énekes-könyvekről, részletesebben az első osztályos tankönyvekről. Társ szerző Kismartony Katalin. In: Csengőszó. 4. 1996 1. sz. 18–21. p.

MÉDIA

942. A Képzőművészeti Főiskola, az Iparművészeti Főiskola, valamint a Budapesti Tanítóképző Főiskola közös projektje keretében részt vettem egy CD-ROM összeállításában. Témám a kerámiakészítés fazekaskorongot nem igénylő technikái oktatásban megvalósítható eljárásainak bemutatása volt. (40 oldal gépelt szöveg és 160 diapoitív.) 1995.

943. „Vizuális nevelési program CD-ROM” készítésében vettem részt. A lemezre a Soros Alapítvány által támogatott nagykanizsai továbbképzésen elhangzott két előadásom szövege és képanyaga került fel. A két előadás címe: „A környezetkultúra tantárgy oktatása a tanítóképző főiskolán”, valamint „Kerámiatechnikák”.

KOVÁCS Imréné

CIKK, TANULMÁNY

944. A technika tantárgy sajátosságai — felkészülés a tanítási órára. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádasi Mária. Bp.: BTF, 1996. 142–144. p.
945. Integrált tantervi javaslat az 1–6. osztály számára. Társ szerző Bálványos Huba, Szabó Ágnes, Gyulai Pálné, Bodnár Imréné. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádasi Mária. Bp.: BTF, 1996. 212–213. p.
Budapesti Tanítóképző Főiskola. Továbbképző füzetek, 2.
946. Kisiskolásokkal a Magyar Természettudományi Múzeumban. Társ szerzők Demeter Katalin, Kanczler Gyuláné, Véghelyi Józsefné. Bp.: MTM, 1997. 13–18. p.
Lacertina füzetek, 5.
947. Életvitel és gyakorlati ismeretek.[Tárgy- és környezetkultúra 1–6.] A tanterv [társ szerzői] Bakos Tamás, Bubcsóné Hornyák Klára, Kardos Istvánné, Sziliné Fabriczi Anikó. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 229–285. p.
948. A környezetvédelmi oktatás szakértői tevékenység elméleti és gyakorlati megvalósítása. Az Életvitel és gyakorlati ismeretek műveltségi terület környezeti követelményei. In: Ökológiai kultúra — ökológiai nevelés. Szerk. Gulyás Pálné. Bp.: Természet és Környezetvédő Tanárok Egyesülete, 1998. 189–192. p.

SZERKESZTÉS

949. A közlekedésre nevelés tanterve és tematikája a 4 éves tanítóképzésben. Bp.: Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium, 1998. 1–20. p.
950. Háztartástan 1. osztályosoknak. Seres Kálmánné, Szabó Ágnes. Bp.: Műszaki, 1997.
951. Háztartástan 2. osztályosoknak. Seres Kálmánné, Szabó Ágnes. Bp.: Műszaki, 1997.

ISMERTETÉS

952. Ismertető az általános iskola 1–2. osztályos Háztartástan tankönyveiről. In: Módszertani lapok. Alsó tagozat. 4. 1998. 2. sz. 13–14. p.

PREISINGER Zsuzsa

KÖNYV

953. Kép-világ 1. Vizuális kultúra az 1. évfolyam számára. Tankönyv. Bp.: Helikon, 1998. 34 p. A „Tölgyfa program” kiadványa
954. Kép-világ 1. Vizuális kultúra az 1. évfolyam számára. Tanári kézikönyv. Bp.: Helikon, 1998. 68 p. A „Tölgyfa program” kiadványa
955. Kép-világ 2. Vizuális kultúra az 2. évfolyam számára. Tankönyv. Bp.: Helikon, 1999. A „Tölgyfa program” kiadványa
956. Kép-világ 2. Vizuális kultúra az 2. évfolyam számára. Tanári kézikönyv. Bp.: Helikon, 1999. A „Tölgyfa program” kiadványa

CIKK, TANULMÁNY

957. Művészetek. A tanterv [társszerzői] Bubcsóné Hornyák Klára, Détári Ferencné, Mihalovics Csilla, Dedinszky Lászlóné. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 175–210. p.

MÉDIA

958. Vizuális nevelési program CD-ROM. A közlésfajtákat szemléltető gyermekrajzanyag helye és szerepe a BTF vizuális nevelés tantárgypedagógiai stúdiumain. 1997–1998.

SÁNTA László

KÖNYV

959. Vizuális megismerés, kommunikáció. Társszerző Bálványos Huba. Bp.: Balassi, 1997. 125 p.
960. Pedagógiai lexikon. Főszerk. Báthory Zoltán, Falus Iván. Bp.: Keraban; 1997. 1–3. köt. Szócikkszerzői közreműködés

SZABÓ György

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK

- 1994 Budapest, Árkád Galéria
- 1995 Budapest, Kortárs Galéria
- 1999 Budapest, Vigadó Galéria
- 1999 Tatabánya, Népház
- 1999 Kunszállás

INFORMATIKA CSOPORT

FARKAS Károly

KÖNYV

- 961. Informatika tanmenet az 5. osztály számára. Bp.: Pest Megyei Pedagógiai Szolgáltató Iroda, 1994. 13 p.
- 962. Logowriter: Programnyelv gyermekeknek. Bp.: Múzsák-Reál, 1994. 142 p.
- 963. LogoWriter IBM PC-re. Programismertető 3. rész. Társszerző Nagy-Imecs Vilmos. Székelyudvarhely: Sigma Soft Kft, 1994. 42 p.

CIKK, TANULMÁNY

- 964. Logo nyelv és logo-pedagógia. In: HungaroLogo: Első magyar Logo konferencia, 1994. október 25–27. Szerk. Farkas Károly. Bp.: Neumann János Számítógéptudományi Társaság, 1994. 59–71. p.
- 965. Logowriter IBM PC-re. Programismertető 4. Bp.: Pest Megyei Pedagógiai Szolgáltató Iroda, 1994. 22. p.
Pedagógiai Műhely, 41.
- 966. Számítógép és anyanyelv. In: Hogyan — tovább? Győr-Moson-Sopron Megyei Ped. Lapja, 1994. 2. sz. 27. p.
- 967. Logo az anyanyelv oktatásában. Társszerző Törtely Éva. In: Inspiráció. 2. 1994. 4. sz. 11–12. p.
- 968. Országos Logo konferencia Budapesten, októberben. In: Inspiráció. 2. 1994. 5. sz. 12–13. p.
- 969. The World of Turtle Roses. In: Acta Didactica Universitatis Comenianae Informatics. Bratislava: Comenius University, 1994. 63–67. p.

ORCZÁN Zsolt

CIKK, TANULMÁNY

- 970. Tőzsdei információbázis és szeminárium hálózaton. In: Workshop 1994 Országos Konferencia. Szerk. Balla László, Kovács Szilveszter. Neumann János Számítógéptudományi Társaság, 1994. 352 p.
- 971. Elektronikus világúság. In: Workshop 1995. Szerk. Bajza János, Tóth Beatrix. [S. l.]: NIIF Koordinációs Iroda, 1995.
- 972. Tőzsdei rendek és trendek. In: Alaplap. 1996. 2. sz. 38–40. p.

973. Web lapok készítése UNIX alatt 1. In: Alaplap. 1996. 3. sz. 36–37. p.
974. Kirándulás a Web-re. In: Alaplap. 1996. 11. sz. 32–33. p.
975. A MET Internet Hírlügynökség a felsőfokú újságírói és a Tőzsdeinformatikai képzés szolgálatában. In: Networkshop 1996. Informatika a Felsőoktatásban. Szerk. Bakonyi Péter, Herdon Miklós. [S. l.]: [s. n.], ca. 1996. 773. p.

MÉDIA

976. Lehetőségek a továbbképzésben az Internet hálózaton. In: Networkshop 1997 konferencia. [CD-ROM]

KÖNYVTÁR

FLECKENSTEIN Sándorné

977. A Budapesti Tanítóképző Főiskola dolgozóinak publikációi 1989–1993. Bibliográfia. Gyűjt. és szerk. Fleckensteinné Cservenka Júlia, Molnár Jánosné. Bp.: BTF, 1994. 103 p.
Borítócím: A Budapesti Tanítóképző Főiskola évkönyve 1989/90–1993/94.
2. kötete

MOLNÁR Jánosné

978. A Budapesti Tanítóképző Főiskola dolgozóinak publikációi, 1989–1993. Bibliográfia. Gyűjt. és szerk. Fleckensteinné Cservenka Júlia, Molnár Jánosné. Bp.: BTF, 1994. 103 p.
Borítócím: A Budapesti Tanítóképző Főiskola évkönyve 1989/90–1993/94.
2. kötete

OKTATÁSTECHNIKAI STÚDIÓ

SZÉKELY Róbertné

979. Természettudományos megfigyelések és kísérletek — kémia. Az angol nyelvű szövegek könyvek fordítása, szinkronizálása és a magyar adaptáció szerkesztése. Bp.: TELEVIDEO.
A 18 részes sorozatot kész. a japán NHK Televízió Természettudományi Stúdiója
980. Ember és természet. [Természetismeret]. A tanterv [társszerzője] Véghegyi Józsefné. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 135–171. p.

TOVÁBBKÉPZÉSI KÖZPONT

KRAICINÉ SZOKOLY Mária

SZERKESZTÉS

981. Budapesti Tanítóképző Főiskola Továbbképző Füzetek. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Továbbképző Központjának sorozata. Sorozatszerk. Kraiciné Szokoly Mária. Bp.: BTF, 1995.
982. Hon- és népismeret, néphagyomány az oktató és nevelőmunkában. Az 1996. október 4–5-i országos konferencia anyaga. Szerk. Karácsony Molnár Erika, Kraiciné Szokoly Mária. Bp.: BTF, 1998. 321 p.

CIKK, TANULMÁNY

983. Posztmodern kor — hagyomány — iskola. (A néprajzoktatás ürügyén.) In: Filozófia—művelődés—történet. Szerk. Donáth Péter, Farkas Mária. Bp.: BTF, 1997. 167–178. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 15.
984. Posztmodern kor — hagyomány — oktatás. In: Hon- és népismeret, néphagyomány az oktató és nevelőmunkában. Az 1996. október 4–5-i országos konferencia anyaga. Szerk. Karácsony Molnár Erika, Kraiciné Szokoly Mária. Bp.: BTF, 1998. 15–21. p.
985. A magyarországi felnőttoktatás és pedagógus-továbbképzés módszertani megújításának szükségességéről. In: Filozófia—művelődés—történet. Szerk. Donáth Péter és Hangay Zoltán. Bp.: Trezor, 1999. 163–183. p.
A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 18.
986. A magyarországi felnőttoktatás módszertani megújításának lehetőségei. In: Kultúra és Közösség. 1998. 4. – 1999. 1. (összevont) sz.
987. Én táncolnék veled. Táncpedagógia. In: Tanári létkérdések. 25. kiegészítő köt. Bp.: RAABE, 1999. 24. p.
6.9 cikk. E-fejezet
988. Adalékok a magyarországi felnőttoktatás módszertani megújításához. In: Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola Évkönyve 1998/99. Szerk. Kovátsné Németh Mária. Győr: Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola, 1999. 319–328. p.

GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA

BUBCSÓNÉ HORNYÁK Klára

KÖNYV

989. Tanmenetjavaslatok az életvitel és gyakorlati ismeretek műveltségi területhez tartozó Technika tanításához az 1–2. osztályosok számára. Bp.: Műszaki, 1997. 25 p.
990. Technika az 1–4. osztályosoknak. Sorozatszerkesztő és társszerző Seres Kálmánné és Nyitrai Péter. Bp.: Műszaki, 1998. 56 p.
A szerző fotóival
991. Kép — világ 1. Vizuális kultúra az 1. évfolyam számára: Tankönyv. Társszerző Kardos Mária, Preisinger Zsuzsa. Bp.: Helikon, 1998. 34 p.
A „Tölgyfa program” kiadványa
992. Kép — világ 1. Vizuális kultúra az 1. évfolyam számára: Tanári kézikönyv. Társszerző Kardos Mária, Preisinger Zsuzsa. Bp.: Helikon, 1998. 68 p.
A „Tölgyfa program” kiadványa
993. Kép — világ 2. Vizuális kultúra az 2. évfolyam számára: Tankönyv. Társszerző Kardos Mária, Preisinger Zsuzsa. Bp.: Helikon, 1999.
A „Tölgyfa program” kiadványa
994. Kép — világ 2. Vizuális kultúra az 2. évfolyam számára: Tanári kézikönyv. Társszerző Kardos Mária, Preisinger Zsuzsa. Bp.: Helikon, 1999.
A „Tölgyfa program” kiadványa
995. Játék természetes anyagokkal. Társszerző Győriné Beke Mária. Bp.: Magyar Könyvklub, 1999. 55 p

CIKK, TANULMÁNY

996. Vizuális nevelés — óravázlat rajzórához. In: Csengőszó. 2. 1994. 4. sz. 6–9. p.
997. Technika tankönyv 1–2. osztály. In: Módszertani Lapok. Alsó tagozat: 4: 1997. 2. sz. 11–12. p.
998. Művészetek. A tanterv [társszerzői] Preisinger Zsuzsanna, Détári Ferencné, Mihálovics Csilla, Dedinszky Lászlóné. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 175–210. p.

CSAHÓCZY Erzsébet

CIKK, TANULMÁNY

999. Matematika. A tanterv [társ]szerkesztői C. Neményi Eszter, Huba Józsefné. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 65–117. p.

CSONKÁNE LISZKA Ágnes

CIKK, TANULMÁNY

1000. A „Társalgó” 1. osztályos tematikus tervének céljai és feladatai. In: A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig. Szerk. Hunyady Györgyné, M. Nádasi Mária. Bp.: BTF, 1996. 234–239. p.
1001. A Budapesti Tanítóképző Főiskola Gyakorló Általános Iskolájának pedagógiai programja. In: Gyermek–nevelés–pedagógusképzés. Szerk. Bollókné Panyik Iлона. Bp.: Trezor, 1999. 189–203. p.
- A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 17.

DEDINSZKY Lászlóné

CIKK, TANULMÁNY

1002. Művészetek. A tanterv [társszerzői] Bubcsóné Hornyák Klára, Preisinger Zsuzsanna, Détári Ferencné, Mihalovics Csilla. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 175–210. p.

DERCSÉNYI Krisztina

CIKK, TANULMÁNY

1003. Tehetséggondozás az iskolai könyvtárban. In: Budapesti Nevelő. 30. 1994. sz. 84–87. p.
1004. Tehetséggondozás az iskolai könyvtárban. Társ szerző Gajdné Gödény Andrea, Tátrai Ildikó. In: Könyvtáros? Tanár? Könyvtárostaná! Bp.: Magyar Könyvtárosok Egyesülete, 1995. 31–110. p.

DÉTÁRI Ferencné

CIKK, TANULMÁNY

1005. Művészetek. A tanterv [társszerzői] Bubcsóné Hornyák Klára, Preisinger Zsuzsanna, Mihalovics Csilla, Dedinszky Lászlóné. In: A Budapesti Tanítóképző Fő-

iskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 175–210. p.

GAJDÓNÉ GÓDÉNY Andrea

CIKK, TANULMÁNY

1006. Tehetséggondozás az iskolai könyvtárban. Társ szerző Dercsényi Krisztina, Tátrai Ildikó. In: Budapesti Nevelő. 30. 1994. 2. sz. 76–84. p.
1007. Tehetséggondozás az iskolai könyvtárban. Társ szerző Tátrai Ildikó, Dercsényi Krisztina. In: Könyvtáros? Tanár? Könyvtárostánár! Bp.: Magyar Könyvtárosok Egyesülete, 1995. 31–110. p.

HUBA Józsefné

CIKK, TANULMÁNY

1008. Matematika. A tanterv [társ]szerkesztői C. Neményi Eszter, Csahóczy Erzsébet.. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 65–117. p.

ILLYÉS Józsefné

CIKK, TANULMÁNY

1009. Anyanyelv és irodalom. [Magyar nyelv és irodalom]. A tanterv [társ]szerzői Bocsák Vera, Nemoda Judit, Tátrai Ildikó. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 13–47. p.

KARDOS Istvánné

CIKK, TANULMÁNY

1010. Életvitel és gyakorlati ismeretek.[Tárgy- és környezetkultúra 1–6.] A tanterv [társ]szerzői Bakos Tamás,Bubcsóné Hornyák Klára, Kovács Imréné, Sziliné Fabriczi Anikó. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 229–285. p.

KUTI Zsuzsanna

CIKK, TANULMÁNY

1011. Élő idegen nyelv. [Angol nyelv]. A tanterv [társ]szerzői Sárosdyné Szabó Judit, Szepesi Judit. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola

Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 51–62. p.

LÉNÁRD András**KÖNYV**

1012. Édes anyanyelvünk. Magyar nyelvtan az általános iskolák 2. osztálya számára. Társ szerző Adamikné Jászó Anna. Bp.: Dinasztia, 1996. 145 p.
1013. A mesék csodái. ABC és olvasókönyv. Társ szerző Adamikné Jászó Anna, Gósy Mária. Bp.: Dinasztia, 1996. 207 p.
1014. A mesék csodái. Íráselőkészítő. Társ szerző Adamikné Jászó Anna, Gósy Mária. Bp.: Dinasztia, 1996. 60 p.
1015. Tanmenetjavaslat óravázlatrészletekkel a Mesék csodái című 1. osztályos olvasókönyvhöz. Társ szerző Adamikné Jászó Anna, Gósy Mária. Bp.: Dinasztia, 1996. 23 p.
1016. Tanítói kézikönyv az Integrált magyar nyelvi és irodalmi program 2. osztályos tankönyveihez és segédkönyveihez. Társ szerző Bocskai Veronika, Adamikné Jászó Anna. Bp.: Dinasztia, 1997. 104 p., 33 olvasólap
1017. Törpeléptek 1. Feladatfüzet a Mesék csodái című olvasókönyvhöz 1. Bp.: Dinasztia, 1997.
1018. Varázsceruza. Előírt írásfüzet. Bp.: Dinasztia, 1997.
1019. Édes anyanyelvünk. Magyar nyelvtan az általános iskolák 3. osztálya számára. Társ szerző Adamikné Jászó Anna. Bp.: Dinasztia, 1998. 159 p.
1020. Tanítói kézikönyv a Mesék csodái című 1. osztályos taneszközcsohoz. Társ szerző Adamikné Jászó Anna, Gósy Mária. Bp.: Dinasztia, 1998. [119] p.
1021. Törpeléptek 2. Feladatfüzet a Mesék csodái című olvasókönyvhöz 2. Bp.: Dinasztia, 1998.
1022. Törpemérce. Diagnosztikus mérések — Anyanyelv 1. osztály. Alkotószerk. Adamikné Jászó Anna. Bp.: Dinasztia, 1999. 13 p.
1023. Araszoló. Képességfejlesztő feladatfüzet. Bp.: Dinasztia, 1999.
1024. Lépegető — anyanyelvi felmérő 2. o. Társ szerző Bocskai Veronika. Bp.: Dinasztia, 1999.
1025. Szórakodó — anyanyelvi felmérő 3. o. Társ szerző Bocskai Veronika. Bp.: Dinasztia, 1999.

1026. Útravaló — anyanyelvi felmérő 4. o. Társszerző Bocsák Veronika. Bp.: Dinasztia, 1999.

CIKK, TANULMÁNY

1027. Informatika. A tanterv [társszerzője] Tóth László. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Közoktatási Minisztérium, 1997. 213–225. p.
1028. Az olvasóvá nevelés lehetőségei az általános iskola alsó tagozatán. In: Csengőszó, 1998. 1–2. sz.

ISMERTETÉS

1029. Lázár Ervin – Varga Domokos 3. osztályos olvasókönyvének elemzése. In: Tanító. 1997. 9. sz.
1030. Lázár Ervin – Varga Domokos: Olvasókönyv (N. Tankönyvkiadó, 3. o.) In: Irodalmi, stilisztikai és ének-zenei tanulmányok. Tankönyvismertetések és kritikák kisiskolások újabb magyartankönyveiről. Szerk. Hangay Zoltán. Bp.: BTF, 1997. 96–101. p.
- A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 16.

MIHALOVICS Csilla

CIKK, TANULMÁNY

1031. Művészetek. A tanterv [társszerzői] Bubcsóné Hornyák Klára, Preisinger Zsuzsanna, Détári Ferencné, Dedinszky Lászlóné. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Közoktatási Minisztérium, 1997. 175–210. p.

NEMODA Judit

KÖNYV

1032. Magyar szókincstár. Rokon értelmű szavak, szólások és ellentétek szótára. Főszerk. Kiss Gábor. Szerk. Nemoda Judit (és mások). Bp.: Tinta, 1998.

CIKK, TANULMÁNY

1033. Anyanyelv és irodalom. [Magyar nyelv és irodalom]. A tanterv [társ]szerzői Bocsák Vera, Illyés Józsefné, Tátrai Ildikó. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Közoktatási Minisztérium, 1997. 13–47. p.
1034. Mit olvassanak tanulóink, gyermekeink? In: Magyartanítás. 40. 1999. 2. sz. 22–23. p.

SÁROSINÉ MAJORSZKY Klára**CIKK, TANULMÁNY**

1036. Testnevelés és tánc. [Mozgáskultúra]. A tanterv [társszerzői] Vörös Veronika, Elbert Gábor, Szabó Ágnes. A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Közoktatási Minisztérium, 1997. 289–314. p.

SERES Kálmánné**KÖNYV**

1037. Háztartástan 1. osztályosoknak. Társszerző Szabó Ágnes. Bp.: Műszaki, 1997.
1038. Háztartástan 2. osztályosoknak. Társszerző Szabó Ágnes. Bp.: Műszaki, 1997.

SZEPESI Judit**CIKK, TANULMÁNY**

1039. Élő idegen nyelv. [Angol nyelv]. A tanterv [társ]szerzői Kuti Zsuzsanna, Sárosdyné Szabó Judit. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Közoktatási Minisztérium, 1997. 51–62. p.

SZILINÉ FABRICZI Anikó**KÖNYV**

1040. Felkészülés a technológiai korszakváltásra I. Társszerző Berczi Szabolcs, Cech Vilmos. Bp.: Karabor, 1995.

CIKK, TANULMÁNY

1041. Életvitel és gyakorlati ismeretek. [Tárgy- és környezetkultúra 1–6.] A tanterv [társszerzői] Bakos Tamás, Bubcsóné Hornyák Klára, Kardos Istvánné, Kovács Imréné. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Közoktatási Minisztérium, 1997. 229–285. p.
1042. Anyagok és technológiák. In: Élet és Tudomány 53. 1998. május 1.
1043. Anyagok és technológiák 2. Anyagáramok és típusgépek. In: Élet és Tudomány, 53. 1998. május 8.
1044. Anyagok és technológiák. Technológiák és természeti folyamatok. In: Élet és Tudomány. 53. 1998. május 8.

TÁTRAI Ilrikó

CIKK, TANULMÁNY

1045. Tehetséggondozás az iskolai könyvtárban. Társ szerző Gajdné Gödény Andrea, Dercsényi Krisztina. In: Budapesti Nevelő. 30. 1994. 2. sz. 76–84. p.
1046. Tehetséggondozás az iskolai könyvtárban. Társ szerző Gajdné Gödény Andrea, Dercsényi Krisztina. In: Könyvtáros? Tanár? Könyvtárostanárr! Bp.: Magyar Könyvtárosok Egyesülete, 1995. 31–110. p.
1047. Anyanyelv és irodalom. [Magyar nyelv és irodalom]. A tanterv [társ] szerzői Bocskai Vera, Illyés Józsefné, Nemoda Judit. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 13–47. p.

TÓTH László

CIKK, TANULMÁNY

1048. Informatika. [Informatika és számítástechnika]. A tanterv [társ szerzője] Lénárd András. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 213–225. p.

VÉSZ László

CIKK, TANULMÁNY

1049. Ember és társadalom. A tanterv [társ szerzője] Demeter Katalin. In: A Budapesti Tanítóképző Főiskola és Gyakorló Általános Iskola Helyi Tanterve. Főszerk. Kálmánné Bors Irén. Bp.: Művelődési és Köznevelési Minisztérium, 1997. 121–132. p.

WÉBER Anikó

CIKK, TANULMÁNY

1050. Fogadóóra dán módra. In: Tanító. 33. 1995. 6. sz. 7–8. p.
1051. Hogyan „Mentsük meg Szederkét”? Játékos munkafüzet a fogalmazás tanulásához 3–4. osztályos gyerekeknek. In: Csengőszó. 6. 1996. 1. sz. 3–5. p.

GYAKORLÓ ÓVODA

TÁJÉKOZTATÓ

NEVIGYÁNSZKY Éva

CIKK, TANULMÁNY

CIKK, TANULMÁNY

1052. A Gyakorló Óvoda helyi nevelési programja. In: Gyermek-nevelés-pedagógus-képzés. Szerk. Bollókné Panyik Ilona. Bp.: Trezor, 1999. 205–236. p.
- A Budapesti Tanítóképző Főiskola Tudományos Közleményei, 17.

TÓTH László

CIKK, TANULMÁNY

VÉSZ László

CIKK, TANULMÁNY

WÉBER Anikó

CIKK, TANULMÁNY

NÉVMUTATÓ

Tételszám

A

ADAMIKNÉ JÁSZÓ Anna 92–183

B

BAKOS Tamás 915–916

BÁLványos Huba (Művészeti tevékenység 378–379. oldal) 917–934

BÁNKI Vera (Művészeti tevékenység 300–301. oldal) 1–2

BAUER Béla 674–681

BAYER Miklós 184–187

BÉKÉSI Ágnes 437–445

BÉKÉSI Júlia, L. 188–189

BÉKÉSNÉ LAKATOS Margit 446

BENCZIK Vilmos 190–220

BENKE János 743

BIHARINÉ KREKÓ Ilona 744–761

BOCSÁK Istvánné 221–243

BODÓ Sándorné 71

BOLLÓKNÉ PANYIK Ilona 447–455

BORS Irén lásd: KÁLMÁNNÉ BORS Irén

BUBCSÓNÉ HORNYÁK Klára 989–998

C

C. NEMÉNYI Eszter lásd: NEMÉNYI Eszter, C.

CS. NAGY Lajos lásd: NAGY Lajos, CS.

CSAHÓCZI Erzsébet 999

CSÍKVÁRI Gábor 244–249

CSONKÁNÉ LISZKA Ágnes 1000–1001

CZIKE Bernadett 456–468

D

DEDINSZKY Lászlóné 1002

DEMETER Katalin 682–697

DERCSÉNYI Krisztina 1003–1004

DÉTÁRI Ferencné 1005

DETKI Katalin lásd: UJNÉ DETKI Katalin

DIENES Erika 935

DIETRICH Helga lásd: MÉLYKÚTINÉ DIETRICH Helga

DOBOSS Gyula.....	250–261
DONÁTH Péter.....	698–728
DÖBRÖSSY János (<i>Művészeti tevékenység 301–302. oldal</i>).....	3

F

FABRICZI Anikó lásd: SZILINÉ FABRICZI Anikó	
FARKAS Károly.....	961–969
FARKAS Mária.....	729–741
FEJES Erzsébet.....	262–275
FLECKENSTEIN Sándorné.....	977
FODORNÉ FÖLDI Rita.....	859–869
FORRAI Magdolna lásd: GRAFNÉ FORRAI Magdolna	
FÜLE Sándor.....	469–470

G

GAJDÓNÉ GÖDÉNY Andrea.....	1006–1007
GERGELY Ildikó lásd: PATAYNÉ GERGELY Ildikó	
GLAUBER Anna.....	471–475
GÖDÉNY Andrea lásd: GAJDÓNÉ GÖDÉNY Andrea	
GÖNCZÖL Andrea.....	276–278
GRAFNÉ FORRAI Magdolna (<i>Művészeti tevékenység 302– 303. oldal</i>).....	4–8
GYÓNI Lajosné.....	476–484

H

HABABÁCS Ilona lásd: TORDÁNÉ HABABÁCS Ilona	
HAJNAL Sándorné.....	485–486
HANGAY Zoltán.....	279–309
HEGYI Ildikó.....	487–490
HORNYÁK Klára lásd: BUBCSÓNÉ HORNYÁK Klára	
HORVÁTH Alice.....	358–361
HÓS Ágnes lásd: TIHANYINÉ HÓS Ágnes	
HUBA Józsefné.....	1008
HUNYADY Györgyné.....	491–506

I

ILLYÉS Józsefné.....	1009
----------------------	------

J

JÁSZÓ Anna lásd: ADAMIKNÉ JÁSZÓ Anna	
JÁVORNÉ KOLOZSVÁRY Judit.....	507–511

K

KÁLMÁNNÉ BORS Irén.....	310–326
KANCZLER Gyuláné.....	762–789
KARDOS Istvánné	1010
KARDOS Mária	936–943
KATONA Gáborné.....	(Művészeti tevékenység 303–304. oldal)
KELEMEN Elemér.....	512–642
KEMÉNYNÉ PÁLFFY Katalin	643–644
KERESZTY Zsuzsa.....	645–651
KISMARTONY Katalin (Művészeti tevékenység 304. oldal).....	9–19
KLAUSZ Róbert.....	(Művészeti tevékenység, 305–306. oldal)
KOLOZSVÁRY Judit lásd: JÁVORNÉ KOLOZSVÁRY Judit	
KOMOLY Judit lásd: UNGÁRNÉ KOMOLY Judit	
KOVÁCS Imréné.....	944–952
KOVÁCS Károlyné.....	72
KÖNYVES-TÓTH Lilla.....	327–330
KÖRMÖCZI Katalin	652–654
KRAICINÉ SZOKOLY Mária	981–988
KREKÓ Ilona lásd: BIHARINÉ KREKÓ Ilona	
KULIN Eszter.....	790–801
KUNYÁK Károlyné.....	73
KUTI Zsuzsanna.....	1011

L

L. BÉKÉSI Júlia lásd: BÉKÉSI Júlia, L.	
L. NAGY Katalin lásd: NAGY Katalin, L.	
LÁZÁR Tibor	656
LÉGLER Judit	802–803
LÉNÁRD András.....	1012–1030
LISZKA Ágnes lásd: CSOKNÁNYI LISZKA Ágnes	

M

MAJORSZKY Klára lásd: SÁROSINÉ MAJORSZKY Klára	
MAKARA Ágnes	362–367
MALETICSNÉ RIBA Magdolna	331–332
MÁRKUS Éva	74
MAROSI Annamária.....	333
MÉLYKÚTINÉ DIETRICH Helga	50–55
MIHALOVICS Csilla.....	1031
MOLNÁR Jánosné	978

N

NAGY Balázsné	56–63
---------------------	-------

Nagy Katalin.....	334-343
NAGY Katalin, L.....	20-49
NAGY Lajos, Cs.....	344-352
NEMÉNYI Eszter, C.....	368-400
NEMODA Judit.....	1032-1034
NEVIGYÁNSZKY Éva.....	1052

O

ORCZÁN Zsolt.....	970-976
OROSZ Györgyike lásd: UNGÁR Istvánné OROSZ Györgyike	
OROSZ Judit.....	657
OZSVÁTH Károly.....	870-887

P

PÁKOZDI Erika.....	804-828
PÁLFFY Katalin lásd: KEMÉNYNÉ PÁLFFY Katalin	
PALOTÁSNÉ VIG Marianna.....	401-404
PANYIK Ilona lásd BOLLÓKNÉ PANYIK Ilona	
PAPP Andrea.....	75-79
PATAYNÉ GERGELY Ildikó.....	888-903
PEÉR Hajna lásd: STOYAN Gysbertné PEÉR Hajna	
PREISINGER Zsuzsa.....	953-958
PUSZTAY Jánosné.....	829-830

R

RADNAINÉ SZENDREI Julianna.....	405-424
RÉTI Anna.....	64
RIBA Magdolna lásd: MALETICSNÉ RIBA Magdolna	
RIGÓCZKI Csaba.....	831-842
ROMANKOVICS András.....	661-664
RONKOVICSNÉ FARAGÓ Eszter.....	665-666

S

SÁNTA László.....	959-960
SÁROSINÉ MAJORSZKY Klára.....	1036
SÁROSDYNÉ SZABÓ Judit.....	80-86
SCHOTTNER Ede.....	843-847
SERES Kálmánné.....	1037-1038
SERFŐZŐ Mónika.....	667-670
STOYANNÉ PEÉR Hajna.....	87-91
SZABÓ György.....	(Művészeti tevékenység, 381. oldal)
SZABÓ Judit lásd: SÁROSDYNÉ SZABÓ Judit	
SZÉKELY Róbertné.....	979-980

SZENDREI Julianna lásd: RADNAINÉ SZENDREI Julianna	
SZEPESI Judit	1039
SZILINÉ FABRICZI Anikó	1040–1044
SZOKOLY Mária lásd: KRAICINÉ SZOKOLY Mária	

T

TARDY Lászlóné TARKÓ Magda.....	(Művészeti tevékenység, 305–306. oldal)
TARKÓ Magda lásd: TARDY Lászlóné	
TÁTRAI Ildikó	1045–1047
TIHANYINÉ HÓS Ágnes	904–913
TORDÁNÉ HAJABÁCS Ilona.....	671
TÓTH Beatrix	353–357
TÓTH László	1048

U

UJNÉ DETKI Katalin	425–429
UNGÁR Istvánné OROSZ Györgyi.....	65–70
UNGÁRNÉ KOMOLY Judit.....	672–673

V

VARGA Edit lásd: VASSNÉ VARGA Edit	
VASSNÉ VARGA Edit.....	430
VÉGHELYI Józsefné	848–858
VÉSZ László.....	1049
VIG Marianna lásd: PALOTÁS NÉ VIG Marianna	
VIGH Gyula	742
VÖRÖS Vera.....	914

W

WÉBER Anikó	1050–1051
-------------------	-----------

Z

ZSINKÓ Erzsébet.....	431–436
----------------------	---------

